

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om andelslag och vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att det stiftas en ny lag om andelslag. Samtidigt upphävs lagen om andelslag från 2001.

Syftet är att ställa andelslagens associationsrättsliga verksamhetsbetingelser på en nivå som svarar mot kraven på modern företagsamhet. Revideringen har skett med beaktande av den utveckling som skett i företagens omvärld och i lagstiftningen i övrigt. Genom den nya lagen om andelslag utökas de finska andelslagens verksamhetsmöjligheter. Deras verksamhetsbetingelser förbättras både allmänt sett och i förhållande till konkurrenterna. Verksamhetsmöjligheterna utökas genom att formföreskrifterna blir färre och enklare och genom att bestämmelser om vissa helt nya förfaranden tas in i lagen. Bestämmelserna blir också mer dispositiva till sin karaktär. Den nya lagen är mer heltäckande än den gällande, vilket skapar klarhet i rättsläget och ökar rättssäkerheten. I lagen föreslås bestämmelser om flera sådana omständigheter som för närvarande framgår endast av rättspraxis och den juridiska litteraturen.

Förlaga för den gällande lagen om andelslag är lagen om andelslag från 1954 och lagen om aktiebolag från 1978. Förlaga för den föreslagna lagen om andelslag är aktiebolagslagen från 2006. Den föreslagna nya lagen om andelslag ska motsvara ordalydelsen i aktiebolagslagen i den mån den reglering som behövs har samma innehåll. I fråga om de särdrag som fortfarande är förenade med andelslagsformen föreslås att bestämmelser med ett innehåll som överensstämmer med principerna i de tidigare lagarna om andelslag från 1954 och 2001 ska stå kvar, men delvis med en moderniserad ordalydelse.

Genom den nya lagen ska det bli lättare att bilda och att förvalta andelslag och att skaffa medlems- och placerarfinansiering. Vidare är

avsikten att andelslag i större utsträckning ska kunna användas som organisationsform vid ny andelsverksamhet. Enligt förslaget ska andelslagens verksamhetsbetingelser förbättras på så sätt att bestämmelserna blir mer dispositiva till sin karaktär. Avtalsfriheten utvidgas särskilt när det gäller finansiering i form av eget kapital. Andelslagens medlemmar, ledning samt placerare, borgenärer och andra intressenter ska få bättre villkor genom bättre reglering och en uttalad skyldighet för andelslagen att informera på ett sätt som ändå inte begränsar möjligheterna att bedriva ärlig företagsverksamhet och inte medför betydande merkostnader för andelslagen.

Som helhet bedöms den nya lagen inte försvaga nivån på rättsskyddet för enskilda medlemmar, andelsägare, borgenärer eller andra utomstående. De reformer som gäller ökade verksamhetsmöjligheter hänför sig inte till bestämmelser som är av central betydelse för dessa gruppers ställning. Propositionen innehåller dessutom flera bestämmelser som innebär att borgenärernas och minoritetsmedlemmarnas rättsskydd förstärks.

Vid reformen har de små andelslagens ställning ägnats särskild uppmärksamhet. En avsevärt klarare och mer omfattande reglering samt vissa lösningar som valts i sättet att utforma bestämmelserna om små andelslag gör det lättare för små andelslag och för de aktörer som erbjuder dem olika tjänster att ta del av lagens innehåll. Propositionen innehåller också lättnader som särskilt riktar sig till små andelslag, såsom möjligheten för en eller två medlemmar att bilda ett andelslag.

Propositionen innehåller dessutom förslag till lag om införande av lagen om andelslag och till en ny lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform samt till lagar om ändring av kreditinstitutslagen, lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, lagen

om betalningsinstitut, lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, lagen om bostadsaktiebolag, lagen om europeandelslag, lagen om ombildande av föreningar som utövar ekonomisk verksamhet till an-

delslag, företagsinteckningslagen, handelsregisterlagen, prokuralagen och firmalagen.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft tidigast den 1 juli 2013 efter det att de har antagits och blivit stadfästa.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	3
ALLMÅN MOTIVERING	8
1 NULÄGE	8
1.1 Lagstiftning	8
1.2 Praxis	9
1.3 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU	11
1.3.1. Allmänt	11
1.3.2. Sverige	12
1.3.3. Norge	12
1.3.4. Danmark	13
1.3.5. Estland	13
1.3.6. Tyskland	14
1.3.7. Frankrike	15
1.3.8. Storbritannien	16
1.3.9. EU	17
1.4 Bedömning av nuläget	18
1.4.1. Förändringar i omvärlden	18
1.4.2. Verkningarna av 2001 års reform av lagen om andelslag samt 2006 års aktiebolagsreform	18
2 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	19
2.1 Målsättning	19
2.2 De viktigaste förslagen	20
2.2.1. Lagens struktur och utformning	20
2.2.2. Betonandet av allmänna principer	20
2.2.3. Bildande av andelslag	21
2.2.4. Medlemmar	22
2.2.5. Andelar, andelskapital, aktier och aktiekapital	22
Andelar och andelskapital	22
Andels- och aktieinnehavets offentlighet	24
2.2.6. Förvaltning	24
Andelsstämma och fullmäktigesammanträde	24
Andelslagets ledning och företrädare	25
2.2.7. Revision, verksamhetsgranskning och särskild granskning	25
2.2.8. Finansiering	25
Andelar och aktier	25
Investering i en fond som hänförs till det fria egna kapitalet	26
Vederlagsfri riktad andels- och aktieemission	26
Andelsbrev och värdeandelar	26
Kapitallån	26
Extra avgifter och tillskottsplikt	27
2.2.9. Eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncernbokslut	27
2.2.10. Utbetalning av medel och utdelningsbara medel	27

2.2.11. Återbetalning av andel, minskning av andels- och aktiekapitalet samt egna andelar och aktier	27
Återbetalning av andel.....	27
Minskning av andels- och aktiekapitalet	28
Egna andelar och aktier	28
2.2.12. Fusion, delning, ändring av företagsform och upplösning	29
2.2.13. Påföljdssystemet	29
Ogiltighet av beslut	29
Skadestånd.....	30
Avgörande av tvister	30
2.2.14. Införandelag.....	30
2.2.15. Ändringar i annan lagstiftning.....	31
3 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	31
3.1 Ekonomiska konsekvenser.....	31
Samhällsekonomiska konsekvenser	31
Direkta kostnadseffekter.....	31
3.2 Konsekvenser för organisation och personal	32
3.3 Konsekvenser för den ekonomiska brottsligheten och den grå ekonomin	32
4 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	32
5 ANDRA OMSTÄNDIGHETER SOM INVERKAT PÅ PROPOSITIONENS INNEHÅLL	33
5.1 Samband med andra propositioner.....	33
5.2 Internationella förpliktelser.....	33
DETALJMOTIVERING	34
1 LAGFÖRSLAG	34
1.1 Lag om andelslag	34
I AVDELNINGEN Allmänna principer, bildande av andelslag och medlemmar ..34	
1 kap. Tillämpning av lagen och de centrala principerna för andelslags verksamhet.....	34
2 kap. Bildande av andelslag	37
Allmänna bestämmelser	37
Betalning av andelar och aktier	40
Registrering och dess rättsverkningar	41
3 kap. Medlemmar	43
4 kap. Andelar, andelskapital, aktier och aktiekapital	44
Allmänna bestämmelser	45
Andelsbrev, aktiebrev och andra bevis över andels- och aktierättigheter	50
II AVDELNINGEN Förvaltning och bokslut.....	53
5 kap. Andelsstämman och fullmäktige.....	53
Allmänna bestämmelser	54
Andelsstämman	55
Deltagande i andelsstämma	56
Allmänt om beslutsfattandet.....	58
Förfarandet på stämman	60
Beslutskrav	65
Övriga bestämmelser	70
Fullmäktige.....	71

6 kap. Andelslagets ledning och företrädare.....	73
Ledning.....	73
Styrelsens uppgifter och beslutsfattande	73
Styrelseledamöter samt styrelseuppdragets början och upphörande	74
Övriga bestämmelser om styrelsen.....	76
Verkställande direktör	76
Förvaltningsråd.....	78
Övriga organ.....	79
Företrädande.....	79
7 kap. Revision, verksamhetsgranskning, medlemmarnas granskningsrätt och särskild granskning.....	80
Revision.....	81
Verksamhetsgranskning	82
Medlemmarnas granskningsrätt och särskild granskning.....	83
8 kap. Eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncern	83
Eget kapital.....	83
Bokslut och verksamhetsberättelse.....	85
III AVDELNINGEN Finansiering.....	89
9 kap. Skyldighet att ta andelar, på stadgarna grundade andelar och aktier samt andels- och aktieemission.....	89
Andelsemission och aktieemission mot vederlag.....	93
Vederlagsfri andelsemission och aktieemission	96
10 kap. Optionsrätter och andra särskilda rättigheter	97
11 kap. Ökning av andels- och aktiekapitalet	99
12 kap. Kapitallån	100
13 kap. Extra avgift.....	101
14 kap. Tillskottsplikt	102
Allmänna bestämmelser	102
Verkställighet av tillskottsplikt.....	102
15 kap. Andelar och aktier som hör till värdeandelssystemet.....	102
Medlems- och ägarförteckning samt vänteförteckning	104
Anslutning av andelar och aktier till värdeandelssystemet genom ändring av stadgarna.....	104
Avförande av andelar och aktier ur värdeandelssystemet	105
IV AVDELNINGEN Utbetalning av andelslagets medel.....	106
16 kap. Utbetalning av medel	106
Allmänna bestämmelser	106
Överskott och utdelning av det.....	108
Övriga bestämmelser om utbetalning av medel	110
17 kap. Återbetalning av andel när medlemskapet upphör och andelen inte längre existerar	111
18 kap. Minskning av andels- och aktiekapitalet och reservfonden	114
19 kap. Andelslagets egna andelar och aktier	117
Allmänna bestämmelser	118
Förvärv och inlösen av egna andelar och aktier	119
Mottagande som pant och teckning av egna andelar och aktier	122

	V AVDELNINGEN	Ändring av andelslagets struktur och upplösning av andelslag	122
		20 kap. Fusion	122
		Definition av begreppet fusion och olika sätt att genomföra en fusion	122
		Fusionsplan och revisorsyttrande	122
		Registrering av fusionsplanen och kallelse på borgenärerna	123
		Fusionsbeslut	123
		Återbetalning av andelar samt inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier	125
		Verkställande av fusion och fusionens rättsverkningar	126
		Gränsöverskridande fusion	126
		21 kap. Delning	127
		Definition av begreppet delning och olika sätt att genomföra en delning	127
		Delningsplan och revisorsyttrande	127
		Registrering av delningsplanen och kallelse på borgenärerna	128
		Delningsbeslut	128
		Återbetalning av andelar samt inlösen av delningsvederlag, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier	130
		Verkställande av delning och delningens rättsverkningar	130
		Gränsöverskridande delning	131
		22 kap. Ändring av företagsform	131
		23 kap. Upplösning av andelslag	135
		Allmänna bestämmelser	136
		Beslutsfattande	136
		Likvidationsförfarande	137
		Avregistrering	141
		Minskning av andelslagets tillgångar samt sanering och konkurs	141
	VI AVDELNINGEN	Påföljder och rättsskydd	142
		24 kap. Klander av beslut	142
		25 kap. Skadestånd	144
		26 kap. Avgörande av tvister	148
		Domstolsförfarandet	148
		Skiljeförfarande	148
		Övriga bestämmelser	150
		27 kap. Straffbestämmelser	150
	VII AVDELNINGEN	Särskilda bestämmelser	151
		28 kap. Ikraftträdande	151
1.2	Lag om införande av lagen om andelslag		152
1.3	Andelsbankslag och annan finansieringslagstiftning		158
	Andelsbankslag		158
	Annan finansieringslagstiftning		159
1.4	Lagen om bostadsaktiebolag, lagen om europaandelslag, lagen om ombildande av föreningar som utövar ekonomisk verksamhet till andelslag, företagsinteckningslagen, handelsregisterlagen, prokuralagen och firmalagen		160
2	NÄRMARE BESTÄMMELSER OCH FÖRESKRIFTER		160
3	IKRAFTTRÄDANDE		160

LAGFÖRSLAG	161
1. Lag om andelslag.....	161
2. Lag om införande av lagen om andelslag.....	255
3. Lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform	261
4. Lag om ändring av kreditinstitutslagen	271
5. Lag om ändring av lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker	275
6. Lag om ändring av lagen om betalningsinstitut.....	276
7. Lag om ändring av 2 och 29 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat.....	278
8. Lag om ändring av 19 kap. 1 § och 21 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag.....	279
9. Lag om ändring av lagen om europaandelslag	280
10. Lag om ändring av 2 och 3 § i lagen om ombildande av föreningar som utövar ekonomisk verksamhet till andelslag.....	282
11. Lag om ändring av företagsinteckningslagen.....	283
12. Lag om ändring av handelsregisterlagen.....	284
13. Lag om ändring av 3 § i prokuralagen.....	285
14. Lag om ändring av 12 § i firmalagen	286
BILAGA	287
PARALLELTEXT	287
4. Lag om ändring av kreditinstitutslagen	287
5. Lag om ändring av lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker	295
6. Lag om ändring av lagen om betalningsinstitut.....	298
7. Lag om ändring av 2 och 29 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat.....	302
8. Lag om ändring av 19 kap. 1 § och 21 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag.....	304
9. Lag om ändring av lagen om europaandelslag	306
10. Lag om ändring av 2 och 3 § i lagen om ombildande av föreningar som utövar ekonomisk verksamhet till andelslag.....	311
11. Lag om ändring av företagsinteckningslagen.....	312
12. Lag om ändring av handelsregisterlagen.....	314
13. Lag om ändring av 3 § i prokuralagen.....	317
14. Lag om ändring av 12 § i firmalagen	318
BILAGA	319
FÖRORDNINGSGUTKAST	319
Förordning om ändring av handelsregisterförordningen.....	319

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning

Den gällande lagen om andelslag (1488/2001) trädde i kraft vid ingången av 2001. Förlaga för den var lagen om andelslag (247/1954) från 1954 och lagen om aktiebolag (734/1978) från 1978, sådana de lydte ändrade vid millennieskiftet.

Syftet med den gällande lagen var att ställa andelslagens associationsrättsliga verksamhetsbetingelser på en nivå som svarar mot kraven på modern företagsamhet. Den gällande lagen gjorde det lättare att bilda och att förvalta andelslag och att skaffa medlems- och placerarfinansiering. Avsikten var också att andelslag i större utsträckning skulle kunna användas som organisationsform vid ny andelsverksamhet. Genom den gällande lagen gjordes bestämmelserna i någon mån mer dispositiva till sin karaktär. Avtalsfriheten utvidgades särskilt i fråga om finansiering i form av eget kapital, men samtidigt bibehölls dock de detaljerade presumtionsbestämmelserna och en betydande del av de tvingande bestämmelserna om finansiella instrument i 1954 års lag. I den gällande lagen ändrades inte de viktigaste kännetecknen på ett andelslag. Till dem hör att främja medlemmarnas ekonomi eller näringsutövning, vilket är andelslagets syfte, medlemmarnas rätt att nyttja andelslagets tjänster, medlemmarnas begränsade ansvar, presumtionsbestämmelserna om variationer i medlemsunderlaget och andelskapitalet, principen en medlem — en röst, användningen av överskott och delning av behållningen vid upplösning av ett andelslag. Bestämmelsen om ett andelslags huvudsakliga syfte lindrades på så sätt att andelslaget också kan ha ett i huvudsak ideellt syfte. Dessutom förtydligades bestämmelserna om förverkligandet av ett andelslags syfte på så sätt att andelslaget kan erbjuda medlemstjänster också via en dottersammanslutning eller på något annat sätt, vilket motsvarar gällande praxis i större andelslag. I praktiken kan det i andelslagets stadgar bestämmas direkt eller indirekt om

vinstsyfte på ett sätt som kompletterar det syfte som uttryckligen tillåts i lagen.

För att underlätta bildandet och finansieringen av andelslag tillåts i den gällande lagen för första gången att bestämmelser om olika stora röstetal kan tas in i stadgarna också för sådana s.k. första gradens andelslag vars medlemmar till övervägande del är personmedlemmar. I ett sådant andelslag kan en medlem enligt den gällande lagen ha ett röstetal som är högst tio gånger större än en annan medlems röstetal. I syfte att underlätta bildandet av andelslag och andelslagets verksamhet sänktes kravet på antalet stiftare och medlemmar till tre också i andelslag där personmedlemmarna är i majoritet. Dessutom blev det tillåtet att betala insatsen med apportegendom. Bildandet av andelslag underlättades också av de presumtionsbestämmelser om andelsstämman samt om förvaltningen och revisionen av andelslag, eftersom de minskar speciellt mindre andelslags behov av stadgar. Nya bestämmelser som också underlättade bildandet var de som gällde uppbörd och kvittning av insatser samt ansvarsförhållandena i det skede då andelslaget bildas.

Medlemmarnas ställning förtydligades och deras rättsskydd förbättrades genom bestämmelserna om avgång och uteslutning, andelslagets informationsskyldighet och deltagande i andelsstämman och andelsstämman beslutsfattande. I syfte att effektivisera andelslagets förvaltning föreskrivs om styrelsens, förvaltningsrådets och verkställande direktörens ställning på samma sätt som i lagen om aktiebolag från 1978. Ett andelslags förvaltningsråd kan fortfarande ha en mera omfattande behörighet än ett aktiebolags förvaltningsråd. Anskaffningen av finansiering i form av andelskapital underlättades på så sätt att det i stadgarna kan bestämmas t.ex. om betalning av ränta på en före detta medlems insats för tiden mellan medlemskapets upphörande och insatsens återbetalning, om snabb återbetalning av insatsen, om uppskjuten återbetalning samt om efterhandsåterbetalning. Andra bestämmelser som underlättade anskaffningen av andelskapital var de som gäller fondförhöjning av insatsen samt inlö-

sen av andelar i enlighet med andelslagets beslut eller stadgar.

Anskaffningen av tilläggsandelskapital underlättades genom att bestämmelserna om sådan finansiering i större utsträckning gjordes dispositiva. Dessutom underlättades andelslagens anskaffning av eget kapital genom att ett andelslag kan skaffa finansiering genom andelar och tilläggsandelar och dessutom genom placeringsandelar och kapitallån, som motsvarar aktiebolags preferensaktier och kapitallån enligt lagen om aktiebolag från 1978.

Bestämmelserna om fusion och delning förenhetligades genom en lagändring som trädde i kraft vid ingången av 2007 och som med några undantag överensstämde med de då gällande bestämmelserna i aktiebolagslagen. Skyddet för ett andelslags borgenärer och andra utomstående förbättrades genom bokslutskrav som innebar att det blev lättare att jämföra andelslags och aktiebolags bokslut med varandra. Borgenärsskyddet förbättrades genom lagen om andelslag från 2001 och de lagändringar som gjordes 2004 och 2009 också så att ett andelslags utdelningsbara överskott definierades på motsvarande sätt som ett aktiebolags utdelningsbara vinstmedel.

Bestämmelserna om andelslagets lednings, revisorers och medlemmars skadeståndsansvar och straffrättsliga ansvar utformades i lagen om andelslag från 2001 på motsvarande sätt som i lagen om aktiebolag från 1978.

1.2 Praxis

Antalet andelslag minskade avsevärt under 1970- och 1980-talen i och med att företag fusionerades och omsättningen ökade markant. Under de senaste tjugo åren har antalet andelslag åter vuxit medan fusionerna fortsatt, samtidigt som nya, små andelslag uppkommit.

Mycket på grund av fusionerna minskade antalet andelslag från ca 10 000 vid mitten av 1970-talet till ca 3 500 fram till 1981 och till ca 2 000 fram till slutet av 1980-talet. Under de senaste åren har det bildats omkring 200 nya andelslag per år. År 2011 uppstod 213 nya andelslag. I siffran ingår inte andelsbanker och bostadsandelslag. Den 31 mars

2012 fanns 4 490 andelslag införda i handelsregistret, av vilka 239 var andelsbanker. Av dessa andelsbanker hörde 203 till OP-Pohjola-gruppen och 36 till POP Bankgruppen.

Samtidigt har antalet aktiebolag flerdubbplats och uppgår nu till fler än 226 000. Antalet personbolag har under en längre tid hållit sig kring 48 000 medan antalet registrerade rörelseidkare och yrkesutövare har ökat till ca 190 000. Till en del har också andelslagen bildat företag i aktiebolagsform för sin affärsverksamhet. De är då ofta själva s.k. holdingandelslag som kanaliserar ägarnas, dvs. medlemmarnas vilja.

Andelslagens samhällsekonomiska betydelse varierar kraftigt från en bransch till en annan. Av tradition har andelsrörelsen en stor betydelse inom jord- och skogsbruk, el- och vattenförsörjning, parti- och detaljhandel samt finans- och försäkringsverksamhet. Av de 307 till omsättningen största kooperativa företagen år 2010 (inklusive ömsesidiga försäkringsbolag och försäkringsföreningar samt aktiebolag vars huvudägare är ett andelslag) var 185 företag inom bankbranschen, 40 inom försäkringsbranschen, 25 inom handeln, 21 inom mejeribranschen, 10 inom telebranschen och 7 inom energi-branschen. Andra verksamhetsområden var köttindustri (fem kooperativa företag), grönsaksproduktion (3), skogsindustri (2), husdjursförädling (2), transport (1), finansbranschen (1), äggproduktion (1), återvinning (1), språktjänster (1), mässor och utställningar (1) samt hotell och investeringsverksamhet (1) (Kooperationens delegation, Finnish 300+, 2010).

Av de ovannämnda 307 största kooperativa företagen år 2010 var 184 andelsbanker, av vilka 158 hörde till OP-Pohjola-gruppen och 26 till POP Bankgruppen. Av de 50 till omsättningen största kooperativa företagen var 22 andelshandlar. Bland de hundra till omsättningen största kooperativa företagen fanns det andelslag och andra kooperativa företag också inom energi- och telebranschen samt mejeri- och köttindustribranschen (Kooperationens delegation, Finnish 300+, 2010).

Av nyandelslagen, dvs. de små andelslagen, är en stor del arbets-, service- och expertandelslag. Också andelslag som tillhan-

dahåller marknadsförings-, social- och välfärdstjänster utgör en viktig del av de nya andelslagen. I någon mån har det också uppkommit nya andelslag som betjänar jord- och skogsbruk, turism och fiske.

Andelslagens betydelse inom de olika branscherna varierar: i fråga om personal och omsättning ligger jord- och skogsbruket betydligt över medeltalet för samtliga branscher, medan det bland el- och vattenandelslagen och nyandelslagen finns en hel del småföretag i form av andelslag. Inom skogsbruket är den största kooperativa aktören Metsäliitto Osuuskunta, vars omsättning 2010 översteg 5 miljarder euro. År 2010 fanns de största kooperativa företagen inom livsmedelsindustrin HKScan Abp, Valio Oy och Atria Abp, som ägs av lokala producentandelslag, bland de tio till omsättningen största kooperativa företagen (Kooperativa delegationen, Finnish 300+, 2010).

En granskning av situationen utgående från samtliga branscher ger vid handen att andelslagen i genomsnitt är större än aktiebolagen, både vad gäller omsättningen och vad gäller personalen. Under de senaste åren har de kooperativa och ömsesidiga företagen stått för ca 10 procent på listan över de 500 största företagen i Finland (tidskriften *Osuustoiminta* 4/2011).

Något som understryker andelsrörelsens betydelse är att den har en stor synlighet i vardagslivet. Inom detaljhandeln har t.ex. S-gruppen en marknadsandel på ca 45 procent (2011). En betydande marknadsandel har också OP-Pohjola-gruppen (20—36 %) inom olika delområden av finansverksamheten (2011) och andelslaget Metsäliitto (30—33 %) i marknadsavverkningar från privata skogar (2010). Inom inkvarteringsbranschen var marknadsandelen för Restel Oy, som ägs av andelslaget Tradeka 18 % år 2011. Dessutom var producentandelslagens marknadsandel stor inom kött- och färdigmatsbranschen (en marknadsandel på ca 78 % av köttanskaffningen) och inom mejeribranschen (en marknadsandel på ca 97 % av mjölkinvägningen, — tidskriften *Osuustoiminta* 4/2012).

Den sammanlagda omsättningen för Finlands konsument-, producent- och serviceandelslag och de av dem ägda dotterföretagen

var över 32 miljarder euro år 2010. Av detta stod de tre största företagsgrupperna eller koncernerna i andelslagform (S-gruppen, Metsäliitto och OP-Pohjola-gruppen) för en andel på 17,9 miljarder euro (55 % av den sammanlagda omsättningen). Bland andelslagen finns det också gott om små företag.

I de 307 till omsättningen största kooperativa företagen år 2010 var omsättningen i genomsnitt 127 miljoner euro. De tio största kooperativa företagens omsättning var i genomsnitt 2,7 miljarder euro. I fråga om de 307 till omsättningen största kooperativa företagen var omsättningen för dem som hör till den största fjärdedelen i genomsnitt 500 miljoner euro, för dem som hör till den andra fjärdedelen nästan 10 miljoner euro, för dem som hör till den tredje fjärdedelen 4 miljoner euro och för dem som hör till den minsta fjärdedelen 2 miljoner euro. (Kooperativa delegationen, Finnish 300+, 2010)

Andelslagen utgör en viktig samhällsfaktor i vårt land: andelslagen har över 4 miljoner medlemmar och i de ömsesidiga försäkringsföretag som kan jämföras med andelslag finns dessutom ca 3 miljoner medlemmar. Det typiska är 2—3 medlemskap samtidigt. Sådana förekommer mest frekvent på landsorten.

Antalet medlemmar dvs. ägare i andelslag och ömsesidiga företag har redan stigit till över sju miljoner i Finland. Nästan nio av tio vuxna finländare är enligt de senaste undersökningarna medlem eller kundmedlem i minst ett andelslag eller ömsesidigt försäkringsbolag.

S-gruppen har numera ca 2 miljoner medlemmar och Andelslaget Tradeka-koncernen ca 275 000 medlemmar. Andelsbankerna i OP-Pohjola-gruppen har drygt 1,3 miljoner medlemmar och de lokala andelsbankerna i POP Bankgruppen ca 103 000 medlemmar. Andelslaget Metsäliitto har ca 126 000 medlemmar. Också vissa andelslag inom tele- och energibranschen har fler än 10 000 medlemmar. Det finns ingen exakt statistik om medlemsantalet i nyandelslagen, men Pellerovo-Seura uppskattar deras medlemsantal till totalt 20 000—30 000 och att det är på uppåtgående.

Andelslagen i Finland sysselsätter ca 107 000 personer. I siffran ingår också de

som är anställda hos andelslagens koncernbolag. I synnerhet när det gäller de till omsättningen största kooperativa företagen är den sysselsättande effekten betydande. Det andelslag som år 2010 hade den största personalen sysselsatte inemot 13 000 personer. I medeltal var antalet anställda vid de tio till omsättningen största kooperativa företagen ca 6 000 personer år 2010. I fråga om de 307 till omsättningen största kooperativa företagen var personalen i den största fjärdedelen i genomsnitt ca 1 200 personer, i den andra fjärdedelen i genomsnitt ca 40 personer, i den tredje fjärdedelen nästan 20 personer och i den minsta fjärdedelen 10 personer. (Kooperationens delegation, Finnish 300+, 2010)

Nyandelslagen sysselsätter i huvudsak sina medlemmar, antingen del- eller heltid. Utifrån Statistikcentralens uppgifter (årsstatistik över företag 2009) sysselsatte ca 2 550 registrerade andelslag mindre än 0,5 personer på heltid. I små andelslag är det väldigt vanligt med kortjobb, vilket ofta också stämmer överens med medlemmarnas behov av att delta flexibelt i arbetslivet på olika sätt. De små andelslagen fungerar ofta som en bro mellan medlemmarna å ena sidan och arbetsmarknaden och företagande å andra sidan.

Enligt Internationella kooperativa alliansens (ICA) uppskattning uppkommer de flesta nya arbetstillfällena i de nya andelslag som bildas inom servicebranschen. Också i Finland utgör utvecklingen av lokala tjänster huvudriktningen i småandelslagens verksamhet.

Enligt en bedömning har andelsrörelsen i Finland under de senaste tio åren klart intagit tätplatsen i världen i relation till invånarantalet och bruttonationalprodukten. Nya Zeeland kommer på andra plats och andra starka företrädare är Nederländerna, Schweiz, Norge och Förenta staterna (tidskriften *Osuustoiminta* 1/2012).

Enligt Statistikcentralens årsstatistik över företag i företagsregistret (2009) fanns det år 2008 i Finland 320 700 företag som sysselsatte 1 447 400 personer som löntagare och företagare. Företagens sammanlagda omsättning var 336,2 miljarder euro. Av alla företag var 99,1 procent små (mindre än 50 syssel-

satta) och de små företagen sysselsatte 47,5 procent av hela personalen. Av den sammanlagda omsättningen uppstod 49 procent i stora företag. Enligt samma statistik var andelslagens andel av företagen 0,5 procent och andelslagen sysselsatte 32 600 personer. Skillnaden jämfört med ovan nämnda 107 000 sysselsatta beror bl.a. på att den affärsverksamhet som bedrivs av andelslagskoncerner i aktiebolagsform inte beaktas i Statistikcentralens årsstatistik. Inte heller ömsesidiga företag inom försäkringsbranschen tas upp i statistiken.

Företagsverksamhet i andelslagsform spelar en stor roll ur samhällsekonomisk och samhällelig synvinkel. År 2009 utgjorde andelslagskoncernernas andel av bruttonationalprodukten ca 17 procent. Mätt i verksamhetens omfattning är andelslagen väldigt olika, närmare två tredjedelar av andelslagen är små- eller mikroföretag. Den andra ytterligheten är S-gruppen, OP-Pohjola-gruppen och Metsäliitto, vilka enligt olika mätare står för över hälften av andelslagsverksamheten.

1.3 Den internationella utvecklingen samt lagstiftningen i utlandet och i EU

1.3.1. Allmänt

Om man ser till våra grannländer och de stora EU-stater som valts för den internationella jämförelsen är det Sverige, Norge, Estland och Tyskland som har en särskild associationsrättslig lag om andelslag. I Danmark saknas speciallagstiftning om andelslag, men det finns rättspraxis inom branschen och standardregler som utarbetats av de organisationer som representerar andelslagen. I Frankrike finns heltäckande författningar om andelslag. Storbritannien har ingen uttrycklig lagstiftning om andelslag, men ett företag som följer andelslagsprincipen kan vara verksamt som flera olika juridiska personer på så sätt att bestämmelserna för respektive sammanslutningsform tillämpas på det kooperativa företaget. EU:s bolagsrättsliga direktiv gäller inte eller behöver inte tillämpas på andelslag. Den överstatliga europaandelslagsformen baserar sig på en EU:s förordning samt den nationella lagstiftningen om euro-

paandelslag, andelslag och aktiebolag i den medlemsstat där europaandelslaget har sitt registrerade säte.

Nedan behandlas lagstiftningen i de jämförda staterna i huvudsak endast till den del den väsentligt avviker från den gällande lagen om andelslag eller från lagförslaget. En mer heltäckande och detaljerad internationell jämförelse finns på justitieministeriets webbplats

(http://www.om.fi/Etusivu/Valmisteilla/Laki_hankkeet/Yhtiooikeus/1290610060428).

1.3.2. Sverige

I gällande svensk lagstiftning regleras andelslagen i lagen om ekonomiska föreningar (1987:667,

<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/19870667.htm>). Lagen gäller ekonomiska föreningar på ett allmänt plan. Dessutom innehåller lagen specialbestämmelser t.ex. om företag inom finansbranschen. Den svenska lagen skiljer sig från den gällande lagen i Finland och från lagförslaget närmast i det avseendet att en ekonomisk förening ska ha minst tre medlemmar. I övrigt skiljer sig den svenska lagen från den finska lagen och från lagförslaget bl.a. i det avseendet att det i Sverige saknas bestämmelser om innehållet i stiftelseurkunden, förteckning över före detta medlemmar, förvaltningsråd, finansiella instrument som motsvarar placeringsandelar, delning av ekonomiska föreningar eller ändring av deras företagsform. I den svenska lagen är bestämmelserna om fullmäktige relativt begränsade både i sak och till täckningen jämfört med den finska lagen om andelslag. Å andra sidan är medlemskapet i en ekonomisk förening i Sverige i princip öppet och en ekonomisk förening som uppfyller bestämda villkor ska ha en verkställande direktör. En ekonomisk förening som är föremål för offentlig handel på en reglerad marknad ska dessutom ha ett revisionsutskott. På föreningen tillämpas specialbestämmelser om revisorns mandatperiod och behörighet att vara styrelseledamot.

I Sverige bereds en revidering av lagstiftningen om ekonomiska föreningar. Syftet är att revidera lagen så att den i huvudsak motsvarar aktiebolagslagstiftningen. Lagstiftningen ska vara heltäckande, flexibel och

tydlig och lämpa sig för flera kooperativa former (se Statens Offentliga Utredningar 2010: En ny lag om ekonomiska föreningar, SOU 2010:90, s. 332, 344, 351—352). Som det nu ser ut kommer genomförandet av reformen att ta flera år i anspråk.

1.3.3. Norge

I den norska lagen från 2008 (Lov om samvirkeforetak (samvirkelova), LOV 2007—06—29 nr 81, <http://www.lovdato.no/all/hl-20070629-081.html>, hänvisning 23.2.2012) definieras samvirkeforetak (nedan samarbetsforetag) i

stor utsträckning på samma sätt som kooperativa företag i Sverige och Danmark. Den norska definitionen av samarbetsforetag motsvarar i sak definitionen av andelslag i den finska lagen. Enligt den norska lagen ska ett samarbetsforetag ha minst två stiftare och två medlemmar. Företaget uppstår genom under-tecknandet av stiftelseurkunden. Till skillnad från de övriga nordiska länderna svarar ett samarbetsforetag före registreringen direkt med stöd av lagen för de skyldigheter som specificerats i stiftelseurkunden eller som följer av lagen. Norge har till stor del motsvarande bestämmelser som Finland när det gäller minimiinnehållet i stiftelseurkunden och stadgarna. Till skillnad från den finska och svenska lagen ska stiftarnas kapitalinsatser betalas innan samarbetsforetaget registreras. Enligt den norska lagen har de vars ekonomiska intressen företaget kan tillvarata i princip rätt att bli medlem.

Den högsta beslutanderätten utövas av årsmötet. Varje medlem har en röst vid årsmötet, om inte annat bestäms i stadgarna. Enligt den norska lagen, till skillnad från den svenska och finska, kan det i stadgarna också bestämmas att en medlems röstetal i första gradens samarbetsforetag utan begränsning knyts till omsättningen mellan medlemmen och företaget och i andra gradens samarbetsforetag till omsättningen, medlemsantalet eller den regionala täckningen. Enligt den norska lagen förefaller andra röstfördelningsgrunder än de som nämns i lagen inte vara tillåtna. Dessutom kan det i stadgarna för ett landsomfattande företag eller företag med över hundra medlemmar bestämmas om

sådana arrangemang som motsvarar fullmäktige i Finland (nynorsk: utsendingar på årsmøtet). I den norska lagen föreskrivs kort också om förvaltningsrådet, som ersätter årsmötet, och om vilket det kan bestämmas i stadgarna.

Beslutskraven skiljer sig från den finska lagen om andelslag i det avseendet att det i Norge räcker med ett beslut med kvalificerad majoritet för vissa sådana stadgeändringar som inverkar på medlemmarnas rättigheter och skyldigheter och för vilka det i Finland krävs ett enhälligt beslut av stämman. Sådana stadgeändringar är t.ex. ändring av medlemmarnas röstvärde, betalningsskyldigheten, medlemmarnas vinstandel och företagets syfte. I stadgarna kan det också i Norge bestämmas om strängare beslutskrav. Bestämmelserna om förvaltning skiljer sig i någon mån från de andra nordiska länderna. Förutom styrelse ska företaget med stöd av lagen välja en verkställande direktör, om inte annat bestäms i stadgarna. Enligt den norska lagen har en medlem dock inte någon sådan granskningsrätt i andelslag med få medlemmar som i den gällande finska lagen.

Bestämmelserna om fusion, delning, likvidation, upplösning och skadeståndsansvar motsvarar i huvuddrag den finska lagen och, med undantag för delningen, också den gällande lagstiftningen i Sverige. I den norska lagen föreskrivs endast om kapitalinsatser som betalas för andelar. Till övriga delar föreskrivs det mycket kortfattat om kapitalstrukturen och specialfrågor som gäller den bokföringsmässiga behandlingen av den. När det t.ex. gäller återbetalning av inbetalt kapital saknas lika detaljerade bestämmelser som i Finland och Sverige.

Till skillnad från de övriga nordiska länderna finns det i Norge en allmän bestämmelse om elektronisk kommunikation i en situation då ett samarbetsföretag sänder information till sina medlemmar. Norge har mer heltäckande bestämmelser än de andra nordiska länderna när det gäller missbruk av inflytande som riktar sig mot medlemmar. I den norska lagen föreskrivs om en på stadgarna baserad särskild tillsynskommitté vars uppgift är att övervaka företagets verksamhet och att utfärdade bestämmelser och interna anvisningar som givits av företagets organ

efterlevs. I fråga om företag av en viss storlek föreskrivs också om personalrepresentation och könskvoter i styrelsen.

1.3.4. Danmark

I den danska lagen om näringslivsverksamhet (lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, nr. 651 af 15. juni 2006, <https://www.retsinformation.dk/forms/r0710.aspx?id=131642>) föreskrivs om de grundläggande dragen i kooperativa företag. Regleringen är inte lika heltäckande som i de övriga nordiska länderna.

I Danmark, på samma sätt som i Norge, definieras sådana kooperativa företag som avses i lagen om näringsverksamhet i lagens 4 §. Medlemmarnas ansvar för de skyldigheter som verksamheten vid det kooperativa företaget ger upphov till kan vara antingen begränsat eller personligt, obegränsat eller solidariskt. Det arrangemang som tillämpas i fråga om medlemmarnas ansvar inverkar delvis också på vilka bestämmelser som blir tillämpliga på det kooperativa företaget. Kooperativa företag med begränsat ansvar ska registreras. I lagen föreskrivs också om upplösning av ett kooperativt företag samt om nationell och gränsöverskridande fusion och delning, men dessa bestämmelser lämpar sig endast för andelslag med begränsat ansvar. De sistnämnda situationerna regleras i princip enligt bestämmelserna i den danska aktiebolagslagen.

Den danska närings- och bokföringslagstiftningen kompletteras av de internationella principerna för kooperativ verksamhet, de enskilda andelslagens stadgar och skatteregler. Enligt den juridiska litteraturen har organisationer inom den kooperativa sektorn utfärdat standardstadgar som inte är juridiskt bindande men som har en normativ effekt via sedvanerätten.

1.3.5. Estland

Den estniska lagen om andelslag (tulundusühistuseadus RT I 2002, 3, 6) trädde i kraft den 1 februari 2002. På andelslag tillämpas dessutom de bestämmelser i den estniska handelsbalken (äriseadustik, RT I 26, 355) som är tillämpliga på aktiebolag och som

närmare definieras i 3 § i lagen om andelslag, om inte annat föreskrivs på något annat ställe i lagen om andelslag.

Ett andelslag ska ha minst fem stiftare. Tre stiftare räcker, om de är andelslag. Lagen innehåller uttryckliga bestämmelser om innehållet i det avtal om bildande som bevittnas av en notarie samt i de uppgifter som anmäls till registret och om minimiinnehållet i stadgarna. En medlem behöver inte betala insatsen i dess helhet före registreringen. Andelslaget får status som juridisk person i och med att det förs in i handelsregistret. I lagen tas inte ställning till huruvida kapitalsystemet ska ha ett nominellt belopp. Inte heller ingår bestämmelser om hur insatsen ska behandlas i bokföringen. I stadgarna kan det bestämmas om en medlems personliga ansvar för andelslagets skyldigheter.

Medlemmarna utövar sina rättigheter på andelsstämman. I andelslag med fler än 200 medlemmar kan det i stadgarna bestämmas att fullmäktige helt eller delvis ska ersätta andelsstämman. Enligt den estniska lagen om andelslag har dock varje medlem en röst vid andelsstämman, om det inte i lagen föreskrivs om olika stor rösträtt. I andelslag med färre än 100 medlemmar kan en medlem dessutom företräda endast en annan medlem vid andelsstämman och i andelslag med fler än 100 medlemmar högst fem andra medlemmar. Andelsstämman är beslutför endast om mer än hälften av medlemmarna är närvarande eller företrädda vid stämman, om det inte i stadgarna bestäms om ett högre antal; i annat fall ska styrelsen sammankalla ny andelsstämman inom minst en vecka och högst tre veckor efter den stämman som var obehörig. Den nya stämman är beslutför oberoende av hur många medlemmar som deltar eller är företrädda.

Att betala ut medel till medlemmarna är tillåtet endast om stadgarna medger det. Grunden för utbetalningen är då medlemmens deltagande i andelslagets verksamhet eller, om så bestäms i stadgarna, insatsens storlek. Varje andelslag ska ha en reservfond.

Bestämmelserna om styrelsen motsvarar till stor del gällande finsk rätt. En andelslagsmedlem kan dock inte vara styrelseledamot. Varje styrelseledamot kan ensam företräda andelslaget, om inte annat bestäms i

stadgarna och inte annat registrerats i handelsregistret. Andelslaget ska ha ett förvaltningsråd om det har fler än 200 medlemmar, om andelskapitalet uppgår till 25 000 euro eller om så bestäms i stadgarna. På förvaltningsrådet tillämpas vad som i den estniska handelsbalken föreskrivs om förvaltningsråd i publika aktiebolag, om inte annat föreskrivs i lagen om andelslag. Bestämmelserna om revision och särskild granskning motsvarar till stor del gällande finsk rätt.

Bestämmelserna om upplösning av andelslaget motsvarar till stor del gällande finsk rätt. I den estniska lagen om andelslag föreskrivs dock inte om sanering och konkurs.

Till övriga delar föreskrivs inte om andra finansieringsformer än andelar, om arrangemang som motsvarar värdeandelssystemet, om fusion och delning och ändring av företagsform, om ersättningsansvar eller behörig domstol.

1.3.6. Tyskland

Tyskland har en lag om kooperativa sammanslutningar (Gesetz betreffend die Erwerbs- und Wirtschaftsgenossenschaften, GenG, given 1.5.1889, senast ändrad 16.10.2006, finns på adressen <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/genG/gesamt.pdf>, hänvisning 23.2.2012).

Ett andelslag ska anmälas till ett företagsregister som förs av domstol. Domstolen kontrollerar förutsättningarna för registrering och offentliggör en eventuell registrering. Antalet medlemmar i andelslaget varierar, men de ska uppgå till minst tre. Andelslagets syfte kan vara att generera vinst eller att främja medlemmarnas ekonomiska, sociala eller kulturella intressen via ett affärsföretag. I andelslagets stadgar kan det också bestämmas om en medlems rätt eller skyldighet att ta fler andelar. I stadgarna kan det också bestämmas om ett minimikapital som inte får underskridas då andelen återbetalas. En ändring av stadgarna förutsätter beroende på sakens natur 2/3, 3/4 eller 9/10 kvalificerad majoritet av de vid andelsstämman avgivna rösterna. Bestämmelser om de rättsliga förhållandena mellan andelslaget och dess med-

lemmar finns i första hand i stadgarna. Å andra sidan är lagen till stor del tvingande rätt och avvikelser från lagen kan därför göras i stadgarna endast om detta uttryckligen tillåts. I lagen föreskrivs endast på ett allmänt plan om vinstutdelning, räntebetalningsförbud, minskning av andelskapitalet, tillskottsplikt och delning av en medlemsandel samt medlemmars ansvar för andelslagets förpliktelser. Andelslagets medlemmar utövar beslutanderätten vid andelsstämman, om inte annat föreskrivs i lagen. Varje medlem har en röst vid andelsstämman, om det inte i stadgarna bestäms om olika stora röstetal (i allmänhet högst tre röster). Om minst 3/4 av andelslagets medlemmar är företagare, kan en medlem ha högst 1/10 av rösterna på andelsstämman. Om alla medlemmar är andelslag, kan det fritt bestämmas om olika stora röstetal i stadgarna. I ingen av de ovan nämnda situationerna behövs det dock samtycke av medlemmen i fråga för att slopa eller ändra ett större röstetal. I fråga om andelslag med fler än 1 500 medlemmar kan det i stadgarna bestämmas om ett fullmäktige som utövar medlemmarnas beslutanderätt.

Ett tyskt andelslag ska ha en styrelse och ett förvaltningsråd. Medlemmarna i ledningen ska vara medlemmar i andelslaget (GenG 9 §). Styrelsen företräder andelslaget, och i stadgarna kan det bestämmas om en styrelseledamots rätt att företräda andelslaget. Styrelsen ska ha minst två ledamöter. I andelslag med färre än 20 medlemmar räcker det med en styrelseledamot. Om det i samband med upprättandet av bokslutet kommer fram att minst hälften av andelslagets andelskapital och reservfond har förlorats, ska andelsstämman sammankallas utan dröjsmål.

Andelslagets ekonomi och förvaltning ska granskas minst vartannat år. Om balansräkningens slutsumma överstiger två miljoner euro, ska granskning förrättas varje år. Granskningen kan innehålla annat än revision, om de gränsvärden som beskriver andelslagets ekonomi inte uppnås (balansräkningens slutsumma högst 4,84 miljoner euro, omsättningen högst 9,68 miljoner euro och antalet arbetstagare under räkenskapsperioden i genomsnitt högst 50). Bestämmelserna om upplösning av andelslaget motsvarar till stor del gällande finsk rätt.

Till skillnad från de andra stater som behandlas i jämförelsen föreskrivs i den tyska lagen på ett heltäckande sätt om revision av andelslaget, att andelslaget hör till ett revisionsförbund, om revisionsförbundets verksamhet, behörighetsvillkoren för revisorer, revisionsförfarandet och tillsynen över revisorerna samt om andelslagsmedlemmars tillskottsplikt och förfarandet vid insolvens. Däremot föreskrivs det inte uttryckligen om andra finansieringsformer än andelar.

1.3.7. Frankrike

I Frankrike finns det två olika former av andelslag, SCOP (société coopérative de production) och SCIC (société coopérative d'intérêt collectif). Båda är företag med ett föränderligt kapital och deras sammanslutningsform är antingen aktiebolag (société anonyme, SA) eller bolag med begränsat ansvar (société à la responsabilité limitée, SARL). En ändring av sammanslutningsformen från SA till SARL eller tvärtom är möjlig när som helst genom medlemmarnas beslut.

Verksamheten i sammanslutningar i andelslagsform regleras i Frankrike således genom bestämmelser i civillagen (Code civil), bestämmelser som gäller SA och SARL, allmänna bestämmelser om andelslag (loi n° 47—1775 du 10 septembre 1947 portant statut de la coopération, <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000684004&categorieLien=cid>, hänvisning 23.2.2012), specialbestämmelser om andelslag som bedriver ett visst slag av verksamhet (t.ex. lagen om produktion och tjänster, loi n° 78—763 du 19 juillet 1978 portant statut des sociétés coopératives ouvrières de production, <http://www.legifrance.gouv.fr/affichTexte.do?cidTexte=JORFTEXT000000339242&categorieLien=cid>, hänvisning 23.2.2012) samt bestämmelser i arbetslagstiftningen (code du travail, i kraft i reviderad form 1.3.2008).

Inom ramen för andelslagsformen kan man i Frankrike bedriva vilken verksamhet som helst, om det inte finns en uttrycklig be-

gränsning i lag. Ett andelslag ska offentliggöra bildandet genom att sända stadgarna och uppgifter om medlemmarna i ledningen till en domstol i första instans. Också ändringar i dessa uppgifter ska offentliggöras. I franska andelslag är huvudregeln den att tredje parter inte godkänns för att dra nytta av andelslagets tjänster. I synnerhet när det gäller SCOP-formen tar bestämmelserna fasta på att medlemmarna är arbetstagare och att verksamheten bedrivs genom samarbete (co-opération): det fordras minst två medlemmar för att bilda ett andelslag, i allmänhet är de samtidigt också arbetstagare.

I SCOP bildar andelslagets arbetstagare majoriteten av medlemmarna. De ska inneha minst 51 procent av andelskapitalet och minst 65 procent av rösterna. SCIC-formen avviker från vad som sagts ovan endast i det avseendet att dess syfte är att tjäna ett allmännyttigt ändamål och att majoriteten av dess medlemmar kan bildas av vilka andra som helst än andelslagets arbetstagare. Gemensamt för båda formerna av andelslag är att det föreskrivits om ett flertal kvantitativa och kvalitativa begränsningar i fråga om ägande, röstetal och rätt till avkastning.

Enligt huvudregeln har medlemmarna i franska andelslag lika medlemsrättigheter, om inte annat föreskrivs i lag eller bestäms i stadgarna. Medlemmar får inte diskrimineras. Arbetstagarna utövar den högsta beslutanderätten vid andelsstämman, vilken kan föregås av möten i olika undergrupper eller avdelningar. Närmare bestämmelser om andelsstämmans verksamhet i olika former av andelslag har givits i de lagar som gäller bolagsformerna SA och SARL och i de författningar som gäller andelslag som bedriver en viss sorts verksamhet. Allmänt sett är andelsstämmans viktigaste uppgift att välja ledningen och besluta om huvudlinjerna för hur medlen ska användas. I SCOP-formen delas vinsten på tre olika sätt å ena sidan mellan arbetstagare som inte är medlemmar och å andra sidan mellan arbetstagare som är medlemmar, för det andra överförs en del av vinsten till en utvecklingsfond och för det tredje överförs en del av vinsten till en icke-utdelningsbar lagstadgad fond. I SCIS-formen ska mer överföras till en stadgeenlig fond än i SCOP-formen.

Kapitalsystemet i franska andelslag baserar sig på andelar med ett nominellt belopp och ett förbud mot emission till underkurs. Andelslagets minimikapital vid respektive tidpunkt har definierats så att det i andra än kreditgivande eller ömsesidiga andelslag ska vara minst $\frac{1}{4}$ av det högsta andelskapital som uppnåtts efter bildandet och i andelslag inom kredit- och försäkringsbranschen $\frac{3}{4}$ av detta belopp. Medlemmarna är skyldiga att ta ett i handelsbalken eller i stadgarna angivet antal andelar och de kan ha rätt att ta ytterligare andelar. Vid andelsstämman kan det dessutom fattas beslut om emission av placeringsbevis utan rösträtt. Deras antal kan dock inte överstiga hälften av det uppnådda kapitalet. Medlemmar som går i pension, avgår eller utesluts har rätt att få en andels nominella belopp som återbetalning och, om så bestäms i stadgarna, en andel av återbetalningsfonden om anställningen varat över fem år. Det som återstår efter alla förpliktelser i samband med en upplösning skiftas inte mellan medlemmarna, utan återstoden delas ut till allmännyttiga eller yrkesmässiga ändamål.

I den franska lagstiftningen om andelslag finns dessutom ingående bestämmelser om användning av firma (vid upprepat missbruk är hotet nedläggning av andelslagets verksamhet), verksamheten i andelslagens förbund samt om andelar och andra arbetsrelaterade och sociala förmåner för andelslagets arbetstagare och ledning.

1.3.8. Storbritannien

I Storbritannien finns ingen särskild lagstiftning om andelslag och inte heller någon exakt definition av andelslag. Oberoende av juridisk form betraktas allmänt en sådan organisation som andelslag som uppfyller den internationella kooperativa alliansens (International Co-operative Alliance) principer (<http://www.uk.coop/sites/default/files/docs/SimplyLegal.pdf>, hänvisning 23.1.2012). På ett andelslag som definierats på detta sätt lämpar sig i allmänhet bestämmelserna i aktiebolagslagen (Companies Act 2006), samt i personbolagslagen (Partnership Act 1895) eller i den lag som gäller en särskild samslutningsform (Industrial and Provident

Societies Act 1965, nedan IPS Act och lagen, <http://www.legislation.gov.uk/ukpga/1965/12>).

I IPS Act definieras de sammanslutningar som omfattas av lagens tillämpningsområde. Enligt bestämmelsen kan en rörelse, oberoende av dess affärsverksamhet, registreras med stöd av lagen, 1) om sammanslutningen är ett andelslag som handlar i god tro (bona fide co-operative society) eller om det med beaktande av verksamhetens syfte, som gagnar sammanslutningens närmaste omgivning (the business of the society is being, or is intended to be, conducted for the benefit of the community) finns särskilda skäl att registrera sammanslutningen i den formen, 2) om det i stadgarna bestäms om sådana omständigheter som föreskrivs i lagen och 3) om sammanslutningens stadgeenliga hemort är Storbritannien eller Kanalöarna. Det är inte möjligt att registrera en sådan sammanslutning som ett i lagen avsett andelslag vars huvudsakliga syfte är att betala ränta, dividend eller bonus på de pengar som placerats i, deponerats hos eller utlånats till sammanslutningen (section 1). En sammanslutning ska registreras. För ändring av sammanslutningens stadgar fordras samtliga medlemmars samtycke, om ändringen leder till att medlemmens betalningsskyldighet utökas i förhållande till andels- eller lånekapitalet. Medlemmarnas rättigheter regleras inte särskilt detaljerat i IPS Act. Bestämmelser om dem finns dock i den allmänna lag som ska tillämpas på sammanslutningsformen (Companies Act eller Partnership Act). I problemsituationer torde man ur de bestämmelserna analogiskt kunna härleda medlemmarnas rättigheter också till en IPS-sammanslutning.

I lagen föreskrivs dessutom bl.a. om särskilda krav på andelslag som bedriver finansiell verksamhet, om placering i vissa statliga värdepapper som Storbritannien satt i omlopp, om fördelning och återbetalning av vinst och andra medel, om investeringar samt om jordägande och inteckningssäkerheter.

1.3.9. EU

Europeiska unionen saknar tvingande lagstiftning om nationella andelslag. I Finland

har EU:s bolagsrättsliga lagstiftning dock i huvudsak beaktats i lagstiftningen om andelslag för att uppnå enhetlighet i det nationella rättssystemet.

Bestämmelser om europaandelslag finns i rådets förordning (EG) nr 1435/2003 om stadga för europeiska kooperativa föreningar (SCE-föreningar) och i lagen om europaandelslag (906/2006). Ett europaandelslag är en överstatlig sammanslutningsform som erbjuder företag och fysiska personer från olika medlemsstater och verksamma i olika medlemsstater en möjlighet till gränsöverskridande företagsverksamhet inom EU. Förordningen innehåller bestämmelser om bildande av europaandelslag, minimikapital, andelskapital, säte och flyttning av säte samt medlemskap i europaandelslag, andelsstämma, utdelning av medel och vissa frågor som gäller europaandelslagets organ. Ett direktiv om komplettering av stadgan för europeiska kooperativa föreningar med avseende på arbetstagarinflytande (rådets direktiv 2003/72/EG) har utfärdats i anslutning till förordningen. Förordningen tillämpas förutom i EU-stater också i andra stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) (Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 15/2004).

I förordningen hänvisas till den nationella lagstiftningen i den medlemsstat som är europaandelslagets stadgeenliga säte på tre olika sätt. I bestämmelserna hänvisas till lagstiftningen om andelslag, lagstiftningen om publika aktieföretag eller allmänt till den nationella lagstiftningen. Av detta följer i Finland t.ex. att man som komplement till förordningen tillämpar den nationella lagstiftningen, dvs. lagen om europaandelslag, lagen om andelslag och aktieföretagslagen, på bildande av europaandelslag genom fusion.

De mål som uppställts för europaandelslag som sammanslutningsform har inte uppnåtts. Vid utgången av 2011 hade det bildats något över 20 europaandelslag i EU-länderna. Av dem är minst en tredjedel registrerade företag utan verksamhet. I Finland finns det inte ett enda registrerat europaandelslag, men veterligen finns det en finsk medlem eller finska medlemmar i ett europaandelslag som är registrerat i södra Italien.

1.4 Bedömning av nuläget

1.4.1. Förändringar i omvärlden

Utvecklingen har gått mot en fri global marknad och gemensam valuta, vilket också har inverkat på andelslagens konkurrensförhållanden. Den associationsrättsliga regleringen spelar en roll också som konkurrensfaktor i andelslagen. Ett centralt mål för 2006 års aktiebolagslag (624/2006) var en förbättrad konkurrenskraft för bolag och aktiebolagsrätten.

Finansieringssystemet har blivit allt mer marknadsinriktat och finansiering söks därför allt mer direkt på marknaden, medlems- och den övriga placerarstrukturen i större andelslag bryts ned, placeringarna blir mer splittrade än tidigare och det blir allt viktigare med boksluts- och andra ekonomiska uppgifter som gäller finansieringen och verksamheten också vid utvärderingen av andelslagens verksamhet.

Den omvandling och internationalisering som samhället och finansieringssystemet genomgår ger anledning att söka nya kooperativa modeller. Bl.a. behovet att effektivisera de offentliga tjänsterna och deras marknadsinriktade karaktär inverkar på verksamhets- och finansieringsmodellerna för olika slags andelslag, såsom att det utvecklats nya slags serviceandelslag för social- och hälsovården och att riskplaceringarna blivit fler.

Förändringstrycket, såsom konkurrensen, den allt mer marknadsinriktade finansieringen, företagens fortlöpande strukturomvandling och möjligheten att bedriva olika slags företagsverksamhet i andelslagsform förefaller ställa bolagsrätten inför krav inte minst i fråga om flexibiliteten. Det har blivit allmänare med internationella företagsköp och -försäljningar, men regleringen av dem när det gäller andelslag är fortfarande nationell, EU-lagstiftningen gäller tills vidare inte andelslagen.

Den övriga reglering av betydelse för andelslagens verksamhet har dessutom ändrats. Exempel på bestämmelser som ändrats avsevärt är bokslutsbestämmelserna. I synnerhet tillämpningen av EU:s internationella redovisningsstandarder och utvecklingen när det gäller de internationella soliditetskraven in-

verkar avsevärt också på behovet av bolagsrättslig reglering av andelslagen, såsom kapitalposter i det egna kapitalet, bildande av utdelningsbara medel samt frågor som gäller ett eventuellt nominellt belopp på andelar och andra placeringar i form av eget kapital.

1.4.2. Verkningarna av 2001 års reform av lagen om andelslag samt 2006 års aktiebolagsreform

Revideringen av lagen om andelslag år 2001 har inte till alla delar motsvarat förväntningarna när det gäller effekten på utvecklingen av andelslagens finansiering i eget kapital samt utvecklingen av system för att sporra och premiera ledningen och personalen. Som exempel kan nämnas att användningen av placeringsandelar och anskaffningen av tilläggsandelskapital av andra än medlemmar inte har vuxit särskilt mycket trots de reviderade bestämmelserna. En orsak anses vara att bestämmelserna om tilläggs- och placeringsandelar är komplicerade och svårbegripliga, att villkoren för tilläggs- och placeringsandelar begränsas onödigt i lagen om andelslag och att definitionerna som vederligen är unika globalt sett (placeringsandel och placeringsandelskapital) är rätt okända bland placerarna och andelslagen, vilket gör det svårare att skaffa detta slag av finansiering. Den ökade avtalsfrihet som genomfördes 2001, t.ex. i sättet att definiera andelar av olika slag och genom att medlemmars olika stora röstvärde tilläts i begränsad utsträckning också i första gradens andelslag, har inte förorsakat problem, och avtalsfriheten kan därför ytterligare utvidgas på ett kontrollerat sätt utifrån de behov som kooperativa företag uppvisar och med beaktande av de grundläggande principerna för andelslagsformen.

Det invecklade skrivsättet och det delvis föråldrade innehållet i den gällande lagen om andelslag har lett till att den ger upphov till onödiga kostnader och begränsningar för de existerande andelslagen. Av samma orsaker används andelslagsformen onödigt sällan i sådan företagsverksamhet där den kunde lämpa sig bättre än t.ex. ett aktiebolag. En bidragande orsak kan också vara att det är ändamålsenligt för dem som tillhandahåller ekonomiförvaltningstjänster för företag och

företagare att koncentrera sig bara på företagsverksamhet som bedrivs i aktiebolagsform och som enskild näringsidkare, eftersom merparten av all företagsverksamhet sker i dessa former.

Den tidigare aktiebolagslagstiftning som till betydande del stått som förebild för 2001 års lag om andelslag reviderades genom 2006 års aktiebolagslag, vars huvudsyfte var att förbättra förutsättningarna för företagsverksamhet i aktiebolagsform. Andelslagens verksamhetsbetingelser behöver utvecklas på motsvarande sätt.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Målsättning

I propositionen föreslås att det stiftas en ny lag om andelslag. Målet är en flexibel och konkurrenskraftig lag om andelslag som bättre än för närvarande ska tjäna de existerande andelslagen, deras nuvarande tillvägagångssätt och medlemmar samt göra det möjligt att utveckla de nuvarande och kommande andelslagens verksamhet, medlemskår och finansiering så att de svarar mot kraven på modern företagsverksamhet i andelslagsform.

I förslaget bibehålls andelslagets centrala kännetecken. Samtidigt kan andelslagen införa sådana finansieringsarrangemang som andelslag inom vissa sektorer önskat sig för att få jämlika verksamhetsbetingelser i förhållande till bolagslagstiftningen jämfört med de inhemska och utländska konkurrenter som är aktiebolag. De nya metoderna kan minska andelslagens behov att ombildas till aktiebolag och göra andelslagsformen lättare att använda i ny företagsverksamhet. Den nya lagen erbjuder ett tillräckligt skydd också för minoritetsmedlemmar, placerare och andelslagets borgenärer.

Den nya lagen ska så väl som möjligt tjäna i synnerhet små andelslag, som bildar största delen av andelslagen totalt. Strävan har varit att utforma lagen så klart som möjligt för att underlätta deras verksamhet. Invecklade hänvisningsbestämmelser stryks och bestämmelserna grupperas på ett mer konsekvent sätt ut användarens synvinkel. Till den del de bestämmelser som ska tillämpas på

andelslag har samma innehåll som aktiebolagslagen i fråga om aktiebolag, har aktiebolagens bestämmelser beaktats i de föreslagna bestämmelsernas ordalydelse, struktur och indelning. Avsikten är att till denna del underlätta och förenhetliga lagtolkningen, göra andelslagsformen bättre känd och förbättra andelslagens tillgång till ekonomiförvaltningstjänster. En enhetlig reglering gör det också lättare att genomföra de framtida ändringar som behövs i lagen om andelslag om möjligt vid samma tidpunkt som motsvarande behov i aktiebolag tillgodoses genom en ändring av aktiebolagslagen. Hittills har en uppdatering av lagen om andelslag fördröjts med flera år eller decennier från det motsvarande ändring genomförts för aktiebolagens del i syfte att förbättra förutsättningarna för företagsverksamheten.

Vid beredningen av förslaget har man gjort bedömningen att det centrala med tanke på en effektiv företagsverksamhet och konkurrenskraftiga andelslag är att öka andelslagens verksamhetsmöjligheter på ett kontrollerat sätt. Detta har i förslaget genomförts främst genom att olika begränsningar och formföreskrifter luckrats upp eller utmönstrats. Dessutom föreslås att bestämmelserna i någon mån görs mer dispositiva till sin karaktär. I lagen föreslås dessutom bestämmelser om förfaranden som för närvarande inte regleras alls och som därför är förenade med osäkerhet. Också i övrigt föreslås materiella ändringar som gör det möjligt att minska den verksamhetsrelaterade osäkerheten och på så sätt öka de faktiska verksamhetsmöjligheterna.

Å andra sidan har ställningen för andelslagens intressentgrupper ägnats särskild uppmärksamhet. Metoderna för att öka andelslagens verksamhetsmöjligheter har valts så att de inte har några väsentliga verkningar på intressentgruppernas, särskilt inte på minoritetsmedlemmarnas och borgenärernas ställning. Dessutom föreslås vissa bestämmelser som gör det möjligt att trygga dessa grupper ställning.

Förslagets syfte är att lagen ska ge så goda ramar för ärlig företagsverksamhet i andelslagsform som möjligt. I förslaget har det dock fästs uppmärksamhet vid åtgärder för

att effektivisera rättsskyddssystemet med tanke på eventuellt missbruk.

2.2 De viktigaste förslagen

2.2.1. Lagens struktur och utformning

Även om förslaget syftar till att öka andelslagens handlingsfrihet, föreslås ingen minskning av regleringen. Det är förenligt med alla andelslags men särskilt små andelslags intressen att centrala bolagsrättsliga frågor regleras i lag. En heltäckande reglering gör det möjligt för företagen att fungera utan onödiga kostnader förorsakade av bolagsrättsliga avtal. Det föreslås att företagets handlingsfrihet utökas huvudsakligen genom att bestämmelserna görs dispositiva, genom att nya förfaranden tillåts och vid behov regleras samt genom att vissa formföreskrifter utmönstras.

Lagen har delats in så att bestämmelserna om förvaltning, finansiering, utbetalning av medel, företagsarrangemang och påföljder utgör egna helheter. Avsikten är att på detta sätt göra det lättare att fokusera på och göra jämförelser mellan alternativa handlingssätt.

Såväl kapitlen i lagen som paragraferna i kapitlen har grupperats i första hand med tanke på användarnas behov och inte t.ex. alltid med tanke på den tidsmässiga ordningsföljden mellan förfarandena. Av denna anledning har bestämmelserna t.ex. om andelslagets förvaltning, som i allmänhet blir tillämpliga i alla andelslag, placerats omedelbart efter de allmänna bestämmelserna. Först efter det föreskrivs om finansiering och utbetalning av medel. I bestämmelserna om andelslagets förvaltningsorgan har det ansetts ändamålsenligt att först beskriva dessas uppgifter och först därefter reglera t.ex. hur ledamöterna väljs. Bestämmelserna om ledningen har utformats så att de som gäller styrelsen, verkställande direktören och förvaltningsrådet bildar en egen helhet.

Till kapitlen har fogats mellanrubriker och samtliga paragrafer har försetts med paragrafrubriker. Paragraferna har skrivits så kortfattat som möjligt. Hänvisningarna till andra paragrafer har i regel gjorts så att de i allmänhet också anger vad paragrafen reglerar. Hänvisningar med uttrycket ”i tillämpli-

ga delar” har undvikits. Däremot innehåller förslaget en hel del informativa hänvisningar som uppmärksammar läsaren på vad som föreskrivs i någon annan paragraf. Bestämmelserna om andelsstämma, stämmokallelse, kallelsesätt, kallelsetid samt övriga motsvarande omständigheter föreslås bli koncentrerade till kapitlet om andelsstämman. Till den del det är ändamålsenligt att föreskriva om någon av dessa omständigheter i kapitlet om andelsstämma, föreslås att det i kapitlet tas in en hänvisning till den paragraf där saken regleras.

Den nya lagen om andelslag motsvarar i fråga om struktur och utformning de lösningar som använts i aktiebolagslagen.

2.2.2. Betonandet av allmänna principer

I lagens första kapitel föreskrivs om de centrala principerna för ett andelslags verksamhet. Då dessa nämns i början av lagen kan läsaren bilda sig en uppfattning om de principer som lagen baserar sig på och vilka rättsliga intressen lagen ska skydda. På så sätt blir det lättare att förstå syftet med och innehållet i de följande detaljerade paragraferna.

Metoden att lägga fram de centrala principerna i början av lagen understryker också dessas betydelse som rättsprinciper. I och med att den associationsrättsliga verksamheten blir allt mer komplicerad och verksamhetsmöjligheterna ökar är det viktigt att fokusera på de principer som i sista hand löser problematiska situationer. De bestämmelser som gäller syftet med andelslagets verksamhet, likställigheten mellan medlemmar och andra andelsägare och aktieägare samt ledningens omsorgsplikt har en större materiell betydelse. Bestämmelserna om det egna kapitalets beständighet och om majoritetsprincipen är i första hand informativa till sin karaktär.

Syftet med ett andelslags verksamhet är enligt förslaget fortfarande att i avsikt att stödja medlemmarnas ekonomi eller näringsutövning bedriva ekonomisk verksamhet så att medlemmarna nyttjar tjänster som andelslaget tillhandahåller direkt eller indirekt. Ett långsiktigt utvecklande av andelslagets verksamhet strider inte mot detta syfte. Att med-

lemmarna och de andra andelsägarna och aktieägarna får sin avkastning sist, innebär att också borgenärernas intressen blir tillgodosedda.

Avsikten är att ytterligare stärka likställighetsprincipens betydelse på så sätt att den gällande lagens bestämmelser om likställighet slås ihop och tas in i början av lagen. Iakttagandet av likställighetsprincipen innebär att andelslagets medel delas ut i enlighet med lagen och stadgarna och att de inte på olika sätt överförs till majoriteten av medlemmarna utgående från röstvärdet.

I ledningens omsorgsplikt ingår ett krav på att den ska handla omsorgsfullt men också att den är skyldig att främja andelslagets intressen och inte t.ex. endast vissa centrala medlemsgruppers och eventuella andra andels- och aktieägars intressen. Denna skyldighet skyddar minoritetsmedlemmarna och borgenärerna och är viktig t.ex. med tanke på bedömningen av ledningens skadeståndsansvar. Denna princip framgår inte direkt av den nuvarande lagen, men har av hävd ansetts gälla.

2.2.3. Bildande av andelslag

I detta kapitel föreslås bestämmelser om bildande av andelslag. Utgångspunkten för regleringen är fortfarande att medlemmarna och de andra andels- och aktieägarna vid tidpunkten för andelslagsbildningen är kända i det skede då åtgärderna för att bilda andelslaget inleds.

Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att kravet på flera stiftare och medlemmar föreslås bli slopat, eftersom det i onödan försvårar bildandet av andelslag och det å andra sidan är synnerligen lätt att kringgå kravet med arrangemang som senare kan visa sig vara oändamålsenliga. Av ändringen följer att det i praktiken är lika lätt att bilda ett andelslag som ett aktiebolag. En aktiv stiftande medlem kan t.ex. vid behov snabbt utarbeta stadgar, välja firma och göra registeranmälan samt skaffa andelslaget ett bankkonto och en webbplats. Efter det är det lättare för mindre aktiva som överväger att ansluta sig att gå med i det nybildade andelslagets verksamhet. I fråga om aktiebolag frångicks kravet på tre stiftare i 1978 års lag

om aktiebolag. Ändringen har inte förorsakat problem i praktiken.

Det föreslås att de bestämmelser som gäller minimiinnehållet i avtalet om andelslagsbildning, vilket ersätter stiftelseurkunden, och ställningen för en eventuell verkställande direktör förenhetligas också annars i förhållande till bestämmelserna om bildande av aktiebolag. Ett andelslags andelar och andelskapital ska dock fortfarande inte registreras. Genom att ledningen väljs samtidigt som andelslaget bildas blir det bl.a. möjligt att påföra andelslagets styrelse och en eventuell verkställande direktör ansvaret för att betala tillbaka teckningspriset i det fall att bildandet förfallit.

På förhållandena mellan stiftande medlemmar och andra andels- och aktieägare i andelslaget tillämpas enligt förslaget i huvudsak avtalsrättsliga regler innan andelslaget registrerats. Detta gäller t.ex. ändring av avtalet om andelslagsbildning eller handlingar i anslutning till det, såsom stadgarna. Samma principer tillämpas också på bildande av aktiebolag.

En bestämmelse om villkor för betalning av en andel eller aktie (i den gällande lagen placeringsandel) med apportegendom behöver inte längre tas in i stadgarna. Enligt förslaget ska en redogörelse för betalning genom apport ges tidigare än för närvarande i avtalet om andelslagsbildning. En revisor ska ge sitt yttrande utgående från redogörelsen för apportegendomen. Förslaget avviker till denna del från aktiebolagslagen endast i det avseendet att betalning av andelar genom apport fortfarande inte ska anmälas till handelsregistret.

Obligatoriska bestämmelser i stadgarna är enligt förslaget andelslagets firma, hemort och verksamhetsområde. Bestämmelser om en andels nominella belopp ska finnas i stadgarna endast om avsikten är att det bestäms ett nominellt belopp för andelarna. Bestämmelser om räkenskapsperioden kan tas in antingen i avtalet om andelslagsbildning eller i stadgarna. Till denna del motsvarar förslaget aktiebolagslagen.

Avtalsrättsliga principer ska klarare än för närvarande tillämpas på avtalet om andelslagsbildning och avtalsvillkoren. Detta är möjligt eftersom de medlemmar som deltar i

andelslagsbildningen är kända och eftersom de alla undertecknar avtalet. Avtalsvillkoren kan ändras endast med ett enhälligt beslut, om inte annat följer av avtalet om andelslagsbildning. Till denna del motsvarar förslaget aktiebolagslagen.

2.2.4. Medlemmar

Förslaget innehåller motsvarande bestämmelser som i den gällande lagen i fråga om antagning som medlem, avgång och uteslutning. På samma sätt som i den gällande lagen ska en medlem ta minst en andel och andelslagets medlemmar samt antalet andelar och andelskapitalet kan i princip förändras kontinuerligt, till skillnad från aktiebolag.

Förslaget avviker från den gällande lagen genom att kravet på minst tre medlemmar frångås. Det nuvarande kravet försvårar i onödan bildandet av andelslag och andelslagens verksamhet. I praktiken kringgås kravet så att man t.ex. i ett andelslag som drivs som ett företag utser företagarens familjemedlemmar till de två övriga medlemmarna och utformar stadgarna så att företagarmedlemmen i praktiken äger nästan alla ekonomiska rättigheter och har röstmajoritet. Kravet på flera stiftare slopades i lagen om aktiebolag från 1978. Slopandet av denna begränsning har inte förorsakat problem i aktiebolagen.

2.2.5. Andelar, andelskapital, aktier och aktiekapital

Andelar och andelskapital

Enligt förslaget är det fortfarande möjligt att bestämma om en andels nominella belopp (insatsen) i stadgarna, men det är inte längre obligatoriskt. Andelarna är således enligt förslaget utan nominellt belopp, dvs. andelsstämman eller styrelsen kan besluta om en andels teckningspris, om det inte bestäms om ett nominellt belopp i stadgarna. På ett sådant beslut ska självfallet likställighetsprincipen tillämpas, liksom sådana andra allmänna principer i lagen som styr ledningens verksamhet.

Detta innebär att andelsrättigheterna och andelskapitalet skiljs åt och att en andel inte ens symboliskt står för en andel av andelska-

pitalet. Andelskapitalet kan t.ex. ökas utan att andelar emitteras och andelar kan emitteras utan att andelskapitalet ökas. Motsvarande grundläggande lösningar återkommer i de bestämmelser som gäller förvärv och inlösen av egna andelar samt minskning av andelskapitalet: inlösen eller förvärv av andelar å ena sidan och minskning av andelskapitalet å andra sidan är inte längre förknippade med varandra.

I fråga om de bestämmelser som gäller emission av andelar innebär förslaget särskilt att ett förbud mot emission till underkurs inte tillämpas. En vederlagsfri andelsemission är möjlig utan penningtransaktioner, och t.ex. delning av aktier kan genomföras genom att nya aktier emitteras gratis. Särskilda bestämmelser om s.k. blandemission behövs inte. Att inget nominellt belopp bestäms bidrar också till att bestämmelserna om att betalningen för andelarna ska tas upp i det egna kapitalet kan ges en flexiblere utformning, så som framgår nedan. Det är å andra sidan skäl att observera att förslaget på motsvarande sätt som för närvarande garanterar att det belopp som betalas för andelarna tillfaller andelslaget, oberoende av om medlemmen tas upp i andelskapitalet eller i det fria egna kapitalet. Detta är av betydelse för en jämlik behandling av medlemmar och andra andels- och aktieägare och med tanke på borgenärsskyddet.

Att inget nominellt belopp bestäms gör det också möjligt att förenkla bestämmelserna om de poster som ingår i andelslagets eget kapital. Någon särskild överkursfond behövs inte och andelskapitalet, reservfonden och ett eventuellt aktiekapital ska enligt förslaget vara de enda posterna i det inbetalda bundna egna kapitalet.

Enligt förslaget kan det också i fortsättningen tas in en bestämmelse i stadgarna om att andelslagets andelar har ett nominellt belopp. Bestämmelsens betydelse ligger i att nya andelar inte kan emitteras utan att det görs en ökning av andelskapitalet som motsvarar andelens nominella belopp. Annars skulle reformförslagen gällande kapitalsystemet också avse andelslag vars stadgar innehåller en bestämmelse om ett nominellt belopp. Den del som överskrider det nominella beloppet för en andel, dvs. överkursen, ska så

som anges nedan kunna tas upp i det fria egna kapitalet. Å andra sidan kan andelskapitalet till skillnad från nuläget på olika sätt överstiga en andels nominella belopp multiplicerat med antalet andelar, t.ex. om teckningspriset vid en andelsemission mot vederlag tas upp i andelskapitalet till den del priset överskrider det nominella beloppet eller andelar ogiltigförklaras utan att andelskapitalet samtidigt minskas. Skillnaden motsvarar det belopp som enligt den gällande lagen ska avsättas till överkursfonden.

I fråga om möjligheten att en andel har eller inte har ett nominellt belopp avviker förslaget från aktiebolagslagen endast i det avseendet att man för att beakta andelslagspraxis också kan kalla en andels nominella belopp "insats".

Enligt förslaget kan andelslagen fortfarande emittera andelar av olika slag, såsom grundandelar och tilläggsandelar. De detaljerade undantagsbestämmelserna om tilläggsandelar frångås, vilket leder till att skillnaderna mellan alla andelslag framgår av stadgarna. Enligt den föreslagna införelagen ska presumtionsbestämmelser som motsvarar specialbestämmelserna i den gällande lagen tillämpas på tilläggsandelar som emitteras i enlighet med den gällande lagen, om inte annat bestäms i stadgarna.

I fråga om alla andelar är utgångspunkten fortfarande att de inte kan överlåtas, och att det föreligger rätt bara till sådan utbetalning av medel som eventuellt bestämts i stadgarna och rätt bara till återbetalning av det belopp av andelens teckningspris som tagits upp i andelskapitalet (t.ex. insatsen) under den tid andelslaget är verksamt och när det upplöses. Med stöd av lagen medför innehav av en andel fortfarande inte rätt till andelslagets tjänster eller rösträtt. Det är fortfarande bara medlemmar som ska ha de rättigheterna, om inte annat bestäms i stadgarna. Det är av dessa orsaker inte nödvändigt att förutsätta att andelslaget ska ha ett sådant slag av andelar som kan ägas endast av medlemmar. I praktiken kan villkoren för tilläggsandelar i stadgarna slås fast så att de fullständigt motsvarar medlemmarnas grundandelar.

Lagförslaget innehåller inga specialbestämmelser om anslutningsavgifter, eftersom en andels teckningspris kan bestämmas till

önskat belopp i alla andelslag på basis av avtalet om andelslagsbildning, stadgarna eller andelsstämman beslut. I syfte att bevara systemet med anslutningsavgifter i gamla andelslag föreskrivs dock i införelagen på samma sätt som i den gällande lagen om anslutningsavgifter i de andelslag som tagit in en sådan bestämmelse i stadgarna före den nya lagens ikraftträdande. Vid behov kan en bestämmelse om anslutningsavgift tas in i stadgarna också för ett nytt andelslag.

Placeringsandelarna och placeringsandelskapitalet föreslås bli ersatta med andelslagets aktiekapital och aktier, vilka motsvarar ett aktiebolags aktiekapital och i princip också aktier utan röst och utan utdelning. Placeringsandelarna har i praktiken utnyttjats ytterst sällan, vilket delvis beror på att bestämmelserna är invecklade och försvarar och begränsar anskaffningen av sådan finansiering och på att såväl placerarna som andelslagen inte är särskilt förtrodda med denna speciella begreppsapparat. I förslaget förenklas och förtydligas bestämmelserna om andelslagets aktier. Begreppsapparaten ändras för att motsvara aktiebolagslagen och bestämmelserna får en mer dispositiv karaktär jämfört med den gällande lagens bestämmelser om placeringsandelar och placeringsandelskapital. Bestämmelserna görs klarare och enklare på så sätt att hänvisningsbestämmelser och detaljerade undantagsbestämmelser frångås. I införelagen föreslås övergångsbestämmelser för att bevara de nuvarande systemen med placeringsandelar.

Också aktierna ska i princip vara utan nominellt belopp, om det inte bestäms om ett nominellt belopp i stadgarna. Enligt förslaget kan ett andelslag också ha aktier av olika slag som medför lika rätt sinsemellan, om inte annat bestäms i stadgarna.

När det gäller aktieplaceringarnas beständighet motsvarar förslaget i sak de principer som i den gällande lagen tillämpas på placeringsandelar och i aktiebolagslagen på aktier. Till skillnad från aktiebolagslagen medför aktier i ett andelslag i princip inte rösträtt och inte heller rätt till utdelning i andelslaget, vilket motsvarar de nuvarande placeringsandelarna. Enligt förslaget grundar sig dessutom de rättigheter som andelslagets aktier medför i huvudsak på andelslagets stadgar.

Enligt förslaget medför andelslagets aktier direkt med stöd av lagen rätt endast till återbetalning av teckningspriset när andelslaget upplöses. I stadgarna kan det bestämmas t.ex. om rätten vid utdelning av överskott, vid förvärv eller inlösen av egna aktier eller vid utbetalning av medel när andelslaget upplöses.

Eftersom ett andelslags andelar och aktier inte direkt med stöd av lagen medför rätt till utdelning när andelslaget upplöses och eftersom det också i den nya lagen ska föreskrivas om en presumtion som gäller betalningsordning, behöver det inte separat föreskrivas till vilka delar andelar och aktier medför lika rätt. Lagförslagets allmänna bestämmelse om likställighetsprincipen ska tillämpas på alla andelsägare och aktieägare.

Andels- och aktieinnehavets offentlighet

Enligt förslaget ska offentligheten i fråga om andels- och aktieinnehavet i ett andelslag utvidgas så att var och en har rätt att få veta namnet på andelslagets medlemmar samt när medlemskapet börjat och upphört. Å andra sidan föreslås det att offentligheten i samband med andels- och aktieinnehavet något inskränks så att också en medlem i något annat ärende än ett sådant som hänför sig till andelsstämman ska visa att han eller hon behöver få andra än ovannämnda uppgifter om innehav för att kunna utöva sina rättigheter. I praktiken är det i vissa andelslag möjligt att utifrån uppgifterna om innehav sluta sig till omfattningen på t.ex. ett kund- eller affärsförhållande mellan en medlem och andelslaget.

2.2.6. Förvaltning

Andelsstämma och fullmäktigesammanträde

De föreslagna bestämmelserna om andelsstämma och fullmäktige motsvarar i huvudsak den gällande lagen innehållsmässigt. De mest betydande skillnaderna jämfört med den gällande lagen är att andelsstämmans och fullmäktigesammanträdetes behörighet regleras exaktare, att största tillåtna skillnad i röstvärdet mellan medlemmar utvidgas (från

1:10 till 1:20) i första gradens andelslag och att särskilda beslutskrav i fråga om användning av företrädare samt vissa beslut förtydligas. Syftet med de nya bestämmelserna om behörighetsfördelning är närmast att ta in den gällande rättens innebörd i lagen. Syftet med att mildra begränsningen när det gäller användningen av röstvärdeskillnad är att göra det lättare att använda andelslagsformen också i mer kapitalintensiv verksamhet. Mindre ändringar föreslås dessutom bl.a. i bestämmelserna om medlemmars jäv, ordinarie andelsstämma och personer som är närvarande vid andelsstämman samt i bestämmelserna om stämmoplats. Också bestämmelserna om krav på kvalificerad majoritet i den gällande lagen föreslås bli förenklade. I förslaget har det också beaktats att tilläggsandelar och placeringsandelar ersätts med andelar och aktier av olika slag.

Dessutom föreslås specialbestämmelser motsvarande aktiebolagens bestämmelser om börsbolag och publika aktiebolag när det gäller informationsskyldigheten för andelslag som är föremål för reglerad handel. Syftet med specialbestämmelserna är att ett börsandelslag och dess placerare inte bara i fråga om värdepapperslagstiftningen utan också i fråga om den associationsrättsliga reglering som gäller emittentens informationsskyldighet ska ha en ställning som i möjligaste mån motsvarar ställningen för börsbolag och dem som placerar i dem.

Bestämmelserna om andelsstämma och enhälliga medlemsbeslut avviker från aktiebolagslagen närmast i det avseendet att lagen om andelslag fortfarande begränsar användningen av olika stora röstetal, att särskild granskningsrätt för medlemmarna bibehålls i andelslag med få medlemmar och att andelsstämman kan besluta också om sådana stadgeändringar som hör till medlemmars och andra andels- och aktieägares beslutanderätt och för vilka det i aktiebolag förutom bolagsstämmans beslut fordras samtycke av vissa aktieägare. I fråga om olika stora röstetal sker en kontrollerad utvidgning av avtalsfriheten. Det har inte framkommit något behov att begränsa medlemmarnas granskningsrätt i andelslag med få medlemmar eller skärpa de beslutskrav som gäller stadgeändringar.

Andelslagets ledning och företrädare

Bestämmelserna om andelslagets ledning och företrädare samt en eventuell verkställande direktör och ett eventuellt förvaltningsråd motsvarar i sak med några få undantag gällande rätt. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att de bestämmelser som gäller ledningen inte ska tillämpas på företrädare för andelslaget som inte hör till ledningen. I andelslag har förvaltningsrådet fortfarande en något annorlunda roll än i aktiebolag, eftersom sammanslutningsformerna har olika syften.

I lagen föreslås uttryckliga bestämmelser likt dem i gällande rätt om överföring av ledningens behörighet mellan verkställande direktören, styrelsen, förvaltningsrådet och andelsstämman. Utgångspunkten har varit den att gällande sedvanerätt skrivs in i lagen. Kravet på skriftliga samtycken till uppdraget och skriftliga avgångsanmälningar från ledamöterna i ledningen har strukits i förslaget.

För klarhetens skull föreslås dessutom att det i lagen tas in motsvarande bestämmelser som i den gällande lagen om sådana frivilliga organ som inte har uppgifter baserade på lagen om andelslag. Bestämmelserna i kapitlet motsvarar i övrigt aktiebolagslagens bestämmelser om aktiebolagets ledning och företrädande.

2.2.7. Revision, verksamhetsgranskning och särskild granskning

De föreslagna bestämmelserna om revision och särskild granskning motsvarar i huvudsak den gällande lagen. I förslaget ingår en presumtionsbestämmelse om revisorns mandattid. Dessutom föreslås bestämmelser om lekmannarevision i kapitlet, dvs. verksamhetsgranskning. God lekmannarevisionsred och bestämmelserna om verksamhetsgranskning i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) har utgjort förlaga för bestämmelserna om verksamhetsgranskning. Enligt 2007 års revisionslag får lekmannarevisorer efter utgången av den fem år långa övergångsperioden, i praktiken 2012, inte längre fungera som sådana revisorer som avses i revisionslagen. Avsikten är att verksamhetsgranskningen ska ersätta den revision utförd

av lekmän om vilken föreskrevs i den gamla revisionslagen. Även om andelslaget har en revisor, kan det utöver denne enligt förslaget väljas en verksamhetsgranskare. Verksamhetsgranskningen skiljer sig från revisionen framför allt i fråga om två saker. För verksamhetsgranskaren föreslås inte motsvarande yrkesmässiga behörighetskrav som för revisorer. På verksamhetsgranskningens och verksamhetsgranskarens utlåtande tillämpas inte heller de omfattande och detaljerade internationella normer som gäller revision. Revisorn och verksamhetsgranskaren avger i samtliga fall sina egna berättelser över granskningen.

I kapitlet föreslås dessutom tekniska ändringar. De föreslagna bestämmelserna om särskild granskning är tydligare och mera omfattande än de gällande.

2.2.8. Finansiering

Andelar och aktier

Bestämmelserna om andelar förenklas och förtydligas. Specialbestämmelserna om tilläggsandelar och tilläggsandelskapitalet ersätts med bestämmelser om andelar av olika slag. Dessutom utvidgas avtalsfriheten i mindre utsträckning i fråga om hur villkoren för andelar av olika slag definieras. Placeringsandelarna och placeringsandelskapitalet ersätts med bestämmelser om andelslagets aktier och aktiekapital såsom anförts ovan.

Det blir lättare att ordna andelsemission och aktieemission, som ersätter placeringsandelarna, genom att andelsstämman direkt med stöd av lagen kan bemyndiga styrelsen eller förvaltningsrådet att besluta om emissionen. Medlemmars och andra andels- och aktieägares företrädesrätt till nya andelar och aktier förtydligas genom uttryckliga bestämmelser. En ökning av andels- och aktiekapitalet kan fortfarande ske också som en fondförhöjning. I ett system utan nominellt belopp behöver ökningen inte ha något samband med åtgärder som gäller andelar eller aktier, såsom höjning av det nominella beloppet eller emission av nya andelar eller aktier. Dessutom föreslås exaktare bestämmelser om sådana investeringar i andels- eller aktiekapitalet som innebär att medel betalas till andelslaget för att tas upp i andels- eller

aktiekapitalet, utan att det i gengäld ges andels-, aktie- eller andra motsvarande rättigheter. Förslaget avviker från aktiebolagslagen förutom i fråga om ökning av andelskapitalet också så att andelskapital kan överföras till aktiekapitalet t.ex. när andelar omvandlas till aktier.

Investering i en fond som hänförs till det fria egna kapitalet

Enligt förslaget presumtionsbestämmelse ska teckningspriset för en ny andel i sin helhet tas upp i andelskapitalet och teckningspriset för en ny aktie i sin helhet tas upp i aktiekapitalet. Teckningspriset kan emellertid helt eller delvis tas upp i det fria egna kapitalet. Enligt förslaget ska posterna i andelslagets eget kapital bl.a. i detta syfte utökas med en fond för inbetalt fritt eget kapital. I bestämmelserna om utbetalning av medel jämsställs en minskning av fonden i procedurhänseende med utdelning av överskott. Andelsstämman ska dock fatta ett separat beslut om minskning av fonden för fritt eget kapital.

Genom förslaget ändras inte principen om att det kan göras investeringar i andelslagets fria egna kapital. Dessa kan ske mot vederlag eller vara vederlagsfria. Förslaget är av stor betydelse med tanke på andelslagets strukturella arrangemang. I samband med en fusion t.ex. blir det bolagsrättsligt möjligt att gå till väga så att den ökning av det egna kapitalet som motsvarar de vederlagsandelar och -aktier som det övertagande andelslaget överlämnar helt och hållet sker i det fria egna kapitalet, närmast i fonden för inbetalt fritt eget kapital. Detta innebär i praktiken att det överlåtande andelslagets hela egna kapital, också det bundna egna kapitalet, kan omvandlas till fritt eget kapital i det övertagande andelslaget. Eftersom borgenärsskyddsförfarandet tillämpas i samband med fusionen blir ändringen möjlig från bolagsrättslig synpunkt.

Det bör å andra sidan observeras att frågan huruvida det belopp som enligt förslaget betalas för andelarna ska tillfalla andelslaget bedöms på samma sätt oberoende av om beloppet tas upp i andelskapitalet eller i det fria egna kapitalet. Ur andelslagets och dess borgenärs synvinkel är det ingen större skillnad om de medel som andelslaget inte har

eventuellt tas upp i andelskapitalet eller det fria egna kapitalet. Detsamma gäller det belopp som betalas till andelslaget för aktier.

Förslaget motsvarar till innehållet aktiebolagslagens bestämmelser om inbetalt fritt eget kapital.

Vederlagsfri riktad andels- och aktieemission

Enligt förslaget ska riktad andels- och aktieemission tillåtas i undantagsfall. Detta uttrycks i förslaget så att det ska finnas från andelslagets synpunkt synnerligen vägande ekonomiska skäl för en riktad vederlagsfri emission. Emissionen ska också i det fall att den är vederlagsfri vara förenlig med samtliga medlemmars och andra andelsägares och aktieägares intressen, åtminstone på lång sikt. Sådana synnerligen vägande ekonomiska skäl som avses ovan kan t.ex. vara ett på andels- eller aktiepremier baserat motivationssystem för personalen eller ett behov att betala innehavarna av ett värdefullare andels- eller aktieslag kompensation när andels- eller aktieslagen läggs samman. I förslaget betonas även annars särskilt vikten av det vederlag som betalas för en andel eller aktie när en riktad andels- eller aktieemissions godtagbarhet bedöms. Förslaget motsvarar aktiebolagslagens bestämmelser om vederlagsfri riktad aktieemission.

Andelslaget ska också kunna emittera andelar och aktier till sig självt utan vederlag. Inlösen av egna andelar och aktier kommer således inte längre i praktiken att vara det enda sättet för andelslaget att bli innehavare av tidigare emitterade andelar eller färdigt registrerade aktier som kan avyttras t.ex. i samband med företagsköp.

Andelsbrev och värdeandelar

De föreslagna bestämmelserna om andelsbrev och anslutning av andelar till värdeandelsystemet motsvarar i sak med några få undantag den gällande lagen.

Kapitallån

Det föreslås att bestämmelserna om kapitallån i stor utsträckning kvarstår oförändrade. Detta beror bl.a. på den vedertagna ställ-

ning som kapitallån har som finansiella instrument.

Extra avgifter och tillskottsplikt

Bestämmelserna om extra avgifter och tillskottsplikt kvarstår i sak oförändrade.

2.2.9. Eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncernbokslut

De föreslagna bestämmelserna om eget kapital avviker från den gällande lagen i det avseendet att andelskapitalet, som betalats för andelar av olika slag, täcker andels- och tilläggsandelskapitalet enligt den gällande lagen medan placeringsandelskapitalet i fråga om namn och villkor ändras till aktiekapital. Den väsentligaste ändringen när det gäller innehållet i bestämmelserna är att andelar och aktier antas vara utan nominellt belopp, om det inte i stadgarna bestäms om ett nominellt belopp. På motsvarande sätt som i aktiebolagslagen föreslås dessutom att andelslag ska kunna ha en fond för inbetalt fritt eget kapital. Bokslutsbestämmelserna om reservfonden kvarstår oförändrade, men den lagstadgade skyldigheten att göra avsättningar till fonden begränsas så att kravet på minimikapital är 2 500 euro såsom i privata aktiebolag. I förslaget föreskrivs inte om utökning av överkursfonden, eftersom det i ett system med kapital utan nominellt belopp är möjligt att ta upp teckningspriset för nya andelar och aktier i andels- och aktiekapitalet och i fonden för fritt eget kapital.

Skyldigheten att upprätta bokslut kvarstår oförändrad. Bokslutets innehåll kvarstår i sak oförändrat, med undantag för hur det egna kapitalet anges, såsom ovan anförts. Bestämmelserna om verksamhetsberättelsen avviker från den gällande lagen i det avseendet att förslaget å ena sidan begränsar skyldigheten att uppge närståendelån och å andra sidan föreskriver om en oaksamhetspresumption som ska tillämpas på skadeståndsskyldighet i samband med närståendetransaktioner på samma sätt som i aktiebolagslagen samt föreskriver om en skyldighet att anmäla giltiga andels- och aktieemissionsbemyndiganden, emitterade optionsrätter samt egna andelar och aktier som förvärvats, lösts in

och mottagits som pant. Bestämmelserna om koncernbokslut kvarstår i sak oförändrade.

2.2.10. Utbetalning av medel och utdelningsbara medel

Förslaget avviker från den gällande lagen närmast så att bestämmelserna om tilläggsandelar och placeringsandelar ersätts med bestämmelser om andelar och aktier av olika slag och så att posterna i det egna kapitalet har delats upp i bundet och fritt eget kapital. Förslaget avviker från aktiebolagslagen huvudsakligen så att andelslagets överskott och annat fritt eget kapital kan delas ut till medlemmarna och andels- och aktieägarna endast om detta tillåts i stadgarna. Av denna anledning föreslås ingen bestämmelse likt den i aktiebolagslagen om rätt för en minoritet av medlemmarna att kräva att minst en viss del av räkenskapsperiodens överskott ska delas ut (jfr minoritetsutdelning i aktiebolag). Eftersom ett andelslag kan betala ut medel endast om det tillåts i stadgarna, föreslås att också s.k. egentliga gåvor ska vara tillåtna på samma villkor och endast ur utdelningsbara medel.

2.2.11. Återbetalning av andel, minskning av andels- och aktiekapitalet samt egna andelar och aktier

Återbetalning av andel

Förslaget om återbetalning av andelen när medlemskapet upphör och när andelen sägs upp avviker i praktiken från den gällande lagen endast i det avseendet att maximibeloppet av återbetalningen kan bestämmas enklare i stadgarna än enligt den gällande lagen. Dessutom är snabb återbetalning av andelen möjlig direkt med stöd av lagen i form av förvärv av egna andelar, medan den gällande lagen föreskriver att bestämmelser om snabb återbetalning ska tas in i andelslagets stadgar. Vid behov kan snabb återbetalning och annat förvärv av egna andelar också förbjudas i stadgarna.

Enligt förslaget och den gällande lagen är återbetalningsbeloppet när andelen upphör i

princip lika med det belopp som betalats till andelslaget för andelen. Enligt förslaget kan det i stadgarna bestämmas att återbetalningsbeloppet är lägre än det belopp som betalats till andelslaget för andelen på så sätt att t.ex. beloppet av en tidigare fondförhöjning inte återbetalas, vilket motsvarar den gällande lagen. På motsvarande sätt som i den gällande lagen kan endast en enhällig andelsstämma besluta om en stadgeändring som innebär att återbetalningsbeloppet minskas.

Enligt förslaget kan det också bestämmas i stadgarna att återbetalningsbeloppet kan vara högre än det belopp som betalats till andelslaget för andelen. Ett större återbetalningsbelopp kan täcka t.ex. andelens relativa del av överskottet i senast fastställda bokslut och av annat fritt eget kapital. I den gällande lagen finns ingen motsvarande uttrycklig bestämmelse, men också enligt den gällande lagen kan det i stadgarna bestämmas att det till innehavaren av andelsrättigheter i samband med att andelen sägs upp eller upphör på annat sätt betalas ett visst belopp av det utdelningsbara överskottet som utdelning. Direkt med stöd av lagen har en före detta medlem och andelsägare fortfarande inte rätt att kräva att andelens verkliga värde, som eventuellt överskrider det belopp som betalats för andelen, ska återbetalas.

Minskning av andels- och aktiekapitalet

Minskningen av andelskapitalet och effekterna på det belopp av andelen som återbetalas motsvarar enligt förslaget i praktiken den gällande lagen. De onödigt detaljerade bestämmelserna om innehållet i andelslagets beslut har minskats. En jämlik behandling av medlemmarna utgår fortfarande från likställighetsprincipen när det gäller minskning av andelskapitalet. Till denna del motsvarar regleringen aktiebolagslagen.

När det gäller minskning av andelslagets aktiekapital motsvarar principerna i förslaget i sak den gällande lagens bestämmelser om minskning av placeringsandelskapitalet. Förslaget avviker från aktiebolagslagen i det avseendet att det här inte anges hur stor minskningen av aktiekapitalet högst får vara, efter-

som det i lagen om andelslag inte föreskrivs om minimiaktiekapital.

Egna andelar och aktier

Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att ett andelslag på vissa villkor kan förvärva och lösa in sina egna andelar och aktier och ta emot dem som pant. I den gällande lagen regleras inte förvärv och inlösen av egna andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar på så sätt att andelslaget skulle kunna överlåta de erhållna andelarna vidare. I förslaget har det beaktats att placeringsandelarna ersätts med aktier. Enligt förslaget ska egna andelar och aktier kunna överlåtas vidare vid andels- och aktieemission, som obligatoriska andelar som en förutsättning för medlemskap eller på basis av en optionsrätt eller en bestämmelse i stadgarna. Å andra sidan motsvarar förslaget den gällande lagen i det avseendet att andelslaget också enligt den kan förvärva och lösa in egna andelar och tilläggsandelar med den påföljden att de andelar och tilläggsandelar som tillkommit andelslaget blir ogiltiga. Förslaget avviker från den gällande lagen också i det avseendet att andelslaget kan ta emot egna andelar och aktier också som pant.

Enligt förslaget ska snabb återbetalning ske som förvärv av egna andelar. Med avvikelser från den gällande lagen föreslås att andelsstämman kan besluta eller bemyndiga styrelsen att besluta om snabb återbetalning också utan någon bestämmelse i stadgarna. När det gäller förvärv av andelslagets egna aktier avviker förslaget från aktiebolagslagen närmast i det avseendet att lagen om andelslag inte begränsar antalet aktier som förvärvas, eftersom ett andelslag inte behöver ha aktiekapital eller aktier.

Förslaget innehåller mer heltäckande bestämmelser om andelar och aktier med förvärvs- och inlösenvillkor än den gällande lagen i fråga om andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar med inlösenvillkor. Eftersom andelslaget enligt förslaget på vissa villkor kan teckna egna vederlagsfria andelar och aktier, föreslås av tydlighetsskäl bestämmelser också om följderna av teckning av egna aktier och andelar mot vederlag.

2.2.12. Fusion, delning, ändring av företagsform och upplösning

I fråga om fusion och delning motsvarar de föreslagna bestämmelserna i sak med några få undantag den gällande lagen, där bestämmelserna om fusion och delning reviderades genom lagen 1417/2007. Bestämmelserna om fusion och delning i den gällande lagen om andelslag ändrades 2007 med aktiebolagslagen som förlaga. Den tekniska ändring som gjordes i aktiebolagslagen genom lag 981/2011 har beaktats i förslaget.

När det gäller ändring av företagsformen avviker förslaget från den gällande lagen i det avseendet att det i den nya lagen föreslås bestämmelser inte bara om ombildning till aktiebolag utan också om ombildning av andelslaget till ett personbolag och om möjligheten att fortsätta andelslagets verksamhet som enskild näringsidkare. Förslaget avviker från aktiebolagslagen i det avseendet att det för ombildning av ett andelslag till aktiebolag i allmänhet räcker med ett beslut av andelsstämman såsom tidigare, medan det enligt aktiebolagslagen fordras ett enhälligt beslut av samtliga aktieägare för att ombilda ett aktiebolag till andelslag.

I fråga om upplösning av ett andelslag samt avregistrering, konkurs och företagssanering avviker förslaget till innehållet från den gällande lagen närmast i det avseendet att det i den nya lagen föreslås motsvarande bestämmelser som i aktiebolagslagen när det gäller informationsskyldigheten vid en minskning av det egna kapitalet. De föreslagna bestämmelserna om upplösning, avregistrering, konkurs och företagssanering motsvarar med några få undantag aktiebolagslagen.

2.2.13. Påföljdssystemet

Det har i förslaget fästs uppmärksamhet vid att påföljdssystemet ska tillgodose minoritetsmedlemmarnas och borgenärernas behov. Syftet har dock inte varit att avsevärt ändra den rådande balansen mellan olika intressentgrupper. De föreslagna ändringarna innebär på många ställen att allmänna rättsprinciper och ståndpunkter som anförts i den juridiska litteraturen skrivs in i lagen.

De förslag som gäller påföljdssystemet hänför sig för sin del till ändringar som föreslås på annat ställe i lagen. Som motvikt till att bestämmelserna om vissa åtgärder i dottersammanslutningar och om närståendelån luckras upp föreslås att bestämmelser om en oaktsamhetspresumtion till följd av närståendetransaktioner tas in i kapitlet om skadestånd. Syftet är att införa mer allmänna bestämmelser i stället för de detaljerade och osmidiga bestämmelser som i vissa enskilda fall medför olägenhet.

Ogiltighet av beslut

Bestämmelserna om ogiltighet av beslut stämmer i princip överens med den gällande lagens bestämmelser om klander av andelsstämmans beslut. De föreslagna bestämmelserna innehåller emellertid vissa innehållsmässigt betydande revideringar.

Enligt den gällande lagen ska andelsstämmans beslut i allmänhet klandras inom tre månader. Om medlemmen har något godtagbart skäl för dröjsmålet och det vore uppenbart oskäligt för medlemmen om beslutet blev giltigt, kan denne emellertid väcka talan inom ett år från beslutet. I syfte att minska den osäkerhet som hänger samman med denna möjlighet att väcka talan samt i syfte att förtydliga lagen har den sistnämnda bestämmelsen, som har tillämpats ytterst sällan, inte tagits med i förslaget. Förslaget motsvarar aktiebolagslagen.

Vissa ändringar föreslås i gränsdragningen mellan ogiltiga stämmobeslut och stämmobeslut som kan klandras inom en viss tid. Enligt förslaget är ett stämmobeslut ogiltigt också om det klart strider mot likställighetsprincipen och den kränkta medlemmens samtycke inte erhållits. Enligt förslaget ska ett beslut som styrelsen med stöd av ett bemyndigande fattar i ett ärende som ankommer på andelsstämman, med avvikelse från den gällande lagen i vissa fall när det gäller medlemmarnas möjligheter att reagera, jämföras med andelsstämmans beslut. Det rådande rättsläget innebär att det i detta avseende finns en tydlig lucka i medlemmens rättsskydd. Det föreslås att sådana av styrelsen med stöd av ett bemyndigande fattade beslut ska jämföras som är behäftade med något sådant all-

varligt materiellt fel som enligt vad som föreskrivs i detta kapitel skulle leda till att andelsstämmans beslut är ogiltigt. I dessa fall är det möjligt att reagera mot styrelsens beslut på samma sätt som mot ett ogiltigt beslut som fattats av andelsstämman. Förslaget motsvarar innehållsmässigt aktiebolagslagen.

Skadestånd

I fråga om skadeståndsansvaret motsvarar förslaget principerna i den gällande lagen. Syftet med förslaget är inte att skärpa eller begränsa skadeståndsansvaret jämfört med nuläget. Avsikten med förslaget är närmast att avhjälpa vissa enstaka missförhållanden och öka rättssäkerheten genom att i lagen skriva in vedertagna rättsbegrepp.

På samma sätt som i den gällande lagen föreslås uttryckliga bestämmelser om en för andelslagsledningen, dvs. styrelse- och fullmäktigeledamöterna och verkställande direktören gällande oaktsamhetspresumtion vid överträdelser av lagen om andelslag eller stadgarna. Vidare föreskrivs med avseende på ledningen, andelslagsmedlemmarna och fullmäktigeledamöterna om en oaktsamhetspresumtion i samband med s.k. närstående-transaktioner.

Enligt förslaget förutsätts inte längre varken uppsåt eller grov oaktsamhet för att en medlem ska bli skadeståndsskyldig, utan det räcker att medlemmen har orsakat skada genom att av oaktsamhet medverka till överträdelse av bestämmelser i lagen om andelslag eller stadgarna. Ändringen har i praktiken ingen väsentlig betydelse för enskilda medlemmars ansvar. Skadeståndsskyldigheten för stämмоordföranden och fullmäktigesammanträdet ska uttryckligen regleras i lagen.

Enligt förslaget ska i princip styrelsen fatta beslut om ärenden som gäller andelslagets rätt till skadestånd (enligt den gällande lagen fattas beslutet i allmänhet av andelsstämman). Andelsstämman kan emellertid också fatta beslut i sådana ärenden.

Utöver den talerätt som tillkommer en kvalificerad minoritet och som i många avseenden motsvarar den gällande lagen har en enskild medlem enligt lagförslaget rätt att i sitt eget namn föra talan till förmån för andelsla-

get om det är sannolikt att andelslaget inte kommer att lägga fram några skadeståndsanspråk och om detta vore ägnat att bereda någon otillbörlig fördel. Preskriptionstiden för skadeståndsansvaret förlängs så att skadeståndstalan i samtliga fall ska väckas inom en särskild tidsfrist på fem år.

Enligt förslaget kan ledningens skadeståndsansvar gentemot andelslaget dock under vissa förutsättningar enligt stadgarna begränsas genom medlemmarnas enhälliga beslut.

Förslaget motsvarar till innehållet bestämmelserna om skadeståndsansvar i aktiebolagslagen.

Avgörande av tvister

När det gäller avgörande av tvister som ska behandlas på basis av lagen om andelslag motsvarar förslaget till innehållet i huvudsak den gällande lagen. Förslaget avviker från den gällande lagen närmast på så sätt att dels sådana käromål som är av avgörande betydelse för borgenärsskyddsförfarandet och dels käromål som gäller ogiltigförklaring av andelslagets beslut ska behandlas skyndsamt. Kapitlet innehåller också vissa mindre betydelsefulla ändringsförslag. I fråga om avgörande av tvister motsvarar förslaget i tillämpliga delar aktiebolagslagen.

2.2.14. Införandelag

I den föreslagna lagen om införande av lagen om andelslag föreskrivs om ikraftträdande av den nya lagen om andelslag, om upphävande av den gamla lagen samt om övergångsarrangemang för andelslag som har bildats före den nya lagens ikraftträdande. Syftet med övergångsbestämmelserna är att undvika onödiga kostnader och andra olägenheter i andelslagen och hos deras intressentgrupper till följd av den nya lagens ikraftträdande. Avsikten är bl.a. att undvika att andelslagen blir tvungna att ändra sina stadgar på grund av att den nya lagen träder i kraft. Om de blir tvungna att ändra stadgarna kan detta i allmänhet göras i samband med någon annan ändring av stadgarna. Avsikten är också att om ett andelslag under den gamla lagens giltighetstid har fattat beslut om en

viss åtgärd, ska denna kunna slutföras i enlighet med den gamla lagen trots att den nya lagen träder i kraft medan förfarandet pågår.

I fråga om ikraftträdandetidpunkten föreslås att den nya lagstiftningen om andelslag ska träda i kraft (tidigast den 1 juli 2013 för att lagändringen inte ska förorsaka problem vid andelsstämmorna våren 2012). Dessutom föreslås att ett andelslag enligt prövning kan fatta beslut som överensstämmer med nya lagen under tiden mellan stadfästandet och ikraftträdandet så att besluten kan verkställas när den nya lagen träder i kraft.

2.2.15. Ändringar i annan lagstiftning

Dessutom föreslås en ny lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform samt lagar om ändring av kreditinstitutslagen, lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, lagen om betalningsinstitut, lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, lagen om bostadsaktiebolag, lagen om europaandelslag, lagen om ombildande av föreningar som utövar ekonomisk verksamhet till andelslag, företagsintektningslagen, handelsregisterlagen, prokurallagen och firmalagen.

De ändringar som den nya lagen om andelslag medför har beaktats i de övriga lagförslagen. Förslaget till ny andelsbankslag motsvarar dessutom i fråga om innehåll och regleringssätt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001, affärsbankslagen) till den del formerna för andelsbankerna och affärsbankerna är likartade i fråga om den associationsrättsliga regleringen. De ändringar som föreslås i lagstiftningen om kreditinstitut medför inga innehållsmässiga ändringar i den gällande lagen utan är endast av lagteknisk karaktär.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Samhällsekonomiska konsekvenser

Propositionens strävan är att öka andelslagens verksamhetsmöjligheter på ett kontrollerat sätt. Detta innebär å ena sidan att effek-

tiva, andelslagsspecifika förfaranden tillåts oftare än för närvarande. Målet är att andelslagens associationsrättsliga verksamhetsmöjligheter ska nå upp till en nivå som motsvarar den år 2006 reviderade aktiebolagslagstiftningen så att nuvarande och kommande andelslag kan bedriva verksamhet såsom nu eller utveckla sin verksamhet utifrån sina behov. Å andra sidan innebär detta att det inte ska uppstå onödiga osäkerhetsfaktorer när det gäller minoritetsmedlemmarnas, andelsägarnas, aktieägarnas och borgenärernas ställning.

Utgångspunkterna för reformen och syftet med förslagen innebär en effektivisering av andelslagens verksamhet, vilket enligt den rådande uppfattningen också ger ekonomiska effektivitetsfördelar. En kvantitativ bedömning av effektivitetsfördelarna är inte möjlig, men att det blir fråga om sådana fördelar framgår bl.a. av de utlåtanden som getts om förslaget till lag om andelslag och i samband med beredningen av 2006 års aktiebolagslag.

Strävan har varit att utforma förslagen så att risken för borgenärerna och minoritetsmedlemmarna inte ökar på ett sätt som leder till att kostnaderna för företagsfinansieringen stiger.

Syftet med förslaget är att åstadkomma ett konkurrenskraftigare regleringssystem. En bättre konkurrenskraft ökar möjligheterna att bevara finska bolag i finsk ägo och gör Finland attraktivare som etableringsland. Bolagsetableringar anses ha positiva verkningar ur samhällsekonomisk synvinkel.

Förslaget kan leda till att en del av den företagsverksamhet som drivits under firma ombildas till andelslag i och med att det blir tillåtet att bilda enpersoners andelslag. Å andra sidan innebär kraven på bokföring, bokslut, utdelning av överskott, åtskiljande av företags- och privategendom och beskattning i andelslagen att sådana ändringar av företagsform blir få och att deras betydelse blir liten.

Direkta kostnadseffekter

Lagen om andelslag har endast mindre direkta ekonomiska konsekvenser för andelslagen. I förslaget har man dock i mån av möjlighet försökt minska dessa t.ex. genom

övergångsbestämmelser så att andelslaget i allmänhet inte behöver ändra sina stadgar enbart på grund av den nya lagen. Utgångspunkten för den nya lagen är att ett andelslag i praktiken kan bedriva sin verksamhet såsom nu. Den nya lagen erbjuder närmast nya möjligheter att ordna verksamheten och finansieringen.

Registermyndigheten kommer att ha engångskostnader på grund av reformen, bl.a. för att ändra datasystemen. Dessa har i huvudsak beaktats i den reform av handelsregistersystemet som pågår vid Patent- och registerstyrelsen och som ska genomföras under 2013. Eftersom Patent- och registerstyrelsen är ett nettobudgeterat ämbetsverk måste kostnaderna åtminstone i regel täckas med avgifter som registret tar ut.

3.2 Konsekvenser för organisation och personal

På grund av övergångsbestämmelserna i den nya lagen om andelslag behöver ett existerande andelslag i allmänhet inte ändra sina stadgar bara för att den nya lagen träder i kraft. Den nya lagen baserar sig innehållsmässigt till största delen på den gällande lagen och på allmänna associationsrättsliga principer och principer som gäller handelsregistret. Dess inverkan t.ex. på andelslagens, borgenärernas och register- och andra myndigheters arbetsmängd är därför liten. Också konsekvenserna av skiljeförfarande och ändringssökande i samband med inlösenförfarande är mycket små på grund av det ringa antalet sådana mål.

Om en betydande del av den företagsverksamhet som drivs under firma ombildas till enpersoners andelslag kan detta öka arbetsmängden inom den offentliga företagsrådgivningen och behovet av utbildning för företagsrådgivare.

3.3 Konsekvenser för den ekonomiska brottsligheten och den grå ekonomin

Förslaget har inga betydande konsekvenser för den ekonomiska brottsligheten eller den grå ekonomin.

4 Beredningen av propositionen

Andelshandlarna, andelsbankerna, Metsäliitto och Pellervo-Seura föreslog 2007 att lagen om andelslag skulle ses över i syfte att utveckla andelslagens verksamhetsmöjligheter. I tillämpliga delar skulle den utveckling som skett inom bolagslagstiftningen beaktas, i synnerhet 2006 års aktiebolagslag. Vid justitieministeriet utarbetades i samarbete med företrädare för Pellervo-Seura, OP-Pohjola-gruppen, S-gruppen, Metsäliitto och Tradeka-koncernen ett utkast till ny lag om andelslag. Justitieministeriet lät lagutkastet genomgå en omfattande remissbehandling som inleddes den 19 december 2011 och avslutades den 10 februari 2012. Remissbehandlingen resulterade i totalt 49 utlåtanden. Så gott som alla remissinstanser understödde en totalrevidering och fann de föreslagna utgångspunkterna och målen i huvudsak korrekta. En del av remissinstanserna, inklusive merparten av de andelslag som yttrade sig, motsatte sig eller ansåg det problematiskt att de uttryck som används för den nuvarande finansieringsformen när det gäller komplettering av det egna kapitalet, dvs. placeringsandelar och placeringskapitalet, skulle ändras till aktier och aktiekapital i enlighet med aktiebolagslagen. Enligt dessa remissinstanser skulle en ändring av den terminologi som används för finansieringsformen fördunkla skillnaden mellan andelslag och aktiebolag. Å andra sidan angav de andelslag och andra remissinstanser som understödde eller godkände en ändring av terminologin sin ståndpunkt med att förslaget för placeringsandelarna varit de aktier utan rösträtt och utan utdelning som ingick i den tidigare lagen om aktiebolag. Enligt dem som ställde sig bakom förslaget skulle en terminologisk ändring i lagen om andelslag i praktiken göra det lättare att skaffa sådan finansiering, något som hittills begränsats av att andelslagen och placerarna inte varit särskilt förtrogna med begreppsapparaten. Remissinstanserna hade dessutom en mängd synpunkter i detaljfrågor. Dessa har i huvudsak beaktats vid den fortsatta beredningen. Ett remissammandrag publicerades på justitieministeriets webbplats i september 2012. (http://www.om.fi/Etusivu/Valmisteilla/Laki_hankkeet/Yhtioikeus/1290610060428).

Förslaget har utarbetats på justitieministeriet utgående från lagutkastet och de remissvar och annan respons som givits om det. Ett utkast till regeringsproposition publicerades på justitieministeriets webbplats i juni 2012.

5 Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

5.1 Samband med andra propositioner

Vid justitieministeriet bereds en proposition om vissa ändringar av det lagstadgade inlösenförfarande som ingår i aktiebolagslagen. Propositionen avses bli överlämnad till riksdagen i början av 2013. Bestämmelserna om inlösenförfarande i denna proposition ska vid behov under riksdagsbehandlingen anpassas till förslaget om ändring av aktiebolagslagen.

I propositionen beaktas den nya lagstiftningen om värdepappersmarknaden i den

form den har i riksdagens svar RSv 117/2012 rd. Vid finansministeriet bereds en totalrevidering av lagstiftningen om kreditinstitut. En regeringsproposition om detta avses bli överlämnad till riksdagen i början av 2013. De i denna proposition ingående förslagen till lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform och till lag om ändring av kreditinstitutslagen ska därför vid behov under riksdagsbehandlingen anpassas till de lagförslag som ingår i propositionen om revidering av lagstiftningen om kreditinstitut.

5.2 Internationella förpliktelser

Förslaget har utformats så att det inte utgör något hinder för att använda internationella redovisningsstandarder. EU:s bolagsrättsliga direktiv tillämpas inte på andelslag eller varje medlemsstat kan enligt prövning tillämpa dem på andelslag.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om andelslag

I AVDELNINGEN **Allmänna principer, bildande av andelslag och medlemmar**

1 kap. **Tillämpning av lagen och de centrala principerna för andelslags verksamhet**

Principerna i det föreslagna 1 kapitlet motsvarar till innehållet gällande rätt. I första kapitlet föreslås på samma sätt som i aktiebolagslagen bestämmelser om lagens tillämpningsområde och om de viktigaste principerna för ett andelslags verksamhet.

1 §. Tillämpningsområde. Det föreslås att en lagvalsbestämmelse tas in i paragrafen. Enligt paragrafen ska lagen tillämpas på alla andelslag som är registrerade enligt finsk lag, om inte annat föreskrivs i denna eller någon annan lag. Någon sådan uttrycklig bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar det nuvarande rättsläget och den första meningen i 1 kap. 1 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

2 §. Status som juridisk person och medlemmars begränsade ansvar. I denna paragraf föreslås en bestämmelse om ett andelslags status som juridisk person. I den gällande lagen finns ingen motsvarande uttrycklig bestämmelse, men i 2 kap. 4 § i den gällande lagen föreskrivs i sak på motsvarande sätt om registreringens rättsverkningar. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar gällande rätt och 1 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. är medlemmar och andra ägare av andelar och aktier inte personligen ansvariga för andelslagets förpliktelser. I stadgarna kan det dock bestämmas om en medlems skyldighet att ta flera andelar och om medlemmars tillskottsplikt samt om medlemmars och andra andelsägares och aktieägares skyldighet att betala extra avgifter till andelslaget enligt vad som föreskrivs i 13 och 14 kap. i lagförslaget. Förslaget avviker från den gällande lagen endast på så sätt

att det i stadgarna kan bestämmas att också andra andelsägare eller aktieägare än medlemmar är skyldiga att betala extra avgifter till andelslaget. Den föreslagna ändringen motsvarar aktiebolagslagen. Med extra avgifter avses i förslaget och i den gällande lagen samt med särskilda avgifter avses i aktiebolagslagen avgifter medan sammanslutningen är verksam (t.ex. skötsel- och finansieringsvederlag). Med tillskottsplikt avses i förslaget och i den gällande lagen om andelslag en på stadgarna baserad betalningsskyldighet för medlemmarna i samband med likvidation (upplösning av andelslaget) och konkurs.

3 §. Medlemmarna samt kapitalet och dess beständighet. I paragrafen föreslås en bestämmelse om andelslagets medlemmar, dess kapital och om användning av överskottet. Enligt 1 mom. är antalet medlemmar, antalet andelar och andelskapitalet föränderliga. Kapitalet och antalet medlemmar i ett andelslag är föränderligt på så sätt att andelslagets ledning i praktiken i allmänhet kan besluta om emission av nya andelar och att medlemmarna har rätt att kräva återbetalning av en andel. Ordalydelsen i bestämmelsen har ändrats så att föränderligheten klarare framgår direkt av lagen. I förslaget föreskrivs inte om andelslagets minimikapital. Förslaget motsvarar innehållsmässigt den första meningen i 1 kap. 2 § 1 mom. i den gällande lagen om andelslag. Förslaget avviker från bestämmelsen i 1 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen där minimiaktiekapitalet för aktiebolag anges. I ett aktiebolag emitteras nya aktier efter att bolagsstämman fattat beslut om saken och aktieägarna har inte rätt att kräva inlösen av en aktie direkt med stöd av lagen.

Enligt 2 mom. kan andelslaget dessutom ha ett aktiekapital och aktier. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att bestämmelserna om placeringsandelar, som använts i liten utsträckning, ersätts med bestämmelser om aktier och aktiekapital, vilka i huvudsak motsvarar bestämmelserna om aktier och aktiekapital i aktiebolag. Förslaget avviker från aktiebolagslagen på så sätt att finansiering genom aktier utgör en finansieringsform som kompletterar finansiering i

form av andelskapital. Andelslaget kan fritt besluta om sitt aktiekapital. Det föreslås inget minimibelopp. Andelslagets aktier medför bara sådana rättigheter till andelslagets tillgångar som anges i stadgarna.

I 3 mom. föreslås en allmän bestämmelse om utbetalning av medel. Detaljerade bestämmelser om utbetalning av medel finns i 16 kap. i lagförslaget. Av dem framgår de kooperativa särdragen vid utbetalning av medel. Den föreslagna allmänna principen motsvarar gällande rätt och 1 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

4 §. *Överlåtelse av medlemskap, andelar och aktier.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs om förbud att överlåta medlemskap och om överlåtelse av de ekonomiska rättigheter som en andel medför. Enligt 1 mom. får medlemskap inte överlåtas till någon annan, om inte annat bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar 3 kap. 2 § 2 mom. och 3 kap. 7 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen. I enlighet med 3 kap. 2 § 2 mom. i den gällande kan det i stadgarna bestämmas att en sökande som uppfyller vissa villkor, såsom en förvärvare av andel, ska godkännas som medlem.

Enligt 2 mom. har den som förvärvar en andel endast samma rätt till andelslagets medel som den som överlåter andelen har om medlemskapet upphör eller antalet andelar minskas, om inte andelslaget godkänner förvärvaren som medlem eller som andelsägare eller om inte annat bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar innehållsmässigt huvudregeln i 9 kap. 10 § 1 och 4 mom. i den gällande lagen.

På basis av 3 mom. får en aktie i andelslaget avyttras och förvärvas utan begränsningar, om inte annat bestäms i stadgarna. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att utgångspunkten för förslaget är att ett andelslags aktier fritt får avyttras, om inte annat bestäms i stadgarna. I den gällande lagen är utgångspunkten den att placeringsandelar inte får avyttras, även om återbetalning för dem inte kan krävas, om inte annat bestäms i stadgarna. En bestämmelse som motsvarar förslaget finns i 1 kap. 4 § i aktiebolagslagen. I fråga om de placeringsandelar som emitteras på basis av den gällande lagen föreslås i införandelagen en likadan övergångsbestämmelse som i den gällande lagen.

5 §. *Verksamhetens syfte.* Syftet med ett andelslags verksamhet är enligt paragrafen att i avsikt att stödja medlemmarnas ekonomi eller näringsutövning bedriva ekonomisk verksamhet så att medlemmarna nyttjar andelslagets tjänster eller tjänster som andelslaget tillhandahåller med hjälp av en dottersammanslutning eller på annat sätt. I paragrafens ordalydelse (- - - medlemmarnas ekonomi - - -) har det beaktats att ett andelslag fortfarande i regel har flera medlemmar och att likställighetsprincipen ska beaktas när medlemmarna stöds. I ett andelslag med en medlem är syftet i princip att stödja denna enda medlems ekonomi eller näringsutövning. På motsvarande sätt är ett aktiebolags syfte enligt 1 kap. 5 § i aktiebolagslagen att bereda vinst åt aktieägarna, vilket tillämpas också i bolag med en enda aktieägare.

Enligt förslaget kan annat bestämmas om verksamhetens syfte i stadgarna, vilket i hudsak motsvarar gällande lag. Förslaget avviker från 1 kap. 2 § 1 mom. andra meningen och 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i stadgarna i större omfattning än för närvarande får bestämmas om ett lagligt syfte som avviker från lagens presumtionsbestämmelse. Enligt den gällande lagen kan ett annat syfte bara vara ideellt. Enligt förslaget ska det i stadgarna t.ex. kunna bestämmas att syftet förutom att främja medlemmarnas ekonomi och näringsutövning också kan vara att andelarna och aktierna ska generera vinst. I praktiken är detta möjligt också enligt den gällande lagen, eftersom det i stadgarna kan bestämmas om andelars, tilläggsandelars och placeringsandelars företrädesrätt till avkastning till minst ett visst belopp. Det föreslagna klarläggandet kan öka viljan att grunda företag i andelslagsform, när regleringen av förhållandena mellan medlemmar och andra andelsägare och aktieägare görs klarare.

I enlighet med den gällande lagen föreslås att andelar och aktier, som ersätter placeringsandelarna, medför endast de rättigheter som anges i stadgarna. Enligt förslaget kan andelslaget fortfarande återbetala överskott till medlemmarna direkt med stöd av lagen på basis av andelslagets beslut och även annars främja medlemmarnas yrkes- och näringsutövning t.ex. genom att utveckla andelslagets verksamhet på ett sätt som främjar

medlemmarnas ekonomi. I enlighet med den gällande lagen har medlemmarna rätt att utnyttja andelslagets tjänster till förmånligare villkor än andra. Å andra sidan kan det i stadgarna bestämmas om den rätt som andelar och aktier medför vid utdelning av överskott t.ex. så att andelarna och aktierna medför minst en viss rätt till andelslagets överskott och att detta måste beaktas också vid återbetalning och utdelning av överskott. Förslaget avviker på samma sätt som den gällande lagen från 1 kap. 5 § i aktiebolagslagen, enligt vilken syftet med ett aktiebolags verksamhet är att bereda vinst åt aktieägarna, om inte annat föreskrivs i bolagsordningen.

6 §. Majoritetsprincipen. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om den beslutanderätt som medlemmarna utövar på andelsstämman eller i fullmäktige. Vidare anges majoritetsprincipen som en central princip vid beslut i andelslaget. Förslaget motsvarar 4 kap. 1 § i den gällande lagen om andelslag där det föreskrivs om beslutssätt på motsvarande sätt som i 5 kap. 1 § i förslaget. Förslaget avviker från 1 kap. 6 § i aktiebolagslagen på så sätt att det i aktiebolag inte finns ett organ som motsvarar fullmäktige, dvs. ett organ som utövar medlemmarnas beslutanderätt i andelslaget. Det är vanligt med fullmäktige i andelslag där antalet medlemmar är stort.

7 §. Likställighet. I enlighet med gällande rätt föreslås att alla medlemmar ska ha lika rättigheter i andelslaget, om inte annat föreskrivs i denna lag eller bestäms i stadgarna. I den gällande lagen framgår denna princip bl.a. av 4 kap. 19 § och 5 kap. 11 §. De begränsningar som följer direkt av lagen gäller närmast jäv vid andelslagets beslutsfattande och på denna lag baserade rättigheter för ett moderandelslag och ett dotterandelslag som är dess medlem.

Enligt förslaget medför andelar och aktier lika rättigheter sinsemellan, om inte annat föreskrivs i denna lag eller bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen med det undantaget att bestämmelserna om placeringsandelar och deras ägare ersätts med bestämmelser om aktier och deras ägare. Den första meningen i paragrafen motsvarar till innehåller 9 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. Bestämmelser som motsvarar den andra meningen i försla-

get finns i 4 kap. 19 § i den gällande lagen (andelsstämman), 4 kap. 31 § (fullmäktigesammanträdet), 5 kap. 11 § (styrelsen och verkställande direktören) och i 5 kap. 13 § 4 mom. (förvaltningsrådet).

Enligt förslaget får andelslaget emittera aktier och därför nämns också aktieägare i bestämmelsen om likställighet. När det bedöms huruvida ett beslut eller en åtgärd överensstämmer med likställighetsprincipen beaktas bara hur beslutet eller åtgärden inverkar på den rätt som medlemskapet, en andel eller en aktie har med stöd av denna lag eller stadgarna. Ändring av en stadgebestämmelse som t.ex. gäller medlemmars röstetal kan aldrig inverka på en andelsägares möjligheter till inflytande i andelslaget på det sätt som avses här, om andelen inte medför rösträtt för medlemmarna vid beslutsfattandet. Medlemmars röstetal kan dock i stadgarna knytas till innehavet av andelar och aktier (se 5 kap. 13 §).

Enligt förslaget inverkar andelslagets syfte, presumtionsbestämmelserna om användning och utbetalning av andelslagets medel och det sätt på vilket medlemmarnas och andelsägarnas och aktieägarnas rättigheter har definierats i stadgarna, på motsvarande sätt som i den gällande lagen på hur likställighetsprincipen tolkas i åtgärder som påverkar såväl medlemmars som andelsägares och aktieägares ställning. Dessa omständigheter har behandlats ovan i motiveringen till 5 §.

8 §. Ledningens uppgift. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om ledningens allmänna uppgift i andelslaget. Förslaget avviker från 5 kap. 6 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att ledningens allmänna skyldigheter också gäller ledamöter i förvaltningsrådet. Denna ändring föreslås eftersom också förvaltningsrådet har uppgifter som bör skötas med beaktande av andelslagets intressen. Förslaget motsvarar 1 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

9 §. Bestämmelsernas dispositiva karaktär. Det föreslås att det i paragrafen föreskrivs om medlemmarnas rätt att bestämma om andelslagets verksamhet i stadgarna. En bestämmelse som strider mot denna lag eller mot annan tvingande lagstiftning ska emellertid inte kunna tas in i stadgarna. Förslaget motsvarar det rådande rättsläget, även om en

uttrycklig bestämmelse saknas i den gällande lagen. Till skillnad från 1 kap. 9 § i aktiebolagslagen innehåller förslaget inget förbud mot föreskrifter som strider mot god sed, eftersom en sådan begränsning är problematisk med tanke på grundlagen (RP 24/2009 rd, s. 60).

2 kap. Bildande av andelslag

I detta kapitel föreslås en bestämmelse om bildande av andelslag. Utgångspunkten för regleringen är fortfarande att medlemmarna och de andra tecknarna av andelar och aktier vid tidpunkten för andelslagsbildningen är kända i det skede då åtgärderna för att bilda andelslaget inleds (simultanbildning).

Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att kravet på flera stiftare föreslås bli slopat, eftersom det i onödan försvårar andelslagsbildningen och det å andra sidan är synnerligen lätt att kringgå kravet med arrangemang som senare kan visa sig vara oändamålsenliga. I förslaget har det också beaktats att tilläggsandelarna och placeringsandelarna ersätts med bestämmelser om andelar och aktier av olika slag. I de krav som gäller innehållet i avtalet om andelslagsbildning, som ersätter stiftelseurkunden, har det beaktats att andelar utan nominellt belopp tillåts. Det föreslås även annars att bestämmelserna om minimiinnehållet i avtalet om andelslagsbildning och om teckning av andelslagets aktier, betalning, följderna av betalningsdröjsmål och registrering samt om ställningen för en eventuell verkställande direktör ska förenhetligas i förhållande till bestämmelserna om bildande av aktiebolag. Andelarna och andelskapitalet i ett andelslag ska fortfarande inte registreras och det föreslås inga bestämmelser om följderna av betalningsdröjsmål när det gäller andelar.

Genom att ledningen väljs samtidigt som andelslaget bildas blir det bl.a. möjligt att påföra andelslagets styrelse och en eventuell verkställande direktör ansvaret för att betala tillbaka teckningspriset i det fall att bildandet förfallit.

På förhållandena mellan stiftande medlemmar och andra andelsägare och aktieägare i andelslaget tillämpas i huvudsak avtalsrättsliga regler innan andelslaget registrerats. Det

ta gäller t.ex. ändring av avtalet om andelslagsbildning eller handlingar i anslutning till det, såsom stadgarna. Avtalsrättsliga regler tillämpas också på villkoren för andels- och aktieteckning. Eftersom avtalsparterna vid bildandet är de stiftande medlemmarna och andra andelsägare och aktieägare, är förutsättningen för att ett villkor ska vara giltigt vanligen att det godkänns av alla berörda parter.

I kapitlet föreslås särskilda bestämmelser om villkor som gäller betalning av en andel eller aktie med apportegendom. Till skillnad från den gällande lagen behövs det inte längre bestämmelser i stadgarna för att tillåta betalning genom apport. Till skillnad från den gällande lagen föreslås det att en redogörelse för betalning genom apport ges tidigare än för närvarande i avtalet om andelslagsbildning, medan det i den gällande lagen sägs att en redogörelse ska ges i samband med det första bokslutet. De föreslagna bestämmelserna om en apportredogörelse som ska tas in i avtalet om andelslagsbildning är i någon mån mera flexibla än de gällande. Påföljderna för försummelse av dessa formaliteter har omprövats. En revisor ska ge sitt yttrande utgående från redogörelsen för apportegendomen.

Obligatoriska bestämmelser i stadgarna är enligt förslaget andelslagets firma, hemort och verksamhetsområde. Bestämmelser om en andels nominella belopp ska finnas i stadgarna endast om avsikten är att det bestäms ett nominellt belopp för andelarna. Bestämmelser om räkenskapsperioden kan tas in antingen i avtalet om andelslagsbildning eller i stadgarna. Beslut om ändring av räkenskapsperioden ska fattas på andelsstämman också i det fall att detta ursprungligen har bestämts i avtalet om andelslagsbildning.

Allmänna bestämmelser

1 §. Avtal om andelslagsbildning. I paragrafens 1 mom. föreslås en bestämmelse om avtal om andelslagsbildning. Avtalet ska ersätta stiftelseurkunden i den gällande lagen. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att ett andelslag enligt förslaget kan bildas av en enda stiftare. Det går snabbare att bilda ett andelslag ensam, eftersom

det är lättare att göra upp stadgarna. Snabbheten kan vara en fördel t.ex. för att få rätt till firma, öppna ett bankkonto och få bankkoder. Det är ofta lättare för nya medlemmar att ansluta sig till ett redan bildat andelslag. I förslaget beaktas dessutom möjligheten att emittera andelar och aktier också till andra än medlemmar redan i det skede då andelslaget bildas. I fråga om kraven på ett avtal om andelslagsbildning motsvarar bestämmelsen 2 kap. 1 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Utgångspunkten för förslaget är att andelslagets stiftande medlemmar är kända när åtgärderna för att bilda andelslaget inleds (simultanbildande). Eftersom andelslagets ledning enligt förslaget väljs genom undertecknande av avtalet om andelslagsbildning, behövs inga särskilda bestämmelser om stiftarna. Dessutom föreslås att kravet i den gällande lagen på minst tre stiftare slopas, eftersom det i onödan försvårar bildandet av andelslag. I praktiken kringgås kravet så att man t.ex. i ett andelslag som drivs som ett företag utser företagarens familjemedlemmar till de två övriga medlemmarna och utformar stadgarna så att företagarmedlemmen i praktiken äger nästan alla ekonomiska rättigheter och har röstmajoritet. Kravet på flera stiftare slopades i lagen om aktiebolag från 1978. Slopandet av denna begränsning har inte förorsakat problem i aktiebolagen. Att kravet försvinner kan också underlätta andelslagets verksamhet i det fall att antalet medlemmar sjunker till färre än tre. Enligt den gällande lagen leder en minskning av antalet medlemmar till en eller två till tvångslikvidation. I praktiken har Patent- och registerstyrelsen inte registrerat en enda tvångslikvidation.

Vid beskattningen kan man i en del fall betrakta den inkomst bolaget får som personlig företags- eller löneinkomst för den som utfört arbetet, om verksamheten i bolagsform inte har motsvarat sakens egentliga natur eller syfte eller förhållandena har varit sådana att den som utfört arbetet har ansetts stå i arbetsförhållande till den som låtit utföra det. Också i sådana andelslag där det inte arbetar flera personer kan man i en del fall betrakta prestationen som medlemmens personliga inkomst. Situationen kan särskilt accentueras i andelslag som har endast en verksam medlem. I praktiken kan ett andelslag också för

närvarande ha endast en verksam medlem, eftersom lagen om andelslag inte förutsätter att medlemmarna deltar i verksamheten.

På samma sätt som i den gällande lagen kan ett andelslag emittera andelar och aktier, vilka ersätter placeringsandelarna, också till andra än medlemmar. Om andelar och aktier emitteras på detta sätt redan i det skede då andelslaget bildas, ska också tecknarna av sådana andelar och aktier underteckna avtalet om andelslagsbildning. Förslaget motsvarar innehållsmässigt aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. tecknar en medlem genom att underteckna avtalet om andelslagsbildning det antal andelar som framgår av avtalet och de aktier som eventuellt emitteras. Förslaget motsvarar till innehållet 2 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten i den gällande lagen och 2 kap. 1 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 3 mom. börjar ledningsmedlemmarnas och revisorernas mandattid och uppgifter när avtalet om andelslagsbildning har undertecknats. Från och med denna tidpunkt bestäms också ledningens och revisorernas ansvar. Det följer av de allmänna principerna att ledningsmedlemmarna och revisorerna ska samtycka till att ta emot uppdraget innan de väljs. Det förutsätts emellertid inte att skriftliga samtycken fogas till registeranmälan. Någon motsvarande uttrycklig bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 2 kap. 1 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

2 §. Innehållet i avtalet om andelslagsbildning. I paragrafens 1 mom. föreslås en bestämmelse om minimiinnehållet i avtalet om andelslagsbildning. Förslaget avviker innehållsmässigt från den gällande lagen på så sätt att kostnader för bildandet av andelslaget eller förmåner som ledningen för det nya andelslaget och revisorerna får inte längre behöver nämnas i avtalet. Det som däremot ska nämnas i avtalet är det belopp som ska betalas till andelslaget för varje andel och tiden för betalning av andelen samt ledamöterna i den första styrelsen även i det fall att andelslaget har ett förvaltningsråd som utser styrelsen. Om det i stadgarna för det andelslag som bildas bestäms om en andels nominella belopp och andelarna tecknas till det nominella beloppet, utgör förslaget inget hinder för att teckningspriset kallas insats. Om det emitte-

ras andelar och aktier av olika slag, ska det av avtalet om andelslagsbildning framgå vilka slags andelar och aktier varje medlem tecknar.

Kostnaderna för bildandet av andelslaget eller de förmåner som ledningen för det nya andelslaget och revisorerna får behöver inte nämnas, eftersom det i den gällande bokföringslagen och i revisionslagen finns exakta bestämmelser än tidigare om detta. Det belopp som ska betalas för varje andel och betalningstiden ska nämnas, eftersom det enligt förslaget inte behöver ingå bestämmelser om dessa omständigheter i stadgarna. Att styrelseledamöterna utses i avtalet om andelslagsbildning leder till att det nya andelslaget alltid har lagstadgade företrädare från och med undertecknandet av avtalet.

Förslaget motsvarar innehållsmässigt bestämmelserna om privata aktiebolag i 2 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs att andelslagets stadgar ska tas in i eller fogas till avtalet om andelslagsbildning samt om räkenskapsperioden. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 2 kap. 2 § 2 mom. 1 punkten och 2 kap. 5 § 1 punkten i den gällande lagen med det tillägget att räkenskapsperioden enligt förslaget kan bestämmas i avtalet i stället för i stadgarna. Förslaget motsvarar 2 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 3 mom. ska också andelslagets verkställande direktör, ledamöter i förvaltningsrådet, revisorer och verksamhetsgranskare nämnas i avtalet om andelslagsbildning, om andelslaget har ett sådant organ. Om också aktier emitteras, ska dessutom de uppgifter som avses i 1 mom. nämnas i fråga om eventuella aktier och aktietecknare. I avtalet om andelslagsbildning kan det också nämnas vem av styrelsens och förvaltningsrådets ledamöter som har valts till ordförande. Om verkställande direktören väljs senare under verksamhetens gång, kan styrelsen i allmänhet besluta om anställning av verkställande direktören direkt med stöd av lagen.

I fråga om förvaltningsrådsledamöterna och revisorerna motsvarar förslaget till innehållet 2 kap. 2 § 2 mom. 5 punkten i den gällande lagen och i fråga om tecknare av andelar och aktier 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. Förslaget

avviker från den gällande lagen i det avseendet att verkställande direktören alltid ska nämnas i avtalet om andelslagsbildning, om andelslaget enligt stadgarna har en verkställande direktör. Enligt förslaget kan också ordföranden för styrelsen och förvaltningsrådet väljas i avtalet om andelslagsbildning. Om detta finns ingen bestämmelse i den gällande lagen. Om stiftarna så önskar kan också vice ordförande väljas i samband med bildandet. Dessa kan då också nämnas i avtalet om andelslagsbildning utan att det finns en uttrycklig bestämmelse om det. Förslaget motsvarar 2 kap. 2 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

3 §. Stadgar. Med stöd av förslaget kan andelslagets stadgar skrivas kortfattat, om de dispositiva presumtionsbestämmelserna i lagen iaktas. Enligt 1 mom. ska det i stadgarna alltid anges andelslagets firma, den kommun i Finland som är andelslagets hemort och andelslagets verksamhetsområde. Förslaget avviker från 2 kap. 5 § 1 mom. i den gällande lagen endast så att det belopp som betalas för andelarna och betalningstiden samt räkenskapsperioden kan bestämmas i stadgarna eller i avtalet om andelslagsbildning. Enligt förslaget behöver andelarnas nominella belopp och sättet för betalningen av dem inte nämnas alls i stadgarna. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 2 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen. Å andra sidan är det fortfarande möjligt att bestämma om andelarnas nominella belopp och betalningssättet i stadgarna och "insats" kan fortfarande används som namn på det nominella beloppet.

Det föreslagna 2 mom. motsvarar 2 kap. 5 § 2 mom. i den gällande lagen och 2 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen. Förslaget innehåller inte en sådan hänvisningsbestämmelse som i 2 kap. 5 § 3 mom. i den gällande lagen. Dess syfte har endast varit att göra lagen överskådligare och den ansågs inte nödvändig när den gällande aktiebolagslagen stiftades. Någon hänvisningsbestämmelse behövs inte heller längre i lagen om andelslag. Bestämmelser som avviker från presumtionsbestämmelserna eller andra bestämmelser kan med stöd av 1 kap. 9 § tas in i stadgarna.

På basis av 3 mom. föreskrivs om ändring av stadgarna i 5 kap. Förslaget motsvarar

2 kap. 6 § 3 mom. i den gällande lagen och 2 kap. 3 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 4 mom. kan bestämmelser om standardstadgar för andelslag utfärdas genom förordning av justitieministeriet. Förslaget motsvarar 2 kap. 3 § 4 mom. i aktiebolagslagen. I förslaget ingår inte en sådan bestämmelse om de allmännaste stadgebestämmelserna som finns i 2 kap. 6 § 1 mom. i den gällande lagen. Det är vanligt att använda standardstadgar som utarbetats av organisationer som företräder andelslag och de är lätta att få tag på. Hänvisningsbestämmelsen behöver därför inte stå kvar. I praktiken kan alla de frågor som eventuellt ska bestämmas i stadgarna inte nämnas i lagen och standardstadgarna, eftersom det endast är begränsningarna för bestämmelser i stadgarna som regleras särskilt i förslaget och i den gällande lagen.

4 §. Teckningspris. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om att det belopp som betalats till andelslaget för andelarna (teckningspriset) ska tas upp i andelslagets eget kapital. Enligt förslaget kan teckningspriset för en andel på basis av avtalet om andelslagsbildning eller stadgarna avsättas till fonden för inbetalt fritt eget kapital. Om ett nominellt belopp har bestämts för andelarna, ska ett belopp som minst motsvarar det nominella beloppet av det inbetalda beloppet tas upp i andelskapitalet. Om aktier emitteras vid den tidpunkt då andelslaget bildas, kan också teckningspriset för en aktie på basis av det föreslagna 2 mom. delvis avsättas till fonden för inbetalt fritt eget kapital på samma villkor.

Förslaget avviker från de principer som framgår av 2 kap. 5 § 1 mom. 4 punkten, 9 kap. 4 och 5 § och 11 kap. 2 § 1 mom. och 3 § 1 mom. samt 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att det i stadgarna inte behöver bestämmas om andelarnas nominella belopp eller teckningspris och att teckningspriset för en andel direkt med stöd av lagen kan fastställas till ett högre belopp i avtalet om andelslagsbildning än det nominella belopp som eventuellt bestämts för andelen i stadgarna. I stadgarna behöver det inte längre bestämmas om en anslutningsavgift som eventuellt tas ut utöver det nominella beloppet. Detsamma gäller emission av

nya andelar efter det att andelslaget bildats så att teckningspriset baserar sig på ett beslut fattat av ett organ i andelslaget, samt emission av aktier vid tidpunkten för bildandet eller därefter. Om en andels nominella belopp (insatsen) bestäms i andelslagets stadgar, ska ett mot det svarande belopp av teckningspriset tas upp i andelskapitalet. Förslaget inverkar inte direkt med stöd av lagen på en andels teckningspris eller hur det belopp som betalas för det tas upp i ett existerande andelslags andelskapital, eftersom det i varje befintligt andelslags stadgar bestäms om insatsen.

Enligt förslaget kan dessutom det belopp som betalas för en andel, beroende på teckningsvillkoren, avsättas också till fonden för inbetalt fritt eget kapital. Bestämmelser med motsvarande innehåll finns i 6 kap. 2 § 3 mom. i den gällande lagen. Enligt den gällande lagen kan det på basis av en bestämmelse i stadgarna förutom insats tas ut en anslutningsavgift för andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar. Anslutningsavgiften behandlas i andelslagets bokföring enligt dess villkor. Förslaget motsvarar 2 kap. 4 § i aktiebolagslagen.

Betalning av andelar och aktier

5 §. Betalning av andelar och aktier. Det föreslagna 1 mom. avviker från den gällande rätten på så sätt att det finns en presumptionsbestämmelse om att en post av teckningspriset för en andel ska tas upp i andelslagets eget kapital. Avsikten är att posterna i första hand ska utöka andelslagets bundna egna kapital, om inte annat bestäms i avtalet om andelslagsbildning. En motsvarande bestämmelse är inte nödvändig i aktiebolag där aktiekapitalet registreras först när det är betalt.

Förslaget avviker på motsvarande sätt som den gällande lagen från aktiebolagslagen genom att betalning av teckningspriset för en andel kan ske också på något annat sätt än på ett bankkonto. Betalningen av andelskapitalet kontrolleras eller registreras inte separat på samma sätt som betalning av aktier i ett aktiebolag. Att kvitta teckningspriset för en andel t.ex. mot återbetalning av överskott och bonus till medlemmen är således fortfarande

tillåtet utan att sådana prestationer går via andelsägarens och andelslagets bankkonton.

Det föreslagna 2 mom. avviker från den gällande lagen på så sätt att teckningspriset för aktier, vilka ersätter placeringsandelarna, kan betalas också på ett konto i utlandet som motsvarar ett finskt bankkonto. Förslaget motsvarar 2 kap. 5 § i aktiebolagslagen.

6 §. Apport. I denna paragraf föreskrivs om betalning av andelar och aktier med apportegendom, dvs. med någon annan egendom än pengar. Det föreslås att regleringen görs klarare och enklare så att det inte längre behövs särskilda bestämmelser i stadgarna för att tillåta betalning genom apport. Paragrafen tillämpas på betalning av andelar och eventuella aktier genom apport. På betalning genom apport när det gäller nya andelar och aktier som emitteras efter bildandet tillämpas motsvarande bestämmelser i 9 kap. Förslaget motsvarar 2 kap. 6 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om en skyldighet att nämna ett apportvillkor i avtalet om andelslagsbildning samt om en skyldighet att ta in en särskild redogörelse för apportegendom i avtalet. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att redogörelsen för apportegendomen ska ges redan i avtalet om andelslagsbildning. Enligt den gällande lagen ska redogörelsen ges först i samband med det första bokslutet. Dessutom föreslås ett klargående av betalningsskyldigheten för den som betalar genom apport på samma sätt som i aktiebolagslagen. Momentet gäller betalning av andelar och aktier genom apport. Förslaget motsvarar 2 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om s.k. efterapport. Syftet med förslaget är att förhindra att apportbestämmelserna kringgås. När en andel betalas i pengar under förutsättning att andelslaget mot vederlag förvärvar egendom eller tjänster, ska på förvärvet enligt förslaget på motsvarande sätt tillämpas vad som föreskrivs om betalning med apportegendom. Bestämmelsen behövs för att det inte ska vara möjligt att kringgå apportbestämmelserna med avtalsarrangemang. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 2 kap. 6 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

7 §. Följderna av dröjsmål med betalning av andelar och aktier. Enligt 1 mom. kan styrelsen konstatera att rätten till en frivillig andel eller aktie är förverkad på basis av betalningsdröjsmål. Momentet motsvarar till innehållet den gällande lagen (9 kap. 8 § 5 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom.) och också till ordalydelsen 2 kap. 7 § i aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. är den vars rätt till en aktie förverkats på grund av betalningsdröjsmål skyldig att i ersättning till andelslaget utöver eventuella indrivningskostnader betala en tiondel av aktiens teckningspris. Bestämmelsen om en särskild påföljd vid betalningsförsummelse gäller frivilligt tecknade aktier, eftersom andelar och andelskapitalet inte antecknas i handelsregistret och betalning av andelar inte utgör en förutsättning för att få andelsrättigheter eller för att andelslaget ska registreras. Dessutom befrias en medlem vanligen från betalningsskyldigheten genom att utträda ur andelslaget eller genom att minska sina andelar. I avtalet om andelslagsbildning eller i stadgarna är det möjligt att bestämma om följderna vid försummelse att betala teckningspriset också i fråga om frivilliga andelar och i fråga om obligatoriska andelar och -aktier som utgör en förutsättning för medlemskap. Under det andelslaget är verksamt kan en sådan bestämmelse också tas in i ett beslut om emission av nya andelar. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 2 kap. 7 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Registrering och dess rättsverkningar

8 §. Registrering av andelslaget. I denna paragraf föreslås en bestämmelse om registrering av andelslaget. Syftet med förslaget är att skapa klarhet i ansvarsförhållandena vid tidpunkten för bildandet och förenhetliga tidsfrister som hänförs till registreringen så att de överensstämmer med tidsfristerna vid bildande av aktiebolag. Bestämmelser om bildande av ett övertagande andelslag i samband med fusion och delning finns i 20 och 21 kap.

Paragrafens 1 mom. avviker från 2 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att tidsfristen för registeranmälan förkortas från sex till tre månader såsom i 2 kap. 8 §

1 mom. i aktiebolagslagen. Tiden räknas från datum för det sista undertecknandet av avtalet om andelslagsbildning. Ändringen innebär en förkortning av det rättsliga mellanskedet mellan de första åtgärderna för bildandet och registreringen av andelslaget.

På motsvarande sätt som i gällande rätt behöver andelarna i andelslaget inte betalas före registreringen. Andelarna och andelskapitalet registreras inte. För tydligheten skall föreslås det i 2 mom. uttryckliga bestämmelser om detta, eftersom andelslaget enligt förslaget också kan emittera aktier, som ska betalas innan de och aktiekapitalet registreras, på samma sätt som i aktiebolag. Med avvikelse från aktiebolagslagen kan också aktier som tecknats vid tidpunkten för bildandet och motsvarande aktiekapital registreras efter att andelslaget bildats, eftersom ett andelslag kan bildas också utan aktier och aktiekapital. Till övriga delar motsvarar förslaget 2 kap. 8 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 3 mom. ska det till registeranmälan fogas en försäkran från andelslagets styrelseledamöter och verkställande direktör om att bestämmelserna i denna lag har iakttagits när andelslaget bildades. Förslaget motsvarar till denna del 2 kap. 3 § 2 mom. i den gällande lagen om andelslag. Om aktier och aktiekapital registreras förutsätts i förslaget dessutom i enlighet med 2 kap. 8 § 3 mom. 2 punkten i aktiebolagslagen ett av andelslagets revisorer utfärdat intyg över att bestämmelserna i denna lag om betalning av aktier har iakttagits. Om andelslaget inte enligt lag eller stadgarna är skyldigt att utse en revisor, ska en annan redogörelse över betalningen av aktier ges, på samma sätt som i aktiebolag.

Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att en försäkran av ledamöterna i andelslagets ledning kan sändas till registermyndigheten även efter anmälan om bildande. Myndigheten kan fortfarande registrera andelslaget först efter det att den mottagit försäkran. Till denna del motsvarar förslaget aktiebolagslagen. På samma sätt som i den gällande lagen gäller den försäkran som andelslagets ledning ger inte betalning av teckningspriserna för andelar, eftersom registrering av andelskapitalet inte är en förutsättning för att andelslaget ska registreras och eftersom andelarna och andelskapitalet, till

skillnad från aktier och aktiekapital, inte registreras (se RP 176/2001 rd s. 37).

Enligt förslaget ska andelslaget endast i avtalet om andelslagsbildning och i bokslutet över räkenskapsperioden ge detaljerade uppgifter om sådan betalning genom apport som täcker teckningspriset för en andel. Till skillnad från aktiebolagslagen krävs inget intyg av andelslagets revisorer över att teckningspriserna för andelarna har betalats till andelslaget, eftersom betalning av andelar inte är en förutsättning för registrering, tiden för betalning av andelar kan vara lång, andelarna och andelskapitalet inte registreras och bestämmelserna om revisorsyttrande i det andra bolagsrättsliga direktivet (77/91/EEG) inte tillämpas på andelslag. Om också aktier emitteras vid den tidpunkt då andelslaget bildas, ska det dock med stöd av det föreslagna 4 mom. sändas uppgifter enligt aktiebolagslagen om dem och ett revisorsyttrande till myndigheten innan andelslaget registreras.

9 §. Registreringens rättsverkningar. I paragrafen föreskrivs om rättsverkningarna av att andelslaget registreras. Syftet med förslaget är att skapa klara och enhetliga bestämmelser i förhållande till aktiebolagslagen så att registreringens rättsverkningar och ansvaret för åtgärder som vidtagits för den sammanslutning som är under bildning ska vara likadana i vardera sammanslutningsformen. Enhetlighet behövs inte minst för att trygga utomståendes rättigheter.

Enligt 1 mom. uppkommer andelslaget genom registreringen. I det föreslagna momentet klargörs att ansvaret för en åtgärd som har vidtagits efter undertecknandet av avtalet om andelslagsbildning eller högst ett år före undertecknandet av avtalet övergår på andelslaget genom registreringen. I bestämmelsen om ansvarsövergången i den gällande lagen (2 kap. 4 § 2 mom., andra meningen) beaktas inte ansvar som beror på åtgärder som vidtagits före undertecknandet av avtalet om andelslagsbildning. Förslaget motsvarar 2 kap. 9 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. kan en medlem i andelslaget efter registreringen inte som grund för befrielse från att betala andelen åberopa att ett villkor i samband med bildandet av andelslaget inte har uppfyllts. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 2 kap. 4 § 4 mom. i den gäll-

lande lagen och 2 kap. 9 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

10 §. Åtgärder före registreringen. I paragrafen föreslås en bestämmelse om verksamhet som bedrivs av blivande medlemmar för det blivande andelslagets räkning innan det registreras. Enligt 1 mom. kan andelslaget före registreringen inte förvärva rättigheter eller åta sig skyldigheter och inte heller uppträda som part i en domstol eller hos någon annan myndighet. Förslaget motsvarar i sak första meningen i 2 kap. 4 § 1 mom. i den gällande lagen och 2 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

För en åtgärd som på andelslagets vägnar vidtagits före registreringen svarar enligt 2 mom. de som deltagit i åtgärden eller beslutat om den solidariskt. Förslaget avviker från 2 kap. 4 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att ansvaret övergår också för i avtalet om andelslagsbildning angivna åtgärder som vidtagits högst ett år före undertecknandet av avtalet. Förslaget motsvarar 2 kap. 10 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 3 mom. kan styrelsen och verkställande direktören utan personligt ansvar föra talan i ärenden som gäller bildandet av andelslaget och vidta åtgärder för att kräva in betalning för andelar och aktier. Förslaget avviker från den gällande lagen genom att begränsningen av ansvaret också gäller verkställande direktören. Förslaget motsvarar 2 kap. 10 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

11 §. Rättshandlingar med ett oregistrerat andelslag. I paragrafen föreslås en bestämmelse om rätt för den som är part i ett avtal med ett oregistrerat andelslag att frånträda avtalet. Förslaget motsvarar i sak 2 kap. 4 § 3 mom. i den gällande lagen. Ordalydelsen i förslaget har förenklats. Ändringen jämfört med den gällande lagen är endast den nya tidsfristen för registeranmälan som det hänvisas till i bestämmelserna (2 kap. 8 § 1 mom. samt 2 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen). En bestämmelse som motsvarar förslaget finns i 2 kap. 11 § i aktiebolagslagen.

12 §. Andelslagsbildningen förfaller. I paragrafen föreslås en bestämmelse om när andelslagsbildningen förfaller och hur ansvaret bestäms i det fall att andelslagsbildningen förfaller. Enligt 1 mom. förfaller andelslags-

bildningen om andelslaget inte har anmälts för registrering inom den tid som anges i 8 § 1 mom. eller om registrering vägras. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 2 kap. 3 § 3 mom. i den gällande lagen och 2 kap. 12 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt första meningen i 2 mom. är styrelsen och verkställande direktören solidariskt ansvariga för att det belopp som har betalats för andelar och aktier samt avkastningen på beloppet återbetalas, om andelslagsbildningen förfaller. Förslaget avviker från 2 kap. 3 § 4 mom. i den gällande lagen genom att också verkställande direktören svarar för de åtgärder som avses i bestämmelsen. Förslaget motsvarar 2 kap. 12 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

3 kap. Medlemmar

I förslaget finns det bestämmelser motsvarande dem i den gällande lagen i fråga om antagning av medlemmar, avgång och utslutning, eftersom andelslagets medlemmar samt antalet andelar och andelskapitalet i princip kan förändras kontinuerligt, till skillnad från aktiebolag.

Förslaget avviker innehållsmässigt från den gällande lagen genom att kravet på minst tre medlemmar frångås. Det nuvarande kravet försvårar i onödan bildandet av andelslag och andelslagens verksamhet. I praktiken kringgås kravet så att man t.ex. i ett andelslag som drivs som ett företag utser företagarens familjemedlemmar till de två övriga medlemmarna och utformar stadgarna så att företagarmedlemmen i praktiken äger nästan alla ekonomiska rättigheter och har röstmajoritet. Kravet på flera stiftare slopades i lagen om aktiebolag från 1978. Slopandet av denna begränsning har inte förorsakat problem i aktiebolagen.

1 §. Ansökan om medlemskap och medlemskapets början. I paragrafen föreslås en bestämmelse om ansökan om medlemskap, godkännande av ansökan samt medlemskapets början. De föreslagna 1—3 mom. motsvarar 3 kap. 2 § 1—3 mom. i den gällande lagen. Om andelslaget har ett fullmäktige, kan det i stadgarna bestämmas att fullmäktige fattar beslut om godkännande av medlemsansökan (se 5 kap. 1 § i förslaget).

I 4 mom. föreskrivs om rättigheter för förvärvaren av en andel och om ansökan om medlemskap. Förslaget avviker till innehållet från 9 kap. 10 § 2 och 3 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att det i stadgarna kan bestämmas om tidsfrister som avviker från huvudreglerna i lagen. Momentet tillämpas också på en medlem i andelslaget som är förvärvare, om inte annat bestäms i stadgarna. Ändringarna baserar sig på andelslagens behov.

I 5 mom. i förslaget hänvisas till bestämmelserna om en medlems skyldighet att ta andelar och eventuellt också aktier. Förslaget avviker från den gällande lagen genom att det också i beslutet om emission av andelar kan bestämmas om teckningspriset för en andel och aktie och tiden och sättet för betalning av det. Ändringen sammanhänger med att andelar och aktier utan nominellt belopp tillåts (se 4 kap. i förslaget).

2 §. Avgång. I paragrafen föreslås en bestämmelse om rätten för en medlem att avgå och om anmälan om avgång. Förslaget motsvarar 3 kap. 4 § i den gällande lagen. Mottagande av anmälningar om avgång kan ordnas på ett för andelslaget ändamålsenligt sätt.

3 §. Uteslutning. I paragrafen föreslås en bestämmelse om beslut fattat av ett organ i andelslaget om uteslutning av en medlem. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 3 kap. 5 § i den gällande lagen.

4 §. När medlemskap upphör. I denna paragraf föreslås en bestämmelse om tidpunkten när medlemskapet upphör. De föreslagna 1—3 mom. motsvarar 3 kap. 6 § 1—3 mom. i den gällande lagen.

Förslagets 4 mom. avviker från 3 kap. 6 § 4 mom. i den gällande lagen genom att frivilliga andelar och tilläggsandelar ersätts med andelar av olika slag. Det har dessutom tagits hänsyn till att det i stadgarna kan tillåtas att också andra än medlemmar kan äga andelar av alla slag.

I förslaget har det också tagits hänsyn till att det belopp som ska återbetalas av andelen, beroende på vad som bestäms i stadgarna, kan vara större eller mindre än det teckningspris som betalats för den (se 17 kap.), att andelslaget kan ha andelar utan nominellt belopp (se 4 kap.) och att andelslaget kan

förvärva och lösa in egna andelar också för avyttring (se 19 kap.). Andelar som förvärvats och lösts in enligt den gällande lagen ogiltigförklaras.

5 §. En avliden medlems rättsinnehavare. I paragrafen föreslås en bestämmelse om rätten för en avliden medlems rättsinnehavare att utöva den avlidnes rättigheter i andelslaget i högst ett års tid från dödsdagen. Förslaget motsvarar 3 kap. 8 § i den gällande lagen. I 3 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen finns en motsvarande bestämmelse om gemensamma ägares rätt att utöva på aktien grundade rättigheter.

4 kap. **Andelar, andelskapital, aktier och aktiekapital**

Kapitlet innehåller allmänna bestämmelser om andelar och aktier. Bestämmelser om beslut som gäller emission av andelar och aktier samt tecknande och betalning av andelar och aktier och registrering av aktier och aktiekapitalet finns i 2 kap., som gäller bildande, i 9 kap. som gäller skyldighet att ta andelar, emission av frivilliga andelar och aktieemission, i 11 kap. som gäller ökning av andelskapitalet och aktiekapitalet och i 10 kap. som gäller optionsrätter. Enligt förslaget kan andelslagen fortfarande emittera andelar av olika slag, såsom grundandelar och tilläggsandelar, på basis av bestämmelserna i detta kapitel. Såsom i den gällande lagen medför andelarna rättigheter i andelslaget och insatsen är det pris som ska betalas till andelslaget av andelen.

I fråga om alla andelar är utgångspunkten fortfarande att en andel inte kan avyttras, och att det finns rätt bara till sådan utbetalning av medel som eventuellt bestämts i stadgarna och rätt bara till återbetalning av det belopp av andelens teckningspris som tagits upp i andelskapitalet (t.ex. insatsen) när andelslaget upplöses. Enbart innehav av en andel ska fortfarande inte medföra rösträtt direkt med stöd av lagen eller rätt till andelslagets tjänster. Endast medlemmar ska ha rösträtt. För att andelslagets syfte ska uppfyllas är det av dessa orsaker inte nödvändigt att förutsätta att andelslaget ska ha sådana andelar som kan ägas endast av medlemmar. Enligt den införandelag som föreslås tillämpas på en

tilläggsandel som emitterats och på en bestämmelse om tilläggsandelar som tagits in i stadgarna före den nya lagens ikraftträdande de detaljerade bestämmelserna om tilläggsandelar i 11 kap. i den gamla lagen, om inte annat bestäms i stadgarna. En övergångsbestämmelse behövs eftersom en bestämmelse i andelslagets stadgar har kunnat utformas så att den gamla lagens bestämmelser om tilläggsandelar inte upprepats i stadgarna.

Sådana bestämmelser om anslutningsavgifter som finns i 9 kap. 4 § i den gällande ska enligt förslaget inte tas in i lagen, eftersom teckningspriset för en andel kan bestämmas till önskat belopp på basis av avtalet om andelslagsbildning, stadgarna eller ett beslut av andelsstämman också i de andelslag där det i stadgarna bestäms om en andels nominella belopp (t.ex. om insats). I syfte att bevara systemet med anslutningsavgifter i gamla andelslag föreskrivs dock i införelagelagen på samma sätt som i 9 kap. 4 § i den gällande lagen om anslutningsavgifter i de andelslag som tagit in en sådan bestämmelse i stadgarna före den nya lagens ikraftträdande.

Såsom i den gällande lagen avviker de rättigheter som andelslagets andelar och aktier medför direkt med stöd av lagen avsevärt från ett aktiebolags aktier, som är ett mer välkänt placeringsalternativ för allmänheten. I syfte att skapa en klar ställning för andelsägarna och aktieägarna i andelslaget föreslås att t.ex. eventuella begränsningar i ägarens tillgång till information alltid ska anges i stadgarna. Om andelar eller aktier erbjuds eller tas som föremål för handel på det sätt som avses i värdepappersmarknadslagen, ska de uppgifter som avses i värdepappersmarknadslagen ges bl.a. om de rättigheter som andelarna och aktierna medför. På erbjudande av andelar och aktier på det sätt som avses i konsumentskyddslagen tillämpas på motsvarande sätt konsumentskyddslagens bestämmelser om näringsidkares informationsskyldighet.

Allmänna bestämmelser

1 §. *Andelar och aktier av samma och olika slag och uppsägning av andel.* Enligt 1 mom. medför alla andelar lika rätt i andelslaget. I stadgarna kan det dock bestämmas att det i

andelslaget finns eller kan finnas andelar som medför olika rättigheter eller skyldigheter. Olikheterna mellan andelarna ska då framgå av stadgarna. Förslaget avviker från 9 kap. 1 § 2 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att särskilda presumtionsbestämmelser som gäller de ekonomiska rättigheterna i samband med tilläggsandelar frångås. Heltäckande bestämmelser om olika rättigheter för andelar av olika slag ska ingå i stadgarna. Avsikten är att göra det lättare att ta reda på vilka rättigheter och skyldigheter en andel medför så att olika rättigheter framgår enbart genom att läsa stadgarna. På tilläggsandelar som existerar när den nya lagen träder i kraft tillämpas på basis av införelagelagen presumtionsbestämmelserna i den gällande lagen.

På samma sätt som i den gällande lagen är insatsen inget andelslag och medför inga rättigheter i andelslaget. Insatsen är det belopp som ska betalas för andelen. Beroende på andelslaget kan insatsen vara hela det belopp som ska betalas eller en del av det.

På basis av momentet kan ett andelslag ha exempelvis grundandelar av nuvarande slag och flera slag av tilläggsandelar. Förslaget innebär att även andelar av olika slag medför lika rätt sinsemellan, om inte annat bestäms i stadgarna eller annat föreskrivs i införelagelagen i fråga om tilläggsandelar som baserar sig på den gällande lagen. Skillnaderna kan anges också så att t.ex. styrelsen närmare beslutar om omfattningen på den rättighet som vissa andelar medför vid utdelning av överskott.

Andelar i ett andelslag avviker från aktier i ett aktiebolag på så sätt att andelarna inte direkt med stöd av lagen medför ekonomiska rättigheter till utdelning i andelslaget, vilket är fallet med aktier i aktiebolag.

Enligt förslaget och den gällande lagen medför andelarna under den tid andelslaget är verksamt direkt med stöd av lagen rätt endast till återbetalning av det belopp av teckningspriset som tagits upp i andelskapitalet, om inte annat bestäms i stadgarna. Enligt förslaget kan det i stadgarna uttryckligen bestämmas också att det belopp av andelen som återbetalas innehåller ett visst belopp eller en viss del av det utdelningsbara överskottet, av annat fritt eget kapital eller av annat fritt eget

kapital som kan användas för återbetalning. Enligt den gällande lagen kan det bestämmas om återbetalning till ett högre belopp än den insats som betalats till andelslaget så att det i stadgarna bestäms om en särskild rätt till utdelning av överskott i samband med återbetalningen av insatsen eller att den anslutningsavgift som eventuellt tagits ut för andelen återbetalas i samband med återbetalningen av insatsen. Förslaget innebär en förenkling av sådana arrangemang.

Till skillnad från den gällande lagen föreslås dessutom att det i stadgarna kan bestämmas att också det belopp av andelen som återbetalas under den tid som andelslaget är verksamt är mindre än det belopp av teckningspriset som tagits upp i andelskapitalet. Förslaget utgår från andelslagens behov, vilka bl.a. ansluter sig till kraven på soliditet och solvens hos vissa andelslag. I praktiken ska ett sådant villkor i allmänhet tas in i stadgarna innan andelen emitteras, eftersom en sådan stadgeändring efter det kräver ett enhälligt beslut av andelsstämman.

Enligt förslaget och den gällande lagen medför en andel vid upplösningen av andelslaget rätt endast till återbetalning av det belopp av teckningspriset som tagits upp i andelskapitalet, om inte annat bestäms i stadgarna.

Enligt förslaget ska bestämmelserna om tilläggsandelar ersättas med bestämmelser om andelar av olika slag, vilket skapar klarhet i och förenklar regleringen av andelskapitalet och olika andelar. Enligt den gällande lagen tillämpas på tilläggsandelar i tillämpliga delar bestämmelserna om andelar. I lagen finns det dessutom otaliga undantagsbestämmelser om de ekonomiska rättigheter som tilläggsandelar medför medan andelslaget är verksamt och när det upplöses. Av denna anledning innehåller stadgarna för närvarande mer detaljerade bestämmelser om de rättigheter som andelar och tilläggsandelar medför än vad ett aktiebolags bolagsordning bestämmer om aktier. Det kan utgående från den gällande lagen vara svårt att jämföra de rättigheter som andelar och tilläggsandelar medför då det föreskrivs om de i lag angivna skillnaderna i flera olika kapitel och då stadgebestämmelserna kan vara synnerligen detaljerade.

I införandelagen föreslås övergångsbestämmelser för att bevara de nuvarande systemen med tilläggsandelar så att andelslagen har tillräckligt med tid att införa andelar av olika slag enligt den nya lagen för att skaffa finansiering i nytt eget kapital.

I 2 mom. föreslås en motsvarande bestämmelse som i 1 mom. i fråga om andelslagets aktier. Enligt bestämmelsen medför aktier av olika slag lika rätt sinsemellan, om inte något annat bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar innehållsmässigt den princip som enligt den gällande lagen tillämpas på placeringsandelar. Enligt förslaget ska det i den nya lagen föreskrivas om aktier som emitteras av andelslaget i stället för om placeringsandelar. I införandelagen föreslås övergångsbestämmelser för att bevara de nuvarande systemen med placeringsandelar så att andelslagen har tillräckligt med tid att införa aktier enligt den nya lagen och skaffa finansiering i nytt eget kapital motsvarande placeringsandelarna.

Förslaget avviker från ett aktiebolags aktier genom att aktierna i ett andelslag i princip inte medför några rättigheter till utdelning och genom att de rättigheter som ett andelslags aktier medför baseras på andelslagets stadgar. Ett andelslags aktier medför direkt med stöd av lagen endast rätt till återbetalning av teckningspriset när andelslaget upplöses, om inte annat bestäms i stadgarna t.ex. om rätt vid vinstutdelning, vid förvärv eller inlösen av egna aktier eller vid utbetalning av medel när andelslaget upplöses.

Eftersom ett andelslags andelar och aktier inte direkt med stöd av lagen medför rätt till utdelning när andelslaget upplöses och eftersom det också i den nya lagen ska föreskrivas om en presumtion som gäller betalningsordning, behöver det inte separat föreskrivas till vilka delar andelar och aktier medför lika rätt. Trots detta tillämpas lagförslagets allmänna bestämmelse om likställighet på alla andelsägare och aktieägare (se 1 kap. 7 §).

Förslagets presumtionsbestämmelse om lika rätt för aktier av olika slag motsvarar 3 kap. 1 § 1 mom. i aktiebolagslagen. Förslaget innehåller ingen sådan definition av andelar och aktier av olika slag som i 3 kap. 1 § 2 mom. i aktiebolagslagen, eftersom rösträtten i lagen om andelslag baseras sig på medlemskap och inte på ägande. I anslutning till

detta föreskrivs det i den nya lagen inte heller om röstning enligt andels- och aktieslag. I stadgarna kan andelar och aktier definieras som andelar och aktier av olika slag. Vart och ett slag kan ges olika rättigheter, såsom att det för ett visst beslut förutom beslut av andelsstämman krävs en majoritet av rösterna av ägarna till t.ex. vissa slags andelar eller aktier.

Med stöd av 3 mom. kan det i stadgarna bestämmas om omvandling av andelar och aktier till andelar och aktier av ett annat slag på de grunder som framgår av stadgarna. Till skillnad från den gällande lagen kan det i stadgarna enligt förslaget bestämmas om omvandling också i andra fall än när skyldigheten att ta en andel minskar (jämför 9 kap. 2 § 3 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen). En omvandlingsklausul kan behövas i andelslag som använder andelar av olika slag t.ex. när en andel övergår till en sådan ny ägare som inte innehar de egenskaper som enligt stadgarna krävs för att äga en andel av just detta slag. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 3 kap. 1 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 4 mom. har en andelsägare rätt att säga upp en annan andel än en sådan som avses i 9 kap. 1 § 1 och 2 mom. Den uppsägningsrätt som avses här gäller således sådana andelar där ägande inte är en förutsättning för medlemskap.

Enligt förslaget kan det bestämmas om uppsägningstiden i stadgarna. På anmälan om uppsägning och upphörande av andelsinnehav tillämpas annars vad som i 3 kap. 2 och 4 § föreskrivs om anmälan om avgång och när medlemskap upphör. Förslaget avviker innehållsmässigt från 10 kap. 1 § 1 mom., 10 kap. 10 § 2 mom. och 11 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i stadgarna kan bestämmas om en uppsägningstid som överstiger tre år. Det finns inget behov att begränsa andelslagets rätt att bestämma den uppsägningstid som framgår av stadgarna och den rätt en tecknare av en andel har att godkänna denna tid.

Om rätten till en andel baserar sig på medlemskap, leder avslutat medlemskap till återbetalning av andelen på det sätt som föreskrivs i 17 kap.

Enligt hänvisningsbestämmelserna i 5 mom. finns bestämmelser om uteslutning av medlem i 3 kap., om återbetalning av andel när medlemskapet upphör i 17 kap., om minskning av andelskapitalet i 18 kap. och om förvärv och inlösen av egna andelar i 19 kap. Förslaget avviker från den gällande lagen när det gäller förvärv och inlösen av frivilliga andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar närmast så att andelslaget enligt förslaget kan behålla de andelar det fått och avyttra dem som obligatoriska andelar eller vid andelsemission.

2 §. *Utövande av andels- och aktierättigheter.* I paragrafen föreskrivs om förutsättningarna för utövande av en andelsägares och aktieägares rättigheter, om flera ägare av en andel eller aktie samt om andelslagets egna andelar och aktier. Förslagets 1 mom. avviker innehållsmässigt från 9 kap. 12 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 7 § 2 mom. samt 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att man här beaktat att det redan enligt den gällande lagen är möjligt att utfärda andelsbrev, tilläggsandelsbrev, placeringsandelsbrev och andra handlingar av värdepappersnatur över andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 3 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Bestämmelser som motsvarar det föreslagna 2 mom. finns i 9 kap. 12 § 2 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen och i 3 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Det föreslagna 3 mom. om de rättigheter som andelar och aktier som tillhör andelslaget självt medför avviker från den gällande lagen såtillvida att man här beaktat att andelslaget också kan ha egna andelar i sin besittning, t.ex. genom förvärv, fusion eller delning. Någon bestämmelse som motsvarar 3 mom. i förslaget finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 3 kap. 2 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

3 §. *Röstvärde.* Enligt 1 mom. medför en andel och en aktie inte någon rösträtt på andelsstämman. Enligt förslaget och den gällande lagen är det endast medlemskap som medför rösträtt på andelsstämman (se 5 kap. 13 § i förslaget och 4 kap. 7 § i den gällande lagen). I denna paragraf föreslås för klarhe-

tens skall en uttrycklig bestämmelse om att enbart innehav av andelar och aktier inte medför rösträtt. Innehav av andelar inverkar på en medlems röstetal endast om det bestäms om det i stadgarna. Enligt förslaget är utgångspunkten i andelslaget fortfarande att medlemmarna har lika rösträtt. Förslaget avviker således på samma sätt som den gällande lagen från aktiebolagslagen, där huvudregeln är att röstetalet baserar sig på aktieinnehavet, om inte något annat bestäms i bolagsordningen. I förslaget finns därför inga sådana bestämmelser om aktier utan rösträtt som i 3 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

Med stöd av 2 mom. kan en medlems röstetal genom bestämmelser i stadgarna knytas till det antal andelar och aktier som medlemmen äger på det sätt som föreskrivs i 5 kap. 13 § i förslaget. Bestämmelser om motsvarande princip finns i 4 kap. 7 § i den gällande lagen. För klarhetens skull föreslås en uttrycklig bestämmelse om möjligheten att ange en medlems röstetal utgående från andels- eller aktieinnehavet. Möjligheten att knyta en medlems röstetal till andels- och aktieinnehavet motsvarar huvudregeln i 3 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

För klarhetens skull föreslås dessutom en uttrycklig bestämmelse om att ett på innehavet baserat röstetal som är olika stort för olika medlemmar kan gälla samtliga eller en del ärenden på det sätt som bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar gällande rätt även om en uttrycklig bestämmelse saknas i den gällande lagen. På motsvarande sätt som i förslaget föreskrivs i 3 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen om hur det röstetal som aktierna i ett aktiebolag medför förhåller sig till olika ärenden.

I 3 mom. föreskrivs att ett villkor för vissa beslut är att andelsägarna eller aktieägarna har biträtt det. Förslaget motsvarar innehållsmässigt bestämmelserna i den gällande lagen när det gäller kravet att ägare av tilläggsandelar och placeringsandelar ska biträda vissa beslut på andelsstämman (11 kap. 6 § 1 och 2 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen). I enlighet med den gällande lagen föreslås att det i stadgarna kan bestämmas att det för ett beslut också i ett annat ärende krävs att andelsägarna eller aktieägarna biträder det. Förslaget motsvarar

aktiebolagslagen på så sätt att det också i aktiebolag i enlighet med bolagsordningen kan finnas aktier som medför rösträtt enligt bolagsordningen endast i vissa ärenden (3 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen).

4 §. *Bokföringsmässigt motvärde och nominellt belopp.* De föreslagna bestämmelserna om andelar, andelskapital, aktier och aktiekapital bygger på att andelarna inte har något nominellt belopp. Detta avviker från den gällande lagen, enligt vilken andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar alltid ska ha ett nominellt belopp (insats). Förslaget möjliggör en flexiblare reglering utan att ändå försvaga skyddet för andelslagets medlemmar eller borgenärer. I ett system utan nominellt belopp korrelerar andelarna inte med andelskapitalet, som i andelslagets balansräkning tas upp som bundet kapital. Det samma gäller andelslagets aktier och aktiekapital. Förslaget motsvarar i detta avseende de bestämmelser som är tillämpliga på ett aktiebolags aktier och aktiekapital (RP 109/2005 rd s. 54).

Enligt förslaget har ett andelslag rätt att övergå till ett system med kapital utan nominellt belopp. Det är således inte fråga om en tvingande skyldighet som gäller alla andelslag. I praktiken bestäms det i stadgarna för alla andelslag som är verksamma när den nya lagen träder i kraft om ett nominellt belopp som kallas insats. För att övergå till andelar utan nominellt belopp måste därför ett existerande andelslag göra en stadgeändring.

Exempelvis jordbruksidkare är ofta medlemmar i olika producentandelslag. Enligt 26 § i lagen om värdering av tillgångar vid beskattningen (1142/2005) beräknas värdet av till jordbruket hörande andelar i andelslag så att det motsvarar insatsen. Om andelslaget övergår till ett system utan nominellt belopp, ska jordbruksidkaren hålla andelar som eventuellt förvärvats till olika pris åtskilda från varandra, eftersom varje andel värderas till den betalda insatsens belopp. När andelar avyttras kan olika andelar på motsvarande sätt ha olika stora förvärvsutgifter, som dras av från försäljningspriset.

Enligt 1 mom. i den föreslagna paragrafen föreskrivs i 2 kap. 4 § och 9 kap. 7 § om det belopp (bokföringsmässigt motvärde) till vilket en andel och en aktie ska tas upp i an-

delskapitalet eller aktiekapitalet vid andelslagsbildning och vid emission av nya andelar och aktier. Den föreslagna bestämmelsen skapar klarhet i hur poster i det egna kapitalet tecknas och förbättrar överensstämelsen med aktiebolagslagen. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 3 kap. 5 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. kan det i stadgarna bestämmas ett nominellt belopp för andelslagets andelar och aktier.

Förslaget avviker från den gällande lagen genom att en andel inte behöver ha ett nominellt belopp (insats). I stadgarna kan det dock fortfarande bestämmas att andelar har ett nominellt belopp. Enligt den föreslagna införandelagen tillämpas på en insats som bestämts i stadgarna för ett existerande andelslag vad som i den nya lagen föreskrivs om en andels nominella belopp.

Ordet "insats" kan fortfarande användas som beteckning för nominellt belopp i andelslagets stadgar. I införandelagen föreslås bli föreskrivet att en bestämmelse om insats som tagits in i ett andelslags stadgar före ikraftträdandet av lagen avser en andels nominella belopp. Ett gammalt andelslag behöver således inte ändra sina stadgar till denna del på grund av den nya lagen. Också i stadgarna för ett nytt andelslag som bildas t.ex. genom kombinationsfusion kan det bestämmas att det nominella beloppet utgörs av en insats av en viss storlek.

Om ett andelslag där det i stadgarna bestäms om en andels nominella belopp emitterar nya andelar till ett teckningspris som motsvarar det nominella beloppet, utgör förslaget inget hinder för att teckningspriset kallas insats. I ett sådant andelslag täcker "teckningspriset" det nominella beloppet (den gällande lagen: nominellt belopp/insats) och det belopp som eventuellt tas ut utöver det nominella beloppet (den gällande lagen: anslutningsavgift). Uttrycket "nominellt belopp" har valts eftersom ordet "insats" skulle skapa oklarhet i de andelslag där det belopp som betalas för en andel är högre än det nominella beloppet på basis av stadgarna eller ett beslut av andelsstämman eller styrelsens bemyndigande eller där det belopp som återbetalas av

andelen är mindre än det nominella beloppet på basis av en bestämmelse i stadgarna.

Enligt förslaget kan det i stadgarna bestämmas ett nominellt belopp också för andelslagets aktier. Till denna del motsvarar förslaget 3 kap. 5 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Förslaget avviker från den gällande lagen och aktiebolagslagen i det avseendet att andelar och aktier i samma andelslag kan ha olika nominella belopp. Ändringen utökar finansieringsalternativen och gör det lättare att ange andelarnas avkastnings- och återbetalningsvillkor.

I 3 mom. föreskrivs om ett förbud mot underkurs som hänför sig till systemet med kapital med nominellt belopp. Om ett nominellt belopp har bestämts för andelslagets andelar, ska minst det nominella beloppet för varje andel tas upp i andelskapitalet. Förslaget motsvarar gällande rätt (9 kap. 5 § och 11 kap. 8 §) och i fråga om principer 3 kap. 5 § 3 mom. i aktiebolagslagen. Till skillnad från aktiebolagslagen behöver andelarna inte betalas förrän andelslaget registreras. Andelarna och andelskapitalet registreras inte heller i samband med bildandet eller vid emission av nya andelar, utan andelarna kan betalas under den tid som framgår av avtalet om andelslagsbildning, stadgarna eller andelsstämmans eller styrelsens beslut. Det sistnämnda motsvarar den gällande lagen.

I 4 mom. föreskrivs om ett nominellt belopp för andelslagets aktier och hur det tas upp i bokföringen i samband med bildandet och vid emission av aktier. Förslaget motsvarar innehållsmässigt bestämmelserna om placeringsandelskapital i den gällande lagen (12 kap. 4 §). Förslaget motsvarar aktiebolagslagen (3 kap. 5 § 3 mom.).

5 §. Stadgandestämmelser om omsättning av andelar och aktier. Enligt 1 mom. kan det i stadgarna tillåtas avvikelser från 1 kap. 4 § vid avyttring och förvärv av andelar. Utgångspunkten för förslaget är fortfarande att förvärvaren av en andel har rätt endast till återbetalning av teckningspriset i enlighet med denna lag och stadgarna, om andelslaget inte godkänner förvärvaren som medlem eller som ny ägare till andelen. I stadgarna kan möjligheten att omsätta andelar utvidgas. På samma sätt som i den gällande lagen innebär

förslaget ingen begränsning av på vilket sätt omsättningen av andelslagets andelar kan utfärdas och inskränkas i stadgarna. I 3 kap. 1 § 4 mom. i förslaget föreskrivs på samma sätt som i 9 kap. 10 § 2 och 3 i den gällande lagen att förvärvaren av en andel som godkänts om medlem på basis av en anmälan som gjorts inom utsatt tid får den tidigare ägarens ekonomiska rättigheter i andelslaget.

Enligt 2 mom. kan rätten att avyttra och förvärva aktier begränsas i stadgarna endast i enlighet med 6 och 7 §. Denna begränsning föreslås för att bestämmelserna om aktier i andelslag och aktiebolag ska förenhetligas (se 3 kap. 6 § i aktiebolagslagen).

6 §. Inlösenklausul. I paragrafen föreslås bestämmelser om en inlösenklausul för andelslagets aktier. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen, eftersom den saknar bestämmelser om aktier. Förslaget motsvarar 3 kap. 7 § i aktiebolagslagen.

7 §. Samtyckesklausul. I paragrafen föreslås bestämmelser om en samtyckesklausul som gäller andelslagets aktier. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen, eftersom den saknar bestämmelser om aktier. Förslaget motsvarar 3 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

Andelsbrev, aktiebrev och andra bevis över andels- och aktierättigheter

8 §. Utfärdande av andelsbrev och aktiebrev. Enligt 1 mom. kan styrelsen på vissa villkor utfärda andelsbrev över andelslagets andelar. Till skillnad från den gällande lagen förutsätts inte att det i stadgarna alltid bör bestämmas om möjligheten att utfärda andelsbrev. Enligt förslaget är det nog att det i stadgarna bestäms om förvärvarens rätt att bli medlem och att andelarna inte har anslutits till värdeandelssystemet. Förslaget avviker från aktiebolagslagen, enligt vilken förhållandet att aktierna kan avyttras inte utgör ett särskilt villkor för utfärdande av aktiebrev (se 3 kap. 9 § 1 mom. i aktiebolagslagen). Utgångspunkten i aktiebolagslagen är att aktierna kan avyttras. På basis av lagen om andelslag är det dessutom möjligt att begränsa andelarnas överlåtbarhet med väsentligt mer långtgående begränsningar än vad aktiebo-

lagslagen föreskriver om begränsning av aktiers omsättning.

Enligt 2 mom. kan ett andelslag utfärda aktiebrev över en aktie på samma villkor som ett aktiebolag kan utfärda aktiebrev. En förutsättning är att andelslaget och aktierna är registrerade, att aktierna inte har anslutits till värdeandelssystemet och att aktiebrevet utfärdas till ägare som är införda i aktieboken. Förslaget avviker från bestämmelserna om placeringsandelsbrev i den gällande lagen i det avseendet att andelslagets styrelse utfärdar aktiebrev direkt med stöd av lagen utan att det finns någon bestämmelse i stadgarna om detta. Ändringen baserar sig på utgångspunkten i förslaget om att aktierna i ett andelslag fritt kan omsättas. Förslaget motsvarar 3 kap. 9 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om utfärdande, uppdelning, sammanläggning och byte av andels- och aktiebrev. Förslaget avviker från den gällande lagen endast så att bestämmelserna också till denna del utöver andelsbrev också gäller aktiebrev, eftersom ett andelslag enligt den nya lagen också ska kunna emittera aktier. Bestämmelserna om placeringsandelar har i praktiken nästan inte använts alls och ersätts nu av bestämmelser om aktier. Förslaget motsvarar 3 kap. 9 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

9 §. Innehållet i andelsbrev och aktiebrev. Enligt 1 mom. kan ett andelsbrev och ett aktiebrev ställas endast till viss person. Förslaget avviker från tredje meningen i 9 kap. 13 § 1 mom. och från 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen endast såtillvida att bestämmelserna utöver andelar också gäller aktier som andelslaget eventuellt emitterar. Förslaget motsvarar 3 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om de uppgifter som ska anges i andelsbrev och aktiebrev. Förslaget motsvarar i sak 9 kap. 13 § 2 och 3 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt ändrat att de uppgifter som förutsätts i förslaget för klarhetens skull ha numrerats och så att det i 3 punkten tagits in en bestämmelse motsvarande aktiebolagslagen med ett omnämnande av andels- eller aktieslag, om andelslaget enligt stadgarna kan ha andelar eller aktier av olika slag. I 4 punkten

nämns på samma sätt som i aktiebolagslagen särskilt de situationer då andelslaget är skyldigt att lösa in och har rätt att förvärva en medlems andel. Förslaget motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen. Förslaget avviker från aktiebolagslagen genom att det i ett andelsbrev också ska nämnas den tillskottsplikt som är tillåten för andelslagsmedlemmar och de begränsningar när det gäller avyttring och förvärv av andelar som avviker från aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreslås att ett andelsbrev ska dateras och undertecknas av styrelsen eller av en person som styrelsen har bemyndigat. Förslaget motsvarar de två sista meningarna i 9 kap. 13 § 2 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 1 mom. i den gällande lagen samt 3 kap. 10 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

10 §. Anteckningar på andelsbrev och aktiebrev i vissa fall. Enligt 1 mom. ska det på ett andelsbrev utan dröjsmål göras en anteckning när en andel har förklarats ogiltig (1 punkten), när medel betalas eller andelar lämnas ut mot uppvisande av andelsbrev (2 punkten) eller när ett bevis som avses i 11 § 2 mom. i kapitlet utfärdas mot uppvisande av andelsbevis (3 punkten). Förslagets 1 och 2 punkt motsvarar i sak 9 kap. 15 § 2 mom. i den gällande lagen. Betalning av medel i 2 punkten i momentet avser åtgärder enligt 16—22 kap. i förslaget. I momentet behöver det således inte med samma exakthet som i 9 kap. 15 § 2 mom. i den gällande lagen föreskrivas om olika utbetalningsåtgärder som ska antecknas i andels- eller aktiebrevet. Någon uttrycklig bestämmelse som motsvarar 3 punkten i förslaget finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 3 kap. 11 § 1 mom. i aktiebolagslagen. Detsamma gäller aktiebrev.

I 2 mom. föreskrivs om att det i ett andelsbrev ska tas in ett omnämnande om att detta utfärdas i stället för ett andelsbrev som ska dödas. Detsamma gäller aktiebrev. Bestämmelser som motsvarar förslaget finns i 9 kap. 15 § 3 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen samt i 3 kap. 11 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

11 §. Andra bevis över andels- och aktierättigheter. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om utfärdande av interimisbevis i sådana andelslag där utfärdande av andelsbrev

tillåts i stadgarna. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 9 kap. 13 § 3—6 mom. i den gällande lagen och 3 kap. 12 § i aktiebolagslagen.

12 §. Tillämpning av lagen om skuldebrev på andelsbrev, aktiebrev och andra bevis. I paragrafen föreskrivs om tillämpning av lagen om skuldebrev när ett andelsbrev eller något annat bevis pantsätts eller avyttras samt bevis som berättigar till en andel eller utdelning av medel. Bestämmelser som motsvarar förslaget finns i 9 kap. 13 § 4 och 5 mom. och 14 § 1 mom., i 11 kap. 3 § 1 mom. samt i 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. Förslaget motsvarar också till ordalydelsen 3 kap. 13 § i aktiebolagslagen.

13 §. Andelslagets tvångsmedel. I paragrafen föreskrivs om andelslagets rätt att förvägra på en andel eller aktie grundad rätt att få medel ur andelslaget och rätt att få andelar och aktier till dess att andelsbrevet eller aktiebrevet visats upp för att förses med en påskrift. Bestämmelser som motsvarar förslaget finns i 9 kap. 15 § 4 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 3 kap. 14 § i aktiebolagslagen.

14 §. Medlems- och ägarförteckning. I paragrafen har det tagits in krav som motsvarar medlemsförteckningen, tilläggsandelsförteckningen och placeringsandelsförteckningen i den gällande lagen. Om det endast är medlemmar som äger andelar och aktier kan andelslaget fortfarande använda ordet "medlemsförteckning" för förteckningen. Om också andra än medlemmar har andelar eller aktier bör det längre uttrycket (medlems- och ägarförteckning) användas för klarhetens skull.

Paragrafens 1 mom. avviker från 3 kap. 3 §, 9 kap. 11 § 1 mom., 9 kap. 13 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att inte bara andelar och aktier av olika slag ska antecknas i medlems- och ägarförteckningen utan också andra skillnader mellan dem. Förslaget avviker från 3 kap. 15 § i aktiebolagslagen i det avseendet att andelslaget utöver medlems- och ägarförteckningen fortfarande inte behöver föra en separat andels- och aktiebok.

I 2 mom. föreskrivs om en skyldighet att föra förteckning över före detta medlemmar.

Förslaget motsvarar 3 kap. 3 § 2 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse, eftersom teckningspriset för aktier i ett aktiebolag inte återbetalas på samma sätt som teckningspriset för andelar och eftersom aktieägare i ett aktiebolag inte kan ha en på bolagsordningen grundad tillskottsplikt.

Enligt 3 mom. ska medlemsförteckningen upprättas utan dröjsmål efter det att andelslaget har bildats. Den ska föras på ett tillförlitligt sätt. Förslaget motsvarar rådande praxis i andelslagen även om en uttrycklig bestämmelse om styrelsens skyldigheter att upprätta en förteckning saknas i den gällande lagen. Enligt den gällande lagen baserar sig skyldigheten att upprätta förteckning på de allmänna bestämmelserna om styrelsens uppgifter. Förslaget motsvarar bestämmelsen i 3 kap. 15 § 3 mom. i aktiebolagslagen om upprättande av aktiebok.

15 §. Införande av medlemskap och förvärv i medlems- och ägarförteckningen. I paragrafen föreslås bestämmelser om anmälan av förvärv eller någon annan ekonomisk rättighet till andelslaget samt om förutsättningarna för anteckning i medlemsförteckningen. Bestämmelser som till innehållet motsvarar 1 mom. finns i 9 kap. 11 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. Förslaget motsvarar 3 kap. 16 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. beaktas situationer där det utfärdats ett andelsbrev över en andel eller ett aktiebrev över en aktie. I 3 mom. tas det hänsyn till att ett andelslag enligt förslaget kan bildas av och vara verksamt med en enda medlem. Förslagets 2 och 3 mom. motsvarar 3 kap. 16 § 2 och 3 mom. i aktiebolagslagen.

16 §. Medlems- och ägarförteckningens offentlighet. Enligt 1 mom. ska uppgifter i medlems- och ägarförteckningen och i förteckningen över före detta medlemmar om medlemmars och andra andelsägares och aktieägares namn och dagen då medlemskapet börjat och upphört hållas tillgängliga för var och en på andelslagets huvudkontor. Enligt 2 mom. har medlemmar, andelsägare och aktieägare, borgenärer och andra som visar att deras fördel kräver det rätt att se också andra uppgifter som antecknats i förteckningarna. Enligt 3 mom. har var och en rätt att mot er-

sättande av andelslagets kostnader få kopior av förteckningen eller delar av den till den del han eller hon har rätt enligt 1 och 2 mom. att se uppgifter i förteckningen.

Förslaget avviker från den gällande lagen genom att också andra än medlemmar och borgenärer utan utredning har rätt att få uppgifter om medlemmar i andelslaget och när deras medlemskap börjat och upphört. Till denna del blir det lättare att få uppgifter jämfört med den gällande lagen. Förslaget motsvarar aktiebolagslagen. Å andra sidan föreslås att endast sådana medlemmar, borgenärer och andra som visar att deras fördel kräver det har rätt att se uppgifter om antal, pantsättning och utsökning när det gäller medlemmars andelar. I praktiken har en medlem på basis av förslaget rätt att få uppgifter om antalet andelar som andra medlemmar har och tidpunkten när en andel emitterats t.ex. när uppgiften behövs för bedömning av ett ärende som andelsstämman ska fatta beslut om och som gäller utdelning av andelslagets överskott eller andra medel, emission av nya andelar eller aktier, fusion, delning eller upplösning av andelslaget eller för bedömning av medlemmarnas röstetal eller andra förutsättningar för beslutsfattandet. Andelslagets borgenärer har rätt att få uppgifter om andels- och aktieinnehavet när det behövs för indrivning av en fordran (inklusive den i stadgarna bestämda tillskottsplikten för medlemmar vilken bestäms på basis av andels- eller aktieinnehavet). Också en medlems borgenär har rätt att få uppgifter om medlemmens andels- och aktieinnehav när det behövs för indrivning av en fordran.

Skyldigheten att uppge antalet andelar en medlem har till utomstående begränsas fortfarande, eftersom lämnande av en sådan uppgift i praktiken kan innebära överlämnande av en affärshemlighet eller en motsvarande personuppgift i det fall att antalet andelar baserar sig på ett affärs- eller kundförhållande mellan medlemmen och andelslaget. Vid behov kan det i stadgarna bestämmas om större offentlighet för uppgifterna i medlemsförteckningen.

Förslaget avviker från aktiebolagslagen, enligt vilken uppgifterna om hur aktieinnehavet fördelas i princip är offentliga. Å andra sidan framgår uppgifter om hur innehavet är

fördelat inte nödvändigtvis av aktieboken och aktieägarförteckningen i bolag som använder aktiebrev.

I andelslagets stadgar kan det bestämmas om en mer omfattande offentlighet t.ex. så att var och en har rätt att ta del också av uppgifter om andels- och aktieinnehav utan särskilda skäl. Också en sammanslutning som ordnar offentlig handel kan förutsätta att det andelslag som emitterar andelar eller aktier för att tas upp till handel har en sådan bestämmelse i stadgarna.

17 §. Andelskapital och aktiekapital. Enligt *1 mom.* består andelskapitalet av det belopp som tagits upp i andelskapitalet av det belopp som vid varje tidpunkt betalats till andelslaget av emitterade andelars teckningspris och ökningen av andelskapitalet. Definitionen av andelskapital motsvarar principerna i den gällande lagen (9 kap. 5 §, 11 kap. 8 § och 12 kap. 2 §.) I förslaget har det tagits hänsyn till att ett andelslag kan emittera aktier utan nominellt belopp (utan insats) och att teckningspriset kan överstiga det nominella beloppet. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse eftersom aktiebolag saknar en sådan post i det egna kapitalet som motsvarar andelskapital.

I *2 mom.* definieras begreppet aktiekapital. Förslaget motsvarar till innehållet de principer gällande placeringsandelskapital som framgår av 12 kap. i den gällande lagen och de principer om aktiekapital som finns i aktiebolagslagen, även om det i den gällande lagen och i aktiebolagslagen saknas en sådan uttrycklig bestämmelse. En uttrycklig bestämmelse föreslås för klarhetens skull, eftersom andelskapitalet fortfarande inte ska anmälas för registrering.

II AVDELNINGEN

Förvaltning och bokslut

5 kap. **Andelsstämman och fullmäktige**

I kapitlet föreskrivs om medlemmarnas gemensamma beslutsfattande på andelsstämman och fullmäktigesammanträdet samt om beslut som medlemmarna fattar enhälligt utan andelsstämma. De föreslagna bestämmelserna om andelsstämma och fullmäktige

motsvarar huvudsakligen till innehållet den gällande lagen. De mest betydande skillnaderna jämfört med den gällande lagen är att andelsstämmans och fullmäktigesammanträdes behörighet regleras exaktare, att största tillåtna skillnad i röstvärdet mellan medlemmar utvidgas (från 1:10 till 1:20) i första gradens andelslag och att särskilda beslutskrav i fråga om användning av företrädare och vissa beslut förtydligas. Syftet med de nya bestämmelserna om behörighetsfördelning är närmast att ta in den gällande rättens innebörd i lagen. Syftet med att mildra begränsningen i fråga om skillnaden i röstvärde är att göra det lättare att använda andelslagsformen. Mindre ändringar föreslås dessutom bl.a. i bestämmelserna om medlemmars jäv, ordinarie andelsstämma och personer som är närvarande vid andelsstämman samt i bestämmelserna om stämmoplats. Också bestämmelserna om krav på kvalificerad majoritet i den gällande lagen föreslås bli förenklade. I förslaget har det också beaktats att tilläggsandelar och placeringsandelar ersätts med andelar och aktier av olika slag.

Med avvikelse från den gällande lagen föreslås att också andra andels- och aktieägare än medlemmar ska ha rätt till stämmokallelse och stämmohandlingar, deltaganderätt, rätt att yttra sig och frågerätt samt rätt till protokoll och klanderrätt, om inte annat bestäms i stadgarna. En sådan bestämmelse kan gälla andra beslut som inverkar på en andels- eller aktieägars ställning än sådana som avses i 32 § i detta kapitel. Rösträtt har andels- och aktieägarna dock inte och det är inte heller möjligt att bestämma om detta i stadgarna. Enligt den gällande lagen har andels- och aktieägare ovannämnda rättigheter endast i sådana ärenden som avses i 32 § i kapitlet och i stadgarna kan det bestämmas om motsvarande rättigheter också i andra ärenden. För tydlighetens skull föreslås att presumtionsbestämmelsen ändras så att begränsningar i tillgången till information och i klanderrätten för andels- och aktieägare alltid ska anges i stadgarna.

I syfte att undvika besvärliga hänvisningsbestämmelser föreslås att en bestämmelse om kravet på att de beslut som avses i 32 § i detta kapitel ska biträdas av andels- och aktieägarna ska tas in i samband med andels-

stämmans beslutsfattande. I den gällande lagen föreskrivs om motsvarande krav i kapitlet som gäller tilläggsandelar och placeringsandelar.

Dessutom föreslås specialbestämmelser motsvarande aktiebolagens bestämmelser om börsbolag och publika aktiebolag när det gäller informationsskyldigheten för andelslag som är föremål för offentlig handel. Syftet med specialbestämmelserna är att ett börsandelslag och dess placerare inte bara i fråga om värdepapperslagstiftningen utan också i fråga om den associationsrättsliga reglering som gäller emittentens informationsskyldighet ska ha en ställning som i möjligaste mån motsvarar ställningen för börsbolag och dem som placerar i dem.

Allmänna bestämmelser

1 §. Medlemmarnas beslutsfattande. De former för medlemmarnas beslutsfattande som föreslås i paragrafen är beslut av andelsstämman, ett enhälligt beslut av medlemmarna utan andelsstämma samt beslut av fullmäktige. Förslaget *1 mom.* motsvarar till innehållet 4 kap. 1 § 1 mom. i den gällande lagen samt också till ordalydelsen 5 kap. 1 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt *2 mom.* kan medlemmarna trots vad som föreskrivs i 1 mom. besluta om ett ärende som ankommer på andelsstämman utan att hålla andelsstämma, om de är enhälliga. Förslaget avviker från 4 kap. 2 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att också beslut som fattas utan stämma ska numreras. Dessutom avviker förslaget från den gällande lagen i det avseendet att det i ett andelslag med en medlem är nog att denna enda medlem undertecknar beslutet. Ändringen hänger samman med att andelslag med en medlem tillåts. En uttrycklig bestämmelse om detta föreslås i 2 och 3 kap. Förslaget motsvarar 5 kap. 1 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt *3 mom.* kan det i stadgarna bestämmas att medlemmarnas beslutanderätt inte ska utövas av andelsstämman utan av ett av medlemmarna valt fullmäktige. Förslaget motsvarar till innehållet 4 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns inga bestämmelser om fullmäktige.

2 §. Börsandelslag. Enligt paragrafen avses med börsandelslag i detta kapitel andelslag vars andelar eller aktier är föremål för handel på en sådan reglerad marknad som avses i lagen om handel med finansiella instrument.

Förslaget innehåller en definition av börsandelslag eftersom det i fråga om börsnoterade andelslag föreslås att bestämmelser som överensstämmer med direktivet om aktieägares rättigheter tas in i lagen. Dessa bestämmelser motsvarar innehållsmässigt de specialbestämmelser om börsbolag som tagits in i aktiebolagslagen utgående från direktivet. Förslaget motsvarar 5 kap. 1 a § i aktiebolagslagen. Villkoren för andelar och aktier som emitteras av ett börsandelslag kan skilja sig avsevärt från de rättigheter ett börsbolags aktier i allmänhet medför. Det är därför viktigt att värdepappersmarknadslagets bestämmelser om informationsskyldighet iaktas när ett börsandelslags andelar och aktier bjuds ut, när det ges placeringsrådgivning om och idkas handel med dem.

3 §. Behörighet. I paragrafen föreslås exaktare bestämmelser än i den gällande lagen om andelsstämmans behörighet samt om överföring av behörigheten mellan andelslagets organ. Enligt *1 mom.* beslutar andelsstämman om ärenden som enligt denna lag ankommer på den. I stadgarna kan det dock bestämmas att andelsstämman ska besluta om ärenden som hör till verkställande direktörens och styrelsens allmänna behörighet. De ärenden som överförs till andelsstämman för avgörande ska specificeras tillräckligt klart i stadgarna. Förslaget motsvarar gällande rätt även om en uttrycklig bestämmelse saknas i den gällande lagen. Om styrelsens allmänna behörighet föreskrivs i 6 kap. 2 § 1 mom. och om verkställande direktörens behörighet i 6 kap. 17 § 1 mom. i förslaget. Förslaget motsvarar 5 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I paragrafens *2 mom.* föreskrivs för tydlighetens skull att styrelsen enligt 6 kap. 7 § har rätt att föra ärenden som hör till styrelsens och verkställande direktörens allmänna behörighet till andelsstämman eller förvaltningsrådet för avgörande. Om medlemmarna är eniga, kan de i enskilda fall också annars avgöra ärenden som hör till styrelsens eller verkställande direktörens allmänna behörig-

het eller ärenden som enligt 6 kap. 21 § 2 mom. 3 och 5 punkten hör till förvaltningsrådets behörighet. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen om andelslag.

Momentet avviker från 5 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att möjligheten att överföra behörigheten i andelslag enligt förslaget ska gälla också sådana uppgifter som ankommer på andelslagets förvaltningsråd. Dessa uppgifter hör i aktiebolag till styrelsens allmänna behörighet (RP 109/2005 rd, s. 89). Den andra meningen i momentet kan i praktiken bli tillämplig endast i andelslag med en liten medlemskår, eftersom det krävs att också de medlemmar som inte deltar i stämman biträder beslutet. Bestämmelsen lämpar sig i praktiken inte för andelslag som har en stor medlemskår eller ett fullmäktige, eftersom det förutom ett beslut av andelsstämman eller fullmäktige krävs att andelslagets samtliga medlemmar biträder beslutet.

Andelsstämman

4 §. Ordinarie och extra andelsstämma. I den föreslagna bestämmelsen föreskrivs om andelslagets ordinarie och extra andelsstämma. Enligt *1 mom.* ska ordinarie andelsstämma hållas inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång. Till denna del motsvarar förslaget 4 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen. Eftersom den angivna tiden är längsta möjliga tid, kan det i stadgarna bestämmas om en kortare tidsfrist. Till skillnad från den gällande lagen föreskrivs det i förslaget inte om framläggande av bokslutshandlingarna på andelsstämman. I praktiken är det dock så att handlingarna i allmänhet läggs fram och ska vara tillgängliga på stämman på basis av 5 kap. 23 § i förslaget. Förslaget motsvarar 5 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I *2 mom.* föreslås en bestämmelse om de ärenden som den ordinarie bolagsstämman ska fatta beslut om. Ordalydelsen i den föreslagna bestämmelsen har gjorts klarare jämfört med den gällande lagen genom att förteckningen över de ärenden som det ska fattas beslut om gäller bara den ordinarie bolagsstämman. Momentets *1 punkt* motsvarar innehållsmässigt i huvudsak den gällande la-

gen. I punkten nämns för klarhetens skull också fastställande av koncernbokslutet. I andra bestämmelser anses bokslutet omfatta ett koncernbokslut också utan något särskilt omnämnande. Hänvisningen till bokslutet i stället för till resultaträkningen och balansräkningen innebär dessutom att fastställandet av bokslutet också omfattar bokslutets noter och finansieringsanalys (3 kap. 1 § 1 mom. i bokföringslagen). Enligt *2 punkten* ska det till skillnad från den gällande lagen fattas beslut endast om användningen av överskottet. Det är därför inte nödvändigt att på stämman besluta om behandling av förlusten. Förslagets *3 och 5 punkt* motsvarar innehållsmässigt 4 kap. 3 § 2 mom. 3 och 4 punkten och 3 mom. i den gällande lagen. Momentets *4 punkt* avviker från den gällande lagen på så sätt att det i förslaget tagits med val av en verksamhetsgranskare som fungerar som andelslagets lekmannarevisor. Bestämmelser om verksamhetsgranskare finns i 7 kap. Förslaget avviker från 5 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen genom att aktiebolagslagen saknar motsvarande bestämmelser om verksamhetsgranskare.

En bestämmelse som motsvarar 4 kap. 3 § 4 mom. i den gällande lagen när det gäller att uppskjuta beslutet i vissa ärenden ingår med mindre ändringar i 5 kap. 26 § i förslaget, som till denna del motsvarar 5 kap. 24 § i aktiebolagslagen. I 4 kap. 3 § 5 mom. i den gällande lagen om andelslag föreskrivs om en möjlighet att hålla flera ordinarie andelsstämmor. Någon motsvarande uttrycklig bestämmelse ingår inte i förslaget eller i aktiebolagslagen. På basis av 5 kap. 4 § 2 mom. 4 punkten i förslaget kan personval överföras till en annan stämma.

I *3 mom.* föreskrivs om extra andelsstämma. Förslaget avviker från 4 kap. 4 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att förvaltningsrådet kan sammankalla extra andelsstämma endast om det enligt stadgarna har rätt att besluta om extra andelsstämma. Denna ändring föreslås för att skapa klarhet i behörighetsförhållandet mellan styrelsen och förvaltningsrådet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 5 kap. 3 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

5 §. Rätt att kräva extra andelsstämma. Den föreslagna paragrafen avviker från

4 kap. 4 § 2 mom. i den gällande lagen och från bestämmelserna om privata bolag i 5 kap. 4 § i aktiebolagslagen på så sätt att också verksamhetsgranskare, som regleras i 7 kap. i lagförslaget, ska ha rätt att kräva extra andelsstämma. I fråga om andelslag som har fullmäktige finns motsvarande bestämmelse i 41 § 2 mom. i detta kapitel. Enligt den räknas minoriteten på 25 procent utifrån fullmäktigeledamöterna, om inte annat framgår av stadgarna.

6 §. Rätt att få ett ärende upptaget till behandling på andelsstämman. I 1 mom. klar görs bestämmelsen om medlemmars initiativrätt jämfört med 4 kap. 14 § i den gällande lagen så att den endast gäller ärenden som hör till andelsstämmans behörighet. T.ex. i ett andelslag med få medlemmar kan det vid behov bestämmas om en mer omfattande initiativrätt i stadgarna. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar 5 kap. 5 § 1 mom. i aktiebolagslagen. I andelslag med fullmäktige har fullmäktigeledamöterna initiativrätt, om inte något annat framgår av stadgarna.

Enligt 2 mom. anses yrkande i börsandelslag alltid ha gjorts i tillräckligt god tid, om styrelsen har underrättats om yrkandet senast fyra veckor innan stämmokallelsen utfärdats. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget baserar sig på artikel 6.3 i direktivet om aktieägares rättigheter och motsvarar 5 kap. 5 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Deltagande i andelsstämma

7 §. Medlemmarnas deltagande. I paragrafen föreslås en bestämmelse om medlemmarnas rätt att delta i andelsstämman. Enligt 1 mom. har varje medlem rätt att delta i andelsstämman. Bestämmelsen motsvarar första meningen i 4 kap. 5 § 1 mom. i den gällande lagen. En medlems rätt att delta innefattar den rätt att yttra sig som avses i den gällande lagens bestämmelse utan att detta särskilt nämns. Om utövande av rösträtten föreskrivs senare i detta kapitel. Förslaget motsvarar 5 kap. 6 § 1 mom. i aktiebolagslagen. I andelslag med fullmäktige har andelslagets medlemmar inte rätt att delta, om beslutanderätten på basis av stadgarna i alla ärenden som ankommer på andelsstämman

har överförts på fullmäktige och något annat inte bestäms i stadgarna.

I 2 mom. föreskrivs ingående om förutsättningarna för deltagande. En förutsättning är att medlemmen är införd i medlemsförteckningen eller har anmält sitt förvärv till andelslaget och lagt fram en tillförlitlig utredning om förvärvet. I förslaget har dessutom sådana andelslag beaktats där en medlems röstetal enligt stadgarna är beroende av andels- eller aktieinnehavet, där förvärvaren av en andel har rätt att bli medlem eller där andelarna har anslutits till värdeandelssystemet. I den gällande lagen saknas motsvarande uttryckliga bestämmelser, men förslaget motsvarar till innehållet gällande rätt. Förslaget motsvarar 5 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om deltagande i andelsstämman på basis av en sådan andel som är föremål för offentlig handel men som inte har anslutits till värdeandelssystemet. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 5 kap. 6 § 3 mom. i aktiebolagslagen. Motiveringen till förslaget motsvarar motiveringen till den ändring av aktiebolagslagen som gällde genomförandet av direktivet om aktieägares rättigheter (RP 52/2009 rd, s. 30).

Enligt 4 mom. har förutom medlemmar också andra andelsägare och aktieägare rätt enligt denna paragraf att delta i andelsstämman, om inte annat bestäms i stadgarna. En sådan begränsning kan inte gälla ett beslut som avses i 32 § och som avsevärt kan inverka på de rättigheter som en andel eller aktie medför. Enligt 17 § i kapitlet kan det i stadgarna bestämmas att andels- och aktieägare kan delta i andelsstämman endast på distans. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att en andels- och aktieägare enligt den gällande lagen inte har rätt att delta i andelsstämman om inte annat bestäms i stadgarna. För att skapa klarhet i eventuella begränsningar i andels- och aktieägares tillgång till information föreslås att presumptionsbestämmelsen ändras så att begränsningarna alltid framgår av stadgarna. I införandelagen föreslås bli föreskrivet att presumptionsbestämmelsen i den gällande lagen ska tillämpas på tilläggsandelar och placeringsandelar som emitteras på basis av den gäl-

lande lagen. Såsom i den gällande lagen kan andels- och aktieägarnas deltagande i andelsstämman ordnas på ett sätt som avviker från det traditionella.

Förslaget motsvarar till innehållet aktiebolagslagens principer om aktier som inte medför någon rösträtt i aktiebolaget. I bolagsordningen kan en ägares röst- och deltaganderätt begränsas (3 kap. 3 § 2 mom.), med undantag för sådana ändringar i bolagsordningen och motsvarande beslut som direkt kan inverka på de rättigheter som en aktie medför (5 kap. 29 §). I fråga om de sistnämnda besluten behövs det i aktiebolagslagen inte någon bestämmelse om deltaganderätten för en ägare till en aktie utan rösträtt, eftersom det för ett sådant beslut direkt med stöd av lagen fordras samtycke av den aktieägare vars ställning försvagas genom beslutet. I andelslag kan ett beslut som inverkar på motsvarande sätt i allmänhet fattas av andelsstämman. I dessa fall finns det skäl att ge andelslagets andelsägare och aktieägare ovillkorlig rätt att få information och möjlighet att motsätta sig beslutet på det sätt som föreskrivs i detta kapitel.

8 §. Anmälan. I paragrafen föreslås en bestämmelse om anmälan till andelsstämman. Det föreslagna 1 mom. motsvarar andra meningen i 4 kap. 5 § 1 mom. i den gällande lagen och 5 kap. 7 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om anmälan till andelsstämman för en medlem som äger en förvaltarregistrerad andel och andra andelsägare i ett andelslag som hör till värdeandelssystemet och om rätten att anlita flera ombud. Bestämmelsen om anlitan av flera ombud gäller en situation då en medlem enligt andelslagets stadgar kan ha flera röster på basis av andelsinnehavet eller en situation enligt 5 kap. 32 § i förslaget då en andelsägare kan ha flera röster. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. En bestämmelse som motsvarar den föreslagna finns i 5 kap. 7 § 2 mom. i aktiebolagslagen. Motiveringen till den föreslagna bestämmelsen motsvarar motiveringen till den ändring av aktiebolagslagen som gällde genomförandet av direktivet om aktieägares rättigheter (RP 52/2009 rd, s. 30—31).

Enligt 3 mom. tillämpas bestämmelserna i 1 och 2 mom. om förhandsanmälan också på en sådan andels- och aktieägare som inte är medlem men som enligt denna lag har rätt att delta i andelsstämman. Förslaget motsvarar till innehållet den allmänna bestämmelsen i 11 kap. 6 § 3 mom. i den gällande lagen (- - -). I ett sådant ärende har en ägare till en tilläggsandel med undantag av medlemsrösträtt övriga medlemsrättigheter vid andelsstämman. - - -). Förslaget hänför sig till det föreslagna 7 § 4 mom.

9 §. Ombud och biträde. I paragrafen föreslås en bestämmelse om en medlems rätt att anlita ombud vid andelsstämman samt om en möjlighet för en medlem och ett ombud att anlita biträde. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att fullmakt enligt förslaget kan ges för en längre tid än tre år eller tills vidare. Förslaget avviker från 5 kap. 8 § 1 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att möjligheten att anlita ombud kan begränsas i andelslagets stadgar, utgående från andelslagets behov. Detta gäller inte börsandelslag (3 och 4 mom.). Det föreslås att omnämmandet av delägarna i en medlems dödsbo stryks. Ett dödsbo och dess delägare betraktas som en medlem. Meningen i 4 kap. 6 § 2 mom. i den gällande lagen klargör inte denna situation.

Paragrafens 2 mom. om anlitan av biträde vid andelsstämman motsvarar 4 kap. 6 § 3 mom. i den gällande lagen och 5 kap. 8 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 3 mom. får börsandelslags medlemmar företrädas av flera ombud som företräder medlemmen med andelar som förvaras på olika värdepapperskonton. Förslaget gäller endast ett sådant börsandelslag där en medlem på basis av stadgarna kan ha flera röster på basis av antalet andelar som han eller hon äger. Den föreslagna bestämmelsen motsvarar artikel 10.2 andra stycket i direktivet om aktieägares rättigheter och 5 kap. 8 § 3 mom. i aktiebolagslagen. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen.

Enligt förslaget kan anlitan av ombud begränsas i stadgarna bara för ett icke-noterat andelslag. Enligt 4 mom. får en medlems rätt att anlita ombud och ett ombuds rätt att företräda flera medlemmar inte begränsas i börsandelslag. Bestämmelsen baserar sig på arti-

kel 10.1 och 10.5 i direktivet om aktieägares rättigheter, där begränsningar i ett ombuds rätt att företräda flera klienter inte tillåts i fråga om börsföretag. Förslaget motsvarar 5 kap. 8 § 4 mom. i aktiebolagslagen. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen.

Enligt 5 mom. har också en sådan andelsägare och aktieägare som har rätt att delta i andelsstämman rätt att anlita ombud och biträde. Förslaget motsvarar till innehållet den allmänna bestämmelsen i 11 kap. 6 § 3 mom. i den gällande lagen. Förslaget hänför sig till det föreslagna 7 § 4 mom.

10 §. En dottersammanslutnings deltagande. Enligt den föreslagna paragrafen får en dottersammanslutning som är medlem i andelslaget inte delta i andelsstämman. För att också innehav av andelar och aktier utan medlemskap ska beaktas på motsvarande sätt, föreslås att begränsningen utvidgas till att gälla andelar och aktier som en dottersammanslutning äger. Förslaget avviker från 4 kap. 5 § 2 mom. i den gällande lagen i fråga om andelar och aktier som ägs av en dottersammanslutning. Förslaget motsvarar 5 kap. 9 § i aktiebolagslagen.

11 §. Andra personers rätt att delta i stämman. I paragrafen föreslås en bestämmelse om rätt för andra än medlemmar, andels- och aktieägare och deras ombud och biträden att delta i andelsstämman. Förslaget motsvarar gällande rätt även om en uttrycklig bestämmelse saknas i den gällande lagen. (t.ex. Hakulinen—Rapola 1954, s. 246; Airaksinen—Jauhiainen 2001, s. 399; samt i fråga om förebilden för frågerätten i förslaget, dvs. 4 kap. 18 § i den gällande lagen Mähönen—Villa 2006, s. 451—452, i verket Rissanen (red.) m.fl., Yritysoikeus, 2:a upplagan, WSOYpro). Förslaget motsvarar 5 kap. 10 § i aktiebolagslagen. I förslaget har det dessutom tagits hänsyn till en verksamhetsgranskares rätt och skyldighet att vara närvarande. Om verksamhetsgranskare föreskrivs i 7 kap.

Allmänt om beslutsfattandet

12 §. Ärenden som ska avgöras. I paragrafen föreskrivs om de ärenden som ska behandlas och avgöras på andelsstämman. En-

ligt 1 mom. får andelsstämman besluta endast om ärenden som har nämnts i kallelsen eller som enligt stadgarna ska behandlas på stämman. Ordinarie andelsstämman ska dock alltid besluta om ärenden som nämns i 4 § 2 mom., och den kan besluta om revisorsval enligt 7 kap. 5 § och om val av verksamhetsgranskare i 7 § i samma kapitel samt behandla förslag till sådan särskild granskning som avses i 7 kap. 15 §. Förslaget motsvarar gällande rätt och kan härledas ur 4 kap. 16 § 2 mom. i den gällande lagen. För klarhetens skull föreslås en uttrycklig bestämmelse på samma sätt som i 5 kap. 11 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. kan andelsstämman trots vad som föreskrivs i 1 mom. besluta om sammankallande av en ny stämma och om överföring av ärenden till fortsatt stämma. Förslaget motsvarar innehållsmässigt andra meningen i 4 kap. 16 § 2 mom. i den gällande lagen och också till ordalydelsen 5 kap. 11 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

13 §. Medlemmarnas röstetal. I paragrafen föreslås en bestämmelse om principen "en medlem, en röst" som av tradition följts i andelslag samt om möjligheten att avvika från principen genom bestämmelser i stadgarna. Förslagets 1 mom. motsvarar 4 kap. 7 § 1 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från 5 kap. 12 § i aktiebolagslagen, där det föreskrivs om röstetal som grundar sig på aktieinnehav.

Enligt 2 mom. kan det i stadgarna bestämmas att medlemmarna har olika röstetal. Förslaget avviker från 4 kap. 7 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att begränsningen av största tillåtna skillnad i röstvärdet lindras från 1:10 till 1:20 i s.k. första gradens andelslag. I första gradens andelslag är en minoritet av medlemmarna juridiska personer. Ändringen föreslås för att bildandet och finansieringen av andelslag ska underlättas. Förslaget gör det lättare att använda andelslagsformen inom olika sektorer och erbjuder fler metoder för att sporra och engagera ledningen och personalen. Genom ändringen kan det t.ex. bli lättare för kommuner att delta i vattenandelslag samt enklare att tillhandahålla social- och hälsovårdstjänster i form av andelslag. År 2001 tilläts olika stora röste-

tal i första gradens andelslag. Detta har inte medfört några problem.

Dessutom föreslås att begränsningen av olika röstetal bland medlemmarna slopas helt också i andelslag som enligt stadgarna ska ha minst ett offentligt samfund som medlem. Enligt den gällande lagen kan det bestämmas fritt om röstetalet endast i andelslag där det i stadgarna sägs att majoriteten av medlemmarna är juridiska personer. Det finns ett behov att tillåta olika stora röstetal eftersom kommunerna i framtiden planerar att införa andelslag som en alternativ form t.ex. inom hälsovården. Medlemmarna i ett sådant andelslag kan bestå av kommunerna och andra offentliga samfund i regionen tillsammans med vårdpersonalen och andra aktörer. När kommunerna och de offentliga samfunden bär det ekonomiska ansvaret för verksamheten, ska de också ha möjlighet att säkra sin beslutanderätt i andelslaget.

I 3 mom. föreslås att medlemmarna i börsandelslag får rösta på olika sätt med olika andelar, om inte något annat bestäms i stadgarna. En förutsättning är naturligtvis att medlemmens röstetal enligt stadgarna grundar sig på andelsinnehavet. Även i börsandelslag kan det finnas medlemmar vars andelar förvaltas av flera förmögenhetsförvaltare. En bestämmelse som motsvarar 5 kap. 12 § 2 mom. i aktiebolagslagen behöver därför tas in i lagen. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen.

14 §. Likställighetsprincipen. Syftet med paragrafen är att betona hur likställighetsprincipen lämpar sig i synnerhet för beslut som fattats vid andelsstämman. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 4 kap. 19 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen och även till ordalydelsen 5 kap. 13 § i aktiebolagslagen.

15 §. Jäv. I paragrafen föreskrivs bestämmelser om situationer där en medlem i andelslaget inte får delta i andelslagets beslutsfattande på grund av jäv. Bestämmelserna om jäv i 1 mom. motsvarar i stor utsträckning 4 kap. 8 § 1 och 4 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker dock från 4 kap. 8 § 4 mom. i den gällande lagen i det avseendet att någon som är personligen jävig ändå kan företräda en ojävig medlem, dvs. jävigheten bedöms bara utgående från den vars rösträtt

utövas. Bestämmelsen behövs för att göra det lättare att anlita ombud och för att förenhetliga bemyndigandena i förhållande till aktiebolagslagen. Förslaget avviker från 4 kap. 8 § 2 mom. i den gällande lagen också på så sätt att de som hör till andelslagets ledning kan delta i beslutsfattandet på andelsstämman när det gäller beslut om revision. Ändringen behövs särskilt med tanke på andelslag med en begränsad medlemskår och den bedöms inte ha någon negativ effekt heller i större andelslag. Vid behov kan det i stadgarna bestämmas om en begränsning motsvarande den som finns i den gällande lagen. Förslaget avviker dessutom från 4 kap. 8 § 3 mom. i den gällande lagen på så sätt att en jävig medlem alltid kan delta i diskussionen i ett ärende som gäller honom eller henne, dvs. t.ex. föra fram synpunkter till stöd för sin sak. Med tanke på beslutsfattandet är det att rekommendera att de medlemmar som deltar kan få så heltäckande information som möjligt om de omständigheter som ska beaktas i samband med beslutet. Det finns inte fog för att förbjuda en jävig medlem att delta i diskussionen på den grunden att han eller hon kunde vinna majoriteten av de övriga medlemmarna för sin sak, i strid med andelslagets intresse. Förslaget avviker från bestämmelserna om jäv i 5 kap. 14 § 1 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att jävsbestämmelsen tillämpas också på omröstning i ett ärende som gäller avtal eller förbindelse mellan medlemmar och andelslaget. Det är nödvändigt att hålla kvar en från aktiebolagslagen avvikande reglering av den anledningen att syftet med ett andelslag är att erbjuda medlemmarna tjänster och medlemsförmåner (se RP 176/2001, s 53). Enligt aktiebolagslagen kan en aktieägare rösta t.ex. om ett avtal mellan aktieägaren och bolaget. Då skyddas bolagets andra aktieägare och borgenärer bara av lagens allmänna principer (se t.ex. Airakinen—Pulkkinen—Rasinaho I/2010, s. 315).

Enligt 2 mom. tillämpas vad som föreskrivs i 1 mom. inte om andelslagets samtliga medlemmar är jäviga. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Bestämmelsen föreslås för att underlätta beslutsfattandet i andelslag. Förslaget motsvarar 5 kap. 14 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreslås uttryckliga bestämmelser om jäv för andelsägare och aktieägare när det för ett beslut av andelsstämman dessutom enligt lagen eller stadgarna krävs att det har biträttits av andelsägarna och aktieägarna. Enligt förslaget tillämpas bestämmelserna om jäv i paragrafens 1 mom. på en andelsägars och aktieägars rätt att delta i en omröstning enligt 32 §. Dessutom föreslås att paragrafens 2 mom. tillämpas på andelsägare och aktieägare, när samtliga ägare är jäviga. Förslaget motsvarar till innehållet 11 kap. 6 § 3 mom. i den gällande lagen enligt vilket en ägare till en tilläggsandel i ett sådant ärende som avses där (motsvarar ett sådant ärende som avses i 5 kap. 32 § i lagförslaget) har medlemsrättigheter vid andelsstämman. På ägare av placeringsandelar tillämpas enligt 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen till denna del bestämmelserna i gällande 11 kap. om tilläggsandelar och deras ägare.

16 §. Åsidosättande av formkrav. Enligt 1 mom. får ett ärende som har behandlats utan iakttagande av procedurbestämmelserna i denna lag eller bestämmelserna i stadgarna avgöras endast om de medlemmar som berörs av försummelsen ger sitt samtycke. Förslaget motsvarar i sak 4 kap. 16 § 1 mom. i den gällande lagen även om bestämmelsen är mer allmänt formulerad. Förslaget motsvarar 5 kap. 15 § i aktiebolagslagen.

Det föreslås att en bestämmelse motsvarande den som finns i 4 kap. 16 § 2 mom. i den gällande lagen i fråga om andelsstämmans rätt att besluta om sammankallande av en ny stämman tas in i 5 kap. 12 § 2 mom.

I 2 mom. föreskrivs såsom i 1 mom. hur åsidosättandet av formkraven inverkar på en sådan omröstning enligt 32 § som gäller andelsägarnas och aktieägarnas samtycke till ett stämmobeslut i vissa ärenden.

Förfarandet på stämman

17 §. Platsen för stämman och deltagande med tekniska hjälpmedel. I paragrafen föreslås en bestämmelse om platsen för stämman samt om möjligheten att delta i andelsstämman på distans antingen på elektronisk väg eller per post.

Enligt 1 mom. ska andelsstämma hållas på andelslagets hemort, om inte någon annan ort

bestäms i stadgarna. Förslaget avviker från 4 kap. 9 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i stadgarna kan bestämmas att stämman kan hållas också på en ort utanför Finland. Förslaget motsvarar 5 kap. 16 § 1 mom. i aktiebolagslagen (se RP 109/2005 rd, s. 71—72). Ändringen kan behövas med tanke på personer bosatta utomlands som är vana vid den finska andelslagsformen.

I 2 mom. föreskrivs om deltagande per post eller datakommunikation eller med andra tekniska hjälpmedel. Momentet motsvarar till sitt innehåll 4 kap. 9 § 2 mom. i den gällande lagen och 5 kap. 16 § 2 mom. i aktiebolagslagen (se RP 52/2009 rd, s. 33). Såsom i den gällande lagen kan det finnas möjlighet att delta på distans före eller under stämman. Deltagande på distans kan användas också för att utreda andels- och aktieägarnas samtycke under stämman eller före eller efter en traditionell stämman.

Enligt 3 mom. kan det i stadgarna bestämmas att andels- eller aktieinnehav medför sådan rätt att delta som avses i 7 § och sådan rösträtt som avses i 32 § bara i form av deltagande på distans. Enligt förslaget ska andelsägarna och aktieägarna på samma sätt som i detta kapitel föreskrivs om utfärdande av stämmokallelse (kallelsetsätt och -tid) få information om denna rätt att delta och rätten att delta på distans ska kunna utövas under minst ett dygn. En sådan begränsning kan inte gälla medlemmar eller utövande av medlemmars rösträtt och en medlem kan således enligt förslaget alltid i ett andelslag som tillåter deltagande på distans fortfarande välja huruvida han eller hon eller ombudet deltar i stämman personligen eller huruvida han eller hon ska utnyttja möjligheten att delta på distans.

I den gällande lagen saknas motsvarande möjlighet, som hänför sig till den deltaganderätt för andels- och aktieägare som föreslås i 7 §. I syfte att underlätta arrangemangen i samband med traditionella stämmor bör det med tanke på stora andelslag vid behov finnas en möjlighet för andelsägare och aktieägare att delta på distans.

18 §. Sammankallande av stämman. I paragrafen föreslås en bestämmelse om sammankallande av stämman. Det föreslagna 1 mom.

motsvarar 4 kap. 10 § 1 mom. i den gällande lagen och 5 kap. 17 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om regionförvaltningsverkets behörighet att sammankalla andelsstämman, om andelsstämman inte sammankallas i vederbörlig ordning. Förslaget avviker från 4 kap. 10 § 2 mom. i den gällande lagen genom att regionförvaltningsverkets beslut enligt förslaget är verkställbart trots ändringssökande. I förslaget har det beaktats att andelslag kan ha en verksamhetsgranskare parallellt med eller i stället för en revisor. Förslaget avviker från 5 kap. 17 § 2 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att möjligheten att välja verksamhetsgranskare har beaktats.

19 §. Stämmokallelsens innehåll. I paragrafen föreslås en bestämmelse om stämmokallelsens innehåll. I paragrafen hänvisas också till de övriga bestämmelser i förslaget där det finns ytterligare krav på stämmokallelsens innehåll. Det föreslagna 1 mom. avviker från 4 kap. 13 § 3 mom. i den gällande lagen i det avseendet att det i förslaget uttryckligen förutsätts att andelslagets namn och tiden och platsen för stämman ska nämnas i kallelsen. Ändringen motsvarar andelslagspraxis. Den föreslagna bestämmelsen avviker från 5 kap. 18 § 1 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att det i andelslagets kallelse, på samma sätt som i den gällande lagen, ska nämnas också beslutsfattande i ett ärende som avses i 21 § i kapitlet. Kravet behöver stå kvar, eftersom det i dessa ärenden för ett giltigt beslut räcker med majoritet eller kvalificerade majoritet vid andelsstämman, medan det för ett motsvarande beslut i aktiebolag dessutom krävs samtycke av de aktieägare vars ställning kan försvagas genom beslutet.

I 2 mom. hänvisas till de särskilda bestämmelser om stämmokallelsens innehåll som kompletterar huvudregeln i lagen. I den gällande lagen finns ingen motsvarande bestämmelse. En sådan föreslås nu för att underlätta tillämpningen av lagen. Hänvisningarna har ingen materiell betydelse. Motsvarande hänvisningsbestämmelser finns i 5 kap. 18 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I paragrafen föreslås också ett 3 mom. om börsandelslags stämmokallelse. Enligt momentet ska det i ett börsandelslags stäm-

kallelse utöver de omständigheter som avses i 1 och 2 mom. nämnas under vilka förutsättningar medlemmar har rätt att delta i andelsstämman (1 punkten), under vilka förutsättningar medlemmar har rätt att delta i andelsstämman genom ombud (2 punkten), medlemmars frågerätt (3 punkten), det totala antalet andelar och aktier och det totala antalet röster per andels- och aktieslag då andelsstämman sammankallas (4 punkten) samt de webbsidor där den i denna lag och värdepappersmarknadslagen avsedda informationen om andelsstämman kan hämtas (5 punkten). Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 5 kap. 18 § 3 mom. i aktiebolagslagen och baserar sig på direktivet om aktieägares rättigheter (RP 52/2009 rd, s. 33—35).

20 §. Kallelsetid. I paragrafen föreslås en bestämmelse om den tid inom vilken stämmokallelse ska utfärdas. Dessutom föreskrivs om tiden för kallelse till fortsatt stämman och om kallelse i fråga om ett ärende som ska behandlas på två stämmor. Med avvikelse från 4 kap. 11 § 1 mom. i den gällande lagen har det i 1 mom. på samma sätt som i aktiebolagslagen tagits hänsyn till en situation då andelar är anslutna till värdeandelssystemet. I fråga om kallelsetidens längd avviker förslaget från 5 kap. 19 § 1 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att den längre kallelsetiden på tre månader enligt förslaget gäller börsandelslag, medan den längre kallelsetiden i aktiebolagslagen gäller alla publika aktiebolag. Det är också utan en uttrycklig bestämmelse klart att minimitiden kan förlängas och maximitiden förkortas i stadgarna.

Enligt 2 mom. finns särskilda bestämmelser om kallelsetiden i 21 §, som gäller vissa beslut och i 26 § 3 mom., som gäller fortsatt stämman. På samma sätt som i den gällande lagen föreskrivs om en längre kallelsetid än normalt när det gäller vissa beslut som påverkar medlemmarnas ställning. Förslaget avviker till denna del från 5 kap. 19 § i aktiebolagslagen, eftersom andelsstämman kan besluta om många sådana ärenden för vilka det i aktiebolag förutom beslut av bolagsstämman också fordras vissa aktieägares samtycke.

I 3 mom. föreskrivs om tiden för kallelse till fortsatt stämman. En motsvarande be-

stämmelse finns i 4 kap. 11 § 3 mom. i den gällande lagen och i 5 kap. 19 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 4 mom. ska börsandelslag utfärda stämmokallelse senast tre veckor före andelsstämman. Detta motsvarar den bestämmelse i 5 kap. 19 § 4 mom. i aktiebolagslagen som är tillämplig på börsbolag. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen om andelslag. Förslaget baserar sig på direktivet om aktieägares rättigheter (RP 52/2009 rd, s. 35).

21 §. Särskild kallelsetid. I paragrafen föreslås en bestämmelse om en särskild kallelsetid, som tillämpas när det fattas beslut i de ärenden som nämns i förslaget och som påverkar medlemmars eller andels- eller aktieägares ställning. Paragrafens 1 mom. avviker till innehållet från 4 kap. 12 § i den gällande lagen på så sätt att särskild kallelsetid inte tillämpas på blandförhöjning. Det är inte ändamålsenligt att bibehålla en särskild kallelsetid till denna del, eftersom andelarnas teckningspriser i andelslaget och de belopp som fås när andelen sägs upp kan skilja sig från varandra.

Enligt förslaget kan andelslaget inte längre självt ansöka om avregistrering utan endast om upplösning av andelslaget, och registermyndigheten kan då om förutsättningarnas uppfylls fatta beslut om avregistrering. Av denna anledning nämns inte längre ett beslut om avregistrering i punkten i denna paragraf.

Som sådana beslut som avses i 6 punkten anses i princip inte beslut om emission av nya andelar och aktier. Utgångspunkten är nämligen att likställighetsprincipen samt ledningens allmänna skyldigheter ska tillämpas på emission av nya andelar och aktier.

I 1 mom. 9 punkten har det dessutom tagits hänsyn till att ett andelslag enligt 22 kap. i förslaget, till skillnad från den gällande lagen, kan ombildas också till någon annan företagsform än till aktiebolag. Förslaget avviker från 5 kap. 19 § 2 mom. i aktiebolagslagen därför att de situationer som kräver en sådan längre kallelsetid som föreslås förekommer mer i andelslag än i aktiebolag, eftersom andelsstämman kan besluta om många sådana ärenden för vilka det i aktiebolag dessutom fordras vissa aktieägares samtycke. Det föreslås därför att bestämmelserna

om en särskild kallelsetid tas in också i den nya lagen om andelslag.

I 3 mom. föreskrivs om längsta tillåtna kallelsetid i börsandelslag. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Motsvarande bestämmelse i aktiebolagslagen gäller alla publika aktiebolag (se 5 kap. 19 § 1 mom.). Den i direktivet om aktieägares rättigheter tillåtna maximitiden för sändande av kallelse har beaktats i förslaget.

22 §. Kallelsesätt. I paragrafen föreskrivs om sättet att sända kallelse. Förslagets 1 mom. motsvarar till innehållet 4 kap. 13 § 1 mom. i den gällande lagen samt till ordalydelsen 5 kap. 20 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. ska det utöver vad som bestäms i stadgarna sändas en skriftlig kallelse till varje medlem vars adress är känd för andelslaget eller så ska kallelse utfärdas på något annat sätt genom vilket information allmänt kommer till medlemmarnas kännedom, om stämman ska behandla ett sådant ärende som avses i 21 §. Förslaget motsvarar till innehållet 4 kap. 13 § 2 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från 5 kap. 20 § 2 mom. i aktiebolagslagen, eftersom andelsstämman kan besluta om många sådana ärenden för vilka det i aktiebolag förutom beslut av bolagsstämman också fordras vissa aktieägares samtycke. När det gäller sättet att sända en skriftlig kallelse ska det i andelslag till skillnad från aktiebolag vara tillåtet att som alternativ till ett personligt skriftligt meddelande publicera kallelsen t.ex. i ett medlemsblad. Vid en bedömning av när offentliggörandet av kallelsen allmänt kommer till medlemmarnas kännedom beaktas bl.a. andelslagets verksamhetsområde. Det har veterligen inte förekommit problem i samband med det förfarande som anges i den gällande lagen.

Enligt 3 mom. ska en stämmokallelse sändas också till andelsägare och aktieägare, om inte annat bestäms i stadgarna i fråga om något annat än ett i 32 § avsett ärende. Även om andelsägare och aktieägare inte skulle ha deltaganderätt enligt stadgarna, ska kallelsen sändas till dem för kännedom, om inte annat bestäms i stadgarna också till denna del. Förslaget gäller inte medlemmar som äger andelar och aktier. Enligt de allmänna bestämmelserna i 11 kap. 6 § och i 12 kap. 1 § i den

gällande lagen ska kallelse sändas till ägare av en tilläggsandel och placeringsandel endast om det vid stämman fattas beslut om vissa frågor som påverkar deras ställning eller om så bestäms i stadgarna. Förslaget hänför sig till bestämmelserna i 7 § om deltaganderätt för andelsägare och aktieägare. I införandelagen föreslås en motsvarande presumptionsbestämmelse som i den gällande lagen i fråga om sådana andelar och placeringsandelar som emitteras på basis av den gällande lagen och som kan ägas av också andra än medlemmar.

23 §. Stämmohandlingar samt framläggande och sändande av dem. I paragrafen föreskrivs om sändande av stämmohandlingarna till andelslagets medlemmar samt om framläggande av handlingarna på andelslagets huvudkontor eller webbsidor.

Det föreslagna 1 mom. avviker från 4 kap. 15 § 1 och 4 mom. i den gällande lagen på så sätt att alla beslutsförslag enligt förslaget ska hållas tillgängliga före stämman (enligt den gällande lagen endast beslutsförslag som gäller vissa ärenden) och alla stämmohandlingar ska hållas tillgängliga också på stämman. Förslaget avviker från den gällande lagen också i det avseendet att andelslaget inte behöver sända papperskopior av stämmohandlingarna till medlemmarna, om handlingarna kan laddas ner och skrivas ut från andelslagets webbsidor. Förslaget motsvarar 5 kap. 21 § 1 mom. i aktiebolagslagen (RP 4/2011 rd).

I 2 mom. föreskrivs om ytterligare krav gällande stämmohandlingarna när andelsstämman beslutar om ärenden enligt detta moment. Sådana är utöver de ärenden som avses i 21 § beslut om andels- och aktieemission, emission av optionsrätter eller andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier, fondförhöjning av aktiekapitalet, utdelning av överskott, utbetalning av medel från en fond som hänförs till det fria egna kapitalet och förvärv eller inlösen av egna andelar och aktier. I sådana situationer gäller kraven i 1 mom. om framläggande och sändande också det senaste bokslutet samt den senaste verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen (1 punkten), ett beslut som eventuellt efter den senaste räkenskapsperioden har fattats om utbetalning av andelslagets

medel (2 punkten), delårsrapporter som har upprättats efter den senaste räkenskapsperioden (3 punkten) och styrelsens redogörelse för sådana händelser efter det senaste bokslutet eller den senaste delårsrapporten som väsentligt påverkar andelslagets ställning (4 punkten).

Det föreslagna momentet avviker från 4 kap. 15 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att boksluts- och andra handlingar som utvisar andelslagets ekonomiska situation enligt förslaget ska hållas tillgängliga för medlemmarna också när det fattas beslut om andels- eller aktieemission, utdelning av medel eller förvärv eller inlösen av egna andelar eller aktier. Denna ändring föreslås för att en andelsstämman som beslutar också om dessa ärenden ska ha tillgång till åtminstone grundläggande information om andelslagets ekonomiska situation. Förslaget avviker från den gällande lagen också i det avseendet att förvaltningsrådet och revisorerna inte behöver yttra sig om styrelsens redogörelse och en eventuell delårsrapport. Förslaget motsvarar 5 kap. 21 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Bestämmelsen om företagsarrangemang i 3 mom. avviker från 4 kap. 15 § 3 mom. i den gällande lagen endast såtillvida att det i förslaget tagits hänsyn till att ett andelslag kan ändras också till någon annan företagsform än aktiebolag. Med avvikelser från den gällande lagen föreslås att alla beslutsförslag ska hållas tillgängliga och sändas till den som ber om dem. Förslaget avviker från 5 kap. 21 § 3 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att det i aktiebolagslagen inte föreskrivs att handlingarna ska hållas tillgängliga och sändas i samband med att företagsformen ändras, eftersom det för ett sådant beslut i aktiebolag krävs samtliga aktieägares samtycke.

I 4 mom. föreslås en bestämmelse om handlingar som ska upprättas för fortsatt stämman. Förslaget motsvarar 4 kap. 15 § 5 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse. Det finns behov att hålla kvar denna från aktiebolagslagen avvikande specialbestämmelse, eftersom det fortfarande är vanligt i andelslag att det i vissa ärenden krävs beslut vid två stämmor.

Enligt 5 mom. tillämpas bestämmelserna om stämmohandlingar också på andelsägare

och aktieägare, om inte annat bestäms i stadgarna i fråga om något annat än ett i 32 § avsett ärende.

Bestämmelserna om stämmohandlingar i 11 kap. 6 § och i 12 kap. 1 § i den gällande lagen tillämpas på ägare till en tilläggsandel och placeringsandel endast om det vid stämman fattas beslut om vissa frågor som påverkar deras ställning eller om så bestäms i stadgarna. Förslaget hänför sig till bestämmelserna i 7 § om deltaganderätt för andelsägare och aktieägare. I införandelagen föreslås en motsvarande presumtionsbestämmelse som i den gällande lagen i fråga om sådana andelar och placeringsandelar som emitteras på basis av den gällande lagen och som kan ägas av också andra än medlemmar.

24 §. Särskilda bestämmelser för börsandelslag om skyldigheten att hålla handlingar tillgängliga och sända dem. I paragrafen föreskrivs om den tid under vilken den stämmokallelse som avses i 19 § och de andra handlingar som avses i 23 § 1—3 mom. ska hållas tillgängliga i börsandelslag. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen om andelslag. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 5 kap. 22 § 1 mom., 16 kap. 11 § och 17 kap. 11 § i aktiebolagslagen.

25 §. Ordförande, röstlängd och protokoll. Med avvikelse från 4 kap. 17 § 1 mom. i den gällande lagen föreslås i 1 mom. en bestämmelse också om öppnandet av stämman. Förslaget motsvarar 5 kap. 23 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om upprättande av en röstlängd på bolagsstämman samt om framläggande av medlemsförteckningen på stämman. Förslaget avviker från 4 kap. 17 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att andelar och aktier av alla slag för de företrädade medlemmarna ska nämnas i röstlängden (för närvarande behöver tilläggs- och placeringsandelar inte nämnas). I syfte att utreda beslutens verkningar och vilka olika slags intressen de i beslutsfattandet deltagande medlemmarna har är det nödvändigt att de medlemmar som deltar i stämman och deras företrädare kan få uppgifter om de intressen som de övriga i beslutsfattandet deltagande har i andelslaget utgående från andels- och aktieinnehavet. Förslaget motsvarar 5 kap. 23 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 och 4 mom. föreskrivs om upprättande av stämmoprotokoll, val av protokolljusterare, ordförandens och protokolljusterarens skyldigheter samt om framläggande av protokollet. Förslaget avviker innehållsmässigt från 4 kap. 17 § 1 och 3 mom. i den gällande lagen i det avseendet att protokollen ska numreras löpande.

Enligt 4 mom. har medlemmarna rätt att få kopior av protokollet avgiftsfritt och en kopia av protokollbilagor mot ersättning av kostnaderna, medan medlemmarna enligt den gällande lagen har rätt att mot ersättning av kostnaderna få en kopia av protokollet eller en del därav. I momentet har det dessutom tagits in motsvarande bestämmelse som i aktiebolagslagen om att protokollet ska vara tillgängligt på webbsidorna. Momentet avviker från den gällande lagen också i det avseendet att andelsägare och aktieägare har samma rätt till protokoll som medlemmar, om inte annat bestäms i stadgarna i fråga om något annat än ett i 32 § avsett ärende. På basis av den gällande lagen finns denna rätt endast i sådana ärenden som avses i 32 §. Om det vid samma stämma fattas beslut också om andra ärenden och andelsägarnas och aktieägarnas rätt till protokoll begränsas i stadgarna, räcker det att ett protokollsutdrag som täcker de beslut som avses i 32 § hålls tillgängliga för andelsägarna och aktieägarna. I införandelagen föreslås en motsvarande presumtionsbestämmelse som i den gällande lagen i fråga om tilläggs- och placeringsandelar som emitteras med stöd av den gällande lagen.

Förslaget motsvarar 5 kap. 23 § 3 och 4 mom. i aktiebolagslagen.

I 5 mom. föreslås en specialbestämmelse om fullständig redovisning av röstningen vid andelsstämman i börsandelslag. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 5 kap. 23 § 5 mom. i aktiebolagslagen.

26 §. Fortsatt stämma. I denna paragraf föreslås en bestämmelse om en fortsatt stämma. Enligt 1 mom. kan andelsstämman besluta att behandlingen av ett ärende ska överföras till en fortsatt stämma. Förslaget avviker från 4 kap. 3 § 4 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i lagen för klarhetens skull föreslås en uttrycklig bestämmelse om att

andelsstämman kan besluta att behandlingen av ärenden av vilket slag som helst ska överföras till en fortsatt stämma. Förslaget motsvarar det rådande rättsläget. Förslaget motsvarar 5 kap. 24 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. ska ett ärende vid den ordinarie andelsstämman om godkännande av bokslutet och användning av andelslagets överskott överföras till en fortsatt stämma om en kvalificerad minoritet av medlemmarna kräver det. Den fortsatta stämman ska hållas tidigast en månad och senast tre månader efter den ordinarie andelsstämman. Beslutet behöver inte på yrkande av en minoritet skjutas upp flera gånger. Förslaget avviker från 4 kap. 3 § 4 mom. i den gällande lagen genom att beviljande av ansvarsfrihet inte behöver överföras till en fortsatt stämma på yrkande av en minoritet och genom att den fortsatta stämman kan hållas inom tre månader (för närvarande inom två månader). En majoritet kan dock besluta om att skjuta upp stämman på nytt. I ett andelslag med fullmäktige är det fullmäktigeledamöterna som har rätt att kräva fortsatt stämma. Förslaget motsvarar 5 kap. 24 § 2 mom. i aktiebolagslagen med undantag för bestämmelserna om fullmäktige.

Enligt 3 mom. ska en särskild kallelse utfärdas till den fortsatta stämman, om den hålls mer än fyra veckor efter andelsstämman. En kallelse till fortsatt stämma kan alltid utfärdas senast fyra veckor före stämman. Enligt 4 kap. 11 § 2 mom. i den gällande lagen ska en separat kallelse utfärdas till en fortsatt stämma, om den hålls sex veckor efter andelsstämman. Förslaget överensstämmer med 5 kap. 24 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

27 §. Frågerätt. I paragrafen föreskrivs om en medlems frågerätt vid andelsstämman. Det föreslagna 1 mom. motsvarar innehållsmässigt 4 kap. 18 § 1 mom. i den gällande lagen samt också till ordalydelsen 5 kap. 25 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Det föreslagna 2 mom. gäller svarande när andelsstämman inte har tillgång till den information som behövs för ett svar. Förslaget avviker från 4 kap. 18 § 2 mom. i den gällande lagen endast i det avseendet att förslaget innehåller en uttrycklig bestämmelse om att svaret på begäran ska sändas också till andra

medlemmar än den medlem som ställt frågan. Den arbetsmängd som förorsakas av förfrågningar kring svaret kan minskas genom att svaret hålls tillgängligt för medlemmarna. Förslaget motsvarar 5 kap. 25 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om att revisorerna och verksamhetsgranskarna ska ge ett utlåtande i en situation då styrelsen anser att den information som begärs inte kan ges till medlemmen utan att detta orsakar andelslaget väsentlig olägenhet. Förslaget motsvarar 4 kap. 18 § 3 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse. Syftet med bestämmelsen är att säkerställa att styrelsen inte utan grund vägrar att svara på frågor. Avsikten är också att styra medlemmarnas misstankar till revisorn och verksamhetsgranskaren för utredning i stället för att ta till en särskild granskning. Det föreslås att denna bestämmelse, som avviker från aktiebolagslagen, ska stå kvar, eftersom ett andelslags verksamhet i princip baserar sig på åtgärder mellan andelslaget och dess medlemmar, vilket bl.a. framhäver vikten av att likställighetsprincipen tillämpas på ett korrekt sätt i andelslagets verksamhet (jfr RP 24/2009 rd, s. 131—132).

Enligt 4 mom. har andelsägare och aktieägare sådan frågerätt som avses i 1—3 mom., om inte annat bestäms i stadgarna i fråga om något annat än ett i 32 § avsett ärende. Enligt den gällande lagen föreligger frågerätt endast i ärenden som avses i 32 §, om inte frågerätten har utvidgats i stadgarna. Förslaget hänför sig till den utvidgning av andelsägarnas och aktieägarnas deltaganderätt som föreslås i 7 §. I införelagelagen föreslås en motsvarande presumtionsbestämmelse som i den gällande lagen i fråga om tilläggs- och placeringsandelar som emitteras med stöd av den gällande lagen.

Beslutskrav

28 §. Majoritetsbeslut. I paragrafen föreslås majoritetsbeslut enligt majoritetsprincipen som den viktigaste formen för beslutsfattande vid andelsstämman. Å andra sidan föreslås en bestämmelse inom vilka gränser av-

vikelser från majoritetsprincipen kan göras. Dessutom föreslås en bestämmelse om omröstning vid val som förrättas vid andelsstämman.

I 1 mom. föreskrivs om majoritetsunderstöd i samband med val och andra beslut. Förslaget motsvarar till innehållet 4 kap. 20 § 1—3 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från 5 kap. 26 § 1 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att bestämmelser om iakttagande av majoritetsprincipen fortfarande kan tas in i andelslagets stadgar (se 2 mom. i förslaget).

Utan en sådan uttrycklig bestämmelse som i den gällande lagen tillämpas bestämmelserna om val på samma sätt också på val vid vilka det väljs flera personer till styrelsen, förvaltningsrådet, till revisor, till verksamhetsgranskare eller annars till liknande uppgifter.

Det föreslagna 2 mom. om iakttagande av proportionellt valsätt motsvarar 4 kap. 20 § 4 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

Enligt 3 mom. kan det i stadgarna bestämmas om andra förutsättningar för ett giltigt beslut. Förslaget motsvarar till innehållet 4 kap. 20 § 5 mom. i den gällande lagen. Enligt 5 kap. 26 § 2 mom. i aktiebolagslagen kan majoritetskravet i bolagsordningen lindras endast i fråga om val. Med avvikelse från aktiebolagslagen föreslås att den bestämmelse ska stå kvar enligt vilken det i stadgarna kan bestämmas om lindrigare majoritetskrav i fråga om ändring av medlemmars olika stora röstetal. När det gäller en på stadgarna grundad minskning av skillnaden i medlemmarnas röstetal föreslås på grund av andelslagens olika behov ett lindrigare beslutskrav än lagens huvudregel. Det kan finnas behov att ta in ett lindrigare majoritetskrav i stadgarna t.ex. på grund av andelslagets kapitalstruktur.

Det kan fortfarande i stadgarna bestämmas om tilläggskrav t.ex. så att ett visst ärende ska avgöras vid två stämmor. I stadgarna kan det också bestämmas att det för beslut förutom majoriteten av rösterna också krävs understöd av medlemmar som bildar en viss andel av de vid stämman företrädde medlemmarna eller av samtliga medlemmar, eller som har en viss del av de vid stämman företrädde andelarna eller av samtliga andelar.

29 §. Beslut med kvalificerad majoritet. I paragrafen föreslås tvingande bestämmelser om beslut som ska fattas med kvalificerad majoritet. Kraven på kvalificerad majoritet tillämpas i princip endast på medlemmars beslutsfattande. Om beslutet dock påverkar andelsägares och aktieägares ställning på det sätt som avses i 32 §, fordras för beslutet dessutom andelsägarnas och aktieägarnas samtycke på det sätt som föreskrivs i 32 §. Bestämmelser som till innehållet motsvarar det föreslagna 1 mom. finns i 4 kap. 21 § 1 mom. och i 4 kap. 23 § i den gällande lagen.

Förslaget avviker från 5 kap. 27 § 1 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att det i aktiebolagslagen krävs kvalificerad majoritet inte bara av de avgivna rösterna utan också av de vid stämman företrädde aktierna. Dessutom krävs det i andelslag inte samtycke av vissa medlemmar för en del beslut för vilka det i aktiebolag krävs samtycke inte bara av bolagsstämman utan också av aktieägarna. Det föreslås att minimikraven, som är lindrigare än i aktiebolagslagen, ska stå kvar, eftersom det för andelslagens del inte framkommit något behov att skärpa kraven. I praktiken kan det i andelslagets stadgar vid behov bestämmas om striktare beslutskrav t.ex. om minimikrav på samma sätt som i aktiebolagslagen. Det kan finnas skäl att överväga ett behov av tilläggskrav när det i stadgarna bestäms om medlemmars olika stora röstetal.

I 2 mom. föreslås en förteckning i form av en presumtionsbestämmelse över ärenden som ska avgöras med kvalificerad majoritet, om inte något annat föreskrivs i denna lag eller bestäms i stadgarna. Motsvarande bestämmelser som i 4 kap. 21 § 1 mom. och 23 § i den gällande lagen har tagits in i paragrafen. Enligt förslaget ska kvalificerad majoritet dessutom krävas för riktad emission av andelar, aktier och optionsrätter och riktat förvärv av andelar och aktier på samma sätt som i 5 kap. 27 § 2 mom. i aktiebolagslagen. De föreslagna ändringarna i förhållande till den gällande lagen hänför sig till det föreslagna momentets 2—4 punkter: det föreslås att riktad emission och optioner i 2 och 3 punkten ska regleras på samma sätt som i aktiebolagslagen och i 4 punkten ska endast

beslut om riktat förvärv av egna andelar och aktier fattas med kvalificerad majoritet. Enligt förslaget ska riktad inlösen och nedsättning av det belopp som betalats av en andels teckningspris förutsätta ett enhälligt beslut (se 5 kap. 31 § 2 mom. i förslaget, jfr den gällande lagens bestämmelser i 4 kap. 23 § 1 mom. om minskning av egna andelar samt i 10 kap. 8 § om nedsättning av det belopp som betalats av insatserna).

I den nya lagen föreslås ingen bestämmelse motsvarande 5 kap. 27 § 3 mom. i aktiebolagslagen om omröstning enligt andelar och aktier av olika slag, eftersom innehav av andelar och aktier i andelslaget i princip inte inverkar på medlemmens röstetal. I andelslagets stadgar kan det vid behov bestämmas om separat omröstning bland de medlemmar vars röstetal enligt stadgarna baserar sig på innehav av andelar eller aktier av ett bestämt slag.

I 3 mom. föreslås en förtydligande bestämmelse enligt vilken kravet på kvalificerad majoritet inte kan lindras i stadgarna. Förslaget motsvarar till innehållet den gällande lagen samt 5 kap. 27 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

30 §. *Ändring av ett andels- eller aktieslags rättigheter.* Ett beslut om en sådan ändring av stadgarna att olika andels- eller aktieslag sammanslås eller ett helt andels- eller aktieslags rättigheter annars försämras, ska enligt förslaget fattas med sådan kvalificerad majoritet som avses i 29 §. En förutsättning för ett giltigt beslut är dessutom att beslutet biträds av medlemmar med minst två tredjedelar av de andelar och aktier av varje slag som är företrädda vid stämman. Om beslutet påverkar andelsägares och aktieägares ställning på det sätt som avses i 32 §, fordras för beslutet förutom medlemmarnas beslut också andelsägarnas och aktieägarnas samtycke på det sätt som föreskrivs i 32 §.

I den gällande lagen finns ingen motsvarande bestämmelse, som kan behövas i andelslag med andelar eller aktier av olika slag. Förslaget avviker från de särskilda beslutskrav i aktiebolagslagen som ska tillämpas på vissa ändringar av aktiebolagets bolagsordning på så sätt att det för sådana ändringar av bolagsordningen krävs beslut med en kvalificerad majoritet på 2/3 samt en kvalificerad

majoritet på 2/3 av de aktier som är företrädda vid stämman och dessutom att samtycke fås av majoriteten av de aktieägare som har aktier av de slag vilkas rättigheter försämras (5 kap. 28 § i aktiebolagslagen). På basis av aktiebolagslagen beräknas majoriteten enligt aktieslag så att också de som röstat blankt vid stämman och de aktier av aktieslaget som inte är närvarande vid stämman beaktas. I lagen om andelslag föreslås ingen bestämmelse om beaktande av passiva medlemmar och deras andels- och aktieinnehav av den anledningen att det enligt förslaget och enligt den gällande lagen om andelslag även annars är möjligt att genom andelsstämmans beslut ändra rätten för en medlem och de rättigheter som andelar och aktier medför också i sådana fall då det för ett giltigt beslut enligt aktiebolagslagen krävs beslut av bolagsstämman och dessutom samtycke av vissa aktieägare.

31 §. *Majoritetskrav för vissa stadgeändringar.* I paragrafen föreskrivs om strängare majoritetskrav vid ändring av stadgarna i sådana fall då ändringen kan inverka väsentligt på rättigheterna för den som redan är medlem eller på de rättigheter som en tidigare emitterade andel eller aktie medför i andelslaget eller när beslutet avsevärt kan öka de på medlemskapet eller andelen baserade skyldigheterna gentemot andelslaget. I fråga om andelslag har det inte framkommit något behov att skärpa de formella beslutskraven i enlighet med aktiebolagslagen på så sätt att det för ett sådant beslut alltid skulle fordras samtycke också av de medlemmar som inte är närvarande vid stämman. Vid behov kan det bestämmas i stadgarna att det för vissa beslut förutom understödet vid stämman också krävs samtycke t.ex. av en viss del av andelslagets samtliga medlemmar eller av medlemmar som innehar en viss del av alla andelar och aktier.

På samma sätt som i den gällande lagen har de skärpta beslutskraven i förslaget delats in i två grupper utgående från hur väsentligt stadgeändringen inverkar på de på medlemskapet eller andels- eller aktieinnehavet baserade rättigheterna och skyldigheterna. Ett särskilt krav på kvalificerad majoritet (9/10) gäller bl.a. när stadgeändringen endast skjuter upp en på medlemskapet eller andelen grundad rätt. Däremot krävs ett enhälligt un-

derstöd om stadgeändringen minskar t.ex. beloppet av en på lagen eller stadgarna grundad återbetalning av andel eller en medlems rätt till överskott eller till nettotillgångarna i ett andelslag som upplöses.

Om beslutet dock påverkar andelsägares och aktieägares ställning på det sätt som avses i 32 §, fordras för beslutet förutom medlemmarnas beslut också andelsägarnas och aktieägarnas samtycke på det sätt som föreskrivs i 32 §.

Enligt *1 mom.* fordras det för ett beslut om stadgeändring nio tiondelar av de vid stämman avgivna rösterna om beslutet innebär uppskjutande av avgångsrätten eller rätten att säga upp eller rätten till återbetalning av en redan emitterad andel. Förslaget avviker från 4 kap. 22 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att det för begränsning av överföringsrätten (4 kap. 22 § 1 mom. 2 punkten i den gällande lagen) krävs ett enhälligt beslut på andelsstämman (se 2 mom. 5 punkten i denna paragraf). Ett strängare krav behövs på grund av förutsättningarna för omsättning av sådana andelar. Aktiebolagslagen har inga sådana bestämmelser som i momentet, eftersom aktieägare enligt aktiebolagslagen inte direkt med stöd av lagen har rätt att av bolaget kräva sådan inlösen som motsvarar avgång ur andelslaget eller minskning av antalet andelar.

I *2 mom.* föreskrivs att vissa stadgeändringar ska ha biträttts av samtliga vid stämman företrädde medlemmar, om beslutet innebär ett väsentligt ingrepp i de centrala rättigheter och skyldigheter som medlemskapet eller andels- eller aktieinnehavet i andelslaget medför. Förslaget avviker från 4 kap. 22 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att kravet på enhällighet tillämpas också för att begränsa andels- och aktieomsättningen. I förslaget har det också tagits hänsyn till att bestämmelserna om tilläggsandelar och placeringsandelar ersätts av motsvarande bestämmelser om andelar och aktier av olika slag.

Momentets *1 punkt* motsvarar 4 kap. 22 § 2 mom. 1 punkten i den gällande lagen. En sådan specialbestämmelse finns inte i aktiebolagslagen. Bestämmelsen blir tillämplig t.ex. när ett i stadgarna angivet allmännyttigt

syfte ändras så att det överensstämmer med lagens huvudregel eller tvärtom.

Momentets *2 mom.* motsvarar till innehållet 4 kap. 22 § 2 mom. 2 och 3 punkten i den gällande lagen.

Momentets *3 punkt* avviker från 4 kap. 22 § 2 mom. 4 punkten i den gällande lagen i det avseendet att enhälligt beslut av stämman fordras också för att minska de rättigheter som en aktie medför. Uttrycket "andelslagets behållning" föreslås bli ändrat till "andelslagets nettotillgångar". Bestämmelsen gäller t.ex. ett beslut som innebär att den på medlemskap eller i stadgarna angivna på andels- eller aktieinnehav grundade rätten till ett upplöst andelslags tillgångar ändras. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 5 kap. 29 § 1 punkten i aktiebolagslagen.

Förslagets *4 punkt* avviker från 4 kap. 22 § 2 mom. 5 och 6 punkten i den gällande lagen i det avseendet att kravet på enhällighet inte ska gälla en sådan anslutningsavgift som inte återbetalas utan en ytterligare del av teckningspriset som tas ut men inte återbetalas. I införelagelsen ska det på samma sätt som i den gällande lagen föreskrivas om retroaktiv höjning av en sådan anslutningsavgift. Förslaget avviker från 5 kap. 29 § 1 punkten i aktiebolagslagen på så sätt att det skärpta beslutskravet inte gäller höjning i efterskott av ett återbetalningsbart teckningspris för en andel eller aktie, om inte annat bestäms i stadgarna. I stadgarna kan det vid behov bestämmas om striktare beslutskrav t.ex. med aktiebolagslagen som modell.

Förslagets *5 punkt* avviker från den gällande lagen på så sätt att det för en stadgeändring som innebär begränsning av en på stadgarna grundad andels- och aktieomsättning krävs ett enhälligt beslut av andelsstämman i stället för ett 9/10 majoritetsbeslut som nu. Syftet med bestämmelsen är att trygga en på stadgarna grundad fri omsättning av andelar. Förslaget avviker från aktiebolagslagen i det avseendet att det för införande av en sådan begränsning i aktiebolag fordras samtycke av var och en aktieägare vars aktier berörs av begränsningen. I stadgarna kan det vid behov bestämmas om strängare beslutskrav.

I den gällande lagen finns ingen sådan uttrycklig bestämmelse som i *6 punkten* när det gäller begränsning av den på medlemskap el-

ler andels- eller aktieinnehav baserade företrädesrätten till nya andelar och aktier. Å andra sidan tillämpas likställighetsprincipen också på sådana stadgeändringar.

I den gällande lagen finns det ingen sådan uttrycklig bestämmelse som i 7 punkten när det gäller ett inlösenvillkor som i efterhand förenas med en redan emitterad andel. Förslaga för beslutskravet är 5 kap. 29 § 6 punkten i aktiebolagslagen.

I den gällande lagen finns det ingen sådan uttrycklig bestämmelse som i 8 punkten när det gäller begränsning av andelslagets rätt till skadestånd. Förslaget hänger samman med att en stadgebestämmelse om begränsning av andelslagets rätt till skadestånd tillåts. En bestämmelse om detta föreslås i 25 kap. 9 §. Förslaga för beslutskravet är 5 kap. 29 § 7 punkten i aktiebolagslagen.

I den gällande lagen finns det ingen sådan uttrycklig bestämmelse som i 9 punkten när det gäller att omvandla andelar av samma slag till andelar av olika slag eller på annat sätt så att de medför olika slags rättigheter och skyldigheter, men också enligt den gällande lagen tillämpas likställighetsprincipen på ett sådant beslut. Förslaga för beslutskravet är 5 kap. 29 § 8 punkten i aktiebolagslagen.

Det föreslagna 3 mom. motsvarar andra meningen i 4 kap. 23 § 1 mom. i den gällande lagen. I förslaget finns inget sådant krav som i 5 kap. 29 § 2 mom. i aktiebolagslagen om att andels- och aktieägarnas samtycke ska inhämtas för riktad inlösen av andelar eller aktier. Likställighetsprincipen i förslaget och i den gällande lagen ska dock tillämpas på riktad inlösen. Vid behov kan det dessutom i andelslagets stadgar bestämmas om ett striktare beslutskrav i enlighet med aktiebolagslagen.

I 4 mom. ingår ett förbud enligt vilket andelsstämman inte får fatta beslut som strider mot likställighetsprincipen utan samtycke av den medlem på vars bekostnad en otillbörlig fördel ges. Förslaget motsvarar i sak 4 kap. 19 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen samt 5 kap. 29 § 3 mom. i aktiebolagslagen. På motsvarande sätt som i den gällande lagen kan en medlem, en andelsägare och en aktieägare klandra ett beslut av andelsstämman eller fullmäktige som strider mot likställighetsprincipen och

yrka skadestånd för skada som ett beslut i strid med likställighetsprincipen förorsakat.

32 §. *Krav på att beslut biträds av andelsägarna och aktieägarna.* Om andelsstämmans beslut gäller en redan emitterad andel eller aktie på det sätt som avses i 30 eller 31 § eller så att andelsägarens eller aktieägarens rätt enligt 7, 9, 22, 23, 25 eller 27 § begränsas, krävs för beslutet enligt paragrafens 1 mom., utöver det understöd som avses i de nämnda paragraferna, att beslutet biträds av sådana andelsägare och aktieägare vilka har en i de nämnda paragraferna avsedd majoritet av de röster som avgetts av ägarna till andelar eller aktier av varje sådant slag.

Förslaget avviker innehållsmässigt från 11 kap. 6 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att det understöd som krävs enligt förslaget ska fås för varje sådant vid stämman företrätt andels- och aktieslag där andels- och aktieägarnas samtycke enligt lagen och stadgarna är en förutsättning för ett giltigt beslut. Enligt den gällande lagen räknas understödet från ägarna till tilläggsandelar utgående från de röster som samtliga ägare till tilläggsandelar avgivit och understödet från ägarna till placeringsandelar utgående från de röster som samtliga ägare till placeringsandelar avgivit. På motsvarande sätt som i den gällande lagen kan också ägare till andelar och aktier av olika slag som är medlemmar i andelslaget delta i en omröstning om understöd (se RP 176/2001 rd om samtycke av ägare till tilläggsandel och placeringsandel samt den hänvisning som ingår i propositionens motivering till 167 § om samtycke av ägare till placeringsandel i den tidigare lagen om andelslag och motiveringen till den paragrafen RP 42/1989 rd, s. 19).

På motsvarande sätt som i den gällande lagen kan det i stadgarna bestämmas att det också för andra beslut av andelsstämman än sådana som avses i detta moment krävs att andelsägarna och aktieägarna biträder beslutet (4 kap. 3 § 3 mom. i förslaget och 11 kap. 6 § 2 mom. i den gällande lagen).

Förslaget avviker innehållsmässigt från bestämmelserna om aktier utan rösträtt i 5 kap. 28 och 29 § i aktiebolagslagen på så sätt att det enligt aktiebolagslagen för en ändring av rättigheterna för ett aktieslag som saknar rösträtt fordras att beslutet biträds av aktie-

ägare med minst hälften av samtliga aktier av detta aktieslag (enligt förslaget räcker 2/3 kvalificerad majoritet av de röster som aktiva andelsägare och aktieägare som deltar i beslutsfattandet avgivit) och för en ändring av bolagsordningen som avser minskning av de rättigheter som en aktie i aktiebolaget medför fordras samtycke av varje ägare till en sådan aktie (enligt förslaget räcker samtycke av de aktiva andelsägarna och aktieägarna).

Enligt 2 mom. har andelsägare och aktieägare en röst i en omröstning som avses i 1 mom., om det inte i stadgarna bestäms om olika stora röstetal samt övriga medlemsrättigheter vid andelsstämman, såsom deltaganderätt samt rätt till stämmokallelse och stämmohandlingar på det sätt som föreskrivs i detta kapitel (se 7, 9, 22, 23, 24, 25 och 27 §). I stadgarna kan det fritt bestämmas om olika stora röstetal för andelsägare och aktieägare. Om andelsägares och aktieägares rätt att klandra andelsstämmans beslut föreskrivs i 24 kap. och om rätten att kräva skadestånd föreskrivs i 25 § 2 mom. Dessutom tillämpas den likställighetsprincip som framgår av 1 kap. 7 § på andels- och aktieägare. Till dessa delar motsvarar förslaget 11 kap. 6 § 3 mom. i den gällande lagen.

I 35 § i detta kapitel föreskrivs på samma sätt som i 11 kap. 6 § 4 mom. i den gällande lagen om extra rätt till uppsägning av andel och rätt till återbetalning av andel.

33 §. Meddelande av beslut som avviker från stämmokallelsen till medlemmar och andelsägare. Förslaget avviker från 4 kap. 24 § i den gällande lagen i det avseendet att medlemmar och andelsägare ska underrättas om beslut som avviker från kallelsen endast om ett beslut som avses i 21 § avviker från stämmokallelsen på det sätt att beslutet innebär att en medlems eller någon annan andelsägares rättigheter inskränks eller skyldigheter utökas eller att andelslagets huvudsakliga syfte, verksamhetsområde eller verksamhetsperiod väsentligt avviker från vad som föreslagits. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse. Denna specialbestämmelse behöver stå kvar för att säkra medlemmarnas talerätt och avgångsrätt, eftersom andelsstämman kan besluta i ett ärende som avses här. För ett beslut i ett sådant

ärende fordras i aktiebolag i allmänhet samtycke också av varje aktieägare vars ställning försvagas på grund av beslutet.

Övriga bestämmelser

34 §. Stadgeändring och verkställande av ändring. I denna paragraf föreslås en bestämmelse om huvudreglerna för stadgeändringar, dvs. om den kvalificerade majoritet som förutsätts för sådana beslut samt om registrering och verkställande av stadgeändringar. I den gällande lagen föreskrivs om samma saker i 4 kap. 21 §.

Enligt 1 mom. beslutar andelsstämman om ändring av stadgarna med 2/3 kvalificerad majoritet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 4 kap. 21 § 1 mom. i den gällande lagen samt 5 kap. 30 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs på samma sätt som i 4 kap. 21 § 2 mom. i den gällande lagen att ett beslut om ändring av stadgarna utan dröjsmål ska anmälas för registrering och att det inte får verkställas förrän det har registrerats. I momentet föreslås en bestämmelse motsvarande den i 5 kap. 30 § 2 mom. i aktiebolagslagen om att ändringen ska registreras i samband med verkställighetsåtgärderna. Även om andelskapitalet inte registreras i andelslag kan stadgarna dock ändras på sådana sätt att det i fråga om dem är befogat att förutsätta att såväl ändringen som verkställighetsåtgärderna registreras samtidigt. När t.ex. en stadgebestämmelse om minskning av antalet styrelseledamöter ändras är det skäl att anmäla både stadgeändringen och den nya styrelsen för registrering samtidigt. I den juridiska litteraturen har ett sådant förfarande ansetts vara möjligt.

I 3 mom. föreskrivs om uppskjutande av verkställigheten av vissa stadgeändringar så att beslutet får verkställas först ett år efter utgången av den räkenskapsperiod under vilken stadgeändringen registreras. I 2 punkten avses utöver en stadgebestämmelse enligt 17 kap. 2 § 1 mom. i förslaget även att stadgarna ändras så att en i stadgarna angiven förlängning av avgångstiden för en medlem, tiden för uppsägning av en andel eller tiden för återbetalning av en andel lindras. I punkten avses inte återbetalning av andel och så-

dant förvärv av egna andelar genom fritt eget kapital som föreskrivs i 19 kap. Momentet motsvarar till innehållet 4 kap. 21 § 3 mom. i den gällande lagen. I den föreslagna infördelagen finns dessutom en bestämmelse som motsvarar 4 punkten i fråga om återbetalning av anslutningsavgift. I aktiebolagslagen finns det inga motsvarande bestämmelser, eftersom det där inte föreskrivs om ett arrangemang med återbetalning av andelar. I ett aktiebolag fordras i allmänhet också samtycke av aktieägaren för att dennes rättigheter ska kunna inskränkas och skyldigheter utökas.

I 4 mom. föreskrivs att om den rätt som en andel medför bestäms på basis av andelens nominella belopp, påverkas denna rätt inte av att det nominella beloppet slopas, om inte något annat beslutas. Förslaget hänger samman med övergången till ett system med kapital utan nominellt belopp. Enligt förslaget är det inte längre obligatoriskt att slå fast teckningspriset (andelens nominella belopp) i stadgarna. Det behövs därför en bestämmelse för de situationer då en sådan bestämmelse stryks i stadgarna. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 5 kap. 30 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

35 §. Extra rätt att avgå samt till uppsägning och återbetalning av andel. I paragrafen föreslås en bestämmelse om medlemmars och andra andelsägares extra rätt att avgå samt till uppsägning och återbetalning av andel i sådana fall då andelsstämman har fattat beslut i ett ärende som avses i 21 §. En medlems avgångsrätt är ett användbart rättsmedel och lättare än ett eventuellt domstolsförfarande. Förslagens 1, 2, 4 och 5 mom. motsvarar 4 kap. 25 § 1, 2, 4 och 5 i den gällande lagen.

Förslagens 3 mom. avviker från 4 kap. 25 § 3 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i förslaget har tagits hänsyn till att andelen, när en medlem avgår, enligt stadgarna kan medföra annan rätt till andelslagets tillgångar utöver återbetalning av teckningspriset (t.ex. av andelens överskott, se 17 kap. 1 § 1 mom. i förslaget). Om andelslaget i enlighet med 22 kap. 5 § i förslaget ändras till någon annan företagsform än aktiebolag, föreligger ingen extra rätt till återbetalning, eftersom det för

en sådan ändring fordras ett enhälligt beslut av samtliga medlemmar.

I 6 mom. föreslås en ny bestämmelse om särskild rätt för andra andelsägare att säga upp sin andel, eftersom det stämmobeslut som avses i denna paragraf kan påverka alla andelsägares ställning på samma sätt. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen eller i aktiebolagslagen. Aktiebolagslagen saknar en motsvarande paragraf bl.a. av den anledningen att aktieägare i allmänhet inte har fortlöpande rätt att hos bolaget kräva inlösen av sina aktier.

36 §. Klander av beslut. För att underlätta tillämpningen av lagen föreslås i denna paragraf en hänvisning till de bestämmelser i 24 kap. som gäller klander av stämmobeslut. Förslaget avviker från den gällande lagen, där uttryckliga bestämmelser om klander av stämmobeslut finns i 4 kap. 26 §. Förslaget avviker från bestämmelserna i den gällande lagen närmast på så sätt att andelslagets styrelse och förvaltningsråd och deras ledamöter saknar klanderrätt. Allmän klanderrätt har endast andelslagets medlemmar och, om andelslaget har ett fullmäktige, fullmäktigeledamöterna. Andra andels- och aktieägare har klanderrätt endast om beslutet för ägarens del strider mot likställighetsprincipen i 1 kap. 7 §. Dessutom föreslås att den förlängda tiden för väckande av talan, dvs. ett år i undantagsfall, ska slopas.

Fullmäktige

37 §. Uppgifter. I paragrafen föreskrivs om fullmäktiges behörighet, hur fullmäktige tillsätts samt om en medlems rättigheter vid fullmäktigesammanträdena. Den föreslagna paragrafen motsvarar 4 kap. 27 § i den gällande lagen. Av tydlighetsskäl föreslås en uttrycklig bestämmelse om att medlemmar, andelsägare och aktieägare inte har rätt att delta i fullmäktigesammanträdena, om inte annat bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar gällande rätt. I aktiebolagslagen finns inga motsvarande bestämmelser, eftersom det där inte föreskrivs om organ som utövar beslutanderätten för aktieägarnas räkning.

38 §. Val. I paragrafen föreskrivs om sättet att välja fullmäktigeledamöter, om bestämmelser i stadgarna samt om användningen av valkretsar och elektorer. Förslaget avviker från 4 kap. 28 § i den gällande lagen i det avseendet att det i stadgarna kan bestämmas också om annat valsätt än proportionellt valsätt. Av förslaget följer att majoritetsval är möjligt också i andelslag som har fullmäktige. För ett beslut om ändring av stadgarna så att fullmäktige väljs genom majoritetsval krävs 2/3 kvalificerad majoritet på andelsstämman, om det inte i stadgarna föreskrivs om strängare beslutskrav. I andelslag som har fullmäktige krävs för ett beslut om ändring av sättet att välja fullmäktige också 2/3 kvalificerad majoritet vid fullmäktigesammanträdet. Proportionellt valsätt uppfattas ofta som ett valsätt för politiska val, och det lämpar sig inte nödvändigtvis för företag med affärsverksamhet. De breddade möjligheterna att välja valsätt kan också göra det lättare för stora andelslag att gå över till en fullmäktigebaserad beslutsmodell. Det mest ändamålsenliga valsättet kan variera beroende på situationen. Det är särskilt vissa stora andelslag som önskat den föreslagna ändringen.

39 §. Nytt val under mandattiden. I paragrafen föreskrivs om avbrytande av fullmäktiges mandattid samt om val av nytt fullmäktige under mandattiden. Förslaget motsvarar 4 kap. 29 § i den gällande lagen.

40 §. Försummelse att förrätta val. I paragrafen föreskrivs om rätt för en styrelse- eller förvaltningsrådsledamot, verkställande direktören, en revisor eller en andelslagsmedlem att hos regionförvaltningsverket ansöka om ett förordnande att förrätta fullmäktigeval i det fall att andelslaget försummar att förrätta val i enlighet med denna lag och stadgarna. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 4 kap. 30 § i den gällande lagen.

41 §. Fullmäktigesammanträdet. I paragrafen föreskrivs om fullmäktiges sammanträden och om fullmäktigeledamöternas rösträtt. De föreslagna 1 och 3 mom. motsvarar 4 kap. 31 § 1 och 3 mom. i den gällande lagen med de undantag som beskrivits ovan i samband med 32 §. Det föreslagna 2 mom. avviker från 4 kap. 31 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att ett extra fullmäktigesammanträ-

de som hålls på initiativ av en kvalificerad minoritet av fullmäktigeledamöterna kan behandla endast ett sådant ärende som enligt denna lag ankommer på fullmäktige. I praktiken finns fullmäktige endast i andelslag med ett stort antal medlemmar. I praktiken inverkar den föreslagna begränsningen inte väsentligt på fullmäktiges behörighet, eftersom det enligt huvudregeln i det föreslagna 3 § 2 mom. i detta kapitel fordras ett enhälligt fullmäktige och dessutom enhälligt samtycke av andelslagets samtliga medlemmar för att överföra ett ärende som hör till styrelsens allmänna behörighet eller till förvaltningsrådets uppgifter. Enligt förslaget kan det i stadgarna bestämmas, med avvikelse från 11 kap. 6 § och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen, att sådant samtycke av andelsägarna och aktieägarna som avses i 4 mom. i fråga om vissa ärenden utreds endast via deltagande på distans. Andelsägarnas och aktieägarnas samtycke kan således utredas t.ex. genom omröstning på distans före eller efter fullmäktigesammanträdet.

42 §. Klander av beslut och skadeståndsansvar. För att underlätta tillämpningen av lagen föreslås i paragrafen en hänvisning till de i 24 kap. samlade bestämmelserna om klander av fullmäktiges beslut och de i 25 kap. samlade bestämmelserna om en fullmäktigeledamots skadeståndsansvar. Det föreslagna 1 mom. innehåller en hänvisning till 24 kap. i förslaget. Med avvikelse från den gällande lagen har alla bestämmelser om klander av beslut samlats där. Förslaget avviker från 4 kap. 26 och 32 § i den gällande lagen närmast på så sätt att endast fullmäktigeledamöter och andelslagsmedlemmar och andelsägare och aktieägare ska ha klander rätt. De föreslagna bestämmelserna om skadeståndsansvar motsvarar i praktiken den gällande lagens principer och rättspraxis.

43 §. Andelslagsmedlemmars rättsmedel. I paragrafen föreslås en bestämmelse om medlemmars rätt att kräva särskild granskning samt om medlemmars, andelsägares och aktieägares rätt att föra talan för andelslagets räkning. Förslaget avviker från 4 kap. 32 § 3 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i paragrafen uttryckligen nämns att också andelsägare och aktieägare har rätt att väcka skadeståndstalan för andelslagets räkning.

6 kap. Andelslagets ledning och företrädare

I detta kapitel föreslås bestämmelser om andelslagets styrelse, om företrädande av andelslaget och om en eventuell verkställande direktör och ett eventuellt förvaltningsråd i andelslaget. För överskådlighetens skull tas bestämmelserna in i lagen för ett organ i sänder, börjande med organets uppgifter och inte med hur organet väljs. Detta tillvägagångssätt ökar antalet paragrafer. I huvudsak regleras emellertid samma saker som i den gällande lagen. Regleringstekniken överensstämmer med aktiebolagslagen. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att de bestämmelser som gäller ledningen inte ska tillämpas på företrädare för andelslaget som inte hör till ledningen. I andelslag har förvaltningsrådet fortfarande en något annorlunda roll än i aktiebolag. Detta beror på att sammanslutningsformerna har olika syften.

I kapitlet föreslås bestämmelser också om överföring av ledningens behörighet stegvis mellan verkställande direktören, styrelsen, förvaltningsrådet och andelsstämman. Utgångspunkten är den att gällande sedvanerätt skrivs in i lagen. Kravet på skriftliga samtycken till uppdraget och skriftliga avgångsanmälningar från ledamöterna i ledningen har strukits i förslaget.

För klarhetens skull föreslås dessutom att det i lagen tas in motsvarande bestämmelser som i den gällande lagen om sådana frivilliga organ som inte har uppgifter baserade på lagen om andelslag. Bestämmelserna i kapitlet motsvarar i övrigt bestämmelserna i 6 kap. i aktiebolagslagen om aktiebolagets ledning och företrädande.

Ledning

1 §. Andelslagets ledning. I paragrafen föreslås en bestämmelse om andelslagets organ. I paragrafen definieras samtidigt andelslagets ledning som ett associationsrättsligt begrepp. Med stöd av *1 mom.* är styrelsen det enda obligatoriska organet i andelslaget. Andelslaget kan dessutom ha en verkställande direktör och ett förvaltningsråd. Det föreslagna momentet är sammansatt av bestämmelserna om andelslagets organ i 5 kap. 1 §

1 mom., 4 § 1 mom. och 12 § 1 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker innehållsmässigt från bestämmelserna i 5 kap. i den gällande lagen på så sätt att bestämmelserna om andelslagets ledning inte ska tillämpas på en företrädare för andelslaget som inte hör till ledningen. Förslaget motsvarar 6 kap. 1 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I *2 mom.* hänvisas till likställighetsprincipen och ledningens omsorgsplikt, om vilka föreskrivs i 1 kap. 7 och 8 § i förslaget, samt till bestämmelserna om skadestånd i 25 kap. Förslaget avviker från 5 kap. 11 § och 13 § 4 mom. i den gällande lagen på så sätt att ledningens omsorgsplikt också ska gälla förvaltningsrådsledamöter. Förslaget avviker från 5 kap. 11 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att likställighetsprincipen inte tillämpas på en funktionär som företräder andelslaget eller på någon annan företrädare som inte hör till andelslagets ledning. Andelslagets ledning ska med stöd av de förstnämnda allmänna principerna se till att andelslagets verksamhet ordnas med iakttagande av likställighetsprincipen. Förslaget motsvarar 6 kap. 1 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I *3 mom.* hänvisas dessutom till bestämmelserna om företrädande av andelslaget i 5 kap. 26—29. Av andelslagets organ gäller dessa bestämmelser endast styrelsen och verkställande direktören eftersom förvaltningsrådet inte kan företräda andelslaget. I den gällande lagen föreskrivs om företrädande i 5 kap. 15—17 §. Förslaget motsvarar 6 kap. 1 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Styrelsens uppgifter och beslutsfattande

2 §. Styrelsens allmänna uppgifter. I paragrafen föreslås en bestämmelse om styrelsens skyldighet att svara för andelslagets förvaltning, för att andelslagets verksamhet är ändamålsenligt organiserad och för att dess bokföring och medelsförvaltning är ordnad på behörigt sätt samt om styrelsens skyldighet att inte iaktta ogiltiga beslut. Förslaget motsvarar första meningen i 5 kap. 6 § 2 mom. och första meningen i 5 kap. 6 § 3 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från 5 kap. 11 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att förbudet mot att iaktta ett ogiltigt beslut inte ska gälla en så-

dan namntecknare som inte hör till den i lagen angivna ledningen för andelslaget. Andelslagets styrelse och verkställande direktör ska se till att andelslagets verksamhet ordnas med iakttagande av likställighetsprincipen. Förslaget avviker från 6 kap. 2 § i aktiebolagslagen endast i det avseendet att bestämmelsen också ska gälla ett ogiltigt beslut av fullmäktige. Aktiebolag saknar fullmäktige.

3 §. Styrelsens beslutsfattande. Enligt paragrafen ska majoritetsprincipen följas när styrelsen fattar beslut. I paragrafen föreskrivs dessutom om styrelsens beslutförhet. Förslagens *1 mom.* motsvarar till innehållet sista meningen i 5 kap. 8 § 1 mom. och 9 § 2 mom. i den gällande lagen. Förslaget motsvarar till ordalydelsen 6 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen. Bestämmelsen om styrelsens beslutförhet i *2 mom.* motsvarar innehållsmässigt 5 kap. 9 § 1 mom. i den gällande lagen och 6 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

4 §. Jäv för styrelseledamöter. I denna paragraf föreslås en bestämmelse om jäv för styrelseledamöter. Förslaget motsvarar till innehållet 5 kap. 10 § i den gällande lagen och 6 kap. 4 § i aktiebolagslagen. För klarhetens skull föreslås en uttrycklig bestämmelse om jäv vid beslut som gäller andra rättshandlingar. Med andra rättshandlingar avses t.ex. beslut om beviljande av optionsrättigheter till styrelseledamoten själv. Den gällande lagens uttryckliga bestämmelse om jäv vid beslutsfattande som gäller gåvor innefattas i den föreslagna bestämmelsen om andra rättshandlingar.

Om jäv för verkställande direktören föreskrivs i 19 § 1 mom. i förslaget genom en hänvisning till 4 § om jäv för styrelseledamöter i samma kapitel.

5 §. Styrelsens sammanträden. I *1 mom.* föreslås en bestämmelse om sammankallande av styrelsen vid behov. Förslaget avviker från 5 kap. 8 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i förslaget finns en bestämmelse om förfarandet när ordföranden trots en begäran inte sammankallar styrelsen eller inte gör det inom skälig tid. Denna ändring föreslås för att lösa problemsituationer som uppkommit i praktiken. Förslaget motsvarar 6 kap. 5 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt *2 mom.* kan styrelsen tillåta att även andra än styrelseledamöter får vara närvarande vid sammanträdet. Förslaget motsvarar 6 kap. 5 § 2 mom. i aktiebolagslagen samt i fråga om verkställande direktören andra meningen i 5 kap. 8 § 2 mom. i den gällande lagen. Denna uttryckliga bestämmelse om andras närvaro föreslås för tydlighetens skull. Förslaget motsvarar andelslagspraxis. För klarhetens skull föreslås dessutom att det kan bestämmas om närvaro också i andelslagets stadgar.

6 §. Styrelsens protokoll. I paragrafen föreslås en bestämmelse om att protokoll ska upprättas, undertecknas och förvaras på ett betryggande sätt samt om rätt för varje styrelseledamot och verkställande direktören att få sin avvikande mening antecknad i protokollet. Förslaget motsvarar 5 kap. 8 § 3 mom. i den gällande lagen och 6 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

7 §. Överföring av uppgifter. I lagen föreslås för klarhetens skull uttryckliga bestämmelser om överföring av uppgifter från verkställande direktören till styrelsen och från styrelsen till bolagsstämman. Förslaget motsvarar principerna i den gällande lagen och andelslagspraxis, även om det i den gällande lagen saknas uttryckliga bestämmelser om saken. Det föreslagna *1 mom.* motsvarar 6 kap. 7 § 1 mom. i aktiebolagslagen. Det föreslagna *2 mom.* skiljer sig från 6 kap. 7 § 2 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att styrelsen enligt förslaget kan föra ett ärende också till förvaltningsrådet för avgörande. I aktiebolag gäller bestämmelserna om överföring av behörigheten inte förvaltningsrådet, eftersom dess behörighet i aktiebolag är mer begränsad än i andelslag.

Styrelseledamöter samt styrelseuppdragets början och upphörande

8 §. Styrelseledamöter, ersättare och ordförande. I *1 mom.* föreslås en presumptionsbestämmelse om antalet ledamöter i styrelsen. Förslaget avviker från 5 kap. 1 § 2 och 6 mom. i den gällande lagen på så sätt att maximiantalet styrelseledamöter i presumptionsbestämmelsen minskas från sju till fem. Förslaget motsvarar 6 kap. 8 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Bestämmelserna i 2 *mom.* om styrelsens ordförande och valet av denne motsvarar till innehållet 5 kap. 8 § 1 *mom.* i den gällande lagen och till ordalydelsen 6 kap. 8 § 2 *mom.* i aktiebolagslagen. En bestämmelse om val av ordförande som motsvarar sista meningen i 5 kap. 8 § 1 *mom.* i den gällande lagen finns i 6 kap. 3 § 1 *mom.* i förslaget. Såsom i gällande rätt väljs styrelsens ordförande bland styrelseledamöterna.

9 §. Val av styrelseledamöter. Enligt 1 *mom.* väljs styrelseledamöterna av andelsstämman. Det är dock möjligt att avvika från detta genom en bestämmelse i stadgarna som ger förvaltningsrådet rätt av välja styrelseledamöter. Förslaget motsvarar till innehållet 5 kap. 1 § 3 *mom.* i den gällande lagen och till ordalydelsen första meningen i 6 kap. 9 § i aktiebolagslagen. Förslaget avviker från 5 kap. 1 § 5 *mom.* i den gällande lagen på så sätt att det inte längre krävs att en styrelseledamot skriftligt samtycker till uppdraget. Kravet på skriftligt samtycke är ingen garanti för att den person som anmäls till handelsregistret verkligen skulle ha samtyckt till uppdraget. I praktiken har en begäran om skriftligt samtycke ofta framförts efter förrättat val. Trots denna ändring är det klart att ingen kan väljas in i ett andelslags styrelse utan sitt samtycke.

Enligt paragrafens 2 *mom.* kan det i stadgarna bestämmas att mindre än hälften av styrelseledamöterna ska väljas i någon annan ordning. Har en ledamot inte valts i sådan annan ordning som avses i momentet, har andelsstämman eller förvaltningsrådet rätt att förrätta valet, om inte annat bestäms i andelslagets stadgar. Förslaget avviker till innehållet från 5 kap. 1 § 4 *mom.* i den gällande lagen på så sätt att det inte finns någon absolut tidsfrist för att använda någon annan att förrätta valet. I stadgarna kan det bestämmas om en sådan tidsfrist. Någon övergångstid behövs inte, eftersom andelslaget på basis av den nya lagen i praktiken inte kan välja en ny ledamot på kortare tid än en månad i det fall att någon annan aktör gjort sig skyldig till en försummelse. Förslaget motsvarar andra meningen i 6 kap. 9 § i aktiebolagslagen.

10 §. Styrelseledamöternas behörighet. I 1 *mom.* föreskrivs om vilka personer som inte får väljas till styrelseledamot. Förslaget

avviker från 5 kap. 5 § 2 *mom.* i den gällande lagen i det avseendet att kretsen av personer som inte är behöriga att vara styrelseledamöter har utvidgats något. Detta kan huvudsakligen härledas från lagen om förmyndarverksamhet (442/1999). Utgångspunkten har ansetts vara den att en person som inte kan sköta sina egna angelägenheter inte kan bli vald till styrelseledamot. I momentet finns också en bestämmelse om att en juridisk person inte får vara styrelseledamot, även om detta i den associationsrättsliga litteraturen i Finland har ansetts självklart. Förslaget motsvarar till ordalydelsen 6 kap. 10 § 1 *mom.* i aktiebolagslagen.

I 2 *mom.* föreskrivs om att minst en styrelseledamot ska vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och om dispens från detta krav. Förslaget motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen. Förslaget motsvarar till ordalydelsen 6 kap. 10 § 2 *mom.* i aktiebolagslagen.

Bestämmelser om verkställande direktörens behörighet föreslås i 19 §.

11 §. Styrelseledamöternas mandattid. Den föreslagna paragrafen innehåller en presumptionsbestämmelse om styrelseledamöternas mandattid. Förslaget avviker från 5 kap. 2 § i den gällande lagen endast på så sätt att det uttryckligen nämns när mandattiden för en ny styrelseledamot börjar. Förslaget motsvarar bestämmelsen i 6 kap. 11 § i aktiebolagslagen om styrelseledamöternas mandattid i ett privat aktiebolag.

12 §. En styrelseledamots avgång. I paragrafen föreslås en bestämmelse om att en styrelseledamot alltid om han eller hon så vill har rätt att avgå under mandattiden, samt om avgångsförfarandet. Det föreslagna 1 *mom.* motsvarar första meningen i 5 kap. 3 § 1 *mom.* i den gällande lagen och 6 kap. 12 § 1 *mom.* i aktiebolagslagen.

Med avvikelse från den gällande lagens 1 *mom.* förutsätts enligt 2 *mom.* i förslaget inte längre att avgångsanmälan görs skriftligen. I den juridiska litteraturen har det ansetts att en avgångsanmälan också enligt den gällande lagen har kunnat göras på annat sätt än skriftligen. Kravet på skriftlig form hindrar inte heller att avgångsanmälan antedateras. Det kan emellertid ligga i den avgående styrelseledamotens intresse att avgången sker

bevisligen. Om en styrelseledamot anmäler sin avgång endast direkt till handelsregistret blir det en bevisningsfråga när andelslaget har fått vetskap om avgången. Förslaget motsvarar 6 kap. 12 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Med avvikelse från den gällande lagen hänvisas i 3 mom. inte till det förfarande som avses i 5 kap. 18 § 2 mom. i förslaget (jfr 4 kap. 10 § 2 mom. i den gällande lagen) och som gör det möjligt att sammankalla andelsstämman i de fall då styrelsen inte gör det på behörigt sätt. Om styrelsen är beslutför med en medlem ska den sista medlemmen se till att andelsstämman sammankallas enligt bestämmelserna om sammankallande av ordinarie andelsstämma. Om styrelsen inte är beslutför med endast en medlem ska den sista medlemmen ansöka om att en kallelse utfärdas genom det förfarande som avses i lagförslagens 5 kap. 18 § 2 mom. Förslaget motsvarar 6 kap. 12 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

13 §. Entledigande av styrelseledamot. I 1 mom. föreslås bestämmelser om de organ som har rätt att entlediga en styrelseledamot. I fråga om styrelseledamöter motsvarar förslaget innehållsmässigt sista meningen i 5 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen. I paragrafen föreslås för klarhetens skull en ny uttrycklig bestämmelse enligt vilken en styrelsemedlem som inte har valts av andelsstämman kan entledigas av andelsstämman, om stadgarna har ändrats så att valrätt inte längre föreligger. Förslaget motsvarar 6 kap. 13 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs när mandattiden för en entledigad styrelseledamot upphör. Förslaget motsvarar principerna i gällande rätt, även om det inte finns någon motsvarande bestämmelse i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 6 kap. 13 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

14 §. Komplettering av styrelsen. I paragrafen föreslås en bestämmelse om komplettering av styrelsen i de fall då en ledamot har avgått, entledigats eller förlorat sin behörighet som medlem. Förslaget motsvarar till innehållet 5 kap. 3 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att valet av styrelseledamot kan ske vid följande andelsstämma, om valet ska förrättas av andelsstämman och styrelsen är beslutför. Förslaget avviker från 6 kap. 14 § i aktiebolagslagen på så sätt att komplettering-

en av andelslagets styrelse kan skjutas upp till följande gång det organ som väljer ledamöter sammanträder också i det fall att styrelseledamöterna väljs av förvaltningsrådet. Det är vanlig praxis i andelslag att förvaltningsrådet sammanträder endast några gånger per år.

Övriga bestämmelser om styrelsen

15 §. Koncernförhållande. I denna paragraf föreslås en bestämmelse om ett andelslags skyldighet att underrätta en dottersammanslutnings styrelse eller motsvarande organ om att ett koncernförhållande har uppkommit eller upphört samt om dottersammanslutningens styrelses eller motsvarande organs skyldighet att till moderandelslaget lämna de uppgifter som behövs för upprättande av koncernbokslut. Förslaget avviker från 5 kap. 7 § i den gällande lagen endast på så sätt att det också ska underrättas om att ett koncernförhållande har upphört. Denna information kan ha betydelse eftersom koncernförhållandets upphörande påverkar dottersammanslutningens skyldighet att lämna uppgifter till moderandelslaget. Förslaget motsvarar 6 kap. 15 § i aktiebolagslagen.

16 §. Avtal med ett andelslags enda medlem. Enligt förslaget ska sådana avtal och förbindelser mellan andelslaget och dess enda medlem som inte hör till andelslagets sedvanliga affärsverksamhet antecknas i eller fogas till styrelsens mötesprotokoll.

Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Med avvikelse från den gällande lagen tillåts i lagförslaget andelslag med en enda medlem (se 2 kap. 1 § och 3 kap. 1 § i förslaget). Förlaga för bestämmelsen är aktiebolagslagens 6 kap. 16 §, som baserar sig på EU:s tolfte bolagsrättsliga direktiv, som gäller privata och publika aktiebolag.

Verkställande direktör

17 §. Verkställande direktörens allmänna uppgifter. I 1 mom. föreslås en bestämmelse enligt vilken verkställande direktören ska sköta andelslagets löpande förvaltning, svara för att bokföringen är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt

samt ge styrelsen upplysningar. Förslaget avviker från bestämmelserna om verkställande direktören i 5 kap. 6 § 2 och 3 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i förslaget ingår en uttrycklig bestämmelse om verkställande direktörens skyldighet att ge styrelsen och dess ledamöter upplysningar. Bestämmelsen har utformats på ett sätt som motsvarar gällande rätt. Såväl bestämmelserna om förvaltningsrådets rätt att få information som den föreslagna bestämmelsen i 6 kap. 17 § 2 mom. om meddelande om osedvanliga åtgärder talar för att denna bestämmelse tas in i lagen. Förslaget motsvarar 6 kap. 17 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Som 2 mom. föreslås en bestämmelse som i sak motsvarar den senare delen av 5 kap. 6 § 2 mom. i den gällande lagen när det gäller verkställande direktörens behörighet i samband med åtgärder som är av stor betydelse eller exceptionella. Motsvarande bestämmelse finns i 6 kap. 17 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

18 §. Verkställande direktörens närvaro vid styrelsens sammanträden. Förslaget avviker från 5 kap. 8 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att styrelsen allmänt och inte bara i ett visst fall kan besluta att verkställande direktören inte har rätt att närvara vid styrelsens sammanträden. I praktiken torde verkställande direktörens närvaro oftast vara nödvändig, men det finns ingen anledning att i lagen ställa upp gränser för hur styrelsen ordnar sitt arbete till denna del. Förslaget motsvarar 6 kap. 18 § i aktiebolagslagen.

19 §. Bestämmelser som ska tillämpas på verkställande direktören och dennes ställföreträdare. I 1 mom. hänvisas till vissa bestämmelser som ska tillämpas på styrelseledamöter. Med avvikelse från den gällande lagen har man i förslaget försökt skilja åt bestämmelserna om verkställande direktören och bestämmelserna om styrelsen (jfr 5 kap. 5 och 10 § och 11 § 2 mom. i den gällande lagen). Den föreslagna bestämmelsen om var verkställande direktören ska vara bosatt motsvarar sista meningen i 5 kap. 5 § 1 mom. i den gällande lagen. Förslaget motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen. Förslaget motsvarar till ordalydelsen 6 kap. 19 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. finns för klarhetens skull en uttrycklig bestämmelse om att också en ställföreträdare för verkställande direktören kan utses. Endast en sådan ställföreträdare som avses i lagen kan utses. Enligt vedertagen praxis kan dock flera ställföreträdare utses i praktiken, t.ex. med beteckningen vice verkställande direktör. Förslaget motsvarar till innehållet den gällande lagen och 6 kap. 19 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

20 §. Val av verkställande direktör samt dennes avgång och entledigande. I paragrafen föreslås en bestämmelse om val av verkställande direktör samt om dennes avgång och entledigande. Enligt 1 mom. väljs verkställande direktören av styrelsen, om inte annat bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar till innehållet 5 kap. 4 § 2 mom. i den gällande lagen. Även om verkställande direktören inte längre måste ge ett skriftligt samtycke är det klart att ingen kan väljas till uppdraget utan sitt samtycke. I praktiken är det fortfarande att rekommendera att den som väljs till verkställande direktör ger sitt samtycke i en sådan form att det senare lätt kan visas. Med avvikelse från 6 kap. 20 § 1 mom. i aktiebolagslagen kan det fortfarande i stadgarna bestämmas att verkställande direktören väljs av förvaltningsrådet eller andelsstämman. Utgående från praxis i andelslagen har sistnämnda alternativ veterligen inte förorsakat problem. Det föreslås därför inte någon inskränkning av avtalsrätten till denna del.

Enligt 2 mom. har verkställande direktören rätt att avgå från uppdraget. Förslaget motsvarar principerna i gällande rätt, även om en motsvarande uttrycklig bestämmelse saknas i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 6 kap. 20 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om entledigande av verkställande direktören. Det finns ingen uttrycklig bestämmelse om entledigande av verkställande direktören i den gällande lagen, men förslaget motsvarar gällande rätt. Enligt den juridiska litteraturen (Pöyhönen 2005, s. 89) kan verkställande direktören entledigas från sitt uppdrag utan de grunder som anges i arbetsavtalslagen. Förslaget avviker från 6 kap. 20 § 3 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att det i förslaget har tagits hänsyn till att förvaltningsrådet och andelsstämman even-

tuellt har rätt att välja verkställande direktören.

Förvaltningsråd

21 §. Förvaltningsrådets uppgifter. I paragrafen föreslås en bestämmelse om de uppgifter som förvaltningsrådet har med stöd av lagen och stadgarna. Enligt 1 mom. ska bestämmelser om ett förvaltningsråd ingå i stadgarna. Förvaltningsrådet är enligt förslaget ett frivilligt organ och dess existens baserar sig på bestämmelser i andelslagets stadgar. Förvaltningsrådets huvuduppgift är att övervaka andelslagets förvaltning, som styrelsen och verkställande direktören ansvarar för. Förslaget avviker från 5 kap. 13 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att förvaltningsrådet ska ge ett yttrande med anledning av bokslutet endast om det bestäms så i stadgarna (se 2 mom.). Förslaget motsvarar 6 kap. 21 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Bestämmelserna i 5 kap. 13 § 1 mom. i den gällande lagen har i förslaget formulerats och i lagtekniskt hänseende placerats på samma sätt som i aktiebolagslagen (om förvaltningsrådets övervakningsuppgift och uppgiften att ge styrelsen anvisningar föreskrivs i 21 § 1 mom. och om förvaltningsrådets rätt att få upplysningar i 22 § i förslaget). Förvaltningsrådet har rätt att ge styrelsen anvisningar också utan någon uttrycklig bestämmelse om saken (se RP 109/2005 rd, s. 89).

Enligt 2 mom. kan det i stadgarna bestämmas att förvaltningsrådet har vissa i paragrafen avsedda uppgifter. Förslaget motsvarar 5 kap. 13 § 2 mom. i den gällande lagen men kompletterat så att det i 5 punkten i förslaget, i enlighet med bestämmelsen i aktiebolagslagen, avses uppgifter som hör till styrelsens allmänna behörighet och som överförs på förvaltningsrådet. Ett andelslags förvaltningsråd kan således enligt förslaget ha en lika omfattande behörighet som i den gällande lagen. Enligt 5 punkten i momentet kan uppgifter som i denna lag uttryckligen anvisats styrelsen inte anvisas förvaltningsrådet.

I specialbestämmelsen i 3 mom. regleras de uppgifter som hör till styrelsens allmänna behörighet och som inte kan överföras på förvaltningsrådet. Förslaget motsvarar till in-

nehållet 5 kap. 13 § 3 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från den sista meningen i 6 kap. 21 § 2 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att det i stadgarna kan bestämmas om parallell rätt för förvaltningsrådet att företräda andelslaget och teckna andelslagets namn. En sådan parallell rätt för förvaltningsrådet och styrelsen har inte förorsakat några problem i praktiken. Behörigheten för aktiebolagens förvaltningsråd har inskränkts jämfört med den tidigare lagen. Det har inte konstaterats några praktiska problem till följd av att andelslagens förvaltningsråd har en mer omfattande behörighet.

22 §. Förvaltningsrådets rätt att få upplysningar. I paragrafen föreslås bli föreskrivet att styrelsen, styrelseledamöterna och verkställande direktören är skyldiga att ge förvaltningsrådet de upplysningar som behövs för skötseln av förvaltningsrådets uppgifter. Förslaget avviker från 5 kap. 13 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att en begäran om upplysningar, på samma sätt som i aktiebolag, inte längre är begränsad enbart till förvaltningsrådets sammanträde. I andelslag är nuvarande praxis inte befogad, eftersom förvaltningsrådets uppgift är att övervaka styrelsen. Med tanke på brådskande fall bör upplysningar kunna fås också på annat sätt än vid förvaltningsrådets sammanträden. Förslaget motsvarar 6 kap. 22 § i aktiebolagslagen.

23 §. Förvaltningsrådets ledamöter och ordförande. I paragrafen föreskrivs om antalet ledamöter i förvaltningsrådet, om deras behörighet och om förvaltningsrådets ordförande. Förslaget motsvarar till innehållet 5 kap. 12 § 2 mom. i den gällande lagen. Enligt det föreslagna 21 § 1 mom. ska bestämmelser om ett förvaltningsråd ingå i stadgarna. Detta gäller i allmänhet också ledamöternas antal och mandattid. Med stöd av 6 kap. 24 § i förslaget tillämpas på förvaltningsrådets mandattid vad som föreskrivs i 6 kap. 11 § i förslaget, om inte annat bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar 6 kap. 23 § i aktiebolagslagen.

24 §. Bestämmelser som tillämpas på förvaltningsrådet. Paragrafen innehåller hänvisningar till sådana bestämmelser om styrelsen som blir tillämpliga som sådana i förvaltningsrådets verksamhet. Förslaget motsvarar

i huvudsak 5 kap. 12 § 4 mom. och 13 § 4 mom. i den gällande lagen. De paragrafer det hänvisas till i förslaget har i någon mån ändrats på det sätt som anges i motiveringen. Förslaget motsvarar 6 kap. 24 § i aktiebolagslagen.

Övriga organ

25 §. Andra organ. Enligt den föreslagna paragrafen kan det i stadgarna bestämmas att andelslaget har också andra organ, som dock inte kan ges sådana uppgifter som enligt lagen om andelslag ska skötas av andelslagets lagstadgade organ. Med andra organ avses i andelslagspraxis bl.a. butiks- och regionråd samt kontorskommittéer. Avsikten med de organ som avses i paragrafen är i allmänhet att utveckla kundägarförhållandet mellan andelslaget och dess medlemmar. I lagen om andelslag föreslås en uttrycklig bestämmelse för att undvika oklarhet i de andelslag som i sina stadgar har bestämmelser om organ av detta slag. Den föreslagna paragrafen motsvarar 5 kap. 14 § i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns inga motsvarande bestämmelser, även om de i paragrafen avsedda organen i och för sig är tillåtna också i aktiebolag.

Företrädande

26 §. Styrelsen och verkställande direktören som företrädare. Motsvarande bestämmelser om styrelsens och verkställande direktörens rätt att företräda andelslaget finns i 5 kap. 15 § 1 mom. och 16 § i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 6 kap. 25 § i aktiebolagslagen. Rätten att företräda syns i praktiken fortfarande t.ex. så att företrädaren har rätt att teckna andelslagets firma.

27 §. Övriga företrädare. I paragrafen föreslås en bestämmelse om beviljande av rätt att företräda andelslaget baserad på andelslagets stadgar, företrädarens ställning och person. Rätten har ansetts vara bunden till företrädarens ställning och den gäller i enlighet med respektive bestämmelse i stadgarna en styrelseledamot eller verkställande direktören oberoende av dessas person. Genom en bestämmelse i stadgarna kan också styrelsen bemyndigas att ge en styrelseledamot, verk-

ställande direktören eller någon annan namngiven person rätt att företräda andelslaget. En sådan rätt har för sin del ansetts vara personlig. För att klargöra denna åtskillnad har det i slutet av första meningen i bestämmelsen, på samma sätt som i första meningen i 6 kap. 26 § 1 mom. i aktiebolagslagen, gjorts ett tillägg om att rätten att företräda andelslaget uttryckligen ges en namngiven person. I andra meningen i förslaget föreskrivs om styrelsens rätt att när som helst återkalla rätten att företräda andelslaget. Den föreslagna paragrafen motsvarar 5 kap. 15 § 2 och 4 mom. i den gällande lagen med nedan nämnda undantag. Förslaget motsvarar 6 kap. 26 § i aktiebolagslagen.

Förslaget skiljer sig från den gällande lagen i det avseendet att inga särskilda behörighetsvillkor och inte heller lagens bestämmelser om jäv längre ska tillämpas på en företrädare som inte hör till andelslagets ledning. Ändringarna är baserade på att en här avsedd företrädare inte hör till andelslagets ledning och sålunda inte har någon med en ledande ställning sammanhängande rätt att fatta beslut. Hans eller hennes uppdrag inskränker sig till att företräda andelslaget. De bolagsrättsliga besluten fattas av andelslagets ledning, huvudsakligen genom styrelsens och verkställande direktörens försorg och på deras ansvar. Ledningen kan naturligtvis delegera beslutanderätt inom organisationen, ofta uttryckligen till personer som samtidigt har rätt att företräda andelslaget.

28 §. Begränsning av rätten att företräda andelslaget. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om flera personers rätt att företräda andelslaget tillsammans. Förslaget motsvarar 5 kap. 15 § 3 mom. i den gällande lagen och 6 kap. 27 § 1 mom. i aktiebolagslagen. I 2 mom. föreslås en ny bestämmelse där det för klarhetens skull nämns en möjlighet att begränsa en företrädarens befogenhet genom att en bestämmelse om verksamhetsområdet tas in i stadgarna. Företrädarens externa befogenhet kan emellertid inte effektivt begränsas genom en sådan bestämmelse. Förslaget motsvarar 6 kap. 27 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

29 §. Bindande verkan av en företrädarens åtgärder. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om i vilka fall rättshandlingar som har

företagits av en företrädare på andelslagets vägnar inte är bindande. Förslaget motsvarar 5 kap. 17 § i den gällande lagen och 6 kap. 28 § i aktiebolagslagen.

7 kap. **Revision, verksamhetsgranskning, medlemmarnas granskningsrätt och särskild granskning**

De föreslagna bestämmelserna om revision och särskild granskning motsvarar i huvudsak den gällande lagen. I förslaget ingår en presumtionsbestämmelse om revisorns mandattid. Dessutom föreslås bestämmelser om lekmannarevision i kapitlet, dvs. verksamhetsgranskning. God lekmannarevisionsred och bestämmelserna om verksamhetsgranskning i lagen om bostadsaktiebolag har utgjort förlaga för bestämmelserna om verksamhetsgranskning. Enligt 2007 års revisionslag får lekmannarevisorer efter utgången av den fem år långa övergångsperioden, i praktiken 2012, inte längre fungera som sådana revisorer som avses i revisionslagen.

Enligt förslaget ska ett andelslag som inte på basis av denna lag, revisionslagen, stadgarna eller andelsstämmans beslut väljer en CGR- eller GRM-revisor välja en verksamhetsgranskare, om inte annat bestäms i stadgarna. Det kan vara ändamålsenligt att slopa verksamhetsgranskningen närmast i sådana små andelslag, där alla medlemmar deltar i andelslagets förvaltning. Även i det fallet att man i stadgarna har slopat kravet på att välja verksamhetsgranskare, ska en sådan väljas om en kvalificerad minoritet av medlemmarna kräver det. Det sistnämnda kravet behövs för att trygga minoritetsmedlemmarnas tillgång till information vid eventuella meningsskiljaktigheter.

Avsikten är att verksamhetsgranskningen ska ersätta den revision som utförs av lekmän enligt den gamla revisionslagen och som är tillåten under en övergångstid som slutar år 2012 i anknytning till den nya revisionslagen. Efter den övergångstid som slutar år 2012 kan andelslags revisioner endast utföras av CGR- eller GRM-revisorer. På basis av övergångsbestämmelsen i revisionslagen kan ett litet andelslag helt slopa den lagstadgade revisionen.

Ur medlemmarnas synvinkel är verksamhetsgranskning i allmänhet nödvändig även i de andelslag som inte är skyldiga att välja en CGR- eller GRM-revisor. Den granskning som verksamhetsgranskaren utför ska på samma sätt som en revisors granskning vara en granskning av verksamhetens lagenlighet. Verksamhetsgranskningen omfattar en medtanke på arten och omfattningen av andelslagets verksamhet tillräcklig granskning av andelslagets ekonomi och förvaltning. Vid granskningen av förvaltningen utreder verksamhetsgranskaren lagenligheten i styrelseledamöternas och verkställande direktörens verksamhet utifrån bestämmelserna i lagen om andelslag och i stadgarna. Verksamhetsgranskaren ska således i första hand bedöma hur andelslagets förvaltning är organiserad, huruvida bokföringen och bokslutet är ändamålsenliga, huruvida de förmåner som ledningen fått och närståendeåtgärderna är ändamålsenliga samt huruvida medlemmarna behandlas lika. Verksamhetsgranskaren kan också vid behov utreda frågor som anknyter till förvaltningen och som väcks vid andelsstämman snabbare och förmånligare än genom en egentlig särskild granskning.

Även om andelslaget har en revisor, kan det utöver denne enligt förslaget väljas en verksamhetsgranskare. En verksamhetsgranskare kan ofta besitta sådana uppgifter om andelslagets verksamhet som svårigen kan fås i samband med en revision, varför det kan vara ändamålsenligt att också välja en verksamhetsgranskare i sådana andelslag som redan har en CGR- eller GRM-revisor.

Om en CGR- eller GRM-revisor eller en OFR-revisor väljs till verksamhetsgranskare, kan även de bestämmelser i revisionslagen som tillämpas på uppdrag som grundar sig på särskild lag eller på ett särskilt uppdrag bli tillämpliga på granskningen (1 § 2 mom. i revisionslagen).

Verksamhetsgranskningen skiljer sig från revisionen framför allt i fråga om två saker. För verksamhetsgranskaren föreslås inte motsvarande yrkesmässiga behörighetskrav som gäller för revisorer. Dessutom tillämpas på verksamhetsgranskningen och verksamhetsgranskarens utlåtande inte de omfattande och detaljerade internationella normer som gäller revision.

I förslaget har beaktats att det vid valet av verksamhetsgranskare oftast endast finns sådana medlemmar som inte hör till andelslagets förvaltning att tillgå. Dessa åtnjuter de övriga medlemmarnas förtroende, men har inte ens de kunskaper om redovisning och revision som krävs i den gamla revisionslagen.

De föreslagna kraven för verksamhetsgranskning är betydligt mer allmänna än kraven för revision.

Revisorn och verksamhetsgranskaren avger i alla fall sina egna berättelser över granskningen.

Verksamhetsgranskaren har rätt att få ett arvode av andelslaget för sin granskning och andelslaget ansvarar i princip även för övriga kostnader som uppkommer vid verksamhetsgranskningen.

De föreslagna bestämmelserna om skyldigheten för styrelsen och verkställande direktören att biträda verksamhetsgranskaren och om verksamhetsgranskarens närvaro på andelsstämman motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna om revision och revisor i 18 och 19 § i revisionslagen. Dessutom föreslås att det i tillämpliga delar ska föreskrivas om verksamhetsgranskarens oberoende ställning på motsvarande sätt som i 24 § i revisionslagen. Om verksamhetsgranskarens skadeståndsansvar föreskrivs på motsvarande sätt som om revisors ansvar i 25 kap. 1 §.

Enligt förslaget ska verksamhetsgranskaren inte anmälas till handelsregistret. Med tanke på verksamhetsgranskningens syfte finns det i samband med granskningen inget sådant behov av information hos utomstående som skulle göra det nödvändigt att registrera verksamhetsgranskaren. Sannolikt väljs någon av andelslagets medlemmar till verksamhetsgranskare.

Avsikten är att en verksamhetsgranskare ska väljas i andelslag som inte väljer en revisor. Enligt den föreslagna införandelagen (lag 2) behöver andelslagets stadgar inte ändras efter lagens ikraftträdande, även om det i stället för en revisor väljs en verksamhetsgranskare, om övriga förutsättningar uppfylls. Om andelslaget inte heller vill välja en verksamhetsgranskare, ska det i stadgarna införas en ändring om detta.

En detaljerad redogörelse för verksamhetsgranskningens innehåll finns i motiveringen till RP 24/2009 rd och i miljöutskottets betänkande MiUB 10/2009 rd.

I kapitlet föreslås dessutom tekniska ändringar. De föreslagna bestämmelserna om särskild granskning är tydligare och mera omfattande än de gällande.

Revision

1 §. Tillämplig lag. I paragrafen föreslås att i första hand denna lag och i andra hand revisionslagen ska tillämpas på revision av andelslag. Förslaget motsvarar 7 kap. 1 § i den gällande lagen och 7 kap. 1 § i aktiebolagslagen.

2 §. Revisorsval. I 1 mom. föreslås en hänvisning till de bestämmelser där det föreskrivs om andelslagets skyldighet att välja revisor. Förslaget avviker från 7 kap. 2 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i förslaget tagits med en hänvisning till 6 § i detta kapitel där det föreskrivs om ett börsandelslags skyldighet att välja en CGR-revisor. Förslaget motsvarar 7 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen. I 2 mom. föreslås bestämmelser om det organ som väljer revisor och om förfarandet. Förslaget motsvarar 7 kap. 2 § 2 mom. i den gällande lagen och 7 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

3 §. Revisorssuppleant. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om skyldigheten att välja en revisorssuppleant samt om de bestämmelser som ska tillämpas på revisorssuppleanter. Förslaget motsvarar 7 kap. 3 § i den gällande lagen och 7 kap. 3 § i aktiebolagslagen.

4 §. En revisors mandattid. I denna paragraf föreslås en bestämmelse om en revisors mandattid. Förslaget motsvarar 7 kap. 4 § i den gällande lagen och bestämmelserna om privata aktiebolag i 7 kap. 4 § i aktiebolagslagen.

5 §. Minoritetens rätt att kräva en revisor. I paragrafen föreslås en bestämmelse om rätt för de medlemmar som bildar en minoritet i andelslaget att kräva att revisor alltid ska väljas också i sådana andelslag där någon revisor enligt lag eller stadgarna inte fordras. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 7 kap. 5 § i den gällande lagen. Förslaget avviker

från 7 kap. 5 § i aktiebolagslagen endast på så sätt att minoritetskravet när det gäller val av revisor i andelslag fortfarande är större än i aktiebolag. I aktiebolag ska de aktieägare som understöder val av revisor ha minst en tiondel av bolagets samtliga aktier eller en tredjedel av de vid stämman företrädde aktierna. Enligt bestämmelserna i förslaget och i den gällande lagen är kravet 1/4 av det totala röstetalet eller 1/3 av det vid stämman företrädde röstetalet.

6 §. Särskild skyldighet att välja en CGR-revisor. I paragrafen föreslås att minst en av de revisorer som andelsstämman väljer ska vara en CGR-revisor eller en CGR-sammanslutning i fråga om ett börsandelslag. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 7 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

Verksamhetsgranskning

7 §. Val av verksamhetsgranskare och dennes mandattid. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om val av verksamhetsgranskare, det organ som förrättar valet samt om regionförvaltningsverkets behörighet. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen eller i aktiebolagslagen. Bestämmelser som motsvarar förslaget finns i 7 kap. 6 § i lagen om bostadsaktiebolag.

8 §. Verksamhetsgranskarens suppleant. Enligt förslaget ska det väljas åtminstone en suppleant för verksamhetsgranskaren, om endast en verksamhetsgranskare väljs. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen eller i aktiebolagslagen. Förslaget motsvarar 7 kap. 7 § i lagen om bostadsaktiebolag.

9 §. Verksamhetsgranskarens behörighet och oberoende. I paragrafen föreskrivs om fysiska och juridiska personer som inte kan fungera som verksamhetsgranskare, vilken sakkunskap och erfarenhet som krävs av verksamhetsgranskare samt att en verksamhetsgranskare ska vara oberoende. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen eller i aktiebolagslagen. Förslaget motsvarar 7 kap. 8 § i lagen om bostadsaktiebolag.

10 §. Verksamhetsgranskningens innehåll. Enligt förslaget omfattar verksamhetsgransk-

ningen en med tanke på arten och omfattningen av andelslagets verksamhet tillräcklig granskning av andelslagets ekonomi och förvaltning. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen eller i aktiebolagslagen. Förslaget motsvarar 7 kap. 9 § i lagen om bostadsaktiebolag.

11 §. Verksamhetsgranskningens berättelse. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om verksamhetsgranskarens skyldighet att sammanställa ett uttalande samt vad uttalandet ska ta upp. Dessutom ska verksamhetsgranskningens berättelse lämnas till andelslagets styrelse senast två veckor före den andelsstämma där bokslutet ska läggas fram för fastställelse. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen eller i aktiebolagslagen. Förslaget motsvarar 7 kap. 10 § i lagen om bostadsaktiebolag.

12 §. Arvode och övriga kostnader. Enligt förslaget har en verksamhetsgranskare rätt till arvode av andelslaget samt ersättning för de övriga kostnaderna för verksamhetsgranskningen. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen eller i aktiebolagslagen. Förslaget motsvarar 7 kap. 11 § i lagen om bostadsaktiebolag.

13 §. Verksamhetsgranskarens rätt att få upplysningar, skyldighet att lämna upplysningar och tystnadsplikt. Enligt förslaget ska andelslagets styrelse och verkställande direktör ge verksamhetsgranskaren möjlighet att förrätta verksamhetsgranskning i den omfattning som granskaren finner behövlig samt ge sådana redogörelser och sådan hjälp som granskaren begär. En verksamhetsgranskare har rätt att närvara och yttra sig vid ett styrelsesammanträde eller en andelsstämma som behandlar frågor som anknyter till granskarens uppdrag. Verksamhetsgranskaren är skyldig att vara närvarande vid sammanträdet eller stämman, om de frågor som behandlas är sådana att hans eller hennes närvaro är nödvändig. Dessutom ska verksamhetsgranskaren på begäran av andelsstämman ge närmare uppgifter om omständigheter som kan påverka bedömningen av ett ärende som behandlas vid stämman, förutsatt att andelslaget inte förorsakas väsentlig olägenhet av att uppgifterna ges. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen el-

ler i aktiebolagslagen. Förslaget motsvarar 7 kap. 12 § i lagen om bostadsaktiebolag.

8 kap.

Eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncern

Medlemmarnas granskningsrätt och särskild granskning

Eget kapital

14 §. Medlemmarnas granskningsrätt i andelslag med få medlemmar. I paragrafen föreslås en bestämmelse om medlemmarnas granskningsrätt i ett andelslag med högst tio medlemmar. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 7 kap. 6 § i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns inga motsvarande bestämmelser. Det är nödvändigt att hålla kvar en från aktiebolagslagen avvikande reglering eftersom utgångspunkten för andelslagsformen är den verksamhet som sker mellan andelslaget och dess medlemmar. Det sätt på vilket andelslagets verksamhet organiseras kan då i allmänhet inverka på hur likabehandlingen av medlemmarna förverkligas i praktiken.

De föreslagna bestämmelserna om eget kapital avviker från 6 kap. i den gällande lagen i det avseendet att det andelskapital som betalats för andelar av olika slag, täcker andels- och tilläggsandelskapitalet enligt den gällande lagen medan placeringsandelskapitalet i fråga om namn och villkor ändras till aktiekapital. Den väsentligaste ändringen när det gäller innehållet i bestämmelserna är att andelar och aktier antas vara utan nominellt belopp, om det inte i stadgarna bestäms om ett nominellt belopp (t.ex. insats). På motsvarande sätt som i aktiebolagslagen föreslås dessutom att andelslag ska kunna ha en fond för inbetalt fritt eget kapital. Bokslutsbestämmelserna om reservfonden kvarstår oförändrade, men den lagstadgade skyldigheten att göra avsättningar till fonden begränsas så att den motsvarar kravet på minimikapital i privata aktiebolag. I förslaget föreskrivs inte om utökning av överkursfonden, eftersom det i ett system med kapital utan nominellt belopp är möjligt att ta upp teckningspriset för nya andelar och aktier i andels- och aktiekapitalet och i fonden för fritt eget kapital. Förslaget innehåller inga bestämmelser motsvarande dem i 6 kap. 2 § 3 mom. i den gällande lagen när det gäller poster som jämföras med andelskapitalet och med andra poster i form av eget kapital, eftersom bokföringslagen och bokföringsförordningen ska tillämpas på dem.

15 §. Föreläggande om särskild granskning. I paragrafen föreslås en bestämmelse om hur särskild granskning söks, om beslutsfattandet samt om regionförvaltningsverkets behörighet att förordna en särskild granskare. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 7 kap. 7 § i den gällande lagen. Förslaget avviker från bestämmelserna om privata aktiebolag i 7 kap. 7 § i aktiebolagslagen endast i fråga om hur stor kvalificerad minoritet som krävs för att förordna särskild granskning.

1 §. Indelning och användning av eget kapital. I 1 mom. har ett andelslags eget kapital indelats i bundet eget kapital och fritt eget kapital. Förslaget avviker från 6 kap. 2 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att posterna i det egna kapitalet i förslaget har ordnats på ett nytt sätt, som utvisar i vilken grad posterna är bundna (beständigheten). På motsvarande sätt som i aktiebolagslagen upptas i den föreslagna fonden för inbetalt fritt eget kapital den del av andelarnas och aktiernas teckningspris som betalats till andelslaget och som inte tas upp i andelskapitalet och inget annat följer av bokföringslagen. Förslaget avviker från 8 kap. 1 § 1 om. i aktiebo-

16 §. Särskild granskare. I paragrafen föreslås bestämmelser om behörighetsvillkor för en särskild granskare. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 7 kap. 8 § i den gällande lagen och 7 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

17 §. Granskningsyttrande. I paragrafen föreslås en bestämmelse om det yttrande som ges av en särskild granskare. Förslaget motsvarar 7 kap. 9 § i den gällande lagen och 7 kap. 9 § i aktiebolagslagen.

18 §. Arvode och övriga kostnader. I paragrafen föreslås att en särskild granskare ska ha rätt till ett arvode och till ersättning för de övriga granskningskostnaderna av andelslaget. Förslaget motsvarar 7 kap. 10 § i den gällande lagen och 7 kap. 10 § i aktiebolagslagen.

lagslagen i det avseendet att det föreskrivs om eget kapital i form av såväl andels- som aktiekapital och att reservfonden kvarstår. Skyldigheten att göra avsättningar till reservfonden bibehålls nämligen i förändrad form.

I fråga om kapitallån föreslås i 12 kap. att det i enlighet med den gällande lagen inte ska hänföras direkt till det egna kapitalet. I stället föreslås att det tas upp som en särskild post i balansräkningen utgående från sina ekonomiska egenskaper. I allmänhet innebär detta att kapitallånet tas upp som en skuld.

Förslaget innehåller inga bestämmelser som motsvarar dem i 6 kap. 2 § 2—4 mom. i den gällande lagen när det gäller att ta upp räkenskapsperiodens överskott (förlust), avslutningsavgifter samt poster som innehållsmässigt motsvarar poster i det egna kapitalet. Sådana bestämmelser behövs inte, eftersom bokföringslagen och bokföringsförordningen tillämpas på andelslagets bokföring. Regleringen av dessa frågor kan således hänföras till den gällande bokföringslagstiftningen och vedertagen bokföringspraxis.

Enligt 2 mom. kan överskottet i det egna kapitalet anges som vinst och underskottet som förlust, om andelslagets syfte enligt stadgarna är att bereda vinst. Enligt bokföringsförordningen används vinst/förlust för resultatet i bokslutet. Någon motsvarande möjlighet finns inte i den gällande lagen. I den gällande lagen om andelslag används överskott bl.a. för den post i det egna kapitalet som utvisar räkenskapsperiodens och tidigare räkenskapsperioders vinst, för styrelsens förslag till vinstutdelning, för tillåtna sätt att dela ut medel och i uträkningen av utdelningsbara medel. Avdragbara utgifter är enligt 18 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet även: "1) års- och omsättningsrabatter, gottgörelse å inköp och försäljning samt andra dylika rättelseposter ävensom överskottsåterbäring, som andelslag utdelar på grund av inköp, försäljningar eller andra med dem jämförbara prestationer, i dess helhet, - - -". I skatteförvaltningens avisering (http://www.vero.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Aktiebolag_och_andelslag/Inkomstbeskattning) gällande 18 § i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet sägs följande: - - - "Medlemmarna i ett andelslag kan lyfta lön

för arbete som har utförts för andelslaget. Ett andelslag kan till sina medlemmar dela ut vinst i form av antingen överskottsåterbäring eller ränta på andelskapitalet. Vid beskattningen av andelslaget kan överskottsåterbäringen i sin helhet dras av från inkomsten, om fördelningsgrunden utgörs av andelslagets inköp eller försäljning eller andra jämförbara prestationer. För medlemmar utgör överskottsåterbäringen skattefri inkomst, om det är fråga om exempelvis en sådan inköps-gottgörelse, bonus eller jämförbar prestation som andelslaget har delat ut till sina medlemmar och som grundar sig på medlemmens inköp till det privata hushållet. Om överskottsåterbäringen däremot hänför sig till mottagarens näringsverksamhet, lantbruk eller annan verksamhet för inkomstens förvärvande, utgör denna skattepliktig inkomst för medlemmarna. En överskottsåterbäring som har betalats av ett arbetsandelslag beskattas som medlemmarnas lön. - - - "

I praktiken varierar de uttryck som använts för andelslagets resultat troligen något i olika andelslag och en del av de största andelslagen använder också samma uttryck som i de internationella redovisningsstandarderna (IFRS).

I samband med beredningen av propositionen har det kommit fram att en del av andelslagen konsekvent i alla sammanhang önskar använda orden "vinst" och "vinstutdelning" bl.a. av skäl som hänför sig till medelsanskaffning. Å andra sidan är en del av andelslagen uttryckligen av den åsikten att de nuvarande benämningarna som utgår från "överskott" och "utdelning av överskott" bör kvarstå. En ändring föreslås i syfte att beakta behoven i olika slag av andelslag.

Enligt 3 mom. föreskrivs i lagen om införande av lagen om andelslag (/) om överkursfonder som har avsatts innan denna lag trätt i kraft och om en sådan post som avses i 6 kap. 2 § 3 mom. i den gällande lagen. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. De föreslagna bestämmelserna avviker från 8 kap. 1 § 2 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att förslaget innehåller bestämmelser om sådana poster som avses i 6 kap. 2 § 3 mom. i den gällande lagen samt om reservfonden.

I 4 mom. föreslås en hänvisningsbestämmelse enligt vilken bestämmelser om utbetalning och annan användning av eget kapital utom i detta kapitel också finns i 16—19 kap. Den föreslagna bestämmelsen ska endast skapa klarhet i regleringen och vara informativ. De frågor som gäller användningen av eget kapital utgör en så central del av associationsrätten att denna hänvisning anses vara nödvändig. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 8 kap. 1 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

2 §. Fonden för inbetalt fritt eget kapital. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om hur teckningspriset tas upp i andelskapitalet och i den föreslagna fonden för inbetalt fritt eget kapital, när teckningspriset eller en del av det inte tas upp i andelskapitalet.

Eftersom utgångspunkten är att det inte bestäms något nominellt belopp för andelar och aktier innehåller förslaget inga sådana bestämmelser om en överkursfond som i den gällande lagen. Om det i andelslaget används andelar och aktier med ett nominellt belopp, tas det belopp som betalats av andelen eller aktien upp i andelskapitalet eller aktiekapitalet åtminstone upp till det nominella beloppet. Den föreslagna bestämmelsen gäller såväl bildandet av ett andelslag som emission av andelar och aktier senare under verksamhetens gång.

En optionsrätts eventuella teckningspris ska avsättas till fonden för inbetalt fritt eget kapital, om inte något annat beslutas. Till fonden ska avsättas också sådana andra placeringar av eget kapital som inte ska avsättas till någon annan fond. Det kan t.ex. vara fråga om en medlems vederlagsfria investering i andelslaget.

Med de tillägg som gäller andelar och aktier motsvarar förslaget 2 kap. 4 §, 8 kap. 2 § och 9 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

Bokslut och verksamhetsberättelse

När det gäller skyldigheten att upprätta bokslut och innehållet i bokslutet föreslås en hänvisning till bokföringslagens bestämmelser. Det föreslås att de omständigheter som enligt den gällande lagen tidigare presenterats i bokslutet såsom noter ska uppges i

verksamhetsberättelsen, som enligt den nationella bokföringslagstiftningen eller de internationella redovisningsstandarderna (IFRS) inte utgör en del av bokslutet. Det föreslås att bestämmelserna om lämnande av information ska förenklas.

3 §. Tillämpning av bokföringslagen. Enligt förslaget ska bokslutet och verksamhetsberättelsen upprättas i enlighet med bokföringslagen och detta kapitel. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 6 kap. 1 § i den gällande lagen och till ordalydelsen 8 kap. 3 § i aktiebolagslagen.

4 §. Räkenskapsperiod. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om bestämmande av räkenskapsperioden när andelslaget bildas och om ändring av räkenskapsperioden. Förslaget avviker från 2 kap. 5 § 1 mom. 5 punkten i den gällande lagen på så sätt att det kan bestämmas om räkenskapsperioden också i avtalet om andelslagsbildning. Avsikten med förslaget är inte att utesluta alternativet att det i avtalet om andelslagsbildning bestäms endast om den första avvikande räkenskapsperioden medan räkenskapsperioden i övrigt bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar 8 kap. 4 § i aktiebolagslagen.

5 §. Verksamhetsberättelse. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om skyldigheten att upprätta verksamhetsberättelse. I förslaget föreskrivs på samma sätt som i den gällande lagen och i aktiebolagslagen om skyldigheten för ett litet andelslag att presentera de upplysningar som enligt lagen om andelslag ska meddelas i verksamhetsberättelsen i bokslutsnoter, om verksamhetsberättelse inte upprättas. Förslaget motsvarar till innehållet 6 kap. 7 § 1 mom. i den gällande lagen och 8 kap. 5 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om uppgifter som gäller utbetalning av överskott och annat fritt eget kapital och andra åtgärder som gäller en sådan post i det egna kapitalet. Förslaget motsvarar till innehållet bestämmelsen i 6 kap. 7 § 2 mom. i den gällande lagen när det gäller åtgärder beträffande överskott. Förslaget motsvarar 8 kap. 5 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 3 mom. ska det i verksamhetsberättelsen ges grundläggande uppgifter om andelar och eventuella aktier och om andels- och aktiekapitalet samt om kapitallån. Momentets

1 och 2 punkt avviker från 6 kap. 5 § 1 punkten i den gällande lagen på så sätt att det i verksamhetsberättelsen också ska uppges antalet andelar och aktier av varje andels- och aktieslag och de huvudsakliga villkoren för dem. Denna ändring föreslås därför att dessa uppgifter i allmänhet inverkar avsevärt på andelslagets ekonomiska ställning samt på medlemmarnas och de andra andels- och aktieägarnas ekonomiska rättigheter så länge andelslaget är verksamhet och när det upplöses. En del av uppgifterna är annars inte alls tillgängliga och en del av uppgifterna fås endast från handelsregistret. I bestämmelsen om kapitallån i *3 punkten* i momentet har dessutom orden "gottgörelse av annat slag" strukits eftersom en sådan gottgörelse ingår i ordet "ränta".

Förslaget avviker från 8 kap. 5 § 3 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att andelskapitalet i ett andelslags verksamhetsberättelse fortfarande ska uppdelas i olika slag av andelar eftersom denna information inte fås från handelsregistret (jfr aktiekapitalet) och villkoren för återbetalning av poster i andelskapitalet kan avvika avsevärt från varandra med avseende på medlemmar och borgenärer.

Kravet i *4 mom.* på att uppge utländska filialer motsvarar till innehållet 6 kap. 7 § 2 mom. 2 punkten i den gällande lagen och till ordalydelsen 8 kap. 5 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

6 §. Verksamhetsberättelsens uppgifter om närståendelån. Det föreslås att den krets av personer för vilka närståendelån ska uppges inskränks i enlighet med motsvarande bestämmelser i aktiebolagslagen. Samtidigt slopas skyldigheten att ge uppgifter om s.k. enprocentsmedlemmar utanför andelslagets närmaste krets. Det föreslås att närstående definieras på samma sätt som i aktiebolag. Det har i praktiken inte visat sig finnas behov att bibehålla en mer omfattande anmälnings-skyldighet än i aktiebolagslagen. Som motiv till att bestämmelserna om närstående lindras föreslås att det i 25 kap. om skadestånd tas in bestämmelser om oaktsamhetspresumtion för det fall att ledningens eller medlemmens ansvar gäller skada som förorsakats genom en åtgärd till förmån för en person som står andelslaget nära. Förut-sättningarna för att ansöka om skadestånd för

brott mot likställighetsprincipen klargörs på annat ställe i förslaget genom den oaktsamhetspresumtion som tillämpas t.ex. på låne- och säkerhetsförhållanden mellan andelslaget och någon som hör till dess ledning och andelslaget och en medlem (25 kap. 1 § 3 mom och 2 § 2 mom.).

I *1 mom.* föreskrivs om de penninglån, säkerheter och ansvarsförbindelser till personer som står andelslaget nära och villkor för dessa som ska uppges i verksamhetsberättelsen, i det fall att de sammanlagt överstiger 20 000 euro eller utgör mer än 5 procent av andelslagets eget kapital enligt balansräkningen. I förslaget har de uppgifter som ska ges, till skillnad från 6 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen, förenhetligats i fråga om alla närstående. I fråga om de närstående medlemmar som anges i 3 och 4 punkten i nämnda moment i den gällande lagen föreslås att också de huvudsakliga villkoren för penninglånen uppges. De omständigheter som ska uppges enligt förslaget motsvarar i stor utsträckning den gällande lagen. Förslaget motsvarar 8 kap. 6 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I *2 mom.* föreskrivs om personer och juridiska personer som står andelslaget nära. Enligt förslaget anses ett andelslag och en person vara närstående till varandra, om den ena parten kan utöva ett bestämmande inflytande över den andra eller ett betydande inflytande över beslut som gäller den andras ekonomi och affärsverksamhet. Definitionen i den föreslagna bestämmelsen täcker också medlemmar som hör till andelslagets eller moder-sammanslutningens ledning, även om detta inte uttryckligen nämns i bestämmelsen. Definitionen motsvarar den definition av närstående som ges i de internationella redovisningsstandarderna (se IAS 24.9—24.12) och den föreslagna bestämmelsen är avsedd att tolkas på samma sätt som standarden. Den föreslagna definitionen beaktar de faktiska inflytanderelationerna på ett mer övergripande sätt än bestämmelserna i 6 kap. 4 § 1 mom. i den gällande lagen. Vid tolkningen av definitionen bör den faktiska innebörden av relationen uppmärksammas och inte enbart dess juridiska form. Enligt stycke 9 i den reviderade IAS 24 som trädde i kraft i januari 2011 anses en person eller en persons nära

familjemedlemmar vara närstående till ett rapporterande andelslag om personen i fråga (a)(i) utövar ett bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande över andelslaget. En person eller en persons nära familjemedlemmar anses närstående till ett rapporterande andelslag också om personen i fråga (ii) har ett betydande inflytande över det rapporterande andelslaget, eller (iii) hör till ledningen i det rapporterande andelslaget eller i modersammanslutningen till det rapporterande andelslaget. Enligt stycke 9 i den reviderade IAS 24 (b) är ett företag närstående till ett rapporterande andelslag om något av nedanstående villkor är tillämpliga: (i) företaget och det andra rapporterande andelslaget ingår i samma koncern, (ii) ett företag är ett av det andra företagens intresseföretag eller ett joint venture (samriskbolag) i vilket det rapporterande andelslaget är samägare, (iii) båda företagen är joint ventures i vilket samma tredje part är samägare, (iv) ett företag är ett joint venture i vilket ett tredje företag är samägare och det andra företaget är ett intresseföretag till det tredje företaget, (v) företaget är en pensionsfond som har bildats till förmån för anställda i antingen det rapporterande andelslaget eller i ett företag som är närstående till det rapporterande andelslaget. Om det rapporterande andelslaget självt utgör en sådan fond är de stödjande arbetsgivarna också närstående till det rapporterande andelslaget, (vi) företaget står under bestämmande inflytande eller gemensamt bestämmande inflytande av en person som avses i (a) eller (vii) en person som avses i (a)(i) har ett betydande inflytande över företaget eller hör till i ledningen i företaget eller i ett modersammanslutning till företaget (jfr RP 109/2005 rd s. 97 den gamla definitionen av närmaste krets, se bokföringsnämndens beslut 1829/2008). Trots skillnaderna i skrivsättet står den föreslagna definitionen av närstående innehållsmässigt sett nära definitionen av "närmaste krets" i den gällande lagens 6 kap. 4 §. Förslaget motsvarar 8 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

7 §. Verksamhetsberättelsens uppgifter om strukturella och finansiella arrangemang. I paragrafen föreslås bestämmelser om de uppgifter som ska ges i verksamhetsberättelsen när det görs företagsarrangemang i an-

delslaget eller när det på annat sätt görs ändringarna i det egna eller främmande kapitalet i andelslaget.

Paragrafens *1 punkt* motsvarar 6 kap. 7 § 2 mom. 3 och 5 punkten i den gällande lagen samt 8 kap. 8 § 1 punkten i aktiebolagslagen.

Paragrafens *2 punkt* motsvarar 6 kap. 5 § 5 punkten i den gällande lagen. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i aktiebolagslagen. Denna specialbestämmelse behövs, eftersom det system för borgenärskydd som hänför sig till andelskapitalets beständighet skiljer sig från aktiebolagslagens bestämmelser om det egna kapitalets beständighet. I ett andelslag är borgenärskyddet delvis baserat på att andelskapitalet under den tid som andelslaget är verksamt kan återbetalas endast efter det s.k. väntear som följer efter det att medlemskapet upphört eller andelen sagts upp. En från borgenärernas synpunkt väsentlig omständighet när det gäller betydelsen av andelskapitalet är om borgenärerna i tillräckligt god tid kan informeras om förestående återbetalningar.

Paragrafens *3 punkt* tillämpas när andelsstämman har fattat beslut om andels- eller aktieemission mot eller utan vederlag eller om att ge styrelsen ett sådant bemyndigande (eller förvaltningsrådet, om det bestäms så i stadgarna). Bestämmelsen tillämpas inte på en stadgebestämmelse om tagande av obligatoriska andelar som en förutsättning för medlemskap. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 8 kap. 7 § 2 punkten i aktiebolagslagen.

Paragrafens *4 punkt* motsvarar till innehållet 6 kap. 5 § 3 punkten i den gällande lagen och 8 kap. 7 § 3 punkten i aktiebolagslagen. I förslaget har konvertibla skuldebrev ändrats till särskilda rättigheter.

I *5 och 6 punkten* finns motsvarande bestämmelser som i 8 kap. 7 § 4 och 5 punkten i aktiebolagslagen i fråga om emitterade optionsrättigheter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier samt om bemyndiganden att emittera andelar och aktier samt optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier. De här nya kraven föreslås eftersom dessa uppgifter kan vara av avsevärd betydelse med tanke på medlemmar och andra ägare

och köpare av andelar och aktier. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen.

8 §. Verksamhetsberättelsens uppgifter om egna andelar och aktier. I 1 mom. anges uppgifter om andelar och aktier som ska lämnas i verksamhetsberättelsen. Förslaget avviker till innehållet från 6 kap. 5 § 4 punkten i den gällande lagen i det avseendet att förslaget beaktar egna andelar och aktier samt att det är tillåtet att ta emot dem som pant. I 2 mom. föreslås en bestämmelse om detaljuppgifter om egna andelar och aktier, såsom betalt vederlag. Förslaget motsvarar 8 kap. 8 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt förslaget kan andelar tillfalla andelslaget på många olika sätt. Enligt 9 kap. i förslaget ska andelslaget också kunna besluta om emission av vederlagsfria tilläggsandelar och aktier till sig självt. Egna andelar kan tillfalla andelslaget också via förvärv, inlösen och företagsarrangemang samt i samband med indrivning av fordringar. En bestämmelse om ett förbud mot att finansiera egna andelar föreslås i 16 kap. 11 §.

Paragrafens 1 mom. 1 punkt motsvarar till innehållet 6 kap. 5 § 4 punkten i den gällande lagen och 8 kap. 8 § 1 punkten i aktiebolagslagen. Någon bestämmelse som motsvarar 2 punkten finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 8 kap. 8 § 2 punkten i aktiebolagslagen.

I 2 mom. finns detaljerade krav på uppgifter om egna andelar och aktier som andelslaget har förvärvat och mottagit som pant under räkenskapsperioden. I fråga om apportvederlaget motsvarar momentets 3 punkt till sitt innehåll 6 kap. 6 § i den gällande lagen. Avsikten är fortfarande att t.ex. andelslagets medlemmar och borgenärer på basis av verksamhetsberättelsen kan konstatera att apportegendomen för andelslaget representerar ett ekonomiskt värde som motsvarar betalningen. Denna från aktiebolagslagen avvikande specialbestämmelse behövs eftersom andelslagets andelskapital inte anmäls till handelsregistret. Betalning genom apport och andra särskilda villkor kan dock påverka medlemmars, investerarens och borgenärens ställning på samma sätt som i aktiebolag och det föreslås därför att uppgifter om sådana villkor ska ges i andelslagets verksamhetsberättelse.

Uppgifterna i momentet motsvarar de uppgifter som avses i 8 kap. 8 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att det här tagits hänsyn till att det är tillåtet att förvärva egna andelar och aktier och ta emot dem som pant och att de föga utnyttjade bestämmelserna om placeringsandelar stryks. I införelagelagen föreskrivs på motsvarande sätt om uppgifter gällande placeringsandelar som emitterats före ikraftträdandet av den nya lagen.

Med stöd av 3 mom. ska andelar och aktier som andelslaget innehar uppges separat från andelar och aktier som det har tagit emot som pant. Om andelar och aktier har tagits emot från eller överlåtits till en närstående, ska denne nämnas vid namn. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget hänger samman med att förvärv av egna andelar och aktier tillåts. Förslaget motsvarar 8 kap. 8 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

9 §. Koncernbokslut. I 1 mom. föreskrivs om de krav som förutom bokföringslagen ska tillämpas på skyldigheten att upprätta koncernbokslut och på upprättandet. Den föreslagna regleringen av koncernbokslut avviker från den gällande lagen på samma sätt som den föreslagna regleringen av andelslagets bokslut avviker från den gällande lagen. Förslaget motsvarar med ovan nämnda undantag 8 kap. 9 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om moderandelslagets skyldighet att upprätta koncernbokslut i samband med utbetalning av medel. Förslaget motsvarar 6 kap. 8 § 2 mom. i den gällande lagen och 8 kap. 9 § 2 mom. i aktiebolagslagen (se RP 238/2009 rd).

Även om förslaget inte innehåller någon sådan uttrycklig bestämmelse som i 6 kap. 8 § 3 mom. i den gällande lagen, motsvarar det till innehållet den gällande lagen och aktiebolagslagen. Om sådan skyldighet att upprätta koncernens finansieringsanalys som finns i 1 punkten i nämnda moment i den gällande lagen föreskrivs i bokföringslagen (se 8 kap. 3 och 9 § i förslaget). Den skyldighet att lämna uppgifter som finns i 2 punkten i nämnda moment i den gällande lagen ingår i styrelsens förslag till disposition av andelslagets överskott och av annat fritt eget kapital (se 8 kap. 5 § 2 mom. i förslaget).

10 §. Registrering av bokslut och verksamhetsberättelse. I 1 mom. föreskrivs om andelslagets och moderandelslagets skyldighet att göra registeranmälan om bokslutet och verksamhetsberättelsen. Förslaget avviker från 6 kap. 9 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att det vid registreringen av bokslutshandlingarna också ska utfärdas ett intyg över andelsstämmans beslut om andelslagets överskott. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar i sak 8 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om följderna av att registreringsskyldigheten åsidosätts. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 6 kap. 9 § 2 och 3 mom. i den gällande lagen och 8 kap. 10 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

11 §. Bokföringsnämndens anvisningar och utlåtanden. I paragrafen föreslås bestämmelser om bokföringsnämndens befogenhet att ge anvisningar och utlåtanden om tillämpningen av den föreslagna lagens bestämmelser om upprättande av bokslut och utarbetande av verksamhetsberättelse. Förslaget motsvarar till innehållet 6 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen och till ordalydelsen 8 kap. 11 § i aktiebolagslagen.

12 §. Koncern. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om bestämmande inflytande, om bildande av en koncern samt om bokföringskyldighet. Jämfört med den gällande lagen har det i 1 mom. uttryckligen preciserats att den föreslagna definitionen av dottersammanslutning också omfattar stiftelser. I den gällande lagen finns inga sådana uttryckliga bestämmelser som i 2 och 3 mom. i förslaget, men förslaget motsvarar gällande rätt. Förslaget motsvarar 8 kap. 12 § i aktiebolagslagen.

Med avvikelse från 1 kap. 4 § 2 mom. i den gällande lagen föreskrivs i den föreslagna bestämmelsen inte uttryckligen om sådana lån och säkerheter till närstående och andra medlemmar som gäller koncernens moder- och dotterföretag och som ska uppges i balansräkningen eller i bokslutsnoter. I 8 kap. 6 § i förslaget finns en uttrycklig bestämmelse om uppgifter som ska ges i verksamhetsberättelsen i fråga om närståendelån.

I 2 och 3 mom. ges en definition av bestämmande inflytande hos den som skapar ett

koncernförhållande. Förslaget motsvarar till innehållet 1 kap. 4 § i den gällande lagen och även till ordalydelsen 8 kap. 12 § 2 och 3 mom. i aktiebolagslagen.

III AVDELNINGEN

Finansiering

9 kap. **Skyldighet att ta andelar, på stadgarna grundade andelar och aktier samt andels- och aktieemission**

I detta kapitel föreskrivs om en medlems skyldighet att ta en eller flera andelar samt om emission av frivilliga andelar och aktier och om rätt till frivilliga aktier och andelar. Skyldigheten att ta andelar baserar sig alltid på stadgarna. Vid bildandet baserar sig en andels- och aktieemission på avtalet om andelslagsbildning. Efter det baserar sig en andels- och aktieemission på stadgarna (styrelsens eller förvaltningsrådets rätt att emittera nya frivilliga andelar och aktier samt en medlems rätt att få andelar och skyldighet att ta andelar) eller andelsstämmans beslut om andels- eller aktieemission eller om ett bemyndigande att emittera andelar eller aktier.

Enligt förslaget ska de tilläggsandelar som regleras i den gällande lagen ersättas med andelar av olika slag, medan placeringsandelarna ersätts med aktier. Ändringen behandlas ovan i den allmänna motiveringen.

Specialbestämmelserna om tilläggsandelar och placeringsandelar föreslås bli strukna. Det föreslås därför specialbestämmelser i införelagen enligt vilka andelslaget på basis av bestämmelser som tagits in i stadgarna medan den gällande lagen var i kraft kan emittera tilläggs- och placeringsandelar enligt den gällande lagen och stadgarna i två års tid efter det att den nya lagen trätt i kraft. Enligt införelagen tillämpas dessutom på tilläggs- och placeringsandelarna enligt den gällande lagen de presumptionsbestämmelser som finns i den lagen så länge som andelslaget har dessa tilläggs- och placeringsandelar. I fråga om de tilläggsandelar som anges i den gällande lagen kvarstår därför t.ex. rätten till nya andelar mot eller utan vederlag utan att stadgarna ändras. Övergångsbestämmelserna behövs för att andelslagen ska ha tillräckligt med tid för att överväga villkoren för

tilläggsfinansiering i form av eget kapital enligt den nya lagen och för behövliga stadgeändringar. Att villkoren för tilläggs- och placeringsandelar som emitteras med stöd av den gällande lagen kvarstår leder också till att den nya lagen inte inverkar på risk- och avkastningsfördelningen mellan andelslagen och placeraren. För en ändring av den krävs alltid ett separat beslut. För fortsatt klarhet i den reglering som tillämpas på tilläggsfinansiering i form av eget kapital behövs det å andra sidan en begränsning av övergångstiden.

Enligt förslaget kan andelslaget direkt med stöd av lagen utan någon bestämmelse i stadgarna fatta beslut om beloppet av en andels och en akties teckningspris. Om det i stadgarna bestäms om en insats för andelen (andelens nominella belopp), kan andelslaget enligt förslaget i allmänhet direkt med stöd av lagen besluta om ett teckningspris som överstiger det nominella beloppet. I den nya lagen föreslås det av denna anledning inga uttryckliga bestämmelser om en anslutningsavgift som tas ut utöver insatsen.

Trots lagförslaget kan det å andra sidan fortfarande tas in bestämmelser om anslutningsavgifter i stadgarna. På de bestämmelser om anslutningsavgifter som tagits in i stadgarna före ikraftträdandet av den nya lagen tillämpas enligt den föreslagna infördelagen motsvarande bestämmelser som i 9 kap. 4 § i den gällande lagen. I praktiken har så gott som alla vattenandelslag en anslutningsavgift, genom vilken vattenandelslaget finansierar byggandet av sitt vattentjänstnät och andra investeringar. Vattentjänstverket kan ta ut en anslutningsavgift i enlighet med 19 § i lagen om vattentjänster (119/2001), men i allmänhet debiterar också andra vattentjänstverk än andelslag en anslutningsavgift.

Det är möjligt att man med anslutningsavgift i lagen om andelslag ursprungligen inte avsett detsamma som anslutningsavgift i den senare stiftade lagen om vattentjänster. I praktiken har lagen om andelslag dock tolkats så att det i ett vattenandelslags stadgar kan bestämmas också om en sådan anslutningsavgift som anges i lagen om vattentjänster, eftersom det föreskrivs om anslutningsavgift också i lagen om andelslag. Där-

emot har en bestämmelse om en s.k. tilläggsanslutningsavgift inte kunnat tas in i stadgarna, eftersom det inte föreskrivs om den i lag. Även om det inte föreslås några bestämmelser om anslutningsavgift i den nya lagen om andelslag, kan ett vattenandelslag ta ut anslutningsavgift med stöd av lagen om vattentjänster eller någon annan lag. Bestämmelser om anslutnings- eller tilläggsanslutningsavgift enligt lagen om vattentjänster kan således fortfarande tas in i ett vattenandelslags prislista.

Enligt den gällande lagen (9 kap. 4 §) återbetalas anslutningsavgiften inte, om inte något annat bestäms i stadgarna. I praktiken konstateras i vattenandelslagens stadgar om anslutningsavgiften enbart kan överföras eller om den kan överföras och återbetalas. Om anslutningsavgiften inte längre nämns i stadgarna, ska vattenandelslagen i varje fall överväga att se över sin prislista och kundavtal så att det i dem tas ställning till huruvida anslutningsavgiften kan återbetalas. Avsaknad av villkor kan inverka på beskattningen av anslutningsavgiften.

1 §. Skyldighet att ta andelar och aktier samt rätt att ta andelar och aktier på basis av stadgarna. Enligt 1 mom. ska varje medlem i andelslaget ta en andel. Motsvarande bestämmelser finns i 9 kap. 1 § 1 mom. och i 11 kap. 3 § 3 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från den gällande lagen också i det avseendet att teckningspriset för en andel kan bestämmas också i ett beslut om emission av andelar. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande uttrycklig bestämmelse. I aktiebolag baserar sig nämligen de rättigheter som motsvarar en medlems rösträtt och andra förvaltningsrättigheter alltid på aktieinnehavet.

Med stöd av 2 mom. kan det i stadgarna bestämmas om en medlems skyldighet att ta flera andelar eller att ta aktier. Det ska då också bestämmas om grunderna för ökningen eller minskningen av skyldigheten. Förslaget avviker från 9 kap. 2 § 1 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att det kan bestämmas om teckningspriset för nya andelar och aktier och om tid och sätt för betalning av det också i ett beslut av andelsstämman. I praktiken har man i stadgarna i väsentlig grad kunnat över-

låta beslutsfattandet i dessa frågor på styrelsen t.ex. så att styrelsen beslutar om anslutningsavgiften, vars belopp avsevärt kan påverka det totala priset för att förvärva en obligatorisk andel.

Med stöd av 3 *mom.* kan det i stadgarna bestämmas om en medlems rätt att få flera andelar eller aktier. Förslaget avviker från den gällande lagen (9 kap. 3 § 4 *mom.*, 11 kap. 1 § 2 *mom.* och 3 § 1 och 3 *mom.* samt 12 kap. 1 § 2 *mom.*) på så sätt att frågan om teckningspriset och villkoren för betalning av det kan överlåtas också till andelsstämman, eller på basis av ett bemyndigande av den, till styrelsen eller förvaltningsrådet för avgörande. Förslaget avviker från aktiebolagslagen på så sätt att rätten till nya andelar och aktier kan slås fast direkt i stadgarna utan något separat beslut t.ex. om emission av optionsrättigheter. Förslaget motsvarar till denna del den gällande lagen. Problem har veterligen inte förekommit.

Enligt 4 *mom.* kan andelslagen emittera andelar och aktier på det sätt som avses i denna paragraf antingen genom att emittera nya andelar och aktier eller genom att avyttra egna andelar och aktier som det innehar. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att möjligheten att förvärva egna andelar och aktier har beaktats. I stadgarna kan det bestämmas om emission av andelar och aktier mot vederlag och emission av vederlagsfria andelar och aktier. Det kan finnas behov att emittera vederlagsfria andelar eller aktier t.ex. när andelar eller aktier omvandlas till ett annat slag. Förslaget motsvarar 9 kap. 1 § 1 *mom.* i aktiebolagslagen.

2 §. Andelsemission och aktieemission. I paragrafens 1 *mom.* definieras andels- och aktieemission. Förslaget avviker från 9 kap. 3 § 1 *mom.*, 11 kap. 3 § 1 *mom.* och 12 kap. 1 § 2 *mom.* i den gällande lagen i det avseendet att andelsstämman direkt med stöd av lagen kan besluta om emission av andelar och aktier utöver vad som i stadgarna bestäms om skyldigheten att ta andelar och aktier. I förslaget har det också beaktats att bestämmelserna om tilläggsandelar och placeringsandelar ersätts med bestämmelser om andelar och aktier av olika slag. Också möjligheten att förvärva egna andelar och aktier har beaktats.

Med andelsemission och aktieemission avses att andelar och aktier erbjuds medlemmar, andra utomstående aktörer eller andelslaget självt. Att andelar och aktier bjuds ut baserar sig antingen på ett av andelsstämman fattat beslut om emission eller på ett bemyndigande för styrelsen eller förvaltningsrådet eller på en bestämmelse i stadgarna som gör det möjligt för styrelsen eller förvaltningsrådet att besluta bjuda ut andelar och aktier.

Förslaget avviker från 9 kap. 1 § 1 *mom.* i aktiebolagslagen på så sätt att styrelsen eller förvaltningsrådet i stadgarna kan bemyndigas att fatta beslut om en andels- eller aktieemission utan något bemyndigande av andelsstämman. Till denna del motsvarar bestämmelsen innehållsmässigt den gällande lagen.

I 2 *mom.* föreskrivs om andels- och aktieemission mot vederlag och om vederlagsfri andels- och aktieemission. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att det i förslaget tagits hänsyn till möjligheten att emittera aktier och möjligheten att emittera andelar och aktier också till andra än medlemmar samt möjligheten att förvärva egna andelar och aktier. För att likställighetsprincipen ska iakttas kan det behövas en möjlighet att emittera vederlagsfria andelar och aktier till samtliga andelsägare och aktieägare. Förslaget motsvarar 9 kap. 1 § 2 *mom.* i aktiebolagslagen.

I 3 *mom.* föreskrivs om minimiinnehållet i de stadgarnas bestämmelser som gäller andelsemission och aktieemission. Förslaget avviker från 9 kap. 3 § 1 *mom.*, 11 kap. 3 § 1 *mom.* och 12 kap. 1 § 2 *mom.* på så sätt att antalet andelar som emitteras eller maximumantalet inte behöver nämnas i stadgarna. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

På basis av 4 kap. 1 § i förslaget kan ett andelslag ha exempelvis grundandelar av nuvarande slag och flera slag av tilläggsandelar. Förslaget innebär att andelar av olika slag medför lika rätt sinsemellan, om inte annat bestäms i stadgarna eller något annat föreskrivs i införelagelagen i fråga om tilläggsandelar som baserar sig på den gällande lagen.

Andelar i ett andelslag avviker från aktier i ett aktiebolag på så sätt att andelarna inte direkt med stöd av lagen medför ekonomiska rättigheter till utdelning i andelslaget, vilket

är fallet med aktier i aktiebolag. Under den tid andelslaget är verksamt medför andelarna direkt med stöd av lagen endast rätt till återbetalning av andelen, om det inte dessutom bestäms i stadgarna att överskott delas ut på basis av andelsinnehavet. I stadgarna kan det dessutom i fråga om återbetalning av andelen tas in bestämmelser som avviker från huvudregeln i lagen på så sätt att det belopp som återbetalas är högre eller lägre än det belopp av andelens teckningspris som tagits upp i andelskapitalet. När andelslaget upplöses ger andelen rätt endast till återbetalning av det belopp av teckningspriset som tagits upp i andelskapitalet, om inte annat bestäms i stadgarna. I den gällande lagen finns det dessutom detaljerade bestämmelser om de ekonomiska rättigheter som tilläggsandelar medför. Av dessa skäl innehåller stadgarna ofta mer detaljerade bestämmelser om de rättigheter som andelar av olika slag medför än vad ett aktiebolags bolagsordning bestämmer om aktier.

I införandelagen föreslås övergångsbestämmelser om att de nuvarande systemen med tilläggsandelar ska kvarstå oförändrade, om inte andelslagen själva beslutar ändra dem.

3 §. Allmänna bestämmelser om beslutsfattandet. I 1 mom. anges vilket organ i andelslaget som är behörigt att fatta beslut om andels- och aktieemission. I 2 mom. föreskrivs att styrelsen kan bemyndigas att fatta beslut i saken. Förslaget avviker från 9 kap. 3 § i den gällande lagen i det avseendet att andelsstämman kan besluta om emission av nya andelar och aktier eller bemyndiga styrelsen eller förvaltningsrådet att fatta beslutet direkt med stöd av lagen. Villkoren för emission av nya andelar och aktier kan dessutom enligt förslaget anges också i andelsstämmans beslut (enligt den gällande lagen alltid i stadgarna). Enligt förslaget kan längden på det bemyndigande som ges styrelsen eller förvaltningsrådet anges fritt i andelslagets stadgar och i andelsstämmans beslut (i den gällande lagen högst 5 år). Förslaget avviker från 9 kap. 2 § i aktiebolagslagen i det avseendet att det i stadgarna, såsom i den gällande lagen, kan bestämmas om styrelsens eller något annat organs rätt att emittera nya ande-

lar och aktier utan något särskilt bemyndigande.

Förslagets 3 mom. innehåller en informativ hänvisning till bestämmelserna om andelsstämma i 5 kap. Den gällande lagen saknar motsvarande hänvisningsbestämmelse, men bestämmelser om stämmokallelse och stäm-mohandlingar finns i 4 kap. 11—13 § och 15 § i den gällande lagen.

4 §. Företrädesrätt till andelar och aktier. I 1 mom. föreskrivs om medlemmars och andels- och aktieägares företrädesrätt till andelar och aktier som emitteras. I den gällande lagen föreskrivs inte uttryckligen om företrädesrätt i fråga om teckning, men likställighetsprincipen ska tillämpas på emission av nya andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar (4 kap. 19 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom.). För ägare av tilläggs- och placeringsandelar begränsas rätten dessutom av presumtionsbestämmelsen i 11 kap. 3 § 2 mom. 5 punkten i den gällande lagen. Stadgarna kan avvika från presumtionsbestämmelsen. Förslaget motsvarar 9 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om företrädesrätt i fråga om teckning när det finns olika andelar och aktier i andelslaget. I den gällande lagen finns ingen uttrycklig bestämmelse om företrädesrätt i fråga om grundandelar. När det gäller tilläggsandelar och placeringsandelar regleras saken i 11 kap. 3 § 2 och 3 mom. samt i 12 kap. 1 § 2 mom i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 9 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att det i lagen föreslås en presumtionsbestämmelse om företrädesrätt för medlemmar och andra andels- och aktieägare. Stadgarna kan avvika från presumtionsbestämmelsen. I införandelagen föreslås bestämmelser som motsvarar presumtionsbestämmelsen i 11 kap. 3 § 2 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen i fråga om tilläggs- och placeringsandelar som har emitterats före ikraftträdandet av den nya lagen. Genom förslaget förenhetligas rätten till nya andelar och aktier för medlemmar och andra ägare av andelar och aktier av olika slag. Vidare klargörs hur specialbestämmelserna och stadgebestämmelserna om företrädesrätt förhåller sig till likställighetsprincipen. I infö-

randelagen föreslås bestämmelser som motsvarar presumtionsbestämmelsen i 11 och 12 kap. i den gällande lagen i fråga om tilläggs- och placeringsandelar som har emitterats före ikraftträdandet av den nya lagen.

Med stöd av 3 mom. kan det i stadgarna göras avvikelse från 1 och 2 mom. Enligt förslaget och den gällande lagen kan det i stadgarna bestämmas om förutsättningarna för emission av andelar och aktier, såsom ordningen för godkännande av teckningar som gjorts av medlemmar och andra andels- och aktieägare. Förslaget motsvarar bestämmelsen om privata aktiebolag i 9 kap. 3 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

5 §. Riktad andelsemission och riktad aktieemission. I 1 mom. föreskrivs om förutsättningarna för att avvika från företrädesrätten. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 9 kap. 4 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att det i lagen föreslås en specialbestämmelse om under vilka förutsättningar andelsstämman kan besluta eller bemyndiga styrelsen att besluta om emission av frivilliga andelar och aktier på ett sätt som avviker från medlemmars och andra andels- och aktieägares eventuella företrädesrätt (riktad andelsemission och riktad aktieemission). Enligt förslaget ska det finnas från andelslagets synpunkt vägande ekonomiska skäl för en riktad emission och för ett beslut som gäller riktad emission och emissionsbemyndigande fordras 2/3 kvalificerad majoritet av de vid andelsstämman avgivna rösterna (för närvarande räcker det med ett majoritetsbeslut). En riktad emission kan behövas t.ex. för att genomföra ett företagsköp eller något annat företagsarrangemang eller ett motivationssystem för ledningen och personalen.

I 2 mom. föreskrivs om ett bemyndigande för styrelsen att fatta beslut om en riktad andels- eller aktieemission. Genom förslaget förenhetligas medlemmars och andra andelsägares och aktieägares rättigheter när frivilliga andelar och aktier emitteras. Vidare klargörs hur specialbestämmelserna och stadgebestämmelserna om företrädesrätt förhåller sig till likställighetsprincipen. Utgående från de föreslagna bestämmelserna är det lättare

för medlemmar och andra andelsägare och aktieägare samt sådana som överväger att bli medlemmar och att förvärva andelar och aktier att förutse hur framtida andels- och aktieemissioner påverkar deras ställning. I den gällande lagen finns ingen motsvarande uttrycklig bestämmelse, som motsvaras av 9 kap. 4 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om emission i en sådan situation då antalet nya andelar och aktier inte kan delas jämnt. Enligt förslaget anses det inte som en avvikelse från företrädesrätten att emissionen genomförs på basis av en sådan stadgebestämmelse som avses i 9 kap. 2 § 3 mom. i förslaget eller på det sätt som avses i införelagen i fråga om tilläggs- och placeringsandelar som det bestämts om i stadgarna under den nuvarande lagens giltighetstid. Det anses inte heller som en avvikelse från företrädesrätten att odelbara teckningsrätter säljs och att försäljningspriset redovisas på föreslaget sätt. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 9 kap. 4 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Andelsemission och aktieemission mot vederlag

6 §. Beslutsinnehåll. I 1 mom. föreskrivs om vad som ska nämnas i ett beslut om andels- eller aktieemission mot vederlag. Förslaget avviker innehållsmässigt från 9 kap. 3 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att placeringsandelar ersätts med aktier och att egna andelar och aktier kan förvärfvas och avyttras. Dessutom har ovannämnda reglering av företrädesrätten beaktats. Om det med stöd av 3 punkten i förslaget bestäms om en andels nominella belopp i andelslagets stadgar och detta där omtalas som "insats" och teckningspriset är lika med det nominella beloppet, kan det i emissionsbeslutet t.ex. bestämmas att andelarnas teckningspris är "insatsen: x euro". Andelslaget kan såsom hittills slå fast teckningsprisets storlek: om inget annat följer av andelslagets stadgar kan det i allmänhet beslutas att t.ex. andelar som emitteras under räkenskapsperioden har samma teckningspris. Förslaget motsvarar inne-

hållsmässigt 9 kap. 5 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 och 3 mom. föreskrivs om vad som ska nämnas om teckningstiden i emissionsbeslutet i en situation då alla andelar och aktier inte tecknas vid den stämma som fattar beslut om andels- och aktieemissionen. Motsvarande uttryckliga bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar till innehållet 9 kap. 5 § 2 mom. i aktiebolagslagen och dess 3 mom. om privata aktiebolag. I fråga om börsandelslag finns det i förslaget ingen sådan bestämmelse som i 9 kap. 5 § 3 mom. i aktiebolagslagen om att teckningstiden i ett publikt aktiebolag inleds först efter registreringen av beslutet. Bestämmelsen i aktiebolagslagen baserar sig på en tvingande bestämmelse i kapitaldirektivet gällande publika aktiebolag. I praktiken ska ett börsandelslag offentliggöra teckningsrätten och teckningstidens början i enlighet med värdepapperslagstiftningen. I lagen om andelslag föreslås ingen sådan indelning i privata och publika andelslag som i aktiebolagslagen i fråga om aktiebolag.

7 §. Teckningspris. I den föreslagna paragrafen föreskrivs hur teckningspriset för en ny andel och aktie samt för en egen andel och aktie som andelslaget avyttrar ska tas upp i bokföringen. Förslagets 1 och 2 mom. avviker från 2 kap. 5 § 1 mom., 11 kap. 2 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i förslaget har tagits hänsyn till andelar och aktier utan nominellt belopp, att teckningspriset för en andel och aktie bestäms till ett högre belopp än det eventuella nominella beloppet samt att teckningspriset kan avsättas till fonden för inbetalt fritt eget kapital i stället för att tas upp i andels- och aktiekapitalet. Paragrafens 3 mom. avviker från den gällande lagen också på så sätt att det i förslaget tagits hänsyn till att egna andelar och aktier kan förvärvas och avyttras. Någon sådan bestämmelse finns inte i den gällande lagen.

I fråga om bestämmelserna om teckningspriset för en aktie motsvarar paragrafen 9 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

8 §. Registrering av beslut. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om registrering av ett beslut om aktieemission mot vederlag. Förslaget avviker från den gällande lagen i

det avseendet att placeringsandelarna ersätts med aktier. Förslaget motsvarar 9 kap. 7 § i aktiebolagslagen. Ett beslut om andelsemission mot vederlag anmäls inte för registrering, vilket motsvarar den gällande lagen.

9 §. Medlemmars, andelsägares och aktieägares rätt till information. I paragrafen föreskrivs om andelslagets skyldighet att informera den som innehar teckningsrätt om emissionsbeslutet samt om hur rätten kan utnyttjas. Förslaget avviker från 5 kap. 24 § i den gällande lagen på så sätt att det i förslaget har tagits hänsyn till att inte bara medlemmar utan också andra teckningsberättigade andelsägare och aktieägare behöver få information om ett beslut om andels- och aktieemission som avviker från stämmokallelser. I den gällande lagen saknas bestämmelser om rätt till information för ägare av tilläggs- och placeringsandelar. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 9 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

10 §. Teckning. I paragrafen föreskrivs att teckning ska ske bevisligen. Syftet med förslaget är att skapa klarhet och enhetlighet i andelslagspraxis. Även om det saknas en motsvarande uttrycklig bestämmelse i den gällande lagen, ska ett andelslag även för närvarande i praktiken kunna visa att en medlem eller någon annan har förbundit sig att ta frivilliga andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar. Förslaget motsvarar 9 kap. 9 § i aktiebolagslagen.

11 §. Teckningsfordringar. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om kvittning av teckningsfordringar samt om förbud mot att pantsätta eller avyttra teckningsfordringar. Med stöd av förslaget kan det fortfarande bestämmas om kvittningsrätten också i stadgar, även om det inte finns några uttryckliga bestämmelser om detta. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 9 kap. 8 § 1 mom. i den gällande lagen och 9 kap. 10 § i aktiebolagslagen.

12 §. Betalning i pengar. Förslaget avviker från 12 kap. 4 § 3 mom. i den gällande lagen på så sätt att placeringsandelarna ersätts med aktier. Dessutom är det enligt förslaget tillåtet att betala teckningspriset för en aktie på ett utländskt konto som motsvarar ett bankkonto i Finland. På samma sätt som i den gällande lagen regleras inte betalningssättet i

fråga om teckningspriset för andelar (se motiveringen ovan vid 2 kap. 5 §). För aktiernas del motsvarar förslaget 9 kap. 11 § i aktiebolagslagen.

13 §. Apport. I 1 mom. föreskrivs om värdet på och arten av apportvederlag som betalas för en andel eller en aktie. Förslaget avviker från 9 kap. 7 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att andelsstämman kan besluta om eller bemyndiga styrelsen eller förvaltningsrådet att besluta om betalning genom apport utan någon bestämmelse i stadgarna. I förslaget klargörs också förutsättningarna för apportens värde. Förslaget motsvarar 9 kap. 12 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om vilka uppgifter i anslutning till betalning genom apport som ska anges i andels- och aktieemissionsbeslutet. Förslaget avviker till innehållet från 6 kap. 6 §, 9 kap. 3 § 3 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. genom ett klargörande av kravet på vilka uppgifter om betalning genom apport som ska anges i andels- och aktieemissionsbeslutet. För att skapa klarhet i ansvarsfördelningen när andelar och aktier betalas genom apport föreslås dessutom att tecknaren i det fall att apportegendomens värde konstateras vara lägre än teckningspriset ska betala det bristande beloppet till andelslaget i pengar. I förslaget har det dessutom beaktats att placeringsandelarna ersätts med aktier. Förslaget motsvarar 9 kap. 12 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om s.k. efterrapport. Förslaget avviker från den gällande lagen. Dess syfte är på samma sätt som i 9 kap. 12 § 3 mom. i aktiebolagslagen att förhindra att bestämmelserna om apport kringgås.

14 §. Följderna av betalningsdröjsmål. Enligt paragrafens 1 mom. kan styrelsen konstatera att rätten till en andel och en aktie är förverkad, om teckningspriset och eventuell dröjsmålsränta inte har betalats efter det att de har förfallit till betalning och om styrelsen inte har beviljat tecknaren förlängd betalningstid. Styrelsen får i så fall ge teckningsrätten till någon annan eller ogiltigförklara den obetalda nya andelen och aktien.

Förslaget avviker till innehållet från 9 kap. 8 § 5 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att

placeringsandelar här har ersatts med aktier. Enligt förslaget tillämpas på indrivningsåtgärderna vid sen betalning av teckningspriset endast de principer som gäller styrelsens allmänna skyldigheter och indrivningsåtgärderna kan således dimensioneras utgående från vilken betydelse dröjsmålet har för andelslaget. I förslaget har det beaktats att betalningsvillkoren när det gäller andelar och aktier kan basera sig enbart på stadgarna. Det har också hittills varit det allmänna tillvägagångssättet i praktiken. I enlighet med den gällande lagen kan styrelsen inte bevilja förlängd betalningstid, om stadgarna innehåller detaljerade bestämmelser om betalningstiden.

Enligt 2 mom. är den vars rätt till en aktie enligt 1 mom. har konstaterats förverkad skyldig att i ersättning till andelslaget utöver eventuella indrivningskostnader betala en tiondel av aktiens teckningspris. I den gällande lagen finns ingen motsvarande bestämmelse för placeringsandelarnas del. Förslaget motsvarar 9 kap. 13 § 2 mom. i aktiebolagslagen. Också utan en uttrycklig bestämmelse kan det i andelsemissionsbeslutet bestämmas om motsvarande ansvar för tecknare av andelar.

15 §. Registrering av nya aktier. I 1 och 2 mom. föreskrivs om skyldigheten att registrera aktier och en höjning av aktiekapitalet samt om tidpunkten för registreringen. Förslaget avviker till innehållet från 12 kap. 4 § i den gällande lagen i det avseendet att placeringsandelarna här har ersatts med aktier och att tecknade och betalda aktier kan registreras i flera omgångar. Förslaget motsvarar 9 kap. 14 § 1 och 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 och 4 mom. föreskrivs om de uppgifter som ska fogas till registeranmälan. Förslaget avviker från 12 kap. 5 § i den gällande lagen på så sätt att ett revisorsyttrande alltid ska fogas till en anmälan om betalning av aktier med apportegendom. I förslaget är placeringsandelarna ersatta med aktier. Förslaget motsvarar 9 kap. 14 § 3 och 4 mom. i aktiebolagslagen.

16 §. Rättsverkningarna av en registrering av en aktieemission mot vederlag. Enligt förslaget medför en ny aktie ägar rättigheter från och med registreringen, om inte en senare tidpunkt anges i emissionsbeslutet, dock senast ett år efter registreringen. Förslaget motsvarar 12 kap. 6 § 1 och 3 mom. i den gäll-

lande lagen samt 9 kap. 15 § i aktiebolagslagen.

17 §. Överlåtelse av egna aktier och andelar som innehas av andelslaget. Egna aktier som innehas av andelslaget kan överlåtas eller andels- och aktiebrev eller en värdeandel kan överföras till förvärvaren först efter det att överlåtelsen är till fullo betald. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att möjligheten att förvärva och överlåta egna aktier har beaktats. I fråga om andelslagets aktier motsvarar förslaget 9 kap. 16 § i aktiebolagslagen. Enligt förslaget överlåter andelslaget en delvis betald egen andel, eftersom andelslaget också kan förvärva delvis betalda aktier och emittera nya delvis betalda andelar.

Vederlagsfri andelsemission och aktieemission

18 §. Beslutsinnehåll. I paragrafen föreskrivs om vad som ska nämnas i ett beslut om vederlagsfri andels- och aktieemission. Förslaget avviker till innehållet från 9 kap. 18 och 20 §, 11 kap. 3 § 1 och 2 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen genom att placeringsandelarna ersätts med aktier samt genom att en riktad vederlagsfri höjning tillåts under vissa förutsättningar, vilka enligt förslaget ska nämnas i beslutet. Förslaget avviker från 11 kap. 3 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att de andelar av olika slag som emitteras på grundval av den föreslagna nya lagen medför lika rätt till fondförhöjning, om inte annat bestäms i stadgarna. I fråga om de tilläggsandelar som baserar sig på den gällande lagen föreslås att det i införelagen tas in en presumtionsbestämmelse i enlighet med den gällande lagen. De gamla tilläggsandelarna medför därför inte heller i fortsättningen rätt till fondförhöjning, om inte annat bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 9 kap. 17 § i aktiebolagslagen.

Med stöd av förslaget är det i andelslag fortfarande möjligt att genomföra en s.k. blandemission på så sätt att en del av teckningspriset täcks med en överföring från en sådan fond för eget kapital som kan användas för höjning av andelskapitalet eller för en investering i fritt eget kapital, medan en del av

teckningspriset betalas av den som tecknar andelen. Även utan en uttrycklig bestämmelse kan det i enlighet med 9 kap. 20 § 4 mom. i den gällande lagen bestämmas i stadgarna att fondförhöjningen inte räknas in i det belopp som ska återbetalas av andelen.

19 §. Rättsverkningarna av en registrering av en vederlagsfri aktieemission. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om registrering av ett beslut om en vederlagsfri aktieemission. Förslaget avviker från 9 kap. 20 § i den gällande lagen på så sätt att det för en fondförhöjning förutom fritt eget kapital också kan användas andra poster i det egna kapitalet enligt villkoren för dem. Att beakta är också höjningar för att ändra en andels eller akties nominella belopp och de allmänna bestämmelserna om användningen av poster i det egna kapitalet. I förslaget har det dessutom beaktats att placeringsandelarna ersätts med aktier. Förslaget motsvarar 9 kap. 18 § i aktiebolagslagen. Ett beslut om en vederlagsfri andelsemission registreras inte, vilket motsvarar den gällande lagen.

20 §. Förverkande av en andel och en aktie. Enligt förslaget kan andelsstämman besluta att rätten till en andel eller en aktie och de på denna grundade rättigheterna har förverkats, om en förutsättning för att få andelen eller aktien är att mottagaren vidtar särskilda åtgärder och om andelen eller aktien inte har krävts på detta sätt inom tio år från registreringen av andelsemissionsbeslutet eller aktieemissionsbeslutet.

Syftet med förslaget är att begränsa längden på ett sådant mellantillstånd där andelen eller aktien ännu inte kommit i den persons ägo som har rätt till den. Också enligt den gällande lagen kan en vederlagsfri fondförhöjning genomföras genom att nya andelar ges ut mot uppvisande av andels-, tilläggsandels- eller placeringsandelsbrev.

I införelagen föreslås en övergångsbestämmelse om andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar som emitterats genom fondemission före ikraftträdandet av den nya lagen. Enligt övergångsbestämmelsen ska den utsatta tiden vid tillämpningen av denna paragraf börja från och med ikraftträdandet av den nya lagen.

Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar in-

nehållsmässigt 9 kap. 19 § i aktiebolagslagen.

21 §. Vederlagsfri andels- och aktieemission till andelslaget. I den föreslagna paragrafen tillåts vederlagsfri andels- och aktieemission till andelslaget självt. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att de föreslagna bestämmelserna om förvärv och avyttring av egna andelar och aktier har beaktats. En riktad vederlagsfri emission till andelslaget kan behövas t.ex. om det i allmänhet är andelsstämman som fattar beslut om emission av andelar och aktier och egna andelar och aktier behöver användas t.ex. för att genomföra ett företagsköp eller ett motivationssystem. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 9 kap. 20 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I förslaget saknas en sådan begränsning som i 9 kap. 20 § 2 mom. i aktiebolagslagen som ska tillämpas på publika aktiebolag. Den nämnda bestämmelsen i aktiebolagslagen baserar sig på en tvingande bestämmelse i det andra bolagsrättsliga direktivet. Bestämmelsen behöver inte tillämpas på andelslag.

10 kap. **Optionsrätter och andra särskilda rättigheter**

Förslaget motsvarar med mindre ändringar den gällande lagen, där det i 11 kap. 12—14 § och i 12 kap. 9 och 10 § föreskrivs om optionsrätter som berättigar till teckning av tilläggs- och placeringsandelar. Förslaget motsvarar 10 kap. i aktiebolagslagen. Enligt förslaget kan en optionsrätt berättiga att teckna alla andelslagets andelar. I den gällande lagen föreskrivs uttryckligen endast om optionsrätter som medför rätt till tilläggsandelar och placeringsandelar, men också enligt den gällande lagen kan det i stadgarna bestämmas om rätt att få andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar av andelslaget.

Förslaget innehåller inga uttryckliga bestämmelser om konvertibla skuldebrev, men enligt 1 § 2 mom. i kapitlet tillåts fortfarande ett villkor enligt vilket en innehavare av optionsrätt har rätt att kvitta teckningspriset för en andel eller en aktie som tecknas på basis av optionsrätten mot en fordran hos andelslaget.

1 §. Rätten att emittera särskilda rättigheter. I paragrafen föreskrivs om andelslagets rätt att emittera särskilda rättigheter som gör det möjligt att mot betalning teckna andelar och aktier. I paragrafen föreskrivs också om tillåtna avtalsvillkor samt om kvittning av teckningspriset. Paragrafen avviker från 9 kap. 3 § 4 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 § samt 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att det från andelslagets synvinkel måste finnas vägande ekonomiska skäl för att det ska emittera särskilda rättigheter. Enligt förslaget ska begreppet lån mot konvertibelt skuldebrev inte längre användas. Det är i rättsligt hänseende detsamma som en rättighet som tillkommer andelslagets borgenärer och som är förenad med ett villkor att kvitta en teckningsrelaterad skuld mot borgenärens fordran. Förslaget motsvarar 10 kap. 1 § i aktiebolagslagen.

2 §. Beslutsfattande. I förslaget föreskrivs om behörigt organ samt om förutsättningarna för ett giltigt beslut. Förslaget utgår ifrån att beslut i saken fattas av andelsstämman, om inte stämman ger styrelsen ett bemyndigande. Stämmans beslut om att emittera optioner eller att bemyndiga styrelsen ska fattas med sådan kvalificerad majoritet som föreskrivs i förslaget eller bestäms i stadgarna.

Paragrafens 1 mom. motsvarar till innehållet 9 kap. 3 § 4 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 § samt 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 10 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt presumptionsbestämmelsen i 2 mom. är ett bemyndigande i kraft tills vidare, om inte något annat bestäms i bemyndigandet. Förslaget motsvarar till denna del vad som föreskrivs om privata aktiebolag i 10 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen. Förslaget avviker från aktiebolagslagen i det avseendet att ett andelslags andelar inte behöver registreras. Det föreslås därför inte att bemyndigandet att emittera andelar ska registreras. Emission av optionsrätter samt bemyndiganden ska nämnas i verksamhetsberättelsen så som föreskrivs i lagförslagets 8 kap. 7 §. Dessutom ska ett börsandelslag offentliggöra emission av optionsrätter och ett bemyndigande som gäller detta i enlighet med värdepappersmarknadslagen.

I 3 mom. föreskrivs om krav på beslutsfattandet. Förslaget avviker från 4 kap. 20 § 1 mom. och 9 kap. 3 § 1—3 mom. i den gällande lagen på så sätt att det för ett beslut som gäller emission av optionsrätter och ett bemyndigande för styrelsen fordras 2/3 kvalificerad majoritet. Enligt den gällande lagen kan beslut i saken fattas förutom genom en stadgeändring som förutsätter kvalificerad majoritet också genom ett normalt majoritetsbeslut i fråga om optionsrätter som berättigar till tilläggsandelar och placeringsandelar. Ett krav på kvalificerad majoritet föreslås i syfte att förenhetliga beslutskraven och för att sättet att ange villkoren för långfristiga teckningsrätter som avser optionsrätt ska ha ett större understöd hos medlemmarna än normalt i en situation då framtiden är svår att förutse. Förslaget motsvarar 10 kap. 2 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

3 §. Beslutsinnehåll. I paragrafen föreskrivs vad som ska nämnas i ett beslut som gäller emission av särskilda rättigheter. Bestämmelserna i paragrafen har förtydligats jämfört med 9 kap. 3 § samt 11 kap. 3 § 2 mom. och 13 § 1 mom. i den gällande lagen.

Paragrafens 1 mom. avviker från den gällande lagen i det avseendet att kraven på vad optionsrättens villkor ska innehålla förtydligas. I förslaget krävs dessutom att avvikelser från en eventuell företrädesrätt ska motiveras. Detta krav hänförs sig till den reglering av företrädesrätten som föreslås ovan i detta kapitel. Med avvikelser från den gällande lagen är det inte obligatoriskt att i optionsrättens villkor nämna hur optionsrätterna ska behandlas när andelslaget upplöses och avregistreras. Lagens allmänna bestämmelser ska nämligen tillämpas på sådana situationer. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 10 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. hänvisas för klarhetens skull till de bestämmelser som blir tillämpliga när andelslaget fusioneras eller delas, om inte något annat föreskrivs i beslutet. Förslaget avviker från 11 kap. 3 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att en innehavare av optionsrätt direkt med stöd av lagen kan ha rätt att kräva inlösen i samband med fusion och delning. Förslaget motsvarar 10 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs hur teckningspriset för en optionsrätt eller någon annan särskild rättighet ska tas upp i bokföringen. Denna bestämmelse föreslås för klarhetens skull och för uppnående av ett enhetligare kapitalsystem. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Till denna del motsvarar förslaget 10 kap. 3 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att det också i optionsrättens villkor kan bestämmas om betalning av andelar och aktier med apportegendom (se 4 kap. 4 § 3 och 4 mom.). Förslaget avviker dessutom från den gällande lagen i det avseendet att andelar och aktier utan nominellt belopp tillåts.

4 §. Registrering av beslut. Enligt 1 mom. ska beslut om emission av optionsrätter eller andra rättigheter enligt 1 § som berättigar till aktier utan obefogat dröjsmål anmälas för registrering, dock senast en månad efter beslutet. Förslaget avviker från 12 kap. 10 § i den gällande lagen på så sätt att ett beslut som gäller emission av optionsrätter som berättigar till aktier ska anmälas för registrering senast inom en månad (enligt den gällande lagen inom 2 år). Förslaget avviker från aktiebolagslagen i det avseendet att ett beslut om optionsrätter som berättigar till andelar, på samma sätt som i den gällande lagen, inte behöver anmälas för registrering, eftersom andelar och andelskapitalet inte registreras.

Paragrafens 2 mom. gäller en situation där det efter emissionsbeslutet framgår att emissionen kommer att omfatta färre optionsrätter, andra särskilda rättigheter eller aktier än det i beslutet angivna maximiantalet. Andelslaget kan då anmäla minskningen för registrering. Avsikten är att ett beslut om emission av optionsrätter som berättigar till aktier ska registreras så snabbt som möjligt och det kan därför hända att antalet optionsrätter senare måste justeras. Förslaget motsvarar 10 kap. 4 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

5 §. Teckning av rättigheter. I den föreslagna paragrafen föreskrivs att teckning ska ske bevisligen. Syftet med förslaget är att skapa klarhet och enhetlighet i andelslagspraxis. Även om det saknas en motsvarande uttrycklig bestämmelse i den gällande lagen, ska ett andelslag även för närvarande i prak-

tiken kunna visa att en medlem eller någon annan har förbundit sig att ta optionsrätter. Förslaget motsvarar 10 kap. 5 § i aktiebolagslagen.

6 §. Vederlag till andelslaget. Enligt förslaget ska bestämmelserna i 9 kap. 11—13 § och 14 § 1 mom. tillämpas på betalning av teckningspris för optionsrätter eller särskilda rättigheter. Syftet med förslaget är att skapa klarhet och enhetlighet i andelslagspraxis. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 10 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

7 §. Emission av andelar och aktier. Enligt förslaget tillämpas på emission av andelar och aktier i övrigt vad som föreskrivs i 9 kap. 7 och 10—17 §, dock inte bestämmelsen i 9 kap. 15 § 2 mom. om tidsfristen för registrering av aktier. Syftet med förslaget är att skapa klarhet och enhetlighet i andelslagspraxis. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 10 kap. 7 § i aktiebolagslagen.

11 kap. **Ökning av andels- och aktiekapitalet**

Kapitlet innehåller bestämmelser om ökning av andels- och aktiekapitalet. Andels- och aktiekapitalet kan ökas när andelar, aktier eller optionsrätter emitteras, men detta är inte nödvändigt i ett system med kapital utan nominellt belopp. Å andra sidan behöver emission av andelar eller aktier inte nödvändigtvis ske i samband med en ökning av andels- eller aktiekapitalet, liksom inte heller för närvarande vid ökning av det egna kapital som motsvarar andels- eller tilläggsandelskapitalet eller vid ökning av placeringsandelskapitalet. Med tanke på lagens överskådlighet föreslås att bestämmelser om ökning av andels- och aktiekapitalet i sådana fall då andels- och aktiekapitalet ökas med nyemitterade andelar och aktiers teckningspris ska tas in i 9 kap., som det hänvisas till i detta kapitel.

En ökning av andels- och aktiekapitalet kan fortfarande ske också som en fondförhöjning. I ett system utan nominellt belopp behöver ökningen inte ha samband med åtgärder som gäller andelar eller aktier, såsom höjning av det nominella beloppet eller emission av nya

andelar eller aktier. Dessutom föreslås exaktare bestämmelser om sådana investeringar i andels- eller aktiekapitalet som innebär att medel betalas till andelslaget för att tas upp i andels- eller aktiekapitalet, utan att det i gengäld ges andels-, aktie- eller andra motsvarande rättigheter. Till denna del motsvarar principerna för hur medel tas upp i det egna kapitalet bestämmelserna i 6 kap. 2 § 3 och 4 mom. i den gällande lagen.

Förslaget avviker från aktiebolagslagen förutom i fråga om ökning av andelskapitalet också så att andelskapital kan överföras till aktiekapitalet t.ex. när andelar omvandlas till aktier.

1 §. Olika sätt att öka andels- och aktiekapitalet. I förslaget anges uttömmande hur andels- och aktiekapitalet kan ökas. Förslaget avviker från 9 kap. 19 och 20 §, 11 kap. 3 § 1 mom. samt 12 kap. 1 § 2 mom. och 8 § i den gällande lagen på så sätt att aktiekapitalet, som ska ersätta placeringsandelskapitalet, kan höjas också genom en fondförhöjning från andelskapitalet till aktiekapitalet. Detta hänför sig till förslaget om andelar utan nominellt belopp. Förslaget motsvarar 11 kap. 1 § i aktiebolagslagen.

2 §. Fondförhöjning. Enligt 1 mom. är det andelsstämman som beslutar om fondförhöjning. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 9 kap. 20 § 3 mom. i den gällande lagen samt till ordalydelsen 11 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Förslagets 2 mom. avviker till innehållet från den gällande lagen i det avseendet att styrelsen kan bemyndigas att besluta om en fondförhöjning och att placeringsandelarna ersätts med aktier. Förslaget motsvarar 11 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Bestämmelserna i 3 mom. om vilka uppgifter som ska ingå i ett beslut om fondförhöjning motsvarar till innehållet den gällande lagen samt till ordalydelsen 11 kap. 2 § 3 mom. i aktiebolagslagen. I den gällande lagen finns ingen uttrycklig bestämmelse som motsvarar förslaget, men ändring av insatsens nominella belopp ska nämnas i det beslut om ändring av stadgarna som gäller detta.

3 §. Andels- och aktiekapitalinvestering. I paragrafen föreslås bestämmelser om sådana för närvarande oreglerade situationer där

medel investeras i andelslaget för att tas upp i andels- eller aktiekapitalet utan något samband med emission av andelar, aktier, optioner eller andra sådana rättigheter. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 11 kap. 3 § i aktiebolagslagen.

4 §. Registrering av en ökning av aktiekapitalet samt dess rättsverkningar. I paragrafen föreslås bestämmelser om registrering av aktiekapitalet vid emission av nya aktier samt vid annan ökning, om betalning med apportegendom samt om tidpunkten när rättsverkningarna inleds.

Förslaget avviker innehållsmässigt från 12 kap. 4 och 6 § i den gällande lagen i det avseendet att ett revisorsyttrande ska skaffas om ökningen av aktiekapitalet har betalats med apportegendom. Yttrandet ska lämnas in till handelsregistret. En ökning av andelskapitalet ska fortfarande inte registreras. I fråga om ökningen av aktiekapitalet motsvarar förslaget 11 kap. 4 § i aktiebolagslagen.

12 kap. **Kapitallån**

De föreslagna bestämmelserna om kapitallån motsvarar huvudsakligen gällande lag. Kapitallån skiljer sig från andra efterställda lån i det avseendet att återbetalning av och ställande av säkerhet för kapitallån i strid med lagen och lånevtalet är förenat med samma påföljder som olaglig utbetalning av medel.

Med avvikelse från den gällande lagen föreslås inte att kapitallån definieras som en post i det egna kapitalet, utan behandlingen av kapitallån i bokföringen är beroende av vilka bokföringsbestämmelser som tillämpas. Detta beror i huvudsak på att kapitallån enligt IFRS-standarderna i allmänhet inte kan betraktas som eget kapital. Vid tillämpningen av bokföringslagen är utgångspunkten den att kapitallån betraktas som främmande kapital som omfattas av särskilda begränsningar i lagen. Ändringen har ingen större praktisk betydelse eftersom kapitallån betraktas som eget kapital enligt bestämmelserna om förlust av kapital i lagförslagets 23 kap. 23 § 2 mom.

I lagförslaget föreskrivs liksom i den gällande lagen om minimiinnehållet i kapitallå-

neavtal. Också andra villkor kan avtalas men de får inte stå i strid med lagens tvingande bestämmelser. Andelslaget kan fortfarande ha också andra efterställda lån på vilka bestämmelserna om kapitallån inte tillämpas. I situationer där det är oklart om ett lån är ett kapitallån eller något annat efterställt eller vanligt lån, avgörs frågan om kapitallånebestämmelserna är tillämpliga i regel utgående från parternas syfte. För undvikande av oklarheter kan det vara skäl att nämna saken i lånevtalet.

När ett andelslag på det sätt som avses i lagförslagets 22 kap. ombildas till ett aktiebolag eller personbolag eller när en enskild näringsidkare fortsätter dess verksamhet, övergår kapitallånet liksom de övriga skulderna på den som fortsätter med företagets verksamhet. Borgenären har rätt att motsätta sig ändringen, om inte något annat har avtalats. Eftersom kapitallånet är ett finansiellt instrument som regleras i lagen om andelslag är det efter en ändring av företagsformen inte nödvändigtvis förenat med samma rättsverkningar som tidigare. De begränsningar i fråga om återbetalning och ränta som föreskrivs i kapitallånevillkoren kvarstår emellertid trots ändringen.

1 §. Efterställt lån och övriga lånevillkor. I 1 mom. ingår tvingande bestämmelser om minimivillkoren för ett sådant kapitallån som avses i lagen. Förslaget avviker från 13 kap. 1 § 1 mom. i den gällande lagen i fråga om både ordalydelse och innehåll. Förslaget motsvarar 12 kap. 1 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Det föreslås att ordalydelsen i den gällande lagen förenklas på så sätt att "ränta på kapitallån" i förslaget också ska täcka sådan gottgörelse av annat slag som anges i den gällande lagen. Den ändrade ordalydelsen påverkar inte bestämmelsens materiella innehåll, utan bestämmelsen gäller på samma sätt som den gällande lagen både den fasta eller varierande ränta som bestäms enligt lånetiden och den avkastning som är beroende t.ex. av eventuella villkor gällande vinstandelar.

Bestämmelsen om återbetalning av kapitalet föreslås bli ändrad. Den föreslagna ändringen är i första hand förtydligande och anger att också kapitallån beaktas som förlusttäckning vid bedömningen av förutsättningarna för återbetalning.

Enligt förslaget ska samma förutsättningar gälla för betalning av ränta på kapitallån som för återbetalning av kapitalet. Den föreslagna ändringen är väsentlig eftersom dels utdelningsbara medel, dels kapital som hänför sig till andelslagets kapitallån enligt förslaget kan användas för betalning av ränta. Ändringen stämmer överens med den allmänna obligationsrättsliga principen enligt vilken räntan i allmänhet ska betalas före kapitalet. En reglering enligt den gällande lagen där förutsättningarna för återbetalning av kapitalet är lindrigare än förutsättningarna för räntebetalning kan leda till situationer där hela kapitalet har betalats men ränta inte nödvändigtvis någonsin kan betalas. Eftersom förutsättningen för räntebetalning ändras behövs det inte längre i lagen en sådan presumptionsbestämmelse som i 13 kap. 3 § 4 mom. i den gällande lagen där det sägs att räntan på kapitallån betalas före det utdelningsbara över-skottet.

Jämfört med 13 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen lindras förbudet mot att ställa säkerhet för kapitallån på så sätt att det i förslaget endast gäller andelslaget självt och dess dottersammanslutningar, men inte andra sammanslutningar som hör till samma koncern. Lindringen är motiverad eftersom syftet med bestämmelsen är att förhindra att säkerhet de facto ställs med andelslagets egna medel. På detta sätt säkerställs att kapitallånet också de facto är efterställt i fråga om rätten till betalning.

I 2 mom. föreskrivs om återbetalningsskyldighet i fråga om återbetalning av kapitalet på kapitallån, räntebetalning eller ställande av säkerhet i strid med lagen eller stadgarna. Förslaget motsvarar till innehållet straffbestämmelsen i 13 kap. 5 § och 22 kap. 1 § 2 punkten i den gällande lagen samt till ordalydelsen 12 kap. 1 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om specialsituationer då det föreskrivna borgenärsskyddsförfarandet inte gäller kapitallån. Förslaget avviker från 13 kap. 6 § i den gällande lagen i det avseendet att ett kapitallån trots de begränsningar som nämns ovan kan omvandlas till inbetalt fritt eget kapital och på samma sätt som det egna kapitalet användas till täckning av andelslagets förlust. Från obligationsrätts-

lig synpunkt är det då fråga antingen om kvittning eller om efterskänkning av skuld.

2 §. *Övriga bestämmelser om kapitallån.* I 1 mom. föreskrivs om skriftlig form på avtal om kapitallån och om ogiltighet. Förslaget motsvarar 13 kap. 4 § 1 och 3 mom. i den gällande lagen och 12 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs hur betalningen av en obetald ränta skjuts upp till en senare tidpunkt. I den gällande lagen finns ingen motsvarande bestämmelse, men förslaget bör anses motsvara gällande rätt. Förslaget motsvarar 12 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 3 mom. har kapitallån enligt presumptionsbestämmelsen samma rätt till andelslagets överskott. Förslaget motsvarar 13 kap. 4 § 2 mom. i den gällande lagen och 12 kap. 2 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

I 4 mom. föreskrivs att kapitallån ska tas upp som en särskild post i balansräkningen. Det ska enligt förslaget inte längre tas upp som en post direkt under det egna kapitalet, såsom i 13 kap. 1 § 1 mom. 4 punkten i den gällande lagen. Förslaget utgör å andra sidan inget hinder för att ta upp kapitallån under det egna kapitalet. Frågan avgörs på basis av de allmänna bokföringsbestämmelserna. Enligt IFRS-standarderna kan kapitallån i allmänhet inte betraktas som eget kapital. Vid tillämpningen av bokföringslagen är utgångspunkten den att kapitallån betraktas som främmande kapital som omfattas av särskilda begränsningar i lagen. I en situation då det egna kapitalet går förlorat kan kapitallån fortfarande i bolagsrättsligt avseende anges som eget kapital med stöd av den uttryckliga bestämmelsen i förslaget. Förslaget motsvarar 12 kap. 2 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 5 mom. hänförs kapitallån inte till de medel som kan användas för återbetalning av en andel, en tilläggsandel eller en aktie. Förslaget motsvarar 13 kap. 2 § 3 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

13 kap. Extra avgift

Förslagets 13 kapitel motsvarar i fråga om bestämmelsernas ordning och ordalydelse bestämmelserna i 14 kap. i den gällande la-

gen. I aktiebolagslagen finns inga motsvarande bestämmelser.

1 §. Allmänna bestämmelser. Förslaget motsvarar 14 kap. 1 § i den gällande lagen.

2 §. Ny medlem. Förslaget motsvarar 14 kap. 2 § i den gällande lagen.

3 §. Medlemskapets upphörande. Förslaget motsvarar 14 kap. 3 § i den gällande lagen.

14 kap. Tillskottsplikt

Förslagets 14 kapitel motsvarar i fråga om bestämmelsernas ordning och ordalydelse bestämmelserna i 15 kap. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns inga motsvarande bestämmelser.

Allmänna bestämmelser

1 §. Tillskottsplikt. Förslaget motsvarar 15 kap. 1 § i den gällande lagen. I införandelagen föreslås dessutom en övergångsbestämmelse i fråga om tilläggsandelar enligt den gällande lagen så att de inte beaktas som grund för tillskottsplikt, om inte annat uttryckligen bestäms i stadgarna (jfr 14 kap. 1 § 3 mom. i förslaget).

2 §. Ny medlem. Förslaget motsvarar 15 kap. 2 § i den gällande lagen.

3 §. Medlemskapets upphörande. Förslaget motsvarar 15 kap. 3 § i den gällande lagen. Hänvisningen i 2 mom. har ändrats i enlighet med 3 kap. 5 § i förslaget.

4 §. Kvittning. Förslaget motsvarar 15 kap. 4 § i den gällande lagen.

5 §. Bevarande av medlemsansökningar. Förslaget motsvarar 15 kap. 5 § i den gällande lagen.

6 §. Tillskottspliktiga medlemmars avgångsanmälningar. Förslaget motsvarar 15 kap. 6 § i den gällande lagen.

7 §. Ändring av tillskottsplikten. Förslaget motsvarar 15 kap. 7 § i den gällande lagen.

8 §. Beslut om uttag av tillskott vid likvidation. Förslaget motsvarar 15 kap. 8 § i den gällande lagen.

9 §. Beslut om uttag av tillskott vid konkurs. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 15 kap. 9 § i den gällande lagen.

10 §. Olika slags tillskottsplikt. Förslaget motsvarar 15 kap. 10 § i den gällande lagen.

11 §. Obegränsad tillskottsplikt. Förslaget motsvarar 15 kap. 11 § i den gällande lagen.

12 §. Komplettering av tillskottsplikten. Förslaget motsvarar 15 kap. 12 § i den gällande lagen.

13 §. Klander av fördelningsplan. Förslaget motsvarar 15 kap. 13 § i den gällande lagen.

Verkställighet av tillskottsplikt

14 §. Indrivning av tillskott. Förslaget motsvarar 15 kap. 14 § i den gällande lagen.

15 §. Tillskottspliktigas solidariska ansvar. Förslaget motsvarar 15 kap. 15 § i den gällande lagen.

16 §. Medlemmarnas rätt till återbetalning. Förslaget motsvarar 15 kap. 16 § i den gällande lagen.

15 kap. Andelar och aktier som hör till värdeandelssystemet

Förslagets 15 kap. innehåller i huvudsak bestämmelser om värdeandelssystemet endast i fråga om andelslagets andelar och aktier. När det gäller andra rättigheter, t.ex. optionsrätter, behövs det inga särskilda värdeandelsbestämmelser i lagen om andelslag. Det räcker med de allmänna bestämmelserna i lagstiftningen om värdeandelssystemet.

De bestämmelser som föreslås i kapitlet motsvarar huvudsakligen den gällande lagens 21 a kap. Bestämmelserna i förslaget omfattar förutom andelar också tilläggsandelar och aktier. Bestämmelserna har med avvikelse från den gällande lagen omgrupperats så att de motsvarar 4 kap. i aktiebolagslagen. Kapitlet börjar således med de allmänna bestämmelserna och efter det följer bestämmelserna om anslutning till och avförande ur värdeandelssystemet. Bestämmelserna har också omformulerats så att de är tydligare än de nuvarande.

I allmänhet kan andelslagets styrelse besluta om ett visst värdepapper ska anslutas till värdeandelssystemet. I kapitlet ingår emellertid bl.a. en presumtionsbestämmelse om att då ett andelslags andelar hör till värdeandelssystemet ska också rättigheterna att få andelar mot vederlag eller vederlagsfritt, på motsvarande sätt som enligt den gällande lagen,

sättas i omlopp inom värdeandelssystemet och vid behov registreras direkt på förvärvarens värdeandelskonto.

Förslaget innebär inskränkta rättigheter för andelsägare som inte är införda i värdeandelssystemet, dvs. andelsägare med gemensamt konto. Enligt förslaget är en förutsättning för utövande av samtliga andelsrättigheter att ägandet skrivs in i värdeandelssystemet. På detta sätt blir systemet överskådligare och enklare att administrera. Enligt förslaget blir det också avsevärt mycket enklare att reglera rättsförluster som uppkommer till följd att andelsägare med gemensamt konto förhåller sig passivt.

Kravet på att andelsstämmans beslut om att avföra andelar från värdeandelssystemet ska fattas med nio tiondedelars kvalificerad majoritet föreslås dessutom bli slopat. Ett sådant beslut kan enligt förslaget fattas med samma kvalificerade majoritet som andra beslut om ändring av stadgarna. Vidare föreslås vissa andra smärre ändringar i kapitlet.

Förslaget motsvarar innehållsmässigt aktiebolagslagen.

1 §. Anslutning till värdeandelssystemet. I 1 mom. föreslås att det i stadgarna ska bestämmas att andelar och aktier hör till värdeandelssystemet.

I andelslag, liksom i aktiebolag, är det frivilligt att ansluta andelar till värdeandelssystemet. Detta är något som andelslaget självt kan fatta beslut om.

Medlemskap i andelslaget är inte samma sak som att en andel är ansluten till värdeandelssystemet. Med avvikelse från 21 a kap. 1 § 1 mom. i den gällande lagen föreslås därför att värdeandelsbestämmelserna och förutsättningarna för medlemskap inte kopplas samman. Förslaget motsvarar 4 kap. 1 § i aktiebolagslagen.

Med avvikelse från 21 a kap. 2 § 1 mom. i den gällande lagen finns det i förslaget ingen uttrycklig bestämmelse om en stadgeändring eller ett beslut av andelsstämman om anslutning till värdeandelssystemet, eftersom samma sak framgår av det föreslagna 1 mom.

Det föreslås ingen uttrycklig hänvisningsbestämmelse motsvarande 21 a kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen i fråga om tilläggsandelar, eftersom tilläggsandelarna enligt förslaget i fortsättningen utgör andelar

av olika slag. På dem ska bestämmelserna om andelar tillämpas, om inte annat föreskrivs i denna lag eller i införelagen.

Det föreslås inte heller någon uttrycklig bestämmelse motsvarande 21 a kap. 1 § 3 mom. i den gällande lagen. Innehållet i den nämnda bestämmelsen har vid beredningen ansetts vara självklart. En bestämmelse i stadgarna kan fortfarande strykas, om alla värdepapper återbördas till andelslaget.

2 §. Andels- och aktierättigheter i värdeandelssystemet. I 1 mom. föreskrivs om hur utövandet av andelsrättigheter knyts till den medlems- och ägarförteckning som förs vid värdepapperscentralen. I fråga om förvaltarregistrerade andelar innehåller förslaget också en förtydligande hänvisning till 8 kap. 1 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 21 a kap. 11 § i den gällande lagen samt 4 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om andelsstämmans avstämningsdag, hur en ägare till en förvaltarregistrerad andel anmäls för att tillfälligt bli införd i medlemsförteckningen för deltagande i andelsstämman samt om verkningarna av förändringar som skett efter avstämningsdagen. Momentet föreslås bli ändrat i enlighet med 4 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen, vilket ändrades i samband med genomförandet av direktivet om aktieägares rättigheter.

Bestämmelserna i förslaget har i stor utsträckning samma innehåll som 21 a kap. 13 § 1 mom. och 14 § i den gällande lagen. Om de uppgifter som avses i andra meningen i 21 a kap. 14 § i den gällande lagen föreskrivs dock i 14 kap. 3 § 2 mom. i förslaget. I förslaget preciseras bestämmelsen om andelsstämmans avstämningsdag jämfört med den gällande lagen så att avstämningsdagen är åtta dagar före stämman.

I 3 mom. föreskrivs om den rätt som anteckning i medlemsförteckningen på avstämningsdagen medför i samband med utbetalning av medel och vid emission eller inlösen av andelar, aktier eller andra motsvarande rättigheter. Det föreslås att det i lagen ingående föreskrivs om användning av andelsstämmans avstämningsdag. Det är således inte nödvändigt för andelslaget att ha en

stadgebestämmelse om avstämningsdagen. Till denna del avviker förslaget från 21 a kap. 12 § i den gällande lagen.

Medlems- och ägarförteckning samt vänteförteckning

3 §. Medlems- och ägarförteckning. I 1 mom. föreskrivs om vilka uppgifter som ska antecknas i medlems- och ägarförteckningen, som förs av värdepapperscentralen. Förslaget avviker till innehållet från 21 a kap. 8 § i den gällande lagen i det avseendet att det inte innehåller specialbestämmelser om sådana uppgifter om betalningsadress som avses i 21 a kap. 8 § 4 mom. när andelen t.ex. är förvaltarregistrerad. Rättsinnehavaren kan alltid meddela valfri betalningsadress till värdeandelssystemet. Förslaget motsvarar 4 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs hur ägare till en förvaltarregistrerad andel och andra uppgifter anmäls till och tillfälligt antecknas i medlemsförteckningen för deltagande i stämman. Förslaget motsvarar till innehållet tredje meningen i 21 a kap. 14 § samt 4 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

4 §. Vänteförteckning. I 1 mom. föreskrivs att en förvärvare av en andel, tilläggsandel eller aktie antecknas i vänteförteckningen i en situation då andelslaget och värdepappret inte har registrerats och andelen eller aktien inte har betalats till fullo. Förslaget avviker till innehållet från 21 a kap. 9 § 4 mom. i den gällande lagen i det avseendet att det här saknas bestämmelser om anteckning i medlems- och ägarförteckningen (se tredje meningen i den gällande lagen). Medlemskapet i andelslaget och en medlems förvaltningsrättigheter börjar vanligen efter antagningen som medlem på så sätt att betalning av andelen i allmänhet inte inverkar på givandet av förvaltningsrättigheterna. Också de ekonomiska rättigheter som en andel medför (t.ex. rätt till överskott) kan börja innan andelen är till fullo betald. Å andra sidan kan en andel som anslutits till värdeandelssystemet inte antecknas i medlemsförteckningen innan den betalats till fullo, eftersom avsikten är att ett andelsbrev i form av ett värdepapper eller en värdeandel kan utfärdas endast över andelar som betalats till fullo. För att medlemskapets

början ska antecknas i medlemsförteckningen krävs därför full betalning av andelen endast om detta är en förutsättning för medlemskapets början. Förslaget motsvarar 4 kap. 4 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om anteckning i vänteförteckningen i en situation då avyttring av en andel eller aktie har begränsats genom villkor som gäller inlösen, samtycke eller något annat i lagen eller stadgarna angivet villkor. Förslaget motsvarar till innehållet 21 a kap. 9 § 3 mom. i den gällande lagen samt 4 kap. 4 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Förslaget innehåller inga sådana bestämmelser som i 21 a kap. 9 § 1 och 2 mom i den gällande lagen där det föreskrivs om sådan tillfällig registrering som avses i 16 c § 3 mom. och 18 § i lagen om värdeandelskonton. Bestämmelser om detta behöver inte tas in i lagen om andelslag. I 18 § i lagen om värdeandelskonton föreskrivs om bristfälliga ansökningar och om möjligheten att komplettera dem. När det gäller förslaget är det tillräckligt att frågan regleras allmänt i 1 mom. Till denna del motsvarar förslaget aktiebolagslagen.

5 §. Medlems- och ägarförteckningens samt vänteförteckningens offentlighet. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om vars och ens rätt att ta del av medlems- och ägarförteckningen och vänteförteckningen, om lämnande av kopior samt om begränsning av rätten att få uppgifter. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 21 a kap. 10 § och den sista meningen i 13 § 1 mom. i den gällande lagen. Förslaget motsvarar också 4 kap. 5 § i aktiebolagslagen.

Anslutning av andelar och aktier till värdeandelssystemet genom ändring av stadgarna

6 §. Beslut om anslutning. I paragrafen föreskrivs om andelsstämmans beslut, vad som ska nämnas i beslutet, om en stadgebestämmelse som gäller värdeandelssystemet samt om registrering av beslutet. Andelar har veterligen inte blivit föremål för offentlig handel. Ett andelslag som har sänt värdepapperscentralens samtycke till registermyndigheten har dock anslutit sig till värdeandelssystemet. Avsikten är att ändra 13 § i handelsregisterförordningen när det gäller bilagor till an-

delslagets handelsregisteranmälan på så sätt att det till anmälan ska fogas ett sådant samtycke av värdepapperscentralen som avses i 25 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet (826/1991) i fråga om onoterade andelar och aktier som ska anslutas till värdeandelssystemet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 21 a kap. 2 § i den gällande lagen och 4 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

7 §. Underrättelse om beslut. I den föreslagna paragrafen föreskrivs att andelslaget ska underrätta andels- och aktieägarna, värdepapperscentralen och kontoförvaltaren om andelsstämmans beslut om anslutning till värdeandelssystemet och hur andels- och aktieägarna ska gå till väga för att ansluta värdepapper till systemet samt hur underrättelsen ska ske.

Förslaget avviker från 21 a kap. 7 § i den gällande lagen i det avseendet att tidsfristen på fyra månader för underrättelsen föreslås bli förkortad till tre månader. Förslaget motsvarar 4 kap. 7 § i aktiebolagslagen.

8 §. Registrering av rättigheter. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om andels- eller aktieägarens rätt att hos kontoförvaltaren kräva registrering av sin rätt i värdeandelssystemet när anmälningstiden börjat löpa, om registrering på ett av värdepapperscentralen godkänt sätt samt om överlämnande av andels- eller aktiebrev till kontoförvaltaren och om anteckning på brevet, om en panthavare och andra rättsinnehavares rätt att anmäla sina rättigheter för registrering på andels-, tilläggsandels- eller aktieägarens värdeandelskonto samt om öppnande av ett värdeandelskonto. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 21 a kap. 3 § i den gällande lagen och 4 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

9 §. Verkan av anmälningstidens utgång. I 1 mom. föreskrivs att de på andelar eller aktier grundande rättigheterna inte kan utövas efter anmälningstidens utgång, om rätten inte har registrerats i värdeandelssystemet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 21 a kap. 6 § 1 mom. i den gällande lagen och 4 kap. 9 § i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om förbud att utfärda andels- eller aktiebrev eller interimisbevis över en rätt som antecknats i värdeandelssystemet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 21 a kap. 16 § i den gällande lagen samt för-

sta meningen i 3 kap. 9 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

10 §. Andelar som registreras på gemensamt konto. I 1 mom. föreskrivs om öppnande av ett gemensamt värdeandelskonto i andelslagets namn när anmälningstiden löpt ut för de innehavares räkning vars rättigheter inte blivit registrerade. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 21 a kap. 4 § 1 mom. i den gällande lagen och 4 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs att andelslaget kan bestämna att rätten har förverkats samt besluta om andra åtgärder, om rätten inte har krävts bli registrerad på värdeandelskontot inom en bestämd tid efter anmälningstidens utgång. Förslaget avviker från 21 a kap. 5 § 1—3 mom. i den gällande lagen i det avseendet av bestämmelserna har förenklats och att tiden för framläggande av ett registreringskrav föreslås bli förlängd från fem till tio år. I förslaget föreskrivs inte om en kvantitativ begränsning på en procent såsom i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 4 kap. 10 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Avförande av andelar och aktier ur värdeandelssystemet

11 §. Beslut om avförande. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om andelsstämmans behörighet att stryka en bestämmelse om anslutning till värdeandelssystemet ur sina stadgar. I förslaget föreskrivs också om vad som ska nämnas i beslutet samt om registrering av beslutet och om underrättelse till rättsinnehavarna.

Paragrafens 1 mom. avviker från 21 a kap. 17 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att beslut om saken fattas på andelsstämman med i allmänhet 2/3 kvalificerad majoritet mot 9/10 kvalificerad majoritet i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 4 kap. 11 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs att andels- eller aktieägarna ska underrättas om avförandet av andelar eller aktier ur värdeandelssystemet. Förslaget avviker från 21 a 7 § 1 mom. och andra meningen i 17 § 1 mom. i den gällande lagen genom att tidsfristen för underrättelsen föreslås bli förkortad till tre månader. Försla-

get motsvarar 4 kap. 11 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

12 §. Upprättande av förteckningar samt utfärdande av andelsbrev. I 1 mom. föreskrivs om upprättande av en medlemsförteckning, när rättigheter avförs ur värdeandelsystemet. Motsvarande uttryckliga bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget behövs av tydlighetsskäl. Förslaget motsvarar 4 kap. 12 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreslås en hänvisning till bestämmelser som ska tillämpas på utfärdandet av andels- eller aktiebrev. I förslaget föreskrivs också om förutsättningarna för att avföra en rättighet i en situation då en andel eller aktie enligt noteringen på värdeandelskontot är föremål för panträtt, utmätning eller säkerhetsåtgärder. Andelen, tilläggsandelen eller aktien får då inte avföras ur värdeandelsystemet utan att det samtidigt utfärdas ett andels- eller aktiebrev, som överlämnas till panthavaren eller utsökningmyndigheten. Förslaget motsvarar 4 kap. 12 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Förslaget avviker formellt från 21 a kap. 17 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att ett andelsbrev enligt hänvisningsbestämelsen i förslaget i princip utfärdas av andelslagets styrelse och inte som i den gällande lagen av det kontoförande institutet. I praktiken finns det dock inget hinder för att styrelsen och det kontoförande institutet kommer överens om att andels- och aktiebrevet utfärdas av det kontoförande institutet.

IV AVDELNINGEN

Utbetalning av andelslagets medel

16 kap. Utbetalning av medel

Förslaget avviker från den gällande lagen närmast så att bestämmelserna om tilläggsandelar och placeringsandelar ersätts med bestämmelser om andelar och aktier av olika slag och så att posterna i det egna kapitalet har delats upp i bundet och fritt eget kapital. Förslaget avviker från aktiebolagslagen huvudsakligen så att andelslagets överskott och annat fritt eget kapital kan delas ut till medlemmarna och andels- och aktieägarna endast

om detta tillåts i stadgarna. I den nya lagen om andelslag föreslås i detta sammanhang ingen bestämmelse likt den i aktiebolagslagen om rätt för en minoritet av medlemmarna att kräva att minst en viss del av räkenskapsperiodens överskott ska delas ut (jfr. minoritetsutdelning i aktiebolag). Eftersom ett andelslag kan betala ut medel endast om detta tillåts i stadgarna, föreslås att också s.k. egentliga gåvor ur andelslagets medel ska vara tillåtna på samma villkor och endast ur utdelningsbara medel.

På samma sätt som i den gällande lagen föreslås att överskott kan delas ut till medlemmar, andelsägare och aktieägare endast om det bestäms så i stadgarna. I praktiken använder andelslaget överskottet huvudsakligen till investeringar för att säkerställa heltäckande och högklassiga tjänster också i framtiden, eller delar ut en del av överskottet till medlemmarna som ränta på det placerade kapitalet eller som återbetalning av överskottet i förhållande till köpta tjänster. Avsikten är att användningen av överskott och i synnerhet återbetalningen av överskott i förhållande till de tjänster medlemmarna köpt fortfarande ska behandlas på annat sätt både i samfunds- och skattelagstiftningen än vinstutdelning som baserar sig på den finansiella placeringens belopp.

Vid beskattningen utgör den ränta som andelslaget betalar på andelskapital, placeringsandelar och tilläggsandelar för fysiska personer och dödsbon till 70 procent skattepliktig kapitalinkomst till den del det av den skattskyldige under skatteåret erhållna beloppet av inkomster som avses i 33 d § 2 mom. överstiger 1 500 euro (33 d § i inkomstskattelagen 1535/1992). Bestämmelserna om dividendinkomster lämpar sig i övrigt för sådan utbetalning av medel.

Allmänna bestämmelser

1 §. Utbetalningssätt. I 1 mom. föreskrivs om de lagliga sätten för utbetalning av medel. Förteckningen i förslaget är uttömmande, vilket innebär att alla andra sätt för utbetalning av medel än de som nämns i bestämmelsen utgör olaglig utbetalning och ger upphov till återbetalningsskyldighet hos mottagaren.

Förslaget avviker från 8 kap. 1 § 1 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att överkursfonden ersätts med fonden för inbetalt fritt eget kapital. I införandelagen föreslås en övergångsbestämmelse i fråga om överkursfonder som uppkommit före ikraftträdandet av den nya lagen.

Från den gällande lagen avviker också förslaget om att uttryckligen samma bestämmelser som för betalning av medel ska tillämpas på de ekonomiska förutsättningarna för givande av gåva. Förslaget motsvarar det rådande rättsläget om man ser till förarbetena till den gällande lagen.

Förslaget och den gällande lagen avviker från 13 kap. 1 § 1 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att skyldigheten att göra avsättningar till reservfonden bibehållits i förändrad form i förslaget, eftersom andelslag saknar ett sådant krav på minimikapital som aktiebolag har. Förslaget avviker från aktiebolagslagen också på så sätt att kapitlets allmänna bestämmelser om de ekonomiska förutsättningarna för utdelning av överskott och utbetalning av annat fritt eget kapital fortfarande ska tillämpas på s.k. egentliga gåvor.

Om andelslagets syfte enligt stadgarna är att helt eller delvis på det sätt som tillåts i 10 § bereda vinst åt andelsägarna och aktieägarna, tillämpas på vinstutdelningen vad som i detta kapitel föreskrivs om utdelning av överskott. Enligt lagförslaget 8 kap. 1 § 2 mom. kan ett sådant andelslag använda "vinst" för överskott och "förlust" för underskott i balansräkningen. Lagen innehåller inga begränsningar när det gäller att dela ut andelslagets medel som överskott till medlemmar och som vinst till andelsägare och aktieägare.

I 2 mom. hänvisas till bestämmelser som gäller andra än ekonomiska syften som andelslaget kan ha och bestämmelser som gäller gåvor. Enligt förslaget kan ett andelslag ha vilket syfte som helst, t.ex. att gemensamt fullfölja ett ideellt syfte eller att generera vinst. Enligt den gällande lagen kan ett syfte som avviker från huvudregeln i 1 kap. 2 § 1 mom. i den lagen endast vara ideellt (paragrafens 2 mom.). Enligt förslaget ska bestämmelserna om utbetalning av medel tillämpas på gåvor, dvs. ekonomiska förmåner

som betalas ur andelslagets medel helt utan direkt eller indirekt vederlag. Förslaget motsvarar till innehållet den gällande lagen om andelslag, som saknar en sådan undantagsbestämmelse i fråga om donationer som aktiebolagslagen har. Till övriga delar motsvarar förslaget 13 kap. 1 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Som olaglig utbetalning av medel anses enligt 3 mom. andra affärshändelser som utan någon affärsekonomisk grund minskar andelslagets tillgångar eller ökar dess skulder. I den gällande lagen finns ingen motsvarande uttrycklig bestämmelse, men förslaget torde motsvara gällande rätt. Förslaget motsvarar 13 kap. 1 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Paragrafens 4 mom. innehåller ett förbud mot att betala ut medel innan andelslaget är registrerat. Förslaget motsvarar 8 kap. 1 § 2 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen samt 13 kap. 1 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

2 §. *Solvens.* I paragrafen föreskrivs om förbud mot att betala ut medel ur andelslaget, om det då betalningsbeslutet fattades var känt eller borde ha varit känt att andelslaget var insolvent eller att utbetalningen skulle leda till insolvens. Förslaget motsvarar 8 kap. 5 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen samt 13 kap. 2 § i aktiebolagslagen.

3 §. *Utbetalningens samband med bokslutet.* I paragrafen föreskrivs om utbetalningens samband med det senast fastställda bokslutet, om kravet på revision samt om beaktande av försämringar i andelslagets ekonomiska situation som skett efter upprättandet av bokslutet. Förslaget avviker från 8 kap. 4 och 5 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att det i förslaget finns en uttrycklig bestämmelse om att sådana väsentliga förändringar i andelslagets ekonomiska ställning som har skett efter upprättandet av bokslutet ska beaktas vid utbetalningen. Bestämmelsen hänvisar till den också i gällande rätt omfattade ståndpunkten att en minskning av det fria egna kapitalet som har skett efter räkenskapsperiodens slut minskar det belopp som kan användas för utdelning av överskott. En eventuell ökning i annat eget kapital kan dock inte betalas ut förrän det har tagits upp i bokslutet.

Såsom i den gällande lagen innebär ett visst sätt att använda och dela ut det överskott och annat fritt eget kapital som balansräkningen utvisar att möjligheten att dela ut eller använda medel på något annat sätt begränsas med motsvarande belopp. Exempelvis snabb återbetalning av andelar på basis av att medlemskapet upphört eller andelen sagts upp minskar det belopp som kan delas ut som överskott utgående från användningen av andelslagets tjänster, som ränta på andelskapitalet eller som avkastning på aktierna.

Enligt förslaget är det också möjligt att dela ut överskott på basis av ett fastställt bokslut som uppgjorts för den pågående räkenskapsperioden och som täcker en del av den. Dessutom tillåter förslaget att ett andelslag som har uppkommit genom delning eller en kombinationsfusion betalar ut fritt eget kapital vid den första ordinarie andelsstämman, trots att andelslaget inte har varit verksamt en enda hel räkenskapsperiod. Avsikten är även att fastställa att medel kan betalas ut under tiden mellan räkenskapsperiodens slut och den ordinarie andelslagsstämma som ska hållas enligt lagen om andelslag. Däremot är det inte möjligt att inte över huvud taget fastställa något bokslut för en avslutad räkenskapsperiod och betala ut medel på basis av det föregående bokslutet, eftersom en ordinarie andelsstämma ska hållas inom sex månader efter räkenskapsperiodens slut. Den ordinarie andelsstämman ska fatta beslut om fastställande av bokslutet.

Förslaget motsvarar 13 kap. 3 § i aktiebolagslagen.

4 §. Skyldighet att återbetala medel. I paragrafen föreskrivs om mottagarens återbetalningsskyldighet, förutsättningarna för återbetalning samt räntan på det belopp som ska återbetalas. Förslaget avviker från 8 kap. 8 § 1 mom, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att återbetalningsskyldigheten i den gällande lagen uttryckligen gäller endast medlemmar, medan återbetalningsskyldigheten i förslaget gäller var och en som fått medel i strid med lagen eller stadgarna. Förslaget skiljer sig dock inte avsevärt från gällande rätt, eftersom det i den juridiska litteraturen har ansetts att samma principer som i förslaget tillämpas också när också andra än företagens ägare får

medel vid olaglig utbetalning. Den föreslagna regleringen gäller förutom medlemmar också bl.a. andra andels- och aktieägare och mottagare av sådana gåvor som avses i 9 §.

Enligt den gällande lagen har det en avgörande betydelse för återbetalningsskyldigheten om medlemmen hade grundad anledning att anta att utbetalningen var laglig. Avgörande i detta avseende är enligt förslaget om medlemmen eller mottagaren känt till eller borde ha känt till att utbetalningen skedde i strid med lagen om andelslag eller stadgarna. T.ex. för en medlem som inte deltar i ledningen av andelslaget kan det i praktiken vara omöjligt att visa att det fanns grundad anledning att anta att utbetalningen var laglig (en sådan medlem kan i allmänhet inte ha de möjligheter till information som behövs för att bedöma om andelslaget förblivit solvent).

Med avvikelse från den gällande lagen gäller de föreslagna bestämmelserna om olaglig utbetalning av medel också utbetalning i strid med stadgarna. I förslaget bestäms räntan på det belopp som återbetalas enligt 12 § i räntelagen, medan den i den gällande lagen bestäms enligt 3 § 2 mom. i räntelagen.

I förslaget ingår inte någon mot den gällande lagens 8 kap. 8 § 2 mom. svarande specialbestämmelse om täckande av olaglig utdelning som inte återbetalas. Enligt förslaget bestäms ledningens ansvar för täckandet av ett sådant underskott på basis av skadeståndsansvaret (se 25 kap. i förslaget).

Förslaget motsvarar 13 kap. 4 § i aktiebolagslagen.

Överskott och utdelning av det

5 §. Rätt till överskott och grunderna för utdelning av överskottet. Enligt paragrafen får överskott delas ut till medlemmarna, andelsägarna och aktieägarna endast om så bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 8 kap. 2 § 1 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. Med avvikelse från den gällande lagen har det i förslaget beaktats att bestämmelserna om tilläggsandelar och placeringsandelar ersätts med bestämmelser om andelar och aktier av olika slag. Presumptionsbestämmelsen om utdelning av överskott till-

lämpas endast på medlemmar, enbart med stöd av presumtionsbestämmelsen får medel inte betalas ut på grundval av andels- eller aktieinnehav. Om avsikten är att tillåta utdelning av överskott i förhållande till andels- eller aktieinnehavet, ska uttryckliga bestämmelser om detta alltid ingå i stadgarna.

Förslaget avviker från aktiebolagslagen i det avseendet att förutsättningen för utbetalning av medel i andelslag fortfarande är att det finns en bestämmelse i stadgarna som ger denna rätt. Dessutom antas vidare att utbetalningen av medel, om sådan tillåts, görs i enlighet med andelslagets syfte i förhållande till användningen av andelslagets tjänster till medlemmarna, om inte annat bestäms i stadgarna.

Med avvikelse från 8 kap. 2 § 2 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen föreslås det i lagen ingen uttrycklig bestämmelse om de i praktiken vanligaste sätten att ange förutsättningarna för utdelning av överskott i stadgarna. En sådan bestämmelse behövs inte, eftersom andelslagen i allmänhet använder standardstadgar. Också enligt den gällande lagen är det möjligt att fritt bestämma om grunderna för utbetalning av medel i stadgarna. Till denna del medför förslaget ingen ändring av rättsläget. Förslaget motsvarar också aktiebolagslagen.

6 §. Utdelningsbart belopp. I 1 mom. föreslås bestämmelser om den huvudregel som ska tillämpas på beräkning av det utdelningsbara överskottet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 8 kap. 3 och 4 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. I den föreslagna bestämmelsen behövs ingen hänvisning till enskilda poster i det egna kapitalet, eftersom dessa poster i 8 kap. 1 § i förslaget har delats in i fritt och bundet eget kapital. Bestämmelser om förutsättningarna för utdelning ur överkursfonden enligt den gällande lagen föreslås i införandelagen på motsvarande sätt som i den gällande lagen. Förslaget avviker från aktiebolagslagens 13 kap. 5 § i det avseendet att andelslag fortfarande är skyldiga att göra avsättningar till reservfonden.

Även om det i förslaget inte ingår sådana särskilda begränsningar som i den gällande lagen (8 kap. 4 § 1 mom., 11 kap. 3 § 1 mom.

och 12 kap. 1 § 2 mom.) motsvarar det till innehållet den gällande lagen. Enligt förslaget är snabb återbetalning av en andels teckningspris ett sätt att förvärva egna andelar. På detta tillämpas därför de föreslagna bestämmelserna om förvärv av egna andelar. Betalning av ränta på kapitallån förutsätter enligt förslaget inte längre enbart ett utdelningsbart överskott. Förutom utdelningsbara medel kan också kapitallånets kapital användas för detta. Av denna anledning föreslås ingen sådan bestämmelse som i den gällande lagen i fråga om räntan på kapitallån. Till denna del motsvarar förslaget aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. innehålls hälften av det överskott som tillkommer en medlem och en annan andelsägare för erläggande av det belopp av andelen som är obetalt, om inte annat bestäms i stadgarna. Bestämmelser som innehållsmässigt motsvarar förslaget finns i 8 kap. 4 § 2 mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. På basis av de allmänna reglerna om kvittning av fordran har andelslaget vanligen alltid rätt att kvitta den del av det obetalda teckningspriset som förfallit till betalning mot det överskott som ska delas ut till medlemmen. Bestämmelsen gäller inte andelslagets aktier, vilka medför stadgeenlig rätt vid utbetalningen av medel först efter att andelslaget och aktierna har registrerats. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande särskild kvittningsbestämmelse, vilket åtminstone delvis kan bero på att aktiebolagets aktier medför lagenlig rätt vid utbetalningen av medel först efter att de till fullo betalda aktierna registrerats.

I förslaget finns ingen sådan hänvisningsbestämmelse som i 8 kap. 4 § 3 mom. i den gällande lagen. Den saknar innehåll och var ursprungligen avsedd att förbättra överskådligheten i lagen. Till denna del motsvarar förslaget aktiebolagslagen.

7 §. Reservfond. Enligt 1 mom. ska andelslaget ha en reservfond. Avsättningar ska göras tills reservfonden uppgår till minst 2 500 euro. Enligt förslaget ska det till reservfonden avsättas fem procent av räkenskapsperiodens överskott enligt balansräkningen, från vilket föregående räkenskapsperioders förlust enligt balansräkningen har dragits av. Förslaget avviker från 8 kap. 9 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att

slutsumman på andelslagets balansräkning inte längre inverkar på vilket belopp som minst ska avsättas till reservfonden. Det föreslagna minimibeloppet 2 500 euro motsvarar minimikapitalet i ett privat aktiebolag. Det finns ingen anledning att uppställa ett högre krav på inbetalt eget kapital för andelslag än för aktiebolag (se 1 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen).

Enligt 2 mom. får reservfonden minskas genom andelsstämmans beslut endast på det sätt som föreskrivs i 11 kap. 1 § 2 punkten och i 18 kap. 1 §. Förslaget inverkar inte ur borgenärernas synvinkel menligt på de existerande reservfondernas beständighet, eftersom reservfonden enligt förslaget kan minskas endast på ett sådant sätt som anges i 8 kap. 10 § i den gällande lagen.

Med avvikelse från den 8 kap. 9 § i den gällande lagen innehåller förslaget ingen möjlighet att göra avsättningar till reservfonden ur uppskrivningsfonden. Bestämmelser om förutsättningarna för hur uppskrivningsfonden ska tas upp i bokföringen finns i 5 kap. 17 § i bokföringslagen, enligt vilken uppskrivningen ska återföras om den visar sig vara obefogad. Det är således möjligt att medel måste återbetalas ur reservfonden till uppskrivningsfonden och att denna notering på motsvarande sätt måste återföras. Det har därför inte ansetts befogat att föreslå att överföring av en post från uppskrivningsfonden till reservfonden tas in i lagen. I fråga om användningen av uppskrivningsfonden motsvarar förslaget aktiebolagslagen (se 11 kap. 1 § i aktiebolagslagen).

8 §. Beslutsfattande. I 1 mom. föreskrivs om andelsstämmans behörighet att besluta om utbetalning av medel och om bemyndigande av styrelsen samt om bestämmelser som ska tillämpas på stämmoförfarandet. Förslaget motsvarar till innehållet 8 kap. 6 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen kompletterat med hänvisningsbestämmelserna om stämmoförfarandet. Förslaget motsvarar också till ordalydelsen 13 kap. 6 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2—4 mom. föreskrivs uttryckligen om ett av andelsstämman utfärdat bemyndigande genom vilket styrelsen får besluta om utbetalning av medel, om att det i beslutet ska anges beloppet och vilka medel som används

samt om utbetalning med samtycke av samtliga medlemmar. Motsvarande uttryckliga bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Den möjlighet till bemyndigande som anges i 2 mom. behövs för att utbetalningen av medel ska kunna genomföras smidigt. Den föreslagna bestämmelsen i 3 mom. om innehållet i beslutet om utbetalning av medel motsvarar gällande rätt och god andelslagspraxis sådan den är för närvarande. Den föreslagna bestämmelsen i 4 mom. om att betala ut medel på något annat sätt än enligt 1 § 1 mom. med samtycke av alla medlemmar, motsvarar det rådande rättsläget. De föreslagna 2—4 mom. motsvarar 13 kap. 6 § 2, 3 och 4 mom. i aktiebolagslagen.

I förslaget ingår inte en sådan bestämmelse om preskription av rätten till utdelat överskott som finns i 8 kap. 6 § 3 mom. i den gällande lagen. Det föreslås att preskription av rätten till utdelat överskott ska omfattas av de allmänna bestämmelserna om preskription av skulder, på samma sätt som preskription av rätten till vinstutdelning i aktiebolagslagen. Till denna del motsvarar förslaget aktiebolagslagen.

Förslaget och den gällande lagen avviker från aktiebolagslagen på så sätt att andelslagets medel kan betalas ut till medlemmarna och andels- och aktieägarna endast om detta tillåts i stadgarna. I förslaget ingår därför inte heller sådana bestämmelser om minoritetens rätt att kräva vinstutdelning som i 13 kap. 7 § i aktiebolagslagen.

Övriga bestämmelser om utbetalning av medel

9 §. Gåvor. Enligt 1 mom. kan gåvor för ett allmännyttigt eller därmed jämförbart ändamål tillåtas i stadgarna. Om det finns en sådan bestämmelse i stadgarna, kan andelsstämman eller fullmäktigesammanträdet besluta om en gåva, om gåvans belopp med hänsyn till användningsändamålet samt andelslagets ställning och övriga omständigheter kan anses skäligt. Andelsstämman eller fullmäktigesammanträdet kan också bemyndiga styrelsen eller förvaltningsrådet att fatta beslut om gåvor. Om gåvor tillåts i stadgarna, får styrelsen utan andelsstämmans eller

fullmäktigesammanträdets bemyndigande för detta ändamål använda medel som med beaktande av andelslagets ställning är av ringa betydelse.

Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. I praktiken har det varit oklart om det fordras en bestämmelse i stadgarna för att gåvor ska kunna ges, eftersom överskott enligt den gällande lagen inte får delas ut ens till medlemmarna utan en bestämmelse i stadgarna som tillåter detta. Å andra sidan är gåvor tillåtna enligt förarbetena till den gällande lagen. Syftet med förslaget är att skapa klarhet i rättsläget i enlighet med de allmänna principerna gällande förutsättningarna för utbetalning av medel så att s.k. egentliga gåvor, dvs. helt vederlagsfria prestationer som grundar sig på annat än andels- eller aktieinnehav, får ges endast av andelslag vars stadgar tillåter gåvor.

Förslaget förutsätter i allmänhet inte att stadgarna ändras i sådana existerande andelslag vars stadgar för närvarande tillåter gåvor. Också på ett sådant andelslags gåvor tillämpas självfallet bestämmelserna i detta kapitel om utdelningsbart belopp och likställighetsprincipen.

Förslaget avviker från 13 kap. 8 § i aktiebolagslagen i det avseendet att gåvor är möjliga i aktiebolag utan en särskild bestämmelse i bolagsordningen.

Enligt 2 mom. kan styrelsens och förvaltningsrådets behörighet att ge gåvor utvidgas i stadgarna så att den motsvarar andelsstämmans och fullmäktigesammanträdets behörighet. Styrelsen eller förvaltningsrådet kan ha sådan rätt parallellt med eller i stället för andelsstämman eller fullmäktigesammanträdets. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse, eftersom ett bolag får ge gåvor utan att det finns någon bestämmelse om detta i bolagsordningen.

10 §. Annat syfte. I paragrafen föreslås en bestämmelse om utbetalning av medel för den händelse att andelslaget har något annat syfte än det som föreskrivs i den föreslagna lagen.

Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att ett syfte som helt eller delvis skiljer sig från lagens huvudregel i stadgarna kan anges vara något

annat än ideellt, såsom vinstsyfte. I praktiken avviker förslaget inte avsevärt från den gällande lagen, enligt vilket det i stadgarna kan bestämmas t.ex. om andelars och placeringsandelars rätt till ränta av minst en viss storlek. Förslaget avviker från den gällande lagen också på så sätt att om det i stadgarna föreskrivs om ett avvikande syfte, ska det där också bestämmas om tillvägagångssättet i sådana utbetalningssituationer som avses i 1 § i kapitlet. Förslaget skapar klarhet i rättsläget. Förslaget motsvarar 13 kap. 9 § i aktiebolagslagen.

11 §. Förbud mot att finansiera egna andelar och aktier. I förslaget föreskrivs att andelslaget inte får ge penninglån, betala ut medel eller ställa säkerhet för att utomstående ska kunna förvärva andelar eller aktier i andelslaget eller i dess modersammanslutning. I förslaget föreskrivs dessutom om ett undantag i fråga om personalfonder. Förslaget avviker till innehållet från 8 kap. 7 § i den gällande lagen såtillvida att förbudet att finansiera egna andelar och aktier endast ska gälla finansiering av förvärv av aktier och andelar i moderföretaget när det gäller sammanslutningar inom samma koncern. Begränsningen ska således inte längre gälla finansiering av förvärv av andelar och aktier i sammanslutningar som hör till samma koncern. Förslaget motsvarar 13 kap. 10 § i aktiebolagslagen.

17 kap. Återbetalning av andel när medlemskapet upphör och andelen inte längre existerar

I kapitlet föreslås bestämmelser om återbetalning av andelen när medlemskapet har upphört eller när andelen inte längre existerar på grund av att den sagts upp eller när förvärvaren av andelen inte har godkänts som medlem. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att andelslaget kan tillåta att också sådana andelar som utgör en förutsättning för medlemskap ges ut också till andra än medlemmar. I praktiken medför förslaget ingen ändring av rättsläget, eftersom andelslaget på basis av den gällande lagen kan ge också andra än medlemmar sådana tilläggsandelar vars villkor motsvarar villkoren för

andelar som är en förutsättning för medlemskap.

Enligt förslaget och den gällande lagen är återbetalningsbeloppet när andelen inte längre existerar i princip lika med det belopp som betalats till andelslaget för andelen. Enligt förslaget kan det i stadgarna bestämmas att återbetalningsbeloppet är lägre än det belopp som betalats till andelslaget för andelen på så sätt att t.ex. beloppet av en tidigare fondförhöjning enligt stadgarna inte återbetalas, vilket motsvarar den gällande lagen. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att det i stadgarna kan bestämmas också om någon annan grund för begränsning av återbetalningsbeloppet. Ändringen baserar sig på behov som framkommit i andelslagen. I praktiken medför förslaget ingen väsentlig ändring av rättsläget, eftersom det också enligt den gällande lagen i stadgarna kan bestämmas om en icke-återbetalbar anslutningsavgift som ska betalas förutom insatsen. På motsvarande sätt som i den gällande lagen kan endast en enhällig andelsstämma besluta om en stadgeändring som innebär att återbetalningsbeloppet minskas.

Enligt förslaget kan det också bestämmas i stadgarna att återbetalningsbeloppet kan vara högre än det belopp som betalats till andelslaget för andelen. Ett större återbetalningsbelopp kan täcka t.ex. andelens relativa del av överskottet i senast fastställda bokslut och av annat fritt eget kapital. I den gällande lagen finns ingen motsvarande uttrycklig bestämmelse, men också enligt den gällande lagen kan det i stadgarna bestämmas att det till innehavaren av andelsrättigheter i samband med att andelen sägs upp eller upphör att existera på annat sätt betalas ett visst belopp av det utdelningsbara överskottet som utdelning. Direkt med stöd av lagen har en före detta medlem och andelsägare fortfarande inte rätt att kräva att det betalda belopp av andelen som eventuellt överskrider andelens verkliga värde ska återbetalas.

I förslaget talas det om att "säga upp andel" i stället för att "minska antalet andelar". Uttrycket "minskning av antalet andelar" i den gällande lagen kan förstås så att andelar tas bort och ges bort på initiativ av såväl medlemmar och andelsägare som andelslaget. Avsikten är dock — såsom i den gällande la-

gen — att det i detta kapitel föreskrivs endast om medlemmars och andra andelsägares rätt att kräva återbetalning av det belopp som betalats för andelen och att de övriga ekonomiska rättigheter, eventuellt angivna i stadgarna, som baserar sig på att medlemskap avslutats och andelen "sagts upp" blir tillgodosedda.

Enligt förslaget ska de allmänna bestämmelserna om förvärv av egna andelar (19 kap.) tillämpas på snabb återbetalning. Bestämmelser om snabb återbetalning behövs därför inte i detta kapitel.

1 §. Förutsättningar för återbetalning av andel. I 1 mom. föreskrivs om de förutsättningar under vilka en medlem, en annan andelsägare och en förvärvare av andel kan kräva återbetalning av andelen, samt om det belopp av andelen som ska återbetalas. Återbetalningsbeloppet är i princip det belopp som betalats till andelslaget för andelen, om inte annat bestäms i stadgarna. Enligt 2 mom. kan det i stadgarna bestämmas att återbetalningen är lägre än det belopp som betalats till andelslaget så att t.ex. ett belopp som gäller en tidigare fondförhöjning inte beaktas, eller högre så att återbetalningen t.ex. täcker andelens relativa del av överskottet i senast fastställda bokslut.

Förslaget avviker från 10 kap. 1 § 1 mom. och 11 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att andelslaget kan tillåta att de grundandelar som utgör en förutsättning för medlemskap ges ut också till andra än medlemmar. I praktiken kan det i stadgarna bestämmas att de ekonomiska rättigheterna i samband med tilläggsandelar som är avsedda också för andra än medlemmar helt ska motsvara grundandelarna. Förslaget medför därför ingen väsentlig ändring av rättsläget.

När en andel överlåtits till en ny ägare t.ex. i samband med generationsväxling på en jord- eller skogsbrukslägenhet är återbetalningen av andelen på grund av att överlåtarens medlemskap upphört beroende av huruvida förvärvaren ansöker om medlemskap i andelslaget och huruvida förvärvaren antas som medlem (1 § 1 mom. 3 punkten och 3 kap. 1 § 4 mom. i kapitlet). På basis av nämnda bestämmelser kan medlemskapet, t.ex. vid generationsväxling på en jord- och skogsbrukslägenhet till följd av en medlems

död, i praktiken överförs utan att andelslaget blir tvunget att återbetala den avlidnes andelar och på nytt ta ut andelarnas teckningspris av den rättsinnehavare som övertar lägenheten efter den avlidna. Det är möjligt att i stadgarna förbereda sig för generationsväxlingar också på så sätt att förvärvaren av andelen vid en generationsväxling har rätt att bli medlem i andelslaget (3 kap. 1 § 2 mom.).

I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

I 2 mom. finns en presumtionsbestämmelse om beloppet av återbetalningen och maximibeloppet. Den föreslagna presumtionsbestämmelsen motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen. I alla andelslag som bildats före ikraftträdandet av lagen är återbetalningsbeloppet fortfarande lika med det belopp som betalats till andelslaget av insatsen, om inte något annat bestäms i stadgarna t.ex. om avslutningsavgift som ska återbetalas eller om särskild utdelning av överskott i samband med att medlemskapet upphör eller andelen sägs upp.

Förslaget avviker till innehållet från 10 kap. 1 § 2 mom. och 4 § 1 mom. i den gällande lagen genom att det i stadgarna kan bestämmas om ett lägre återbetalningsbelopp än det betalda beloppet också i andra fall än vid fondförhöjning. I stadgarna kan det också bestämmas att det i beslutet om andelsemission fastställs principer för beräkning av återbetalningsbeloppet inom de ramar som stadgarna anger. I enlighet med rådande rätt kan det också i stadgarna bestämmas att det belopp som ska återbetalas är högre än presumtionsbestämmelsen i lagen t.ex. så att också en viss andel av det utdelningsbara överskottet och av annat fritt eget kapital ska betalas i samband med återbetalningen av teckningspriset.

I 3 mom. definieras det egna kapital som kan användas för återbetalning. Förslaget motsvarar till innehållet 10 kap. 1 § 3 mom. i den gällande lagen. I införandelagen föreslås en övergångsbestämmelse enligt vilken tilläggsandels- och placeringsandelskapital som betalats för tilläggs- och placeringsandelar som baserar sig på en bestämmelse som tagits in i stadgarna före ikraftträdandet av den nya lagen inte ska beaktas vid återbetalningen av andra andelar, om inte annat be-

stäms i stadgarna. En för ett visst ändamål reserverad fond som hänförs till det fria egna kapitalet kan behövas t.ex. med tanke på en kommande fondförhöjning.

I 4 mom. anges den räkenskapsperiod på basis av vilken det egna kapital som kan användas för återbetalning räknas. Förslaget avviker från 10 kap. 1 § 4 mom. i den gällande lagen i det avseendet att det i stadgarna också i fråga om grundandelarna kan bestämmas om en kortare 6 månaders tidsfrist på motsvarande sätt som i de gällande bestämmelserna om tilläggsandelar. Förslaget gör det lättare att använda andelar av olika slag. Det finns inte uppgifter om att en kortare tid för återbetalning skulle ha varit problematisk ur borgenärernas synvinkel i sådana andelslag som har tilläggsandelskapital.

Förslaget innehåller ingen sådan bestämmelse som i 10 kap. 1 § 5 mom. i den gällande lagen om hur tilläggs- och placeringsandelskapitalet samt kapitallån ska beaktas vid beräkning av det egna kapital som kan användas. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att andelar av olika slag medför samma rätt till betalning, om inte annat bestäms i stadgarna. I införandelagen föreslås motsvarande övergångsbestämmelser som i den gällande lagen i fråga om tilläggs- och placeringsandelar som baserar sig på bestämmelser som tagits in i stadgarna före ikraftträdandet av den nya lagen.

Hur ett belopp som eventuellt inte återbetalas ska tas upp klargörs genom allmänna anvisningar av bokföringsnämnden.

2 §. Tidpunkt för betalningen. Enligt 1 mom. återbetalas andelen i princip efter ett s.k. vänteår, såsom föreskrivs i 10 kap. 1 § 4 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från 10 kap. 3 § 1 mom. och 11 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att presumtionsbestämmelsen i fråga om alla slag av andelar är att betalning ska ske inom ett år efter utgången av den räkenskapsperiod under vilken andelen upphörde. Dessutom avviker förslaget från den gällande lagen på så sätt att det i stadgarna kan bestämmas om en kortare sex månaders väntetid för alla slag av andelar. I den gällande lagen gäller den kortare tidsfristen endast tilläggsandelar. I praktiken medför förslaget ingen väsentlig ändring av rättsläget, eftersom de ekonomis-

ka rättigheterna i samband med tilläggsandelar enligt den gällande lagen kan motsvara rättigheterna i samband med grundandelar och huvuddelen av andelslagets finansiering i form av andelskapital kan vara tilläggsandelskapital.

Sådan snabb återbetalning som anges i den gällande lagen ska enligt förslaget genomföras som förvärv av egna andelar. Bestämmelser om detta föreslås i 19 kap. På motsvarande sätt som i den gällande lagen preskriberas rätten till återbetalning inom en viss tid, som beräknas från det att återbetalningen borde ha skett. På motsvarande sätt som i den gällande lagen betalas ingen ränta eller dröjsmålsränta på återbetalningen från det att återbetalningsbeloppet kan lyftas i enlighet med detta moment och en eventuell bestämmelse i stadgarna. På återbetalning tillämpas således samma princip om skyldighet för borgenären att avhämta prestationen som enligt 4 § i lagen om skuldebrev tillämpas t.ex. på bankdepositioner.

Enligt 2 mom. ska det i stadgarna bestämmas om vilka rättigheter en tidigare medlem, andelsägare och en andel har i andelslaget i det fall att det i stadgarna bestäms att återbetalningen skjuts upp med mer än vänteaåret. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 10 kap. 3 § 1 mom. och 11 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen.

I 3 mom. föreskrivs om en möjlighet att vid uppskjuten återbetalning erlagga återbetalningen på basis av bokslutet för en senare räkenskapsperiod. Förslaget motsvarar till innehållet 10 kap. 3 § 2 mom. i den gällande lagen, eftersom det i praktiken är möjligt att beräkna återbetalningsbeloppet på basis av ett senare bokslut endast om det bestäms om uppskjuten återbetalning i stadgarna.

Förslaget innehåller inga sådana uttryckliga bestämmelser som i 10 kap. 4 § i den gällande lagen i fråga om snabb återbetalning av andel. Snabb återbetalning av andel ska enligt förslaget genomföras som förvärv av egna andelar. Bestämmelser om detta föreslås i 19 kap. Enligt förslaget kan andelsstämman besluta om förvärv av egna andelar också utan en bestämmelse om detta i stadgarna. I införandelagen föreslås bli föreskrivet att om en bestämmelse om snabb återbetalning har tagits in i stadgarna före ikraftträd-

dandet av den nya lagen, ska bestämmelsen gälla högst 10 procent av andelskapitalet, om inte annat bestäms i stadgarna.

Förslaget avviker från den gällande lagen också i det avseendet att andelslaget i stadgarna eller i ett beslut av andelsstämman fritt kan besluta hur många andelar som kan beröras av snabb betalning. Förvärv av egna andelar begränsas i praktiken av att andelslagets medlemmar måste ha kvar minst så många andelar som minimiantalet medlemmar i andelslaget tillsammans är skyldiga att ta.

I ordalydelsen har det också beaktas att det belopp som återbetalas av andelen, om så bestäms i stadgarna, kan innehålla också en del av andelslagets överskott och annat fritt eget kapital. I förslaget har det också tagits hänsyn till att det i stadgarna kan bestämmas att betalningen kan ske tidigare än efter vänteaåret.

3 §. Efterhandsåterbetalning. Enligt paragrafen kan det i stadgarna bestämmas om rätt att få efterhandsåterbetalning senare, om andelslaget inte har kunnat betala hela beloppet på grund av sitt ekonomiska läge. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 10 kap. 5 § i den gällande lagen.

4 §. Återbetalning vid likvidation och konkurs samt vid avregistrering av andelslaget. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 10 kap. 6 § i den gällande lagen. I förslaget har hänvisningen till bestämmelserna om upplösning gjorts klarare.

18 kap. **Minskning av andels- och aktiekapitalet och reservfonden**

Förslaget avviker till innehållet från den gällande lagen i det avseendet att tilläggsandelarna ersätts med andelar av olika slag och placeringsandelarna ersätts med aktier. Förslaget innehåller inga sådana specialbestämmelser som i den gällande lagen i fråga om det belopp som återbetalas av en nedsatt insats och som ska användas för täckande av förlust eller avsättas till en fond, eftersom tillämpandet av likställighetsprincipen leder till samma resultat. Om t.ex. en minskning av det i andelskapitalet upptagna belopp som betalats av andelen inverkar med samma be-

lopp i euro på det belopp som ska återbetalas av alla andelar, måste minskningen, för att likställighetsprincipen ska iakttas, genomföras i enlighet med specialbestämmelserna i den gällande lagen. Dessutom innehåller förslaget ingen sådan uttrycklig bestämmelse som i 10 kap. 7 § 1 mom. 2 punkten i den gällande lagen om att sänka andelens teckningspris så att betalningsskyldigheten för det obetalda teckningspriset minskar, eftersom detta följer redan av de allmänna principer och bestämmelser som gäller ändring av stadgarna, andelsstämmans beslut och ändring av teckningsavtalet. Förslaget avviker från aktiebolagslagen i det avseendet att det här inte anges hur stor minskningen högst får vara, eftersom det i lagen om andelslag inte föreskrivs om minimiandelskapital eller minimiaktiekapital.

1 §. Beslutsfattande. Enligt 1 mom. kan andelsstämman besluta om utbetalning av andels- och aktiekapital och reservfond, om minskning av andels- och aktiekapitalet och reservfonden för avsättning av medel till en fond som hänförs till det fria egna kapitalet eller till reservfonden samt om användning av andels- och aktiekapitalet och reservfonden till omedelbar täckning av förlust som inte kan täckas med fritt eget kapital (förlusttäckning). Förslaget motsvarar till innehållet 10 kap. 7 § 1 mom. och 8 § 1 mom. i den gällande lagen.

Förslaget avviker från 14 kap. 1 § i aktiebolagslagen i det avseendet att minskningen av kapitalet inte begränsas, eftersom det inte föreskrivs om minimiandelskapital eller minimiaktiekapital för andelslagens del.

I 2 mom. föreskrivs om det egna kapital som kan användas för återbetalning av andel. Förslaget motsvarar 10 kap. 8 § 2 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

Enligt 3 mom. kan beslut om minskning fattas efter att andelslaget har registrerats. Beslut om utbetalning av andelskapital och avsättning av andelskapital till en fond som hänförs till det fria egna kapitalet kan fattas endast med samtycke av styrelsen, om inte annat bestäms i stadgarna. Förslaget avviker från 10 kap. 8 § 3 mom. i den gällande lagen genom att det tagits hänsyn till att fondens namn ändras till fond som hänförs till det fria

egna kapitalet. Första meningen i det föreslagna momentet motsvarar till innehållet aktiebolagslagen, eftersom en minskning enligt aktiebolagslagen gäller endast registrerade bolag och aktiekapitalet. I aktiebolagslagen finns dock ingen sådan uttrycklig bestämmelse.

I 4 mom. föreskrivs om vad som ska nämnas i minskningsbeslutet, dvs. det belopp med vilket kapitalet minskas och ändamålet. Förslaget avviker till innehållet från den gällande lagen på så sätt att det i förslaget inte förutsätts att tidpunkten för betalningen alltid ska nämnas i det minskningsbeslut som avser utbetalning av medel. Enligt förslaget kan frågan om betalningstidpunkten överlämnas till styrelsen för avgörande, eftersom styrelsen svarar för verkställandet av beslutet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 14 kap. 1 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 5 mom. föreskrivs om verkställighet av ett beslut som gäller minskning av andelskapitalet. Förslaget avviker från 10 kap. 9 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att då andelskapital återbetalas utan att stadgarna ändras får återbetalningen erläggas först efter vänteaåret eller en i stadgarna angiven tid på minst sex månader på samma sätt som då en andel återbetalas enligt det föreslagna 17 kap.

I förslaget finns ingen sådan specialbestämmelse som i 10 kap. 9 § 2 mom. i den gällande lagen om verkställighet av en minskning av andelskapitalet när kapitalet minskas genom en stadgeändring. Någon specialbestämmelse behövs inte, eftersom de allmänna bestämmelserna i 5 kap. 34 § i förslaget också gäller sådana situationer. Den allmänna bestämmelsen i 5 kap. 30 § 2 mom. i aktiebolagslagen om verkställighet av en ändring av bolagsordningen täcker motsvarande situationer i aktiebolag.

Paragrafens 6 mom. innehåller en förtydligande hänvisningsbestämmelse om andra tillämpliga bestämmelser. I den gällande lagen finns ingen motsvarande hänvisningsbestämmelse för att förbättra lagens överskådlighet. Förslaget motsvarar 14 kap. 1 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

I förslaget ingår inte någon mot den gällande lagens 10 kap. 7 § 2 mom. svarande bestämmelse. Förslaget avviker från den gällande

lande lagen i det avseendet att det inte begränsar sätten på vilka andelskapitalet och det belopp som betalats av andelen kan minskas. Även utan specialbestämmelser är det klart att andelskapitalet kan minskas på motsvarande sätt som i den gällande lagen så att det i stadgarna eventuellt angivna nominella beloppet för en andel eller det i andelskapitalet upptagna belopp som betalats för andelen sänks. Om det inte bestämts ett nominellt belopp i stadgarna, minskas andelskapitalet. Minskingsbeslutet ska fattas med beaktande av likställighetsprincipen, de ekonomiska rättigheter för medlemmar och andra andelsägare som utgår från stadgarna, såsom rätt till återbetalning av andelen, och de särskilda beslutskrav i 5 kap. som ska tillämpas på ett minskningsbeslut.

I förslaget ingår inte heller någon uttrycklig bestämmelse som motsvarar den gällande lagens 8 kap. 10 § 1 mom. om nedsättning av reservfonden. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att regleringen av syftena med nedsättningen av reservfonden stryks på samma sätt som det ovan föreslås att den detaljerade regleringen av syftet med minskningen av andelskapitalet och sättet att genomföra minskningen stryks. Bestämmelser om minskning av reservfonden för att öka aktiekapitalet finns i 11 kap. 1 § i förslaget och bestämmelser om borgenärsskyddet vid minskning av reservfonden föreslås nedan i detta kapitel.

2 §. Borgenärsskydd. I 1 mom. föreskrivs på vilket sätt omständigheten att andelskapitalet minskas i syfte att täcka förlust eller för att avsättas till en fond som hänför sig till det fria egna kapitalet begränsar utdelningen av överskott och annat fritt eget kapital under vänteaåret eller under en i stadgarna angiven kortare tid (jämför återbetalning av andel enligt 17 kap.). Förslaget avviker till innehållet från 10 kap. 9 § 3 mom. i den gällande lagen i det avseendet att en minskning av andelskapitalet begränsar utdelningen av överskott endast upp till minskningsbeloppet. Det finns inte behov att ytterligare begränsa utdelningen av överskott.

Dessutom avviker förslaget från den gällande lagen i det avseendet att begränsningen i fråga om utdelning av överskott också gäller överföring till annat fritt eget kapital, som

andelslaget när som helst kan besluta dela ut. Förslaget skapar klarhet i regleringen av andelskapitalets beständighet.

I förslaget har det också beaktats att placeringsandelarna och placeringsandelskapitalet ersätts med aktier och aktiekapital. En bestämmelse som motsvarar 10 kap. 9 § 4 mom. i den gällande lagen har flyttats till sista meningen i 18 kap. 2 § 1 mom. i förslaget.

Förslaget avviker från aktiebolagslagen i det avseendet att vinstutdelning i ett aktiebolag vars aktiekapital har minskats i syfte att täcka en förlust är tillåten endast efter borgenärsskyddsförfarande under tre år efter det att minskningen registrerats. För konsekvensens skull föreslås att en kortare begränsningstid än i aktiebolagslagen bibehålls, eftersom också andelskapitalet i princip kan återbetalas inom samma tid.

I 2 mom. föreskrivs att borgenärerna, på de villkor som anges i momentet, har rätt att motsätta sig en minskning. Förslaget avviker till innehållet från 8 kap. 10 § 3 mom. och 12 kap. 12 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att placeringsandelarna och placeringsandelskapitalet har ersatts med aktier och aktiekapital samt att definitionen av andelslagets eget kapital ändrats. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 14 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs hur en minskning av aktiekapitalet och reservfonden inverkar på det utdelningsbara beloppet av eget kapital. Förslaget avviker till innehållet från 8 kap. 10 § 2 mom. och 12 kap. 12 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att placeringsandelarna och placeringsandelskapitalet har ersatts med aktier och aktiekapital. Förslaget avviker från den gällande lagen också i det avseendet att tiden då det är förbjudet att dela ut överskott efter förlusttäckning föreslås bli förlängd från ett till tre år. Någon motsvarande förlängning föreslås inte för det fall att andelskapitalet sänks för att täcka en förlust, eftersom medlemmar och andra andelsägare i allmänhet har rätt att säga upp andelen för återbetalning inom ett år. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 14 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

3 §. Registeranmälan och ansökan om kallelse. I paragrafen föreskrivs om andelslagets

skyldighet att efter minskningsbeslutet anmäla minskningen för registrering och ansöka om kallelse på borgenärerna. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 12 kap. 12 § 3 mom. i den gällande lagen och 14 kap. 3 § i aktiebolagslagen.

4 §. Kallelse på borgenärerna. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om registermyndighetens skyldighet att på andelslagets ansökan utfärda kallelse på borgenärerna, underrätta andelslaget om att borgenärer motsätter sig ändringen samt om andelslagets skyldighet att underrätta sina kända borgenärer om kallelsen. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 12 kap. 12 § 3 mom. i den gällande lagen samt 14 kap. 4 § i aktiebolagslagen.

5 §. Förutsättningar för registrering. I paragrafen föreskrivs om registermyndighetens skyldighet att registrera en minskning av aktiekapitalet eller reservfonden, om förfarandet samt när minskningen träder i kraft. Förslaget motsvarar till innehållet 8 kap. 10 § 1 mom. och 12 kap. 12 § 3 mom. i den gällande lagen samt 14 kap. 5 § i aktiebolagslagen.

6 §. Annan registrering av minskning av aktiekapitalet. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om registermyndighetens skyldighet att registrera en sådan minskning av aktiekapitalet eller reservfonden som borgenärerna inte har rätt att motsätta sig, samt en ökning av aktiekapitalet eller reservfonden som minst motsvarar minskningen. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 12 kap. 12 § 2 mom. i den gällande lagen samt 14 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

7 §. Tillämpning av borgenärsskyddsförfarandet vid ändring av stadgarna. Enligt förslaget kan det i stadgarna bestämmas att andelslagets, dess medlemmars eller andelsägares eller aktieägares borgenärer har rätt att på det sätt som avses i 3—5 § motsätta sig en ändring av eller avvikelse från en viss bestämmelse i stadgarna. Vad som i 3—5 § föreskrivs om minskning av aktiekapitalet tillämpas då på ändringen av eller avvikelser från stadgarna. Den i 3 § föreskrivna tidsfristen på en månad tillämpas dock inte.

Någon motsvarande möjlighet finns inte i den gällande lagen. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att det i

stadgarna kan bestämmas att borgenärsskyddsförfarandet ska tillämpas också på ändring av en sådan bestämmelse i stadgarna som inte hänför sig till en minskning av andels- eller aktiekapitalet. En sådan bestämmelse kan t.ex. gälla en kommuns eller finansärs rätt att utse en styrelseledamot eller revisor eller ett förbud eller en begränsning när det gäller att dela ut eller återbetala överskott.

Förslaget avviker från 14 kap. 7 § i aktiebolagslagen på så sätt att det i stadgarna kan bestämmas att borgenärsskyddet ska gälla också sådana borgenärer vars fordringar uppkommer efter den tidpunkt som nämns i 2 § 1 mom, samt andelslagets medlemmars och andelsägares och aktieägares borgenärer. En på stadgarna baserad begränsning när det gäller att pantsätta ett bostadsandelslags fastighet och byggnad kan t.ex. åtföljas av en bestämmelse enligt vilken slopandet av begränsningen som en förutsättning för registrering utgör borgenärsskyddsförfarande, som gäller såväl medlemmars som andelsägare och aktieägares borgenärer. Förslaget för bestämmelsen är 17 kap. 7 § i lagen om bostadsaktiebolag.

19 kap. **Andelslagets egna andelar och aktier**

Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att ett andelslag på vissa villkor kan förvärva och lösa in sina egna andelar och aktier och ta emot dem som pant. I den gällande lagen regleras inte förvärv och inlösen av egna andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar på så sätt att andelslaget skulle kunna överlåta de erhållna andelarna vidare. I förslaget har det beaktats att placeringsandelarna ersätts med aktier. Enligt förslaget ska egna andelar och aktier kunna överlåtas vidare vid andels- och aktieemission, som obligatoriska andelar som en förutsättning för medlemskap eller på basis av en optionsrätt eller en bestämmelse i stadgarna. Å andra sidan motsvarar förslaget den gällande lagen i det avseendet att andelslaget också enligt den gällande lagen kan förvärva och lösa in egna andelar och tilläggsandelar med den på-

följden att de andelar och tilläggsandelar som tillkommit andelslaget blir ogiltiga. Förslaget avviker från den gällande lagen också i det avseendet att andelslaget kan ta emot egna andelar och aktier också som pant.

Avsikten är att sådan på stadgarna baserad snabb återbetalning av andel, om vilken föreskrivs i 10 kap. 4 § i den gällande lagen, på basis av den nya lagen genomförs som förvärv av egna andelar. Med avvikelse från den gällande lagen föreslås att andelsstämman kan besluta eller bemyndiga styrelsen att besluta om snabb återbetalning också utan någon bestämmelse i stadgarna (5 §). I fråga om en stadgebestämmelse om snabb återbetalning som tagits inte i stadgarna före ikraftträdandet av den nya lagen föreslås i infördelagen bli föreskrivet att vederlag på basis av stadgarna kan betalas högst till ett belopp som motsvarar 10 procent av andelskapitalet enligt det fastställda bokslutet, om inte denna begränsning stryks eller ändras genom en stadgeändring.

I den gällande lagen föreskrivs om andelar med inlösningsvillkor (10 kap. 13 §), tilläggsandelar (11 kap. 3 § 1 mom.) och placeringsandelar med inlösningsvillkor (12 kap. 13 §). Mer täckande bestämmelser om andelar och aktier med förvärvs- och inlösenvillkor föreslås i 10 § i detta kapitel. I den gällande lagen föreskrivs dessutom om en begränsning när det gäller att förvärva egna placeringsandelar. En motsvarande bestämmelse som också täcker mottagande av andelar som pant föreslås i 2, 3 och 13 § i detta kapitel. Eftersom andelslaget enligt förslaget på vissa villkor kan teckna egna vederlagsfria andelar och aktier, föreslås av tydlighetsskäl bestämmelser också om följderna av teckning av aktier och andelar mot vederlag (14 §).

I förslaget har det också beaktats att tilläggsandelar och placeringsandelar ersätts med andelar och aktier av olika slag. Enligt hänvisningsbestämmelsen i 11 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen tillämpas på ägarens och andelslagets rätt att kräva återbetalning av tilläggsandelen vad som föreskrivs om frivilliga andelar i 10 kap. i den gällande lagen. I fråga om tilläggsandelar och placeringsandelar finns det dessutom specialbe-

stämmelser i 11 och 12 kap. i den gällande lagen.

Allmänna bestämmelser

1 §. Förvärv, inlösen och mottagande som pant. I den föreslagna paragrafen definieras de begrepp som används i kapitlet. Där anges vidare hur andelslagets egna andelar och aktier kan erhållas och vilka bestämmelser som ska tillämpas på förfarandena.

Förslaget avviker från 10 kap. 11 § i den gällande lagen på så sätt att det i den nya lagen föreslås uttryckliga bestämmelser om hur andelslaget beslutar om och genomför frivilligt förvärv av egna andelar och aktier. I den gällande lagen föreskrivs endast om andelslagets rätt att få sina andelar tillbaka (inlösen) och om rätten för medlemmar och ägare av tilläggsandelar att minska antalet andelar. I den gällande lagen ingår inga uttryckliga bestämmelser om hur andelslaget beslutar erbjuda sig ta tillbaka andelar, dvs. erbjuder sig förvärva andelar. I förslaget har det också beaktats att tilläggsandelar och placeringsandelar ersätts med andelar och aktier av olika slag. Den föreslagna paragrafen motsvarar 15 kap. 1 § i aktiebolagslagen.

Presumtionsbestämmelsen i förslaget (4 kap. 6 § 4 mom.) motsvarar den tvingande bestämmelsen i den gällande lagen. I förslaget har det beaktats att stadgarna kan tillåta att också andra än medlemmar äger andelar som utgör en förutsättning för medlemskap.

2 §. Begränsning av tillämpningsområdet. I paragrafen föreskrivs uttryckligen om de situationer då bestämmelserna i detta kapitel inte tillämpas. Förslaget avviker till innehållet från 12 kap. 14 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att avvikelserna från begränsningarna i fråga om att förvärva egna andelar också gäller andelar som erhållits via fusion och delning eller någon annan överlåtelse av en rörelse och andelar och aktier som köps på basis av utmätning eller på auktion samt andelar och aktier som erhållits vederlagsfritt. Det finns inte behov att begränsa andelslagets förvärv av egna andelar och aktier mer än vad som i aktiebolagslagen föreskrivs om förvärv av egna aktier i aktiebolag.

Förslaget motsvarar 15 kap. 2 § i aktiebolagslagen.

3 §. Övriga inlösesituationer. Med stöd av *1 mom.* föreskrivs separat om inlösen vid fusion och delning. Förslaget avviker till innehållet från 12 kap. 14 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att andelslaget kan få egna andelar och aktier också via delning (delning i ett existerande övertagande andelslag). Det finns inte behov att begränsa andelslagets möjlighet att förvärva egna andelar och aktier mer än vad som i aktiebolagslagen föreskrivs om förvärv av egna aktier i aktiebolag. Förslaget motsvarar 15 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Med stöd av *2 mom.* kan exaktare bestämmelser om förvärv och inlösen tas in i stadgarna. Förslaget avviker från 9 kap. 10 § 1 mom. och 10 kap. 1 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att sådana stadgebestämmelser uttryckligen tilläts som ger andra än andelslaget, dvs. t.ex. medlemmar, rätt att lösa in andelar eller aktier i andelslaget vilka övergår till en ny ägare. Förslaget motsvarar 15 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

4 §. Andelslagets rätt att behålla, ogiltigförklara och avyttra andelar och aktier. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om åtgärder som andelslaget kan vidta till följd av att det fått egna andelar och aktier, samt de bestämmelser som ska tillämpas på åtgärderna. Förslaget avviker från 12 kap. 14 § 2 och 3 mom. i den gällande lagen i det avseendet att andelslaget inte behöver ogiltigförklara inlösta och förvärvade andelar. Den begränsning av möjligheten att förvärva egna andelar som finns i den gällande lagen gäller endast placeringsandelar, vilka i förslaget ersätts med aktier. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 15 kap. 4 § i aktiebolagslagen.

Förvärv och inlösen av egna andelar och aktier

5 §. Allmänna bestämmelser om beslutsfattandet. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om det organ som är behörigt att besluta om förvärv och inlösen av andelar, om förutsättningarna för beslut samt om bestämmelser som ska tillämpas på beslutsfattandet.

Förslaget avviker från 12 kap. 12 § i den gällande lagen på så sätt att tilläggs- och placeringsandelarna ersätts med andelar och aktier av olika slag.

Paragrafens *1 mom.* avviker från 12 kap. 12 § i den gällande lagen på så sätt att det i stadgarna förutom om inlösen av egna andelar och aktier också kan bestämmas om förvärv av egna andelar och aktier. Andelsstämman kan direkt med stöd av lagen besluta eller bemyndiga styrelsen att besluta om förvärv av egna andelar och aktier. Paragrafens *1 mom.* avviker från 15 kap. 5 § 1 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att förvärv av egna andelar och aktier kan basera sig också på en bestämmelse i stadgarna, såsom i den gällande lagen om andelslag. Veterligen har nuvarande praxis inte förorsakat missförhållanden och det finns därför ingen anledning att begränsa användningen av sådana stadgebestämmelser.

Paragrafens *2 mom.* avviker från den gällande lagen också i det avseendet att bemyndigandet för styrelsen kan vara i kraft högst 18 månader, vilket är en tillräcklig tid med beaktande av att det vid förvärv av egna andelar och aktier också är fråga om utbetalning av andelslagets medel. Även om några krav på innehållet i beslutsförslag och beslut inte räknas upp i detalj i *2 mom.*, avviker förslaget i praktiken inte från den gällande lagen till denna del, eftersom det huvudsakliga innehållet i styrelsens beslutsförslag på basis av de allmänna bestämmelserna i 5 kap. i förslaget ska nämnas i stämmokallelsen. Förslaget innebär ingen försämring av medlemmars och andra andelsägares och aktieägares ställning heller av den anledningen att de detaljerade kraven i följande paragraf blir tillämpliga på riktat förvärv och riktad inlösen. Det föreslagna *2 mom.* motsvarar 15 kap. 5 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

De föreslagna bestämmelserna i 17 kap. om återbetalning av andel motsvarar till innehållet 10 kap. 12 § 5 mom. i den gällande lagen, även om förslaget inte innehåller specialbestämmelser om återbetalning av andel som baserar sig på förvärv av egna andelar. Bestämmelser om borgenärsskydd när andelskapital används för återbetalning av andelar finns senare i detta kapitel.

6 §. Riktat förvärv och riktad inlösen. I den föreslagna paragrafen definieras riktat förvärv och riktad inlösen, förutsättningarna för dem samt föreskrivs om behörigt organ för beslutsfattandet.

Någon bestämmelse som motsvarar paragrafens 1 och 2 mom. finns inte i den gällande lagen. Paragrafens 1 mom. avviker från den gällande lagen i det avseendet att det för riktat förvärv av egna andelar och aktier ska finnas ur andelslagets synpunkt vägande ekonomiska skäl, om andelsstämman beslutar eller bemyndigar styrelsen att besluta om åtgärder direkt med stöd av lagen. Om det bestäms om förvärv eller inlösen i stadgarna, kan det i stadgarna också bestämmas om grunden för riktat förvärv och riktad inlösen på samma sätt som det i den gällande lagen kan föreskrivas om grunderna för riktad minskning av antalet andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar. Kravet på att ange grunderna för riktad inlösen och riktat förvärv hänger samman med att det vid förvärv är fråga också om utbetalning av andelslagets medel och att det vid inlösen förutom utbetalning av medel är fråga om likabehandling av medlemmar och andra ägare, när majoriteten beslutar om tvångsrekvisition av andelar och aktier utan ägarnas samtycke.

Paragrafens 1 och 2 mom. avviker från 15 kap. 6 § 1 och 2 mom i aktiebolagslagen på så sätt att grunden för riktat förvärv och riktad inlösen av egna andelar och aktier kan tas in också i stadgarna. Veterligen har sådana stadgebestämmelser inte förorsakat missförhållanden och det finns därför ingen anledning att begränsa användningen av dem heller i fortsättningen.

Paragrafens 3 mom. motsvarar till innehållet 10 kap. 12 § 3 och 4 mom. i den gällande lagen. Syftet med förslaget är att göra de medlemmar som beslutar om förvärv av egna andelar och aktier uppmärksamma på att styrelsen föreslår att det ges ett bemyndigande som gäller riktat förvärv eller riktad inlösen. Förslaget motsvarar också 15 kap. 6 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

7 §. Innehållet i förvärvs- och inlösenbeslut. I den föreslagna paragrafen anges det lagstadgade minimiinnehållet i förvärvs- och inlösenbeslut som fattas av ett behörigt organ.

I 1 punkten har det beaktats att förslaget förutom inlösen av egna andelar och aktier också tillåter förvärv av egna andelar och aktier, vilket avviker från den gällande lagen. Av denna anledning måste det i beslutet nämnas om det är fråga om förvärv eller inlösen.

Paragrafens 2—5 punkt avviker till innehållet från 10 kap. 12 § 3 mom. 2 och 3 punkten i den gällande lagen i det avseendet att tilläggs- och placeringsandelarna ersätts med andelar och aktier av olika slag och att beslut om riktat förvärv kan fattas också direkt med stöd av lagen utan stadgebestämmelser om detta. Genom att förvärv av egna andelar och aktier tillåts måste också den tid inom vilken andelar och aktier ska erbjudas andelslagen nämnas i beslutet. Nytt är också att förvärvs- eller inlösenpriset ska nämnas i beslutet, eftersom det i stadgarna kan bestämmas om ett återbetalningsbelopp som avviker från det för andelen betalda och i andelskapitalet upptagna beloppet. På motsvarande sätt kan en akties förvärvs- eller inlösenpris avvika från det teckningspris som betalats för den till andelslaget. Paragrafens 2—5 punkt avviker från 15 kap. 7 § 2—5 punkten i aktiebolagslagen endast på så sätt att det i förslaget tagits hänsyn till möjligheten att bestämma om inlösen- och förvärvs-villkoren i andelslagets stadgar.

Förslagens 6 punkt motsvarar till innehållet 10 kap. 12 § 3 mom. 4 punkten och också till ordalydelsen 15 kap. 7 § 6 punkten i aktiebolagslagen.

Enligt den föreslagna 7 punkten ska det sätt på vilket inlösen eller förvärv inverkar på det egna kapitalet nämnas eftersom det vid förfarandet är fråga också om utbetalning av andelslagets medel. Förslaget motsvarar 15 kap. 7 § 7 punkten i aktiebolagslagen.

I enlighet med innehållet i 10 kap. 12 § 3 och 4 mom. i den gällande lagen föreskrivs i 5 § 2 mom. i detta kapitel om giltighetstiden för ett bemyndigande för styrelsen och vad som ska nämnas i styrelsens beslut. Till denna del motsvarar förslaget aktiebolagslagen.

8 §. Medlemmars och andra andelsägares och aktieägares rätt till information. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om andelslagets skyldighet att lämna information om ett förvärvs- eller inlösenbeslut till sådana

medlemmar och andra andelsägare eller aktieägare som enlighet förvärvsbeslutet har rätt att sälja sina andelar eller aktier till andelslaget.

Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Avsikten är att säkerställa att andelsägare och aktieägare kan utnyttja sin på beslutet baserade rätt. Förslaget motsvarar 15 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

9 §. Sammanläggning av andelar och aktier i ett börsandelslag. I lagen föreslås nya specialbestämmelser om sammanläggning av andelar eller aktier i ett börsandelslag. I börsbolag har det visat sig finnas behov av motsvarande sammanläggning av bolagets aktier och det är därför motiverat att tillåta samma förfarande också i börsandelslag. Förslaget motsvarar 15 kap. 9 § i aktiebolagslagen. I 9 kap. 17 § i den gällande lagen föreskrivs om förutsättningarna för delning och sammanslagning av andelar, men de föreslagna bestämmelserna är mer detaljerade än de gällande.

10 §. Förvärvs- och inlösen villkor. I 1 mom. föreskrivs om minimiinnehållet i de stadgebestämmelser som gäller förvärvs- och inlösen villkor. Förslaget avviker från 10 kap. 13 § i den gällande lagen närmast i det avseendet att tilläggs- och placeringsandelarna ersätts med andelar och aktier av olika slag och att förvärv också av egna andelar och aktier tillåts. Dessutom avviker förslaget från den gällande lagen på så sätt att det i stadgarna kan bestämmas också om andelslagets skyldighet att lösa in egna andelar och aktier t.ex. med fritt eget kapital. I enlighet med vad som utretts ovan i fråga om beslut om förvärv av egna aktier har det i förslaget också tagits hänsyn till att det vederlag som ska betalas för en andel eller aktie som förvärvas eller löses in kan avvika från det belopp av andelen som återbetalas enligt 17 kap. eller från aktiens teckningspris. Förslaget motsvarar 15 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Paragrafens 2 mom. innehåller specialbestämmelser om börsandelslag. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 15 kap. 10 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

11 §. Begränsning av rätten att förvärva, och lösa in. Enligt den föreslagna paragrafen får ett andelslag inte förvärva eller lösa in

alla sina egna andelar. Förslaget motsvarar innehållsmässigt den gällande lagen. Enligt förslaget och enligt den gällande lagen ska varje medlem i andelslaget ha minst en andel så länge medlemskapet varar. Förslaget avviker från bestämmelserna om privata aktiebolag i 15 kap. 11 § i aktiebolagslagen i det avseendet att ett andelslag kan förvärva eller lösa in alla sina egna aktier, eftersom aktiefinansieringen i andelslaget är kompletterande finansiering i förhållande till andelsfinansieringen och rösträtten i andelslag tillkommer medlemmarna.

12 §. Ogiltigförklaring och avyttring av andelar och aktier i vissa situationer. Enligt 1 mom. kan styrelsen besluta ogiltigförklara egna andelar och aktier som innehas av andelslaget. Ogiltigförklaring av aktier ska utan dröjsmål anmälas för registrering. Aktierna är ogiltiga när anmälan har registrerats.

Förslaget avviker från bestämmelserna i 12 kap. 14 § i den gällande lagen på så sätt att andelslaget, i det fall att det inte avyttrar egna andelar och aktier, kan inneha dem i stället för att ogiltigförklara dem. I förslaget föreskrivs inte om maximitiden för att inneha egna andelar och aktier, eftersom en sådan begränsning inte ingår heller i aktiebolagslagen. Förslaget motsvarar 15 kap. 12 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. ska egna andelar och aktier som har förvärvats eller lösts in i strid med denna lag avyttras utan obefogat dröjsmål, dock senast ett år efter förvärvet. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget avviker från 15 kap. 12 § 2 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att det inte innehåller motsvarande begränsning av ett publikt aktiebolags innehav av egna aktier i koncernen.

Enligt 3 mom. ska egna andelar och aktier som har förvärvats eller lösts in i strid med denna lag förklaras ogiltiga, om de inte har avyttrats inom den tid som föreskrivs i 2 mom. Förslaget avviker från 12 kap. 14 § 3 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i fråga om egna aktier (som ersätter placeringsandelarna) inte finns något hot om likvidation. Förslaget avviker från 15 kap. 12 § 3 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att det inte föreskrivs om ordningen för ogiltigförklaring av egna andelar och aktier i en kon-

cern, eftersom en koncerns innehav inte begränsas i förslaget.

Mottagande som pant och teckning av egna andelar och aktier

13 §. Egna andelar och aktier som pant. I paragrafen föreskrivs att andelslaget kan ta emot egna andelar och aktier som pant. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 15 kap. 13 § i aktiebolagslagen.

14 §. Teckning av egna andelar och aktier och moderandelslagets andelar och aktier. Enligt huvudregeln i den föreslagna paragrafen får andelslaget eller dess dottersammanslutning inte mot vederlag teckna andelar eller aktier i andelslaget. I paragrafen föreskrivs dessutom om ansvaret för dem som handlat för andelslagets eller dess dottersammanslutningsräkning samt om bestämmelser som ska tillämpas på vederlagsfri andels- och aktieemission. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 15 kap. 14 § i aktiebolagslagen.

V AVDELNINGEN

Ändring av andelslagets struktur och upplösning av andelslag

20 kap. Fusion

I kapitlet föreskrivs på samma sätt som i 16 kap. i den gällande lagen om nationell och gränsöverskridande fusion av andelslag. Kapitlet reviderades genom en lag av den 28 december 2007 (1417/2007) för att i huvudsak motsvara 16 kap. i aktiebolagslagen. Justeringar har endast gjorts i paragrafhänvisningarna. Dessutom har placeringsandelarna i texten ersatts med aktier. I förslaget har regleringen av fusion ytterligare förenhetligats i förhållande till aktiebolagslagen.

Ändringen av aktiebolagslagen genom lag 981/2011 har beaktats i förslaget.

Definition av begreppet fusion och olika sätt att genomföra en fusion

1 §. Fusion. I paragrafen definieras fusion. Förslaget avviker till innehållet från 16 kap. 1 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att placeringsandelarna ersätts med aktier. Förslaget motsvarar 16 kap. 1 § i aktiebolagslagen.

2 §. Olika sätt att genomföra en fusion. I paragrafen föreskrivs om olika sätt att genomföra en fusion. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 16 kap. 2 § mom., 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från 16 kap. 2 § i aktiebolagslagen i det avseendet att det på samma sätt som i den gällande lagen beaktar att den överlåtande sammanslutningen vid en dottersammanslutningsfusion kan vara ett andelslag eller ett aktiebolag. Bestämmelserna om aktiebolag som deltar i en fusion gäller dottersammanslutningsfusion.

Fusionsplan och revisorsyttrande

3 §. Fusionsplan. I paragrafen föreskrivs om skyldigheten att upprätta en fusionsplan, om fusionsplanens innehåll samt om de bestämmelser i denna lag som ska tillämpas på den. Förslaget avviker till innehållet från 16 kap. 3 § i den gällande lagen i det avseendet att det i fusionsplanen också ska nämnas hur fusionen inverkar på det övertagande andelslagets kapital (1 mom. 8 punkten i förslaget, punkten är ny). På basis av denna tilläggsinformation kan medlemmarna och de andra andelsägarna och aktieägarna i de andelslag och aktiebolag som deltar i fusionen samt borgenärerna bedöma hur fusionen inverkar på deras ställning. Förslaget motsvarar 16 kap. 3 § i aktiebolagslagen.

I förslaget har också den möjlighet som nämns ovan i 19 kap. beaktats, dvs. att egna andelar och aktier förvärvas så att de ges som fusionsvederlag (1 mom. 4 punkten i förslaget). I förslaget beaktas också att tilläggsan-

delarna ersätts med andelar av olika slag och att placeringsandelarna ersätts med aktier.

På samma sätt som i 16 kap. 3 § i den gällande lagen kan det i fusionsplanen bestämmas också om andra frågor, såsom val av fullmäktige som utövar medlemmarnas beslutanderätt i det övertagande andelslag som bildas vid en kombinationsfusion.

4 §. Revisorsyttrande. Förslaget motsvarar 16 kap. 4 § i den gällande lagen och 16 kap. 4 § i aktiebolagslagen.

Registrering av fusionsplanen och kallelse på borgenärerna

5 §. Registrering av fusionsplanen. Förslaget motsvarar 16 kap. 5 § i den gällande lagen och 16 kap. 5 § i aktiebolagslagen.

6 §. Kallelse på borgenärerna. Förslaget motsvarar 16 kap. 6 § i den gällande lagen och 16 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

7 §. Andelslagets och aktiebolagets skriftliga meddelande till borgenärerna. I paragrafen föreskrivs om det i fusionen deltagande andelslagets och aktiebolagets skriftliga meddelande till sina kända borgenärer, vars fordran har uppkommit före registreringen av fusionsplanen. Förslaget avviker från 16 kap. 7 § i den gällande lagen endast i det avseendet att tilläggsandelarna ersätts med andelar av olika slag och placeringsandelarna ersätts med aktier. Förslaget motsvarar 16 kap. 7 § i aktiebolagslagen.

8 §. Företagssanering. Förslaget motsvarar 16 kap. 8 § i den gällande lagen och 16 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

Fusionsbeslut

9 §. Behöriga organ och beslutstidpunkt. I 1 mom. föreskrivs om vilket organ i det överlåtande andelslaget som är behörigt att fatta beslut om fusion. Förslaget avviker från 16 kap. 9 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att det alltid är styrelsen som fattar beslut om en dottersammanslutningsfusion för den överlåtande sammanslutningens räkning. Förslaget inverkar inte på ställningen för den överlåtande sammanslutningens medlemmar,

andelsägare eller aktieägare, eftersom den överlåtande sammanslutningens samtliga medlemmar, andelsägare och aktieägare enligt definitionen hör till moderandelslagets koncern. Förslaget motsvarar 16 kap. 9 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om vilket organ i det övertagande andelslaget som är behörigt att fatta beslut om fusion. Förslaget avviker från 16 kap. 9 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att rätten för minoritetsmedlemmarna i det övertagande andelslaget att kräva att fusionsbeslutet ska fattas vid det övertagande andelslagets andelsstämma i någon mån begränsas. Förslaget inverkar endast i ringa mån på ställningen för det övertagande andelslagets medlemmar, men kan avsevärt minska kostnaderna för fusionen. Förslaget motsvarar 16 kap. 9 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om tidpunkten för fusionsbeslutet i det överlåtande och det övertagande andelslaget. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 16 kap. 9 § 3 mom. i den gällande lagen och 16 kap. 9 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Paragrafens 4 mom. avviker från den gällande lagen i det avseendet att det för ett fusionsbeslut alltid krävs 2/3 kvalificerad majoritet, om beslutet fattas på andelsstämman. I praktiken åtföljs en fusion som förutsätter beslut av det övertagande andelslagets andelsstämma alltid av en riktad emission till medlemmar och andra andelsägare och aktieägare i det överlåtande andelslaget. Denna ändring föreslås för att åstadkomma en enhetligare reglering i förhållande till aktiebolagslagen. För ett fusionsbeslut i ett andelslag räcker det å andra sidan fortfarande med 2/3 kvalificerad majoritet av samtliga avgivna röster, medan det för ett fusionsbeslut i ett överlåtande aktiebolag krävs 2/3 kvalificerad majoritet av varje vid stämman företrädd aktieslag.

10 §. Stämmokallelse samt information till andra ägare av andelar, aktier och optionsrätter och andra särskilda rättigheter. I 1 mom. föreskrivs om tidpunkten för sändande av kallelse. Förslaget avviker från 16 kap. 10 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att det tagits hänsyn till att det i stadgarna eventuellt föreskrivs om förhandsanmälan

och anslutning av andelar till värdeandelssystemet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 16 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om en skyldighet att ge information om lösningsrätten till dem som har rätt att säga upp en andel eller kräva inlösen och vars adress är känd för andelslaget. Förslaget avviker från 16 kap. 10 § 2 mom. i den gällande lagen genom att det finns en uttrycklig bestämmelse om att också andelsägare och aktieägare som inte är medlemmar i andelslaget ska informeras om ett fusionsprojekt. Enligt 11 kap. 6 § i den gällande lagen har en ägare till en tilläggsandel, med undantag av medlems rösträtt, medlemsrättigheter vid andelsstämman i ett sådant ärende som gäller en redan utgiven tilläggsandel på det sätt som avses i 4 kap. 22 § eller 4 kap. 23 § 1 mom. i den gällande lagen. Den sistnämnda bestämmelsen gäller inte schablonmässigt ett beslut om fusion eller delning, men fusion och delning kan i praktiken inverka på ställningen för en ägare till en tilläggsandel på samma sätt som ett beslut som avses i 4 kap. 22 § eller 4 kap. 23 § 1 mom. i den gällande lagen. På placeringsandelar tillämpas bestämmelserna om tilläggsandelar med stöd av 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen.

Syftet med ändringen är att andelslagets samtliga andelsägare och aktieägare i praktiken på samma sätt informeras om ett fusionsprojekt och kan åberopa sina på lagen, stadgarna eller andels- eller aktievillkoren grundade rättigheter på samma sätt som medlemmar som äger andelar och aktier och innehavare av optionsrätter. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 16 kap. 10 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om beslutsfattandet i en situation då det övertagande andelslaget har mindre än nio tiondelar av andelarna och aktierna i det överlåtande andelslaget eller aktiebolaget och någon andelsstämma inte sammankallas. Förslaget avviker till innehållet från 16 kap. 10 § 3 mom. i den gällande lagen i det avseendet att det tagits hänsyn till den ändring i fråga om beslutsfattandet vid dottersammanslutningsfusion som föreslås ovan i detta kapitel. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 16 kap. 10 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Paragrafens 4 mom. innehåller en specialbestämmelse om tidpunkten för sammankallande av andelsstämma. Förslaget avviker från 16 kap. 10 § 4 mom. i den gällande lagen på så sätt att det tagits hänsyn till att det i stadgarna eventuellt föreskrivs om förhandsanmälan och anslutning av andelslagets andelar till värdeandelssystemet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 16 kap. 10 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

11 §. Framläggande och sändande av handlingar och lämnande av nya uppgifter. I 1 mom. föreskrivs om handlingar som ska hållas tillgängliga. Förslaget avviker till innehållet från 4 kap. 15 § i den gällande lagen på så sätt att varje i fusionen deltagande andelslag ska hålla varje i fusionen deltagande andelslags och aktiebolags boksluts- och andra ekonomiska uppgifter tillgängliga. På samma sätt som i den gällande lagen föreslås att bokslutsuppgifterna för den senast avslutade räkenskapsperioden ska hållas framlagda. Dessutom föreslås att uppgifter om väsentliga ändringar i den ekonomiska ställningen för de i fusionen deltagande andelslagen och aktiebolagen ska hållas tillgängliga för medlemmarna i alla de andelslag som deltar i fusionen (bl.a. uppgifter om utbetalning av medel och andra väsentliga ändringar jämfört med bokslutsuppgifterna). Med avvikelse från den gällande lagen föreslås dessutom att inte bara medlemmar utan också andra andelsägare och aktieägare och innehavare av optionsrätter ska ha rätt att ta del av fusionshandlingarna och få kopior av dem. Förslaget avviker också från den gällande lagen i det avseendet att ett börsandelslag ska hålla också mellanbokslutet eller delårsrapporten framlagd, om det har förflutit minst sex månader från det räkenskapsperioden avslutades fram till fusionsbeslutet. I förslaget har det också tagits hänsyn till att huvudregeln om skyldigheten att sända handlingar, vilken framgår av i 5 kap. 23 § 1 mom., nu ändrats så att andelslaget är skyldigt att sända papperskopior av handlingar till dem som ber om dem endast om handlingarna inte kan laddas ner och skrivs ut från andelslagets webbsidor.

Till formuleringen avviker förslaget från den gällande lagen på så sätt att det i detta kapitel föreskrivs uttömmande om skyldighe-

ten att hålla handlingar tillgängliga i anslutning till en fusion, medan motsvarande bestämmelser i den gällande lagen finns dels i 4 kap. om andelsstämma, dels i 16 kap. om fusion.

Förslaget avviker från 16 kap. 11 § 1 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att det räcker att hålla handlingarna för den senast avslutade räkenskapsperioden tillgängliga, medan skyldigheten att hålla bokslutshandlingarna tillgängliga enligt aktiebolagslagen gäller de tre senast avslutade räkenskapsperioderna. Skyldigheten att hålla mellanbokslutet eller delårsrapporten framlagd gäller enligt förslaget börsandelslag, medan skyldigheten i aktiebolagslagen gäller alla publika aktiebolag. Aktiebolagens skyldighet att hålla handlingarna för flera räkenskapsperioder tillgängliga baserar sig på fusionsdirektivet gällande publika aktiebolag. I lagen om andelslag föreslås ingen indelning i privata och publika andelslag eftersom en sådan anses onödig.

I 2 mom. föreskrivs hur medlemmar och andra andelsägare eller aktieägare och innehavare av optionsrätter kan få kopior av fusionshandlingarna. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att den utveckling som skett på webben beaktats. Förslaget motsvarar 16 kap. 11 § 2 mom. i aktiebolagslagen. I 3 mom. föreskrivs hur den egna andelsstämman och andra i fusionen deltagande andelslag och aktiebolag ska underrättas om en väsentlig händelse som inträffat under fusionsförfarandet. I den gällande lagen saknas en sådan uttrycklig bestämmelse, men av de allmänna principerna i den gällande lagen följer att andelsstämman ska underrättas om sådana ändringar och av allmänna avtalsrättsliga principer torde följa att också de övriga parterna i ett fusionsavtal ska underrättas om ändringarna. Förslaget motsvarar 16 kap. 11 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

I 4 mom. finns en specialbestämmelse om fusionshandlingarna vid en trepartsfusion. Förslaget motsvarar till innehållet 16 kap. 11 § i den gällande lagen och 16 kap. 11 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

12 §. Rättsverkningarna av fusionsbeslut. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 16 kap. 12 § i den gällande lagen och 16 kap. 12 § i aktiebolagslagen.

Återbetalning av andelar samt inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier

13 §. Återbetalning av andelar. I 1 mom. föreskrivs om en särskild rätt till återbetalning för de medlemmar och andelsägare som inte har understött fusionen. Förslaget avviker från 16 kap. 13 § 1 mom. i den gällande lagen genom att sådana stadgebestämmelser beaktats på basis av vilka andelen förutom återbetalning av teckningspriset medför också någon annan rätt till andelslagets eget kapital, såsom rätt till en del av överskottet (se 17 kap. 1 § 1 mom. i förslaget). I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

Paragrafens 2 mom. motsvarar till innehållet 16 kap. 13 § 2 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

I 3 mom. föreskrivs om det övertagande andelslagets skyldighet att återbetala andelar. Förslaget avviker från 16 kap. 13 § 3 mom. i den gällande lagen genom att det övertagande andelslagets ansvar för återbetalningen av det överlåtande andelslagets andelar klargörs. Om det i det överlåtande andelslagets stadgar bestäms om snabb återbetalning, kan det överlåtande andelslaget återbetala andelen redan innan fusionen verkställs, om förutsättningarna för snabb återbetalning annars uppfylls. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

14 §. Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier. I 1 mom. föreskrivs om rätt att kräva inlösen av andra placeringsobjekt än andelar. Förslaget avviker från 11 kap. 12 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att det i den nya lagen föreslås presumtionsbestämmelser motsvarande de tvingande bestämmelserna i 16 kap. 13 § i aktiebolagslagen när det gäller inlösen av aktier och optionsrätter i det överlåtande andelslaget. Enligt förslaget kan det bestämmas om rättigheterna för ägare av aktier och optionsrätter i samband med fusion på ett sätt som avviker från presumtionsbestämmelserna. Enligt den gällande lagen ska det bestämmas i stadgarna om vilken rätt en

tilläggsandel och placeringsandel medför i samband med fusion.

Denna ändring föreslås för att åstadkomma större enhetlighet i ställningen för ägare av aktier och optionsrätter i andelslag och i aktiebolag. Å andra sidan är det fortfarande möjligt att i stadgarna avvika från det föreslagna inlösenförfarandet också så att lösningsrätt inte föreligger.

Paragrafens 2—4 mom. motsvarar 16 kap. 13 § 3—5 mom. i aktiebolagslagen.

Verkställande av fusion och fusionens rättsverkningar

15 §. Anmälan om verkställande av fusion. I paragrafen föreskrivs om en sådan anmälan om verkställande av fusionen som ska göras till registermyndigheten och om innehållet i anmälan. Förslaget avviker från 16 kap. 14 § i den gällande lagen i det avseendet att det i det intyg som ges in till registermyndigheten ska nämnas huruvida det övertagande andelslaget får fullt vederlag för det belopp som har tagits upp i dess eget kapital (enligt den gällande lagen räcker det med ett intyg om det belopp som tas upp i placeringskapitalet). Syftet med förslaget är att skyddet för andelslagets medlemmar, andelsägare, aktieägare och borgenärer också till denna del ska motsvara vad som föreskrivs om fusion i 16 kap. 14 § i aktiebolagslagen. För de i fusionen deltagande andelslagens medlemmar och borgenärer bidrar förslaget till att fusionsförfarandet, som pågår en längre tid, planeras och genomförs tillräckligt noggrant och öppet.

16 §. Förutsättningar för registrering. Paragrafen motsvarar 16 kap. 15 § i den gällande lagen och 16 kap. 15 § i aktiebolagslagen. Om frågor som ska behandlas skyndsamt föreskrivs i 26 kap. 2 §.

17 §. Fusionens rättsverkningar. I paragrafen föreskrivs att fusionens rättsverkningar för andelslaget, dess tillgångar och skulder samt medlemmar och andra rättsinnehavare inleds vid registreringen. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att tilläggsandelarna ersätts med andelar av olika slag och placeringsandelarna ersätts med aktier. Förslaget motsvarar 16 kap. 16 § i aktiebolagslagen.

18 §. Slutredovisning. I paragrafen föreskrivs om upprättande av bokslut och verksamhetsberättelse samt om revision för den tid för vilken något bokslut ännu inte har lagts fram på andelsstämman, om behandlingen av slutredovisningen på andelsstämman samt om registreringen av slutredovisningen. Förslaget avviker från 16 kap. 17 § i den gällande lagen genom att det tagits hänsyn till att alla andelslag inte har revisor. I förslaget har det dessutom tagits hänsyn till att andelslaget kan ha en verksamhetsgranskare i stället för eller parallellt med en revisor (se 9 kap. i förslaget). Förslaget avviker från 16 kap. 17 § i aktiebolagslagen i det avseendet att de bestämmelser om verksamhetsgranskning som föreslås i denna lag har beaktats.

19 §. Fusionens återgång. Förslaget motsvarar 16 kap. 18 § i den gällande lagen och 16 kap. 18 § i aktiebolagslagen.

Gränsöverskridande fusion

20 §. Definition av gränsöverskridande fusion och olika sätt att verkställa en sådan. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 16 kap. 19 § i den gällande lagen. Förslaget avviker från 16 kap. 19 § i aktiebolagslagen på så sätt att ett andelslaget kan fusioneras med både ett andelslag och ett aktiebolag. Direktiv 68/151/EEG, som det hänvisas till i den gällande lagen och i aktiebolagslagen, har ersatts med direktiv 2009/101/EG.

21 §. Fusion av ett finskt andelslag med en utländsk modersammanslutning. Med avvikelse från den gällande lagen föreslås uttryckliga bestämmelser också om hur ett finskt andelslag på vissa villkor fusioneras med en utländsk juridisk person. Enligt EU-domstolens rättspraxis är en sådan fusion möjlig enligt EU-fördraget. Förslaget motsvarar 16 kap. 20 § i aktiebolagslagen.

22 §. Tillämpning av bestämmelserna om fusion. Förslaget motsvarar 16 kap. 20 § i den gällande lagen och 16 kap. 21 § i aktiebolagslagen.

23 §. Fusionsplan och styrelsens redogörelse. Förslaget motsvarar 16 kap. 21 § i den gällande lagen och 16 kap. 22 § i aktiebolagslagen.

24 §. *En oberoende sakkunnigs rapport.* Förslaget motsvarar 16 kap. 22 § i den gällande lagen och 16 kap. 23 § i aktiebolagslagen.

25 §. *Registrering av fusionsplanen, kallelse på borgenärerna, fusionsbeslut, återbetalning av andel och inlösen.* Förslaget motsvarar 16 kap. 23 § i den gällande lagen och 16 kap. 24 § i aktiebolagslagen.

26 §. *Verkställande av fusion som registreras i Finland.* Förslaget motsvarar innehållsmässigt 16 kap. 24 § i den gällande lagen och 16 kap. 25 § i aktiebolagslagen.

27 §. *Verkställande av fusion som registreras i en annan stat.* Förslaget avviker till innehållet från 16 kap. 25 § i den gällande lagen i det avseendet att tilläggsandelarna ersätts med andelar av olika slag och placeringsandelarna ersätts med aktier. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 16 kap. 26 § i aktiebolagslagen.

28 §. *Gränsöverskridande fusioners rättsverkningar.* Förslaget motsvarar innehållsmässigt 16 kap. 26 § i den gällande lagen och 16 kap. 27 § i aktiebolagslagen.

29 §. *Gränsöverskridande fusioners giltighet.* Förslaget motsvarar 16 kap. 27 § i den gällande lagen och 16 kap. 28 § i aktiebolagslagen.

21 kap. Delning

De bestämmelser om nationell och gränsöverskridande delning som föreslås i kapitlet motsvarar med mindre ändringar 17 kap. i den gällande lagen, som har ändrats genom en lag år 2007 (1417/2007) huvudsakligen för att motsvara 17 kap. i aktiebolagslagen. Förutom i fråga om paragrafhänvisningarna avviker förslaget innehållsmässigt från den gällande lagen i det avseendet att placeringsandelarna ersätts med aktier. Ändringen av aktiebolagslagen genom lag 981/2011 har beaktats i förslaget.

Definition av begreppet delning och olika sätt att genomföra en delning

1 §. *Delning.* I paragrafen definieras delning. Förslaget avviker till innehållet från 17 kap. 1 § i den gällande lagen i det avseendet att tilläggsandelarna ersätts med andelar

av olika slag och placeringsandelarna ersätts med aktier. Förslaget motsvarar 17 kap. 1 § i aktiebolagslagen.

2 §. *Olika sätt att genomföra en delning.* I paragrafen föreskrivs om olika sätt att genomföra en delning. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 2 § i den gällande lagen och 17 kap. 2 § i aktiebolagslagen.

Delningsplan och revisorsyttrande

3 §. *Delningsplan.* I paragrafen föreskrivs om en skyldighet att upprätta en delningsplan. Förslaget avviker till innehållet från 17 kap. 3 § i den gällande lagen i det avseendet att det i delningsplanen också ska nämnas hur delningen inverkar på det övertagande andelslagets kapital (1 mom. 8 punkten i förslaget). På basis av denna tilläggsinformation kan medlemmarna och de andra andelsägarna och aktieägarna i det ursprungliga andelslaget samt borgenärerna bedöma hur delningen inverkar på deras ställning.

I förslaget har också den möjlighet som nämns ovan i 19 kap. beaktats, dvs. att egna andelar och aktier förvärvas så att de ges som delningsvederlag (1 mom. 4 punkten i förslaget). I förslaget beaktas också att tilläggsandelarna ersätts med andelar av olika slag och att placeringsandelarna ersätts med aktier.

Med avvikelse från 17 kap. 3 § i den gällande lagen behöver orsaken till delningen och grunderna för delningsvederlaget inte uppges, om samtliga i delningen deltagande andelslags medlemmar och andra andelsägare och aktieägare ger sitt samtycke eller delningsvederlaget ges i förhållande till de tidigare ägarandelarna.

På samma sätt som i den gällande lagen kan det i delningsplanen bestämmas också om andra frågor, såsom val av fullmäktige som utövar medlemmarnas beslutanderätt i ett övertagande andelslag som bildats i samband med delningen.

Förslaget motsvarar 17 kap. 3 § i aktiebolagslagen.

4 §. *Revisorsyttrande.* Förslaget avviker från 17 kap. 4 § i den gällande lagen på så sätt att något yttrande inte behövs ens om delningens inverkan på det övertagande andelslagets borgenärers ställning, om det är

fråga om delning genom överlåtelse till nybildade andelslag och delningsvederlaget ges i förhållande till de tidigare ägarandelarna. Förslaget motsvarar 17 kap. 4 § i aktiebolagslagen.

Registrering av delningsplanen och kallelse på borgenärerna

5 §. Registrering av delningsplanen. Förslaget motsvarar 17 kap. 5 § i den gällande lagen och 17 kap. 5 § i aktiebolagslagen.

6 §. Kallelse på borgenärerna. Förslaget motsvarar 17 kap. 6 § i den gällande lagen och 17 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

7 §. Andelslagets skriftliga meddelande till borgenärerna. I paragrafen föreskrivs om det ursprungliga andelslagets skriftliga meddelande till sina kända borgenärer, vars fordran har uppkommit före registreringen av delningsplanen. Förslaget avviker till innehållet från 17 kap. 7 § i den gällande lagen i det avseendet att tilläggsandelarna ersätts med andelar av olika slag och placeringsandelarna ersätts med aktier. Förslaget motsvarar 17 kap. 7 § i aktiebolagslagen.

8 §. Företagssanering. Förslaget motsvarar 17 kap. 8 § i den gällande lagen och 17 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

Delningsbeslut

9 §. Behöriga organ och beslutstidpunkt. I 1 mom. föreskrivs om vilket organ i det ursprungliga andelslaget som är behörigt att fatta beslut om delning. Förslaget avviker från 17 kap. 9 § 1 mom. i den gällande lagen genom att det ursprungliga andelslagets styrelse ska besluta om delningen, om det ursprungliga andelslaget inte har andra medlemmar eller andra ägare av andelar, aktier och optionsrätter än de övertagande andelslagen. Förslaget inverkar inte på ställningen för det ursprungliga andelslagets medlemmar, andelsägare eller aktieägare, eftersom en förutsättning för en delning är att dessa för sin del godkänner delningsplanen i egenskap av andelslag som deltar i delningen. Förslaget motsvarar 17 kap. 9 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om vilket organ i det övertagande andelslaget som är behörigt att

fatta beslut om delning. Förslaget avviker från 17 kap. 9 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att rätten för minoritetsmedlemmarna i det övertagande andelslaget att kräva att delningsbeslutet ska fattas vid det övertagande andelslagets andelsstämma i någon mån begränsas. Förslaget inverkar endast i ringa mån på ställningen för det övertagande andelslagets medlemmar, men kan avsevärt minska kostnaderna för delningen. Förslaget motsvarar 17 kap. 9 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om tidpunkten för delningsbeslutet i det ursprungliga och det övertagande andelslaget. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 9 § 3 mom. i den gällande lagen och även till ordalydelsen 17 kap. 9 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 4 mom. krävs alltid 2/3 kvalificerad majoritet för ett delningsbeslut på andelsstämman, vilket motsvarar den gällande lagen. Förslaget avviker från aktiebolagslagen på så sätt att det för ett delningsbeslut i ett ursprungligt bolag fordras 2/3 kvalificerad majoritet av varje aktieslag som är företrätt på stämman.

10 §. Stämmokallelse samt information till andra innehavare av andelar, optionsrätter och andra särskilda rättigheter. I 1 mom. föreskrivs om tidpunkten för sändande av kallelse. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 10 § 1 mom. i den gällande lagen och 17 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om en skyldighet att ge information om lösningsrätten till dem som har rätt att säga upp en andel eller kräva inlösen och vars adress är känd för andelslaget. Förslaget avviker från 17 kap. 10 § 2 mom. i den gällande lagen genom det finns en uttrycklig bestämmelse om att också andelsägare och aktieägare som inte är medlemmar i andelslaget ska informeras om ett delningsprojekt. Enligt 11 kap. 6 § i den gällande lagen har en ägare till en tilläggsandel, med undantag av medlems rösträtt, medlemsrättigheter vid andelsstämman t.ex. vid delning i ett ärende som gäller en redan utgiven tilläggsandel på det sätt som avses i 4 kap. 22 § eller 4 kap. 23 § 1 mom. i den gällande lagen. I praktiken inverkar delningen i allmänhet på andelsägarens eller aktieägarens

ställning på detta sätt, och förslaget innebär således närmast att regleringen görs klarare.

Syftet med ändringen är att andelslagets samtliga andelsägare och aktieägare alltid på samma sätt informeras om ett delningsprojekt och kan åberopa sina på lagen, stadgarna eller andels- eller aktievillkoren grundade rättigheter på samma sätt som medlemmar som äger andelar och aktier och som innehavare av optionsrätter. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 10 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Paragrafens 3 mom. motsvarar till innehållet 17 kap. 10 § 3 mom. i den gällande lagen och 17 kap. 10 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Paragrafens 4 mom. innehåller en specialbestämmelse om tidpunkten för sammankallande av andelsstämma. Förslaget avviker från 17 kap. 10 § 4 mom. i den gällande lagen på så sätt att det tagits hänsyn till att det i stadgarna eventuellt föreskrivs om förhandsanmälan och om anslutning av andelslaget till värdeandelssystemet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 10 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

11 §. Framläggande och sändande av handlingar och lämnande av nya uppgifter. I 1 mom. föreskrivs om handlingar som ska hållas tillgängliga och var detta ska ske. Förslaget avviker till innehållet från 4 kap. 15 § i den gällande lagen på så sätt att varje i delningen deltagande andelslag ska hålla varje i delningen deltagande andelslags boksluts- och andra ekonomiska uppgifter tillgängliga. Enligt förslaget ska bokslutsuppgifterna för den senast avslutade räkenskapsperioden hållas framlagda, vilket motsvarar den gällande lagen. Dessutom föreslås att uppgifter om väsentliga ändringar i den ekonomiska ställningen för de i delningen deltagande andelslagen ska hållas tillgängliga för medlemmarna i alla de andelslag som deltar i delningen (bl.a. uppgifter om utbetalning av medel och andra väsentliga ändringar jämfört med bokslutsuppgifterna). Med avvikelse från den gällande lagen föreslås dessutom att inte bara medlemmar utan också andra andelsägare och aktieägare och innehavare av optionsrätter ska ha rätt att ta del av delningshandlingarna och få kopior av dem. Förslaget avviker också från den gällande lagen i det avseendet att ett börsandelslag ska hålla också mellan-

bokslutet eller delårsrapporten framlagd, om det har förflutit minst sex månader från det räkenskapsperioden avslutades fram till delningsbeslutet.

Till formuleringen avviker förslaget från den gällande lagen på så sätt att det i detta kapitel föreskrivs uttömmande om skyldigheten att hålla handlingar tillgängliga i anslutning till en delning, medan motsvarande bestämmelser i den gällande lagen finns dels i 4 kap. om andelsstämma, dels i 17 kap. om delning.

Förslaget avviker från 17 kap. 11 § 1 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att det räcker att bokslutshandlingarna för en räkenskapsperiod hålls tillgängliga. I fråga om aktiebolag baserar sig kravet att hålla handlingarna för tre räkenskapsperioder tillgängliga på EU:s bolagsrättsliga reglering, som inte tillämpas på andelslag. Skyldigheten att hålla mellanbokslutet eller delårsrapporten framlagd gäller enligt förslaget börsandelslag, medan skyldigheten i aktiebolagslagen gäller alla publika aktiebolag. I lagen om andelslag föreslås ingen indelning i privata och publika andelslag eftersom en sådan anses onödig.

Undantaget i 2 mom. om delningsplanens innehåll motsvarar 17 kap. 11 § 2 mom. i aktiebolagslagen. När det gäller skyldigheten att sända handlingar har det i 3 mom. beaktats att andelslaget enligt den huvudregel som framgår av 5 kap. 23 § 1 mom. och såsom som föreskrivs i 17 kap. 11 § 3 mom. i aktiebolagslagen är skyldigt att sända papperskopior av handlingarna till de medlemmar som begär det endast om handlingarna inte kan laddas ner och skrivas ut från andelslagets webbsidor. Till skillnad från den gällande lagen föreslås i 4 mom. en uttrycklig bestämmelse om att andelslagets ledning är skyldig att underrätta den andelsstämma som beslutar om delningen och de övriga i delningen deltagande andelslagen om vissa ändringar som inträffat under delningsförloppet. Förslaget motsvarar till innehållet gällande rätt och motiveringen är densamma som till 20 kap. 11 § 4 mom., som gäller fusion.

12 §. Rättsverkningarna av delningsbeslut. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 12 § i den gällande lagen och även till ordalydelsen 17 kap. 12 § i aktiebolagslagen.

Återbetalning av andelar samt inlösen av delningsvederlag, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier

13 §. Återbetalning av andelar. I 1 mom. föreskrivs om en särskild rätt till återbetalning för de medlemmar och andelsägare som inte har understött delningen och som avgår eller kräver återbetalning av andelen inom 30 dagar från den andelsstämma som beslutar om delningen. Förslaget avviker till innehållet från 17 kap. 12 § 1 mom. i den gällande lagen genom att sådana stadgebestämmelser beaktats på basis av vilka andelen förutom återbetalning av teckningspriset medför också någon annan rätt till andelslagets eget kapital, såsom rätt till en del av överskottet. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

I 2 mom. föreskrivs om upphörande av medlemskapet och uppsägning av andelen senare än 30 dagar efter andelsstämman. Förslaget motsvarar till innehållet 17 kap. 12 § 2 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

I 3 mom. föreskrivs om det övertagande andelslagets skyldighet att återbetala andelar. Förslaget avviker från 17 kap. 12 § 2 mom. i den gällande lagen genom att det övertagande andelslagets ansvar för återbetalningen av det ursprungliga andelslagets andelar klarläggs. Om det i det ursprungliga andelslagets stadgar bestäms om snabb återbetalning eller det annars fattas beslut om förvärv av egna andelar, kan det ursprungliga andelslaget återbetala andelen redan innan delningen verkställs, om förutsättningarna för snabb återbetalning eller annat förvärv av egna andelar annars uppfylls. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

14 §. Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier. I 1 mom. föreskrivs om rätten att kräva inlösen av andra placeringar i eget kapital än andelar och om inlösenförfarandet. Förslaget motsvarar 17 kap. 13 § 1 mom. och första meningen i 2 mom. i aktiebolagslagen. Motsvarande uttryckliga bestämmelser finns inte i den gällande lagen.

Förslaget avviker från 11 kap. 12 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen

på så sätt att det i den nya lagen föreslås presumtionsbestämmelser motsvarande de tvingande bestämmelserna i 17 kap. 13 § i aktiebolagslagen när det gäller inlösen av det delningsvederlag som tillkommer aktier och av optionsrätter i det ursprungliga andelslaget. Enligt förslaget kan det bestämmas om rättigheterna för ägare av aktier och optionsrätter i samband med delning på ett sätt som avviker från lagens presumtionsbestämmelser.

Enligt den gällande lagen ska det bestämmas i stadgarna om vilka rättigheter en tilläggsandel och placeringsandel medför i samband med delning. I förslaget finns inget motsvarande krav.

Denna ändring föreslås för att åstadkomma större enhetlighet i ställningen för ägare av aktier och optionsrätter i andelslag och i aktiebolag. Å andra sidan är det fortfarande möjligt att i stadgarna avvika från det föreslagna inlösenförfarandet också så att lösningsrätt inte föreligger.

Paragrafens 2 mom. motsvarar andra meningen i 17 kap. 13 § 2 mom. i aktiebolagslagen. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen.

I 3—6 mom. föreskrivs hur delningsvederlaget fastställs och betalas. I praktiken bestäms det gängse pris på andelslagets aktier som anges i presumtionsbestämmelsen i 4 mom. inte på basis av andelslagets verkliga värde, om aktien endast medför ekonomiska rättigheter utan utdelning i andelslaget. Paragrafens 3—6 mom. motsvarar 17 kap. 13 § 3—6 mom. i aktiebolagslagen.

Verkställande av delning och delningens rättsverkningar

15 §. Anmälan om verkställande av delning. I paragrafen föreskrivs om en sådan anmälan om verkställande av delningen som ska göras till registermyndigheten och om innehållet i anmälan. Förslaget avviker från 17 kap. 13 § i den gällande lagen i det avseendet att det i det intyg som ges in till registermyndigheten ska nämnas huruvida det övertagande andelslaget får fullt vederlag för det belopp som har tagits upp i dess eget kapital (enligt den gällande lagen räcker det med ett intyg om det belopp som tas upp i

placeringskapitalet). Syftet med förslaget är att skyddet för andelslagets medlemmar, andelsägare, aktieägare och borgenärer också till denna del ska motsvara vad som föreskrivs om delning i 17 kap. 14 § i aktiebolagslagen. För de i delningen deltagande andelslagens medlemmar och borgenärer bidrar förslaget till att delningsförfarandet, som pågår en längre tid, planeras och genomförs tillräckligt noggrant och öppet.

16 §. Förutsättningar för registrering. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 14 § i den gällande lagen och även till ordalydelsen 17 kap. 15 § i aktiebolagslagen. En bestämmelse om skyndsamt behandling i tingsrätten av talan till följd av att en borgenär motsätter sig delningen finns i 26 kap. 2 §.

17 §. Delningens rättsverkningar. I paragrafen föreskrivs att delningens rättsverkningar uppkommer vid registreringen. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 15 § i den gällande lagen och 17 kap. 16 § i aktiebolagslagen.

18 §. Slutredovisning. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 16 § i den gällande lagen och 17 kap. 17 § i aktiebolagslagen.

19 §. Delningens återgång. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 17 § i den gällande lagen och 17 kap. 18 § i aktiebolagslagen.

Gränsöverskridande delning

20 §. Definition av gränsöverskridande delning och olika sätt att genomföra en sådan. Förslaget motsvarar 17 kap. 18 § i den gällande lagen och 17 kap. 19 § i aktiebolagslagen. Direktiv 68/151/EEG, som det hänvisas till i den gällande lagen och i aktiebolagslagen, har ersatts med direktiv 2009/101/EG.

21 §. Tillämpning av bestämmelserna om delning. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 19 § i den gällande lagen. Förslaget avviker från 17 kap. 20 § i aktiebolagslagen i det avseendet att det förutom om inlösen av aktier och optionsrätter också föreskrivs om extra rätt till återbetalning av andel för medlemmar och andra andelsägare.

22 §. Delningsplan och styrelsens redogörelse. Förslaget motsvarar 17 kap. 20 § i den

gällande lagen och 17 kap. 21 § i aktiebolagslagen.

23 §. En oberoende sakkunnigs rapport. Förslaget motsvarar 17 kap. 21 § i den gällande lagen och 17 kap. 22 § i aktiebolagslagen.

24 §. Registrering av delningsplanen, kallelse på borgenärerna, delningsbeslut, återbetalning och inlösen. Förslaget avviker från 17 kap. 22 § i den gällande lagen på så sätt att det i 13 och 14 § i detta kapitel föreslås mer detaljerade bestämmelser än i den gällande lagen när det gäller ansvarigt andelslag vid återbetalning av andel och inlösen av aktier och optionsrätter i det ursprungliga andelslaget. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 23 § i aktiebolagslagen.

25 §. Verkställande av delning som registreras i Finland. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 23 § i den gällande lagen och 17 kap. 24 § i aktiebolagslagen.

26 §. Verkställande av delning som registreras i en annan stat. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 24 § i den gällande lagen och 17 kap. 25 § i aktiebolagslagen.

27 §. Gränsöverskridande delningars rättsverkningar. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 25 § i den gällande lagen och 17 kap. 26 § i aktiebolagslagen.

28 §. Gränsöverskridande delningars giltighet. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 17 kap. 26 § i den gällande lagen och 17 kap. 27 § i aktiebolagslagen.

22 kap. Ändring av företagsform

Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att det i den nya lagen föreslås bestämmelser också om ombildning av andelslaget till ett personbolag och om möjligheten att fortsätta andelslagets verksamhet som enskild näringsidkare. Dessutom avviker förslaget från den gällande lagen på så sätt att ett särskilt beslutsförslag för ombildning av ett andelslag till aktiebolag ska göras endast om samtycke inte fås av samtliga medlemmar, andra andelsägare och aktieägare och innehavare av optionsrätter. I fråga om andra ändringar av företagsformen föreslås inga minimikrav när det gäller de uppgifter som ska ges medlemmar, andelsägare och aktieägare som fattar beslut om ändring av före-

tagsformen, eftersom det för ett sådant beslut fordras samtycke av samtliga medlemmar och andra andelsägare och aktieägare i andelslaget.

1 §. Ändring av företagsform. Enligt paragrafen kan ett andelslag ombildas till aktiebolag (1 mom.), öppet bolag eller kommanditbolag (2 mom.) eller så kan ett andelslags enda medlem fortsätta verksamheten som enskild näringsidkare. I paragrafen föreskrivs också om vederlag som ska ges medlemmar och andelsägare i ett andelslag som ändrar företagsform.

Paragrafens 1 mom. avviker till innehållet från 18 kap. 1 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att tilläggsandelarna och placeringsandelarna ersätts med andelar och aktier av olika slag och så att ett andelslag med en eller två medlemmar kan ombildas till aktiebolag.

I 2 och 3 mom. föreskrivs om ombildning av andelslaget till öppet bolag, kommanditbolag eller privat näringsidkare. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 19 kap. 4 § 2 och 3 mom. i aktiebolagslagen.

Förslaget innehåller ingen sådan bestämmelse om vederlag som finns i 18 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att en medlem som motsätter sig en ombildning till aktiebolag har rätt endast till återbetalning av andelen på det sätt som föreskrivs i 5 kap. 27 § och 19 kap. i förslaget. Beroende på villkoren för ändring av sammanslutningsformen krävs det för andelsstämmans beslut i frågan 2/3 eller 9/10 kvalificerad majoritet eller ett enhälligt beslut av stämman.

2 §. Beslut om ombildning av ett andelslag till aktiebolag. I 1 mom. föreskrivs om andelsstämmans behörighet att besluta om en ändring av företagsformen. Förslaget motsvarar till innehållet 18 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från 19 kap. 5 § 1 mom. i aktiebolagslagen på så sätt att utgångspunkten fortfarande är att ett beslut om ombildning av ett andelslag till aktiebolag kan fattas på andelsstämman med 2/3 kvalificerad majoritet. För ett beslut om ändring av företagsformen till andelslag krävs i ett aktiebolag alltid samtycke av

samtliga aktieägare och innehavare av optionsrätter.

I 2 mom. föreskrivs uttryckligen om miniinnehållet i andelsstämmans beslut och att beslutet ersätter ett avtal om bolagsbildning. I den gällande lagen finns inga bestämmelser om beslutets innehåll, eftersom det enligt den alltid ska göras upp en plan motsvarande det förslag som avses i 3 § när det sker en ombildning till aktiebolag. Ett beslutsförslag krävs enligt förslaget endast om beslutet inte kan fattas enhälligt. Enligt förslaget kan ett beslut om ombildning till aktiebolag klandras på motsvarande sätt som ett beslut om fusion (se 24 kap.). Förslaget motsvarar innehållsmässigt första, andra, tredje och fjärde meningen i 18 kap. 2 § samt 3 § 2 mom. i den gällande lagen.

Aktiebolagslagen innehåller inga mot förslaget svarande bestämmelser om klander av beslut, eftersom alla aktieägare måste ge sitt samtycke för att aktiebolaget ska kunna ombildas till andelslag. Det föreslås att bestämmelser om en sådan tidsfrist som finns i 4 kap. 26 § 4 mom. i den gällande lagen ska tas in i 24 kap. 2 § 2 mom. och att bestämmelser om beslutets inverkan på erhållande av vederlag tas in nedan i detta kapitel. Förslaget motsvarar till övriga delar 19 kap. 5 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Förslaget avviker till innehållet från den gällande lagen på så sätt att det kan bestämmas om räkenskapsperioden också på annat sätt än i stadgarna. Vidare ersätts tilläggsandelarna med andelar av olika slag och placeringsandelarna med aktier. Det torde föreslås att aktiebolagslagen ändras på motsvarande sätt.

Paragrafens 3 och 4 mom. motsvarar sista meningen i 18 kap. 2 § 1 mom. samt 2 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns inga motsvarande bestämmelser.

3 §. Förslag om ombildning av ett andelslag till aktiebolag. I 1 mom. föreskrivs om styrelsens skyldighet att i vissa fall göra upp ett beslutsförslag för ändring av företagsformen samt vad förslaget minst ska innehålla.

Förslaget avviker från 18 kap. 2 § i den gällande lagen på så sätt att ett separat beslutsförslag om ombildning till aktiebolag ska uppgöras endast om det måste röstas om ändringen av sammanslutningsformen vid

andelsstämman. Dessutom avviker förslaget från den gällande lagen på samma sätt som de föreslagna kraven i fråga om en kombinationsfusionsplan avviker från den gällande lagen (se 20 kap. 3 § i lagförslaget). Därtill avviker förslaget från den gällande lagen på så sätt att den som äger aktier och optionsrätter i andelslaget har rätt att kräva inlösen på samma sätt som vid fusion, om inte annat bestäms i stadgarna.

I aktiebolagslagen föreskrivs inte om något beslutsförslag, eftersom beslutet måste vara enhälligt. Dessutom krävs samtycke av innehavarna av optionsrätter.

I paragrafens 2 mom. föreskrivs om revisorsyttrande samt de bestämmelser som ska tillämpas på det. Förslaget avviker från 18 kap. 2 § 1 mom. i den gällande lagen och från 16 kap. 4 §, som det hänvisas till där, på följande sätt: om alla medlemmar och andra andelsägare och aktieägare samtycker behövs det inte ens ett yttrande om huruvida ändringen av företagsformen inverkar på borgenärernas ställning. Det behövs inte, eftersom det vid en sådan ändring av företagsformen som avses här inte finns något sådant övertagande verksamt aktiebolag vars borgenärs ställning kunde äventyras av ändringen. När ett andelslag ändrar företagsform har borgenärerna i varje händelse rätt att motsätta sig ändringen, om denna minskar andelslagets eget kapital. Enligt aktiebolagslagen fordras alltid samtliga aktieägares samtycke för en ändring av företagsformen.

I 3 mom. föreskrivs om stämmohandlingar samt om de bestämmelser som ska tillämpas på framläggande och sändande av dem. Med mindre ändringar motsvarar förslaget till innehållet 4 kap. 15 §, 11 kap. 3 § 1 mom. och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse, eftersom samtliga aktieägares samtycke alltid krävs för att ombilda ett aktiebolag till en annan företagsform.

4 §. Medlemskapets upphörande och lösningsrätt. I paragrafen föreskrivs om särskild rätt till avgång och eventuellt vederlag för en medlem som vid andelsstämman motsatt sig en ändring av företagsformen. Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar 18 kap. 4 § i den gällande lagen.

I 3 mom. föreskrivs om rätt för ägare av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier att kräva inlösen av sina rättigheter, om inte annat bestäms i stadgarna. Enligt den gällande lagen föreligger inlösningsrätt endast om det bestäms så i stadgarna. Denna ändring föreslås i syfte att förenhetliga ställningen för ägare av aktier och ägare av optionsrätter. Förslaget avviker från aktiebolagslagen på så sätt att det i aktiebolagslagen inte behövs bestämmelser om rätten till inlösen, eftersom det för en ändring av företagsformen alltid krävs samtycke av samtliga ägare av aktier och optionsrätter. Någon motsvarande uttrycklig bestämmelse finns inte i den gällande lagen eller i aktiebolagslagen.

5 §. Beslut om ombildning av ett andelslag till öppet bolag, kommanditbolag eller enskild näringsidkare. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om beslutsfattandet när ett andelslag ombildas till ett personbolag eller enskild näringsidkare, det bolagsavtal för personbolaget som ska fogas till beslutet samt den enskilda näringsidkarens firma. Förslaget hänför sig till den i 1 § angivna möjligheten att ombilda andelslaget till ett personbolag och fortsätta verksamheten som enskild näringsidkare. Förslaget motsvarar 19 kap. 5 § i aktiebolagslagen.

6 §. Registrering av beslut. Enligt paragrafen ska andelslaget göra en registeranmälan om ett beslut som gäller ändring av företagsformen inom en månad från beslutet. Samtidigt ska andelslaget ansöka om kallelse på borgenärerna. Förslaget avviker från 18 kap. 5 § 3 mom. i den gällande lagen på så sätt att tidsfristen i den gällande lagen är sex månader. Att tidsfristen förkortas är motiverat för att den övergångstid som hänför sig till en ändring av företagsformen ska bli kortare och regleringen enhetligare i förhållande till aktiebolagslagens bestämmelser om registrering av en ändring av företagsformen. En längre tidsfrist behövs inte, eftersom det inte är fråga om att bilda ett nytt företag. Den sex månader långa tidsfristen i den gällande lagen baserar sig på den tidsfrist för aktiebolags grundansökan som fanns i den gamla lagen om aktiebolag från 1978 (i den nya aktiebolagslagen 3 månader). Om andelslaget ansöker om kallelse på borgenärerna innan

beslutet registreras, ska andelslaget samtidigt göra registeranmälan för det förslag som avses i 3 §. Kallelse på borgenärerna kan således sökas t.ex. före den andelsstämma som fattar beslut om ombildning till aktiebolag. Enligt handelsregisterförordningen ska ett beslut om ändring av sammanslutningsform fogas till anmälan i original, eftersom beslutet enligt 2 § i detta kapitel ersätter ett avtal om bolagsbildning.

Förslaget avviker från 19 kap. 6 § i aktiebolagslagen på så sätt att ett borgenärsskyddsförfarande kan inledas redan före ett beslut om ändring av sammanslutningsformen. En avvikande reglering behövs eftersom andelsstämman enligt förslaget i allmänhet kan besluta om ombildning av andelslaget till aktiebolag med kvalificerad majoritet (5 kap. 29 § 2 mom. 7 punkten), medan det för ombildning av ett aktiebolag till andelslag krävs samtycke av samtliga aktieägare.

7 §. Kallelse på borgenärerna. I paragrafen föreskrivs om på vilka villkor borgenärerna har rätt att motsätta sig en ändring av företagsformen, om innehållet i kallelsen samt om andelslagets skyldighet att meddela sina kända borgenärer om kallelsen och om registermyndighetens skyldighet att underrätta andelslaget om att borgenärer motsätter sig ändringen.

Paragrafens 1 mom. avviker från 18 kap. 5 § i den gällande lagen på så sätt att en ändring av företagsformen till personbolag eller privat näringsidkare alltid är förenad med borgenärsskyddsförfarande. Förslaget avviker från 19 kap. 7 § 1 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att en ombildning av ett andelslag till aktiebolag inte är förenad med borgenärsskyddsförfarande, om beloppet av det bundna egna kapitalet i aktiebolaget minst motsvarar det bundna egna kapitalet i andelslaget och det inte bestäms om medlemmarnas tillskottsplikt i stadgarna. I detta fall finns det fortfarande inte behov av borgenärsskyddsförfarande, eftersom aktiebolagets alla poster i det bundna egna kapitalet i princip är mer beständiga ur borgenärernas synvinkel än andelskapitalet.

Paragrafens 2—4 mom. motsvarar till innehållet 18 kap. 5 § 2 mom. i den gällande lagen och andra och tredje meningen i 19 kap.

7 § 1 mom. samt 2 och 3 mom. i aktiebolagslagen.

8 §. Förutsättningarna för och rättsverkningarna av registrering. I 1 mom. föreskrivs om registermyndighetens skyldighet att registrera ändringen av företagsformen, om ingen av borgenärerna motsätter sig ändringen eller om borgenärerna har fått betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar. Förslaget motsvarar till innehållet 18 kap. 5 § 2 mom. och 16 kap. 15 § 1—2 mom. i den gällande lagen samt till ordalydelsen 19 kap. 8 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om förutsättningarna för registrering när en borgenär motsätter sig ändringen av företagsformen. Förslaget motsvarar till innehållet 18 kap. 5 § 2 mom. och 16 kap. 15 § 1—2 mom. i den gällande lagen samt till ordalydelsen 19 kap. 8 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om ändring av företagsformen när andelslaget har försatts i likvidation. Förslaget motsvarar till innehållet 18 kap. 1 § 3 mom. i den gällande lagen och 19 kap. 8 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 4 mom. träder ändringen av företagsformen i kraft när den har antecknats i handelsregistret. Förslaget avviker från 18 kap. 6 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att rätten att kräva skadestånd med stöd av en grund som uppkommit innan ändringen av företagsformen registrerats avgörs enligt den lag som ska tillämpas på den nya företagsformen. Förslaget motsvarar till innehållet bestämmelserna om fusion och delning i 20 och 21 kap. samt 19 kap. 8 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

I 5 mom. föreskrivs om rättsverkningarna av registrering för medlemmar samt andra andelsägare och aktieägare och innehavare av optionsrätter och andra motsvarande rättigheter. Förslaget avviker från 18 kap. 6 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att tilläggs- och placeringsandelarna ersätts med andelar och aktier av olika slag.

I 6 mom. föreskrivs om redovisning som lämnas av styrelsen och verkställande direktören, när alla erforderliga samtycken av rättsinnehavarna inte har fåtts. Förslaget avviker från 18 kap. 6 § 3 mom. i den gällande lagen på så sätt att en separat redovisning om ombildning till aktiebolag ska lämnas endast

om beslut om ändringen har fattats på andelsstämman utan att samtliga medlemmar, andelsägare, aktieägare och ägare av optionsrätter har givit sitt samtycke. Det behöver inte föreskrivas om redovisning i det fall att samtliga ovan nämnda har samtyckt till ändringen. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse.

9 §. Ombildning av ett andelslag till bostadsaktiebolag eller ömsesidigt fastighetsaktiebolag. Om andelslagets syfte enligt stadgarna är att äga och besitta minst en sådan byggnad eller del av en byggnad i fråga om vilken det i stadgarna bestäms att över hälften av lägenhetsytan ska vara lägenheter i medlemmars och andra andelsägares och aktieägares besittning, kan andelslaget enligt *1 mom.* ombildas till bostadsaktiebolag eller ömsesidigt fastighetsaktiebolag så att andelslagets medlemmar och andra andelsägare och aktieägare får aktiebolagets samtliga aktier som vederlag. I den gällande lagen saknas en motsvarande uttrycklig bestämmelse. En sådan har önskats för att skapa klarhet i regleringen och för att minska kostnaderna för ändringsarrangemang.

Enligt *2 mom.* tillämpas på ombildning av ett andelslag till bostadsaktiebolag eller ömsesidigt fastighetsaktiebolag vad som ovan i detta kapitel föreskrivs om ombildning av ett andelslag till aktiebolag. I ett beslut om ombildning som avses i 2 § och i ett beslutsförslag som avses i 3 § ska dessutom de omständigheter i fråga om bolagsordningens innehåll och innehållet i avtalet om bolagsbildning som föreskrivs i 1 kap. 13 § och 12 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) nämnas. Bostadsaktiebolag och andra ömsesidiga fastighetsaktiebolag finns inte definierade i associationslagstiftningen. På ett sådant andelslags beslutsfattande om ändring av sammanslutningsformen tillämpas således de allmänna bestämmelserna i lagen om andelslag och stadgebestämmelserna.

23 kap. **Upplösning av andelslag**

I detta kapitel föreskrivs liksom i den gällande lagens 19 kap. om likvidation, upplösning, avregistrering, konkurs och sanering.

Den mest betydande ändringen är informationsskyldigheten till följd av att det egna

kapitalet minskat. Om detta föreslås motsvarande bestämmelser som i aktiebolagslagen. Det har också beaktats att tilläggsandelarna och placeringsandelarna ersätts med andelar och aktier av olika slag, vilket inverkar på presumtionsbestämmelserna om utbetalning av medel i ett andelslag som upplöses. I fråga om de system med tilläggsandelar och placeringsandelar som baserar sig på den gällande lagen föreslås att det i införandelagen tas in presumtionsbestämmelser motsvarande dem i den gällande lagen. I förslaget har det också tagits hänsyn till att det inte föreskrivs om minimiantal medlemmar eller om en skyldighet att ogiltigförklara placeringsandelar. Av denna anledning behövs det inte längre bestämmelser om följderna av att minimikravet inte uppfylls.

Enligt förslaget görs det inte längre någon skillnad mellan beslut som gäller tvångslikvidation respektive frivillig likvidation. Enligt förslaget ska andelsstämman fatta likvidationsbeslut med kvalificerad majoritet. Om andelslagets registeruppgifter är bristfälliga eller om andelslagets konkurs har förfallit till följd av bristande tillgångar, kan registermyndigheten emellertid försätta andelslaget i likvidation eller avregistrera det. Det kan vid behov väckas klandertalan om andelsstämman inte fattar beslut om likvidation i enlighet med en sådan numera sällsynt bestämmelse i stadgarna som innebär att en tidsfrist har satts ut för andelslagets verksamhet. I kapitlet föreslås bestämmelser om utredning i efterhand. Likvidatorerna i ett upplöst andelslag kan vidta de åtgärder som behövs utan att likvidationen fortsätts, om inte ärendets natur kräver detta. Bestämmelserna påminner om konkurslagens 19 kap. 9 § om utredning i efterhand. I förslaget ingår inga mot den gällande lagen svarande specialbestämmelser om vad som ska ingå i ett bokslut som upprättas i samband med en likvidation. Enligt förslaget är det möjligt att dela ut vinst under en likvidation. Kapitlets bestämmelser har delvis omgrupperats för att underlätta tillämpningen av lagen. Med undantag för mindre ändringar motsvarar kapitlet 20 kap. i aktiebolagslagen. Motiveringar som lämpar sig för bestämmelserna i kapitlet finns i propositionerna 69/2000 rd, 176/2001 rd, 194/2006 rd och 109/2005 rd.

Allmänna bestämmelser

1 §. Upplösning. Syftet med *1 mom.* är att göra det klart att 23 kap. innehåller tvingande bestämmelser om likvidationsförfarande och upplösning. Tvingande bestämmelser behövs särskilt för att skydda borgenärerna. Förslaget motsvarar gällande rätt även om en uttrycklig bestämmelse saknas i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 20 kap. 1 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt *2 mom.* anses ett andelslag som har försatts i konkurs upplöst, om det inte finns tillgångar när konkursen avslutas eller om det under konkursen har bestämts hur de ska användas. Med avvikelse från 19 kap. 31 § 2 mom. i den gällande lagen tar förslaget också hänsyn till en situation då det finns tillgångar när konkursen avslutas, men att det under konkursen har bestämts hur de ska användas, t.ex. till betalning av skulder. På samma sätt som i den gällande lagen ska det ingå bestämmelser om registeranmälan. De föreslås i 17 § i detta kapitel. Förslaget motsvarar 20 kap. 1 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I *3 mom.* föreskrivs om upplösning av andelslaget också till följd av fusion eller delning utan något likvidationsförfarande. Förslaget motsvarar gällande rätt även om motsvarande hänvisningsbestämmelse saknas i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 20 kap. 1 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

2 §. Avregistrering. I den föreslagna paragrafen föreskrivs om registermyndighetens skyldighet att avregistrera ett andelslag, om andelslagets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna eller om uppgifter om tillgångarnas storlek inte kan fås och ingen medlem, borgenär eller annan tar på sig ansvaret för likvidationskostnaderna. Förslaget motsvarar 19 kap. 5 § i den gällande lagen och 20 kap. 2 § i aktiebolagslagen.

Beslutsfattande

3 §. Andelslagets beslut om likvidation och ansökan om avregistrering. Enligt *1 mom.* beslutar andelsstämman om försättande av andelslaget i likvidation. Förslaget avviker från bestämmelserna i 19 kap. i den gällande lagen på så sätt att andelsstämmans beslut

om likvidation inte längre delas upp i tvångslikvidation och frivillig likvidation. Enligt förslaget ska det i den nya lagen endast föreskrivas om andelsstämmans beslut om att försätta andelslaget i frivillig likvidation samt om beslut om att ansökan om likvidation eller om avregistrering ska göras hos registermyndigheten. Förslaget avviker från 20 kap. 3 § 1 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att det på samma sätt som i den gällande lagen om andelslag föreslås en uttrycklig bestämmelser om en ansökan till registermyndigheten, eftersom förfarandet i praktiken visat sig nödvändigt. Registermyndigheten förorsakas inga betydande kostnader på grund av att förfarandet avviker från aktiebolagslagens registreringsförfarande.

I *2 mom.* föreskrivs inom vilken tid stämokallelse ska utfärdas (1—2 månader, i børsandelslag 1—3 månader). På kallelstens innehåll och sättet att sända den samt på framläggande av stämmohandlingarna tillämpas bestämmelserna i 5 kap. 19—24 §. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att det i andelslagets stadgar kan bestämmas om förhandsanmälan och att andelslaget har kunnat anslutas till värdeandelssystemet. I förslaget har det dessutom tagits hänsyn till de nya bestämmelserna om börsandelslag. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 20 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

4 §. Förordnande om likvidation eller avregistrering. I *1 mom.* föreskrivs om tvingande försättande i likvidation eller avregistrering som registermyndigheten har behörighet till. Förslaget motsvarar 19 kap. 3 § 1 mom. 1, 3, 4 och 6 punkten i den gällande lagen och 20 kap. 4 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Förslaget innehåller ingen sådan skyldighet att försätta andelslaget i likvidation som i 19 kap. 3 § 1 mom. 2 punkten i den gällande lagen (försummelse att utse verkställande direktör). Vid beredningen av förslaget har avregistrering ansetts vara en onödigt sträng påföljd för försummelse att i enlighet med stadgarna registrera verkställande direktören. Om en verkställande direktör har utsetts kan på försummelse att registrera denne tillämpas företags- och organisationsdatalagens (244/2001) 19 §, där det föreskrivs om försummelse av företags- och organisationsdataanmälan. Om någon verkställande direktör

inte har utsetts är det fråga om ett internt problem i andelslaget.

Förslaget innehåller inte heller en sådan skyldighet att försätta andelslaget i likvidation som i det aktuella momentets 5 punkt i den gällande lagen, eftersom det ovan i 3 kap. föreslås att kravet på minimiantal medlemmar i andelslaget ska frångås. Ovan i 19 kap. föreskrivs inte heller om maximitiden för att inneha egna andelar och aktier. Det finns därför inte anledning att föreskriva om likvidation som grundar sig på antalet medlemmar eller en försummad skyldighet att ogiltigförklara andelar och aktier.

I 2 mom. föreskrivs om registermyndighetens skyldighet att förordna om likvidation eller avregistrering, om det inte innan ärendet avgörs visas att det inte längre finns någon grund för detta. Förslaget motsvarar 19 kap. 3 § 3 mom. i den gällande lagen och 20 kap. 4 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

5 §. *Rättelseuppmaning.* I 1 mom. föreskrivs om registermyndighetens skyldighet att uppmana andelslaget att avhjälpa brister i de uppgifter som har antecknats i registret, om publicering av uppmaningen i den officiella tidningen samt om framförande av anmärkningar. Förslaget avviker till innehållet från 19 kap. 4 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att uppmaningen ska publiceras i den officiella tidningen senast tre månader före den utsatta dagen, medan det i den gällande lagen sägs att uppmaningen ska publiceras tidigast fyra månader och senast en månad före den utsatta dagen. Förslaget avviker från den gällande lagen också på så sätt att möjligheten att emittera andelar och aktier också till andra än medlemmar har beaktats. Förslaget motsvarar 20 kap. 5 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs att en anteckning om uppmaningen ska göras i registret på tjänstens vägnar. Förslaget motsvarar till innehållet 19 kap. 4 § 2 mom. i den gällande lagen och 20 kap. 5 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I förslaget ingår inte någon mot den gällande lagens 19 kap. 4 § 3 mom. svarande bestämmelse. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att medlemmar, andra andelsägare och aktieägare och borgenärer kan föra fram anmärkningar mot likvidationen eller avregistreringen oberoende av på

vems initiativ förfarandet har inletts. Förslaget motsvarar innehållsmässigt aktiebolagslagen.

6 §. *Rätten att inleda ett ärende.* Förslaget motsvarar till innehållet 19 kap. 3 § 2 mom. i den gällande lagen. Den gällande lagens bestämmelse om att avvikande reglering på annat ställe i lagen ska tillämpas, behövs inte, eftersom det inte föreslås undantagsbestämmelser i lagen. Förslaget motsvarar 20 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

Likvidationsförfarande

7 §. *Likvidationsförfarandets syfte.* Enligt 1 mom. är syftet med likvidationsförfarandet att utreda andelslagets ekonomiska ställning, realisera en behövlig mängd egendom och betala andelslagets skulder samt att dela ut överskottet till medlemmarna eller andra, enligt vad som bestäms i stadgarna. Andelsstämman kan i enlighet med 19 § besluta avsluta likvidationen och fortsätta med andelslagets verksamhet samt fatta de beslut som är nödvändiga i anslutning till detta. Den föreslagna bestämmelsen ska förtydliga syftet med skötseln av andelslagets angelägenheter under likvidationen. I den gällande lagen finns det ingen motsvarande bestämmelse, men förslaget stämmer överens med vad som i den juridiska litteraturen anförts om syftet med likvidationsförfarandet. Förslaget motsvarar 20 kap. 7 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om likvidatorernas skyldighet att ansöka om att andelslaget försätts i konkurs, om likvidationsandelslagets tillgångar inte förslår till betalning av dess skulder. Förslaget motsvarar till innehållet 19 kap. 15 § i den gällande lagen och till ordalydelsen 20 kap. 7 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

8 §. *Likvidationens början.* Paragrafen avviker från den gällande lagen på så sätt att likvidationsärendena inte längre delas in i frivillig likvidation och tvångslikvidation. I praktiken kan dröjsmål i fråga om likvidationen inverka på skadeståndsansvaret för en medlem som deltagit i ett sådant beslut, på samma sätt som för närvarande. Förslaget motsvarar 20 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

9 §. *Val och förordnande av likvidatorer samt deras uppgifter.* Paragrafens 1 mom.

avviker från den gällande lagen endast i fråga om bestämmelserna om de i handelsregistret antecknade rättigheter som givits andra namngivna personer (jfr 19 kap. 6 § 1 mom. och 12 § 1 mom. i den gällande lagen). Den föreslagna nya bestämmelsen anses vara konsekvent eftersom också alla andra företrädare som avses i lagen om andelslag ersätts med likvidatorer och eftersom stadgarernas bestämmelser om styrelseledamöternas rätt att företräda andelslaget inte tillämpas. Eventuella bestämmelser i andelslagets stadgar om särskilda behörighetsvillkor för styrelseledamöterna ska dock inte tillämpas på likvidatorerna. Förslaget motsvarar 20 kap. 9 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om likvidatorernas skyldigheter under likvidationen. Förslaget motsvarar 19 kap. 12 § 2 mom. i den gällande lagen men med den preciseringen att likvidatorernas mandatperiod fortsätter tills vidare. En bestämmelse om mandatperiodens längd saknas i den gällande lagen, men förslaget motsvarar vad som anförs om saken i den juridiska litteraturen. Förslaget motsvarar 20 kap. 9 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs om registermyndighetens skyldighet att förordna en behörig likvidator för ett andelslag som saknar en sådan, vem som har rätt att söka ett sådant förordnande samt om registermyndighetens skyldighet att avregistrera ett andelslag som saknar betalningsförmåga. Förslaget motsvarar i sak 19 kap. 6 § 2 mom. i den gällande lagen och 20 kap. 9 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

10 §. Registrering av likvidationen och likvidatorerna. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 19 kap. 8 § i den gällande lagen och 20 kap. 10 § i aktiebolagslagen.

11 §. Bokslut för tiden före likvidationen. I paragrafen föreslås bestämmelser om likvidatorernas skyldighet att vid behov upprätta ett bokslut för den tid före likvidationen för vilken något bokslut ännu inte har lagts fram på andelsstämman, om revision samt om styrelseledamöternas och verkställande direktörens skyldighet att medverka till att bokslutet upprättas.

Förslaget avviker från 19 kap. 9 § i den gällande lagen i det avseendet att likvidatorerna är skyldiga att upprätta bokslutet, medan denna skyldighet enligt den gällande la-

gen har ålagts styrelsen och verkställande direktören. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att likvidatorerna kan välja om det upprättas ett separat bokslut för en kortare tid än den räkenskapsperiod som föregår likvidationen. Syftet är att spara andelslagets kostnader och tid t.ex. när andelslaget inte har haft någon verksamhet. Förslaget avviker från den gällande lagen på så sätt att det uttryckligen föreskrivs om styrelsens och verkställande direktörens rätt att få ett skäligt arvode för att de medverkar till att det upprättas ett bokslut för tiden före likvidationen. Frågan om det ska upprättas ett bokslut för en separat period som är kortare än räkenskapsperioden får likvidatorerna ta ställning till, eftersom upprättandet av ett sådant bokslut i praktiken närmast kan inverka på ansvarsfördelningen mellan likvidatorerna och ledamöterna i den styrelse som föregått dem. Förslaget motsvarar 20 kap. 11 § i aktiebolagslagen.

12 §. Andelsstämma under likvidationen. I paragrafen föreskrivs om de bestämmelser som ska tillämpas på andelsstämman i ett andelslag i likvidation samt hur fullmäktiges mandattid fortsätter. Paragrafens 1 mom. motsvarar till innehållet 19 kap. 11 § 1 mom. i den gällande lagen och 20 kap. 12 § i aktiebolagslagen. Paragrafens 2 mom. motsvarar 19 kap. 11 § 2 mom. i den gällande lagen. Aktiebolagslagen saknar bestämmelser om fullmäktige.

13 §. Bokslut, verksamhetsberättelse, revision, verksamhetsgranskning och särskild granskning. Paragrafens 1 mom. skiljer sig från 19 kap. 13 § 1 mom. i den gällande lagen endast i det avseendet att också bestämmelserna om åtgärder som gäller överskott ska tillämpas under likvidationen. Enligt förslaget är det möjligt att betala ut medel under likvidationen. Förslaget motsvarar 20 kap. 13 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I förslaget ingår inte någon mot 19 kap. 13 § 2 mom. i den gällande lagen svarande bestämmelse enligt vilken det egna kapitalet i balansräkningen ska tas upp som en enda post. Detta beror bl.a. på att beslut om utbetalning av medel enligt förslaget kan fattas under likvidationen. I förslaget har det inte heller tagits in någon mot gällande 19 kap. 13 § 3 mom. svarande bestämmelse om sär-

skilda bokslutsprinciper vid likvidation. Om andelslaget har för avsikt att realisera sin egendom, ska detta enligt den försiktighetsprincip som anges i 3 kap. 3 § i bokföringslagen samt även enligt de värderingsprinciper som anges i 5 kap. i den lagen beaktas vid värderingen av egendomen. Om andelslaget å andra sidan under likvidationen fortsätter sin affärsverksamhet, är det motiverat att iakttas kontinuitetsprincipen.

I 2 mom. föreskrivs att revisorernas och verksamhetsgranskarnas uppdrag fortsätter under likvidationen, vilka bestämmelser som ska tillämpas på revision och verksamhetsgranskning samt om särskilda uttalanden som ska ingå i revisionsberättelsen och verksamhetsgranskningsberättelsen. Vad som i 6 kap. föreskrivs om revision och särskild granskning ska iakttas under likvidationen.

I fråga om revision motsvarar förslaget innehållsmässigt 19 kap. 14 § i den gällande lagen och 20 kap. 13 § 2 mom. i aktiebolagslagen. Förslaget avviker från den gällande lagen och aktiebolagslagen i det avseendet att de föreslagna bestämmelserna om verksamhetsgranskning har beaktats. Det är dessutom enligt förslaget möjligt att också verksamheten under likvidationen är föremål för särskild granskning. I aktiebolagslagen föreskrivs inte om verksamhetsgranskare, och förslaget avviker således till denna del från aktiebolagslagen.

14 §. Offentlig stämning på borgenärerna. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 19 kap. 10 § i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 20 kap. 14 § i aktiebolagslagen.

15 §. Betalning av skulder, skifte av tillgångar och klander av skifte. Paragrafens 1 mom. avviker från 19 kap. 16 § 1 mom., 11 kap. 3 § och 9 § 3 mom. samt 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen på så sätt att det förutom medlemmar som är berättigade till skifte också nämns andra andelsägare och aktieägare som kan ha rätt till andelslagets nettotillgångar. I stadgarna kan det fortfarande bestämmas också på annat sätt hur nettotillgångarna i ett andelslag som upplöses ska skiftas.

Förslaget avviker från 20 kap. 15 § 1 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att utgångspunkten för förslaget, liksom i den gällande lagen om andelslag, är att de nettotill-

gångar som återstår efter återbetalning av det i andels- och aktiekapitalet upptagna belopp som betalats av andelarna och aktierna, skiftas mellan medlemmarna i förhållande till medlemmarnas antal, om inte annat bestäms i stadgarna.

I 2 mom. föreskrivs uttryckligen om skiftesandelar för medlemmar, andelsägare, aktieägare och andra som är berättigade till skiftesandel. Förslaget avviker från 19 kap. 16 § 2 mom. i den gällande lagen i det avseendet att andelar och aktier av olika slag medför samma rätt till nettotillgångarna, om inte annat bestäms i stadgarna. I fråga om det tilläggsandelar och placeringsandelar som baserar sig på den gällande lagen föreslås i införelagets motsvarande bestämmelser som i den gällande lagen när det gäller tilläggs- och placeringsandelars företrädesrätt till nettotillgångarna i ett andelslag som upplöses.

I förslaget har det också beaktats att andelar och aktier utan nominellt belopp tillåts och att det i teckningspriset också ingår ett belopp av andelens eller aktiens teckningspris som överskrider det nominella beloppet, i den gällande lagen kallad anslutningsavgift.

Förslaget avviker från 20 kap. 15 § 1 mom. i aktiebolagslagen i det avseendet att rätten till skiftesandel (residual rätt) till nettotillgångarna antas tillkomma medlemmarna, på samma sätt som i den gällande lagen. Den från aktiebolagslagen avvikande presumptionsbestämmelsen utgår från andelslagets särdrag.

Enligt 3 mom. kan det i stadgarna, på ett sätt som avviker från presumptionsbestämmelserna i 2 mom., bestämmas om beräkning av skiftesandelen, vilka som är berättigade till skiftesandelar samt om användning av nettotillgångarna. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 19 kap. 16 § 3 mom., 11 kap. 3 § och 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från aktiebolagslagen av de skäl som nämns i samband med 1 mom.

I 4 mom. föreskrivs om klanderrätt för en medlem eller någon annan som är berättigad till en skiftesandel. Förslaget avviker från 19 kap. 19 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att också andra som är berättigade till skiftesandelar har beaktats. Förslaget mot-

svarar 20 kap. 15 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 5 mom. förverkas rätten till skiftesandelen om den inte krävs inom fem år från det att slutredovisningen lagts fram på andelsstämman. Förslaget motsvarar till innehållet 19 kap. 19 § 2 mom. i den gällande lagen och till ordalydelsen 20 kap. 15 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

16 §. Slutredovisning. I 1 mom. föreskrivs om likvidatorernas skyldighet att ge en slutredovisning. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 19 kap. 17 § 1 mom. i den gällande lagen och 20 kap. 16 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om likvidatorernas skyldighet att efter de åtgärder som avses i 1 mom. kalla medlemmarna till andelsstämma för granskning av slutredovisningen, de bestämmelser som ska tillämpas på kallelsen samt om skyldigheten att registrera slutredovisningen. Med avvikelse från 19 kap. 17 § 2 mom. i den gällande lagen föreslås en uttrycklig bestämmelse om registrering av slutredovisningen. Förslaget motsvarar 20 kap. 16 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

17 §. Upplösning. Enligt 1 mom. anses andelslaget upplöst när likvidatorerna har lagt fram slutredovisningen på andelsstämman. Förslaget motsvarar 19 kap. 18 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen och 20 kap. 17 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om förlust av andelslagets rättshandlingsförmåga, om solidariskt ansvar för dem som företagit rättshandlingar för andelslagets räkning, om likvidatorernas behörighet och om rättshandlingars bindande verkan efter upplösningen. Förslaget motsvarar till innehållet 19 kap. 23 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen och till ordalydelsen 20 kap. 17 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Förslaget innehåller ingen sådan bestämmelse som i 19 kap. 23 § 3 mom. i den gällande lagen. Förslaget motsvarar dock till innehållet den gällande lagen, eftersom de allmänna bestämmelserna i rättegångsbalken tillämpas på delgivning, om inte annat föreskrivs i en speciallag.

Förslaget innehåller inte heller en sådan bestämmelse som i 19 kap. 20 § i den gällande lagen, där det föreskrivs om minoritetens rätt att få andelsstämman sammankallad för

att behandla väckande av skadeståndstalan. Bestämmelsen är överflödigt eftersom medlemmarnas rätt att föra skadeståndstalan för andelslagets räkning enligt förslaget inte förutsätter att skadeständsrendet behandlas på andelsstämman. Förslaget motsvarar aktiebolagslagen.

18 §. Fortsatt likvidation och efterlikvidation. Enligt paragrafens 1 mom. ska likvidationen fortsättas om det efter upplösningen av andelslaget framkommer nya tillgångar, om talan väcks mot andelslaget eller om det annars behövs likvidationsåtgärder. Förslaget avviker från 19 kap. 21 § 1 mom. i den gällande lagen på så sätt att det innehåller bestämmelser också om anmälan om att likvidationen fortsätter, om registrering av anmälan och om kallelse till andelsstämman. Förslaget motsvarar till ordalydelsen 20 kap. 18 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

I 2 mom. föreskrivs om likvidatorernas behörighet i obetydliga åtgärder, den utredning som ska upprättas och sändas om dem samt om redovisning av en obetydlig skiftesandel till staten. Förslaget avviker från 19 kap. 16 § 4 mom. i den gällande lagen på så sätt att det möjliggör enkla likvidationsåtgärder utan att likvidationen formellt fortsätter. Förslaget påminner till denna del om den nya konkurslagens bestämmelser om utredning i efterhand. Förslaget motsvarar 20 kap. 18 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om avslutande av likvidationen om likvidationskostnaderna inte betalas. Förslaget motsvarar 19 kap. 21 § 2 mom. i den gällande lagen och 20 kap. 18 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

19 §. Avslutande av likvidation samt fortsatt verksamhet. I 1 mom. föreskrivs om andelsstämmans beslut att avsluta likvidationen och fortsätta verksamheten. Förslaget avviker från 19 kap. 22 § 1 mom. i den gällande lagen genom att minimikravet i fråga om antalet medlemmar har slopats. Med avvikelse från den gällande lagen förutsätts inte heller att ett separat utlåtande av revisorerna inhämtas innan ett beslut om avslutande av likvidationen kan fattas. Om en revisor väljs, granskar denna boksluten för likvidationstiden och ger en eller flera revisionsberättelser om dem. Revisorn kan dessutom separat åläggas att avge utlåtande, om andelslaget anser det

finnas behov av det. Förslaget motsvarar 20 kap. 19 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. ska det när ett beslut om avslutande av likvidationen har fattats utses en ledning för andelslaget enligt vad som föreskrivs i denna lag och bestäms i stadgarna. Förslaget motsvarar 19 kap. 22 § 2 mom. i den gällande lagen och 20 kap. 19 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Vad som i 3 mom. föreskrivs om registeranmälan om beslutet om avslutande av likvidationen och valet av ledningen, när en offentlig stämning förfaller och om likvidatorernas skyldighet att ge en slutredovisning avviker från 19 kap. 22 § 3 mom. i den gällande lagen genom att 7 § 2 mom. i lagen om offentlig stämning har beaktats. Dessutom ska andelslagets nyvalda ledning vara skyldig att göra registeranmälan, medan denna skyldighet enligt den gällande lagen åligger likvidatorerna. Vidare föreslås att andelslagets ledning ska ha behörighet att handla på andelslagets vägnar omedelbart efter beslutet och att en förutsättning för verkställighet av beslutet inte längre ska vara att det har registrerats, till skillnad från den gällande lagen. Det är fråga om motsvarande situation som när andelslaget försätts i likvidation. Förslaget motsvarar 20 kap. 19 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Avregistrering

20 §. Tidpunkten för avregistrering. Paragrafen motsvarar innehållsmässigt 19 kap. 24 § i den gällande lagen och även till ordalydelsen 20 kap. 20 § i aktiebolagslagen.

21 §. Företrädande av ett avregistrerat andelslag. Paragrafen motsvarar 19 kap. 25 § i den gällande lagen och 20 kap. 21 § i aktiebolagslagen.

22 §. Ett avregistrerat andelslags rättsliga ställning. Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar till innehållet 19 kap. 26 § i den gällande lagen och 20 kap. 22 § i aktiebolagslagen. I 3 mom. föreskrivs om skifte av ett avregistrerat andelslags tillgångar. Förslaget avviker från 19 kap. 27 § i den gällande lagen på så sätt att också andra som är berättigade till skiftesandelar än medlemmar beaktas. Förslaget motsvarar 20 kap. 22 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Bestämmelsen i 4 mom. om registermyndighetens skyldighet att på ansökan försätta andelslaget i likvidation, om likvidationsåtgärder behövs efter det att andelslaget avregistrerats, motsvarar 19 kap. 29 § i den gällande lagen och 20 kap. 22 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

Minskning av andelslagets tillgångar samt sanering och konkurs

23 §. Minskning av andelslagets tillgångar. I paragrafen föreslås bestämmelser om förfarandet när andelslagets eget kapital minskat. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Syftet med den nya bestämmelsen är att förbättra skyddet för andelslagets borgenärer och att till denna del reglera borgenärsskyddet på samma sätt som i aktiebolagslagen. Borgenärsskyddet behöver utvecklas och förenhetligas också av den anledningen att det i lagen om andelslag föreslås sådana bestämmelser om andelslagets aktiekapital och aktier som motsvarar aktiebolagslagen.

Den föreslagna paragrafen motsvarar i stor utsträckning 20 kap. 23 § i aktiebolagslagen. Syftet med paragrafens 3 mom. är att bestämmelserna om börsandelslag (se 5 kap. 2 § i förslaget) i fråga om företagets lagstadgade ekonomiska information så långt möjligt ska ha samma innehåll som bestämmelserna om publika aktiebolag.

Förslaget avviker emellertid från aktiebolagslagen i det avseendet att det tagit hänsyn till att ett andelslag utöver andelskapital också kan ha aktiekapital och vid sidan av revisorer också verksamhetsgranskare.

24 §. Företagssanering. I paragrafen föreslås bestämmelser om behörighet att ansöka om företagssanering. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 19 kap. 30 § i den gällande lagen och till ordalydelsen 20 kap. 24 § i aktiebolagslagen.

25 §. Konkurs. I 1 mom. föreskrivs vilken behörighet andelslagets organ har att avträda andelslagets egendom till konkurs samt hur andelslaget företräds under konkursen. Trots att ordalydelsen i paragrafen ändras är det klart att konkursbeslutet fattas av styrelsen och inte t.ex. av personer som har särskild rätt att företräda andelslaget, men som inte

utövar beslutanderätt. Förslaget motsvarar till innehållet 19 kap. 31 § 1 mom. i den gällande lagen och till ordalydelsen 20 kap. 25 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. anses andelslaget upplöst så snart slutredovisningen har godkänts, om det när konkursen avslutas inte återstår några tillgångar eller om det under konkursen har bestämts om användningen av de återstående tillgångarna. Förslaget motsvarar till innehållet 19 kap. 31 § 2 mom. i den gällande lagen och 20 kap. 25 § 2 mom. i aktiebolagslagen. I förslaget ingår inte någon bestämmelse om att boförvaltaren är skyldig att göra anmälan om andelslagets upplösning till Rättsregistercentralen som ska förmedla informationen till registermyndigheten, eftersom det föreskrivs om detta i handelsregisterlagens 19 §.

Paragrafens 3 mom. motsvarar till innehållet 19 kap. 31 § 3 mom. i den gällande lagen och till ordalydelsen 20 kap. 25 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Paragrafens 4 mom. gäller en situation då nya tillgångar framkommer efter avslutad konkurs. Förslaget avviker från 19 kap. 31 § 4 mom. i den gällande lagen genom att man här beaktat vad som föreskrivs om utredning i efterhand i konkurslagen, som gavs efter att den gällande lagen stiftades. Förslaget motsvarar 20 kap. 25 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

VI AVDELNINGEN

Påföljder och rättsskydd

24 kap. Klander av beslut

Kapitlets bestämmelser om klander av beslut motsvarar i huvudsak 4 kap. 26 § och 4 kap. 32 § i den gällande lagen. Strävan har varit att förtydliga bestämmelserna jämfört med den gällande lagen. Förslaget motsvarar innehållsmässigt aktiebolagslagen. Vissa ändringar föreslås i gränsdragningen mellan ogiltiga andelsstämmobeslut och stämmobeslut som kan klandras inom en viss tid. Enligt 4 kap. 26 § 3 mom. 2 punkten i den gällande lagen är bl.a. ett beslut som i strid med lagen eller stadgarna har fattats utan samtycke av samtliga eller vissa medlemmar ogiltigt. Med detta avses närmast situationer där det enligt stadgarna uttryckligen krävs att medlemmar-

na samtycker till ett visst beslut. Enligt förslaget är ett stämmobeslut ogiltigt också om det klart strider mot den likställighetsprincip som avses i 1 kap. 7 § i förslaget och den kränkta medlemmens samtycke inte erhållits.

Enligt förslaget ska ett beslut som styrelsen med stöd av ett bemyndigande fattar i ett ärende som ankommer på andelsstämman med avvikelse från den gällande lagen i vissa fall, när det gäller medlemmarnas möjligheter att reagera, jämföras med andelsstämman beslut. Det rådande rättsläget innebär att det i detta avseende finns en tydlig lucka i medlemmens rättsskydd. Det föreslås att sådana av styrelsen med stöd av ett bemyndigande fattade beslut ska jämföras som är behäftade med något sådant allvarligt materiellt fel som enligt vad som föreskrivs i detta kapitel skulle leda till att andelsstämman beslut är ogiltigt. I dessa fall är det möjligt att reagera mot styrelsens beslut på samma sätt som mot ett ogiltigt beslut som fattats av andelsstämman.

I kapitlet föreslås inga mot den gällande lagens 23 kap. 3 § svarande bestämmelser om förbud mot verkställighet av beslut. Med stöd av de allmänna bestämmelserna om säkringsåtgärder i 7 kap. i rättegångsbalken är det möjligt att förbjuda verkställighet av sådana stäm- och styrelsebeslut som avses i kapitlet.

Bestämmelserna i detta kapitel gäller endast sådan ogiltighet som på det sätt som föreskrivs i kapitlet görs gällande genom en talan som är bindande för samtliga medlemmar, dvs. genom en klandertalan. Av de allmänna bestämmelserna kan följande att ogiltighet kan åberopas också på något annat sätt. I kapitlet föreskrivs inte heller om ogiltighet som följer av någon annan lag än lagen om andelslag, t.ex. av rättshandlingslagen.

Enligt förslaget är klanderrätten för andra andelsägare och aktieägare än medlemmar i princip lika omfattande som för medlemmar, om inte rätten begränsas i stadgarna i fråga om andra än i 5 kap. 32 § avsedda beslut som direkt inverkar på en andelsägars och aktieägars ställning.

1 §. Klander av stämmobeslut. I 1 mom. föreskrivs om stämmobeslut som medlemmar har rätt att klandra. Förslaget avviker från 4 kap. 26 § 1 mom. i den gällande lagen på

så sätt att styrelsen och förvaltningsrådet saknar klanderrätt. Detsamma gäller ledamöter i dessa organ och verkställande direktören. I enlighet med den i gällande rätt vedertagna tolkningen föreskrivs dessutom uttryckligen i förslaget att ett procedurfel kan vara en klandergrund endast om det har kunnat påverka beslutets innehåll. Förslaget motsvarar 21 kap. 1 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 2 mom. ska klandertalan väckas inom tre månader från det att beslutet fattades. Förslaget avviker från 4 kap. 26 § 2 mom. i den gällande lagen endast i det avseendet att det inte innehåller någon bestämmelse om förlängning av tiden för väckande av talan i undantagsfall. Den gällande lagens bestämmelse medför onödigt osäkerhet om stämmobeslutens varaktighet och har i praktiken inte haft någon betydelse för medlemmarnas rättsskydd. Förslaget innebär emellertid att medlemmarnas rättsskydd förbättras så att beslut som klart strider mot likställighetsprincipen är ogiltiga enligt 24 kap. 2 § 1 mom. 3 punkten. Förslaget motsvarar 21 kap. 1 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 3 mom. är klanderrätten för andra andelsägare och aktieägare än medlemmar i princip lika omfattande som för medlemmar, om inte rätten begränsas i stadgarna i fråga om andra än i 5 kap. 32 § avsedda beslut som direkt inverkar på en andelsägars och aktieägars ställning. I praktiken kan en andelsägare eller aktieägare i allmänhet åberopa ett sådant formfel som avses i denna paragrafs 1 mom. 1 punkt endast när felet gäller sådan omröstning i 5 kap. 32 § som gäller samtycke av andelsägarna och aktieägarna.

Utgångspunkten för den klanderrätt som föreskrivs i 11 kap. 6 § 3 mom. och i 12 kap. 1 § 2 mom. i den gällande lagen är att motsvarande klandertalan föreligger endast i fråga om beslut som motsvarar 5 kap. 32 § och beslut som strider mot likställighetsprincipen, om inte klanderrätten utvidgats i stadgarna. Syftet med den föreslagna ändringen av presumptionsbestämmelsen är att skapa klarhet i andelsägens och aktieägens ställning på så sätt att betydande avvikelser i fråga om rättsmedlen jämfört med medlemmars rättigheter framgår av andelslagets stadgar. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande möjlighet till begränsning.

2 §. Ogiltiga stämmobeslut. I 1 mom. föreskrivs om beslut som är ogiltiga direkt med stöd av lagen. Förslaget motsvarar till innehållet 4 kap. 26 § 3 mom. i den gällande lagen. Med avvikelse från den gällande lagen föreslås att också ett beslut som klart strider mot likställighetsprincipen är ogiltigt om samtycke av en medlem saknas (3 punkten). Syftet med den föreslagna bestämmelsen är att också medlemmar som inte aktivt följer andelslagets förehavanden ska ha rätt att förlita sig på att andelsstämman inte fattar sådana beslut som flagrant strider mot en medlems intressen och som gynnar andra på dennes bekostnad. Förslaget motsvarar 21 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen. Paragrafen tillämpas på samtliga andelsägare och aktieägare.

I 2 mom. föreskrivs för tydlighets skull att tiderna för väckande av talan i kapitlets 1 § 2 mom. inte tillämpas på ett sådant beslut som avses i 1 mom. Förslaget motsvarar till innehållet 4 kap. 26 § 3 och 4 mom. i den gällande lagen samt 21 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

3 §. Styrelsebeslut som kan jämföras med ogiltiga stämmobeslut. I paragrafen föreskrivs när ett beslut av styrelsen är ogiltigt i sådana ärenden som avses i bestämmelsen, om beslutet har fattats med stöd av ett bemyndigande i ett ärende som ankommer på andelsstämman. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget avviker från den gällande lagen i det avseendet att en andelslagsmedlem har klanderrätt också i sådana ärenden. Syftet med förslaget är att en andelslagsmedlems rättsmedel inte ska påverkas av huruvida andelsstämman fattar beslut i ärendet eller huruvida styrelsen bemyndigas att fatta beslutet. Paragrafen tillämpas på samtliga andelsägare och aktieägare. Förslaget motsvarar 21 kap. 3 § i aktiebolagslagen.

4 §. Domens innehåll och verkningar. Paragrafen motsvarar till innehållet 4 kap. 26 § 1 och 4 mom., 11 kap. 6 § 3 mom., 12 kap. 1 § 2 mom. samt 23 kap. 3 § 1 mom. i den gällande lagen. För tydlighets skull nämns uttryckligen i förslaget att domens rättsverkningar sträcker sig också till sådana andelsägare och aktieägare som inte är medlemmar.

Förslaget motsvarar också till ordalydelsen 21 kap. 4 § i aktiebolagslagen.

I förslaget finns inga mot den gällande lagens 23 kap. 3 § svarande detaljerade bestämmelser om förbud mot verkställighet av beslut. Med stöd av de allmänna bestämmelserna om säkringsåtgärder i 7 kap. i rättegångsbalken är det möjligt att förbjuda verkställighet av stämмо- och styrelsebeslut.

25 kap. Skadestånd

I detta kapitel föreslås bestämmelser om andelslagsrättsligt skadeståndsansvar. Avsikten med bestämmelserna är inte att utesluta andra former av skadeståndsansvar, t.ex. avtalsbaserat ansvar, ansvar enligt 9 kap. 2 § i värdepappersmarknadslagen eller ansvar enligt skadeståndslagen. Det sistnämnda kan visserligen sällan komma i fråga i andelslagsförhållanden, eftersom s.k. rent ekonomisk skada endast i undantagsfall ersätts enligt skadeståndslagens 5 kap 1 §.

Det föreslagna kapitlet bygger på samma principer som den gällande lagens 20 kap. Syftet med de föreslagna bestämmelserna är allmänt taget inte att skärpa eller begränsa skadeståndsansvaret jämfört med nuläget. Avsikten med förslaget är närmast att avhjälpa vissa missförhållanden och öka rättssäkerheten genom att i lagen skriva in vedertagna rättsbegrepp.

I kapitlet föreslås dessutom uttryckliga bestämmelser om en för andelslagsledningen, dvs. styrelse- och fullmäktigeledamöterna och verkställande direktören gällande oaktsamhetspresumtion vid överträdelser av lagen om andelslag eller stadgarna. Vidare föreskrivs med avseende på ledningen och medlemmarna och fullmäktigeledamöterna om en oaktsamhetspresumtion i samband med s.k. närståendetransaktioner.

Det förutsätts varken uppsåt eller grov oaktsamhet för att en medlem ska bli skadeståndsskyldig, utan det räcker att medlemmen har orsakat skada genom att av oaktsamhet medverka till överträdelse av bestämmelser i lagen om andelslag eller stadgarna. Ändringen har emellertid ingen väsentlig betydelse för enskilda medlemmars ansvar. För tydlighets skull föreslås uttryckliga bestämmelser i fråga om andelsägares

och aktieägares skadeståndsansvar och klanderrätt, vilka motsvarar medlemmars skadeståndsansvar och klanderrätt. I praktiken kan skadeståndsansvaret för en annan andelsägare eller aktieägare än en medlem basera sig endast på deltagande i en sådan omröstning som avses i 5 kap. 32 §. Skadeståndsskyldigheten för stämмоordföranden och fullmäktigesammanträdets ordförande ska uttryckligen regleras i lag.

Enligt förslaget är utgångspunkten den att styrelsen beslutar om ärenden som gäller andelslagets rätt till skadestånd. Andelsstämman kan emellertid också fatta beslut i sådana ärenden.

Utöver den talerätt som tillkommer en kvalificerad minoritet och som i många avseenden motsvarar den gällande lagen har en enskild medlem enligt lagförslaget rätt att i sitt eget namn föra talan till förmån för andelslaget om det är sannolikt att andelslaget inte kommer att lägga fram några skadeståndsanspråk och om detta vore ägnat att bereda någon sådan otillbörlig fördel som avses i 1 kap. 7 §. För väckande av skadeståndstalan gäller i samtliga fall en särskild fem års tidsfrist.

I lagen konstateras dessutom uttryckligen att skadeståndsbestämmelserna är tvingande. Ledningens ersättningsansvar gentemot andelslaget kan emellertid under vissa förutsättningar i stadgarna begränsas genom medlemmarnas och eventuella andra andelsägares och aktieägares enhälliga beslut.

1 §. Ledningens skadeståndsskyldighet. I 1 och 2 mom. föreslås bestämmelser om en styrelseledamots, en förvaltningsrådsledamots och verkställande direktörens skadeståndsskyldighet. Frågan om vem som ska anses höra till ledningen avgörs i sista hand på basis av vem som de facto har valts för att sköta uppdragen i fråga och inte utgående från formella kriterier. Förslaget motsvarar första och andra meningen i 20 kap. 1 § i den gällande lagen. I fråga om en likvidators ersättningsansvar gäller enligt lagförslagets 23 kap. 9 § 1 mom. vad som föreskrivs om en styrelseledamot. Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar till ordalydelsen 22 kap. 1 § 1 och 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om oaktsamhetspresumtion för en person som hör till

ledningen. I den gällande lagen finns det ingen motsvarande bestämmelse, men förslaget stämmer överens bl.a. med vad som i den juridiska litteraturen anförs om detta. Den föreslagna bestämmelsen gäller inte situationer där endast de principer som föreslås i 1 kap. har överträtts, eftersom tillämpningen av oaktsamhetspresumtionen skulle leda till ett alltför strängt resultat med tanke på ledningens ansvar. Det kan emellertid konstateras att en överträdelse av bestämmelser i de övriga kapitlen i lagen om andelslag eller i stadgarna ofta samtidigt strider mot de principer som föreslås i 1 kap., vilket inte hindrar att oaktsamhetspresumtionen tillämpas på situationen. Förslaget motsvarar till innehållet 22 kap. 1 § 3 mom. i aktiebolagslagen. Tillämpningspraxis har veterligen inte lett till en utvidgning eller skärpning av ansvaret.

2 §. Medlemmars, fullmäktigeledamöters, andelsägares och aktieägares skadeståndsskyldighet. I 1 mom. föreskrivs om andelslagsmedlemmars och fullmäktigeledamöters skadeståndsskyldighet. Förslaget avviker från 20 kap. 2 § i den gällande lagen i det avseendet att också en medlems skadeståndsskyldighet i princip kan uppkomma på basis av lindrig oaktsamhet. Denna ändring har dock ingen väsentlig inverkan på en vanlig medlems ansvar, eftersom en medlem i allmänhet inte har motsvarande information eller samma skyldighet att hålla sig underrättad som de som hör till andelslagets ledning. Förslaget motsvarar 22 kap. 2 § 1 mom. i aktiebolagslagen. Inom tillämpningspraxis känner man inte till fall som lett till ett onödigt strängt ansvar.

I 2 mom. föreskrivs om oaktsamhetspresumtion för medlemmar i fråga om närståendetransaktioner. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget kan i praktiken bli tillämpligt endast i andelslag med få medlemmar där medlemmarna de facto utövar beslutanderätt eller inflytande. Förslaget motsvarar 22 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

I 3 mom. föreskrivs uttryckligen om en fullmäktigeledamöts, en andelsägares och en aktieägares skadeståndsansvar. I fråga om fullmäktigeledamöter motsvarar förslaget 4 kap. 32 § 2 mom. i den gällande lagen. I aktiebolagslagen föreskrivs inte om fullmäk-

tige som utövar aktieägarnas beslutanderätt. I den gällande lagen saknas bestämmelser om skadeståndsansvar för ägare av tilläggsandel och placeringsandel. Det är därför oklart om sådana ägare alls har på lagen om andelslag grundat skadeståndsansvar. Det föreslås att andelsägares och aktieägares ansvar regleras på samma sätt som medlemmars och fullmäktigeledamöters ansvar av den anledningen att andelsägares och aktieägares medverkan till ett stämmobeslut som förorsakar skada i vissa fall kan jämföras med medlemmars deltagande i andelslagets beslutsfattande. I praktiken kan skadeståndsansvaret för en annan andelsägare eller aktieägare än en medlem basera sig endast på deltagande i en sådan omröstning som avses i 5 kap. 32 §.

3 §. Skadeståndsskyldighet för stämмоordföranden och fullmäktigesammanträdets ordförande. Enligt förslaget är stämмоordföranden och fullmäktigesammanträdets ordförande skadeståndsskyldig för skada som han eller hon i sitt uppdrag uppsåtligt eller av oaktsamhet har orsakat andelslaget, en medlem eller någon annan.

I den gällande lagen finns ingen uttrycklig bestämmelse om skadeståndsansvar för stämмоordföranden och fullmäktigesammanträdets ordförande. I den juridiska litteraturen har grunderna för stämмоordförandens och fullmäktigesammanträdets ordförandes ansvar inte ansetts entydiga. Det föreslås därför att det uttryckligen föreskrivs om saken i paragrafen i enlighet med allmänna skadeståndsrättsliga principer. I aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse om ansvar för fullmäktigesammanträdets ordförande, eftersom aktiebolagen inte har ett organ likt fullmäktige för att utöva aktieägarnas beslutanderätt.

Genom förslaget om ansvar för stämмоordföranden och fullmäktigesammanträdets ordförande skapas klarhet i det rådande rättsläget. Ordförandens ansvar kan endast basera sig på att ett beslut inte har fattats i riktig ordning eller att ordföranden annars har låtit bli att uppfylla en skyldighet som han eller hon har enligt lagen eller stadgarna, t.ex. uppgörande, undertecknande eller framläggande av protokoll. Ordföranden är sålunda i princip inte ansvarig för beslutens innehåll, dvs. för att de riktiga i sak, som t.ex. att de

inte strider mot likställighetsprincipen. Bedömningen av oaktsamheten ska naturligtvis beakta vilken typ av ordförande det är fråga om. Ordförandens ställning kan variera avsevärt i olika fall, t.ex. när det är fråga om en medlem som tar emot uppdraget på en andelsstämma jämfört med en advokat som sköter uppdraget professionellt. Bestämmelsen utesluter inte heller den möjligheten att stämмоорdföranden kan bli skadeståndsansvarig på någon annan grund, t.ex. enligt ett uppdragsavtal med andelslaget.

Skyldigheterna för stämмоорdföranden och fullmäktigesammanträdet ordförande anknyter i första hand till förfarandet på stämman.

Stämмоорdföranden kan utses bland deltagarna på stämman utan tidigare förberedelser. Ordförandens uppgift är då att leda stämman och protokollföra vad som tas upp där. Det föreslås specialbestämmelser i lagen om dessa skyldigheter. Att bereda ärenden för stämman hör inte till stämмоорdförandens uppgifter och av ordföranden förutsätts inte sådan specialkompetens i andelslagsrätt eller andelslags verksamhet som behövs för att ingående bedöma beslutens giltighet. Av dessa skäl begränsar sig ordförandens skyldighet när det gäller att säkerställa lagligheten i beslutens innehåll i allmänhet till att underrätta andelsstämman om sådana omständigheter som klart inverkar på ett besluts giltighet och som även en lekmannaordförande borde upptäcka i samband med mötet eller som ordföranden annars känner till. Ordförandens skyldighet att säkerställa lagligheten i beslutens innehåll kan vara mer omfattande t.ex. när en advokat fungerar som ordförande på basis av ett särskilt uppdrag.

Förslaget motsvarar 22 kap. 3 § i aktiebolagslagen.

4 §. Revisorer och verksamhetsgranskares skadeståndsskyldighet. I 1 mom. hänvisas till en specialbestämmelse i 51 § i revisionslagen. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar gällande rätt och till ordalydelsen 22 kap. 4 § i aktiebolagslagen.

I 2 och 3 mom. föreskrivs om verksamhetsgranskares skadeståndsskyldighet samt om oaktsamhetspresumtion. Förslaget hänför sig till den verksamhetsgranskning som föreslås i 7 kap. De föreslagna skadeståndsbestäm-

melserna motsvarar de bestämmelser i revisionslagen som tidigare tillämpats också på lekmannarevisorer. I fråga om verksamhetsgranskares skadeståndsansvar motsvarar förslaget bestämmelserna om verksamhetsgranskares skadeståndsansvar i bostadsaktiebolag i 24 kap. 5 § i lagen om bostadsaktiebolag.

5 §. Jämkning och fördelning av skadeståndsansvar. Förslaget motsvarar 20 kap. 3 § i den gällande lagen och 22 kap. 5 § i aktiebolagslagen.

6 §. Beslutsfattandet i andelslaget. Förslaget avviker från 20 kap. 4 § i den gällande lagen i det avseendet att det enligt förslaget i allmänhet är styrelsen som beslutar om väckande av talan (i den gällande lagen gäller presumptionen endast ersättningsärenden som grundar sig på en straffbar gärning). När det gäller ersättningstalan torde det dock inte föreligga tillräckliga grunder för att dessa skulle vara i en annan ställning än t.ex. affärsbeslut som ofta kan ha mycket viktigare och längre gående konsekvenser för andelslaget. Uttrycket ”fullständiga uppgifter” som används i 20 kap. 4 § 2 mom. i den gällande lagen har ersatts med uttrycket ”tillräckliga uppgifter”, som bättre motsvarar syftet med bestämmelsen. Förslaget motsvarar 22 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

7 §. Medlemmars, fullmäktigeledamöters, andelsägares och aktieägares rätt att föra talan för andelslaget. I 1 mom. föreskrivs om de allmänna förutsättningarna för medlemmars talerätt. De föreslagna förutsättningarna motsvarar till innehållet i stor utsträckning vad som föreskrivs i 20 kap. 5 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen. Förslaget avviker från 22 kap. 7 § 1 mom. i aktiebolagslagen endast i fråga om hur stor kvalificerad minoritet som har rätt att väcka talan. Denna föreslås vara densamma som i den gällande lagen.

Att fullfölja talan för andra medlemmars del är möjligt med stöd av de allmänna bestämmelserna i rättegångsbalken. I förslaget ingår därför inte en sådan uttrycklig bestämmelse som i den gällande lagens 20 kap. 5 § 2 mom.

I 2 mom. föreskrivs om hörande av andelslaget samt om ansvar för rättegångskostnaderna och ersättning av rättegångskostnader-

na av medel som vunnits till andelslaget. I den gällande lagen finns ingen bestämmelse om hörande av andelslaget. Den senare delen av momentet motsvarar till innehållet första och andra meningen i den gällande lagens 20 kap. 5 § 4 mom. I förslaget ingår ingen bestämmelse som motsvarar tredje meningen i nämnda moment i den gällande lagen om att domstolen ska kunna förordna att den del som faller på kärandens andelar av de medel som vunnits till andelslaget ska betalas direkt till kärandena. En sådan bestämmelse kan så som konstateras ovan leda till problem med dubbla ersättningar och borgenärsskyddet. Förslaget motsvarar 22 kap. 7 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 3 mom. ska talan väckas inom tre månader från det beslut genom vilket andelslagets styrelse och verkställande direktör har beviljats ansvarsfrihet, eller när granskningsyttrandet har lagts fram på andelsstämman eller ansökan om förordnande av en granskare avlagits. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 20 kap. 5 § 3 mom. i den gällande lagen och 22 kap. 7 § 3 mom. i aktiebolagslagen.

Enligt 4 mom. har en medlem inte rätt till ersättning för skada som orsakats andelslaget. En sådan begränsning saknas i den gällande lagen. Inte heller enligt förslaget ska begränsningen tillämpas på en annan persons, såsom borgenärens rätt att kräva skadestånd. Förslaget innebär ingen begränsning av en medlems rätt att kräva ersättning för skada som orsakats honom eller henne själv. Förslaget motsvarar 22 kap. 7 § 4 mom. i aktiebolagslagen.

Om andelslaget har ett fullmäktige, har också fullmäktigeledamöter enligt 5 mom. samma talerätt som medlemmar. I den gällande lagen finns ingen uttrycklig bestämmelse om fullmäktigeledamöters talerätt. En sådan föreslås för att skapa klarhet i fullmäktigeledamöternas rättigheter och skyldigheter. I ett andelslag med fullmäktige har även medlemmarna sådan talerätt som avses i 1 mom., vilket motsvarar 4 kap. 32 § 3 mom. i den gällande lagen.

På andelsägares och aktieägares rätt att föra talan och få ersättning tillämpas enligt förslaget vad som i 1 mom. 2 punkten och i 2—4 mom. föreskrivs om medlemmars rätt. I den gällande lagen föreskrivs inte om talerätt

för andra andelsägare eller aktieägare än medlemmar, även om det i lag (4 kap. 32 § 2 mom., 20 kap. 1 och 2 § i lagen om andelslag och 51 § i revisionslagen) föreskrivs om andelsägares eller aktieägares rätt att kräva skadestånd av den som hör till andelslagets ledning, andelslagsmedlemmar, fullmäktigeledamöter och revisorer.

8 §. *Preskription av talerätt.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs om tiden för väckande av sådan skadeståndstalan som avses i förslaget eller i 51 § i revisionslagen. Förslaget avviker från 20 kap. 6 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att tiden för väckande av skadeståndstalan föreslås bli förlängd från två och tre år till fem år. Tidsfristerna har i praktiken visat sig vara korta och har kunnat leda till slumpmässiga resultat. De har inte heller effektivt undanröjt den osäkerhet som orsakas av risken för att någon väcker skadeståndstalan, eftersom endast den allmänna preskriptionstiden har gällt för andra käromål än sådana som drivs för andelslaget.

Det föreslås att en gemensam fem års tid för väckande av talan ska gälla alla käromål som regleras i detta kapitel. Tiderna för väckande av talan räknas från samma tidpunkter som enligt 20 kap. 6 § 1 mom. i den gällande lagen. Ordföranden för andelsstämman och ordföranden för fullmäktigesammanträdet har i förslaget jämställts med medlemmar i andelslaget. För tydlighets skull nämns en fullmäktigeledamot uttryckligen, även om det i 2 § i detta kapitel föreslås en allmän bestämmelse om skadeståndsansvaret för en fullmäktigeledamot (4 kap. 32 § 2 mom. i den gällande lagen). I 3 punkten föreskrivs dessutom uttryckligen om väckande av talan mot ordföranden för andelsstämman, en andelsägare och en aktieägare.

I förslaget ingår inte någon mot den gällande lagens 20 kap. 6 § 2 mom. svarande bestämmelse. Förslaget motsvarar också till denna del 22 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

9 §. *Bestämmelsernas tvingande natur.* I den föreslagna paragrafen föreskrivs om vilka på stadgarna baserade begränsningar i rätten till skadestånd som är utan verkan och vilka som är tillåtna. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget avviker från den gällande lagen i det

avseendet att det på vissa villkor är möjligt att i stadgarna begränsa det skadeståndsansvar som baserar sig på detta kapitel. Förslaget motsvarar innehållsmässigt 22 kap. 9 § i aktiebolagslagen.

26 kap. Avgörande av tvister

Detta kapitel innehåller procedurbestämmelser om avgörande av tvister. Förslaget motsvarar i huvudsak 23 kap. 1—5 § i den gällande lagen. Förslaget avviker från den gällande lagen närmast på så sätt att dels sådana käromål som är av avgörande betydelse för borgenärsskyddsförfarandet och dels käromål som gäller ogiltigförklaring av andelslagets beslut ska behandlas skyndsamt. Kapitellet innehåller också vissa mindre betydelsefulla ändringsförslag. I fråga om detta kapitel motsvarar förslaget 24 kap. i aktiebolagslagen.

Domstolsförfarandet

1 §. Behöriga domstolar. Enligt paragrafen får ärenden som gäller tillämpningen av denna lag prövas inte bara av en domstol som anges i 10 kap. i rättegångsbalken utan också av tingsrätten på andelslagets hemort. Förslaget motsvarar till innehållet första meningen i 23 kap. 1 § i den gällande lagen. Valet av behörig domstol ska enligt förslaget vara dispositivt och valfritt. Att valet är dispositivt innebär att parterna t.ex. kan ingå ett avtal om behörig domstol. Tingsrätten på andelslagets hemort är alternativt forum till de forum som avses i de allmänna bestämmelserna i 10 kap. i rättegångsbalken. Förslaget motsvarar 24 kap. 1 § i aktiebolagslagen.

2 §. Ärenden som ska behandlas skyndsamt. Enligt den föreslagna paragrafen ska ett ärende som gäller betalning eller betryggande säkerhet samt en i 24 kap. avsedd klandertalan behandlas skyndsamt. Förslaget avviker till innehållet från den gällande lagen (se 16 kap. 15 § 2 mom., 17 kap. 14 § 2 mom. och 18 kap. 5 § 2 mom.) på så sätt att kravet på skyndsamt behandling nu också gäller käromål i anslutning till en minskning av andelslagets aktiekapital. I sådana ärenden som avses i momentet är det inte nödvändigtvis eller ens i typfallet fråga om sådana i

1 § avsedda ärenden som gäller tillämpning av lagen om andelslag, utan det kan vara fråga om vilka som helst ärenden som gäller skuldförhållanden. I praktiken får domstolen veta om grunden för att ett ärende är brådskande genom en parts meddelande. Om en åtgärd, t.ex. en minskning av aktiekapitalet, har registrerats på grund av en lägre domstols dom, är ärendet med stöd av detta moment inte längre brådskande i följande instans. Med avvikelse från den gällande lagen föreslås att också ett i 24 kap. avsett ärende som gäller klander av ett beslut ska behandlas skyndsamt. Ovisshet om huruvida andelsstämman eller styrelsens beslut är ogiltigt eller ovisshet om beslutets verkställbarhet och hur bestående verkställigheten är kan på många sätt försvåra andelslagets verksamhet. Det är därför motiverat att behandla sådana ärenden enligt en så snabb tidtabell som möjligt. Förslaget motsvarar 24 kap. 2 § i aktiebolagslagen.

Skiljeförfarande

3 §. Skiljeförfarande enligt stadgarna. I paragrafen föreskrivs hur en bestämmelse i stadgarna om behandling av tvister i skiljeförfarande är bindande. Paragrafens 1 mom. avviker från 23 kap. 4 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att det i stadgarna nu kan bestämmas om tillämpning av skiljeförfarande också i situationer där andelslaget inte är den ena parten. Skiljeklausulen kan således utsträckas till att gälla tvister mellan t.ex. medlemmar och styrelseledamöter. I förslaget har det också tagits hänsyn till de på stadgarna baserade inlösenklausuler som begränsar omsättningen av andelar och aktier (4 kap. 5 och 6 § i förslaget) och den nya verksamhetsgranskningen (7 kap.).

Förslaget avviker till innehållet från 24 kap. 3 § i aktiebolagslagen endast i det avseendet att stadgebestämmelsen om skiljeförfarande också kan gälla verksamhetsgranskare, som aktiebolagslagen saknar bestämmelser om.

Enligt 2 mom. kan det i stadgarna inte tas in en skiljeklausul med retroaktiv verkan. Klausulen kan sålunda gälla endast då grunden för talan har uppkommit efter registreringen av bestämmelsen. Bestämmelsen in-

nebär emellertid inte att skiljeklausulen i samband med andelslagsbildningen inte skulle vara bindande åtminstone för parterna i avtalet om andelslagsbildning redan innan andelslaget har registrerats, eftersom stadgarna utgör en del av avtalet och en i detta intagen skiljeklausul sålunda kan betraktas som ett skiljeavtal mellan parterna. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 24 kap. 3 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

4 §. Lagstadgat skiljeförfarande. Med avvikelse från den gällande lagen föreslås att de som äger aktier och optionsrätter i andelslaget ska ha rätt att kräva inlösen av sin rätt i samband med fusion, delning och ombildning till aktiebolag, om inte annat bestäms i stadgarna. Tvister som gäller lösningsrätt och lösenbelopp ska enligt förslaget i sista hand avgöras i lagstadgat skiljeförfarande. Bestämmelser om detta föreslås i 26 kap. 4—8 §. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen.

Förslaget avviker från 24 kap. 4 § i aktiebolagslagen och de bestämmelser det hänvisas till där samt från 24 kap. 5 § på så sätt att det i lagen om andelslag inte föreslås bestämmelser om en god man som vid skiljeförfarandet bevakar intressena för ägare av aktier och optionsrätter som kräver inlösen (18 kap. 5 § i aktiebolagslagen). Det primära syftet med bestämmelsen i aktiebolagslagen är att den gode mannen vid inlösen av minoritetsaktier (aktiebolagslagens 18 kap.) bevakar okända och andra passiva aktieägares intressen och i andra hand i princip också vid inlösenförfarandet aktiva aktieägares intressen. Närmast med tanke på ett enhetligt minoritetsskydd tillämpas bestämmelserna om god man i 18 kap. 5 § i aktiebolagslagen på behandling i lagstadgat skiljeförfarande av en inlösentvist i anslutning till fusion och delning, om inte alla de som kräver inlösen och bolaget kommer överens om något annat. Avvikelse från aktiebolagslagen föreslås i första hand därför att förordnande av en god man i praktiken kan förorsaka betydande kostnader jämfört med intressena i tvisten t.ex. i ett andelslag med ett begränsat antal medlemmar. I praktiken kan det i andelslagets stadgar t.ex. i samband med anskaffning av aktiefinansiering bestämmas att det i inlö-

sensituationer ska göras en ansökan om förordnande av en god man för att bevaka intressena för ägarna av de aktier som inlöses.

5 §. Inledande av lagstadgat skiljeförfarande. I paragrafen föreskrivs om val av skiljemän och om inledande av skiljeförfarandet. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget avviker från 24 kap. 4 § i aktiebolagslagen i det avseendet att inlösenförfarande inte kan inledas genom delgivning till en god man och genom ett meddelande i den officiella tidningen, eftersom det i förslaget saknas bestämmelser om en god man som företräder frånvarande ägare av aktier och optionsrätter. Förslaget innehåller ingen sådan bestämmelse som i 18 kap. 4 § 3 mom. i aktiebolagslagen om minskning efter det att skiljeförfarandet inletts av den röst- och ägarandel som följer av rätten och skyldigheten att lösa in minoritetsaktier.

6 §. Kostnaderna för det lagstadgade skiljeförfarandet. Enligt paragrafen svarar inlösaren för kostnaderna för skiljeförfarandet, om skiljemännen inte av någon särskild anledning anser det skäligt att bestämma något annat. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 18 kap. 8 § i aktiebolagslagen.

7 §. Andra bestämmelser om det lagstadgade skiljeförfarandet. I paragrafen föreskrivs om tillställande av delgivning samt om skiljemännens skyldighet att registrera en skiljedom. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 18 kap. 9 § i aktiebolagslagen.

8 §. Överklagande av skiljedom som baserar sig på lagstadgat skiljeförfarande. I paragrafen föreskrivs om behöriga fullföljdomstolar, besvär förfarandet samt om verkställandet av domen. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 18 kap. 10 § i aktiebolagslagen.

9 §. Betalning av lösenbelopp och övergång av rättigheter. I paragrafen föreskrivs om tidpunkten för betalning av lösenbeloppet, om deponering av lösenbeloppet och rättigheterna under deponeringen samt efter övergången. Motsvarande bestämmelser finns inte i den gällande lagen. Förslaget motsvarar 18 kap. 11 § i aktiebolagslagen.

Förslaget avviker dock från aktiebolagslagen i det avseendet att det i lagen om andelslag inte föreslås någon sådan bestämmelse om ställande av säkerhet som i 18 kap. 6 § i aktiebolagslagen. I praktiken behövs bestämmelsen inte, eftersom andelar och aktier som inlöses vid sådana ändringar av företagsform som avses i lagen om andelslag i vilket fall som helst upphör i och med att ändringen av företagsformen registreras.

Övriga bestämmelser

10 §. Delgivningar med andelslaget. I paragrafen föreskrivs om överlämnande av stämning eller annan delgivning till andelslaget. Paragrafens 1 mom. motsvarar till innehållet första meningen i 23 kap. 2 § 1 mom. i den gällande lagen. De terminologiska ändringar som behandlas i motiveringen till bestämmelserna om företrädare i 6 kap. har dock beaktats i förslaget. Enligt rättspraxis kan delgivning också ske till en ersättare i styrelsen (HD 1993:81). Förslaget motsvarar 24 kap. 5 § 1 mom. i aktiebolagslagen.

Paragrafens 2 mom. avviker från andra meningen i 23 kap. 2 § 1 mom. i den gällande lagen i det avseendet att förslaget också inbegriper situationer där det i handelsregistret visserligen finns en anteckning om en företrädare men det i själva verket inte är fråga om andelslagets företrädare, t.ex. av den anledningen att personen i fråga har avgått eller entledigats från uppgiften eller av den anledningen att anteckningen från första början har varit felaktig. I syfte att förbättra överskådligheten har dessutom den gällande lagens hänvisning till rättegångsbalkens 11 kap. 7 § preciserats i förslaget. Förslaget motsvarar 24 kap. 5 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

11 §. Underrättelse om avgöranden. I den nya lagen föreslås en allmän bestämmelse om domstolens eller skiljedomstolens skyldighet att underrätta registermyndigheten om ett avgörande gäller en omständighet som ska antecknas i handelsregistret. Någon uttrycklig bestämmelse finns inte i den gällande lagen. Motsvarande bestämmelser i den gällande lagen är splittrade och bristfälliga. Förslaget motsvarar 24 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

27 kap. Straffbestämmelser

Kapitlets bestämmelser om straffpåföljder för överträdelse av lagen om andelslag är baserade på 22 kap. i den gällande lagen och 25 kap. i aktiebolagslagen. Förslaget utgår från den ståndpunkt som omfattats redan under beredningen av aktiebolagslagen att straffbestämmelser inte utan vägande skäl ska tillämpas inom andelslagsrätten. Det blir sålunda aktuellt att tillämpa straffbestämmelserna närmast i sådana fall då civilrättsliga påföljder, framförallt skadestånd, inte kan anses vara tillräckligt effektiva. Detta kan bero t.ex. på att det är fråga om en sådan typisk situation där det är svårt att leda i bevis hur skadan uppkommit och hur stor den är. Också den omständigheten att ett lagstridigt förfarande är exceptionellt allvarligt kan vara en grund för kriminalisering. Detta är fallet framför allt vid olaglig utbetalning av medel.

Vid beredningen av förslaget har det inte framkommit något särskilt behov av nya kriminaliseringar som avviker från den gällande lagen om andelslag och aktiebolagslagen. Däremot föreslås det att vissa gärningar som för närvarande är straffbara som andelslagsförseelser ska avkriminaliseras. För det första slopas straffbestämmelsen i gällande 22 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten som gäller lagstridigt utgivande av andelsbrev och andra värdepapper som avses i lagen om andelslag samt lagstridigt förfarande i samband med sådant utgivande. Om ett värdepapper avsiktligt ges ett felaktigt eller bristfälligt innehåll och om syftet t.ex. är att vilseleda en person, kan i allmänhet strafflagens bestämmelser om bedrägeribrott tillämpas. I annat fall kan sådana försummelser inte anses vara så allvarliga att de behöver förenas med någon straffpåföljd.

På grund av andra ändringar föreslås vissa av den gällande lagens straffbestämmelser inte bli intagna i lagen om andelslag. Eftersom förslaget t.ex. inte innehåller några materiella bestämmelser om s.k. närståendelån och -säkerheter, är det inte nödvändigt att i förslaget ta in straffbestämmelser heller om dessa saker. Enligt vad som sägs i förarbetena till aktiebolagslagen skulle det ur straffrättslig synpunkt vara problematiskt att kriminalisera ett förbud mot finansiering av för-

värv av egna andelar och aktier. Om förvärv av egna aktier finansieras på så sätt att det i själva verket är fråga om utbetalning av bolagets medel, kan det bli aktuellt att tillämpa straffbestämmelsen om olaglig utbetalning. Av dessa skäl föreslås ingen bestämmelse som motsvarar 22 kap. 1 § 4 punkten i den gällande lagen.

1 §. Andelslagsbrott. I paragrafen föreslås en straffbestämmelse om upprättande av revisorsyttrande och olaglig utbetalning av medel. Förslaget motsvarar till innehållet gällande 22 kap. 1 § i fråga om brottsbenämningen, straffskalan och de allmänna förutsättningarna för straffbarhet.

Paragrafens *1 punkt* om revisorsyttrande motsvarar till innehållet 22 kap. 1 § 1 punkten i den gällande lagen och bestämmelserna om privata bolag i 25 kap 1 § 2 punkten i aktiebolagslagen.

I *2 punkten* föreslås med avvikelse från den gällande lagen att det ska vara straffbart att fungera som mellanhand i syfte att kringgå vad som i lagen om andelslag eller i stadgarna föreskrivs om begränsning av rösträtt. Att fungera som mellanhand handlar typiskt om att vidta förtäckta åtgärder för en annans räkning. Öppna arrangemang, såsom splittring av röstvärdet mellan koncernsammanslutningar, bedöms troligen ur privaträttslig synvinkel. Huruvida mellanhänder används bedöms i sista hand från fall till fall av domstol.

I *3 punkten* förtydligas det gällande rättsläget så att en förutsättning för straffbarhet är att utbetalningen sker så att den kränker antingen en medlems, en annan andelsägares eller aktieägares skydd eller borgenärsskyddet. Utbetalning av fritt eget kapital med samtliga medlemmars samtycke och, om andelarna och aktierna medför rätt till överskott, med de övriga ägarnas samtycke, kan i allmänhet inte vara en straffbar gärning om andelslaget är solvent och utbetalningen inte leder till att andelslaget blir insolvent. Som ett undantag kan visserligen nämnas en situation där stadgarna på det sätt som avses i lagförslagets 16 kap. 6 § och 18 kap. 7 § begränsar rätten att betala ut fritt eget kapital till förmån för borgenärerna. Denna punkt gäller med beaktande av lagförslagets 12 kap. 1 § 2 mom. också lagstridig återbetalning av ett kapitallån samt lagstridig betal-

ning av ränta och ställande av säkerhet på kapitallån. Om detta föreskrivs det särskilt i 22 kap. 1 § 2 punkten i den gällande lagen.

Eftersom det i förslaget inte föreskrivs om s.k. närståendelån och -säkerheter (jämför 22 kap. 1 § 4 punkten i den gällande lagen), behövs inga straffbestämmelser om detta.

Förslaget motsvarar 25 kap. 1 § 2 och 2—4 mom. i aktiebolagslagen. Paragrafens 1 punkt i aktiebolagslagen lämpar sig inte för andelslag.

2 §. Andelslagsförseelse. I *1 mom.* föreslås en bestämmelse om underlåtenhet att föra medlemsförteckning, hålla protokoll tillgängliga, upprätta bokslut och verksamhetsberättelse eller slutredovisning. Förslaget motsvarar till innehållet 22 kap. 2 § 2—4 mom. i den gällande lagen. Förslaget innehåller ingen sådan straffbestämmelse som i gällande 22 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten som gäller lagstridigt utgivande av andelsbrev och andra värdepapper som avses i lagen om andelslag samt lagstridigt förfarande i samband med sådant utgivande. Om ett värdepapper avsiktligt ges ett felaktigt eller bristfälligt innehåll och om syftet t.ex. är att vilseleda en person, kan i allmänhet strafflagens bestämmelser om bedrägeribrott tillämpas.

Förslaget motsvarar till innehållet 25 kap. 2 § 1, 2 och 4 punkten i aktiebolagslagen. Förslaget innehåller inga sådana bestämmelser om inlösen av minoritetsandelar och aktier som i aktiebolagslagen. Av denna anledning föreslås det i lagen om andelslag ingen sådan straffbestämmelse om brott mot inlösenbestämmelserna som i 25 kap. 2 § 3 punkten i aktiebolagslagen.

Enligt *2 mom.* döms för andelslagsförseelse också den som av grov oaktsamhet underlåter att upprätta bokslut eller verksamhetsberättelse. Förslaget motsvarar till innehållet 22 kap. 2 § 2 mom. i den gällande lagen och till ordalydelsen 25 kap. 2 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

VII AVDELNINGEN

Särskilda bestämmelser

28 kap. **Ikraftträdande**

1 §. Ikraftträdandebestämmelse. I paragrafen föreslås att det om ikraftträdandet av la-

gen bestäms särskilt genom lag. Lagen planeras träda i kraft den 1 juli 2013. I införelag lagen föreslås övergångsbestämmelser så att andelslagen efter det att lagen trätt i kraft ska ha tillräckligt med tid att fatta beslut om och genomföra de stadgeändringar och andra arrangemang som eventuellt behövs.

1.2 Lag om införande av lagen om andelslag

I den föreslagna lagen om införande av lagen om andelslag föreskrivs om ikraftträdande av den nya lagen om andelslag, om upphävande av den gamla lagen samt om övergångsarrangemang för andelslag som har bildats före den nya lagens ikraftträdande. Syftet med övergångsbestämmelserna är att undvika onödiga kostnader och andra svårigheter i andelslagen och deras intressentgrupper till följd av den nya lagens ikraftträdande. Avsikten är bl.a. att undvika att andelslagen blir tvungna att ändra sina stadgar på grund av att den nya lagen träder i kraft. Om de blir tvungna att ändra stadgarna kan detta i allmänhet göras i samband med någon annan ändring av stadgarna. Avsikten är också att om ett andelslag under den gamla lagens giltighetstid har fattat beslut om en viss åtgärd, t.ex. om en andelsemission, ska denna kunna slutföras i enlighet med den gamla lagen trots att den nya lagen träder i kraft medan förfarandet pågår.

1 §. Ikraftträdande av lagen om andelslag. Avsikten är att den nya lagen ska träda i kraft tidigast den 1 juli 2013. Samtidigt upphävs den gamla lagen om andelslag och lagen om införande av den (1489/2001) samt lagen om införande av den tidigare lagen om andelslag (248/1954).

Den nya lagen ska efter att den trätt i kraft i allmänhet tillämpas också på gamla andelslag. Längre fram i införelag lagen föreskrivs om vissa undantag i detta avseende.

I paragrafen föreslås också en allmän bestämmelse enligt vilken i lagstiftningen återstående hänvisningar till den gamla lagen i fortsättningen ska gälla motsvarande bestämmelser i den nya lagen, med nedan nämnda undantag.

2 §. Bildande av andelslag. Om ett andelslags stiftelseurkund har undertecknats före

den nya lagens ikraftträdande ska den gamla lagen tillämpas på andelslagsbildningen och registreringen av andelslaget, med de undantag som följer av vissa bestämmelser som behandlas längre fram. I paragrafen avses samtliga bestämmelser i lagen om andelslag som gäller andelslagsbildningen, inklusive bestämmelserna om registrering av andelslaget. Ett viktigt undantag utgör införelag lagen 3 § 2 mom., enligt vilket stadgar som strider mot den nya lagen inte kan registreras, om registeranmälan görs efter den nya lagens ikraftträdande. Detta har emellertid i allmänhet ingen betydelse, eftersom stadgebestämmelser som stämmer överens med den gamla lagen även uppfyller den nya lagens krav, eller också är det uttryckligen tillåtet att avvika från den nya lagens krav, såsom föreskrivs i 21 § i fråga om inlösen villkor som stämmer överens med den gamla lagen.

Förslaget motsvarar till innehållet 3 § i lagen om införande av den gällande lagen om andelslag och bestämmelserna om bildande av privata aktieföretag i 3 § i lagen om införande av aktieföretagslagen (625/2006).

3 §. Andelslagets stadgar. I den nya lagen ingår i allmänhet inga sådana nya tvingande bestämmelser i fråga om stadgarnas innehåll som innebär att andelslagen blir tvungna att ändra sina stadgar när den nya lagen träder i kraft. Om stadgarna stämmer överens med den gamla lagen uppfyller de också den nya lagens krav. Stadgarna kan dessutom strida mot tvingande bestämmelser i den nya lagen t.ex. av den anledningen att de inte har uppdaterats så som tidigare revideringar av lagen om andelslag förutsatt.

Av denna anledning föreslås att det i paragrafen tas in bestämmelser som innebär att stadgarnas bestämmelser åsidosätts om de står i strid med tvingande bestämmelser i den nya lagen samt bestämmelser om ändring av stadgarna i överensstämmelse med den nya lagen. Bestämmelserna motsvarar i sak 4 § och 9 § 1 mom. i lagen om införande av den gällande lagen om andelslag och 4 § i lagen om införande av aktieföretagslagen, dock så att övergångstiden för skyldigheten att ändra stadgarna föreslås bli tre år, vilket stämmer överens med vissa andra övergångsbestämmelser.

4 §. Tillämpning av tidigare lag på vissa bestämmelser i stadgarna. Bestämmelsen om att insatsen, tilläggsinsatsen, placeringsinsatsen, reservfonden och andra stadgebestämmelser får vara angivna i finska mark, om andelslagets stiftelseurkund har undertecknats före införandet av euron, motsvarar 10 § i lagen om införande av den gällande lagen om andelslag och 5 § i lagen om införande av aktiebolagslagen.

5 §. Andelsbrev och andra bevis över andelsrättigheter. Enligt paragrafen är andels-, tilläggsandels- och placeringsandelsbrev och andra sådana bevis som är giltiga enligt den tidigare lagen fortfarande giltiga trots den nya lagen. Dessutom föreskrivs i paragrafen om skyldigheten att komplettera andelsbrev om dessa av en eller annan anledning läggs fram för andelslaget eller om andelslaget efter att den nya lagen trätt i kraft på nytt sätter i omlopp andelsbrev som det har förvärvat.

Förslaget motsvarar till innehållet 7 § i lagen om införande av aktiebolagslagen. I lagen om införande av den gällande lagen om andelslag har det inte behövts bestämmelser om motsvarande bevis, eftersom den tidigare lagen om andelslag saknade bestämmelser om andelsbrev och motsvarande bevis.

6 §. Värdeandelssystemet. För tydlighetens skull föreslås i 1 mom. bli föreskrivet att om andelsstämmans beslut om anslutning av andelar till värdeandelssystemet eller avförande av andelar ur värdeandelssystemet har fattats före den nya lagens ikraftträdande, ska den gamla lagens bestämmelser tillämpas på anslutningen eller avförandet. Detta är fallet t.ex. när andelsstämman har beslutat om en övergång under den gamla lagens giltighetstid och bemyndigat styrelsen att fatta beslut om närmare tidpunkt för övergången till värdeandelssystemet, och styrelsen fattar detta beslut först efter det att den nya lagen trätt i kraft. Efter att den nya lagen trätt i kraft kan de rättigheter som tillkommer andelsägare i andelslaget inte ens delvis utövas utan att de registreras i värdeandelssystemet.

I 2 mom. föreslås ett undantag som gäller förverkandepåföljd i samband med andelar på gemensamt konto. Även om den gamla lagen ska tillämpas på anslutning till värdeandelssystemet, kan beslut om förverkande av andelar på gemensamt konto och rättighe-

ter i anslutning till dem fattas i enlighet med den nya lagen. Beslutet kan dock fattas först när tio år, som anges i 15 kap. 10 § 2 mom. i den föreslagna lagen om andelslag, har förflutit från anmälningdagen och den nya lagens ikraftträdande. Bestämmelsen utgör inget hinder för att också till denna del iakttas det förfarande som anges i den gamla lagen, om förutsättningarna för detta uppfylls och andelslaget finner det ändamålsenligt. Om andelarna säljs enligt den gamla lagen, är ett förfarande som stämmer överens med den nya lagen inte längre möjligt.

Förslaget motsvarar 8 § i lagen om införande av aktiebolagslagen.

7 §. Medlems- och ägarförteckning. Enligt förslaget behöver medlemsförteckningen inte kompletteras med adressuppgifter i fråga om dem som antagits som medlemmar före 2002. Paragrafen motsvarar till innehållet 5 § 2 mom. i lagen om införande av den gamla lagen.

8 §. Andelsstämman. I denna paragraf föreslås en bestämmelse enligt vilken tidpunkten för andelsstämmans beslut i allmänhet är avgörande för om den gamla eller den nya lagen ska tillämpas på ett avgjort ärende och på därtill anslutna registreringar samt andra förfaranden. Om andelsstämman har fattat ett beslut under den gamla lagens giltighetstid ska enligt 1 mom. i allmänhet den gamla lagens materiella och procedurmässiga bestämmelser i alla avseenden tillämpas på beslutet. T.ex. på en andels-, tilläggsandels- och placeringsandelsemission som andelsstämman beslutat om under den gamla lagens giltighetstid ska enligt förslaget den gamla lagens bestämmelser tillämpas också när det gäller bl.a. teckning och betalning av andelar samt registrering av placeringsandelar, även om dessa åtgärder sker först efter att den nya lagen trätt i kraft.

Förslaget motsvarar till innehållet 6 § i lagen om införande av den gällande lagen om andelslag och 9 § 1 mom. i lagen om införande av aktiebolagslagen.

I 2 mom. sägs att om andelsstämman hålls efter den nya lagens ikraftträdande, ska den nya lagen tillämpas också på stämmokallelsen och stämmohandlingarna samt på anmälan till och deltagande i stämman även om t.ex. stämmokallelsen eller anmälan sker re-

dan innan lagen trätt i kraft. Momentets hänvisning till stämmohandlingarna inbegriper också bestämmelserna om framläggande och sändande av handlingarna.

Förslaget avviker från 7 § i lagen om införande av den gällande lagen. Enligt den paragrafen tillämpades den tidigare lagen på stämmokallelse som utfärdats före den nya lagens ikraftträdande. Paragrafen motsvarar till innehållet 9 § 2 mom. i lagen om införande av aktiebolagslagen.

9 §. Styrelsens beslut med stöd av bemyndigande. I paragrafens 1 mom. föreslås i fråga om styrelsebeslut med stöd av andelsstämmans bemyndigande en bestämmelse som motsvarar 8 § 1 mom. T.ex. på emission av nya andelar, fondförhöjning och inlösen av andelar som styrelsen beslutat om under den gamla lagens giltighetstid ska sålunda den gamla lagens bestämmelser tillämpas, på motsvarande sätt som ovan anförs i motiveringen till 8 § 1 mom. Motsvarande bestämmelser finns inte i lagen om införande av den gällande lagen. I den tidigare lagen om andelslag saknades bestämmelser där styrelsen bemyndigas att t.ex. emittera nya andelar. Paragrafen motsvarar 10 § 1 mom. i lagen om införande av aktiebolagslagen.

Paragrafens 2 mom. gäller situationer där styrelsens beslut tillkommer efter att den nya lagen trätt i kraft, men med ett bemyndigande som andelsstämman gett under den gamla lagens giltighetstid och i enlighet med den. Bemyndigandet berättigar då styrelsen att besluta om lika omfattande och även i övrigt motsvarande åtgärder i enlighet med den nya lagen. T.ex. ett bemyndigande som avser emission av nya andelar enligt den gamla lagen ger styrelsen rätt att besluta om en motsvarande andelsemission mot vederlag enligt den nya lagen, i enlighet med villkoren i bemyndigandet. Överensstämmelse med den nya lagen innebär bl.a. att det inte görs några registreringar i överkursfonden. Om andelslagets andelar har ett nominellt belopp kan styrelsen besluta att den del av teckningspriset som överstiger det nominella beloppet inte ska tas upp i andelskapitalet utan i fonden för inbetalt fritt eget kapital. Förfarandet att en del av teckningspriset tas upp i det fria egna kapitalet försämrar på det hela taget inte medlemmarnas och de andra andelsägarnas

ställning jämfört med att teckningspriset tas upp i det bundna egna kapitalet.

Den nya lagen innebär mera omfattande och flexibla möjligheter att ge bemyndiganden än den gamla lagen. I paragrafens 3 mom. föreslås därför en bestämmelse enligt vilken andelsstämman efter att den nya lagen har stadfästs, i enlighet med den lagen kan bemyndiga styrelsen att efter ikraftträdandet besluta om andels- eller aktieemission, emission av optionsrätter och andra särskilda rättigheter, ökning av andels- eller aktiekapitalet, utdelning av fritt eget kapital eller om förvärv eller inlösen av egna andelar, tilläggsandelar, placeringsandelar och aktier. De möjligheter att delegera till styrelsen som den nya lagen innebär kan sålunda utnyttjas av andelslagen i ett så tidigt skede som möjligt.

I regel ska den nya lagen redan innan den har trätt i kraft tillämpas på förfarandet vid andelsstämman när det gäller sådana bemyndiganden som avses i momentet. Eftersom det i fråga om sättet och tidpunkten för stämmokallelse samt sättet för framläggande av handlingar inte är ändamålsenligt att tillämpa olika förfaranden i fråga om ärenden som eventuellt kommer att behandlas på samma andelsstämma, ska dock de nya bestämmelserna tillämpas i dessa avseenden. Frågor som gäller stämmokallelsen och beslutens innehåll, kvalificerad majoritet samt vilka handlingar som ska hållas tillgängliga för medlemmarna samt andelsägarna och aktieägarna ska avgöras i enlighet med den nya lagen. I bemyndiganden som ges under övergångsskedet är det å andra sidan skäl att i regel beakta också styrelsens beslutsfattande redan under den gamla lagens giltighetstid, vilket innebär att man i samband med bemyndiganden måste iaktta också den gamla lagens bestämmelser om stämmoförfarandet.

10 §. Revision, verksamhetsgranskning och särskild granskning. I 1 mom. föreslås bli föreskrivet att ett andelslag som har registrerats före den nya lagens ikraftträdande och i vars stadgar bestäms om revisor och som enligt revisionslagen eller någon annan lag inte är skyldigt att välja revisor, utan att ändra stadgarna kan välja antingen en revisor eller en sådan verksamhetsgranskare som avses i 7 i den föreslagna lagen om andelslag. Om det i

det gamla andelslagets stadgar bestäms om två eller fler revisorer och andelslaget är skyldigt att utse revisor t.ex. på basis av revisionslagen, kan en verksamhetsgranskare väljas som andra revisor utan att stadgarna ändras. Syftet med förslaget är att minska antalet onödiga stadgeändringar, som medför kostnader för andelslagen. Avsikten är dessutom att ett sådant andelslag kan slopa också verksamhetsgranskningen med utnyttjande av ett likadant förenklat förfarande som användes i samband med införandet av revisionslagen och lagen om bostadsaktiebolag. Förslaget motsvarar bestämmelserna om verksamhetsgranskare i 11 § i lagen om införande av lagen om bostadsaktiebolag (1600/2009).

Enligt paragrafens 2 mom. ska den nya lagens bestämmelse om att särskild granskning kan verkställas även om regionförvaltningsverkets beslut inte ännu vunnit laga kraft, tillämpas då ansökan om granskning lämnas in till regionförvaltningsverket efter att den nya lagen trätt i kraft.

Paragrafen motsvarar 12 § 2 mom. i lagen om införande av aktiebolagslagen.

11 §. Överkursfond. Enligt de föreslagna bestämmelserna ska överkursfonder som finns upptagna i gamla andelslags balansräkningar kvarstå oförändrade. Enligt den nya lagen kan överkursfonder inte längre ackumuleras. Enligt 1 mom. ska dessa fonder även i fortsättningen utgöra bundet eget kapital. Enligt 2 mom. ska bestämmelserna om minskning av reservfonden tillämpas på minskning av överkursfonden, med de undantag som beror på sakens natur. Enligt 3 mom. ska överkursfonden kunna användas för ökning av aktiekapitalet med iakttagande av vad som föreskrivs om fondförhöjning av aktiekapitalet. Ett andelslag som har en överkursfond kan sålunda förenkla sin balansräkning enligt den nya lagen. Möjligheten att öka aktiekapitalet med medel ur överkursfonden beaktas emellertid inte vid tillämpningen av lagförslagets 18 kap. 2 §, eftersom en sådan ökning av aktiekapitalet inte hindrar att andelslagets bundna egna kapital minskas till följd av att aktiekapitalet minskar och eftersom det sålunda inte är motiverat att bevilja de i paragrafen föreskrivna undantagen från borgenärsskyddsförfarandet.

Förslaget avviker från 13 § i lagen om införande av aktiebolagslagen i det avseendet att det inte innehåller någon övergångsbestämmelse om reservfonden. Orsaken är att det i den nya lagen om andelslag föreslås att reservfonden ska kvarstå i andelslagen.

12 §. Bokslut och verksamhetsberättelse. Enligt denna paragraf ska bestämmelserna i 8 kap. i den nya lagen tillämpas senast då bokslutet och verksamhetsberättelsen upprättas för den räkenskapsperiod som börjar efter att lagen trätt i kraft. När bokslutet och verksamhetsberättelsen upprättas för en räkenskapsperiod som pågår när den nya lagen träder i kraft är det sålunda enligt förslaget tillåtet att följa antingen de gamla eller de nya bestämmelserna.

Förslaget motsvarar till innehållet 16 § 1 mom. i lagen om införande av den gällande lagen och 14 § i lagen om införande av aktiebolagslagen.

13 §. Andelar. I paragrafen föreskrivs om inledande av den tidsfrist på 10 år som avses i 9 kap. 20 § i den föreslagna lagen om andelslag i det fall att andelar, tilläggsandelar eller placeringsandelar har emitterats utan vederlag som fondförhöjning före den nya lagens ikraftträdande. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i lagen om införande av den gällande lagen. I den tidigare lagen om andelslag fanns inga bestämmelser om emission av nya andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar utan vederlag som fondförhöjning.

14 §. Anslutningsavgifter. Enligt den föreslagna lagen om andelslag kan andelslaget direkt med stöd av lagen utan någon bestämmelse i stadgarna fatta beslut om beloppet av en andels och en akties teckningspris. Om det i stadgarna bestäms om en insats för andelen (andelens nominella belopp), kan andelslaget enligt förslaget i allmänhet direkt med stöd av lagen besluta om ett teckningspris som överstiger det nominella beloppet. I den nya lagen föreslås det därför inga uttryckliga bestämmelser om en anslutningsavgift som tas ut utöver insatsen. Trots lagförslaget kan det å andra sidan fortfarande tas in bestämmelser om anslutningsavgifter i stadgarna. På bestämmelser om anslutningsavgifter som har tagits in i stadgarna före den nya lagens ikraftträdande tillämpas enligt denna

paragraf i förslaget till införendelag de bestämmelser som motsvarar bestämmelserna om villkor för anslutningsavgifter och ändring av stadgebestämmelser om anslutningsavgifter i 4 kap. och 9 kap. 4 § i den gällande lagen.

15 §. Tilläggsandelar. Specialbestämmelserna om tilläggsandelar föreslås bli strukna i den nya lagen om andelslag och det föreslås därför övergångsbestämmelser enligt vilka andelslaget på basis av bestämmelser som tagits in i stadgarna under den gällande lagens giltighetstid kan emittera tilläggsandelar i enlighet med den gällande lagen och stadgarna under tre år från den nya lagens ikraftträdande. Enligt förslaget ska den nya lagens bestämmelser om andelar av olika slag tillämpas på tilläggsandelar som emitteras på basis av den gällande lagen. Å andra sidan föreslås att de särskilda presumtionsbestämmelser som finns i den gällande lagen ska tillämpas på tilläggsandelar enligt den lagen så länge som andelslaget har sådana tilläggsandelar. I fråga om de tilläggsandelar som överensstämmer med den gällande lagen kvarstår därför t.ex. rätten till nya andelar mot eller utan vederlag utan att stadgarna ändras. Övergångsbestämmelserna behövs för att andelslagen ska ha tillräckligt med tid att överväga villkoren för tilläggsfinansiering i form av eget kapital enligt den nya lagen och för behövliga stadgeändringar. Att villkoren för tilläggsandelar som emitteras med stöd av den gällande lagen kvarstår leder också till att den nya lagen inte inverkar på risk- och avkastningsfördelningen mellan andelslagen och placeraren. För en ändring av den krävs alltid ett separat beslut. För fortsatt klarhet i den reglering som tillämpas på tilläggsfinansiering i form av eget kapital behövs det å andra sidan en begränsning av övergångstiden.

16 §. Placeringsandelar. Specialbestämmelserna om placeringsandelar föreslås bli strukna i den nya lagen om andelslag och det föreslås därför övergångsbestämmelser enligt vilka andelslaget på basis av bestämmelser som tagits in i stadgarna under den gällande lagens giltighetstid kan emittera placeringsandelar i enlighet med den gällande lagen och stadgarna under tre år från den nya lagens ikraftträdande. Enligt förslaget ska den

nya lagens bestämmelser om aktier tillämpas på placeringsandelar som emitteras enligt den gällande lagen. Den nya lagens bestämmelser motsvarar i sak med mindre undantag bestämmelserna om placeringsandelar i 12 kap. i den gällande lagen. Dessutom föreslås att de särskilda presumtionsbestämmelser som finns i den gällande lagen ska tillämpas på placeringsandel enligt den lagen så länge som andelslaget har sådana placeringsandelar.

17 §. Optionsrätter och konvertibla lån. I 9 och 10 § sägs att den gamla lagen ska tillämpas på ett beslut som fattats under den gamla lagens giltighetstid. I paragrafen föreslås i fråga om optionsrätter och konvertibla lån att denna princip delvis ska frångås. Eftersom teckningstiden vid teckning av andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar med stöd av optionsrätter eller konvertibla lån kan sträcka sig långt in i framtiden och den gamla lagen enligt huvudregeln kunde bli tillämplig ännu i många år, föreslås att procedurbestämmelserna om teckning, betalning och registrering av aktier i 9 kap. 10—12 § samt 15 § 1 och 3 mom. i den nya lagen ska tillämpas på emission av aktier som sker med stöd av optionsrätter och konvertibla lån i vilket fall som helst när teckningstiden för aktierna börjar tre år efter den nya lagens ikraftträdande.

I lagen om införande av den gällande lagen finns inga motsvarande bestämmelser, eftersom den tidigare lagen om andelslag saknade bestämmelser om optionsrätter och konvertibla lån. Förslaget motsvarar till innehållet 15 § i lagen om införande av aktiebolagslagen.

18 §. Kapitallån. I den föreslagna paragrafen konstateras först och främst närmast för klarhetens skull att kapitallån enligt den gamla lagen har ställningen av kapitallån också vid tillämpning av den nya lagen, fastän lånevillkoren i någon mån avviker från vad som krävs i den nya lagen.

Vidare konstateras för klarhetens skull att den nya lagens ikraftträdande i sig inte påverkar betalningsvillkor som avtalats under den gamla lagens giltighetstid och som är förenliga med den gamla lagen. Borgenären och andelslaget kan å andra sidan avtala om att iaktta betalningsvillkor som överens-

stämmer med den nya lagen. Om inget sådant avtalas, tillämpas t.ex. på räntebetalningsvillkoren fortfarande vad som avtalats mellan borgenären och andelslaget i enlighet med 13 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten i den gamla lagen. Vid en bedömning av förutsättningarna för återbetalning av kapitalet enligt 13 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i den gamla lagen, ska kapitalet på nuvarande sätt betraktas som eget kapital oberoende av om kapitalet enligt bokföringsbestämmelserna ska tas upp som eget eller främmande kapital i balansräkningen.

De begränsningar som koncernens balansräkning ställer enligt den gamla lagen ska dock inte längre tillämpas, om det inte kan anses ha blivit överenskommet. En tillämpning av begränsningarna i fråga vore i allmänhet inte ändamålsenlig och skulle inte svara mot parternas presumtiva syften i den situation som den nya lagen skapar och där koncernens balansräkning inte är av nuvarande betydelse med tanke på villkoren för utbetalning av medel.

Dessutom föreskrivs i den föreslagna paragrafen om förbud att ställa säkerhet som avses i 12 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten i den nya lagen också för de gamla kapitallånens del. Bestämmelsen behövs därför att bestämmelsen i 13 kap. 1 § 2 mom. i den gamla lagen inte längre tillämpas när den nya lagen har trätt i kraft och därför att ett förbud när det gäller de gamla kapitallånen inte följer av kapitallånens villkor som sådana.

I lagen om införande av den gällande lagen finns inga motsvarande bestämmelser, eftersom den tidigare lagen om andelslag saknade bestämmelser om kapitallån. Förslaget motsvarar till innehållet 16 § i lagen om införande av aktiebolagslagen.

19 §. Utbetalning av medel. Enligt paragrafens 1 mom. ska den gamla lagen tillämpas på skyldigheten att återbetala medel som olagligt betalats ut från andelslaget, om utbetalningen har gjorts innan den nya lagen trätt i kraft. På en utbetalning som verkställts under den nya lagens giltighetstid ska däremot den nya lagen tillämpas, också när andelsstämman har beslutat om utbetalningen innan den nya lagen trätt i kraft. Specialbestämmelsen i detta moment åsidosätter sålunda den allmänna bestämmelsen i 8 §.

I fråga om påföljder för överträdelse av de begränsningar som gäller för närståendelån föreslås i momentet att de inte alls ska tillämpas efter den nya lagens ikraftträdande, även om långivningen skulle ha skett under den gamla lagens giltighetstid. En tillämpning skulle inte vara meningsfull, då det i reformen föreslås att särskilda begränsningar som gäller närståendelån helt ska upphävas.

I 2 mom. föreslås en bestämmelse om att grundläggnings- och forskningsutgifter som aktiverats enligt de tidigare bestämmelserna i bokföringslagen är icke-utdelningsbara. Den motsvarar övergångsbestämmelsen i lagen om ändring av lagen om andelslag (1307/2004).

Mot paragrafen svarande bestämmelser finns inte i lagen om införande av den gällande lagen. Paragrafens bestämmelser motsvarar 17 § 1 och 3 i lagen om införande av aktiebolagslagen.

20 §. Återbetalning av andel. På samma sätt som i 20 § i lagen om införande av den gällande lagen föreslås att om den räkenskapsperiod vars bokslut ligger till grund för uträkning av det belopp av andelen som ska återbetalas upphör före den nya lagens ikraftträdande, uträknas det belopp som ska återbetalas enligt den gamla lagen. I enlighet med de principer som förts fram i fråga om tilläggs- och placeringsandelar i 15 och 16 § föreslås dessutom att tilläggs- och placeringsandelar som emitterats i enlighet med den gamla lagen ska beaktas på samma sätt som i den gamla lagen när återbetalningsbeloppet av andra andelar räknas ut, om inte annat bestäms i stadgarna.

Eftersom det föreslås att särskilda bestämmelser om snabb återbetalning när det gäller förvärv av egna andelar ska strykas i den nya lagen, föreslås i införelagen en likadan presumtionsbestämmelse som i 10 kap. 4 § i den gällande lagen i fråga om maximibeloppet vid snabb återbetalning.

21 §. Inlösen villkor. I paragrafen föreslås en bestämmelse enligt vilken ett sådant inlösen villkor enligt den gamla lagen som tagits in i stadgarna och som gäller egna andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar inte behöver ändras i överensstämmelse med den nya lagen. Det gamla inlösen villkoret ska dock tillämpas enligt de nya bestämmelserna

om kapital på så sätt att kapitalet inte minskas på grund av inlösen, om inte också placeringskapital används för inlösen. I det sistnämnda fallet ska borgenärsskyddsförfarandet enligt 18 kap. i den nya lagen iakttas, såsom allmänt vid minskning av placeringsandelskapitalet enligt vad som sägs i 16 § i förslaget till införandelag. Vid inlösen ska den nya lagens bestämmelser tillämpas också annars, även om inlösen villkoret skulle ha tagits in i stadgarna utgående från den gamla lagen.

22 §. Fusion, delning och ändring av företagsform. I denna paragraf föreslås med tanke på tydligheten och förutsägbarheten en specialbestämmelse enligt vilken tidpunkten för registeranmälan om fusionsplanen och delningsplanen har en avgörande betydelse för vilken lag som ska väljas vid en fusion och en delning. Detta skulle lösa frågan när det gäller samliga bestämmelser som hänförs sig till fusion och delning, också t.ex. frågan om vilket förfarande som ska iakttas vid inlösen av sådana aktieägares aktier som har motsatt sig fusion eller delning. På ombildning av ett andelslag till aktiebolag ska den gamla lagen tillämpas, om andelsstämman har beslutat om ändring av sammanslutningsform före ikraftträdandet av den nya lagen. I lagen om införande av aktiebolagslagen finns ingen motsvarande bestämmelse eftersom det alltid krävs ett enhälligt beslut av samtliga aktieägare för att ombilda ett aktiebolag till andelslag.

23 §. Upplösning av andelslag. I denna paragraf föreslås för tydlighetens skull en bestämmelse om att en likvidation eller avregistrering som baserar sig på ett beslut som fattats under den gamla lagens giltighetstid kvarstår trots att den nya lagen trätt i kraft samt att den gamla lagen ska tillämpas på beslutet. Emellertid föreslås en bestämmelse om att andelsstämman kan fatta ett beslut om att en likvidation som baseras på andelsstämmans beslut eller på registermyndighetens beslut med stöd av den gamla lagens 19 kap. 3 § ska avslutas i enlighet med den nya lagens 23 kap. 19 §. Beslut om att avsluta likvidationen kan fattas oberoende av andelslagets kapital situation, eftersom ett mindre kapital enligt den nya lagen inte utgör en grund för tvångslikvidation. När ett sådant

beslut om att fortsätta verksamheten fattas kan det dock bli nödvändigt att göra en sådan registeranmälan om förlust av aktiekapitalet som avses i 23 kap. 23 § i den nya lagen.

24 §. Ogiltighet av beslut. Enligt denna paragraf ska den gamla lagen tillämpas på behandlingen och avgörandet av en klandertalan eller något annat krav som gäller ogiltighet av beslut som har fattats innan den nya lagen trätt i kraft, om inte annat följer av införandelagen. De nya bestämmelserna om behörig domstol ska enligt 26 § tillämpas på mål som har inletts efter den nya lagens ikraftträdande, även om det skulle vara fråga om ogiltighet av ett beslut som fattats före den nya lagens ikraftträdande.

Paragrafen utgör inget hinder för att utifrån den nya lagen klandra ett beslut som styrelsen har fattat med stöd av ett bemyndigande efter att den nya lagen trätt i kraft, även om bemyndigandet har getts innan den nya lagen trätt i kraft.

25 §. Skadestånd. Enligt denna paragraf ska den gamla lagen tillämpas på skadestånd som grundar sig på en handling eller underlåtenhet som skett före den nya lagens ikraftträdande.

26 §. Avgörande av tvister. Enligt 1 mom. ska lagval som gäller en domstols behörighet i ett tvistemål som gäller tillämpningen av lagen om andelslag bestämmas enligt tidpunkten för när tvistemålet inleds.

Enligt paragrafens 2 mom. ska den gamla lagen också i fortsättningen tillämpas på en skiljeklausul som har tagits in i stadgarna innan den nya lagen trätt i kraft. Tillämpningsområdet för det skiljeförfarande som baseras på den gamla bestämmelsen i stadgarna utvidgas sålunda inte till följd av reformen.

27 §. Ikraftträdande. Såsom nämns ovan föreslås att reformen träder i kraft tidigast den 1 juli 2013.

1.3 Andelsbankslag och annan finansieringslagstiftning

Andelsbankslag

I förslaget till ny lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (den nya andelsbankslagen) har det tagits hänsyn till

de ändringar som den nya lagen om andelslag medför. Lagförslaget motsvarar dessutom i fråga om innehåll och regleringssätt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001, affärsbankslagen) till den del formerna för andelsbanker och affärsbanker är likartade i fråga om den associationsrättsliga regleringen. Genom den nya lagen upphävs den gällande lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001, den gamla andelsbankslagen).

Innehållsmässigt motsvarar lagförslaget 1 § (tillämpningsområde) den gamla andelsbankslagens 1 §. Bestämmelser som motsvarar 2 § (stiftare och organ) finns i 2 § och 20 § 1 mom. i den gamla andelsbankslagen. Den gällande lagen saknar sådana bestämmelser som i 3 § i förslaget (ombildning av ett kreditinstitut till en annan företagsform). De motsvarar till innehållet 3 a § i affärsbankslagen. Bestämmelser som motsvarar lagförslaget 4 § 1—3 mom. (särskilda begränsningar i fråga om utbetalning av medel) finns i 18 § samt 19 § 2 och 3 mom. i den gällande andelsbankslagen. I det föreslagna 4 § 4 mom. hänvisas till de krav som anges i lagstiftningen om kreditinstitut i fråga om finansiella instrument i form av eget kapital som är avsedda att räknas till kapitalbasen. Lagförslaget 5—11 § (fusion) motsvarar till innehållet 22, 23, 23 a, 23 b, 24, 24 a och 25 § i den gällande andelsbankslagen och 4, 5, 5 a, 5 b, 6, 6 a, och 7 § i affärsbankslagen. Lagförslaget 12—14 § (delning och nedläggning av bundet eget kapital) motsvarar till innehållet 19 § 2 mom., 27 och 28 § i den gällande andelsbankslagen och 9—11 § i affärsbankslagen. Lagförslaget 15—18 § (överlåtelse av affärsverksamhet) motsvarar 29—32 § i den gällande andelsbankslagen och avviker från 12 och 13 § i affärsbankslagen i det avseendet att affärsbankslagen saknar sådana specialbestämmelser om en medlems särskilda rätt att avgå som finns i förslaget 16 § 6 mom. eller sådana specialbestämmelser om överlåtelse av affärsverksamheten till ett kreditinstitut i aktiebolagsform som fortsätter andelsbankens verksamhet som finns i förslaget 17 och 18 §. Lagförslaget 19—22 § (frivilligt avstående från koncession) motsvarar 33—36 § i den gäl-

lande andelsbankslagen och 14—17 § i affärsbankslagen. Bestämmelserna om likvidation och konkurs i 23—38 § motsvarar den gamla andelsbankslagens 37—38, 38 a, 39, 39 a och 40, 41, 41 a, 42, 43, 43 a, 43 b, 43 c, 43 d, 44 och 44 a § samt affärsbankslagens 18—20, 20 a, 20 b, 21, 22, 22 a, 23, 23 a, 23 b, 23 c, 23 d, 23 e och 24 §. Bestämmelser som motsvarar lagförslaget 39—49 § (bestämmelser om tillämplig lag inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet i anslutning till likvidation och konkurs och om verkningarna av att likvidation och konkurs inleds) finns inte i den gamla andelsbankslagen, men förslaget motsvarar till denna del 24 a, 24 b, 24 c, 24 d, 24 e, 24 f, 24 g, 24 h, 24 i, 24 j och 24 k i affärsbankslagen. Lagförslaget 50 § (skadeståndsskyldighet) avviker till innehållet från den gällande andelsbankslagen och affärsbankslagen på så sätt att det i förslaget föreskrivs om skadeståndsskyldighet också för medlemmar av fullmäktige och verksamhetsgranskare. Förslaget motsvarar till denna del bestämmelserna om skadestånd i den föreslagna lagen om andelslag. Affärsbanker saknar fullmäktige och verksamhetsgranskare. De föreslagna övergångsbestämmelserna (52 §) motsvarar till innehållet 61 § i den gällande andelsbankslagen och 27 i affärsbankslagen.

Annan finansieringslagstiftning

För att beakta de ändringar som den nya lagen om andelslag medför föreslås tekniska ändringar i kreditinstitutslagen (121/2007), lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010), lagen om betalningsinstitut (297/2010) och lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004). I tekniskt avseende föreslås att hänvisningarna till olika bestämmelser rättas så att de överensstämmer med den nya lagen om andelslag samt i terminologiskt avseende så att tilläggsandelar, tilläggsandelskapital, placeringsandelar och placeringsandelskapital ändras till den del dessa i den nya lagen om andelslag ersätts med andelar av olika slag, aktier och aktiekapital.

1.4 Lagen om bostadsaktiebolag, lagen om europaandelslag, lagen om ombildande av föreningar som utövar ekonomisk verksamhet till andelslag, företagsinteckningslagen, handelsregisterlagen, prokuralagen och firmalagen

Det föreslås att lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009), lagen om europaandelslag (906/2006), lagen om ombildande av föreningar som utövar ekonomisk verksamhet till andelslag (502/1989), företagsinteckningslagen (634/1984), handelsregisterlagen (129/1979), prokuralagen (130/1979) och firmalagen (128/1979) ändras så att det ändrade numret på och den ändrade paragrafordningen i lagen om andelslag beaktas, att tilläggsandelar ersätts med andelar av olika slag, att placeringsandelar ersätts med aktier och att också andelslag har möjlighet att välja verksamhetsgranskare. I förslaget till ändring av företagsinteckningslagen har det dessutom beaktats att andelslagets verksamhet enligt lagförslag 1 kan fortsättas också som enskild näringsidkare. Handelsregisterlagen föreslås dessutom bli ändrad så att också ett andelslag får ge in de handlingar och uppgifter som avses i den lagen till handels-

registret för offentliggörande även på andra språk förutom på finska eller svenska.

2 Närmare bestämmelser och föreskrifter

För att reformen av andelslagslagstiftningen ska kunna genomföras behöver också handelsregisterförordningen (en statsrådsförordning) ses över när det gäller bestämmelserna om andelslagets grundanmälan, i tillämpliga delar enligt vad som föreskrivs i förordningen om aktiebolags grundanmälan.

3 Ikraftträdande

De föreslagna lagarna föreslås träda i kraft tidigast den 1 juli 2013. Tidpunkten för ikraftträdandet har planerats med beaktande av att andelslagen, deras medlemmar och myndigheterna och andra som tillämpar lagen ska ha tillräckligt med tid att förbereda sig för den nya lagens ikraftträdande efter att den stadfästs och att lagändringen inte ska förorsaka problem vid andelsstämmorna våren 2013.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

*Lagförslag***1.****Lag****om andelslag**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

I AVDELNINGEN

**ALLMÄNNA PRINCIPER, BILDANDE
AV ANDELSLAG OCH MEDLEMMAR**

1 kap.

**Tillämpning av lagen och de centrala
principerna för andelslags verksamhet**

1 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på andelslag som är registrerade enligt finsk lag, om inte annat föreskrivs i denna eller någon annan lag.

2 §

*Status som juridisk person och medlemmars
begränsade ansvar*

Ett andelslag är en från medlemmarna fristående juridisk person som uppkommer genom registrering.

Medlemmar och andra ägare av andelar och aktier är inte personligen ansvariga för andelslagets förpliktelser. I stadgarna kan det dock bestämmas om en medlems skyldighet att ta flera andelar och aktier så som föreskrivs i 9 kap. samt om medlemmars och andra andelsägares och aktieägares skyldig-

het att betala extra avgifter till andelslaget och om medlemmars tillskottsplikt så som föreskrivs i 13 och 14 kap.

3 §

*Medlemmarna samt kapitalet och dess be-
ständighet*

Antalet medlemmar, antalet andelar och andelskapitalet varierar.

Andelslaget kan utöver andelskapitalet ha ett aktiekapital och aktier.

Andelslagets medel får betalas ut endast så som föreskrivs i denna lag.

4 §

*Överlåtelse av medlemskap, andelar och ak-
tier*

Medlemskap får inte överlåtas till någon annan, om inte annat bestäms i stadgarna.

Den som förvärvar en andel har endast samma rätt till andelslagets medel som den som överlåter andelen har om medlemskapet upphör eller andelen sägs upp, om inte andelslaget godkänner förvärvaren som medlem eller som andelsägare eller om inte annat bestäms i stadgarna.

En aktie får avyttras och förvärvas utan begränsningar, om inte annat bestäms i stadgarna.

5 §

Verksamhetens syfte

Syftet med ett andelslags verksamhet är att i avsikt att stödja medlemmarnas ekonomi eller näringsutövning bedriva ekonomisk verksamhet så att medlemmarna nyttjar andelslagets tjänster eller tjänster som andelslaget tillhandahåller med hjälp av en dottersammanslutning eller på annat sätt. I stadgarna kan det bestämmas annat om verksamhetens syfte.

6 §

Majoritetsprincipen

Medlemmarna utövar sin beslutanderätt på andelsstämman. Besluten fattas med enkel majoritet av de avgivna rösterna, om inte annat föreskrivs i denna lag eller bestäms i stadgarna. I stadgarna kan det bestämmas att medlemmarnas beslutanderätt utövas av fullmäktige.

7 §

Likställighet

Alla medlemmar har lika rättigheter i andelslaget, om inte annat föreskrivs i denna lag eller bestäms i stadgarna. Alla andelar och aktier medför lika rättigheter i andelslaget, om inte annat föreskrivs i denna lag eller bestäms i stadgarna. Andelsstämman, fullmäktige, styrelsen, verkställande direktören eller förvaltningsrådet får inte fatta beslut eller företa någon annan åtgärd som är ägnad att ge en medlem eller någon annan en otillbörlig fördel till nackdel för andelslaget eller för någon annan medlem eller en andelsägare eller aktieägare.

8 §

Ledningens uppgift

Andelslagets ledning ska omsorgsfullt främja andelslagets intressen.

9 §

Bestämmelsernas dispositiva karaktär

Medlemmarna kan bestämma om andelslagets verksamhet i stadgarna. I stadgarna får det inte tas in bestämmelser som strider mot tvingande bestämmelser i denna eller någon annan lag.

2 kap.

Bildande av andelslag*Allmänna bestämmelser*

1 §

Avtal om andelslagsbildning

För bildandet av ett andelslag ska det upprättas ett skriftligt avtal om andelslagsbildning som undertecknas av samtliga medlemmar. Om andelar eller aktier dessutom emitteras till andra än medlemmar, ska också de som tecknar sådana andelar och aktier underteckna avtalet.

Genom att underteckna avtalet om andelslagsbildning tecknar en medlem det antal andelar som framgår av avtalet. Teckningen kan inte återtas efter det att samtliga andelar är tecknade, om inte annat avtalas. Detsamma gäller teckning av aktier samt aktietecknare.

Ledningsmedlemmarnas och revisorernas mandattid och uppgifter börjar när avtalet om andelslagsbildning har undertecknats.

2 §

Innehållet i avtalet om andelslagsbildning

Följande uppgifter ska alltid ingå i avtalet om andelslagsbildning:

- 1) datum för avtalet,
- 2) alla stiftande medlemmar och de andelar som var och en tecknar,
- 3) det belopp som ska betalas till andelslaget för varje andel (teckningspris),
- 4) tiden för betalning av andelen, samt
- 5) andelslagets styrelseledamöter.

De stadgar som avses i 3 § ska tas in i eller fogas till avtalet om andelslagsbildning. Räkenskapsperioden ska bestämmas i avtalet eller i stadgarna.

Andelslagets verkställande direktör, ledamöter i förvaltningsrådet, revisorer och verksamhetsgranskare ska nämnas i avtalet om andelslagsbildning, om andelslaget har ett sådant organ. Om också aktier emitteras, ska dessutom de uppgifter som avses i 1 mom. nämnas i fråga om aktierna och aktietecknarna. Ordföranden för styrelsen och ordföranden för förvaltningsrådet kan utses i avtalet om andelslagsbildning.

3 §

Stadgar

Följande uppgifter ska alltid ingå i stadgarna:

- 1) andelslagets firma,
- 2) den kommun i Finland som är andelslagets hemort, samt
- 3) andelslagets verksamhetsområde.

Om andelslaget har för avsikt att använda sin firma på två eller flera språk, ska varje språkform nämnas i stadgarna.

I 5 kap. föreskrivs om ändring av stadgarna.

Bestämmelser om standardstadgar för andelslag kan utfärdas genom förordning av justitieministeriet.

4 §

Teckningspris

Teckningspriset för en andel ska tas upp i andelskapitalet, om det inte enligt avtalet om andelslagsbildning eller enligt stadgarna delvis ska avsättas till fonden för inbetalt fritt eget kapital eller om inte annat föreskrivs i bokföringslagen (1336/1997).

Teckningspriset för en aktie ska tas upp i aktiekapitalet, om det inte enligt avtalet om andelslagsbildning eller enligt stadgarna delvis ska avsättas till fonden för inbetalt fritt eget kapital eller om inte annat föreskrivs i bokföringslagen.

Andelslaget får inte avyttra eller pantsätta sina teckningsfordringar. Om andelslaget

försätts i konkurs hör sådana fordringar till konkursboet.

Teckningspriset kan kvittas mot en fordran på andelslaget endast med samtycke av andelslagets styrelse, om inte annat föreskrivs i avtalet om andelslagsbildning.

5 §

Betalning av andelar och aktier

Teckningspriset för en andel och en aktie ska betalas till andelslaget inom föreskriven tid i en eller flera poster på det sätt som bestäms i avtalet om andelslagsbildning.

Det teckningspris för en aktie som ska betalas i pengar, ska betalas på andelslagets konto i en inlåningsbank i Finland eller i ett sådant utländskt kreditinstituts filial i Finland som har rätt att ta emot insättningar eller på ett motsvarande konto i utlandet.

6 §

Apport

Om teckningspriset helt eller delvis betalas med annan egendom än pengar (apportegendom), ska egendomen vid överlåtelsepunkten vara av sådant ekonomiskt värde för andelslaget som minst motsvarar betalningen. Ett åtagande att utföra arbete eller tillhandahålla en tjänst får inte jämföras med apportegendom.

I avtalet om andelslagsbildning ska det anges huruvida teckningspriset kan betalas med apportegendom. Avtalet om andelslagsbildning ska dessutom innehålla en redogörelse där apportegendomen och dess värde som betalning specificeras samt där det anges vilka omständigheter som påverkar värderingen och vilka värderingsmetoder som tillämpas. Om bestämmelserna i detta moment inte har iakttagits, är tecknaren skyldig att visa att egendomen för andelslaget var av sådant ekonomiskt värde som motsvarade betalningen. Bristande belopp ska betalas till andelslaget i pengar.

Om teckningspriset betalas i pengar under förutsättning att andelslaget mot vederlag förvärvar egendom, ska på förvärvet på mot-

svarande sätt tillämpas vad som föreskrivs om betalning med apportegendom.

7 §

Följderna av dröjsmål med betalning av andelar och aktier

Styrelsen kan konstatera att rätten till en annan andel eller aktie än en sådan som avses i 9 kap. 1 § 1 eller 2 mom. är förverkad, om teckningspriset och eventuell dröjsmålsränta inte har betalats efter det att de har förfallit till betalning och styrelsen inte har beviljat tecknaren förlängd betalningstid. Styrelsen får i så fall ge teckningsrätten till någon annan.

Den vars rätt till en aktie enligt 1 mom. har konstaterats förverkad är skyldig att i ersättning till andelslaget utöver eventuella indrivningskostnader betala en tiondel av aktiens teckningspris.

Registrering och dess rättsverkningar

8 §

Registrering av andelslaget

Andelslaget ska anmälas för registrering inom tre månader efter det att avtalet om andelslagsbildning undertecknats. I annat fall förfaller bildandet av andelslaget. Närmare bestämmelser om registreringen finns i handelsregisterlagen (129/1979).

Andelar och andelskapital registreras inte. Aktier och aktiekapital ska registreras. Endast aktier som är till fullo betalda får anmälas för registrering.

Andelslaget kan registreras när registermyndigheten har tillställts

1) en försäkran från andelslagets styrelseledamöter och verkställande direktör om att bestämmelserna i denna lag har iakttagits när andelslaget bildades, och

2) om aktier och aktiekapital registreras, ett av andelslagets revisorer utfärdat intyg över att bestämmelserna i denna lag om betalning av aktier har iakttagits; om andelslaget inte enligt lag eller stadgarna är skyldigt att välja en revisor, ska en annan redogörelse över betalningen av aktier ges.

Om en aktie har betalats med apportegendom ska det till registeranmälan dessutom alltid fogas ett revisorsyttrande om den redogörelse som avses i 6 § 2 mom. samt om huruvida egendomen hade minst ett sådant ekonomiskt värde som motsvarade betalningen.

9 §

Registreringens rättsverkningar

Andelslaget uppkommer genom registreringen. Förpliktelser orsakade av en åtgärd som har vidtagits efter undertecknandet av avtalet om andelslagsbildning eller av en i avtalet angiven åtgärd som har vidtagits högst ett år före undertecknandet av avtalet övergår genom registreringen på andelslaget.

Efter registreringen kan medlemmar och de som tecknar en andel eller aktie i andelslaget inte som grund för befrielse från att betala andelen eller aktien åberopa att ett villkor i samband med bildandet av andelslaget inte har uppfyllts.

10 §

Åtgärder före registreringen

Före registreringen kan andelslaget inte förvärva rättigheter eller åta sig skyldigheter och inte heller uppträda som part i en domstol eller hos någon annan myndighet.

De som deltagit i eller beslutat om en åtgärd som på andelslagets vägnar vidtagits före registreringen är solidariskt ansvariga för åtgärden. Genom registreringen övergår ansvaret på andelslaget i de situationer som avses i 9 § 1 mom.

Styrelsen och verkställande direktören kan utan personligt ansvar föra talan i ärenden som gäller bildandet av andelslaget och vidta åtgärder för att kräva in betalning för andelar och aktier.

11 §

Rättshandlingar med ett oregistrerat andelslag

En avtalspart som visste att andelslaget var oregistrerat kan, om inte annat avtalats, från-

träda sitt avtal med andelslaget, om registeranmälan om bildande av andelslaget inte har gjorts inom den tid som anges i 8 § 1 mom. eller om registrering har vägrats. En avtalspart som inte visste att andelslaget var oregistrerat kan frånträda avtalet till dess att andelslaget har registrerats.

12 §

Andelslagsbildningen förfaller

Andelslagsbildningen förfaller om andelslaget inte har anmälts för registrering inom den tid som anges i 8 § 1 mom. eller om registrering vägras.

Om andelslagsbildningen förfaller, är styrelsen och verkställande direktören solidariskt ansvariga för att det belopp som har betalats för andelar och aktier samt avkastningen på beloppet återbetalas. Från det belopp som ska återbetalas får sedvanliga kostnader för åtgärder som avses i 10 § 3 mom. dras av.

3 kap.

Medlemmar

1 §

Ansökan om medlemskap och medlemskapets början

Medlemskap i ett andelslag söks skriftligen hos styrelsen. Styrelsen beslutar om godkännande av en ansökan eller om förfarandet vid godkännande och villkoren för godkännande. I stadgarna kan det bestämmas att beslut om godkännande av en ansökan fattas av andelsstämman eller förvaltningsrådet.

I andelslagets stadgar kan det bestämmas om rätten att bli medlem.

Medlemskapet i ett andelslag börjar när ansökan har godkänts, om inte annat bestäms i stadgarna.

Om förvärvaren av en andel godkänns som medlem i enlighet med detta moment, får förvärvaren de på denna lag och stadgarna grundade ekonomiska förmåner och skyldigheter som överlåtaren skulle ha haft om medlemskapet hade fortgått. Förvärvaren ska ansöka om medlemskap i andelslaget inom sex

månader från förvärvet eller, om förvärvet grundar sig på arvskifte eller avvittring efter en avliden medlem, inom ett år från dödsdagen. I stadgarna kan det bestämmas om någon annan tidsfrist. Detta moment tillämpas också på en förvärvare som är medlem i andelslaget, om inte annat bestäms i stadgarna.

Bestämmelser om skyldigheten att ta andelar och aktier finns i 9 kap. Bestämmelser om det teckningspris som ska betalas till andelslaget för andelen och aktien finns i 2 och 4 kap. och bestämmelser om medlemsförteckningen i 4 kap.

2 §

Avgång

En medlem har rätt att avgå ur andelslaget genom en skriftlig anmälan till andelslaget på det sätt som föreskrivs i 26 kap. 10 § 1 mom. I stadgarna kan det bestämmas också om något annat sätt på vilket andelslaget anses ha tagit emot en anmälan om avgång, och styrelsen kan dessutom utse någon att ta emot anmälningar om avgång.

I stadgarna kan det bestämmas att en medlem får avgå först efter en viss tid från medlemskapets början. Denna tid får vara högst tre år.

Bestämmelser om en medlems extra rätt att avgå ur andelslaget finns i 5 kap. 35 §.

3 §

Uteslutning

En medlem kan uteslutas ur andelslaget, om medlemmen har åsidosatt de skyldigheter som följer av medlemskapet. I stadgarna kan det bestämmas också om andra uteslutningsgrunder.

En medlem ska ges ett skriftligt meddelande om uteslutningsgrunden och om det beslutsfattande organet i andelslaget minst en månad innan beslutet om uteslutning fattas. Meddelandet ska tillställas medlemmen under den adress som antecknats i medlemsförteckningen eller som andelslaget annars känner till.

Beslut om uteslutning fattas av styrelsen eller det organ i andelslaget som enligt stad-

garna beslutar om antagning av medlemmar. I stadgarna kan det bestämmas att beslut om uteslutning av en medlem fattas av ett annat organ i andelslaget än det som beslutar om antagning av medlemmar.

Om en medlem utesluts på annat sätt än genom beslut av andelsstämman, har medlemmen rätt att kräva att ärendet hänskjuts till andelsstämman. Det skriftliga yrkandet på hänskjutande ska delges andelslaget på det sätt som föreskrivs i 26 kap. 10 § 1 mom. inom en månad från det beslutet om uteslutning har meddelats den uteslutna under den adress som antecknats i medlemsförteckningen eller som andelslaget annars känner till. Det organ i andelslaget som fattat beslutet om uteslutning har rätt att också på eget initiativ hänskjuta ärendet till andelsstämman.

Den som uteslutits får klandra andelsstämmans beslut om uteslutning vid domstol. Klander av ett beslut om uteslutning ska dock föras till skiljemän för avgörande, om det i andelslagets stadgar bestäms att tvister mellan andelslaget och medlemmarna ska lösas på det sätt som avses i 26 kap 3 §. På käromålet tillämpas bestämmelserna i 24 kap. 1 och 2 §.

Om det i ett lagakraftvunnet beslut av en domstol eller ett beslut av en skiljedomstol konstateras att andelsstämmans beslut om uteslutning är ogiltigt, har den som olagligt uteslutits rätt att av andelslaget få ersättning för förlorade medlemsförmåner.

4 §

När medlemskap upphör

En medlem har avgått ur andelslaget när andelslaget har tagit emot avgångsanmälan, om inte avgångsrätten enligt stadgarna har skjutits upp på det sätt som anges i 2 § 2 mom.

En medlem är utesluten ur andelslaget när andelsstämman har beslutat om uteslutning. Om något annat organ i andelslaget har fattat beslutet, och den som uteslutits inte har krävt att ärendet hänskjuts till andelsstämman, träder uteslutningen i kraft när det förflutit en månad från det beslutet om uteslutning delgavs den uteslutna.

I stadgarna kan det bestämmas att den rätt till andelslagets överskott och andra tillgångar samt rätt att nyttja andelslagets tjänster som medlemskapet medför fortsätter trots att medlemskapet upphört till dess att andelen har återbetalats till den före detta medlemmen.

När medlemskapet upphör, upphör också rätten till en andel, och andelen återbetalas på det sätt som anges i 17 kap., om det inte bestäms i stadgarna att också andra än medlemmar kan äga andelar. Bestämmelser om minskning av andelskapitalet finns i 18 kap. och om förvärv och inlösen av egna andelar i 19 kap.

5 §

En avliden medlems rättsinnehavare

En avliden medlems rättsinnehavare får tillsammans utöva den avlidnes rättigheter i andelslaget i ett års tid från dödsdagen eller tills en rättsinnehavare före det har blivit medlem i andelslaget, om inte annat bestäms i stadgarna. Rättsinnehavarna får utöva rättigheterna endast genom en gemensam företrädare.

4 kap.

Andelar, andelskapital, aktier och aktiekapital

Allmänna bestämmelser

1 §

Andelar och aktier av samma och olika slag och uppsägning av andel

Alla andelar medför lika rätt i andelslaget. I stadgarna kan det bestämmas att det i andelslaget finns eller kan finnas andelar som medför olika rättigheter eller skyldigheter. Olikheterna mellan andelarna ska då framgå av stadgarna.

Alla aktier medför lika rätt i andelslaget. I stadgarna kan det dock bestämmas att det i andelslaget finns eller kan finnas aktier som medför olika rättigheter eller skyldigheter.

Olikheterna mellan aktierna ska då framgå av stadgarna.

I stadgarna kan det bestämmas om förutläggningarna och förfarandet för omvandling av andelar och aktier till andelar och aktier av annat slag (omvandlingsklausul). Omvandlingen av aktier ska utan dröjsmål anmälas för registrering. Omvandlingen träder i kraft när anmälan har registrerats.

En andelsägare har rätt att säga upp en annan andel än en sådan som avses i 9 kap. 1 § 1 och 2 mom. Bestämmelser om uppsägningstiden kan tas in i stadgarna. På anmälan om uppsägning och upphörande av andelsinnehav tillämpas annars vad som i 3 kap. 2 och 4 § föreskrivs om anmälan om avgång och när medlemskap upphör.

Bestämmelser om uteslutning av medlem finns i 3 kap., om återbetalning av andel när medlemskapet upphör i 17 kap., om minskning av andelskapitalet i 18 kap. och om förvärv och inlösen av egna andelar i 19 kap.

2 §

Utövande av andels- och aktierättigheter

En förvärvare av en andel eller en aktie får inte utöva de rättigheter som en andelsägare eller aktieägare har i andelslaget förrän förvärvaren har införts som medlem eller som ny andelsägare eller aktieägare i medlemsförteckningen, andelsförteckningen eller aktieboken eller hos andelslaget har anmält och tillförlitligt redogjort för sitt förvärv. Detta gäller dock inte sådana på andelar eller aktier grundade rättigheter som utövas genom uppvisande eller avyttring av andelsbrev, aktiebrev, kuponger eller andra särskilda bevis som har utfärdats av andelslaget. På andelar som har anslutits till värdeandelssystemet tillämpas 15 kap. 2 §.

Om en andel eller en aktie har flera ägare kan dessa utöva ägar rättigheter i andelslaget endast genom en gemensam företrädare.

En andel och en aktie som tillhör andelslaget självt medför inga rättigheter i andelslaget.

3 §

Röstvärde

En andel och en aktie medför inte någon rösträtt på andelsstämman.

Det kan dock bestämmas i stadgarna att en medlems röstetal i samtliga eller i en del av de ärenden som behandlas på andelsstämman räknas på basis av andels- och aktieinnehavet på det sätt som anges i 5 kap. 13 §. En sådan bestämmelse kan i fråga om ett visst ärende som ska behandlas på andelsstämman avse alla eller en del av andelslagets andelar eller aktier.

Bestämmelser om det understöd av andelsägarna och aktieägarna som krävs för andelsstämmobeslut i vissa ärenden finns i 5 kap. 32 §. I stadgarna kan det dessutom bestämmas att det för beslut också i andra ärenden som behandlas på andelsstämman krävs understöd av andelsägarna eller aktieägarna. En sådan bestämmelse kan i fråga om ett visst ärende som ska behandlas på andelsstämman avse alla eller en del av andelarna eller aktierna.

4 §

Bokföringsmässigt motvärde och nominellt belopp

I 2 kap. 4 § och i 9 kap. 7 § föreskrivs om det belopp (bokföringsmässigt motvärde) till vilket en andel och en aktie ska tas upp i andelskapitalet eller aktiekapitalet vid andelslagsbildning och vid emission av nya andelar och aktier. Andelar och aktier kan ha olika bokföringsmässiga motvärden.

I stadgarna kan det bestämmas ett nominellt belopp för andelslagets andelar och aktier.

Om ett nominellt belopp (insats) har bestämts för andelslagets andelar, ska minst det nominella beloppet för varje andel tas upp i andelskapitalet. På motsvarande sätt ska andelskapitalet vid emission av nya andelar ökas med minst de emitterade andelarnas nominella belopp.

Om ett nominellt belopp har bestämts för andelslagets aktier, ska minst det nominella beloppet för varje emitterad aktie tas upp i

aktiekapitalet när andelslaget bildas. Vid aktieemission av nya aktier eller vid emission av nya aktier på grund av optionsrätter ska aktiekapitalet på motsvarande sätt samtidigt ökas med minst de emitterade aktiernas nominella belopp. Aktiekapitalet får inte minskas så att det understiger aktiernas sammanlagda nominella belopp.

5 §

Stadgebestämmelser om omsättning av andelar och aktier

I stadgarna kan avvikelser från 1 kap. 4 § vid avyttring och förvärv av andelar tillåtas.

I stadgarna kan rätten att avyttra och förvärva aktier begränsas endast i enlighet med 6 och 7 §.

6 §

Inlösenklausul

I stadgarna kan det bestämmas att en aktieägare, andelslaget eller någon annan har rätt att lösa in en aktie som från någon annan ägare än andelslaget övergår till en annan. I en inlösenklausul ska det bestämmas vilka som har lösningsrätt och hur företrädesrätten mellan flera som har lösningsrätt bestäms.

Om inte något annat bestäms i stadgarna ska följande iakttagas vid inlösen:

- 1) lösningsrätten gäller alla slags förvärv,
- 2) alla aktier som är föremål för samma förvärv ska lösas in,
- 3) lösenbeloppet är aktiens gängse pris, som i avsaknad av annan utredning anses vara det avtalade priset vid ett förvärv mot vederlag,
- 4) styrelsen ska skriftligen eller på det sätt som kallelse till andelsstämma utfärdas, inom en månad efter att ha underrättats om aktieövergången, underrätta de lösningsberättigade om övergången,
- 5) lösningsanspråket ska riktas till andelslaget eller, om andelslaget utnyttjar sin lösningsrätt, till aktieförvärvaren inom två månader från det att styrelsen har underrättats om aktieövergången, samt

6) lösenbeloppet ska betalas inom en månad från utgången av den tidsfrist som nämns i 5 punkten eller, om lösenbeloppet inte är fast bestämt, från det att lösenbeloppet fastställdes.

De tidsfrister som avses i 2 mom. 4—6 punkten kan inte förlängas i stadgarna.

Innan det har framgått om lösningsrätten utnyttjas har den som en aktie har övergått till inte någon annan på aktien grundad rätt i andelslaget än rätt vid utbetalning av andelslagets medel och företrädesrätt vid aktieemission. De av aktieemission följande rättigheterna och skyldigheterna övergår till den som utnyttjar sin lösningsrätt.

Andelslaget kan lösa in aktier endast med utdelningsbara medel. På beslut om inlösen som fattas i andelslaget tillämpas 19 kap. 10 § 2 mom.

7 §

Samtyckesklausul

I stadgarna kan det bestämmas att andelslagets samtycke krävs för aktieförvärv genom överlåtelse. En sådan bestämmelse gäller dock inte aktier som har förvärvats på exekutiv auktion eller ur ett konkursbo.

Styrelsen beslutar om samtycke, om inte annat bestäms i stadgarna. I stadgarna kan det tas in bestämmelser om förutsättningarna för samtycke. Om flera aktier har förvärvats på en gång ska samtyckesfrågan avgöras på samma sätt beträffande alla dessa aktier, om inte annat bestäms i stadgarna.

Om sökanden inte skriftligen har underrättats om samtyckesbeslutet inom två månader från det att ansökan anlände till andelslaget eller inom en kortare tid som anges i stadgarna, anses samtycke ha getts.

Innan samtycke getts har förvärvaren inte någon annan på aktien grundad rätt i andelslaget än rätt vid utbetalning av andelslagets medel och företrädesrätt vid aktieemission. En aktie som har förvärvats med stöd av företrädesrätt ger inte utan andelslagets samtycke bättre rätt än vad som nämnts ovan.

Andelsbrev, aktiebrev och andra bevis över andels- och aktierättigheter

8 §

Utfärdande av andelsbrev och aktiebrev

Styrelsen kan utfärda andelsbrev över andelslagets andelar, om förvärvaren enligt stadgarna har rätt att bli andelsägare och andelarna inte har anslutits till värdeandelssystemet. Andelsbrev får dock inte utfärdas förrän stadgarnas bestämmelser om andelen har registrerats och andelens teckningspris till fullo är betalt. Andelsbrev får utfärdas endast till andelsägare som är införda i medlems- och ägarförteckningen.

Styrelsen kan utfärda aktiebrev över andelslagets aktier, om aktierna inte har anslutits till värdeandelssystemet. Aktiebrev får dock inte utfärdas förrän andelslaget och aktierna har registrerats. Aktiebrev får utfärdas endast till aktieägare som är införda i aktieboken.

Under de förutsättningar som nämns i 1 och 2 mom. är styrelsen skyldig att på begäran av en andelsägare eller aktieägare utfärda andelsbrev eller aktiebrev över dennes andelar eller aktier. På begäran ska styrelsen dessutom, mot ersättande av andelslagets kostnader, dela upp, lägga samman eller på annat sätt byta ut andelsbrev och aktiebrev om det är fråga om andelar eller aktier av samma slag.

9 §

Innehållet i andelsbrev och aktiebrev

Ett andelsbrev och ett aktiebrev kan ställas endast till viss person.

I andelsbrevet och aktiebrevet ska anges

1) andelslagets firma samt företags- och organisationsnummer,

2) andelarnas eller aktiernas ordningsnummer eller antal, andelsbrevets eller aktiebrevets ordningsnummer och namnet på den som äger andelen eller andelarna, aktien eller aktierna,

3) slaget av andelar eller aktier, om andelslaget när andelsbrevet eller aktiebrevet utfär-

das kan ha andelar och aktier av olika slag, samt

4) en skyldighet att enligt 1 kap. 2 § 2 mom. ta flera andelar, betala särskilda avgifter till andelslaget och medlemmars tillskottsplikt, en omvandlingsklausul enligt 1 § 3 mom. i detta kapitel, en inlösenklausul, en samtyckesklausul och någon annan begränsning av avyttring eller förvärv enligt 5—7 § samt ett förvärvs- eller inlösenvillkor enligt 19 kap. 10 §, om det bestäms om sådana i stadgarna.

Ett andelsbrev och ett aktiebrev ska dateras och undertecknas av styrelsen eller av en person som styrelsen har bemyndigat. Namnteckningen får återges genom tryckning eller på något annat jämförbart sätt.

10 §

Anteckningar på andelsbrev och aktiebrev i vissa fall

På ett andelsbrev och ett aktiebrev ska det utan dröjsmål göras en anteckning när

1) en andel eller en aktie har förklarats ogiltig,

2) medel betalas eller andelar eller aktier lämnas ut mot uppvisande av andelsbrev eller aktiebrev, eller

3) ett bevis som avses i 11 § 2 mom. utfärdas mot uppvisande av andelsbrev eller aktiebrev.

Om ett andelsbrev utfärdas i stället för ett andelsbrev som ska dödas, ska detta anges i andelsbrevet. Detsamma gäller aktiebrev.

11 §

Andra bevis över andels- och aktierättigheter

Innan ett andelsbrev eller ett aktiebrev utfärdas kan andelslaget utfärda ett bevis som gäller rätt till en eller flera andelar eller aktier och som innehåller ett villkor att andelsbrev eller aktiebrev utfärdas endast mot återlämnande av beviset (interimsbevis). På beviset ska på begäran de betalningar antecknas som har gjorts för en andel eller en aktie. På beviset tillämpas i övrigt vad som i 9 § föreskrivs om andelsbrev och aktiebrev.

Andelslaget kan utfärda ett bevis över teckningsrätt vid emission av nya andelar eller vid aktieemission (emissionsbevis) eller över optionsrätt (optionsbevis) eller ett bevis som avser någon annan motsvarande rätt och innehåller ett villkor att rättigheten kan utövas endast mot återlämnande av beviset. Beviset ska ange villkoren för teckning av andelar eller aktier eller utnyttjande av annan rätt. På undertecknande av beviset tillämpas vad som i 9 § 3 mom. föreskrivs om undertecknande av andelsbrev och aktiebrev.

Andels- eller aktieemission eller utbetalning av medel kan verkställas också med användning av kuponger som hör till andelsbrev och aktiebrev. Vid användning av kuponger utfärdas inga bevis över rätten att teckna nya andelar och inte heller emissionsbevis.

12 §

Tillämpning av lagen om skuldebrev på andelsbrev, aktiebrev och andra bevis

Om ett andelsbrev, ett aktiebrev, ett interimsbevis eller ett i 11 § 2 mom. avsett bevis som ställts till viss man avyttras eller pantsätts, ska på motsvarande sätt tillämpas vad som i 13, 14 och 22 § i lagen om skuldebrev (622/1947) föreskrivs om skuldebrev ställt till viss man eller order. Då ska den som innehar ett andelsbrev, ett aktiebrev eller ett interimsbevis och som enligt andelslagets anteckning på andelsbrevet, aktiebrevet eller interimsbeviset är införd i medlems- och ägarförteckningen såsom medlem eller annan andelsägare eller aktieägare jämföras med den som enligt 13 § 2 mom. i lagen om skuldebrev förutsätts ha den rätt som skuldebrevet utvisar. Vad som i 13, 14 och 22 § i lagen om skuldebrev föreskrivs om innehavarskuldebrev ska tillämpas på sådana i 11 § 2 mom. i detta kapitel avsedda bevis som inte har ställts till viss man.

På ett bevis som berättigar till en andel och på en emissionskupong ska vad som i 13, 14 och 22 § i lagen om skuldebrev föreskrivs om innehavarskuldebrev tillämpas efter det att beslut om emission av nya andelar eller aktier har fattats. Om beviset har förvärvats tillsammans med ett andelsbrev eller ett ak-

tiebrev, har förvärvaren dock inte bättre rätt till beviset än till andelsbrevet eller aktiebrevet. Om det bevis som berättigar till en andel har avyttrats separat från andelsbrevet eller aktiebrevet innan beslutet om emission av andelar eller aktier har fattats, ska 14 § i lagen om skuldebrev inte tillämpas.

På bevis som berättigar till utdelning av medel tillämpas vad som i 24 och 25 § i lagen om skuldebrev föreskrivs om utdelningskuponger.

13 §

Andelslagets tvångsmedel

Om ett andelsbrev eller ett aktiebrev enligt denna lag ska förses med en påskrift, kan andelslaget förvägra rättsinnehavaren den på en andel eller aktie grundade rätten att få medel ur andelslaget och rätten att få andelar och aktier till dess att andelsbrevet eller aktiebrevet uppvisas i detta syfte. Detta gäller också i det fall att ett andelsbrev eller ett aktiebrev ska bytas ut till följd av en sådan omvandling av en andel eller aktie som avses i 1 § 3 mom.

14 §

Medlems- och ägarförteckning

Styrelsen ska föra en alfabetisk förteckning över andelslagets medlemmar (*medlemsförteckning*). Om också andra än medlemmar äger andelar och aktier, ska dessa ägare antecknas i en förteckning (medlems- och ägarförteckning). I förteckningen antecknas namn och adress för medlemmar och andra andelsägare och aktieägare, den dag då medlemskapet började samt antalet andelar och aktier som var och en har specificerats enligt andelslag och aktieslag. Eventuella andra skillnader i de rättigheter och skyldigheter som andelarna och aktierna medför ska också framgå av förteckningen. Om något andelsbrev eller aktiebrev inte har utfärdats över en andel eller en aktie, ska till andelslaget anmäld panträtt eller annan rätt som belastar andelen eller aktien dessutom antecknas i förteckningen.

Förteckning ska föras över andelslagets före detta medlemmar tills andelslaget har återbetalat andelen så som föreskrivs i 17 kap. Om det i stadgarna bestäms om tillskottsplikt i enlighet med 14 kap., får en före detta medlem avföras ur förteckningen när medlemmens tillskottsplikt har upphört. Förteckningen kan ingå i medlems- och ägarförteckningen eller föras på något annat tillförlitligt sätt. I förteckningen antecknas utöver de uppgifter som anges i 1 mom. också den dag då medlemskapet har upphört.

Förteckningarna ska upprättas utan dröjsmål efter det att andelslaget har bildats. De ska föras på ett tillförlitligt sätt.

15 §

Införande av medlemskap och förvärv i medlems- och ägarförteckningen

Av förvärvaren anmälda andels- och aktieförvärv samt andra till andelslaget anmälda förändringar i förhållanden som framgår av medlems- och ägarförteckningen ska utan dröjsmål antecknas i förteckningen. Innan anteckningen görs ska det läggas fram en tillförlitlig utredning om förvärvet och om att överlåtelseskatten är betald. Anteckningen ska dateras. Om samtycke av andelslaget krävs för avyttring eller förvärv av en andel eller om en medlem har lösningsrätt eller om en aktie är föremål för lösningsrätt enligt 6 § eller om sådant samtycke till aktieförvärv krävs som avses i 7 §, får någon anteckning dock inte göras förrän det har blivit klart att samtycke har getts eller att lösningsrätten inte har utövats.

Om det har utfärdats ett andelsbrev över en andel eller ett aktiebrev över en aktie och om den senaste överlåtelsen av en andel eller aktie har antecknats in blanco på andelsbrevet eller aktiebrevet eller interimisbeviset, ska den nya andelsägarens eller aktieägarens namn skrivas in i andelsbrevet, aktiebrevet eller interimisbeviset innan förvärvet antecknas i förteckningarna. På andelsbrev, aktiebrev eller interimisbevis som har visats upp för andelslaget ska det antecknas ett intyg om

införandet i medlems- och ägarförteckningen samt datum då detta skett.

Om andelslaget har endast en medlem ska medlemmen och dennes andels- och aktieinnehav utan dröjsmål anmälas för införande i förteckningen, dock senast två månader efter förvärvet.

16 §

Medlems- och ägarförteckningens offentlighet

Uppgifter i medlems- och ägarförteckningen och i förteckningen över före detta medlemmar om medlemmars och andra andelsägares och aktieägares namn och dagen då medlemskapet börjat och upphört ska hållas tillgängliga för var och en på andelslagets huvudkontor.

Medlemmar, andelsägare och aktieägare, borgenärer och andra som visar att deras fördel kräver det har rätt att se också andra uppgifter som antecknats i förteckningarna.

Var och en har rätt att mot ersättning av andelslagets kostnader få kopior av förteckningen eller delar av den till den del han eller hon har rätt enligt 1 och 2 mom. att se uppgifter i förteckningen.

17 §

Andelskapital och aktiekapital

I denna lag avses med andelskapital det belopp som tagits upp i andelskapitalet av det belopp som vid varje tidpunkt betalats till andelslaget av teckningspriset för emitterade andelar och ökningen av andelskapitalet.

I denna lag avses med aktiekapital det belopp som betalats till andelslaget av teckningspriset för emitterade aktier och ökningen av aktiekapitalet och som tagits upp i aktiekapitalet och registrerats som aktiekapital.

II AVDELNINGEN

FÖRVALTNING OCH BOKSLUT

5 kap.

Andelsstämman och fullmäktige

Allmänna bestämmelser

1 §

Medlemmarnas beslutsfattande

Medlemmarna utövar sin beslutanderätt på andelsstämman.

Medlemmarna kan trots vad som föreskrivs i 1 mom. besluta om ett ärende som ankommer på andelsstämman utan att hålla andelsstämma, om de är enhälliga. Ett sådant beslut ska registreras, dateras, numreras och undertecknas. Om det finns flera än en medlem i andelslaget, ska minst två av dem underteckna beslutet. På det registrerade beslutet ska i övrigt tillämpas vad som föreskrivs om stämmoprotokoll.

I stadgarna kan det bestämmas att medlemmarnas beslutanderätt inte ska utövas av andelsstämman utan av ett av medlemmarna valt fullmäktige enligt vad som bestäms i 37—43 §.

2 §

Börsandelslag

Med börsandelslag avses i detta kapitel andelslag vars andelar eller aktier är föremål för handel på en sådan reglerad marknad som avses i lagen om handel med finansiella instrument (/).

3 §

Behörighet

Andelsstämman beslutar om ärenden som enligt denna lag ankommer på den. I stadgarna kan det dock bestämmas att andelsstämman ska besluta om ärenden som hör till verkställande direktörens och styrelsens allmänna behörighet.

I 6 kap. 7 § föreskrivs hur ärenden som hör till styrelsens och verkställande direktörens allmänna behörighet ska föras till andelsstämman eller förvaltningsrådet för avgörande. Om medlemmarna är eniga, kan de i enskilda fall också annars avgöra ärenden som hör till styrelsens eller verkställande direktörens allmänna behörighet eller ärenden som enligt 6 kap. 21 § 2 mom. 3 och 5 punkten hör till förvaltningsrådets behörighet.

Andelsstämman

4 §

Ordinarie och extra andelsstämma

Ordinarie andelsstämma ska hållas inom sex månader från räkenskapsperiodens utgång.

Den ordinarie bolagsstämman ska besluta om

1) fastställande av bokslutet, vilket i ett moderandelslag omfattar också fastställande av koncernbokslutet,

2) användningen av det överskott som balansräkningen utvisar,

3) ansvarsfrihet för styrelseledamöter, förvaltningsrådsledamöter och verkställande direktören,

4) val av styrelse- och förvaltningsrådsledamöter, revisor och verksamhetsgranskare, om det inte i denna lag eller stadgarna bestäms något annat om valet av dem eller om deras mandattider,

5) andra ärenden som enligt stadgarna ska behandlas på den ordinarie andelsstämman.

Extra andelsstämma ska hållas om

1) så bestäms i stadgarna,

2) styrelsen anser att det finns skäl till det,

3) en medlem, revisor eller verksamhetsgranskare kräver det i enlighet med 5 §, eller

4) förvaltningsrådet anser det vara motiverat och enligt stadgarna har rätt att besluta om extra andelsstämma.

5 §

Rätt att kräva extra andelsstämma

Extra andelsstämma ska hållas, om en revisor, en verksamhetsgranskare eller medlem-

mar som företräder minst en tiondel eller en i stadgarna angiven mindre andel av medlemmarnas totala röstetal skriftligen kräver det för behandling av ett visst ärende. Stämmokallelse ska utfärdas inom två veckor från det att yrkandet kom in till andelslaget.

6 §

Rätt att få ett ärende upptaget till behandling på andelsstämman

En medlem har rätt att få ett ärende som enligt denna lag ankommer på andelsstämman upptaget till behandling på stämman, om medlemmen begär det skriftligen av styrelsen i så god tid att ärendet kan tas upp i stämmokallelsen.

I börsandelslag anses yrkande alltid ha gjorts i tillräckligt god tid, om styrelsen har underrättats om yrkandet senast fyra veckor innan stämmokallelsen utfärdats.

Deltagande i andelsstämma

7 §

Medlemmarnas deltagande

Varje medlem har rätt att delta i andelsstämman.

En förutsättning för deltagande är att medlemmen är införd i medlemsförteckningen eller i enlighet med 4 kap. 2 § 1 mom. har anmält sitt förvärv till andelslaget och lagt fram en tillförlitlig utredning om förvärvet. En förutsättning för deltagande i andelsstämman i ett andelslag som hör till värdeandelssystemet är att andelsägaren är införd i medlemsförteckningen före andelsstämman så som föreskrivs i 15 kap. 2 § 2 mom.

På börsandelslag vars andelar inte har anslutits till värdeandelssystemet tillämpas reglerna om andelsstämmans avstämningsdag i 15 kap. 2 § 2 mom. I fråga om andelar som förvaras på ett sätt som motsvarar förvaltarregistrering förutsätter deltagande i andelsstämman att medlemmen har anmälts för att bli tillfälligt införd i medlemsförteckningen i enlighet med ovannämnda moment.

Också andelsägare och aktieägare har sådan rätt att delta i andelsstämman som avses i

1—3 mom., om inte annat bestäms i stadgarna i fråga om något annat än ett i 32 § avsett ärende.

8 §

Anmälan

I stadgarna kan det som en förutsättning för en medlems deltagande i andelsstämman uppställas att denne anmäler sig till andelslaget senast en viss dag, tidigast tio dagar före andelsstämman. Den sista anmälningsdagen ska nämnas i stämmokallelsen.

Om andelslagets andelar har anslutits till värdeandelssystemet, anses den medlem som äger en förvaltarregistrerad andel ha anmält sig för deltagande i andelsstämman om denne i enlighet med 15 kap. 2 § 2 mom. har anmälts för att bli tillfälligt införd i medlemsförteckningen. Om en medlem på basis av andelsinnehavet kan ha flera röster och medlemmen företräds av flera ombud på andelsstämman, ska det i samband med anmälan uppges med vilka andelar varje ombud företräder medlemmen.

Vad som föreskrivs i 1 och 2 mom. tillämpas också på en sådan andelsägare och aktieägare som har rätt att delta i andelsstämman.

9 §

Ombud och biträde

En medlem får utöva sin rätt vid andelsstämman också genom ombud, om inte detta begränsas i stadgarna. Ombudet ska visa upp en daterad fullmakt eller på något annat tillförlitligt sätt visa sin rätt att företräda medlemmen. Fullmakten gäller endast en stämman, om inte något annat framgår av den. Ett ombud kan samtidigt företräda högst tre medlemmar, om inte annat bestäms i stadgarna. Trots vad som föreskrivs i detta moment kan ombudet företräda medlemmar som hör till samma i bokföringslagen avsedda koncern.

En medlem och ett ombud får anlita biträde vid andelsstämman.

Börsandelslags medlemmar kan ha flera ombud som företräder medlemmen med an-

delar som förvaras på olika värdepapperskonton.

I börsandelslag får en medlems rätt att anlita ombud och ett ombuds rätt att företräda flera medlemmar inte begränsas.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf om ombud och biträde tillämpas också på en sådan andelsägare och aktieägare som har rätt att delta i andelsstämman.

10 §

En dottersammanslutnings deltagande

En dottersammanslutning som är medlem i andelslaget eller som äger andelar och aktier i andelslaget får inte delta i andelsstämman. En sådan dottersammanslutnings röster beaktas inte, när det för ett giltigt beslut eller för utövande av en viss rätt krävs samtycke av samtliga medlemmar eller av medlemmar som företräder en viss del av andelslagets samtliga röster.

11 §

Andra personers rätt att delta i stämman

Styrelse- och förvaltningsrådsledamöterna samt verkställande direktören har rätt att vara närvarande vid andelsstämman, om inte denna i ett enskilt fall beslutar något annat. Styrelsen, förvaltningsrådet och verkställande direktören ska se till att medlemmarnas frågerätt enligt 27 § kan förverkligas. Bestämmelser om en revisors närvaro vid andelsstämman finns i revisionslagen (459/2007) och bestämmelser om en verksamhetsgranskarens närvaro i 7 kap. 13 § i denna lag. Andelsstämman kan tillåta också andra personer att vara närvarande vid stämman.

Allmänt om beslutsfattandet

12 §

Ärenden som ska avgöras

Andelsstämman får besluta endast om ärenden som har nämnts i kallelsen eller som enligt stadgarna ska behandlas på stämman. Ordinarie andelsstämman ska dock alltid be-

sluta om ärenden som nämns i 4 § 2 mom., och den kan besluta om revisorsval enligt 7 kap. 5 § och om val av verksamhetsgranskare enligt 7 kap. 7 § samt behandla förslag till sådan särskild granskning som avses i 7 kap. 15 §.

Andelsstämman kan trots vad som föreskrivs i 1 mom. besluta om sammankallande av en ny stämma och om överföring av ärenden till fortsatt stämma.

13 §

Medlemmarnas röstetal

Vid andelsstämman har varje medlem en röst i samtliga ärenden som behandlas vid stämman, om inte annat bestäms i stadgarna.

I stadgarna kan det bestämmas att medlemmarna har olika röstetal. En medlems röstetal får vara större än tjugo gånger en annan medlems röstetal endast i sådana andelslag där majoriteten av medlemmarna enligt stadgarna måste vara andelslag eller andra juridiska personer eller som enligt stadgarna ska ha minst ett offentligt samfund som medlem.

I börsandelslag får medlemmarna rösta på olika sätt med olika andelar, om inte annat bestäms i stadgarna.

14 §

Likställighetsprincipen

Andelsstämman får inte fatta beslut som strider mot den likställighetsprincip som avses i 1 kap. 7 §.

15 §

Jäv

En medlem eller dennes ombud får inte rösta i ett ärende som gäller beviljande av ansvarsfrihet för medlemmen, talan mot medlemmen själv, talan som medlemmen väckt mot andelslaget, befrielse av medlemmen från skadeståndsskyldighet eller någon annan förpliktelse mot andelslaget eller i ett ärende som gäller avtal eller förbindelse mellan medlemmen och andelslaget. En medlem eller dennes ombud får inte heller rösta i ett

ärende som gäller talan mot någon annan person eller befrielse av denne från en förpliktelse mot andelslaget eller avtal eller förbindelse mellan denne och andelslaget, om medlemmen i ärendet har ett väsentligt intresse som kan stå i strid med andelslagets intresse. Trots vad som föreskrivs i detta moment får ett övertagande andelslag utöva rösträtt när en fusionsplan som avses i 20 kap. 3 § och när en delningsplan som avses i 21 § 3 mom. behandlas.

Om samtliga medlemmar är jäviga tillämpas 1 mom. inte.

Bestämmelserna om medlemmar och ombud i 1 mom. tillämpas också på rätten för andelsägare och aktieägare samt ombud att delta i en omröstning enligt 32 §. Bestämmelserna om medlemmar i 2 mom. tillämpas också på andelsägare och aktieägare.

16 §

Åsidosättande av formkrav

Ett ärende som har behandlats utan iakttagande av procedurbestämmelserna i denna lag eller bestämmelserna i stadgarna får avgöras endast om de medlemmar som berörs av försummelsen ger sitt samtycke.

Bestämmelserna om medlemmar i 1 mom. tillämpas också på andelsägare och aktieägare vid omröstning enligt 32 §.

Förfarandet på stämman

17 §

Platsen för stämman och deltagande med tekniska hjälpmedel

Andelsstämma ska hållas på andelslagets hemort, om inte någon annan ort bestäms i stadgarna. Av synnerligen vägande skäl kan stämman hållas också på någon annan ort.

I stadgarna kan det bestämmas att deltagande i stämman får ske per post eller datakommunikation eller med andra tekniska hjälpmedel. En förutsättning för detta är att deltaganderätten och riktigheten av rösträkningen kan kontrolleras på motsvarande sätt som vid en vanlig andelsstämma. Också styrelsen kan besluta om saken, om inte annat

bestäms i stadgarna. I stämmokallelsen ska det nämnas att det är möjligt att delta i stämman på ett i detta moment föreskrivet sätt, villkoren för ett sådant deltagande, eventuella begränsningar i medlemmarnas yttranderätt samt vilket förfarande som ska iakttas.

I stadgarna kan det bestämmas att en andelsägare och aktieägare får delta i stämman endast på det sätt som avses i 2 mom. per post eller med tekniska hjälpmedel. Andelsägarna och aktieägarna ska på samma sätt som en stämmokallelse utfärdas få information om denna rätt att delta och rätten att delta ska kunna utövas under minst ett dygn.

18 §

Samman kallande av stämman

Andelsstämma sammankallas av styrelsen. I stadgarna kan det dock bestämmas att förvaltningsrådet sammankallar stämman.

Om andelsstämma inte sammankallas trots att en kallelse ska utfärdas enligt lag, stadgarna eller andelsstämman beslut eller om gällande bestämmelser och föreskrifter om stämmokallelse har överträtts i något väsentligt avseende, ska regionförvaltningsverket på ansökan av en styrelse- eller förvaltningsrådsledamot, verkställande direktören, en revisor, en verksamhetsgranskare eller en andelslagsmedlem berättiga sökanden att sammankalla stämman på andelslagets bekostnad. Regionförvaltningsverkets beslut kan verkställas även om det inte vunnit laga kraft.

19 §

Stämmokallelsens innehåll

I stämmokallelsen ska andelslagets namn, tid och plats för stämman samt de ärenden som ska behandlas på stämman nämnas. Om ett ärende som gäller ändring av stadgarna, ett ärende som avses i 21 §, emission av nya andelar eller aktier eller förvärv eller inlösen av egna andelar eller aktier ska behandlas på stämman, ska beslutsförslagets huvudsakliga innehåll nämnas i kallelsen samt huruvida det är fråga om riktad emission, riktat förvärv eller riktad inlösen av andelar eller aktier.

Bestämmelser om innehållet i stämmokallelsen finns dessutom i

- 1) 8 §, som gäller anmälan,
- 2) 17 § 2 och 3 mom., som gäller användning av posten och tekniska hjälpmedel,
- 3) 20 § 3 mom., som gäller senare stämma,
- 4) 9 kap. 5 § 2 mom., som gäller riktad andelsemission och riktad aktieemission,
- 5) 19 kap. 5 § 3 mom., som gäller inlösen genom minskning av andels- eller aktiekapitalet,
- 6) 19 kap. 6 § 3 mom., som gäller riktat förvärv och riktad inlösen av egna andelar och aktier och 19 kap. 9 § 3 mom., som gäller sammanläggning av andelar och aktier,
- 7) 20 kap. 10 §, som gäller fusion, samt i
- 8) 21 kap. 10 §, som gäller delning.

I börsandelslags stämmokallelse ska dessutom nämnas

- 1) under vilka förutsättningar medlemmar har rätt att delta i andelsstämman enligt 15 kap. 2 § 2 mom. och enligt 7 och 8 § i detta kapitel,
- 2) under vilka förutsättningar medlemmar har rätt att delta i andelsstämman genom ombud enligt 9 §,
- 3) medlemmars frågerätt enligt 27 §,
- 4) det totala antalet andelar och aktier i andelslaget och det totala antalet röster per andelslag och aktieslag då andelsstämman sammankallas,
- 5) de webbsidor där den i denna lag och värdepappersmarknadslagen avsedda informationen om andelsstämman kan hämtas.

20 §

Kallelsetid

Stämmokallelse ska utfärdas tidigast två månader och senast en vecka före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 8 § eller andelsstämmans i 15 kap. 2 § 2 mom. angivna avstämningsdag för andelslag som har anslutits till värdeandelssystemet i enlighet med vilken av dessa tidpunkter som infaller tidigast. I ett börsandelslag ska kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovannämnda dagen.

Bestämmelser om kallelsetiden finns dessutom i

- 1) 21 §, som gäller vissa beslut, och

- 2) 26 § 3 mom., som gäller fortsatt stämma.

Om en förutsättning för ett giltigt beslut enligt stadgarna är att beslutet fattas på två stämmor, får kallelse till den senare stämman inte utfärdas förrän den första stämman har hållits. I kallelsen ska det beslut nämnas som den första stämman har fattat.

Börsandelslag ska utfärda stämmokallelse senast tre veckor före andelsstämman. Stämmokallelsen ska dock utfärdas senast nio dagar före andelsstämmans i 15 kap. 2 § 2 mom. avsedda avstämningsdag.

21 §

Särskild kallelsetid

Stämmokallelse ska alltid utfärdas tidigast två månader och senast en månad före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 8 § eller andelsstämmans i 15 kap. 2 § 2 mom. angivna avstämningsdag för andelslag som har anslutits till värdeandelssystemet, om följande ärenden behandlas vid stämman:

- 1) väsentlig ändring av andelslagets syfte eller verksamhetsområde eller fortsättande av verksamheten utöver den tid som anges i stadgarna,
- 2) ändring av medlemmarnas röstetal,
- 3) ändring av valsättet eller valkretsarna vid val av andelslagets ledning, revisorerna eller fullmäktige eller överföring av medlemmarnas beslutanderätt på fullmäktige,
- 4) begränsning av avgångsrätten för den som redan är medlem,
- 5) begränsning av rätten att säga upp eller överföra redan emitterade andelar eller uppskjutande av återbetalningen av andelar,
- 6) annan än i 4 eller 5 punkten avsedd begränsning av rätt som gäller överskott, återbetalning av andel eller andelslagets nettotillgångar i fråga om den som redan är medlem eller en redan emitterad andel, eller annan ändring av grunderna för utdelning av överskott eller nettotillgångar,
- 7) ökning av betalningsskyldigheten för den som redan är medlem genom höjning av teckningspriset mot betalning eller på något annat sätt,

8) minskning av andelskapitalet eller inlösen eller förvärv av egna andelar eller

9) andelslagets fusion, delning eller ändring till någon annan företagsform eller försättande av andelslaget i likvidation eller avslutande av likvidation.

Den i 1 mom. föreskrivna kallelsetiden tillämpas också på andra ärenden som behandlas vid samma stämma oberoende av vad som i stadgarna bestäms om en kortare kallelsetid.

I ett börsandelslag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den dag som nämns i 1 mom.

22 §

Kallelsesätt

Till varje medlem vars adress är känd för andelslaget ska det sändas en skriftlig stämmokallelse, om inte annat bestäms i stadgarna.

Utöver vad som bestäms i stadgarna ska det till varje medlem vars adress är känd för andelslaget sändas en skriftlig kallelse eller så ska kallelse utfärdas på något annat sätt genom vilket information allmänt kommer till medlemmarnas kännedom, om stämman ska behandla ett sådant ärende som avses i 21 §.

Till varje andelsägare och aktieägare ska det sändas en skriftlig stämmokallelse på det sätt som föreskrivs i 1 och 2 mom., om inte annat bestäms i stadgarna i fråga om något annat än ett i 32 § avsett ärende.

23 §

Stämmohandlingar samt framläggande och sändande av dem

Beslutsförslagen samt, om bokslutet behandlas på stämman, bokslutet, verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen ska i minst en veckas tid före stämman hållas tillgängliga för medlemmarna på andelslagets huvudkontor eller webbsidor. Stämmohandlingarna ska utan dröjsmål sändas till medlemmar som ber om dem, om handlingarna inte kan laddas ner och skrivas ut från andelslagets webbsidor.

Om ett beslut gäller ett ärende som avses i 21 §, andels- eller aktieemission, emission av optionsrätter eller andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier, fondförhöjning av aktiekapitalet, utdelning av överskott, utbetalning av medel från en fond som hänförs till det fria egna kapitalet, förvärv eller inlösen av egna andelar och aktier, och om bokslutet inte behandlas på stämman ska också följande handlingar hållas tillgängliga på det sätt som anges i 1 mom.

1) det senaste bokslutet samt den senaste verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen,

2) ett beslut som eventuellt efter den senaste räkenskapsperioden har fattats om utbetalning av andelslagets medel,

3) delårsrapporter som eventuellt har upprättats efter den senaste räkenskapsperioden, samt

4) styrelsens redogörelse för sådana händelser efter det senaste bokslutet eller den senaste delårsrapporten som väsentligt påverkar andelslagets ställning.

I 20 kap. 11 §, 21 kap. 11 § och 22 kap. 3 § föreskrivs om handlingar som i samband med beslut om fusion, delning och ändring av företagsform ska hållas tillgängliga och sändas till den som ber om dem.

Om ett ärende enligt stadgarna ska avgöras vid två andelsstämmor och den senare stämman hålls inom tre månader från den första, behöver nya handlingar som avses i denna paragraf inte upprättas för den senare stämman.

Bestämmelserna om stämmohandlingar i denna paragraf samt om framläggande och sändande av dem tillämpas på andelsägare och aktieägare, om inte annat bestäms i stadgarna i fråga om något annat än ett i 32 § avsett ärende.

24 §

Särskilda bestämmelser för börsandelslag om skyldigheten att hålla handlingar tillgängliga och sända dem

Börsandelslag ska hålla den stämmokallelse som avses i 19 § och de handlingar som avses i 23 § tillgängliga för medlemmarna på andelslagets webbsidor under en period som

börjar senast tre veckor före stämman och slutar tidigast tre månader efter stämman.

Med avvikelse från 23 § behöver bokslutet, verksamhetsberättelsen och revisionsberättelsen inte hållas tillgängliga eller sändas före stämman i ett börsandelslag, om andelslaget har offentliggjort informationen i dem i enlighet med värdepappersmarknadslagen senast tre veckor före andelsstämman.

25 §

Ordförande, röstlängd och protokoll

Andelsstämman ska öppnas av en person som utsetts av sammankallaren. Andelsstämman väljer en ordförande för sig, om inte annat bestäms i stadgarna. Om det i stadgarna bestäms om ordförande, ska ordföranden också öppna stämman.

Ordföranden ska se till att det över de närvarande medlemmarna, ombuden och biträdena upprättas en förteckning i vilken antalet andelar och aktier för varje medlem och medlemmens röstetal (röstlängd) införs. Om en medlem enligt stadgarna kan ha flera röster ska i röstlängden finnas uppgift om varje medlems röstetal och om hur röstetalet ska bestämmas. Medlems- och ägarförteckningen ska läggas fram på stämman.

Ordföranden ska se till att protokoll förs vid stämman. Besluten och röstningsresultaten ska antecknas i protokollet. Ordföranden och en för ändamålet vald justerare ska underteckna protokollet. Röstlängden ska tas in i eller fogas till stämmoprotokollet. Protokollet ska numreras löpande och förvaras på ett betryggande sätt.

Protokollet ska senast två veckor efter stämman hållas tillgängligt för medlemmarna på andelslagets huvudkontor eller läggas ut på andelslagets webbsidor, och en kopia av protokollet ska ges till de medlemmar som ber om det. Medlemmarna har rätt att få kopior av protokollbilagor mot ersättande av andelslagets kostnader. Detsamma gäller andelsägare och aktieägare, om inte annat bestäms i stadgarna i fråga om något annat än ett i 32 § avsett ärende.

Om det har gjorts fullständig redovisning av röstningen vid andelsstämman i ett börsandelslag, ska det i protokollet dessutom an-

tecknas hur stor del av samtliga andelar som det har röstats med, hur rösterna har fördelats och antalet sådana vid stämman representerade andelar som det inte har röstats med. Dessa uppgifter ska läggas ut på andelslagets webbsidor senast två veckor efter andelsstämman och hållas tillgängliga i minst tre månader från andelsstämman.

26 §

Fortsatt stämman

Andelsstämman kan besluta att behandlingen av ett ärende ska överföras till en fortsatt stämman.

Den ordinarie andelsstämman ska överföra ett ärende som gäller godkännande av bokslutet och användning av andelslagets överskott till en fortsatt stämman, om medlemmar som företräder minst en tiondel eller en i stadgarna angiven mindre del av medlemmarnas totala röstetal kräver det. Den fortsatta stämman ska hållas tidigast en månad och senast tre månader efter den ordinarie andelsstämman. Beslutet behöver inte på yrkande av en minoritet skjutas upp flera gånger.

Till den fortsatta stämman ska en särskild kallelse utfärdas, om den hålls mer än fyra veckor efter andelsstämman. En kallelse till fortsatt stämman kan alltid utfärdas senast fyra veckor före stämman.

27 §

Frågerätt

Styrelsen och verkställande direktören ska vid andelsstämman på begäran av en medlem ge närmare information om omständigheter som kan inverka på bedömningen av ett ärende som behandlas på stämman. Om stämman behandlar bokslutet, gäller skyldigheten också andelslagets ekonomiska ställning över lag, inklusive andelslagets förhållande till en annan sammanslutning eller stiftelse som hör till samma koncern. Information som skulle medföra väsentlig olägenhet för andelslaget får emellertid inte lämnas ut.

Om en medlems frågor kan besvaras endast utifrån information som stämman inte har tillgång till, ska svaret ges skriftligen inom

två veckor. Svaret ska ges den medlem som har ställt frågan och andra medlemmar som ber om det.

Om styrelsen anser att den information som begärs inte kan ges till medlemmen utan att detta orsakar andelslaget väsentlig olägenhet, ska styrelsen inom två veckor efter stämman ge den begärda informationen till andelslagets revisorer och verksamhetsgranskare. Revisorerna och verksamhetsgranskarna ska inom en månad efter stämman ge styrelsen ett skriftligt utlåtande om informationens inverkan på revisionsberättelsen, på något annat utlåtande som revisorerna gett stämman eller på verksamhetsgranskningens berättelsen. I fråga om förvaring och framläggande av utlåtandet och utgivande av kopior gäller vad som i 25 § 3 och 4 mom. föreskrivs om andelsstämmans protokoll. Utlåtandet ska utan dröjsmål sändas till den medlem som har ställt frågan och till andra medlemmar som ber om det.

Andelsägare och aktieägare har sådan frågerätt som avses i 1—3 mom., om inte annat bestäms i stadgarna i fråga om något annat än ett i 32 § avsett ärende.

Beslutskrav

28 §

Majoritetsbeslut

Som andelsstämmans beslut gäller det förslag som har biträtts med mer än hälften av de avgivna rösterna, om inte annat föreskrivs i denna lag. Vid val anses den vald som har fått de flesta rösterna. Andelstämman kan dock före valet besluta eller det kan i andelslagets stadgar bestämmas att den blir vald som får mer än hälften av de avgivna rösterna. Vid lika röstetal avgörs val genom lottdragning medan andra omröstningar avgörs med ordförandens röst, om inte annat bestäms i stadgarna.

I stadgarna kan det trots vad som föreskrivs i 1 mom. bestämmas att val ska förrättas med iakttagande av proportionellt valsätt. I stadgarna ska det då bestämmas vid vilka val proportionellt valsätt iakttagas samt om bildande av väljargrupper, verkställighets- och

granskningsorgan och om andra omständigheter i anslutning till förrättandet av val.

I stadgarna kan tas in bestämmelser om lindrigare majoritetskrav i fråga om val och vid ändring av en medlems röstetal i sådana andelslag där det i stadgarna bestäms om medlemmarnas olika stora röstetal. I fråga om ändring av röstetal kan det i stadgarna dock inte bestämmas om lindrigare krav på kvalificerad majoritet än vad som föreskrivs i 29 § 1 mom.

29 §

Beslut med kvalificerad majoritet

Om ett beslut ska fattas med kvalificerad majoritet, gäller som andelsstämmans beslut det förslag som har biträtts med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Om inte annat föreskrivs någon annanstans i denna lag eller bestäms i stadgarna, förutsätts kvalificerad majoritet för beslut som gäller

- 1) ändring av stadgarna,
- 2) riktad andels- eller aktieemission,
- 3) emission av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier,
- 4) riktat förvärv av egna andelar eller aktier,
- 5) fusion,
- 6) delning,
- 7) ändring av företagsformen till aktiebolag, samt
- 8) försättande av andelslaget i likvidation och avslutande av likvidation.

Kravet på kvalificerad majoritet kan inte lindras i stadgarna.

30 §

Ändring av ett andels- eller aktieslags rättigheter

Ett beslut om en sådan ändring av stadgarna att olika andels- eller aktieslag sammanslås eller ett helt andels- eller aktieslags rättigheter annars försämrats, ska fattas med sådan kvalificerad majoritet som avses i 29 §. En förutsättning för ett giltigt beslut är dessutom att beslutet biträds av medlemmar med

minst två tredjedelar av de andelar och aktier av varje slag som är företrädade vid stämman.

31 §

Majoritetskrav för vissa stadgeändringar

En förutsättning för ett giltigt beslut om ändring av stadgarna är att beslutet biträts av medlemmar med minst nio tiondelar av de vid stämman avgivna rösterna, om beslutet innebär

1) begränsning av avgångsrätten för den som redan är medlem eller begränsning av rätten att säga upp redan emitterade andelar, eller

2) uppskjutande av återbetalning av en redan emitterad andel, när medlemskapet upphör eller när en medlem eller någon annan andelsägare säger upp sina andelar.

En förutsättning för ett giltigt beslut om ändring av stadgarna är dock att beslutet biträts av samtliga vid stämman företrädade medlemmar, om beslutet innebär att

1) andelslagets huvudsakliga syfte ändras,

2) olika stora röstetal införs för medlemmarna,

3) rätten för den som redan är medlem eller den rätt som en redan emitterad andel eller aktie medför till överskott, återbetalning av teckningspriset eller andelslagets nettotillgångar begränsas på något annat än i 1 mom. avsett sätt,

4) betalningsskyldigheten för den som redan är medlem eller för ägaren till en redan emitterad andel eller aktie ökas genom en bestämelse som innebär en höjning av det icke-återbetalbara teckningspriset, extra avgifter eller tillskottsplikt eller en begränsning av avgångsrätten eller rätten att säga upp andelar i ett andelslag där det i stadgarna bestäms om extra avgifter eller tillskottsplikt,

5) rätten att förvärva en redan emitterad andel eller aktie begränsas,

6) den på medlemskap eller andels- eller aktieinnehav baserade företrädesrätten till andelar och aktier begränsas,

7) en redan emitterad andel eller aktie förenas med ett sådant inlösenvillkor som avses i 19 kap. 10 §,

8) andelslaget rätt till skadestånd begränsas på det sätt som avses i 25 kap. 9 §, eller

9) det inbördes förhållandet mellan de rättigheter som andelar eller aktier av samma slag medför ändras.

För inlösen av egna andelar och aktier samt för minskning av andelskapitalet och aktiekapitalet fordras dock att samtliga vid stämman företrädade medlemmar har biträtt beslutet, om beslutet innebär en begränsning av den rätt till andelslagets överskott, återbetalning av andel eller nettotillgångarna som en redan emitterad andel eller aktie medför.

Andelsstämman får inte fatta beslut som strider mot den likställighetsprincip som avses i 1 kap. 7 § utan samtycke av den medlem, andelsägare eller aktieägare på vars bekostnad en otillbörlig fördel ges.

32 §

Krav på att beslut biträds av andelsägarna och aktieägarna

Om andelsstämmans beslut gäller en redan emitterad andel eller aktie på det sätt som avses i 30 eller 31 § eller så att andelsägarens eller aktieägarens rätt enligt 7, 9, 22, 23, 25 eller 27 § begränsas, krävs för beslutet utöver det understöd som avses i de nämnda paragraferna, att beslutet biträds av sådana andelsägare och aktieägare vilka har en i de nämnda paragraferna avsedd majoritet av de röster som avgetts av ägarna till andelar eller aktier av varje sådant slag.

I en omröstning som avses i 1 mom. har en andelsägare och aktieägare en röst, om inte annat bestäms i stadgarna.

33 §

Meddelande av beslut som avviker från stämmokallelsen till medlemmar och andelsägare

Medlemmar och andelsägare i andelslaget ska underrättas om andelsstämmans beslut, om medlemmens avgångsrätt eller medlemmens eller andelsägarens rätt att säga upp sina andelar begränsas eller återbetalningen av andelen skjuts upp i stadgarna och om det huvudsakliga innehållet i ett beslut som avses i 21 § avviker från det som nämnts i kallelsen på det sätt att beslutet innebär att en medlems

eller andelsägares rättigheter eller skyldigheter i andelslaget inskränks eller utökas eller andelslagets huvudsakliga syfte ändras eller att andelslagets verksamhetsområde ändras väsentligt eller att andelslagets verksamhet fortsätter en längre tid än vad som föreslagits.

Meddelandet ska utan dröjsmål sändas till de medlemmar och andelsägare som inte varit företrädare vid stämman. Meddelandet ska sändas på samma sätt som kallelse till andelsstämma.

Övriga bestämmelser

34 §

Stadgeändring och verkställande av ändring

Beslut om ändring av stadgarna fattas av andelsstämman med sådan kvalificerad majoritet som avses i 29—31 §.

Ett beslut om ändring av stadgarna ska utan dröjsmål anmälas för registrering. Beslutet får inte verkställas förrän det har registrerats. Om en ändring av stadgarna förutsätter verkställighetsåtgärder som ska registreras, ska ändringen dock anmälas för registrering och registreras i samband med verkställighetsåtgärderna.

Ett beslut om stadgeändring tillämpas dock på den som antagits som medlem före registreringen av beslutet och på andelar som emitterats före registreringen, när det har förflutit ett år från utgången av den räkenskapsperiod under vilken det har registrerats ett beslut om

- 1) uppskjutande av betalningsskyldighet som grundar sig på en andel,
- 2) tidigareläggande av återbetalning av andel,
- 3) ökad rätt till återbetalning av fondförhöjning eller extra avgift,
- 4) minskning av andelskapitalet i annat syfte än att täcka förlust, eller
- 5) begränsning av medlemmarnas tillskottsplikt.

Om den rätt som en andel medför bestäms på basis av andelens nominella belopp, påverkas denna rätt inte av att det nominella beloppet slopas, om inte annat beslutas.

35 §

Extra rätt att avgå samt till uppsägning och återbetalning av andel

Trots bestämmelser i stadgarna om begränsning av avgångsrätten och uppskjutande av återbetalning av teckningspriset har en medlem rätt att avgå ur andelslaget och få återbetalning av andelen på det sätt som bestäms i denna paragraf, om medlemmen inte har biträtt ett beslut som gäller ett ärende som avses i 21 § 1 mom. (*extra rätt att avgå och att få återbetalning*). Detta tillämpas dock inte på ett fusionsbeslut av det övertagande andelslagets stämma eller på beslut som gäller försättande i likvidation eller avregistrering.

Extra rätt att avgå och att få återbetalning föreligger, om en medlem avgår ur andelslaget eller medlemskapet upphör på annat sätt inom 30 dagar från andelsstämmans beslut eller om medlemskapet har upphört tidigare under den räkenskapsperiod inom vilken beslutet fattas.

Om beslutet gäller fusionering av andelslaget med ett annat andelslag, delning eller ombildning till aktiebolag, har en medlem rätt att av det övertagande andelslaget eller av det aktiebolag som registreras få hela det belopp som för medlemmens del har betalats av teckningspriset och ett annat belopp som anges i stadgarna. Rätten till återbetalning uppkommer när andelsstämmans beslut har registrerats. Om beslutet gäller något annat ärende som avses i 1 mom., har medlemmen rätt till återbetalning av andelen efter att andelsstämmans beslut har registrerats, om så föreskrivs i denna lag. I övrigt föreskrivs om återbetalning i 17 kap.

Om stadgeändringen gäller ökning av en medlems betalningsskyldighet, befrias en medlem som avgått samtidigt från den skyldighet som grundar sig på ändringen.

I stadgarna kan det bestämmas om begränsning eller slopande av den extra rätten att avgå och att få återbetalning.

Vad som i denna paragraf föreskrivs om medlemmarnas extra rätt att avgå och att få återbetalning tillämpas på andra andelsägares rätt att säga upp sin andel och få återbetalning av andelen.

36 §

Klander av beslut

I 24 kap. föreskrivs om klander av andelsstämmans beslut.

Fullmäktige

37 §

Uppgifter

I stadgarna kan det bestämmas att ett av medlemmarna valt fullmäktige i andelsstämmans ställe ska utöva medlemmarnas beslutanderätt i alla eller i vissa angelägenheter.

I stadgarna ska det då bestämmas om hur fullmäktige tillsätts, om dess uppgifter, om fullmäktigeledamöternas antal och mandattid samt om komplettering av fullmäktige när en ledamots uppdrag upphör under mandattiden. Mandattiden ska upphöra senast under den sjätte räkenskapsperioden efter valet, antingen när ett nytt fullmäktige har valts eller när räkenskapsperioden löper ut.

Medlemmar, andelsägare och aktieägare har inte rätt att delta i fullmäktigesammanträdena, om inte annat bestäms i stadgarna. I stadgarna kan det dock inte bestämmas om andelslagsmedlemmarnas rösträtt vid fullmäktigesammanträdena.

38 §

Val

Fullmäktige ska alltid väljas med iakttagande av proportionellt valsätt, om inte annat bestäms i stadgarna.

I stadgarna kan det bestämmas att fullmäktigeledamöterna väljs från valkretsar som bestäms enligt olika medlemsgrupper eller olika områden. I stadgarna ska det då bestämmas också om de grunder enligt vilka medlemmarna fördelas på valkretsarna.

I stadgarna kan det bestämmas att den proportionella andelen fullmäktigeledamöter som väljs från respektive valkrets bestäms

1) på grundval av antalet medlemmar i andelslaget,

2) på grundval av medlemsandelarnas antal eller det belopp som har betalats av dem,

3) enligt användningen av de tjänster som andelslaget tillhandahåller eller ordnar på annat sätt, eller

4) enligt någon annan grund än de som avses i 1—3 punkten.

Om fullmäktigeledamöterna ska väljas med fördelning på valkretsar, kan det i stadgarna bestämmas att elektor för rätts valet av fullmäktigeledamöterna från sin valkrets. Elektorerna utses inom valkretsarna av andelslagets medlemmar med iakttagande av proportionella val och vad som i denna paragraf föreskrivs om val av fullmäktigeledamöter. Elektorernas mandattid, som får vara högst lika lång som tiden för fullmäktiges mandattid, ska bestämmas i stadgarna.

I stadgarna kan det bestämmas att en röstning genom vilken medlemmarna väljer fullmäktige eller elektor sker per post eller datakommunikation eller med andra tekniska hjälpmedel. I stadgarna ska det då bestämmas om ett röstningsförfarande som tryggar medlemmarnas rösträtt och rätt att ställa upp kandidater.

39 §

Nytt val under mandattiden

Val av fullmäktigeledamöter ska förrättas medan deras mandattid pågår, om andelslagsmedlemmar som företräder minst hälften eller en i stadgarna angiven mindre del av medlemmarnas sammanräknade röstetal skriftligen kräver det.

Ledamöterna ska väljas inom fyra månader från det yrkandet framställdes. De nya ledamöternas mandattid börjar dagen efter den då valresultatet konstaterades. I stadgarna kan det dock bestämmas att de nya ledamöternas mandattid börjar senast två veckor efter valet.

40 §

Försummelse att förrätta val

Om valet av fullmäktigeledamöter försummas iaktas vad som i 18 § 2 mom. föreskrivs om regionförvaltningsverkets rätt att

berättiga sökanden att sammankalla behövlig stämma. En sådan ansökan om förrättande av val av fullmäktige som avses där kan göras också av en andelslagsmedlem.

41 §

Fullmäktigesammanträdet

På fullmäktigesammanträdena tillämpas denna lags bestämmelser om andelsstämma, om inte annat föreskrivs i denna paragraf. En fullmäktigeledamot har vid sammanträdet alltid en röst och kan inte utöva sin rätt genom ombud. En fullmäktigeledamot får anlita biträde endast om det bestäms så i stadgarna eller fullmäktigesammanträdet beslutar så.

Extra fullmäktigesammanträde för att behandla ett ärende som hör till fullmäktige ska hållas, om minst en fjärdedel av fullmäktigeledamöterna kräver det. Extra fullmäktigesammanträde ska också hållas om en i stadgarna bestämd mindre del av fullmäktigeledamöterna kräver det.

Fullmäktigesammanträdet får inte besluta om ett ärende som avses i 21 § förrän det har förflutit en månad från det att andelslagsmedlemmarna har fått ett meddelande om beslutsförslagets huvudsakliga innehåll och om tidpunkten för fullmäktigesammanträdet på samma sätt som kallelse till en andelsstämma som behandlar ett sådant ärende ska utfärdas. Om beslutet i ett ärende som avses i 31 § avviker från det som meddelats andelslagets medlemmar och fullmäktigeledamöterna, ska de underrättas om avvikelserna på det sätt som anges i 21 §.

På kravet på att beslut av fullmäktigesammanträdet i ärenden som avses i 30 eller 31 § ska biträddas av andelsägarna och aktieägarna tillämpas vad som i 32 § föreskrivs om krav på att andelsägarna och aktieägarna ska biträda beslut av andelsstämman.

42 §

Klander av beslut och skadeståndsansvar

Bestämmelserna om klander av andelsstämmans beslut i 24 kap. tillämpas också på klander av fullmäktigesammanträdet beslut.

Bestämmelser om en fullmäktigeledamots skadeståndsansvar finns i 25 kap. 2 § och om skadeståndsansvar för ordföranden för ett fullmäktigesammanträde i 3 § i det kapitlet.

43 §

Andelslagsmedlemmarnas rättsmedel

Andelslagsmedlemmarna har alltid rätt att kräva sådan särskild granskning som avses i 7 kap. 15 § och rätt att föra i 25 kap. 7 § avsedd talan för andelslagets räkning. Andelslagsmedlemmar som kräver granskning eller väcker talan ska ha minst en fjärdedel eller en i stadgarna föreskriven mindre del av andelslagets totala röstetal. För att andelslagsmedlemmar ska kunna kräva särskild granskning eller väcka talan krävs det inte att fullmäktigeledamöterna har motsatt sig fullmäktiges beslut på det sätt som avses i 7 kap. 15 § eller 25 kap. 7 §. Andelsägare och aktieägare har samma rätt att föra i 25 kap. 7 § avsedd talan för andelslagets räkning.

6 kap.

Andelslagets ledning och företrädare*Ledning*

1 §

Andelslagets ledning

Andelslaget ska ha en styrelse. Det kan också ha en verkställande direktör och ett förvaltningsråd.

I 1 kap. 7 § föreskrivs om förbud mot beslut som strider mot likställighetsprincipen, i 1 kap. 8 § om omsorgsplikten och i 25 kap. om skadeståndsansvar.

I 26—29 § i detta kapitel föreskrivs om företrädande av andelslaget.

Styrelsens uppgifter och beslutsfattande

2 §

Styrelsens allmänna uppgifter

Styrelsen svarar för andelslagets förvaltning och för att andelslagets verksamhet är ändamålsenligt organiserad (allmän behörighet). Styrelsen svarar för att tillsynen över andelslagets bokföring och medelsförvaltning är ordnad på behörigt sätt.

Styrelsen och styrelseledamöter får inte följa sådana beslut av andelsstämman, fullmäktigesammanträdet, förvaltningsrådet eller styrelsen som strider mot denna lag eller andelslagets stadgar och därför är ogiltiga.

3 §

Styrelsens beslutsfattande

Som styrelsens beslut gäller majoritetens åsikt, om det inte i stadgarna förutsätts kvalificerad majoritet. Vid lika röstetal avgör ordförandens röst. Om rösterna faller lika vid val av ordförande och om något annat inte har beslutats när styrelsen valdes eller bestäms i stadgarna, avgörs valet genom lottdragning.

Styrelsen är beslutför när över hälften av dess ledamöter är närvarande, om inte stadgarna förutsätter ett större antal. I antalet beaktas de valda styrelseledamöterna. När antalet räknas ut anses jäviga ledamöter inte vara närvarande. Styrelsen får inte avgöra ett ärende om inte samtliga styrelseledamöter i möjligaste mån har getts tillfälle att delta i behandlingen av det. Om en styrelseledamot har förhinder, ska dennes ersättare ges tillfälle att delta i behandlingen. Om ett beslut fattas utan att styrelsen sammanträder, ska beslutet registreras, undertecknas, numreras och förvaras med iakttagande av vad som föreskrivs i 6 § om styrelsens mötesprotokoll.

4 §

Jäv för styrelseledamöter

En styrelseledamot får inte delta i behandlingen av ett ärende som gäller ett avtal mellan styrelseledamoten och andelslaget. En

styrelseledamot får inte heller delta i behandlingen av ett ärende som gäller ett avtal eller en förbindelse mellan andelslaget och tredje man, om styrelseledamoten i ärendet har ett väsentligt intresse som kan stå i strid med andelslagets intresse. Vad som i denna paragraf föreskrivs om avtal ska på motsvarande sätt tillämpas också på andra rättshandlingar samt på rättegångar och annan talan.

5 §

Styrelsens sammanträden

Styrelsens ordförande svarar för att styrelsen sammanträder vid behov. Styrelsen ska sammankallas om en styrelseledamot eller verkställande direktören kräver det. Om styrelsens ordförande trots allt inte sammankallar styrelsen, får kallelsen utfärdas av en styrelseledamot, under förutsättning att minst hälften av styrelseledamöterna godkänner förfarandet, eller av verkställande direktören.

Styrelsen kan besluta att även någon annan än en styrelseledamot får vara närvarande vid sammanträdet. I 18 § föreskrivs om verkställande direktörens rätt att delta i sammanträdet. I stadgarna kan det bestämmas om närvaro.

6 §

Styrelsens protokoll

Vid styrelsens sammanträde ska det föras protokoll som undertecknas av sammanträdets ordförande samt, om styrelsen har flera ledamöter, av minst en av styrelsen därtill utsedd ledamot. Varje styrelseledamot och verkställande direktören har rätt att få sin avvikande mening antecknad i protokollet. Protokollen ska numreras löpande och förvaras på ett betryggande sätt.

7 §

Överföring av uppgifter

Styrelsen kan i ett enskilt fall eller med stöd av stadgarna fatta beslut i ärenden som hör till verkställande direktörens allmänna

behörighet, också då andelslaget har en verkställande direktör.

Styrelsen kan föra ett ärende som hör till dess eller till verkställande direktörens allmänna behörighet till andelsstämman eller förvaltningsrådet för avgörande.

Styrelseledamöter samt styrelseuppdragets början och upphörande

8 §

Styrelseledamöter, ersättare och ordförande

Till styrelsen ska minst en och högst fem ordinarie ledamöter väljas, om inte annat bestäms i stadgarna. Om styrelsen har färre än tre ledamöter ska dessutom minst en ersättare höra till den. Vad som i denna lag föreskrivs om ledamöter ska också tillämpas på ersättare.

Om styrelsen har flera ledamöter ska för den väljas en ordförande. Ordföranden väljs av styrelsen, om inte annat beslutades då styrelsen valdes eller om inte annat bestäms i stadgarna.

9 §

Val av styrelseledamöter

Styrelseledamöterna väljs av andelsstämman, om det inte i stadgarna bestäms att de ska väljas av förvaltningsrådet.

I stadgarna kan det bestämmas att mindre än hälften av styrelseledamöterna ska väljas i någon annan ordning. Har en ledamot dock inte valts i annan ordning kan andelsstämman eller förvaltningsrådet förrätta valet, om inte annat bestäms i stadgarna.

10 §

Styrelseledamöternas behörighet

En juridisk person eller en minderårig eller den för vilken det har förordnats en intressebevakare, vars handlingsbehörighet har begränsats eller som är försatt i konkurs får inte vara styrelseledamot. I lagen om näringsförbud (1059/1985) föreskrivs om ett näringsförbuds inverkan på behörigheten.

Minst en styrelseledamot ska vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten beviljar andelslaget dispens från detta krav.

11 §

Styrelseledamöternas mandattid

Styrelseledamöternas mandattid fortgår tills vidare, om det inte i stadgarna bestäms om en tidsbunden mandattid. Mandattiden upphör och en ny ledamots mandattid börjar vid utgången av den andelsstämma som väljer den nya ledamoten, om inte annat bestäms i stadgarna eller beslutas vid valet av ny ledamot.

12 §

En styrelseledamots avgång

En styrelseledamot kan avgå från sitt uppdrag före mandattidens utgång.

Avgången träder i kraft tidigast då styrelsen har underrättats om den. Om en ledamot inte har valts av andelsstämman ska också den som har valt ledamoten underrättas om avgången.

En styrelseledamot som vid sin avgång har skäl att anta att andelslaget inte längre har några andra styrelseledamöter är skyldig att se till att andelsstämman sammankallas för att välja en ny styrelse.

13 §

Entledigande av styrelseledamot

En styrelseledamot kan före mandattidens utgång entledigas av den som valt styrelseledamoten. En styrelseledamot som inte har valts av andelsstämman kan dock entledigas av andelsstämman, om stadgarna har ändrats så att valrätt inte längre föreligger.

Mandattiden för en entledigad ledamot upphör vid utgången av den andelsstämma som beslutar om entledigandet, om inte andelsstämman bestämmer någon annan tidpunkt. Mandattiden för en ledamot som har entledigats av någon annan än andelsstäm-

man upphör omedelbart, om inte något annat framgår i samband med entledigandet.

14 §

Komplettering av styrelsen

Om en styrelseledamots uppdrag upphör under mandattiden eller om en styrelseledamot förlorar sin behörighet enligt 10 §, träder en ersättare i stället för styrelseledamoten enligt vad som bestäms i stadgarna eller beslutades då ersättaren valdes. Om någon ersättare inte finns, ska styrelsens övriga ledamöter se till att en ny ledamot väljs för den återstående mandattiden. Om styrelsen med ersättare är beslutför, kan valet ske när andelsstämman eller förvaltningsrådet sammanträder nästa gång för att välja styrelseledamöter.

Övriga bestämmelser om styrelsen

15 §

Koncernförhållande

Om andelslaget har blivit moderandelslag eller upphört att vara moderandelslag, ska styrelsen utan dröjsmål underrätta en dottersammanslutnings styrelse eller motsvarande organ om detta. Dottersammanslutningens styrelse eller motsvarande organ ska ge moderandelslagets styrelse den information som behövs för bedömning av koncernens ställning och för beräkning av dess verksamhetsresultat.

16 §

Avtal med ett andelslags enda medlem

Sådana avtal och förbindelser mellan andelslaget och dess enda medlem som inte hör till andelslagets sedvanliga affärsverksamhet ska antecknas i eller fogas till styrelsens mötesprotokoll.

Verkställande direktör

17 §

Verkställande direktörens allmänna uppgifter

Verkställande direktören ska sköta andelslagets löpande förvaltning i enlighet med styrelsens anvisningar och föreskrifter (allmän behörighet). Verkställande direktören svarar för att andelslagets bokföring är lagenlig och medelsförvaltningen ordnad på ett betryggande sätt. Verkställande direktören ska ge styrelsen och dess ledamöter de upplysningar som styrelsen behöver för att sköta sina uppgifter.

Verkställande direktören får vidta åtgärder som med beaktande av omfattningen och arten av andelslagets verksamhet är exceptionella eller av stor betydelse endast om han eller hon har styrelsens bemyndigande eller styrelsens beslut inte kan inväntas utan väsentlig olägenhet för andelslagets verksamhet. I det sistnämnda fallet ska styrelsen så snart som möjligt underrättas om åtgärden.

18 §

Verkställande direktörens närvaro vid styrelsens sammanträden

Verkställande direktören har rätt att närvara och yttra sig vid styrelsens sammanträden också utan att vara styrelseledamot, om inte styrelsen beslutar något annat.

19 §

Bestämmelser som ska tillämpas på verkställande direktören och dennes ställföreträdare

På verkställande direktören ska det dessutom tillämpas vad som föreskrivs om styrelseledamöter i 2 § 2 mom., som gäller ogiltiga beslut, i 4 §, som gäller jäv, och i 10 § 1 mom., som gäller behörighet. Verkställande direktören ska alltid vara bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte registermyndigheten beviljar andelslaget dispens från detta krav.

Vad som i denna lag föreskrivs om verkställande direktören ska också tillämpas på ställföreträdaren.

20 §

Val av verkställande direktör samt dennes avgång och entledigande

Verkställande direktören väljs av styrelsen. I stadgarna kan det bestämmas att verkställande direktören väljs av förvaltningsrådet eller andelsstämman.

Verkställande direktören har rätt att avgå från uppdraget. Avgången träder i kraft tidigast då styrelsen har underrättats om den.

Verkställande direktören kan entledigas av den som har valt honom eller henne till uppdraget. Entledigandet träder i kraft omedelbart, om inte styrelsen beslutar om en senare tidpunkt. Om verkställande direktören har valts av någon annan än styrelsen, träder entledigandet i kraft omedelbart, om inte den som valt verkställande direktören beslutar om en senare tidpunkt.

Förvaltningsråd

21 §

Förvaltningsrådets uppgifter

Bestämmelser om ett förvaltningsråd ska ingå i stadgarna. Förvaltningsrådet ska övervaka andelslagets förvaltning, som styrelsen och verkställande direktören ansvarar för. Förvaltningsrådet kan ge styrelsen anvisningar i ärenden som är vittsyftande eller principiellt viktiga.

I stadgarna kan det bestämmas att

- 1) förvaltningsrådet väljer styrelseledamöterna och bestämmer deras arvode,
- 2) förvaltningsrådet väljer verkställande direktören och de övriga i andelslagets högsta ledning samt beslutar om deras löneförmåner,
- 3) förvaltningsrådet beslutar i ärenden som avser betydande inskränkning eller utvidgning av verksamheten eller väsentlig ändring av andelslagets organisation,
- 4) förvaltningsrådet ger den ordinarie andelsstämman ett yttrande om bokslutet,

5) förvaltningsrådet också har andra uppgifter som hör till styrelsens allmänna behörighet än de som avses i 2—4 punkten samt uppgifter som inte anförts av andra organ.

Uppgifter som gäller den löpande förvaltningen, bokföringen och medelsförvaltningen enligt 17 § 1 mom. kan dock inte överföras på förvaltningsrådet. I stadgarna kan inte heller styrelsens, dess ledamöters eller verkställande direktörens rätt att företräda andelslaget begränsas. Styrelsen är inte behörig i ärenden som överförs på förvaltningsrådet, om inte annat bestäms i stadgarna.

22 §

Förvaltningsrådets rätt att få upplysningar

Styrelsen, styrelseledamöterna och verkställande direktören ska ge förvaltningsrådet och dess ledamöter de upplysningar som behövs för skötseln av förvaltningsrådets uppgifter.

23 §

Förvaltningsrådets ledamöter och ordförande

Förvaltningsrådet ska ha minst tre ledamöter. Verkställande direktören och styrelseledamöterna får inte höra till förvaltningsrådet. För förvaltningsrådet ska det väljas en ordförande. Ordföranden väljs av förvaltningsrådet, om inte annat beslutades när förvaltningsrådet valdes eller om inte annat bestäms i stadgarna.

24 §

Bestämmelser som tillämpas på förvaltningsrådet

På förvaltningsrådet och dess ledamöter ska dessutom tillämpas vad som i 2 § 2 mom. föreskrivs om ogiltiga beslut, i 3—6 § om beslutsfattande, jäv, sammanträde och protokoll samt i 9—14 § om val, behörighet, mandattid, avgång, entledigande och komplettering.

25 §

Övriga organ

I stadgarna kan det bestämmas också om andra organ i andelslaget. Dessa kan inte ges sådana uppgifter som enligt denna lag ska skötas av andelsstämman, fullmäktigesammanträdet, elektorerna, styrelsen, verkställande direktören eller förvaltningsrådet.

Företrädande

26 §

Styrelsen och verkställande direktören som företrädare

Andelslaget företräds av styrelsen. Verkställande direktören kan företräda andelslaget i ärenden som enligt 17 § hör till verkställande direktörens uppgifter.

27 §

Övriga företrädare

I stadgarna kan det bestämmas att en styrelseledamot eller verkställande direktören har rätt att företräda andelslaget eller att styrelsen får ge någon av sina ledamöter, verkställande direktören eller någon annan namngiven person rätt att företräda andelslaget. Styrelsen kan när som helst återkalla denna rätt.

28 §

Begränsning av rätten att företräda andelslaget

I handelsregistret kan det antecknas endast en sådan begränsning av rätten att företräda andelslaget som innebär att två eller flera personer endast tillsammans har denna rätt.

En företrädares befogenhet begränsas genom en bestämmelse om verksamhetsområdet i stadgarna.

29 §

Bindande verkan av en företrädares åtgärder

En rättshandling som på andelslagets vägnar har företagits av en sådan företrädare för andelslaget som avses i denna lag är inte bindande för andelslaget, om

1) företrädares har handlat i strid med en i denna lag angiven begränsning av sin behörighet,

2) företrädares har handlat i strid med en sådan begränsning som avses i 28 §, eller

3) företrädares har överskridit sin befogenhet och motparten insåg eller borde ha insett detta.

I sådana fall som avses i 1 mom. 3 punkten kan det inte anses att enbart den omständigheten att befogenhetsbegränsningarna har registrerats är ett tillräckligt bevis för att motparten insåg eller borde ha insett att befogenheten överskreds.

7 kap.

Revision, verksamhetsgranskning, medlemmarnas granskningsrätt och särskild granskning*Revision*

1 §

Tillämplig lag

Bestämmelser om revision av andelslag finns i detta kapitel och i revisionslagen.

2 §

Revisorsval

Bestämmelser om revisionsskyldigheten finns i 2 kap. i revisionslagen och i 6 § i detta kapitel.

Andelsstämman väljer revisor. Om flera revisorer ska väljas, kan det bestämmas i stadgarna att en eller vissa av dem, dock inte alla, ska väljas i någon annan ordning.

3 §

Revisorssuppleant

Bestämmelser om skyldigheten att välja en revisorssuppleant finns i 4 § i revisionslagen. Andelsstämman kan välja en revisorssuppleant också i ett andelslag som inte har någon skyldighet att välja en sådan, och välja flera revisorssuppleanter. I stadgarna kan det bestämmas att revisorssuppleanten för en sådan revisor som väljs i någon annan ordning enligt 2 § 2 mom. ska väljas i någon annan ordning.

Vad som i denna lag och revisionslagen föreskrivs om revisorer gäller också i fråga om revisorssuppleanter.

4 §

En revisors mandattid

En revisors mandattid fortgår tills vidare, om det inte i stadgarna bestäms om en tidsbunden mandattid. Mandattiden upphör och en ny revisors mandattid börjar vid utgången av den andelsstämma som väljer ny revisor, om inte annat bestäms i stadgarna eller om inte något annat beslutas när den nya revisorn väljs.

5 §

Minoritetens rätt att kräva en revisor

I ett andelslag där någon revisor enligt lag eller stadgarna inte behöver väljas, ska andelsstämman välja en revisor, om medlemmar med minst en fjärdedel av det totala röstetalet hos andelslagets medlemmar eller en tredjedel av de vid stämman företrädda medlemmarnas röstetal kräver det på den ordinarie andelsstämman eller på den stämma där ärendet enligt stämmokallelsen ska behandlas. Väljer andelsstämman inte en revisor, ska regionförvaltningsverket förordna en revisor med iakttagande av 9 § 1 och 4 mom. i revisionslagen. En ytterligare förutsättning är att en medlem ansöker om ett förordnande inom en månad efter stämman.

6 §

Särskild skyldighet att välja en CGR-revisor

I ett börsandelslag ska minst en av de revisorer som andelsstämman väljer vara en sådan CGR-revisor eller en CGR-sammanslutning som avses i 2 § 2 punkten i revisionslagen.

Verksamhetsgranskning

7 §

Val av verksamhetsgranskare och dennes mandattid

Ett andelslag ska ha en verksamhetsgranskare som andelsstämman valt, om andelslaget inte har någon revisor och om inte annat bestäms i stadgarna.

En verksamhetsgranskare ska dock alltid väljas, om andelslaget inte har någon revisor och medlemmar med minst en fjärdedel av det totala röstetalet hos andelslagets medlemmar eller en tredjedel av de vid stämman företrädda medlemmarnas röstetal kräver det på den ordinarie andelsstämman eller på den stämma där ärendet enligt stämmokallelsen ska behandlas.

Andelsstämman väljer verksamhetsgranskare. Om andelslaget har en revisor, kan andelsstämman besluta om val av verksamhetsgranskare med sådan majoritet som avses i 5 kap. 28 §. Om flera verksamhetsgranskare ska väljas, kan det bestämmas i stadgarna att en eller vissa av dem, dock inte alla, ska väljas i någon annan ordning.

Om en verksamhetsgranskare inte har valts enligt denna lag eller stadgarna, ska regionförvaltningsverket förordna en verksamhetsgranskare med iakttagande av bestämmelserna om förordnande av revisor i 5 §.

På en verksamhetsgranskares mandattid ska bestämmelserna om en revisors mandattid i 4 § tillämpas.

8 §

Verksamhetsgranskares suppleant

Om endast en verksamhetsgranskare väljs, ska det dessutom väljas åtminstone en suppleant för verksamhetsgranskaren. På suppleanten tillämpas vad som föreskrivs om verksamhetsgranskare.

9 §

Verksamhetsgranskares behörighet och oberoende

En verksamhetsgranskare får inte vara

1) en juridisk person, en minderårig eller en person för vilken det har förordnats en intressebevakare, vars handlingsbehörighet har begränsats eller som är försatt i konkurs eller har meddelats näringsförbud,

2) ledamot i andelslagets styrelse eller andelslagets verkställande direktör eller i motsvarande ställning i en annan sammanslutning som hör till samma koncern,

3) den som har till uppgift att sköta andelslagets bokföring eller medelsförvaltning eller tillsynen över medelsförvaltningen,

4) den som är anställd hos andelslaget eller hos en person som avses i 2 eller 3 punkten,

5) den som har ett penninglån, en säkerhet eller motsvarande förmån som beviljats eller ställts av andelslaget eller av någon annan som hör till dess ledning eller som har gett nämnda part en sådan förmån, eller

6) den som är make, bror eller syster till en person som avses i 2 eller 3 punkten eller släkting i rätt upp- eller nedstigande led till en sådan person.

En verksamhetsgranskare ska ha den ekonomiska och juridiska sakkunskap och erfarenhet som med hänsyn till arten och omfattningen av andelslagets verksamhet behövs för uppdraget.

En verksamhetsgranskare ska vara oberoende vid utförandet av verksamhetsgranskning. Om förutsättningar för en oberoende verksamhet saknas till väsentliga delar, ska

verksamhetsgranskaren antingen vägra ta emot uppdraget eller avstå från det.

10 §

Verksamhetsgranskningens innehåll

Verksamhetsgranskningen omfattar en med tanke på arten och omfattningen av andelslagets verksamhet tillräcklig granskning av andelslagets ekonomi och förvaltning.

11 §

Verksamhetsgranskningsberättelse

Verksamhetsgranskaren ska avge en date-rad och undertecknad verksamhetsgranskningsberättelse för varje räkenskapsperiod. I berättelsen ska det bokslut som är föremål för den specificeras.

Verksamhetsgranskningsberättelsen ska innehålla ett uttalande om

1) huruvida bokslutet innehåller väsentliga uppgifter om andelslagets intäkter, utgifter, medel, eget kapital, skulder och de säkerheter som andelslaget ställt, och

2) huruvida verksamhetsberättelsen till väsentliga delar innehåller de uppgifter som avses i 8 kap. 5—8 §.

Om verksamhetsgranskaren inte har kunnat uttala sig, ska granskaren meddela detta i verksamhetsgranskningsberättelsen. Behövliga tilläggsuppgifter kan ges i berättelsen.

Verksamhetsgranskaren ska påpeka det i verksamhetsgranskningsberättelsen om det vid granskningen framkommit att en ledamot, ordföranden eller vice ordföranden i andelslagets styrelse eller andelslagets verkställande direktör har

1) gjort sig skyldig till en handling eller försummelse som kan medföra skadeståndsskyldighet gentemot andelslaget, eller

2) brutit mot denna lag eller andelslagets stadgar.

Verksamhetsgranskningsberättelsen ska lämnas till andelslagets styrelse senast två veckor före den andelsstämma där bokslutet ska läggas fram för fastställelse.

12 §

Arvode och övriga kostnader

En verksamhetsgranskare har rätt till arvode av andelslaget. Andelslaget svarar också för de övriga kostnaderna för verksamhetsgranskningen.

13 §

Verksamhetsgranskarens rätt att få upplysningar, skyldighet att lämna upplysningar och tystnadsplikt

Andelslagets styrelse och verkställande direktör ska ge verksamhetsgranskaren möjlighet att förrätta verksamhetsgranskning i den omfattning som granskaren finner behövlig samt ge sådana redogörelser och sådan hjälp som granskaren begär. Motsvarande organ i ett dotterföretag har samma skyldigheter gentemot en verksamhetsgranskare i moderandelslaget.

En verksamhetsgranskare har rätt att närvara och yttra sig vid ett styrelsesammanträde eller en andelsstämma som behandlar frågor som anknyter till granskarens uppdrag. Verksamhetsgranskaren ska vara närvarande vid sammanträdet eller stämman, om de frågor som behandlas är av sådan art att granskarens närvaro är nödvändig.

Verksamhetsgranskaren ska på begäran av andelsstämman ge närmare uppgifter om omständigheter som kan påverka bedömningen av ett ärende som behandlas vid stämman. Uppgifterna får dock inte ges om de skulle orsaka andelslaget väsentlig olägenhet.

Verksamhetsgranskaren ska på en medlems begäran lämna andelsstämman alla upplysningar om andelslaget, om det inte medför andelslaget väsentlig olägenhet. Verksamhetsgranskaren får i övrigt röja en omständighet som han eller hon fått kännedom om i sitt uppdrag och som

1) granskaren ska meddela eller ge utlåtande om med stöd av lag,

2) en myndighet, domstol eller annan person på grundval av lag har rätt att få kännedom om,

3) andelslaget samtyckt till att får röjas,

4) har kommit till allmän kännedom, eller

5) inte medför olägenhet för andelslaget.

Bestämmelser om verksamhetsgranskarens skadeståndsansvar finns i 25 kap.

Medlemmarnas granskningsrätt och särskild granskning

14 §

Medlemmarnas granskningsrätt i andelslag med få medlemmar

I ett andelslag med högst tio medlemmar har en medlem rätt att ta del av andelslagets bokföring och andra till andelslagets verksamhet anslutna handlingar i den omfattning som behövs för bedömning av de omständigheter som avses i 5 kap. 27 § 1 mom.

Styrelsen kan förvägra medlemmarna denna rätt om andelslaget förorsakas väsentlig olägenhet av detta. På styrelsens skyldighet att ge upplysningar som förorsakar väsentlig olägenhet till revisorerna i stället för till medlemmarna tillämpas bestämmelserna i 5 kap. 27 § 3 mom. Tiden för lämnande av upplysningen och revisorernas utlåtande räknas dock från det att begäran framställdes.

En medlem har rätt att anlita medhjälpare och att mot ersättande av andelslagets kostnader få kopior av bokföringen och av andra handlingar. Styrelsen kan förbjuda anlitan av andra än revisorer som medhjälpare.

En medlem eller en medhjälpare får inte röja eller utnyttja information som erhållits på det sätt som avses i denna paragraf, om andelslaget kan förorsakas väsentlig olägenhet av att informationen utnyttjas eller röjs.

15 §

Föreläggande om särskild granskning

En medlem kan hos regionförvaltningsverket på andelslagets hemort ansöka om särskild granskning av andelslagets förvaltning och bokföring under en viss förfluten tid eller om särskild granskning av vissa åtgärder eller omständigheter. En förutsättning är att förslaget har behandlats på andelsstämman och biträtts så som avses i 2 mom. Ansökan till regionförvaltningsverket ska göras inom en månad från andelsstämman.

Granskningsförslaget ska läggas fram på den ordinarie andelsstämman eller på den andelsstämma där ärendet enligt stämmokallensen ska behandlas. En förutsättning för ansökan är att medlemmar med minst en fjärdedel av medlemmarnas totala röstetal eller en tredjedel av de vid stämman företrädde medlemmarnas röstetal har biträtt förslaget.

Regionförvaltningsverket ska höra andelslagets styrelse och, om granskningen enligt ansökan gäller en viss persons åtgärder, denna person. Ansökan ska bifallas, om det anses att det finns vägande skäl för granskningen. Regionförvaltningsverket kan förordna en eller flera särskilda granskare. Ett sådant förordnande kan verkställas trots att det inte har vunnit laga kraft.

16 §

Särskild granskare

En särskild granskare ska vara en fysisk person eller en revisionssammanslutning. Den särskilda granskaren ska ha den ekonomiska och juridiska sakkunskap och erfarenhet som granskningsuppdragets art och omfattning förutsätter. Vad som i 25 kap. 6—9 § och 26 kap. 3 § i denna lag samt i 8, 18, 19, 24—26 och 51 § i revisionslagen föreskrivs om revisorer ska tillämpas på en särskild granskare.

17 §

Granskningsyttrande

Över en särskild granskning ska ett yttrande ges till andelsstämman. Yttrandet ska i minst en veckas tid före andelsstämman hållas tillgängligt för medlemmarna på andelslagets huvudkontor eller webbsidor och utan dröjsmål sändas till de medlemmar som ber om det samt läggas fram på andelsstämman.

18 §

Arvode och övriga kostnader

En särskild granskare har rätt till ett arvode av andelslaget. Andelslaget svarar också för de övriga kostnaderna för särskild gransk-

ning. En domstol kan dock av särskilda skäl ålägga en medlem som har ansökt om särskild granskning att helt eller delvis ersätta andelslaget för granskningskostnaderna.

8 kap.

Eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncern

Eget kapital

1 §

Indelning och användning av eget kapital

Ett andelslags eget kapital indelas i bundet eget kapital och fritt eget kapital. Andelskapitalet, reservfonden och aktiekapitalet samt uppskrivningsfonden, fonden för verkligt värde och omvärderingsfonden, vilka avses i bokföringslagen, hänförs till det bundna egna kapitalet. Övriga fonder samt räkenskapsperiodens och föregående räkenskapsperioders överskott hör till det fria egna kapitalet.

Om andelslagets syfte enligt stadgarna är att bereda vinst, kan överskottet i det egna kapitalet anges som vinst och underskottet som förlust.

I lagen om införande av lagen om andelslag (/) föreskrivs om överkursfonder som har avsatts innan denna lag trätt i kraft och om en sådan post som avses i 6 kap. 2 § 3 mom. i den upphävda lagen om andelslag (1488/2001).

Bestämmelser om utbetalning och annan användning av eget kapital finns utom i detta kapitel också i 16—19 kap.

2 §

Fonden för inbetalt fritt eget kapital

I fonden för inbetalt fritt eget kapital ska den del av andelarna och aktiernas teckningspris tas upp som enligt avtalet om andelslagsbildning, stadgarna eller beslutet om emission av andelar eller aktier inte ska tas upp i andelskapitalet eller aktiekapitalet och som enligt bokföringslagen inte ska tas upp som en post under främmande kapital samt en sådan annan investering av eget kapital

som inte tas upp i någon annan fond. I fonden ska också det belopp tas upp som andelskapitalet eller aktiekapitalet minskas med och som inte används till täckning av förlust eller utbetalning av medel.

Bokslut och verksamhetsberättelse

3 §

Tillämpning av bokföringslagen

Bokslutet och verksamhetsberättelsen ska upprättas i enlighet med bokföringslagen och detta kapitel.

4 §

Räkenskapsperiod

Bestämmelser om andelslagets räkenskapsperiod tas vid bildandet av andelslaget in i avtalet om andelslagsbildning eller i stadgarna. Också då det inte bestäms om räkenskapsperioden i stadgarna beslutar andelsstämman om ändring av räkenskapsperioden. Ändringen träder i kraft då den har registrerats.

5 §

Verksamhetsberättelse

De uppgifter som forutsatts i denna lag ska alltid tas in i verksamhetsberättelsen. Motsvarande information får dock ges i bokslutsnoter i stället för verksamhetsberättelsen, om inte något annat föreskrivs i bokföringslagen.

Verksamhetsberättelsen ska innehålla styrelsens förslag till disposition av andelslagets överskott samt styrelsens förslag till eventuell utbetalning av annat fritt eget kapital.

Verksamhetsberättelsen ska innehålla uppgifter om

1) antalet andelar och aktier av varje slag av andelar och aktier och stadgarnas huvudsakliga bestämmelser om varje andels- och aktieslag,

2) andelslagets andelskapital uppdelat i olika slag av andelar, samt

3) de huvudsakliga villkoren för kapitallån och den på lånen upplupna, icke kostnadsförda räntan.

Andelslagets utländska filialer ska uppges i verksamhetsberättelsen.

6 §

Verksamhetsberättelsens uppgifter om närstående

I verksamhetsberättelsen ska det separat uppges penninglån, säkerheter och ansvarsförbindelser till personer som står andelslaget nära samt de huvudsakliga villkoren för dessa, i det fall att penninglånen, säkerheterna och ansvarsförbindelserna sammanlagt överstiger 20 000 euro eller utgör mer än 5 procent av andelslagets eget kapital enligt balansräkningen.

Ett andelslag och en person anses vara närstående till varandra, om den ena parten kan utöva ett bestämmande inflytande över den andra eller ett betydande inflytande över beslut som gäller den andras ekonomi och affärsverksamhet.

7 §

Verksamhetsberättelsens uppgifter om strukturella och finansiella arrangemang

Av verksamhetsberättelsen ska framgå

1) om andelslaget har blivit moderandelslag, om andelslaget har varit övertagande andelslag vid en fusion eller delning eller om andelslaget har delats,

2) andelens teckningspris och de belopp som på basis av bokslutet eller ett tidigare bokslut ska återbetalas samt återbetalningstidpunkterna enligt de olika slagen av andelar,

3) det huvudsakliga innehållet i ett sådant beslut om andels- eller aktieemission mot vederlag som avses i 9 kap. 6 § eller ett sådant beslut om vederlagsfri emission som avses i 18 § eller i en bestämmelse i stadgarna,

4) det huvudsakliga innehållet i ett beslut som i enlighet med 10 kap. 3 § har fattats om emission av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier,

5) de huvudsakliga villkoren för teckning som baserar sig på tidigare emitterade optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier, och

6) styrelsens gällande bemyndiganden att emittera andelar och aktier samt optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier.

Verksamhetsberättelsen ska uppta de uppgifter som avses i 2 kap. 6 § och 9 kap. 13 § i fråga om sådan betalning av andel genom apport som hänför sig till räkenskapsperioden.

8 §

Verksamhetsberättelsens uppgifter om egna andelar och aktier

I verksamhetsberättelsen ska för varje andels- och aktieslag uppges

1) det sammanlagda antal egna andelar och aktier i andelslaget och moderandelslaget som andelslaget och dess dottersammanslutningar innehar och har mottagit som pant samt dessas relativa andelar av samtliga röstetal för dem,

2) de egna andelar och aktier och andelar och aktier i moderandelslaget som andelslaget har förvärvat och mottagit som pant under räkenskapsperioden samt avyttring och ogiltigförklaring av dem.

I verksamhetsberättelsen ska följande uppgifter lämnas om sådana egna andelar och aktier och andelar och aktier i moderandelslaget som under räkenskapsperioden har förvärvats och mottagits som pant av andelslaget samt avyttrats och förklarats ogiltiga:

1) hur andelarna och aktierna har tillfallit andelslaget eller avyttrats,

2) andelarnas och aktiernas antal och relativa andel av samtliga andelar och aktier, och

3) betalt vederlag.

Andelar och aktier som andelslaget innehar ska uppges separat från andelar och aktier som det har tagit emot som pant. Om andelar och aktier har tagits emot från eller överlåtits till en närstående till andelslaget, ska denne nämnas vid namn.

9 §

Koncernbokslut

Koncernbokslut ska, utöver vad som föreskrivs någon annanstans, upprättas i enlighet med detta kapitel.

Moderandelslaget ska alltid upprätta ett koncernbokslut, om det betalar ut medel till medlemmarna, andelsägarna eller aktieägarna. Ett koncernbokslut behöver dock inte upprättas, om andelslaget enligt 6 kap. 1 § 4 mom. i bokföringslagen är befriat från skyldigheten att upprätta koncernbokslut.

10 §

Registrering av bokslut och verksamhetsberättelse

Andelslaget ska göra registeranmälan om bokslutet och verksamhetsberättelsen inom två månader från det att bokslutet har fastställts. Till anmälan ska fogas en kopia av revisionsberättelsen och koncernrevisionsberättelsen samt en styrelseledamots eller verkställande direktörens skriftliga intyg över datum för fastställande av bokslutet och över andelsstämmans beslut om andelslagets överskott.

Om den skyldighet som föreskrivs i 1 mom. åsidosätts, kan registermyndigheten ålägga verkställande direktören eller en styrelseledamot att vid vite fullgöra skyldigheten inom föreskriven tid. I ett beslut i vilket registermyndigheten har förelagt vite får ändring inte sökas genom besvär. Bestämmelser om registermyndighetens skyldighet att på grund av försummelse försätta andelslaget i likvidation eller avföra det ur handelsregistret finns i 23 kap. 4 § 1 mom.

11 §

Bokföringsnämndens anvisningar och utlåtanden

Bokföringsnämnden kan så som föreskrivs i 8 kap. 2 § i bokföringslagen ge anvisningar och utlåtanden om tillämpningen av denna lags bestämmelser om upprättande av bokslut och utarbetande av verksamhetsberättelse.

12 §

Koncern

Om ett andelslag har i 1 kap. 5 § i bokföringslagen avsett bestämmande inflytande i en annan inhemsk eller utländsk sammanslutning eller stiftelse, är andelslaget moderandelslag medan den andra parten är dottersammanslutning. Moderandelslaget och dess dottersammanslutningar bildar en koncern.

Ett andelslag har bestämmande inflytande i en annan sammanslutning eller stiftelse också då andelslaget tillsammans med en eller flera av sina dottersammanslutningar eller då en dottersammanslutning ensam eller tillsammans med andra dottersammanslutningar har ett sådant bestämmande inflytande i sammanslutningen eller stiftelsen som avses i 1 kap. 5 § i bokföringslagen.

Vad som i 1 kap. 5 § i bokföringslagen föreskrivs om bokföringsskyldiga ska tillämpas på andelslag som avses ovan, och vad som i samma paragraf föreskrivs om målföretag ska tillämpas på sådana andra inhemska eller utländska sammanslutningar eller stiftelser som avses ovan.

III AVDELNINGEN

FINANSIERING

9 kap.

Skyldighet att ta andelar, på stadgarna grundade andelar och aktier samt andels- och aktieemission

1 §

Skyldighet att ta andelar och aktier samt rätt att ta andelar och aktier på basis av stadgarna

Varje medlem ska ta en andel.

I stadgarna kan det bestämmas att en medlem i andelslaget är skyldig att ta flera andelar eller att ta aktier utöver andelarna och om ökningen och minskningen av denna skyldighet. I stadgarna ska det då bestämmas om grunderna för ökningen eller minskningen av skyldigheten. Teckningspriset för nya ande-

lar och aktier samt tid och sätt för betalning av det ska bestämmas i stadgarna eller i ett beslut av andelsstämman.

I stadgarna kan det bestämmas att en medlem i andelslaget eller någon annan har rätt att få andelar eller aktier. I stadgarna ska det då bestämmas om grunderna för denna rätt. Teckningspriset för nya andelar och aktier samt tid och sätt för betalning av det ska bestämmas i stadgarna eller i ett beslut av andelsstämman.

Andelslaget kan på det sätt som avses i detta kapitel emittera nya andelar och aktier eller avyttra egna andelar och aktier som det innehar.

2 §

Andelsemission och aktieemission

Andelslaget kan på basis av en bestämmelse i stadgarna eller ett beslut av andelsstämman emittera nya andelar och avyttra egna andelar som det innehar (*andelsemission*) samt emittera nya aktier eller avyttra egna aktier som det innehar (*aktieemission*).

Andelar och aktier kan tecknas av medlemmar och andra mot vederlag (andelsemission mot vederlag, aktieemission mot vederlag) eller emitteras utan vederlag (vederlagsfri andelsemission, vederlagsfri aktieemission) för medlemmar, andelsägare och aktieägare och andelslaget självt.

Om en andelsemission eller aktieemission baserar sig på stadgarna, ska grunderna för emission av andelar bestämmas i stadgarna. Teckningspriset för nya andelar samt tid och sätt för betalning av det ska bestämmas i stadgarna eller i ett beslut av andelsstämman. Beslut om emission av nya andelar fattas av det organ i andelslaget som beslutar om antagning av medlemmar, om inte annat bestäms i stadgarna.

3 §

Allmänna bestämmelser om beslutsfattandet

Beslut om andelsemission och aktieemission fattas av andelsstämman, om inte annat bestäms i stadgarna på det sätt som föreskrivs i 2 §.

Andelsstämman kan genom sitt beslut ge styrelsen bemyndigande att besluta om andelsemission i dess helhet eller till någon del (*andelsemissionsbemyndigande*). Då ska maximiantalet andelar av olika slag som emitteras framgå av andelsstämmans beslut. Bemyndigandet kan gälla också aktieemission (*aktieemissionsbemyndigande*). Aktieemissionsbemyndigandet ska anmälas för registrering utan obefogat dröjsmål, dock senast en månad efter beslutet. Om inte något annat bestäms i bemyndigandet är det i kraft tills vidare. Ett nytt andelsemissionsbemyndigande och ett nytt aktieemissionsbemyndigande upphäver ett tidigare, om inte något annat beslutas.

I 5 kap. 19—24 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem.

4 §

Företrädesrätt till andelar och aktier

Medlemmarna, andelsägarna och aktieägarna har vid en andelsemission och aktieemission företrädesrätt till andelar och aktier i samma förhållande som de sedan tidigare har andelar och aktier i andelslaget.

Om det finns olika andelar och aktier i andelslaget, ska företrädesrätten förverkligas genom att andelar och aktier av alla slag emitteras i förhållande till de olika andels- och aktieslagen samt genom att andelar och aktier av varje slag erbjuds medlemmarna, andelsägarna och aktieägarna i samma förhållande som de sedan tidigare har sådana andelar och aktier.

I stadgarna kan avvikelser göras från 1 och 2 mom.

5 §

Riktad andelsemission och riktad aktieemission

Ett beslut av andelsstämman som gäller andelsemission och aktieemission kan verkställas med avvikelse från företrädesrätten enligt 4 § (riktad andelsemission, riktad aktieemission), om det från andelslagets synpunkt finns vägande ekonomiska skäl för det-

ta. Vid bedömningen av om det finns godtagbara förutsättningar för en riktad emission ska särskilt avseende fästas vid förhållandet mellan teckningspriset per andel och det gängse priset. En riktad andelsemission och en riktad aktieemission kan verkställas som en vederlagsfri emission endast om det från andelslagets synpunkt och med beaktande av dess samtliga medlemmars, andelsägares och aktieägares intresse finns synnerligen vägande ekonomiska skäl för detta.

Om styrelsen föreslår att andelsstämman ska besluta om en riktad andelsemission eller en riktad aktieemission eller om ett sådant andelsemissions- eller aktieemissionsbemyndigande som inte utesluter styrelsens rätt att besluta om en riktad andels- eller aktieemission, ska detta nämnas i stämmokallelsen. Andelsstämman ska fatta ett sådant beslut med kvalificerad majoritet enligt 5 kap. 29 §.

Som en avvikelse från företrädesrätten anses inte att man i syfte att underlätta genomförandet av emissionen beslutar att ge var och en med företrädesrätt endast det maximala antalet teckningsrätter som är delbart med det antal som berättigar till nya andelar och aktier och att sälja de återstående rättigheterna på en sådan reglerad marknad som avses i lagen om handel med finansiella instrument eller på offentlig auktion för deras räkning som har rätt till dem, så att de medel som flutit in redovisas senast i samband med följande utbetalning av medel efter teckningstidens utgång.

Andelsemission och aktieemission mot vederlag

6 §

Beslutsinnehåll

I ett beslut om andels- eller aktieemission mot vederlag ska följande nämnas:

1) det antal eller maximiantal andelar och aktier av olika slag som ska emitteras samt huruvida emissionen avser nya andelar och aktier eller andelar och aktier som andelslaget innehar,

2) vem som har rätt att teckna andelar och aktier samt, vid en riktad andels- eller aktieemission, dessutom motiveringen till varför

det finns ett i 5 § 1 mom. avsett vägande ekonomiskt skäl för en avvikelse från medlemmarnas, andelsägarnas och aktieägarnas företrädesrätt,

3) priset per andel och aktie (*teckningspris*) och motiveringen till prissättningen, samt

4) betalningstiden för andelarna och aktierna.

Om inte alla teckningsberättigade tecknar sina andelar och aktier vid den stämman som beslutar om andels- eller aktieemissionen, ska dessutom följande nämnas i beslutet:

1) teckningstiden, samt

2) den tid inom vilken företrädesrätten ska utnyttjas, när det inte är fråga om en riktad andels- eller aktieemission.

Den tid som avses i 2 mom. 2 punkten löper inte ut förrän två veckor har förflutit från teckningstidens början.

7 §

Teckningspris

Det teckningspris som betalats för en ny andel ska tas upp i andelskapitalet som en ökning av detta, om det inte enligt andelsmissionsbeslutet helt eller delvis ska avsättas till fonden för inbetalt fritt eget kapital eller om inte något annat föreskrivs i bokföringslagen.

Det teckningspris som betalats för en ny aktie ska tas upp i aktiekapitalet som en ökning av detta, om det inte enligt aktieemissionsbeslutet helt eller delvis ska avsättas till fonden för inbetalt fritt eget kapital eller om inte något annat föreskrivs i bokföringslagen.

Det belopp som ska betalas för en egen andel och aktie som andelslaget avyttrar ska avsättas till fonden för inbetalt fritt eget kapital, om det inte enligt andels- eller aktieemissionsbeslutet helt eller delvis ska tas upp i andelskapitalet eller aktiekapitalet eller om inte något annat föreskrivs i bokföringslagen.

8 §

Registrering av beslut

Beslut om aktieemission mot vederlag ska anmälas för registrering, om nya aktier emitteras. Anmälan ska göras utan obefogat

dröjsmål, dock senast en månad efter beslutet.

Om det framgår att emissionen av nya aktier kommer att omfatta färre aktier än det i beslutet angivna maximiantalet, kan ändringen anmälas för registrering.

9 §

Medlemmars, andelsägares och aktieägares rätt till information

Medlemmar, andelsägare och aktieägare som enligt ett beslut som avses i 6 § 2 mom. har rätt att teckna andelar eller aktier ska innan teckningstiden börjar löpa informeras om beslutet på samma sätt som en stämmokallelse utfärdas. Samtidigt ska det ges information om hur och inom vilken tid medlemmarna, andelsägarna och aktieägarna kan utnyttja sin rätt.

Information enligt 1 mom. behöver inte ges, om

1) motsvarande information framgår av kallelsen till den andelsstämma som beslutar om andels- eller aktieemissionen eller finns tillgänglig på den stämman som beslutar om andels- eller aktieemissionen och där medlemmarna, andelsägarna eller aktieägarna är närvarande, eller om

2) motsvarande information offentliggörs på det sätt som avses i 4 kap. i värdepappersmarknadslagen (/).

Andels- och aktieemissionsbeslutet och de handlingar om andelslagets ekonomiska ställning som avses i 5 kap. 23 § 2 mom. ska under teckningstiden hållas tillgängliga för de medlemmar, andelsägare och aktieägare som avses i 1 mom. Denna skyldighet föreligger dock inte, om andelslaget har offentliggjort ett sådant prospekt enligt 4 kap. i värdepappersmarknadslagen av vilket motsvarande information framgår.

10 §

Teckning

Teckning av andelar och aktier ska ske bevisligen. Av teckningen ska tecknaren, det andels- eller aktieemissionsbeslut teckningen

baserar sig på och de andelar eller aktier som teckningen avser framgå.

11 §

Teckningsfordringar

Andelslaget får inte avyttra eller pantsätta sina teckningsfordringar. Om andelslaget försätts i konkurs hör sådana fordringar till konkursboet.

Teckningspriset kan kvittas mot en fordran på andelslaget endast med styrelsens samtycke, om inte annat anges i andels- eller aktieemissionsbeslutet.

12 §

Betalning i pengar

Det teckningspris för en aktie som ska betalas i pengar ska betalas på andelslagets konto i en inlåningsbank i Finland eller i ett sådant utländskt kreditinstituts filial i Finland som har rätt att ta emot insättningar eller på ett motsvarande konto i utlandet.

13 §

Apport

Om teckningspriset helt eller delvis betalas med apportegendom, ska egendomen vid tidpunkten för avyttringen vara av sådant ekonomiskt värde för andelslaget som minst motsvarar betalningen. Ett åtagande att utföra arbete eller tillhandahålla en tjänst får inte jämföras med apportegendom.

I andels- och aktieemissionsbeslutet ska det anges om teckningspriset kan betalas med apportegendom. Beslutet ska dessutom innehålla en redogörelse där apportegendomen och dess värde som betalning specificeras samt där det anges vilka omständigheter som påverkar värderingen och vilka värderingsmetoder som tillämpas. Om bestämmelserna i detta moment inte har iakttagits, är tecknaren skyldig att visa att egendomen för andelslaget var av sådant ekonomiskt värde som motsvarade betalningen. Bristande belopp ska betalas till andelslaget i pengar.

Om teckningspriset betalas i pengar under förutsättning att andelslaget mot vederlag förvärvar egendom, ska på förvärvet på motsvarande sätt tillämpas vad som föreskrivs om betalning med apportegendom.

14 §

Följderna av betalningsdröjsmål

Styrelsen kan konstatera att rätten till en andel och en aktie är förverkad, om teckningspriset och eventuell dröjsmålsränta inte har betalats efter det att de har förfallit till betalning och om styrelsen inte har beviljat tecknaren förlängd betalningstid. Styrelsen får i så fall ge teckningsrätten till någon annan eller ogiltigförklara den obetalda nya andelen och aktien.

Den vars rätt till en aktie enligt 1 mom. har konstaterats förverkad är skyldig att i ersättning till andelslaget utöver eventuella indrivningskostnader betala en tiondel av aktiens teckningspris.

15 §

Registrering av nya aktier

När nya aktier har tecknats kan de anmälas för registrering först efter det att de till fullo har betalats och eventuella andra villkor har uppfyllts. Registeranmälan ska göras utan obefogat dröjsmål och vid behov i flera omgångar med beaktande av dels aktieägarnas rättigheter, dels de kostnader som anmälan medför för andelslaget. När över ett år har förflutit från teckningstidens början ska en registeranmälan om nya aktier dessutom göras utan dröjsmål efter utgången av varje räkenskapsperiod. När nya aktier anmäls för registrering ska det även anmälas huruvida teckningspriset innebär en ökning av aktiekapitalet.

Aktierna ska anmälas för registrering inom fem år från aktieemissionsbeslutet om inte en kortare tidsfrist anges i beslutet. I annat fall förfaller emissionen.

Till registeranmälan ska fogas en försäkran av andelslagets styrelseledamöter och verkställande direktör om att bestämmelserna i denna lag har iakttagits vid aktieemissionen.

Till registeranmälan ska också fogas ett av andelslagets revisorer utfärdat intyg över att denna lags bestämmelser om betalning av aktier har iakttagits. Om andelslaget inte enligt lag eller stadgarna är skyldigt att utse en revisor, ska en annan redogörelse över betalning av aktier bifogas.

Om en aktie har betalats med apportegendom ska det till registeranmälan dessutom alltid fogas ett revisorsyttrande om den redogörelse som avses i 13 § 2 mom. samt om huruvida egendomen för andelslaget var av sådant ekonomiskt värde som minst motsvarade betalningen.

16 §

Rättsverkningarna av en registrering av en aktieemission mot vederlag

En ny aktie medför ägar rättigheter från och med registreringen, om inte en senare tidpunkt anges i aktieemissionsbeslutet. Aktierna medför dock ägar rättigheter senast ett år efter registreringen.

Efter registreringen kan en aktieägare inte som grund för befrielse från en aktieteckning åberopa att ett villkor i samband med teckningen inte har uppfyllts.

17 §

Överlåtelse av egna aktier och andelar som innehas av andelslaget

Vid emission av egna aktier som innehas av andelslaget får en aktie inte överlåtas förrän den är till fullo betald. Ett andels- eller aktiebrev som innehas av andelslaget och en värdeandel får inte överföras till förvärvaren före den nämnda tidpunkten.

Vederlagsfri andelsemission och aktieemission

18 §

Beslutsinnehåll

I ett beslut om vederlagsfri andels- och aktieemission ska anges:

1) det antal eller maximiantal andelar och aktier av olika slag som ska emitteras samt huruvida emissionen avser nya andelar och aktier eller andelar och aktier som andelslaget innehar, samt

2) vem som har rätt till andelar och aktier och, vid en riktad vederlagsfri andels- och aktieemission, dessutom motiveringen till varför det finns ett i 5 § 1 mom. avsett och för andelslaget vägande ekonomiskt skäl för en avvikelse från medlemmarnas, andelsägarna och aktieägarnas företrädesrätt.

19 §

Rättsverkningarna av en registrering av en vederlagsfri aktieemission

Beslut om vederlagsfri aktieemission ska anmälas för registrering, om nya aktier emitteras. Anmälan ska göras utan dröjsmål efter aktieemissionsbeslutet. Om det framgår att emissionen av nya aktier kommer att omfatta färre aktier än det i beslutet angivna maximiantalet, kan ändringen anmälas för registrering.

Registeranmälan ska göras utan obefogat dröjsmål och vid behov i flera omgångar med beaktande av dels aktieägarnas rättigheter, dels de kostnader som anmälan medför för andelslaget.

En ny aktie medför ägar rättigheter från och med registreringen, om inte en senare tidpunkt anges i aktieemissionsbeslutet. Aktierna medför dock ägar rättigheter senast ett år efter registreringen.

20 §

Förverkande av en andel och en aktie

Om en förutsättning för att få en andel eller en aktie vid en vederlagsfri andels- eller aktieemission är att ett andels- eller aktiebrev eller en emissionskupong visas upp eller någon annan åtgärd vidtas, och om andelen eller aktien inte har krävts på detta sätt inom tio år från registreringen av andelsemissionsbeslutet eller aktieemissionsbeslutet, kan andelsstämman besluta att rätten till andelen eller aktien och de på denna grundade rättigheterna har förverkats. På en förverkad andel

och aktie tillämpas bestämmelserna om andelslagets innehav av egna andelar och aktier.

21 §

Vederlagsfri andels- och aktieemission till andelslaget

Andelslaget kan besluta om vederlagsfri andels- eller aktieemission till sig självt så att bestämmelserna om andelslagets innehav av egna andelar och aktier tillämpas på de andelar som emitteras vid andelsemissionen och på de nya aktier som registreras vid aktieemissionen. Bestämmelserna om riktad andelsemission och riktad aktieemission tillämpas inte på en sådan andels- och aktieemission.

10 kap.

Optionsrätter och andra särskilda rättigheter

1 §

Rätten att emittera särskilda rättigheter

Om det från andelslagets synpunkt finns vägande ekonomiska skäl, kan andelslaget enligt vad som föreskrivs i detta kapitel emittera särskilda rättigheter som berättigar till att mot betalning få nya andelar eller aktier eller egna andelar eller aktier som innehas av andelslaget. Rättsinnehavarna kan ha rätt att välja om de tecknar andelar eller aktier (optionsrätt). Rättigheten kan också förenas med en förbindelse att teckna andelar eller aktier.

Särskilda rättigheter kan ges andelslagets borgenärer så att rättigheten förenas med ett villkor om att borgenärens fordran ska kvittas mot andelarnas eller aktiernas teckningspris.

2 §

Beslutsfattande

Beslut om emission av särskilda rättigheter fattas av andelsstämman.

Andelsstämman kan också genom sitt beslut ge styrelsen bemyndigande att helt eller

delvis besluta om emission av särskilda rättigheter. Då ska maximiantalet andelar och aktier av olika slag som kan emitteras framgå av andelsstämmans beslut. Ett bemyndigande som gäller emission av rättigheter som berättigar till aktier ska anmälas för registrering utan obefogat dröjsmål, dock senast en månad från beslutet. Om inte något annat bestäms i bemyndigandet är det i kraft tills vidare.

Andelsstämmans beslut enligt 1 eller 2 mom. ska fattas med sådan kvalificerad majoritet som avses i 5 kap. 29 §. I 5 kap. 19—24 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem.

3 §

Beslutsinnehåll

I ett beslut om emission av särskilda rättigheter ska följande nämnas:

1) de andelar och aktier som varje särskild rättighet berättigar till och huruvida emissionen avser nya andelar och aktier eller andelar och aktier som andelslaget innehar,

2) det antal eller maximiantal särskilda rättigheter som ska emitteras,

3) vem som har rätt att få eller teckna särskilda rättigheter,

4) teckningspriserna eller andra vederlag samt tecknings- och betalningstiderna, om särskilda rättigheter emitteras mot vederlag,

5) andelarnas och aktiernas teckningspriser, teckningstider och betalningstider,

6) motiveringen till varför det finns ett vägande ekonomiskt skäl enligt 1 § 1 mom. för emission av rättigheter samt motiveringen till hur teckningspriserna eller andra vederlag för rättigheterna samt teckningspriserna för andelarna och aktierna bestäms, samt

7) vilken ställning de särskilda rättigheter som emitteras får vid emission av nya andelar och aktier, vid höjning eller sänkning av andelarnas och aktiernas teckningspris, vid minskning av antalet andelar och aktier, vid emission av rättigheter som avses i detta kapitel med stöd av något annat beslut, vid utbetalning av andelslagets medel enligt 16 kap. 1 § 1 mom., i samband med att andelslaget återförvärvar särskilda rättigheter, i

samband med att andelslaget fusioneras med ett annat andelslag eller delas eller i samband med att andelslaget ombildas till en annan företagsform.

Om inte något annat anges i beslutet, ska dessutom bestämmelserna i 20 kap. 14 §, 21 kap. 14 och 22 kap. 4 § tillämpas på en rättsinnehavares rätt till inlösen vid fusion och delning.

Det eventuella teckningspriset för en särskild rättighet ska avsättas till fonden för inbetalt fritt eget kapital, om det inte enligt beslutet ska tas upp i andelskapitalet eller aktiekapitalet som en ökning.

4 §

Registrering av beslut

Beslut om emission av särskilda rättigheter som berättigar till aktier ska utan obefogat dröjsmål anmälas för registrering, dock senast en månad efter beslutet.

Om det framgår att emissionen kommer att omfatta färre till aktier berättigande särskilda rättigheter eller färre aktier än det i beslutet angivna maximiantalet, kan ändringen anmälas för registrering.

5 §

Teckning av rättigheter

Teckning av särskilda rättigheter ska ske bevisligen. Av teckningen ska tecknaren, det andelslagsbeslut som teckningen baserar sig på och de rättigheter som teckningen avser framgå.

6 §

Vederlag till andelslaget

På betalning av ett eventuellt teckningspris eller annat vederlag till andelslaget för särskilda rättigheter ska på motsvarande sätt tillämpas vad som i 9 kap. 11—13 § och 14 § 1 mom. föreskrivs om teckningsfordringar, betalning i pengar och apport samt följderna av betalningsdröjsmål. Vad som i de nämnda paragraferna föreskrivs om andels- och ak-

tieemissionsbeslut gäller då beslut som avses i 3 §.

7 §

Emission av andelar och aktier

På emission av andelar och aktier tillämpas i övrigt vad som i 9 kap. 7 och 10—17 § föreskrivs om andels- och aktieemission mot vederlag. Vad som i de nämnda paragraferna föreskrivs om andels- och aktieemissionsbeslut gäller då beslut som avses i 3 §.

Vid emission av aktier enligt detta kapitel tillämpas dock inte den tidsfrist för registrering av nya aktier som föreskrivs i 9 kap. 15 § 2 mom.

11 kap.

Ökning av andels- och aktiekapitalet

1 §

Olika sätt att öka andels- och aktiekapitalet

Andels- och aktiekapitalet kan ökas

1) genom att teckningspriset för andelar, aktier, optionsrätter eller andra särskilda rättigheter helt eller delvis tas upp i andels- eller aktiekapitalet så som föreskrivs i 9 och 10 kap.,

2) genom att det till andels- och aktiekapitalet görs en överföring från det fria egna kapitalet eller genom att det till aktiekapitalet görs en överföring från andelskapitalet och reservfonden (fondförhöjning), eller

3) genom att det i andels- eller aktiekapitalet tas upp tillgångar som i andra fall än det som avses i 1 punkten investeras i andelslaget under förutsättning att de tas upp i andelskapitalet (*andelskapitalinvestering*) eller aktiekapitalet (*aktiekapitalinvestering*).

2 §

Fondförhöjning

Beslut om fondförhöjning fattas på andelsstämman.

Genom det beslut av andelsstämman där förhöjningens maximibelopp bestäms kan

också styrelsen bemyndigas att besluta om en fondförhöjning. Ett bemyndigande som gäller fondförhöjning av aktiekapitalet ska anmälas för registrering utan obefogat dröjsmål, dock senast en månad efter beslutet. Om inte annat bestäms i bemyndigandet är det i kraft tills vidare. Ett nytt bemyndigande upphäver ett tidigare, om inte något annat beslutas.

Ett beslut om fondförhöjning ska innehålla uppgifter om förhöjningens belopp och ange vilka tillgångar som används för förhöjningen. I 5 kap. 19—24 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem.

3 §

Andels- och aktiekapitalinvestering

Beslut om sådan ökning av andels- eller aktiekapitalet som grundar sig på andels- eller aktiekapitalinvestering fattas av styrelsen. I beslutet ska ökningens belopp samt den investering som ökningen baseras på nämnas.

Bestämmelserna i 9 kap. 11—13 § om teckningsfordran, betalning i pengar och apport ska tillämpas på betalning av investeringen. Vad som i de nämnda paragraferna föreskrivs om andels- och aktieemissionsbeslut gäller då beslut om ökning av andels- och aktiekapitalet.

4 §

Registrering av en ökning av aktiekapitalet samt dess rättsverknningar.

I 9 kap. 15 § föreskrivs om hur en ökning av aktiekapitalet anmäls för registrering när aktiekapitalet ökas med teckningspriset för nya aktier.

Annan än i 1 mom. avsedd ökning av aktiekapitalet ska anmälas för registrering utan dröjsmål efter det att eventuell betalning har inkommit till andelslaget och ökningsvillkoren också i övrigt har uppfyllts. Till registeranmälan ska fogas en försäkran från andelslagets styrelseledamöter och verkställande direktör om att bestämmelserna i denna lag har iakttagits vid ökningen av aktiekapitalet. I andra fall än vid fondförhöjning ska det till registeranmälan också fogas ett av andelslagets revisorer utfärdat intyg över att denna lags bestämmelser om betalning av aktieka-

pital har iakttagits. Om andelslaget inte enligt lag eller stadgarna är skyldigt att utse en revisor, ska en annan redogörelse för betalning av aktiekapitalet bifogas.

Om ökningen har betalats med apportegendom ska det till registeranmälan dessutom alltid fogas ett revisorsyttrande om en sådan redogörelse som avses i 9 kap. 13 § 2 mom. samt om huruvida egendomen var av sådant ekonomiskt värde för andelslaget som minst motsvarade betalningen.

Aktiekapitalet har ökat när ökningen är registrerad. Efter registreringen kan den som betalat ökningen inte frånträda rättshandlingen genom att åberopa att ett till den anslutet villkor inte har uppfyllts.

12 kap.

Kapitallån

1 §

Efterställt lån och övriga lånevillkor

Andelslaget kan ta upp lån (kapitallån)

1) vars kapital och ränta under andelslagets likvidation och konkurs får betalas endast med sämre företrädesrätt än alla övriga skulder,

2) vars kapital i övrigt får återbetalas och ränta betalas endast till den del beloppet av andelslagets fria egna kapital och samtliga kapitallån vid betalningstidpunkten överskrider förlusten enligt den balansräkning som fastställs för andelslaget för den senast avslutade räkenskapsperioden eller enligt balansräkningen i ett nyare bokslut, och

3) för vars återbetalning eller ränta andelslaget eller dess dottersammanslutning inte får ställa säkerhet.

På återbetalning av kapitallån, räntebetalning och ställande av säkerhet i strid med 1 mom. tillämpas vad som i 16 kap. 4 § och i straffbestämmelsen i 27 kap. 1 § 3 punkten föreskrivs om olaglig utbetalning.

Denna paragraf tillämpas inte i samband med det borgenärsskyddsförfarande som avses i 18 kap. 2 §, 20 kap. 6 §, 21 kap. 6 § eller 22 kap. 7 §. Det belopp som tillkommer kapitallånens borgenärer får dock betalas eller säkerhet ställas först när den åtgärd som

förutsätter borgenärsskyddsförfarande har registrerats. Med borgenärens samtycke kan ett kapitallån användas som betalning för en ökning av andels- och aktiekapitalet, omvandlas till inbetalt fritt eget kapital eller användas till täckning av andelslagets förlust.

2 §

Övriga bestämmelser om kapitallån

Avtal om kapitallån ska ingås skriftligen. En ändring av lånevillkoren och en säkerhet som ställts är ogiltig, om den strider mot 1 § 1 mom.

Om räntan på ett kapitallån inte kan betalas, skjuts räntebetalningen upp så att den betalas enligt det första bokslut som ger möjlighet till detta.

Kapitallån har sinsemellan samma rätt till andelslagets medel, om inte något annat har avtalats mellan andelslaget och kapitallånens borgenärer.

Kapitallån ska tas upp som en särskild post i balansräkningen.

Kapitallån hänförs inte till det egna kapital som kan användas för återbetalning av teckningspriset för en andel, en tilläggsandel eller en aktie, om inte något annat bestäms i lånevillkoren.

13 kap.

Extra avgift

1 §

Allmänna bestämmelser

I stadgarna kan det bestämmas att andelsstämman får besluta om extra avgifter för ett i stadgarna angivet behov som framträder under den tid andelslaget är verksamt. I stadgarna ska då också tas in bestämmelser om grunderna för betalningsskyldigheten samt det högsta belopp av extra avgifter som en medlem kan förpliktas att betala under räkenskapsperioden. En extra avgift återbetalas inte, om inte annat bestäms i stadgarna.

En extra avgift ska betalas i en eller flera poster inom en skäligen tid som bestäms av andelsstämman.

Om andelslaget försätts i likvidation eller konkurs, får likvidatorerna eller konkursboet ta ut extra avgift endast om den borde ha betalats före försättandet i likvidation eller konkurs.

2 §

Ny medlem

En ny medlem är skyldig att betala extra avgift, om inte tiden för betalning av den har upphört när medlemskapet börjar.

Innan en sökande godkänns som ny medlem av andelslaget ska styrelsen se till att sökanden blir informerad om en avgift som avses i 1 mom.

3 §

Medlemskapets upphörande

Trots att medlemskapet har upphört är en före detta medlem skyldig att betala en sådan extra avgift som när medlemskapet upphör tas ut för den löpande eller en tidigare räkenskapsperiod och beslut om att ta ut avgiften har fattats innan medlemskapet upphörde.

Om rätten till en andel har övergått till någon annan, som på sin ansökan inom den tid som anges i 3 kap. 1 § 4 mom. har godkänts som medlem och som är skyldig att betala extra avgift enligt 2 § i detta kapitel, svarar den före detta medlemmen eller dödsboet efter medlemmen samt den nya medlemmen solidariskt för betalningen av en sådan extra avgift.

14 kap.

Tillskottsplikt*Allmänna bestämmelser*

1 §

Tillskottsplikt

I stadgarna kan det bestämmas att medlemmarna svarar för andelslagets skulder i det fall att de egna tillgångar som ett andelslag som är försatt i konkurs eller likvidation

har inte förslår till betalning av skulderna (tillskottsplikt).

I stadgarna ska det då ingå bestämmelser om grunden för tillskottsplikten samt huruvida plikten är obegränsad eller begränsad och beloppet av begränsad plikt.

Tillskottsplikten ska i stadgarna bestämmas på lika grunder för alla medlemmar och till samma storlek för alla medlemmar eller, om tillskottsplikten bestäms enligt antalet andelar eller någon annan beräkningsgrund, till samma storlek per grundenhet.

2 §

Ny medlem

En ny medlem är tillskottspliktig också för skulder som andelslaget har när medlemmen ansluter sig till andelslaget.

Innan en sökande godkänns som ny medlem av andelslaget ska styrelsen se till att sökanden blir informerad om den tillskottsplikt som anges i stadgarna.

3 §

Medlemskapets upphörande

Trots att medlemskapet upphör är en före detta medlem skyldig att betala tillskott, om andelslaget försätts i likvidation eller konkurs inom ett år från utgången av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet upphörde.

Tillskottsplikten gäller inte en skuld vars grund har uppkommit efter det att medlemskapet upphörde. Om en avliden medlems rättsinnehavare har utövat den avlidnes rättigheter i andelslaget på det sätt som avses i 3 kap. 5 §, gäller tillskottsplikten även en skuld vars grund har uppkommit under den tid rättigheterna utövas. Rättsinnehavarna svarar för dessa skulder endast med dödsboets tillgångar.

På en tillskottspliktig före detta medlem och dennes rättsinnehavare tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om en tillskottspliktig medlem.

4 §

Kvittning

En betalning som ska erläggas på basis av tillskottsplikt får inte kvittas med en fordran som medlemmen har hos andelslaget.

5 §

Bevarande av medlemsansökningar

Om medlemmarna är tillskottspliktiga, ska andelslagets styrelse bevara de godkända medlemsansökningarna tills medlemskapet har upphört. Styrelsen ska bevara avgångsanmälningarna i tre års tid.

6 §

Tillskottspliktiga medlemmars avgångsanmälningar

Om en medlem är tillskottspliktig ska avgångsanmälan göras i två exemplar, av vilka det ena ska lämnas tillbaka till medlemmen. På detta exemplar ska det antecknas när anmälan inkommit till styrelsen eller till den som styrelsen utsett att ta emot sådana anmälningar.

7 §

Ändring av tillskottsplikten

Om stadgarna ändras i syfte att minska eller avlyfta tillskottsplikten, kan det samtidigt bestämmas att tillskottsplikten fortfarande gäller skulder vars grund uppkommer innan ändringen träder i kraft.

8 §

Beslut om uttag av tillskott vid likvidation

Om medlemmarna är tillskottspliktiga och det under ett andelslags likvidation framkommer att andelslagets skulder överstiger tillgångarna och att skulderna kan betalas genom att tillskott tas ut, ska likvidatorerna genast sammankalla en andelsstämma för att besluta om att tillskott ska tas ut.

Likvidatorerna ska vid stämman lägga fram en skriftlig redogörelse för andelslagets ekonomiska ställning, en förteckning över tillgångarna och skulderna samt en på värdet enligt förteckningen grundad fördelningsplan angående de tillskott som ska tas ut. Tillgångarna ska antecknas i förteckningen också till sitt sannolika överlåtelsepris, från vilket de särskilda kostnaderna för överlåtelsen dras av.

Om inte andelsstämman i ett andelslag som är i likvidation beslutar ta ut tillskott, ska likvidatorerna genast avträda andelslagets egendom till konkurs. Andelslagets egendom ska också avträdas till konkurs, om hela det bristande beloppet inte har betalats till andelslaget inom 60 dagar från den stämma som fattade beslut om att ta ut tillskott.

Om andelslaget försätts i konkurs efter det att stämman har fattat beslut om att ta ut tillskott, får verkställigheten av beslutet inte fortsättas.

9 §

Beslut om uttag av tillskott vid konkurs

Om tillgångarna i ett sådant andelslag som är i konkurs och vars medlemmar är tillskottspliktiga inte förslår till betalning av skulderna efter det att säkra fordringar drivits in och andra ostridiga tillgångar förvandlats till pengar, ska konkursförvaltningen upprätta en fördelningsplan över de tillskott som ska tas ut för täckande av bristen.

En fördelningsplan som uppgjorts vid konkurs ska läggas fram vid ett borgenärssammanträde som sammankallats på det sätt som föreskrivs i konkurslagen (120/2004). Medlemmarna i andelslaget ska kallas till borgenärssammanträdet på samma sätt som till andelsstämma.

10 §

Olika slags tillskottsplikt

Om tillskottsplikten är olika för olika förbindelser och det betalda beloppet inte förslår till fullgörande av dem alla, ska de betalningar som influtit fördelas på de olika grupperna

av förbindelser enligt de grunder som enligt stadgarna ska iakttas när tillskott tas ut.

11 §

Obegränsad tillskottsplikt

Om tillskottsplikten är obegränsad, ska en medlem vid fördelning enligt bestämmelserna i detta kapitel påföras det belopp som faller på medlemmen, räknat enligt antalet sådana medlemmar mellan vilka fördelningen sker. I stadgarna kan det bestämmas om en annan fördelningsgrund.

12 §

Komplettering av tillskottsplikten

Vid den fördelning av tillskott som avses i 8 och 9 §, kan inom ramen för tillskottsplikten, utöver det behövliga beloppet högst 25 procent av bristen fördelas för betalning.

13 §

Klander av fördelningsplan

En medlem kan klandra andelsstämmans beslut om en fördelningsplan som avses i 8 § genom att väcka talan mot andelslaget. Talan ska väckas inom 30 dagar från det planen lades fram vid andelsstämman.

En medlem eller en borgenär kan klandra en fördelningsplan som avses i 9 § genom att väcka talan mot konkursförvaltningen. Talan ska väckas inom 30 dagar från det borgenärssammanträde vid vilket planen lades fram.

Verkställighet av tillskottsplikt

14 §

Indrivning av tillskott

Så snart fördelningsplanen har lagts fram i enlighet med 8 eller 9 § ska likvidatorerna eller konkursförvaltningen kräva att medlemmarna betalar det belopp som påförts dem inom 30 dagar från det kravet har tillställts dem på samma sätt som kallelse till andels-

stämma. På begäran av likvidatorerna eller konkursförvaltningen driver utmätningsmannen in obetalda belopp på basis av fördelningsplanen enligt vad som föreskrivs om verkställighet av en lagakraftvunnen dom. Sådan indrivning kan verkställas trots att fördelningen har klandrats, men en indriven betalning får då lyftas endast mot pant eller borgen.

15 §

Tillskottspliktigas solidariska ansvar

Om det hos en medlem enligt utmätningsmannens intyg inte genast kan drivas in det belopp som påförts medlemmen vid fördelningen, ska likvidatorerna eller konkursförvaltningen fördela det bristande beloppet mellan de övriga medlemmarna inom ramen för tillskottsplikten och driva in det hos dem så som anges i 14 §.

16 §

Medlemmarnas rätt till återbetalning

Om andelsstämman har beslutat att tillskott ska tas ut på det sätt som avses i 8 § och en medlem till andelslaget har betalat tillskott till större belopp än vad fördelningsplanen anger, ska andelslaget återbetala det överstora belopp som medlemmen erlagt, ur de tillgångar som enligt fördelningsplanen kan tas ut hos de övriga medlemmarna. Om andelslaget har försatts i konkurs innan det överstora belopp som medlemmen erlagt har återbetalats, ska beloppet beaktas i den fördelningsplan som upprättas i konkursen, och återbetalas av de medel som tagits ut enligt planen. Detta förutsätter dock att det överstora belopp som medlemmen erlagt kan återbetalas utan att borgenärernas rättigheter kränks.

15 kap.

Andelar och aktier som hör till värdeandelssystemet

1 §

Anslutning till värdeandelssystemet

I stadgarna kan det bestämmas att andelslagets andelar och aktier hör till det värdeandelssystem som avses i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet (/).

2 §

Andels- och aktierättigheter i värdeandelssystemet

Den som har förvärvat en andel som hör till värdeandelssystemet får inte utöva de rättigheter som tillkommer en andelsägare eller aktieägare i andelslaget förrän förvärvaren har antecknats i den medlems- och ägarförteckning som avses i 3 §. I 8 kap. 1 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverksamhet föreskrivs om utövande av de rättigheter som förvaltarregistrerade andelar medför.

Rätt att delta i andelsstämman har endast medlemmar som åtta vardagar före andelsstämman (andelsstämmans avstämningsdag) är införda som andelsägare i medlemsförteckningen. Dessutom kan ägaren till en förvaltarregistrerad andel eller aktie anmälas för att tillfälligt bli införd i medlems- och ägarförteckningen för deltagande i andelsstämman, om medlemmen har rätt att vara införd i medlemsförteckningen på andelsstämmans avstämningsdag på grund av sitt andelsinnehav. Anmälan om att bli tillfälligt införd ska göras senast vid en tidpunkt som framgår av stämmokallelsen och som ska infalla efter andelsstämmans avstämningsdag. Sådana förändringar i andels- och aktieinnehavet som har skett efter andelsstämmans avstämningsdag påverkar inte rätten att delta i andelsstämman eller medlemmens röstetal.

Den som en andel eller aktie tillhör på den avstämningsdag som anges i ett beslut om utbetalning av andelslagets medel eller i ett

beslut om emission av andelar eller aktier eller i ett annat beslut har på en andel eller aktie grundad rätt till en prestation vid utbetalning av andelslagets medel, rätt att få nya andelar och aktier när sådana emitteras och annan motsvarande rätt. En avstämningsdag kan bestämmas också i ett beslut om inlösen av andelar eller aktier. Om inte annat bestäms i ett beslut om emission av andelar eller aktier ska rätten att teckna andelar eller aktier vid en emission av andelar, tilläggsandelar eller aktier mot vederlag när teckningen inleds registreras på respektive värdeandelskonto, medan andelar och aktier som emitteras vid en vederlagsfri emission ska registreras direkt på respektive värdeandelskonto.

Medlems- och ägarförteckning samt vänteförteckning

3 §

Medlems- och ägarförteckning

Över andelar och aktier som hör till värdeandelssystemet samt över deras ägare ska värdepapperscentralen med automatisk databehandling föra en medlems- och ägarförteckning. I den anges ägarens eller förvaltarens namn, personbeteckning eller annat identifikationssignum, kontakt-, betalnings- och beskattningssuppgifter, antal andelar eller aktier av olika slag samt den kontoförvaltare som har hand om det värdeandelskonto som andelarna eller aktierna har registrerats på.

För en sådan tillfällig anteckning som avses i 2 § 2 mom. uppges andelsägarens eller aktieägarens namn och adress, antalet andelar och aktier av olika slag som ska antecknas i medlems- och ägarförteckningen samt en sådan individualiserande uppgift som enligt värdepapperscentralens regler ska ges i samband med en ansökan om identifikationssignum enligt 3 § 2 mom. i lagen om värdeandelskonton (827/1991).

4 §

Vänteförteckning

Då ett andelslag bildas eller nya andelar eller aktier emitteras ska den som har rätt till

en andel eller aktie inte antecknas i medlems- och ägarförteckningen utan i en särskild förteckning (vänteförteckning) som förs vid värdepapperscentralen, till dess att andelslaget och andelarna eller aktierna har registrerats samt andelarna eller aktierna har betalats till fullo. I anslutning till förvärvaren ska det i förteckningen göras anteckning om betalning för andelen eller aktien.

Om avyttring av en andel eller en aktie har begränsats med stöd av denna lag eller stadgarna, ska ett förvärv som har anmälts för införande i medlems- och ägarförteckningen i stället antecknas i vänteförteckningen tills det har utretts att lösningsrätten inte utnyttjas, att samtycke ges eller att förvärvaren av andelen godkänns som medlem. På sådana aktier tillämpas 4 kap. 6 § 4 mom. och 7 § 4 mom.

5 §

Medlems- och ägarförteckningens samt vänteförteckningens offentlighet

Var och en har rätt att ta del av medlems- och ägarförteckningen och vänteförteckningen hos värdepapperscentralen under de förutsättningar som anges i 4 kap. 16 §, och om andelslaget har datakommunikationsförbindelse till värdepapperscentralen, också på andelslagets huvudkontor. Kopior ska lämnas av medlems- och ägarförteckningen och vänteförteckningen eller delar av dem under de förutsättningar som anges i 4 kap. 16 §. Vad som föreskrivs ovan i detta moment gäller en medlems- och ägarförteckning som är avstämd enligt den tidpunkt som avses i 2 § 2 mom. i detta kapitel, till dess att andelsstämman avslutas.

Vad som föreskrivs i 1 mom. gäller dock inte personbeteckningar, betalnings- och beskattningssuppgifter eller uppgifter om på vilket kommissionskonto andelar eller aktier som en andelsägare eller aktieägare lämnat till försäljning har registrerats. När det gäller rätten att få uppgifter om vilken kontoförvaltare som har hand om det värdeandelskonto som andelarna eller aktierna är registrerade på tillämpas vad som i 8 § 3 mom. i lagen om värdeandelssystemet och om clearingverk-

samhet föreskrivs om rätten att få uppgifter om värdeandelskonton.

Anslutning av andelar och aktier till värdeandelsystemet genom ändring av stadgarna

6 §

Beslut om anslutning

I andelsstämmans beslut om att ändra stadgarna genom att i dem ta in en i 1 § avsedd bestämmelse om att andelslagets andelar eller aktier hör till värdeandelsystemet ska det bestämmas den tid inom vilken andelarna eller aktierna ska anslutas till värdeandelsystemet (anmälningstid), eller så ska styrelsen bemyndigas att besluta om saken. Beslutet om anslutningen och anmälningstiden ska utan dröjsmål anmälas för registrering.

7 §

Underrättelse om beslut

Andelslaget ska senast tre månader före anmälningstidens utgång underrätta andelsägarna och aktieägarna om ett sådant beslut som avses i 6 §. Det ska då också ges anvisningar om hur en andelsägare eller aktieägare eller en innehavare av ett andels- eller aktiebrev ska gå till väga för att få sin andels- eller aktierätt registrerad på ett värdeandelskonto samt hur övriga rättigheter som hänför sig till andelarna eller aktierna kan registreras.

För underrättelsen gäller detsamma som för kallelse till andelsstämma. Underrättelsen ska, utöver vad som i stadgarna bestäms om kallelse till andelsstämma, sändas skriftligt till varje andelsägare och aktieägare vars namn och adress är kända för andelslaget samt publiceras i den officiella tidningen. Underrättelsen och anvisningarna ska sändas också till värdepapperscentralen och till konförfvaltaren.

I värdepapperscentralens regler kan det bestämmas närmare om det förfarande som avses i 1 och 2 mom.

8 §

Registrering av rättigheter

När ett beslut som avses i 6 § har registrerats och anmälningstiden börjat löpa kan andelsägaren eller aktieägaren hos konförfvaltaren kräva registrering av sin rätt. Registreringarna ska ske på ett sådant av värdepapperscentralen godkänt sätt som innebär att varje andels eller akties samband med registreringen på värdeandelskontot kan utredas. Om ett andels- eller aktiebrev har utfärdats över en andel eller aktie ska andelsägaren eller aktieägaren överlämna andels- eller aktiebrevet till konförfvaltaren, som på andels- eller aktiebrevet ska anteckna att andelarna eller aktierna har anslutits till värdeandelsystemet.

Panthavare och andra rättsinnehavare kan anmäla sina rättigheter för registrering på andelsägarens eller aktieägarens värdeandelskonto. Om andelsägaren eller aktieägaren inte har något värdeandelskonto och om sökanden ger konförfvaltaren en tillräcklig utredning om sin rätt, ska institutet i andelsägarens eller aktieägarens namn öppna ett värdeandelskonto på vilket andelen eller aktien och innehavarens rätt registreras. Pantsättningen kan i detta fall registreras utan konto-innehavarens skriftliga samtycke.

9 §

Verkan av anmälningstidens utgång

När anmälningstiden har gått ut kan de rättigheter som en andelsägare eller aktieägare har i andelslaget inte utövas, om rätten inte har registrerats i värdeandelsystemet enligt 8 §.

Över andelar eller aktier som hör till värdeandelsystemet utfärdas inte några andels- eller aktiebrev eller interimsbevis.

10 §

Andelar som registreras på gemensamt konto

Värdepapperscentralen ska senast vid anmälningstidens utgång i andelslagets namn öppna ett gemensamt värdeandelskonto för

de andelsägares eller aktieägares räkning som inte inom anmälningstiden har krävt att få sina rättigheter registrerade i värdeandelssystemet.

Om registrering enligt 8 § inte har krävts inom tio år från anmälningstidens utgång, kan andelsstämman besluta att rätten till en andel eller aktie som anslutits till värdeandelssystemet och de på denna grundade rättigheterna har förverkats. På en förverkad andel, tilläggsandel eller aktie tillämpas bestämmelserna om andelslagets innehav av egna andelar och aktier.

Avförande av andelar och aktier ur värdeandelssystemet

11 §

Beslut om avförande

I andelsstämmans beslut om att ändra stadgarna genom en strykning av en i 1 § avsedd bestämmelse om anslutning av andelslagets andelar eller aktier till värdeandelssystemet ska det samtidigt bestämmas ett datum då andelarna eller aktierna avförs ur värdeandelssystemet, eller så ska styrelsen bemyndigas att besluta om saken. Beslutet om avförandet av andelarna eller aktierna och om tidpunkten för detta ska utan dröjsmål anmälas för registrering.

Andelslaget ska senast tre månader innan andelarna eller aktierna avförs underrätta andelsägarna eller aktieägarna om beslutet. På underrättelsen ska 7 § 2 och 3 mom. tillämpas.

12 §

Upprättande av förteckningar samt utfärdande av andelsbrev

När andelar, tilläggsandelar eller aktier avförs ur värdeandelssystemet ska andelslaget utan dröjsmål upprätta en medlems- och ägarförteckning enligt 4 kap. 16 § på basis av förteckningarna i värdeandelssystemet samt vid behov på basis av den föregående medlems- och ägarförteckningen.

På utfärdandet av andels- eller aktiebrev ska 4 kap. 8 § tillämpas. Om en andel eller

aktie är föremål för panträtt, utmätning eller säkerhetsåtgärder som har noterats på värdeandelskontot, får andelen eller aktien inte avförs ur värdeandelssystemet utan att det samtidigt utfärdas ett andels- eller aktiebrev, som överlämnas till panthavaren eller utsökningmyndigheten.

IV AVDELNINGEN

UTBETALNING AV ANDELSLAGETS MEDEL

16 kap.

Utbetalning av medel

Allmänna bestämmelser

1 §

Utbetalningssätt

Andelslagets medel kan betalas ut till medlemmarna, andelsägarna och aktieägarna endast enligt vad som i denna lag föreskrivs om

- 1) utdelning av överskott och utbetalning av medel från en fond som hänförs till det fria egna kapitalet,
- 2) återbetalning av andel i 17 kap.,
- 3) minskning av andels- och aktiekapitalet samt reservfonden i 18 kap.,
- 4) förvärv och inlösen av egna andelar och aktier i 4 kap. 6 § och 19 kap.,
- 5) upplösning och avregistrering av andelslaget i 23 kap.

Andelslaget kan i enlighet med 10 § i detta kapitel ha ett annat syfte än att bedriva ekonomisk verksamhet för att stödja medlemmarnas ekonomi eller näringsutövning. På gåva enligt 9 § tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om utdelning av överskott och utbetalning av annat fritt eget kapital till medlemmarna.

Som olaglig utbetalning av medel anses andra affärshändelser som utan någon affärs-ekonomisk grund minskar andelslagets tillgångar eller ökar dess skulder.

Medel får inte betalas ut förrän andelslaget har registrerats.

2 §

Solvens

Medel får inte betalas ut ur andelslaget, om det då betalningsbeslutet fattades var känt eller borde ha varit känt att andelslaget var insolvent eller att utbetalningen skulle leda till insolvens.

3 §

Utbetalningens samband med bokslutet

Utbetalningen av medel ska basera sig på det senast fastställda bokslutet. Om andelslaget enligt lag eller stadgarna är skyldigt att välja en revisor, ska bokslutet vara reviderat. Vid utbetalningen ska sådana väsentliga förändringar i andelslagets ekonomiska ställning beaktas som har skett efter upprättandet av bokslutet.

4 §

Skyldighet att återbetala medel

Medel som har erhållits ur andelslaget i strid med denna lag eller stadgarna ska betalas tillbaka, om mottagaren insåg eller borde ha insett att utbetalningen skedde i strid med denna lag eller stadgarna. På det belopp som återbetalas ska det betalas en årlig ränta som svarar mot den i 12 § i räntelagen (633/1982) avsedda referensränta som gäller vid tidpunkten i fråga.

Överskott och utdelning av det

5 §

Rätt till överskott och grunderna för utdelning av överskottet

Överskott får delas ut till medlemmarna, andelsägarna och aktieägarna endast om så bestäms i stadgarna. Om utdelningsgrunden inte anges i stadgarna, sker utdelningen i förhållande till den omfattning som medlemmarna har använt andelslagets tjänster.

6 §

Utdelningsbart belopp

Om inte annat följer av vad som i 2 § föreskrivs om andelslagets solvens, får andelslaget betala ut fritt eget kapital från vilket det har dragits av det belopp som ska avsättas till reservfonden och de övriga medel som enligt stadgarna inte får betalas ut.

Av det överskott som tillkommer en medlem och en annan andelsägare innehålls hälften för erläggande av det belopp av andelen som är obetalt, om inte annat bestäms i stadgarna.

7 §

Reservfond

Varje andelslag ska ha en reservfond. Till reservfonden ska avsättas fem procent av räkenskapsperiodens överskott enligt balansräkningen, från vilket föregående räkenskapsperioders förlust enligt balansräkningen har dragits av. Avsättningar ska göras tills reservfonden uppgår till minst 2 500 euro.

Reservfonden får minskas genom andelsstämmans beslut endast på det sätt som föreskrivs i 11 kap. 1 § 2 punkten och i 18 kap. 1 §.

8 §

Beslutsfattande

Andelsstämman beslutar om utbetalning av medel. I 5 kap. 19—24 § föreskrivs om stämokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem. Andelsstämman får besluta betala ut större belopp än styrelsen föreslagit eller godkänt endast om stämman enligt stadgarna är skyldig att göra detta.

Genom andelsstämmans beslut i vilket utbetalningens maximibelopp anges kan styrelsen också bemyndigas att besluta om utdelning av överskott eller om utbetalning från en fond som hänförs till det fria egna kapitalet. Bemyndigandet kan vara i kraft högst till början av följande ordinarie andelsstämma.

I beslutet ska det nämnas vilket belopp som betalas ut och vilka medel som används för utbetalningen.

Fritt eget kapital kan med samtycke av alla medlemmar betalas ut också på något annat sätt än enligt 1 § 1 mom., om inte annat följer av stadgarna.

Övriga bestämmelser om utbetalning av medel

9 §

Gåvor

I stadgarna kan gåvor för ett allmännyttigt eller därmed jämförbart ändamål tillåtas.

Andelsstämman kan besluta om eller bebyndiga styrelsen eller förvaltningsrådet att besluta om en sådan gåva, om gåvans belopp med hänsyn till användningsändamålet samt andelslagets ställning och övriga omständigheter kan anses skäligt. I stadgarna kan det bestämmas att styrelsen eller förvaltningsrådet får besluta om en sådan gåva.

I övrigt får styrelsen för detta ändamål använda medel om deras betydelse är ringa med beaktande av andelslagets ställning.

10 §

Annat syfte

Om andelslaget helt eller delvis har något annat syfte än att bedriva ekonomisk verksamhet för att stödja medlemmarnas ekonomi eller näringsutövning ska det i stadgarna tas in en bestämmelse om detta. I stadgarna ska det då bestämmas om användning av eget kapital i sådana situationer som avses i 1 § 1 mom.

Om andelslagets syfte enligt stadgarna är att bereda vinst, tillämpas på vinstutdelningen vad som i detta kapitel föreskrivs om utdelning av överskott.

11 §

Förbud mot att finansiera egna andelar och aktier

Andelslaget får inte ge penninglån, betala ut medel eller ställa säkerhet för att utomstående ska kunna förvärva andelar eller aktier i andelslaget eller i dess modersammanslutning.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas inte på sådana åtgärder inom ramen för utdelningsbara medel vars syfte är att förvärva andelar eller aktier till anställda i andelslaget eller i en sådan närstående sammanslutning som avses i 8 kap. 6 § 2 mom.

17 kap.

Återbetalning av andel när medlemskapet upphör och andelen inte längre existerar

1 §

Förutsättningar för återbetalning av andel

Andelslaget återbetalar andelens teckningspris och ett annat i stadgarna bestämt belopp (återbetalning av andel) till en medlem, en annan andelsägare eller en annan innehavare av rättigheter som andelen medför, på det sätt som föreskrivs i denna paragraf och 2 och 3 § när andelen inte längre existerar till följd av att

- 1) medlemskapet har upphört,
- 2) en medlem eller en annan andelsägare har sagt upp andelen, eller
- 3) förvärvaren av andelen inte har godkänts som medlem i andelslaget eller som andelsägare.

Återbetalningsbeloppet består av den del av det egna kapitalet som får användas för återbetalning och som beräknas på det i andelskapitalet upptagna belopp som betalats av teckningspriset. Återbetalningens maximibelopp är det belopp som betalats av teckningspriset. Andra bestämmelser om beräkning av återbetalningen och om dess maximibelopp kan tas in i stadgarna.

Det egna kapital som kan användas för återbetalning räknas ut så att andelskapitalet utökas med överskottet enligt balansräkning-

en, sådant annat fritt eget kapital vars användning inte har begränsats i stadgarna samt med de frivilliga reserverna och avskrivningsdifferensen minskad med skatteskulden.

Det egna kapital som kan användas för återbetalning och återbetalningsbeloppet räknas ut på basis av bokslutet för den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet upphörde, andelslaget underrättades om medlemmens död, andelen sades upp eller andelslaget underrättades om att andelen överförts till någon som inte godkänns som medlem eller andelsägare.

2 §

Tidpunkt för betalningen

Återbetalningen sker inom ett år från utgången av den räkenskapsperiod som avses i 1 § 4 mom., om det inte i stadgarna bestäms om en längre tid eller en kortare tid på minst sex månader från räkenskapsperiodens utgång. På återbetalningen betalas inte ränta från det att återbetalningsbeloppet kan lyftas hos andelslaget, om inte något annat bestäms i stadgarna eller något annat avtalas.

Om det i stadgarna bestäms att återbetalningen sker senare än ett år efter räkenskapsperiodens utgång, ska det i stadgarna bestämmas också om vilka rättigheter en tidigare medlem, andelsägare och innehavare av de rättigheter som en andel medför har i andelslaget från det att medlemskapet upphört fram till betalningen. Trots att medlemskapet och andelsinnehavet har upphört tillämpas på en före detta medlem och andelsägare 5 kap. 14 § och 6 kap. 1 § 2 mom. och 2 § 2 mom., till dess att den uppskjutna återbetalningen har erlagts.

Om det i stadgarna bestäms om uppskjuten återbetalning, kan det i stadgarna också bestämmas att återbetalningsbeloppet beräknas på basis av ett senare bokslut än det som avses i 1 § 4 mom.

3 §

Efterhandsåterbetalning

Trots vad som föreskrivs i 1 § kan det i stadgarna bestämmas att rätten till återbetal-

ning kvarstår, om återbetalningen inte kan erläggas helt och hållet så som föreskrivs i 1 och 2 § (efterhandsåterbetalning). I stadgarna ska det då bestämmas om vilket eller vilka bokslut som ligger till grund för uträkning av beloppet av efterhandsåterbetalningen, när återbetalningen erläggs och när rätten till återbetalning upphör. I stadgarna ska det då bestämmas också om en före detta medlems och en andelsägares rättigheter i andelslaget efter det att medlemskapet upphört eller andelen inte längre existerar till dess efterhandsåterbetalningen har erlagts. Trots att medlemskapet har upphört tillämpas på en före detta medlem och andelsägare 5 kap. 14 § och 6 kap. 1 § 2 mom. och 2 § 2 mom., till dess att efterhandsåterbetalningen har erlagts.

Beloppet av en efterhandsåterbetalning räknas ut så att det belopp av andelen som enligt denna lag och stadgarna ska återbetalas minskas med det belopp som tidigare har återbetalats till den före detta medlemmen eller andelsägaren. Beloppet av en efterhandsåterbetalning räknas alltid ut på basis av det fastställda bokslutet och betalas med iakttagande av bestämmelserna i 1, 2 och 4 §.

4 §

Återbetalning vid likvidation och konkurs samt vid avregistrering av andelslaget

Om andelslaget har försatts i likvidation eller konkurs eller avregistrerats innan andelen har återbetalats i enlighet med 1—3 §, tillämpas på återbetalningen vad som i 23 kap. föreskrivs om upplösning av andelslaget.

18 kap.

Minskning av andels- och aktiekapitalet och reservfonden

1 §

Beslutsfattande

Andelsstämman kan besluta om utbetalning av andels- och aktiekapital och reservfond, om minskning av andels- och aktiekapitalet och reservfonden för avsättning av medel till

en fond som hänförs till det fria egna kapitalet eller till reservfonden samt om användning av andels- och aktiekapital och reservfond till omedelbar täckning av förlust som inte kan täckas med fritt eget kapital (förlusttäckning).

På det egna kapital som används för utbetalning av andelskapital tillämpas vad som i 17 kap. 1 och 2 § föreskrivs om eget kapital som kan användas för återbetalning av andel. Det egna kapitalet uträknas på basis av bokslutet för den räkenskapsperiod under vilken beslutet om minskning registreras. Detsamma gäller avsättning till en fond som hänförs till det fria egna kapitalet.

Beslut om minskning kan fattas efter att andelslaget har registrerats. Beslut om utbetalning av andelskapital och avsättning av andelskapital till en fond som hänförs till det fria egna kapitalet kan fattas endast med samtycke av styrelsen, om inte annat bestäms i stadgarna.

I beslutet ska nämnas det belopp med vilket andelskapitalet eller aktiekapitalet minskas eller maximalt får minskas och för vilket av de ändamål som föreskrivs i 1 mom. minskningsbeloppet ska användas. I 5 kap. 19—24 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem.

Bestämmelser om verkställandet av en stadgeändring som gäller minskning finns i 5 kap. 34 §. Om andelskapitalet minskas utan att stadgarna ändras, träder minskningen i kraft när beslutet har fattats. Om andelskapitalet minskas i syfte att betala ut medel utan att stadgarna ändras, får det nedsatta beloppet betalas inom ett år från utgången av den räkenskapsperiod under vilken beslutet om minskningen fattades. I stadgarna kan det bestämmas om en längre tid eller en kortare tid på minst sex månader från räkenskapsperiodens utgång.

I 19 kap. föreskrivs om beslutsfattandet vid förvärv och inlösen av egna andelar och aktier. I 20—23 kap. föreskrivs om beslutsfattandet och borgenärsskyddet i samband med fusion, delning, ändring av företagsform och upplösning av andelslaget.

2 §

Borgenärsskydd

Om andelskapitalet minskas i syfte att täcka en förlust eller avsätts till en fond som hänförs till det fria egna kapitalet, får andelslaget av överskottet och av annat fritt eget kapital inte återbetala eller dela ut ett belopp som motsvarar minskningen förrän det har förflutit ett år från utgången av den räkenskapsperiod under vilken den stadgeändring som gäller minskning registrerats eller beslut om minskning av andelskapitalet fattats utan stadgeändring. Överskott får dock delas ut, om andelskapitalet, reservfonden eller aktiekapitalet sammanlagt har ökat med minst minskningsbeloppet.

Borgenärer vars fordran på andelslaget har uppkommit före en sådan kallelse som avses i 4 § har rätt att motsätta sig en minskning av aktiekapitalet och reservfonden. Sådan rätt har de dock inte, om minskningsbeloppet används till förlusttäckning eller om aktiekapitalet eller reservfonden samtidigt sammanlagt ökas med minst minskningsbeloppet.

Om aktiekapitalet eller reservfonden har minskats för att täcka en förlust, kan fritt eget kapital under tre år efter det att minskningen registrerats betalas ut till aktieägarna endast med iakttagande av borgenärsskyddsförfarandet enligt 3—5 §. En borgenär har dock inte rätt att motsätta sig utbetalningen, om aktiekapitalet och reservfonden sammanlagt har ökat med minst minskningsbeloppet.

3 §

Registeranmälan och ansökan om kallelse

Om borgenärerna enligt 2 § 2 mom. har rätt att motsätta sig en minskning av aktiekapitalet eller reservfonden, ska andelslaget inom en månad efter beslutet om minskning av aktiekapitalet anmäla minskningen för registrering och hos registermyndigheten ansöka om sådan kallelse som avses i 4 §. I annat fall förfaller beslutet.

4 §

Kallelse på borgenärerna

Registermyndigheten ska, efter att ha fått en sådan ansökan som avses i 3 §, utfärda kallelse på andelslagets i 2 § 2 mom. avsedda borgenärer. I kallelsen ska det nämnas att de har rätt att motsätta sig minskningen genom att skriftligen anmäla detta till registermyndigheten senast den i kallelsen utsatta dagen. Registermyndigheten ska publicera kallelsen i den officiella tidningen senast tre månader före den utsatta dagen och registrera kallelsen på tjänstens vägnar.

Andelslaget ska senast en månad före den utsatta dagen sända ett skriftligt meddelande om kallelsen till de borgenärer enligt 2 § 2 mom. som är kända. En styrelseledamots eller verkställande direktörens intyg om att meddelandena har sänts ska ges in till registermyndigheten senast den utsatta dagen.

Registermyndigheten ska utan dröjsmål efter den utsatta dagen underrätta andelslaget om inkomna anmälningar om att borgenärer motsätter sig ändringen.

5 §

Förutsättningar för registrering

Registermyndigheten ska registrera en minskning av aktiekapitalet eller reservfonden, om ingen borgenär har motsatt sig minskningen eller om borgenärerna i enlighet med en domstols dom har fått betalning eller trygghande säkerhet för sina fordringar.

Om en borgenär har motsatt sig minskningen, förfaller beslutet om minskning av aktiekapitalet och reservfonden en månad efter den utsatta dagen. Registermyndigheten ska dock skjuta upp behandlingen av ärendet, om andelslaget inom en månad från den utsatta dagen visar att det har väckt talan för fästställelse av att borgenären har fått betalning eller trygghande säkerhet för sin fordran, eller om andelslaget och borgenären tillsammans begär att behandlingen av ärendet ska skjutas upp.

Aktiekapitalet och reservfonden har minskats då minskningen har registrerats.

6 §

Annan registrering av minskning av aktiekapitalet

Andelslaget ska inom en månad göra registeranmälan om ett sådant beslut om minskning av aktiekapitalet som borgenärerna enligt 2 § 2 mom. inte har rätt att motsätta sig. I annat fall förfaller beslutet. Aktiekapitalet har minskats då beslutet har registrerats.

En minskning av aktiekapitalet ska anmälas för registrering samtidigt som en ökning av aktiekapitalet enligt 2 § 2 mom.

7 §

Tillämpning av borgenärsskyddsförfarandet vid ändring av stadgarna

I stadgarna kan det bestämmas att andelslagets, dess medlemmars, andelsägares eller aktieägares borgenärer har rätt att på det sätt som avses i 3—5 § motsätta sig en ändring av eller avvikelser från en viss bestämmelse i stadgarna. Vad som i 3—5 § föreskrivs om minskning av aktiekapitalet tillämpas då på ändringen av eller avvikelserna från stadgarna. Den i 3 § föreskrivna tidsfristen på en månad tillämpas dock inte.

19 kap.

Andelslagets egna andelar och aktier*Allmänna bestämmelser*

1 §

Förvärv, inlösen och mottagande som pant

Andelslaget kan enligt vad som föreskrivs i detta kapitel besluta

1) förvärva egna andelar och aktier (förvärv),

2) att en medlem eller någon annan andelsägare eller aktieägare ska överlåta andelar eller aktier till andelslaget vederlagsfritt eller mot vederlag (inlösen), samt

3) ta emot egna andelar och aktier som pant.

Om förvärv eller inlösen genomförs så att andelslagets andelskapital eller aktiekapital minskas, ska dessutom 18 kap. iakttas.

2 §

Begränsning av tillämpningsområdet

Vad som i detta kapitel föreskrivs om förvärv, inlösen och pant ska inte tillämpas när andelslaget

1) som övertagande andelslag vid en fusion eller delning eller i samband med annan överlåtelse av en rörelse får till denna hörande egna andelar eller aktier i sin ägo eller som pant,

2) på auktion köper egna andelar eller aktier som har utmätts för andelslagets fordran, eller

3) vederlagsfritt får egna andelar eller aktier.

3 §

Övriga inlösesituationer

Vad som i detta kapitel föreskrivs om inlösen tillämpas inte på inlösen av aktier enligt 20 kap. 14 §, 21 kap. 14 § och 22 kap. 4 §.

I stadgarna kan det så som avses i 4 kap. 5 och 6 § bestämmas om medlemmars, andra andelsägares eller aktieägares, andelslagets och andra personers rätt att lösa in andelar eller aktier som övergår till en ny ägare samt så som avses i 10 § i detta kapitel bestämmas om andelslagets rätt eller skyldighet att lösa in eller förvärva andelar eller aktier i andelslaget.

4 §

Andelslagets rätt att behålla, ogiltigförklara och avyttra andelar och aktier

Andelslaget kan behålla, ogiltigförklara eller avyttra egna andelar och aktier som det har förvärvat, löst in eller fått på annat sätt.

I 12 § föreskrivs om ogiltigförklaring och i 9 kap. om vidareöverlåtelse. I 12 § 2 och 3 mom. föreskrivs om skyldigheten att avyttra eller ogiltigförklara egna andelar och aktier

er som har förvärvats eller lösts in i strid med denna lag.

Förvärv och inlösen av egna andelar och aktier

5 §

Allmänna bestämmelser om beslutsfattandet

Om förvärv och inlösen beslutar andelsstämman. Bestämmelser om förvärv och inlösen kan tas in i andelslagets stadgar.

Genom andelsstämmans beslut kan styrelsen bemyndigas att besluta om ett förvärv i dess helhet eller till vissa delar. Detsamma gäller en bestämmelse i stadgarna om förvärv och inlösen av egna aktier. Andelsstämmans bemyndigande kan vara i kraft högst 18 månader. Egna andelar och aktier kan med stöd av bemyndigandet förvärvas endast med fritt eget kapital. I beslutet och i stadgebestämelsen ska det ingå uppgift om maximiantalet andelar och aktier av olika slag som ska förvärvas, bemyndigandets giltighetstid samt vederlagets minimi- och maximibelopp.

I 5 kap. 19—24 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem. När styrelsen i ett börsandelslag föreslår att egna andelar eller aktier ska inlösas så att andelslagets andels- eller aktiekapital minskar, ska syftet med och sättet för inlösen nämnas i stämmokallelsen.

6 §

Riktat förvärv och riktad inlösen

Om det från andelslagets synpunkt finns vägande ekonomiska skäl eller en i stadgarna angiven grund, kan egna andelar och aktier förvärvas också i något annat förhållande än förhållandet enligt medlemmarnas och de andra andelsägarnas och aktieägarnas andels- och aktieinnehav (riktat förvärv). När förekomsten av vägande ekonomiska skäl bedöms ska det fästas särskilt avseende vid förhållandet mellan det vederlag som erbjuds och andelens eller aktiens gängse pris. Andelsstämmans beslut ska fattas med sådan kvalificerad majoritet som avses i 5 kap.

29 §. Detsamma gäller ett bemyndigande som innebär att styrelsen får förvärva andelar och aktier och som inte utesluter styrelsens rätt att besluta om riktat förvärv.

Egna aktier kan lösas in i något annat förhållande än förhållandet enligt medlemmarnas och de andra andelsägarnas och aktieägarnas aktieinnehav (riktad inlösen) endast med samtliga medlemmars och andelsägares och aktieägares samtycke, om inte annat bestäms i stadgarna. Ett börsandelslag kan dock med sådan kvalificerad majoritet som avses i 5 kap. 29 § besluta om sammanläggning av aktier så som avses i 9 § i detta kapitel. Dessutom kan ett inlösenvillkor tas in i stadgarna.

Om styrelsen föreslår att andelsstämman ska besluta om riktat förvärv eller riktad inlösen eller att andelsstämman ska bemyndiga styrelsen att förvärva andelar och aktier utan att utesluta styrelsens rätt att besluta om riktat förvärv, ska detta nämnas i stämmokallelsen.

7 §

Innehållet i förvärvs- och inlösenbeslut

I förvärvs- och inlösenbeslut ska det nämnas

- 1) huruvida det är fråga om förvärv eller inlösen,
- 2) det antal eller maximiantal andelar och aktier av olika slag som beslutet avser,
- 3) hos vem andelarna och aktierna förvärvas eller löses in och vid behov i vilken ordning samt, när det är fråga om ett riktat förvärv, motiveringen till varför det finns välgående ekonomiska skäl enligt 6 § 1 mom. eller en i stadgarna angiven grund för det riktade förvärvet,
- 4) den tid inom vilken de andelar och aktier som förvärvet avser ska erbjudas andelslaget eller den dag då andelarna och aktierna löses in,
- 5) det vederlag som ska betalas för andelarna och aktierna och motiveringen till bestämmande av vederlaget samt, om vederlaget består av annan egendom än pengar, en redogörelse för egendomens värde,
- 6) betalningstiden för vederlaget, samt

7) hur förfarandet påverkar andelslagets eget kapital.

8 §

Medlemmars och andra andelsägares och aktieägares rätt till information

Medlemmar och andra andelsägare eller aktieägare som enligt ett förvärvsbeslut har rätt att sälja andelar eller aktier till andelslaget ska innan den tid som utsatts för erbjudande av andelar eller aktier till andelslaget börjar löpa informeras om beslutet på samma sätt som en stämmokallelse utfärdas. Samtidigt ska det ges information om hur och inom vilken tid medlemmarna och de andra andelsägarna eller aktieägarna kan utnyttja sin rätt.

Information enligt 1 mom. behöver inte ges, om

- 1) motsvarande information ingår i kallelsen till den andelsstämma som beslutar om förvärvet eller finns tillgänglig på den stämma som beslutar om förvärvet och där medlemmarna och de andra andelsägarna och aktieägarna är närvarande, eller om
- 2) motsvarande information offentliggörs på det sätt som avses i värdepappersmarknadslagen.

Förvärvsbeslutet och de i 5 kap. 23 § 2 mom. avsedda handlingarna om andelslagets ekonomiska ställning ska hållas tillgängliga för medlemmar och andra andelsägare eller aktieägare som avses i 1 mom. i denna paragraf under den tid som andelarna eller aktierna ska erbjudas andelslaget. Denna skyldighet föreligger dock inte, om andelslaget har offentliggjort en sådan anbudshandling enligt 11 kap. i värdepappersmarknadslagen av vilken motsvarande information framgår.

9 §

Sammanläggning av andelar och aktier i ett börsandelslag

Ett börsandelslag kan med sådan kvalificerad majoritet som avses i 5 kap. 29 § besluta lösa in en viss del av samtliga medlemmars och andra andelsägares och aktieägares ande-

lar (*sammanläggning av andelar*) eller aktier (*sammanläggning av aktier*) under förutsättning att uppkomsten av bråkdelar av andelar eller aktier förhindras genom inlösenbeslutet på följande sätt:

1) ett helt antal andelar eller aktier av varje slag löses in,

2) det antal andelar eller aktier av varje slag som löses in hos varje medlem och annan andelsägare eller aktieägare avrundas vid behov uppåt till närmaste hela tal,

3) andelslaget säljer utan dröjsmål extra andelar och aktier som blir inlösta på grund av avrundning enligt 2 punkten på en sådan reglerad marknad som avses i lagen om handel med finansiella instrument eller på offentlig auktion för de medlemmars och andra andelsägares eller aktieägares räkning som avses i 2 punkten, samt

4) försäljningsintäkterna för andelar och aktier som avses i 3 punkten betalas till medlemmarna och de andra andelsägarna eller aktieägarna i förhållande till de mellanskillnader som uppkommer då det från det antal andelar och aktier som lösts in dras av det antal andelar och aktier som skulle ha lösts in utan avrundning enligt 2 punkten.

Försäljningsintäkterna för andelarna och aktierna ska betalas till medlemmarna och de andra andelsägarna eller aktieägarna utan dröjsmål. På beloppet ska det efter tidpunkten för inlösen betalas ränta enligt den i 12 § i räntelagen avsedda referensränta som gäller vid tidpunkten i fråga. Andelslaget ska sätta in de genom försäljningen erhållna medlen på ett konto hos en inlåningsbank i Finland eller hos ett sådant utländskt kreditinstituts filial som har rätt att ta emot insättningar eller på ett motsvarande konto i utlandet, så att det inte finns någon risk för att medlen sammanblandas med andelslagets egna medel. I sin bokföring ska andelslaget hålla medlen åtskilda från sina egna medel.

Det ska finnas vägande ekonomiska skäl för sammanläggning av andelar eller aktier. Ett beslut om sammanläggning får inte fattas, om inlösen enligt medlems- och ägarförteckningen skulle leda till att samtliga andelar eller aktier blir inlösta hos fler än var hundra medlem, andelsägare eller aktieägare. På stämmokallelsen ska 6 § 3 mom. tillämpas.

10 §

Förvärvs- och inlösenvillkor

I stadgarna kan det bestämmas att andelslaget har rätt eller skyldighet att förvärva eller lösa in andelslagets andelar eller aktier. I stadgarna ska det då bestämmas

1) huruvida villkoret gäller förvärv eller inlösen,

2) huruvida andelslaget har rätt eller skyldighet att förvärva eller lösa in andelar eller aktier,

3) vilka andelar eller aktier bestämmelsen gäller och, vid behov, i vilken ordning andelarna eller aktierna ska förvärvas eller lösas in,

4) vilket förfarande som ska iakttas,

5) vilket vederlag som ska betalas för andelarna eller aktierna eller på vilka grunder vederlaget ska räknas ut, samt

6) vilka medel som kan användas för betalning av vederlaget.

I ett börsandelslag beslutar andelsstämman om utnyttjande av inlösen- och förvärvsrätt. Andelsstämman kan bemyndiga styrelsen att besluta om saken. Bemyndigandet ska anmälas för registrering senast en månad efter beslutet. Bemyndigandet kan vara i kraft högst fem år efter det att det getts. I andra andelslag än börsandelslag kan styrelsen besluta om förvärv och inlösen.

11 §

Begränsning av rätten att förvärva och lösa in

Ett andelslag får inte förvärva eller lösa in alla sina egna andelar.

12 §

Ogiltigförklaring och avyttring av andelar och aktier i vissa situationer

Styrelsen kan besluta ogiltigförklara egna andelar och aktier som innehas av andelslaget. Ogiltigförklaring av aktier ska utan dröjsmål anmälas för registrering. Aktierna är ogiltiga när anmälan har registrerats.

Egna andelar och aktier som har förvärvats eller lösts in i strid med denna lag ska avyttras utan obefogat dröjsmål, dock senast ett år efter förvärvet.

Om andelarna och aktierna inte har avyttrats inom den tid som föreskrivs i 2 mom. ska de förklaras ogiltiga.

Mottagande som pant och teckning av egna andelar och aktier

13 §

Egna andelar och aktier som pant

Andelslaget kan ta emot egna andelar och aktier som pant. I ett börsandelslag fattas beslut om att ta emot egna andelar och aktier som pant på samma sätt som beslut om förvärv av egna andelar och aktier.

På försäljning av egna andelar och aktier som utgör pant ska utöver 10 kap. i handelsbalken tillämpas vad som i 9 kap. i denna lag föreskrivs om avyttring av egna andelar och aktier.

14 §

Teckning av egna andelar och aktier och moderandelslagets andelar och aktier

Andelslaget och dess dottersammanslutning får inte mot vederlag teckna andelar eller aktier i andelslaget. Om andelslaget har tecknat egna andelar eller aktier i samband med bildandet, anses andelarna och aktierna ha tecknats av dem som undertecknat avtalet om andelslagsbildning. Om andelslaget har tecknat egna andelar eller aktier vid en andelsemission eller aktieemission mot vederlag, anses andelslagets styrelseledamöter och verkställande direktör ha tecknat andelarna och aktierna. Om en dottersammanslutning har tecknat andelar eller aktier i moderandelslaget, anses andelarna och aktierna ha tecknats av moderandelslagets styrelseledamöter och verkställande direktör samt av dem som har motsvarande ställning i dottersammanslutningen. Tecknarna ansvarar solidariskt för betalningen av teckningspriset. Som tecknare betraktas dock inte den som visar att han eller hon motsatt sig teckningen

eller inte känt till eller inte borde ha känt till teckningen.

Den som har tecknat andelslagets andelar eller aktier i sitt eget namn för andelslagets eller dess dottersammanslutnings räkning anses ha tecknat andelarna och aktierna för egen räkning.

I 9 kap. 21 § föreskrivs om andelslagets rätt att delta i en vederlagsfri andels- och aktieemission till andelslaget självt.

V AVDELNINGEN

ÄNDRING AV ANDELSLAGSSTRUKTUR OCH UPPLÖSNING AV ANDELSLAG

20 kap.

Fusion

Definition av begreppet fusion och olika sätt att genomföra en fusion

1 §

Fusion

Ett andelslag (överlåtande andelslag) kan fusioneras med ett annat andelslag (övertagande andelslag), varvid det överlåtande andelslagets tillgångar och skulder övergår till det övertagande andelslaget och det överlåtande andelslagets medlemmar och andra andelsägare och aktieägare som fusionsvederlag får andelar och aktier i det övertagande andelslaget. Fusionsvederlaget får också bestå av pengar, annan egendom och åtaganden.

2 §

Olika sätt att genomföra en fusion

En fusion kan ske så att

1) ett eller flera överlåtande andelslag fusioneras med ett övertagande andelslag (absorptionsfusion), eller

2) minst två överlåtande andelslag fusioneras och tillsammans bildar ett övertagande andelslag (kombinationsfusion).

Med dottersammanslutningsfusion avses en absorptionsfusion där de i fusionen deltagande andelslagen och aktiebolagen äger samtliga aktier i det överlåtande aktiebolaget samt eventuella optionsrätter och andra särskilda till aktier berättigande rättigheter. Detsamma gäller ett dotterandelslags fusion med moderandelslaget, om det inte finns andra medlemmar, andelsägare eller aktieägare i dotterandelslaget.

Med trepartsfusion avses en absorptionsfusion där en annan part än det övertagande andelslaget ger fusionsvederlag.

Med i fusionen deltagande andelslag avses i detta kapitel överlåtande andelslag och övertagande andelslag. Bestämmelserna om dotterbolagsfusioner i 16 kap. i aktiebolagslagen (624/2006) vad gäller överlåtande dotterbolag tillämpas också på fusion av dotteraktiebolag genom dottersammanslutningsfusion.

Fusionsplan och revisorsyttrande

3 §

Fusionsplan

De i fusionen deltagande andelslagens och aktiebolagens styrelser ska upprätta en skriftlig fusionsplan som dateras och undertecknas. Vid en trepartsfusion ska fusionsplanen undertecknas också av den som ger fusionsvederlag.

Fusionsplanen ska uppta

1) firmor, företags- och organisationsnummer eller motsvarande identifieringsuppgifter och hemorterna för de i fusionen deltagande andelslagen, aktiebolagen och en eventuell tredje part som ger fusionsvederlag,

2) en utredning om orsakerna till fusionen,

3) ett förslag till eventuella ändringar i det övertagande andelslagets stadgar vid en absorptionsfusion samt vid en kombinationsfusion ett förslag till stadgar för det nybildade andelslaget och till förfarandet vid val av verksamhetsorgan för det nybildade andelslaget,

4) ett förslag till det antal andelar och aktier av olika slag som vid en absorptionsfusion eventuellt ska ges som vederlag och till givande av nya eller egna andelar och aktier

som innehas av andelslaget samt vid en kombinationsfusion ett förslag till antalet andelar och aktier av olika slag i det övertagande andelslaget.

5) förslag till eventuellt annat fusionsvederlag och, om vederlaget består av optionsrätter eller andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier, de villkor som enligt 10 kap. 3 § är förenade med dessa,

6) förslag till fördelning av fusionsvederlaget, tidpunkten för överlämnande av vederlaget och andra villkor för givande av vederlag samt utredning om grunderna för dessa,

7) utredning om eller förslag till de rättigheter som vid fusionen tillkommer innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier i det överlåtande andelslaget,

8) ett förslag till en eventuell ökning av det övertagande andelslagets andels- och aktiekapital vid en absorptionsfusion samt vid en kombinationsfusion ett förslag till det övertagande andelslagets andels- och aktiekapital,

9) utredning om det överlåtande andelslagets och aktiebolagets tillgångar, skulder och eget kapital, om de omständigheter som påverkar värderingen av dessa, om den inverkan som fusionen planeras få på det övertagande andelslagets balansräkning och om de bokföringsmetoder som ska tillämpas på fusionen,

10) förslag som avser de i fusionen deltagande andelslagens och aktiebolagens rätt att besluta om sådana arrangemang utöver sedvanlig affärsverksamhet som påverkar deras eget kapital eller antal andelar eller aktier,

11) utredning om sådana kapitallån beträffande vilka borgenärerna i enlighet med 6 § kan motsätta sig fusionen,

12) utredning om det antal andelar och aktier som det överlåtande andelslaget och aktiebolaget och deras dottersammanslutningar äger i det övertagande andelslaget och dess moderandelslag samt om det antal andelar och aktier som de i fusionen deltagande andelslagen och aktiebolagen äger i det överlåtande andelslaget eller aktiebolaget,

13) utredning om sådana företagsinteckningar i de i fusionen deltagande andelslagens och aktiebolagens egendom som avses i företagsinteckningslagen (634/1984),

14) utredning om eller förslag till särskilda förmåner och rättigheter för de i fusionen deltagande andelslagens och aktiebolagens förvaltningsrådsledamöter, styrelseledamöter, verkställande direktörer och revisorer samt de revisorer som ger yttrande om fusionsplanen,

15) förslag till den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av fusionen, samt

16) förslag till eventuella andra fusionsvillkor.

På en dottersammanslutningsfusion tillämpas inte 2 mom. 4—8 och 10 punkten.

4 §

Revisorsyttrande

Styrelserna för de andelslag och aktiebolag som deltar i fusionen ska utse en eller flera revisorer med uppgift att ge varje i fusionen deltagande andelslag och aktiebolag ett yttrande om fusionsplanen. I yttrandet ska det bedömas om fusionsplanen ger riktiga och tillräckliga uppgifter om grunderna för bestämmande av fusionsvederlaget samt om fördelningen av vederlaget. I yttrandet till det övertagande andelslaget ska det dessutom nämnas om fusionen kan äventyra betalningen av andelslagets skulder.

Om de i fusionen deltagande andelslagens samtliga medlemmar ger sitt samtycke till det eller om det är fråga om en dottersammanslutningsfusion, räcker det med ett yttrande om huruvida fusionen kan äventyra betalningen av det övertagande andelslagets skulder.

Registrering av fusionsplanen och kallelse på borgenärerna

5 §

Registrering av fusionsplanen

Fusionsplanen ska anmälas för registrering inom en månad från undertecknandet av planen. Till anmälan ska fogas ett sådant yttrande som avses i 4 §.

Anmälan ska göras gemensamt av de andelslag som deltar i fusionen. Anmälan om

en dottersammanslutningsfusion ska göras av moderandelslaget.

Fusionen förfaller om anmälan inte görs inom föreskriven tid eller om registrering vägras.

6 §

Kallelse på borgenärerna

De borgenärer vars fordran på det överlåtande andelslaget och aktiebolaget har uppkommit före registreringen av fusionsplanen har rätt att motsätta sig fusionen. Sådan rätt har även de borgenärer vars fordran får indrivas utan dom eller beslut enligt lagen om verkställighet av skatter och avgifter (706/2007) och vars fordran har uppkommit senast den dag som avses i 2 mom.

Registermyndigheten ska på ansökan av det överlåtande andelslaget eller aktiebolaget utfärda en kallelse på de borgenärer som avses i 1 mom., där det nämns att de har rätt att motsätta sig fusionen med ett skriftligt meddelande till registermyndigheten senast den dag som nämns i kallelsen. Ansökan om kallelse ska göras inom fyra månader från registreringen av fusionsplanen. I annat fall förfaller fusionen. Registermyndigheten ska publicera kallelsen i den officiella tidningen senast tre månader före den utsatta dagen och registrera kallelsen på tjänstens vägnar.

På ansökan av det övertagande andelslaget ska kallelse utfärdas också på det övertagande andelslagets borgenärer, om fusionen enligt det revisorsyttrande som avses i 4 § kan äventyra betalningen av det övertagande andelslagets skulder. På det övertagande andelslagets borgenärer tillämpas i så fall vad som i detta kapitel föreskrivs om det överlåtande andelslagets borgenärer.

7 §

Andelslagets och aktiebolagets skriftliga meddelande till borgenärerna

Andelslaget och aktiebolaget ska senast en månad före den utsatta dagen sända ett skriftligt meddelande om kallelsen till de borgenärer enligt 6 § 1 mom. som är kända och vars fordran har uppkommit före registreringen av

fusionsplanen. Om en medlem eller någon annan andelsägare i det överlåtande andelslaget har krävt återbetalning med stöd av 13 § eller om en ägare av aktier, optionsrätter eller andra rättigheter som berättigar till andelar eller aktier har krävt inlösen med stöd av 14 §, stadgarna eller rättighetens villkor, ska borgenärerna underrättas om det antal andelar, aktier och rättigheter som krävet avser. Meddelandet kan sändas först efter den andelsstämma som beslutat om fusionen. Om samtliga innehavare av de nämnda rättigheterna har meddelat att de avstår från sin lösningsrätt eller om de inte annars har rätt till inlösen, kan meddelandet dock sändas tidigare.

8 §

Företagssanering

Ett saneringsförfarande enligt lagen om företagssanering (47/1993) ersätter en sådan kallelse som avses i 6 §. En borgenär har inte rätt att med stöd av denna lag motsätta sig fusion, om alla andelslag och aktiebolag som deltar i fusionen hör till samma koncern och ett saneringsprogram för dem fastställs samtidigt.

Fusionsplanen med bilagor ska bifogas förslaget till saneringsprogram.

Fusionsbeslut

9 §

Behöriga organ och beslutstidpunkt

I det överlåtande andelslaget beslutar andelsstämman om fusionen. Beslut om en dottersammanslutningsfusion ska dock fattas av styrelsen för det överlåtande andelslaget eller aktiebolaget.

I det övertagande andelslaget beslutar styrelsen om fusionen. Om det övertagande andelslaget har mindre än nio tiondelar av andelarna och aktierna i det överlåtande andelslaget eller aktiebolaget, ska fusionsbeslutet dock fattas av andelsstämman, om medlemmar med minst en tjugondel av samtliga medlemmars sammanlagda röstetal kräver det. När det sammanlagda röstetalet för samt-

liga medlemmar räknas ut beaktas inte andelar och aktier som tillhör andelslaget eller dess dottersammanslutning.

Den andelsstämma som beslutar om fusionen ska hållas eller styrelsens fusionsbeslut fattas inom fyra månader från registreringen av fusionsplanen. I annat fall förfaller fusionen. Andelsstämman ska dock hållas senast en månad före den i 6 § angivna dagen, om inte andelslagets samtliga medlemmar samt eventuella andra innehavare av andelar, aktier och optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier har avstått från sin rätt att kräva återbetalning eller inlösen av andel.

Andelsstämmans beslut om fusionen ska fattas med sådan kvalificerad majoritet som avses i 5 kap. 29 §.

10 §

Stämmokallelse samt information till andra ägare av andelar, aktier och optionsrätter och andra särskilda rättigheter

Kallelse till den andelsstämma som ska besluta om fusionen får inte utfärdas förrän fusionsplanen har registrerats. I 5 kap. 21 § föreskrivs om kallelsetiden.

Det överlåtande andelslaget ska inom den tid som avses i 5 kap. 21 § också rikta information om återbetalning av andel enligt 13 § och om lösningsrätt enligt 14 § till de andelsägare och aktieägare och de innehavare av optionsrätter och andra särskilda till andelar och aktier berättigande rättigheter som har rätt att säga upp en andel eller kräva inlösen och vars adress är känd för andelslaget. Om andelslaget inte känner till alla återbetalnings- eller lösningsberättigades adress, ska ett meddelande om saken inom samma tid också publiceras i den officiella tidningen.

Om det övertagande andelslaget har mindre än nio tiondelar av andelarna och aktierna i det överlåtande andelslaget eller aktiebolaget och någon andelsstämma inte sammankallas i det övertagande andelslaget, ska medlemmarna informeras om fusionen på samma sätt som kallelse till andelsstämma utfärdas. När det sammanlagda röstetalet i andelslaget räknas ut beaktas inte andelar och aktier som tillhör andelslaget eller dess dottersam-

manslutning. En medlem kan inom en månad från meddelandet skriftligen kräva att andelsstämman ska fatta beslut om fusionen.

I det övertagande andelslaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 20 § 1 mom., om fusionsbeslutet fattas av andelsstämman på yrkande av en medlem och om tiden mellan dagen för andelslagets meddelande enligt 3 mom. i denna paragraf och dagen för andelsstämman eller den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den i 15 kap. 2 § 2 mom. angivna dagen för andelslag som har anslutits till värdeandelsystemet uppgår till minst en månad eller en i stadgarna angiven längre kallelsetid.

11 §

Framläggande och sändande av handlingar och lämnande av nya uppgifter

Följande handlingar ska under minst en månad före den andelsstämma som beslutar om fusionen och räknat från det meddelande som avses i 10 § 3 mom. hållas tillgängliga för medlemmarna samt för andra andelsägare och aktieägare och för innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier på de i fusionen deltagande andelslagens huvudkontor eller webbsidor samt läggas fram på andelsstämman:

- 1) fusionsplanen,
- 2) varje i fusionen deltagande andelslags och aktiebolags bokslut, verksamhetsberättelse och revisionsberättelse för den senast avslutade räkenskapsperioden,
- 3) om det från ett i fusionen deltagande börsandelslags senast avslutade räkenskapsperiod har förflutit över sex månader till den dag då fusionsplanen undertecknades, bokslutet för varje sådant andelslag samt dess verksamhetsberättelse och revisionsberättelse, vilka ska vara undertecknade en dag som inte får ligga längre bak i tiden än tre månader räknat från den dag då fusionsplanen undertecknades, eller en sådan delårsrapport som avses i 2 kap. 5 § i värdepappersmarknadslagen för de sex eller nio första månaderna efter senaste räkenskapsperiod,
- 4) de beslut om utbetalningar av medel som varje i fusionen deltagande andelslag

och aktiebolag eventuellt har fattat efter andelslagets eller aktiebolagets senaste räkenskapsperiod,

5) varje i fusionen deltagande andelslags och aktiebolags delårsrapporter som har upprättats efter andelslagets eller aktiebolagets senaste räkenskapsperiod,

6) varje i fusionen deltagande andelslags och aktiebolags styrelses redogörelse för händelser som efter det senaste bokslutet eller den senaste delårsrapporten väsentligt har påverkat andelslagets eller aktiebolagets ställning, samt

7) för varje i fusionen deltagande andelslag och aktiebolag ett sådant revisorsyttrande om fusionsplanen som avses i 4 §.

De handlingar som avses i 1 mom. ska utan dröjsmål sändas till medlemmar och andra i 1 mom. nämnda som ber om dem, om handlingarna inte kan laddas ner och skrivas ut från andelslagets webbsidor.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska andelslaget underrätta andelsstämman samt andelslaget och aktiebolaget underrätta de övriga i fusionen deltagande andelslagen och aktiebolagen om sådana andra händelser som väsentligt påverkar andelslagets eller aktiebolagets ställning och som andelslaget eller aktiebolaget får kännedom om före fusionsbeslutet.

Vid en trepartsfusion ska de i 5 kap. 23 § 2 mom. nämnda handlingarna som gäller en part som ger fusionsvederlag hållas framlagda för medlemmarna. Om några bokslutshandlingar inte finns, ska en utredning om den ekonomiska ställningen under den senast avslutade räkenskapsperioden eller, om en sådan saknas, ställningen under det senaste kalenderåret samt därefter hållas framlagd.

12 §

Rättsverkningarna av fusionsbeslut

Det överlåtande andelslagets fusionsbeslut ersätter de åtgärder som gäller fusionsvederlaget och som grundar en rätt till fusionsvederlag och vidtas av det överlåtande andelslagets medlemmar och andra innehavare av andelar, aktier och optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier. Vid en kombinationsfusion

ersätter fusionsplanen också det övertagande andelslagets avtal om andelslagbildning.

Fusionen förfaller om inte samtliga i fusionen deltagande andelslag godkänner den i enlighet med den ursprungliga fusionsplanen. Registeranmälan ska omedelbart göras om ett beslut som innebär att fusionen förkastas eller om att fusionen förfallit.

Återbetalning av andelar samt inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier

13 §

Återbetalning av andelar

Bestämmelser om rätt till återbetalning av en andel för sådana medlemmar och andra andelsägare i det överlåtande andelslaget som inte har biträtt fusionsbeslutet finns i 5 kap. 35 §.

Om medlemskapet upphör eller andelen sägs upp senare än 30 dagar efter fusionsbeslutet, tillämpas på återbetalning av andelen de bestämmelser i 17 kap. och de stadgebestämmelser som gäller medlemmarna och andelarna i det övertagande andelslaget. Det samma gäller återbetalning när en medlem eller en annan andelsägare har biträtt fusionsbeslutet.

Det övertagande andelslaget svarar för återbetalningen av andelar. Det överlåtande andelslaget ska utan dröjsmål underrätta det övertagande andelslaget om beloppet av de andelar som ska återbetalas.

14 §

Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier

Innehavare av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier i det överlåtande andelslaget kan kräva inlösen av sina aktier eller rättigheter, om inte annat bestäms i stadgarna. Inlösen ska krävas på den andelsstämma som beslutar om fusionen eller genom att ett lösningsanspråk bevisligen framställs till det överlåtande andelslaget före andelsstämman.

Endast de aktier kan lösas in som har anmälts för registrering i medlems- och ägarförteckningen före andelsstämman eller senast på den sista anmälningsdagen eller, om aktierna hör till värdeandelsystemet, är registrerade på den aktieägars värdeandelskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 15 kap. 2 § 2 mom. En ytterligare förutsättning är att den som kräver inlösen motsätter sig fusionsbeslutet. Före fusionsbeslutet ska andelsstämman underrättas om hur många aktier och rättigheter som krävs bli inlösta.

Om någon överenskommelse om lösningsrätten inte nås med det övertagande andelslaget i fråga om aktier, optionsrätter eller andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier eller om inlösenvillkoren, ska ärendet med iakttagande av vad som föreskrivs i 26 kap. 4—8 § överlämnas till skiljemän för avgörande. En aktieägare eller rättsinnehavare ska inleda ärendet senast en månad efter andelsstämman. Efter att ärendet inletts har aktieägaren och rättsinnehavaren rätt endast till lösenbeloppet. Om det senare under förhandlet fastställs att de inte har rätt till inlösen, har de rätt till fusionsvederlag i enlighet med fusionsplanen. Om fusionen förfaller leder detta till att också inlösenförhandlet förfaller.

Lösenbeloppet är det gängse priset för aktien, optionsrätten eller en annan särskild rättighet som berättigar till aktier omedelbart före fusionsbeslutet, om inte annat bestäms i stadgarna. När lösenbeloppet bestäms ska den negativa effekt som fusionen eventuellt har på värdet av det överlåtande andelslagets aktier, optionsrätter eller andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier inte beaktas. På lösenbeloppet ska det för tiden från fusionsbeslutet till betalningen av lösenbeloppet betalas en årlig ränta som svarar mot den i 12 § i räntelagen avsedda referensränta som gäller vid tidpunkten i fråga.

Lösenbeloppet ska betalas inom en månad från det att domen vunnit laga kraft, dock inte förrän verkställandet av fusionen har registrerats. Bestämmelser om deponering av lösenbeloppet finns i 26 kap. 9 § 1 och 2 mom.

Det övertagande andelslaget svarar för betalningen av lösenbeloppet. Det överlåtande

andelslaget ska utan dröjsmål underrätta det övertagande andelslaget om lösningsanspråk.

Verkställande av fusion och fusionens rättsverkningar

15 §

Anmälan om verkställande av fusion

De andelslag som deltar i fusionen ska inom sex månader från fusionsbeslutet till registermyndigheten göra anmälan om verkställande av fusionen. I annat fall förfaller fusionen. Till anmälan ska följande fogas:

1) de i fusionen deltagande andelslagens styrelseledamöters och verkställande direktörens försäkran om att denna lag har iakttagits vid fusionen,

2) en revisors intyg om att det övertagande andelslaget får fullt vederlag för det belopp som har tagits upp i dess eget kapital samt revisorns yttrande om den utredning som ska ingå i fusionsplanen enligt 3 § 2 mom. 9 punkten,

3) en styrelseledamots eller verkställande direktörens intyg om att sådana meddelanden som avses i 7 § har sänts, samt

4) de i fusionen deltagande andelslagens beslut om fusionen.

Vid en dottersammanslutningsfusion svarar moderandelslaget för att anmälan görs. Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. räcker det att det till anmälan fogas en försäkran av en styrelseledamot i moderandelslaget eller av dess verkställande direktör om att denna lag har iakttagits vid fusionen samt ett intyg om att sådana meddelanden som avses i 7 § har sänts och fusionsbesluten.

16 §

Förutsättningar för registrering

Registermyndigheten ska registrera fusionen, om ingen borgenär har motsatt sig den eller om borgenärerna enligt en domstols dom har fått betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar.

Om en borgenär har motsatt sig fusionen, ska registermyndigheten utan dröjsmål informera andelslaget efter den utsatta dagen.

Fusionen förfaller då en månad efter den utsatta dagen. Registermyndigheten ska dock skjuta upp behandlingen av ärendet, om andelslaget inom en månad från den utsatta dagen visar att det har väckt talan för fastställelse av att borgenären har fått betalning eller betryggande säkerhet för sin fordran, eller om andelslaget och borgenären tillsammans begär att behandlingen av ärendet ska skjutas upp.

Fusionen kan genomföras trots att det överlåtande andelslaget har försatts i likvidation, under förutsättning att andelslagets tillgångar inte har börjat skiftas mellan medlemmarna så som avses i 23 kap. 15 §.

Om företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen har fastställts i flera än ett av de i fusionen deltagande andelslagens egendom, får fusionen inte registreras, om inte andelslagens och inteckningshavarnas avtal om reglering av inteckningarnas företrädesrätt samtidigt registreras på basis av ansökan.

17 §

Fusionens rättsverkningar

Det överlåtande andelslagets tillgångar och skulder övergår utan likvidationsförfarande till det övertagande andelslaget när verkställandet av fusionen har registrerats. Samtidigt upplöses det överlåtande andelslaget, och vid en kombinationsfusion uppkommer det övertagande andelslaget.

Det överlåtande andelslagets tillgångar och skulder får inte tas upp i det övertagande andelslagets balansräkning till ett högre ekonomiskt värde än de har för det övertagande andelslaget. I samband med en fusion får ett åtagande att utföra arbete eller tillhandahålla en tjänst inte tas upp i balansräkningen.

När verkställandet av fusionen registreras blir medlemmarna i det överlåtande andelslaget medlemmar i det övertagande andelslaget, och de samt andra ägare av andelar, aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier får rätt till fusionsvederlag i enlighet med fusionsplanen. De nya andelar och aktier som ges som fusionsvederlag medför ägar rättigheter från och med registreringen, om inte en senare tidpunkt bestäms i fusionsplanen. An-

delarna och aktierna medför dock ägar rättigheter senast ett år efter registreringen. Sådana andelar och aktier i det överlåtande andelslaget som ägs av det övertagande eller det överlåtande andelslaget medför inte rätt till fusionsvederlag.

Om en förutsättning för att få fusionsvederlag är att mottagaren visar upp ett andelsbrev eller vidtar andra särskilda åtgärder, och om vederlaget inte har krävts på detta sätt inom tio år från registreringen av verkställandet av fusionen, kan det övertagande andelslagets stämma besluta att rätten till fusionsvederlag och de på detta baserade rättigheterna är förverkade. Det förverkade vederlaget tillfaller det övertagande andelslaget.

18 §

Slutredovisning

Det överlåtande andelslagets styrelse och verkställande direktör ska så snart som möjligt efter det att fusionen verkställts upprätta ett bokslut och en verksamhetsberättelse över den tid för vilken något bokslut ännu inte har lagts fram på andelsstämman (*slutredovisning*). Om andelslaget enligt lag eller stadgarna är skyldigt att välja en revisor eller verksamhetsgranskare, ska slutredovisningen överlämnas till revisorerna och verksamhetsgranskarna, som inom en månad ska ge en revisionsberättelse eller verksamhetsgranskningsberättelse om den.

Styrelsen ska efter de åtgärder som avses i 1 mom. utan dröjsmål kalla medlemmarna till ett möte för att fastställa slutredovisningen. På mötet tillämpas vad som föreskrivs om andelsstämma.

På registrering av slutredovisningen tillämpas bestämmelserna om registrering av bokslut och verksamhetsberättelse i 8 kap. 10 §.

19 §

Fusionens återgång

Fusionen återgår trots att den har registrerats, om fusionsbeslutet har ogiltigförklarats genom en dom som vunnit laga kraft. Det överlåtande andelslaget och det övertagande andelslaget ansvarar solidariskt för det över-

tagande andelslagets förpliktelser, om de har uppkommit efter registreringen av fusionen men före registreringen av domen.

Gränsöverskridande fusion

20 §

Definition av gränsöverskridande fusion och olika sätt att genomföra en sådan

Ett andelslag kan också delta i en sådan fusion där ett överlåtande utländskt andelslag fusioneras med ett övertagande finskt andelslag eller där ett överlåtande finskt andelslag fusioneras med ett övertagande utländskt andelslag (*gränsöverskridande fusion*). Med ett andelslag kan också ett sådant utländskt aktiebolag fusioneras som avses i 16 kap. 19 § 2 mom. i aktiebolagslagen och som i sin helhet ägs av andelslaget.

En gränsöverskridande fusion kan genomföras enligt 1 mom. endast om det utländska andelslaget är ett sådant utländskt andelslag som kan jämföras med andelslag (*utländskt andelslag*) och som

1) har ett andelskapital eller motsvarande kapital, är en juridisk person och har egendom som ensam svarar för andelslagets skulder och som omfattas av de villkor enligt den nationella lagstiftningen som motsvarar de skyddsåtgärder som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/101/EG om samordning av de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 48 andra stycket i fördraget avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen (direktiv 2009/101/EG) för aktieägare, medlemmar och utomstående, och

2) är registrerat i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och omfattas av lagstiftningen i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet på basis av var dess stadgeenliga hemort, centralförvaltning eller huvudkontor finns.

Vid en gränsöverskridande kombinationsfusion kan det övertagande andelslaget registreras i en sådan stat inom Europeiska eko-

nomiska samarbetsområdet vars lagstiftning inte tillämpas på det överlåtande andelslaget.

Med andelslag som deltar i en gränsöverskridande fusion avses nedan i detta kapitel överlåtande och övertagande andelslag och utländska andelslag samt utländska aktiebolag.

21 §

Fusion av ett finskt andelslag med en utländsk modersammanslutning

Ett finskt andelslag kan också fusioneras med en sådan utländsk juridisk person som äger samtliga andelar och aktier i andelslaget och som jämföras med ett finskt andelslag, en finsk andelsbank eller sparbank eller ett finskt ömsesidigt försäkringsbolag som är registrerat i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som omfattas av lagstiftningen i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

På det överlåtande finska andelslaget och på den övertagande utländska juridiska personen tillämpas vad som i detta kapitel föreskrivs om gränsöverskridande fusioner.

22 §

Tillämpning av bestämmelserna om fusion

På gränsöverskridande fusioner tillämpas bestämmelserna i 5 kap. om andelsstämmans beslut och en medlems extra rätt att avgå och att få återbetalning av andel samt 20—29 § i detta kapitel.

23 §

Fusionsplan och styrelsens redogörelse

Andelslag som deltar i en gränsöverskridande fusion ska upprätta en fusionsplan enligt 3 § och denna paragraf. För ett utländskt andelslag ska fusionsplanen upprättas och undertecknas av andelslagets behöriga organ.

Fusionsplanen ska utöver vad som anges i 3 § 2 mom. innehålla

1) uppgift om sammanslutningsformen för de andelslag som deltar i fusionen och för dem som lämnar eventuellt fusionsvederlag

samt förslag till sammanslutningsform för det andelslag som bildas genom kombinationsfusion,

2) uppgift om de register som de i fusionen deltagande utländska andelslagen har registrerats i och registrens kontaktuppgifter,

3) vid absorptionsfusion det övertagande andelslagets stadgar sådana de träder i kraft ändrade på det sätt som anges i 3 § 2 mom. 3 punkten,

4) förslag till datum från vilket transaktionerna i de andelslag som deltar i fusionen bokföringsmässigt anses utförda för det övertagande andelslagets räkning,

5) utredning om den gränsöverskridande fusionens sannolika följder för sysselsättningen,

6) utredning om de förfaranden enligt vilka detaljerade regler bestäms för arbetstagarnas deltagande i bestämmandet av de rättigheter som gäller deras medverkan i det övertagande andelslaget,

7) utredning om vilka bokslut i de i fusionen deltagande andelslagen som har använts för att bestämma villkoren för fusionen.

Styrelsen i varje andelslag som deltar i fusionen ska för medlemmarna, borgenärerna och arbetstagarna redogöra för dess sannolika konsekvenser, om de inte framgår av fusionsplanen.

Varje andelslag som deltar i fusionen ska se till att medlemmarna, borgenärerna och företrädarna för personalen eller, om företrädare inte finns, personalen kan ta del av redogörelsen i 3 mom. samt sända redogörelsen till aktieägarna i enlighet med 11 §.

Om andelslaget får ett yttrande av företrädarna för personalen om den i 3 mom. avsedda redogörelsen, ska det fogas till redogörelsen och hållas tillgängligt för medlemmarna och sändas till dem i enlighet med 11 §.

24 §

En oberoende sakkunnigs rapport

På den rapport av en oberoende sakkunnig som gäller en plan för gränsöverskridande fusion och som avser ett finskt andelslag tillämpas bestämmelserna om revisorsyttrande i 4 §.

Styrelserna eller motsvarande behöriga organ i de andelslag som deltar i en gränsöverskridande fusion får dock gemensamt utse en eller flera oberoende sakkunniga för att lämna en gemensam rapport om planen för den gränsöverskridande fusionen till alla de andelslag och aktiebolag som deltar i fusionen. Till sådan rapportör kan det också utses en oberoende sakkunnig enligt lagstiftningen i den medlemsstat vars lagstiftning tillämpas på det i fusionen deltagande utländska andelslaget.

25 §

Registrering av fusionsplanen, kallelse på borgenärerna, fusionsbeslut, återbetalning av andel och inlösen

De finska andelslag som deltar i en gränsöverskridande fusion ska anmäla fusionsplanen för registrering på det sätt som föreskrivs i 5 §. En rapport enligt 24 § ska fogas till anmälan.

Bestämmelser om borgenärsskyddet i finska andelslag finns i 6—8 §.

Bestämmelser om finska andelslags fusionsbeslut finns i 5 kap. 19, 21 och 22 § och i 9—11 § i detta kapitel. Bestämmelser om rättsverkningarna av fusionsbeslut i finska andelslag när fusionen registreras i Finland finns i 12 §.

Bestämmelser om återbetalning av andelar samt inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier i överlåtande finska andelslag finns i 13 och 14 §.

26 §

Verkställande av fusion som registreras i Finland

Om ett finskt andelslag är övertagande andelslag vid en gränsöverskridande fusion, ska de i fusionen deltagande andelslagen anmäla fusionen för registrering på det sätt som föreskrivs i 15 § inom sex månader från det att de i fusionen deltagande finska andelslagen beslutat om fusionen och de övriga i fusionen deltagande andelslagen har fått ett intyg om att de åtgärder och formaliteter som fusionen

förutsätter har vidtagits. Intyget ska vara utfärdat av registermyndigheten eller någon annan behörig myndighet i den stat vars lagstiftning tillämpas på det utländska andelslag som deltar i fusionen.

I fråga om fusioner som avses i denna paragraf tillämpas 16 § på förutsättningarna för registrering av fusioner. En ytterligare förutsättning är att de utländska andelsbolag som deltar i fusionen godkänner den rätt till återbetalning av andel som avses i 13 § och den lösningsrätt som avses i 14 §, att reglerna om personalens representation har bestämts enligt lagen om personalrepresentation i företagens förvaltning (725/1990), nedan *lagen om personalrepresentation*, att samtliga i fusionen deltagande andelslag har godkänt fusionsplanen på lika villkor och att de intyg som avses i 1 mom. lämnas till registermyndigheten.

Registermyndigheten ska utan dröjsmål anmäla registreringen av fusionen till den utländska registermyndighet i vars register det överlåtande utländska andelslaget är registrerat.

Bestämmelser om det överlåtande finska andelslagets slutredovisning finns i 18 §.

27 §

Verkställande av fusion som registreras i en annan stat

Om ett finskt andelslag fusioneras med ett övertagande utländskt andelslag, ska de i fusionen deltagande finska andelslagen hos registermyndigheten inom sex månader från fusionsbeslutet ansöka om tillstånd att verkställa fusionen. I annat fall förfaller fusionen. Till ansökan ska fogas fusionsbeslutet samt försäkran av det finska andelslagets styrelseledamöter och verkställande direktör om att bestämmelserna i denna lag har följts vid fusionen och intyg av en styrelseledamot eller verkställande direktören om att meddelandena enligt 7 § har sänts. Om en medlem eller en ägare av andelar, aktier, optionsrätter eller andra rättigheter som berättigar till andelar eller aktier har krävt återbetalning eller inlösen med stöd av 13 eller 14 §, ska detta an-

mälas till registermyndigheten i samband med att verkställandet anmäls.

På förutsättningarna för att tillstånd ska kunna beviljas tillämpas 16 § vid fusioner enligt denna paragraf. En ytterligare förutsättning är att de utländska andelslag som deltar i fusionen godkänner den rätt till återbetalning av andel och den lösningsrätt som medlemmar samt ägare av andelar, aktier, optionsrätter eller andra rättigheter som berättigar till andelar eller aktier har enligt 13 eller 14 § och att registermyndigheten ges en utredning om att personalens medverkan i det övertagande andelslaget ordnas på ett sätt som motsvarar artikel 16 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/56/EG om gränsöverskridande fusioner av bolag med begränsat ansvar (direktiv 2005/56/EG). Registermyndighetens beslut om tillståndet ska registreras på tjänstens vägnar.

Om egendom som tillhör ett finskt andelslag som deltar i en fusion som avses i denna paragraf omfattas av företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen vid fusionen, får tillstånd beviljas under förutsättning att en registreringsduglig ansökan samtidigt är anhängig om överföring av inteckningen på en filial som inrättas i Finland eller att inteckningen har dödats.

För de finska andelslag som deltar i en gränsöverskridande fusion utfärdar registermyndigheten ett intyg om att ett i 1 mom. avsett tillstånd har beviljats. I intyget bekräftar registermyndigheten att de i fusionen deltagande finska andelslagen har vidtagit alla åtgärder som fusionen förutsätter och alla formaliteter som förutsätts i lag. I intyget ska det anges att i 1 mom. avsedd återbetalning och inlösen har anmälts till registermyndigheten. Intyget ska inom sex månader från utfärdandet lämnas till den behöriga myndigheten i den stat vars lagstiftning tillämpas på det övertagande utländska andelslaget, annars förfaller intyget.

Efter anmälan från den utländska registermyndighet eller från någon annan behörig myndighet som har registrerat fusionen ska registermyndigheten på tjänstens vägnar utan dröjsmål avregistrera det fusionerade finska andelslaget.

Bestämmelser om det överlåtande finska andelslagets slutredovisning finns i 18 §.

28 §

Fusionens rättsverkningar

Bestämmelser om rättsverkningarna av en gränsöverskridande fusion vid fusion enligt 26 § finns i 17 §.

Det överlåtande andelslagets tillgångar och skulder övergår till det övertagande andelslaget utan likvidationsförfarande vid fusion enligt 27 § när fusionen träder i kraft enligt lagstiftningen i den stat vars lagstiftning gäller för det övertagande andelslaget. Samtidigt upplöses det överlåtande finska andelslaget, och det överlåtande andelslagets medlemmar samt andra innehavare av andelar, aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier får rätt till fusionsvederlag i enlighet med fusionsplanen. De andelar och aktier i det överlåtande andelslaget som det överlåtande andelslaget äger medför inte rätt till fusionsvederlag.

29 §

Gränsöverskridande fusioners giltighet

En gränsöverskridande fusion får inte förklaras ogiltig eller ändras efter det att den har trätt i kraft enligt 28 §.

21 kap.

Delning

Definition av begreppet delning och olika sätt att genomföra en delning

1 §

Delning

Ett andelslag (ursprungligt andelslag) kan delas så att dess tillgångar och skulder helt eller delvis övergår till ett eller flera andelslag (övertagande andelslag) och det ursprungliga andelslagets medlemmar och andra andelsägare och aktieägare som delningsvederlag får andelar och aktier i det övertagande andelslaget. Delningsvederlaget får också bestå av pengar, annan egendom och åtaganden.

2 §

Olika sätt att genomföra en delning

En delning kan ske så att

1) det ursprungliga andelslagets alla tillgångar och skulder övergår till två eller flera övertagande andelslag, varvid det ursprungliga andelslaget upplöses (total delning), eller

2) en del av det ursprungliga andelslagets tillgångar och skulder övergår till ett eller flera övertagande andelslag (partiell delning).

Med delning genom överlåtelse till ett verksamt andelslag avses en delning där det övertagande andelslaget har bildats innan delningen verkställs, och med delning genom överlåtelse till ett nybildat andelslag avses en delning där det övertagande andelslaget bildas i samband med delningen. Ett andelslag kan samtidigt delas genom överlåtelse till såväl ett verksamt som ett nybildat andelslag.

Med i delningen deltagande andelslag avses i detta kapitel ursprungliga andelslag och övertagande andelslag.

Delningsplan och revisorsyttrande

3 §

Delningsplan

De i delningen deltagande andelslagens styrelser ska upprätta en skriftlig delningsplan som ska dateras och undertecknas.

Delningsplanen ska uppta

1) firmor, företags- och organisationsnummer eller motsvarande identifieringsuppgifter och hemorter för de i delningen deltagande andelslagen,

2) en utredning om orsakerna till delningen,

3) vid en delning genom överlåtelse till ett verksamt andelslag ett förslag till eventuella ändringar i det övertagande andelslagets stadgar samt vid en delning genom överlåtelse till ett nybildat andelslag ett förslag till stadgar för det nybildade andelslaget och till förfarandet vid val av verksamhetsorgan för det nybildade andelslaget,

4) vid en delning genom överlåtelse till ett verksamt andelslag ett förslag till det antal andelar och aktier av olika slag som eventu-

ellt ska ges som delningsvederlag och till givande av nya eller egna andelar och aktier som innehas av andelslaget samt vid en delning genom överlåtelse till ett nybildat andelslag ett förslag till antalet andelar och aktier av olika slag i det övertagande andelslaget,

5) förslag till eventuellt annat delningsvederlag och, om vederlaget består av optionsrätter eller andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier, de villkor som enligt 10 kap. 3 § är förenade med dessa,

6) förslag till fördelning av delningsvederlag, tidpunkten för överlämnande av vederlaget och andra villkor för givande av vederlag samt utredning om grunderna för dessa,

7) utredning om eller förslag till de rättigheter som vid delningen tillkommer innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier i det ursprungliga andelslaget,

8) vid en delning genom överlåtelse till ett verksamt andelslag ett förslag till en eventuell ökning av det övertagande andelslagets andels- och aktiekapital samt vid en delning genom överlåtelse till ett nybildat andelslag ett förslag till det övertagande andelslagets andels- och aktiekapital,

9) utredning om det ursprungliga andelslagets tillgångar, skulder och eget kapital samt om de omständigheter som påverkar värderingen av dessa, förslag till fördelning av det ursprungliga andelslagets tillgångar och skulder mellan de i delningen deltagande andelslagen samt förslag om den inverkan som delningen planeras få på det övertagande andelslagets balansräkning och om de bokföringsmetoder som ska tillämpas på delningen,

10) förslag till minskning av andelskapitalet så att medel kan betalas ut till det övertagande andelslaget eller till medlemmarna eller överförs till en fond som hänförs till det fria egna kapitalet eller användas till omedelbar täckning av förlust som inte kan täckas med fritt eget kapital,

11) förslag som avser de i delningen deltagande andelslagens rätt att besluta om sådana arrangemang utöver sedvanlig affärsverksamhet som påverkar deras eget kapital eller antalet andelar,

12) utredning om sådana kapitallån beträffande vilka borgenärerna i enlighet med 6 § kan motsätta sig delningen,

13) utredning om det antal andelar och aktier som det ursprungliga andelslaget och dess dottersammanslutningar äger i det övertagande andelslaget och dess moderandelslag samt om det antal andelar och aktier som de i delningen deltagande andelslagen äger i det ursprungliga andelslaget,

14) utredning om sådana företagsinteckningar i de i delningen deltagande andelslagens egendom som avses i företagsinteckningslagen,

15) utredning om eller förslag till särskilda förmåner och rättigheter för de i delningen deltagande andelslagens förvaltningsrådsledamöter, styrelseledamöter, verkställande direktörer och revisorer samt de revisorer som ger yttrande om delningsplanen,

16) förslag till den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av delningen, samt

17) förslag till eventuella andra delningsvillkor.

Om de i delningen deltagande andelslagens samtliga medlemmar och andra andelsägare och aktieägare ger sitt samtycke till delningen eller, vid en delning genom överlåtelse till nybildade andelslag, samtliga andelar och aktier i varje övertagande andelslag ges som delningsvederlag till andelsägarna och aktieägarna i det ursprungliga andelslaget i förhållande till deras ägarandelar, behöver delningsplanen inte uppta en utredning om orsakerna till delningen eller om de grunder som avses i 2 mom. 6 punkten.

4 §

Revisorsyttrande

Styrelserna för de andelslag som deltar i delningen ska utse en eller flera revisorer med uppgift att ge varje i delningen deltagande andelslag ett yttrande om delningsplanen. I yttrandet ska det bedömas om delningsplanen ger riktiga och tillräckliga uppgifter om grunderna för bestämmande av delningsvederlaget samt om fördelningen av vederlaget. I yttrandet till det övertagande andelslaget ska det dessutom nämnas om

delningen kan äventyra betalningen av andelslagets skulder.

Om de i delningen deltagande andelslagens samtliga medlemmar ger sitt samtycke till det räcker det med ett yttrande om huruvida delningen kan äventyra betalningen av det övertagande andelslagets skulder. Något yttrande behöver inte ges vid delning genom överlåtelse till nybildade andelslag, om samtliga andelar och aktier i varje övertagande andelslag ges som delningsvederlag till medlemmarna och de andra andelsägarna och aktieägarna i det ursprungliga andelslaget i förhållande till deras ägarandelar.

Registrering av delningsplanen och kallelse på borgenärerna

5 §

Registrering av delningsplanen

Delningsplanen ska anmälas för registrering inom en månad från undertecknandet av planen. Till anmälan ska fogas ett sådant yttrande som avses i 4 §.

Anmälan ska göras gemensamt av de andelslag som deltar i delningen.

Delningen förfaller om anmälan inte görs inom föreskriven tid eller om registrering vägras.

6 §

Kallelse på borgenärerna

De borgenärer vars fordran på det ursprungliga andelslaget har uppkommit före registreringen av delningsplanen har rätt att motsätta sig delningen. Sådan rätt har även de borgenärer vars fordran får indrivnas utan dom eller beslut enligt lagen om verkställighet av skatter och avgifter och vars fordran har uppkommit senast den dag som avses i 2 mom.

Registermyndigheten ska på ansökan av det ursprungliga andelslaget utfärda en kallelse på de borgenärer som avses i 1 mom., där det nämns att de har rätt att motsätta sig delningen med ett skriftligt meddelande till registermyndigheten senast den dag som nämns i kallelsen. Ansökan om kallelse ska

göras inom fyra månader från registreringen av delningsplanen. I annat fall förfaller delningen. Registermyndigheten ska publicera kallelsen i den officiella tidningen senast tre månader före den utsatta dagen och registrera kallelsen på tjänstens vägnar.

På ansökan av det övertagande andelslaget ska kallelse utfärdas också på det övertagande andelslagets borgenärer, om delningen enligt det revisorsyttrande som avses i 4 § kan äventyra betalningen av det övertagande andelslagets skulder. På det övertagande andelslagets borgenärer tillämpas i så fall vad som i detta kapitel föreskrivs om det ursprungliga andelslagets borgenärer.

7 §

Andelslagets skriftliga meddelande till borgenärerna

Andelslaget ska senast en månad före den utsatta dagen sända ett skriftligt meddelande om kallelsen till de borgenärer enligt 6 § 1 mom. som är kända och vars fordran har uppkommit före registreringen av delningsplanen. Om en medlem eller någon annan andelsägare i det ursprungliga andelslaget har krävt återbetalning av andel med stöd av 13 § eller om en ägare av aktier, optionsrätter eller andra rättigheter som berättigar till andelar eller aktier har krävt inlösen med stöd av 14 §, stadgarna eller rättighetens villkor, ska borgenärerna underrättas om det antal andelar och rättigheter som kravet avser. Meddelandet kan sändas först efter den andelsstämma som beslutat om delningen. Om samtliga innehavare av de nämnda rättigheterna har meddelat att de avstår från sin lösningsrätt eller om de inte annars har rätt till inlösen, kan meddelandet dock sändas tidigare.

8 §

Företagssanering

Ett saneringsförfarande enligt lagen om företagssanering ersätter en sådan kallelse som avses i 6 §. En borgenär har inte rätt att med

stöd av denna lag motsätta sig delning, om alla andelslag som deltar i delningen hör till samma koncern och ett saneringsprogram för dem fastställs samtidigt.

Delningsplanen med bilagor ska bifogas förslaget till saneringsprogram.

Delningsbeslut

9 §

Behöriga organ och beslutstidpunkt

I det ursprungliga andelslaget beslutar andelsstämman om delningen så som föreskrivs i 5 kap. Beslut om delningen ska dock fattas av styrelsen för det ursprungliga andelslaget, om de i delningen deltagande andelslagen äger samtliga andelar, aktier samt eventuella optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier i det ursprungliga andelslaget.

I det övertagande andelslaget beslutar styrelsen om delningen. Om det övertagande andelslaget har mindre än nio tiondelar av andelarna i det ursprungliga andelslaget, ska delningsbeslutet dock fattas av andelsstämman, om medlemmar med minst en tjugondel av samtliga medlemmars sammanlagda röstetal eller i stadgarna fastställd mindre andel kräver det. När det sammanlagda röstetalet för samtliga medlemmar räknas ut beaktas inte andelar och aktier som tillhör det ursprungliga andelslaget eller dess dottersammanslutning.

Den andelsstämma som beslutar om delningen ska hållas eller styrelsens delningsbeslut fattas inom fyra månader från registreringen av delningsplanen. I annat fall förfaller delningen. Andelsstämman ska dock hållas senast en månad före den i 6 § angivna dagen, om inte andelslagets samtliga medlemmar samt eventuella innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier har avstått från sin rätt att kräva återbetalning eller inlösen av andel.

Andelsstämmans beslut om delningen ska fattas med sådan kvalificerad majoritet som avses i 5 kap. 29 §. Om en medlem i det ursprungliga andelslaget inte vid en delning

genom överlåtelse till ett nybildat andelslag får samma ägarandel och motsvarande rättigheter i det övertagande andelslaget som medlemmen har i det ursprungliga andelslaget, kan beslutet fattas endast med den medlemmens samtycke.

10 §

Stämmokallelse samt information till andra innehavare av andelar, optionsrätter och andra särskilda rättigheter

Kallelse till den andelsstämma som ska besluta om delningen får inte utfärdas förrän delningsplanen har registrerats. I 5 kap. 21 § föreskrivs om kallelsetiden.

Det ursprungliga andelslaget ska inom den tid som avses i 5 kap. 21 § rikta information om återbetalning av andel enligt 13 § och om lösningsrätt enligt 14 § till de andelsägare och aktieägare och de innehavare av optionsrätter och andra särskilda till andelar och aktier berättigande rättigheter som har rätt att säga upp en andel eller kräva inlösen och vars adress är känd för andelslaget. Om andelslaget inte känner till alla återbetalnings- eller lösningsberättigades adress, ska ett meddelande om saken inom samma tid också publiceras i den officiella tidningen.

Om någon andelsstämma inte sammankallas i det övertagande andelslaget, ska medlemmarna informeras om delningen på samma sätt som en kallelse till andelsstämma utfärdas. En medlem kan inom en månad från meddelandet skriftligen kräva att andelsstämman ska fatta beslut om delningen.

I det övertagande andelslaget kan stämmokallelse utfärdas inom den tid som avses i 5 kap. 20 § 1 mom., om delningsbeslutet fattas av andelsstämman på yrkande av en medlem och om tiden mellan dagen för andelslagets meddelande enligt 3 mom. i denna paragraf och dagen för andelsstämman eller den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den i 15 kap. 2 § 2 mom. angivna dagen för andelslag som har anslutits till värdeandels-

systemet uppgår till minst en månad eller en i stadgarna angiven längre kallelsetid.

11 §

Framläggande och sändande av handlingar och lämnande av nya uppgifter

Följande handlingar ska under minst en månad före den andelsstämma som beslutar om delningen och räknat från det meddelande som avses i 10 § 3 mom. hållas tillgängliga för medlemmarna samt för andra andelsägare och aktieägare och för innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier på de i delningen deltagande andelslagens huvudkontor eller webbsidor samt läggas fram på andelsstämman:

- 1) delningsplanen,
- 2) varje i delningen deltagande andelslags bokslut, verksamhetsberättelse och revisionsberättelse för den senast avslutade räkenskapsperioden,
- 3) om det från ett i delningen deltagande börsandelslags senast avslutade räkenskapsperiod har förflutit över sex månader till den dag då delningsplanen undertecknades, bokslutet för varje sådant andelslag samt dess verksamhetsberättelse och revisionsberättelse, vilka ska vara undertecknade en dag som inte får ligga längre bak i tiden än tre månader räknat från den dag då delningsplanen undertecknades, eller en sådan delårsrapport som avses i 2 kap. 5 § i värdepappersmarknadslagen för de sex eller nio första månaderna efter senaste räkenskapsperiod,
- 4) de beslut om utbetalningar av medel som varje i delningen deltagande andelslag eventuellt har fattat efter andelslagets senaste räkenskapsperiod,
- 5) varje i delningen deltagande andelslags delårsrapporter som har upprättats efter andelslagets senaste räkenskapsperiod,
- 6) varje i delningen deltagande andelslags styrelses redogörelse för händelser som efter det senaste bokslutet eller den senaste delårsrapporten väsentligt har påverkat andelslagets ställning, samt

7) för varje i delningen deltagande andelslag ett sådant revisorsyttrande om delningsplanen som avses i 4 §.

Om de i delningen deltagande andelslagens samtliga medlemmar och andra andelsägare och aktieägare ger sitt samtycke till delningen eller, vid delning genom överlåtelse till nybildade andelslag, samtliga andelar och aktier i varje övertagande andelslag ges som delningsvederlag till medlemmarna och de andra andelsägarna och aktieägarna i det ursprungliga andelslaget i förhållande till deras ägarandelar, tillämpas inte 1 mom. 3 punkten.

De handlingar som avses i 1 mom. ska utan dröjsmål sändas till medlemmar och andra i 1 mom. nämnda som ber om dem, om handlingarna inte kan laddas ner och skrivas ut från andelslagets webbsidor.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. ska andelslaget underrätta andelsstämman och de övriga i delningen deltagande andelslagen om sådana andra händelser som väsentligt påverkar andelslagets ställning och som andelslaget får kännedom om före delningsbeslutet.

12 §

Rättsverkningarna av delningsbeslut

Det ursprungliga andelslagets delningsbeslut ersätter de åtgärder som gäller delningsvederlaget och som grundar en rätt till delningsvederlag och vidtas av det ursprungliga andelslagets medlemmar och andra ägare av andelar, aktier och optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier. Vid en delning genom överlåtelse till ett nybildat andelslag ersätter delningsplanen också det övertagande andelslagets avtal om andelslagbildning.

Delningen förfaller om inte samtliga i delningen deltagande andelslag godkänner den i enlighet med den ursprungliga delningsplanen. Registeranmälan ska omedelbart göras om ett beslut som innebär att delningen förkastas eller om att delningen förfallit.

Återbetalning av andelar samt inlösen av delningsvederlag, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier

13 §

Återbetalning av andelar

Bestämmelser om rätt till återbetalning av andelen för sådana medlemmar och andra andelsägare i det ursprungliga andelslaget som inte har biträtt delningsbeslutet finns i 5 kap. 35 §.

Om medlemskapet upphör eller andelen sägs upp senare än 30 dagar efter delningsbeslutet, tillämpas på återbetalning av andelen de bestämmelser i 17 kap. och de stadgebestämmelser som gäller medlemmarna och andelarna i det övertagande andelslaget. Det samma gäller återbetalning när en medlem eller en annan andelsägare har biträtt delningsbeslutet.

För återbetalning av andelen svarar det övertagande andelslag som i vederlag ger en sådan andel som motsvarar den andel i det ursprungliga andelslaget som kravet på återbetalning avser. Det ursprungliga andelslaget ska utan dröjsmål underrätta det andelslag som ansvarar för återbetalningen om lösningsanspråk.

14 §

Inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier

Vid en delning genom överlåtelse till ett verksamt andelslag kan aktieägarna i det ursprungliga andelslaget kräva inlösen av sitt delningsvederlag och innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier kan kräva inlösen av sina rättigheter, om inte annat bestäms i stadgarna. Inlösen ska krävas på den andelsstämman som beslutar om delningen eller genom att ett lösningsanspråk bevisligen framställs till det ursprungliga andelslaget före andelsstämman. Endast de aktier berättigar

gar till inlösen som har anmälts för registrering i medlems- och ägarförteckningen före andelsstämman eller senast på den sista anmälningdagen eller, om aktierna hör till värdeandelssystemet, är registrerade på den aktieägares värdeandelsskonto som kräver inlösen, senast den dag som avses i 15 kap. 2 § 2 mom. En ytterligare förutsättning är att den som kräver inlösen motsätter sig delningsbeslutet. Före delningsbeslutet ska andelsstämman underrättas om hur många aktier och rättigheter som krävs bli inlösta.

Om någon överenskommelse om lösningsrätten inte nås med det övertagande andelslaget i fråga om delningsvederlag, optionsrätter eller andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier eller om inlösenvillkoren, ska ärendet med iakttagande av vad som föreskrivs i 26 kap. 4—8 § överlämnas till skiljemän för avgörande. En aktieägare eller rättsinnehavare ska inleda ärendet senast en månad efter andelsstämman. Efter att ärendet inletts har aktieägaren rätt till lösenbeloppet i stället för delningsvederlaget. En innehavare av en optionsrätt eller någon annan särskild rättighet som berättigar till aktier har efter det att ärendet inletts rätt endast till lösenbeloppet. Om det senare under inlösenförfarandet fastställs att en aktieägare eller innehavare av en optionsrätt eller någon annan särskild rättighet som berättigar till andelar eller aktier inte har rätt till inlösen, har denne rätt till delningsvederlag i enlighet med delningsplanen. Om delningen förfaller leder detta till att också inlösenförfarandet förfaller.

Lösenbeloppet för det delningsvederlag som en aktie i det ursprungliga andelslaget ger rätt till är en sådan del av det gängse priset på aktien före delningsbeslutet som motsvarar den del av andelslaget som vid delningen överläts till det verksamma andelslaget, om inte annat bestäms i stadgarna. Lösenbeloppet för en optionsrätt eller en annan särskild rättighet som berättigar till andelar eller aktier är dess gängse pris före delningsbeslutet, om inte annat bestäms i stadgarna. När lösenbeloppet bestäms ska den negativa effekt som delningen eventuellt har på värdet av det ursprungliga andelslagets aktier, optionsrätter eller andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier inte be-

aktas. På lösenbeloppet ska det för tiden från delningsbeslutet till betalningen av lösenbeloppet betalas en årlig ränta som svarar mot den i 12 § i räntelagen avsedda referensränta som gäller vid tidpunkten i fråga.

Lösenbeloppet ska betalas inom en månad från det att domen vunnit laga kraft, dock inte förrän verkställandet av delningen har registrerats. Bestämmelser om deponering av lösenbeloppet finns i 26 kap. 9 § 1 och 2 mom.

För betalningen av lösenbeloppet svarar det övertagande andelslag vars vederlag har lösts in. De andelslag som deltar i delningen svarar solidariskt för lösenbeloppet för optionsrätterna och de andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier. Det ursprungliga andelslaget ska utan dröjsmål underrätta det andelslag som ansvarar för betalningen av lösenbeloppet om lösningsanspråk.

Verkställande av delning och delningens rättsverkningar

15 §

Anmälan om verkställande av delning

De andelslag som deltar i en delning ska inom sex månader från delningsbeslutet till registermyndigheten göra anmälan om verkställande av delningen. I annat fall förfaller delningen. Till anmälan ska följande fogas:

1) de i delningen deltagande andelslagens styrelseledamöters och verkställande direktörens försäkran om att denna lag har iakttagits vid delningen,

2) en revisors intyg om att det övertagande andelslaget får fullt vederlag för det belopp som har tagits upp i dess eget kapital samt revisorns yttrande om den utredning som ska ingå i delningsplanen enligt 3 § 2 mom. 9 punkten,

3) en styrelseledamots eller verkställande direktörens intyg om att sådana meddelanden som avses i 7 § har sänts, samt

4) de i delningen deltagande andelslagens beslut om delningen.

16 §

Förutsättningar för registrering

Registermyndigheten ska registrera delningen, om ingen borgenär har motsatt sig den eller om borgenärerna enligt en domstols dom har fått betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar.

Om en borgenär har motsatt sig delningen, ska registermyndigheten utan dröjsmål informera andelslaget efter den utsatta dagen. Delningen förfaller då en månad efter den utsatta dagen. Registermyndigheten ska dock skjuta upp behandlingen av ärendet, om andelslaget inom en månad från den utsatta dagen visar att det har väckt talan för fastställelse av att borgenären har fått betalning eller betryggande säkerhet för sin fordran, eller om andelslaget och borgenären tillsammans begär att behandlingen av ärendet ska skjutas upp.

Delningen kan genomföras trots att det ursprungliga andelslaget har försatts i likvidation, under förutsättning att andelslagets tillgångar inte har börjat skiftas mellan medlemmarna på det sätt som avses i 23 kap. 15 §.

Om företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen har fastställts i det ursprungliga andelslagets egendom, får delningen inte registreras om inte andelslagets och inteckningshavarnas avtal om reglering av inteckningarnas företrädesrätt samtidigt registreras på basis av ansökan. Om det övertagande verksamma andelslaget dessutom har företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen och det övertar det ursprungliga andelslagets företagsinteckning, får delningen inte registreras om inte det ursprungliga andelslagets och det övertagande andelslagets samt inteckningsinnehavarnas avtal om reglering av inteckningarnas företrädesrätt samtidigt registreras på basis av ansökan.

17 §

Delningens rättsverkningar

Det ursprungliga andelslagets tillgångar och skulder övergår utan likvidationsförfarande till de övertagande andelslagen när

verkställandet av delningen har registrerats. Vid en partiell delning övergår dock endast de enligt delningsplanen skiftade tillgångarna och skulderna. Vid en total delning upplöses samtidigt det ursprungliga andelslaget, och vid en delning genom överlåtelse till ett nybildat andelslag uppkommer det övertagande andelslaget.

Det ursprungliga andelslagets tillgångar och skulder får inte tas upp i ett övertagande andelslags balansräkning till ett högre ekonomiskt värde än de har för det övertagande andelslaget. I samband med en delning får ett åtagande att utföra arbete eller tillhandahålla en tjänst inte tas upp i balansräkningen.

När verkställandet av delningen registreras blir medlemmarna i det ursprungliga andelslaget medlemmar i det övertagande andelslaget, och de samt andra ägare av andelar, aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier får rätt till delningsvederlag i enlighet med delningsplanen. De nya andelar och aktier som ges som delningsvederlag medför ägar rättigheter från och med registreringen, om inte en senare tidpunkt bestäms i delningsplanen. Andelarna och aktierna medför dock ägar rättigheter senast ett år efter registreringen. Sådana andelar och aktier i det ursprungliga andelslaget som ägs av ett övertagande andelslag eller det ursprungliga andelslaget medför inte rätt till delningsvederlag.

Om en förutsättning för att få delningsvederlag är att mottagaren visar upp ett andelsbrev eller vidtar andra särskilda åtgärder, och om vederlaget inte har krävts på detta sätt inom tio år från registreringen av verkställandet av delningen, kan det övertagande andelslagets stämma besluta att rätten till delningsvederlag och de på detta baserade rättigheterna är förverkade. Det förverkade vederlaget tillfaller det övertagande andelslaget.

Om det vid en total delning uppdragas tillgångar som inte är skiftade enligt delningsplanen, tillhör dessa de övertagande andelslagen i samma förhållande som det ursprungliga andelslagets nettotillgångar ska skiftas enligt delningsplanen, om inte annat föreskrivs i delningsplanen.

De i delningen deltagande andelslagen är solidariskt ansvariga för de av det ursprung-

liga andelslagets skulder som har uppkommit innan verkställandet av delningen registrerats. Om det ursprungliga andelslaget har skulder som ett annat andelslag svarar för enligt delningsplanen, uppgår andelslagets sammanlagda ansvar dock till högst värdet av de nettotillgångar som återstår för det eller övergår till det. En borgenär kan med åberopande av det solidariska ansvaret kräva betalning för en skuld som nämns i delningsplanen först när det har konstaterats att borgenären inte får betalning av gäldenären eller ur en säkerhet. Bestämmelser om ansvaret för återbetalning av en andel finns i 13 § 3 mom. och bestämmelser om betalning av lösenbeloppet för en akties delningsvederlag, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier i 14 § 6 mom.

18 §

Slutredovisning

Vid en total delning ska det ursprungliga andelslagets styrelse och verkställande direktör så snart som möjligt efter det att delningen har verkställts upprätta ett bokslut och en verksamhetsberättelse över den tid för vilken något bokslut inte har lagts fram på andelsstämman (*slutredovisning*). Om andelslaget enligt lag eller stadgarna är skyldigt att välja en revisor eller verksamhetsgranskare, ska slutredovisningen överlämnas till revisorerna och verksamhetsgranskarna, som inom en månad ska ge en revisionsberättelse eller verksamhetsgranskningsberättelse om den.

Styrelsen ska efter att ha fått revisionsberättelsen utan dröjsmål kalla medlemmarna till ett medlemsmöte för att fastställa slutredovisningen. På mötet tillämpas vad som föreskrivs om andelsstämma.

På registrering av slutredovisningen tillämpas bestämmelserna om registrering av bokslut och verksamhetsberättelse i 8 kap. 10 §.

19 §

Delningens återgång

Delningen återgår trots att den har registrerats, om delningsbeslutet har ogiltigförklarats

genom en dom som vunnit laga kraft. Det ursprungliga andelslaget och det övertagande andelslaget ansvarar solidariskt för det övertagande andelslagets förpliktelser, om de har uppkommit efter registreringen av delningen men före registreringen av domen.

Gränsöverskridande delning

20 §

Definition av gränsöverskridande delning och olika sätt att genomföra en sådan

Ett andelslag kan också delta i en sådan delning enligt 1 och 2 § där ett utländskt andelslag genom delning överläts till ett finskt andelslag eller där ett finskt andelslag genom delning överläts till ett utländskt andelslag (*gränsöverskridande delning*).

En gränsöverskridande delning kan genomföras enligt 1 mom. endast om det utländska andelslaget är ett sådant med ett andelslag jämfällbart andelslag (*utländskt andelslag*) som

1) har ett andelskapital eller motsvarande kapital, är en juridisk person och har egendom som ensam svarar för andelslagets skulder och omfattas av de villkor enligt den nationella lagstiftningen som motsvarar de skyddsåtgärder som föreskrivs i direktiv 2009/101/EG för aktieägare, medlemmar och utomstående, och

2) är registrerat i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och omfattas av lagstiftningen i en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet till följd av var dess stadgeenliga hemort, centralförvaltning eller huvudkontor finns.

Med andelslag som deltar i en gränsöverskridande delning avses nedan i detta kapitel ursprungliga andelslag, övertagande andelslag och utländska andelslag.

21 §

Tillämpning av bestämmelserna om delning

På gränsöverskridande delningar tillämpas bestämmelserna i 5 kap. om andelsstämmans beslut och en medlems extra rätt att avgå och

att få återbetalning av andel samt 20—28 § i detta kapitel.

22 §

Delningsplan och styrelsens redogörelse

Andelslag som deltar i en gränsöverskridande delning ska upprätta en delningsplan enligt 3 § och denna paragraf. För ett utländskt andelslag ska delningsplanen upprättas och undertecknas av andelslagets behöriga organ.

Delningsplanen ska utöver vad som anges i 3 § 2 mom. innehålla

1) uppgift om andelslagsformen för de andelslag som deltar i delningen och, vid en delning genom överlåtelse till ett nybildat andelslag, förslag till sammanslutningsform för det andelslag som bildas,

2) uppgift om de register som de i delningen deltagande utländska andelslagen har registrerats i och registrens kontaktuppgifter,

3) vid delning genom överlåtelse till ett verksamt andelslag, det övertagande andelslagets stadgar sådana de träder i kraft ändrade på det sätt som anges i 3 § 2 mom. 3 punkten,

4) förslag till datum från vilket transaktionerna i de andelslag som deltar i delningen bokföringsmässigt anses utförda för det övertagande andelslagets räkning,

5) utredning om den gränsöverskridande delningens sannolika följder för sysselsättningen,

6) utredning om de förfaranden enligt vilka detaljerade regler bestäms för arbetstagarnas deltagande i bestämmandet av de rättigheter som gäller deras medverkan i det övertagande andelslaget,

7) utredning om vilka bokslut i de i delningen deltagande andelslagen som har använts för att bestämma villkoren för delningen, och

8) utredning om hur delningen verkställs och förslag till åtgärder som säkerställer att medlemmarna behandlas lika i ett läge där ikraftträdandet av delningen förhindras i någon stat på det sätt som avses i 26 § 6 mom.

Styrelsen för varje andelslag som deltar i delningen ska för medlemmarna, borgenärerna och arbetstagarna redogöra för dess san-

nolika konsekvenser, om de inte framgår av delningsplanen.

Varje andelslag som deltar i delningen ska se till att medlemmarna, borgenärerna och företrädarna för personalen eller, om företrädare inte finns, personalen kan ta del av redogörelsen i 3 mom. samt sända redogörelsen till medlemmarna i enlighet med 11 §.

Om andelslaget får ett yttrande av företrädarna för personalen om den i 3 mom. avsedda redogörelsen, ska det fogas till redogörelsen, hållas tillgängligt för medlemmarna och sändas till dem i enlighet med 11 §.

23 §

En oberoende sakkunnigs rapport

På den rapport av en oberoende sakkunnig som gäller en plan för gränsöverskridande delning och som avser ett finskt andelslag tillämpas bestämmelserna om ett revisorsyttrande i 4 §.

Styrelserna eller motsvarande behöriga organ i de andelslag som deltar i en gränsöverskridande delning får dock gemensamt utse en eller flera oberoende sakkunniga för att lämna en gemensam rapport om planen för den gränsöverskridande delningen till alla de andelslag som deltar i delningen. Till sådan rapportör kan det också utses en oberoende sakkunnig enligt lagstiftningen i den medlemsstat vars lagstiftning tillämpas på det i delningen deltagande utländska andelslaget.

24 §

Registrering av delningsplanen, kallelse på borgenärerna, delningsbeslut, återbetalning och inlösen

De finska andelslag som deltar i en gränsöverskridande delning ska anmäla delningsplanen för registrering på det sätt som i 5 § föreskrivs om registrering av delningsplan. En rapport enligt 23 § ska fogas till anmälan.

Bestämmelser om borgenärsskyddet i finska andelslag finns i 6—8 §.

Bestämmelser om finska andelslags delningsbeslut finns i 5 kap. 19, 21 och 22 § och i 9—11 § i detta kapitel. Bestämmelser om rättsverkningarna av delningsbeslut i finska

andelslag när delningen registreras i Finland finns i 12 §.

Bestämmelser om återbetalning av andelar samt inlösen av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier i ursprungliga finska andelslag finns i 13 och 14 §.

25 §

Verkställande av delning som registreras i Finland

Om ett finskt andelslag är övertagande andelslag vid en gränsöverskridande delning, ska de i delningen deltagande andelslagen anmäla delningen för registrering på det sätt som föreskrivs i 15 § inom sex månader från det att de deltagande finska andelslagen beslutat om delningen och de övriga deltagande andelslagen har fått ett intyg om att de åtgärder och formaliteter som delningen förutsätter har vidtagits. Intyget ska vara utfärdat av registermyndigheten eller någon annan behörig myndighet i den stat vars lagstiftning tillämpas på det utländska andelslag som deltar i delningen. Till anmälan om verkställande ska dessutom fogas en försäkran där styrelseledamöterna och verkställande direktören i det i delningen deltagande övertagande finska andelslaget förklarar att det ursprungliga andelslagets tillgångar övergår i det övertagande finska andelslagets ägo i enlighet med delningsplanen senast då ikraftträdandet av delningen registreras i Finland.

I fråga om delningar som avses i denna paragraf tillämpas 16 § på förutsättningarna för registrering av delning. En ytterligare förutsättning är att de utländska andelslag som deltar i delningen godkänner den rätt till återbetalning eller den lösningsrätt som medlemmar samt andra ägare av andelar och aktier, optionsrätter och andra rättigheter som berättigar till andelar eller aktier har enligt 13 eller 14 §, att reglerna om personalens representation har bestämts enligt lagen om personalrepresentation, att samtliga deltagande andelslag har godkänt delningsplanen på lika villkor och att de intyg som avses i 1 mom. lämnas till registermyndigheten.

Registermyndigheten ska utan dröjsmål på tjänstens vägnar anmäla registreringen av

delningen till den utländska registermyndighet i vars register det ursprungliga utländska andelslaget är registrerat.

Bestämmelser om det ursprungliga finska andelslagets slutredovisning finns i 18 §.

26 §

Verkställande av delning som registreras i en annan stat

Om ett finskt andelslag genom delning överläts till ett övertagande utländskt andelslag, ska de finska andelslag som deltar i delningen hos registermyndigheten inom sex månader från delningsbeslutet ansöka om tillstånd att verkställa delningen. I annat fall förfaller delningen. Till ansökan ska fogas delningsbeslutet samt försäkran av det finska andelslagets styrelseledamöter och verkställande direktör om att bestämmelserna i denna lag har följts vid delningen och intyg av en styrelseledamot eller verkställande direktören om att meddelandena enligt 7 § har sänts. Om en medlem eller en ägare av andelar, aktier, optionsrätter eller andra rättigheter som berättigar till andelar eller aktier har krävt återbetalning eller inlösen med stöd av 13 eller 14 §, ska detta anmälas till registermyndigheten i samband med att verkställandet anmäls.

På förutsättningarna för att tillstånd ska kunna beviljas tillämpas 16 § vid delningar enligt denna paragraf. En ytterligare förutsättning är att de utländska andelslag som deltar i delningen godkänner den rätt till återbetalning av andel och den lösningsrätt som medlemmar och andra ägare av andelar och aktier, optionsrätter och andra rättigheter som berättigar till andelar eller aktier har enligt 13 eller 14 § och att registermyndigheten ges en utredning om att personalens medverkan i det övertagande andelslaget ordnas på ett sätt som motsvarar artikel 16 i direktiv 2005/56/EG. Registermyndighetens beslut om tillståndet ska registreras på tjänstens vägnar.

Om egendom som tillhör ett finskt andelslag som deltar i en delning som avses i denna paragraf omfattas av företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen, får tillstånd beviljas under förutsättning att en registre-

ringsduglig ansökan samtidigt är anhängig om överföring av inteckningen på en filial som inrättas i Finland eller att inteckningen har dödats.

För de finska andelslag som deltar i en gränsöverskridande delning utfärdar registermyndigheten ett intyg om att ett i 1 mom. avsett tillstånd har beviljats. I intyget bekräftar registermyndigheten att de deltagande finska andelslagen har vidtagit alla åtgärder som delningen förutsätter och alla formaliteter som förutsätts i lag. I intyget ska det anges att i 1 mom. avsedd återbetalning och inlösen har anmälts till registermyndigheten. Intyget ska inom sex månader från utfärdandet lämnas till den behöriga myndigheten i den stat vars lagstiftning tillämpas på det övertagande utländska andelslaget, annars förfaller intyget.

Efter anmälan från den utländska registermyndighet som har registrerat delningen eller på basis av någon annan tillförlitlig utredning ska registermyndigheten på tjänstens vägnar utan dröjsmål vid total delning avregistrera det delade finska andelslaget och vid partiell delning anteckna delningen i registret.

Om en total delning eller en partiell delning träder i kraft stegvis till följd av att delningen enligt lagstiftningen som ska tillämpas på de övertagande andelslagen träder i kraft vid olika tidpunkter, betraktas de delar av delningen som har trätt i kraft som partiell delning. Detta förfarande gäller också i sådana fall där ikraftträdandet av en delning förhindras i någon stat men har trätt i kraft eller kommer att träda i kraft i en annan stat i enlighet med delningsplanen.

Bestämmelser om det ursprungliga finska andelslagets slutredovisning finns i 18 §.

27 §

Gränsöverskridande delningars rättsverkningar

Bestämmelser om rättsverkningarna av en gränsöverskridande delning vid delning enligt 25 § finns i 17 §.

Det ursprungliga andelslagets tillgångar och skulder övergår till det övertagande andelslaget utan likvidationsförfarande vid delning enligt 26 § när delningen träder i kraft

enligt lagstiftningen i den stat vars lagstiftning gäller för det övertagande andelslaget. Samtidigt får det ursprungliga andelslagets medlemmar samt andra innehavare av andelar, aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier rätt till delningsvederlag i enlighet med delningsplanen. Vid en partiell delning övergår dock endast de enligt delningsplanen skiftade tillgångarna och skulderna. På det solidariska ansvaret för de andelslag som deltar i delningen och på skiftet av tillgångar som inte nämns i planen om total delning tillämpas 17 § 5 och 6 mom. Vid total delning upplöses det ursprungliga andelslaget då delningen har trätt i kraft för alla de övertagande andelslagens del.

28 §

Gränsöverskridande delningars giltighet

En gränsöverskridande delning får inte förklaras ogiltig eller ändras efter det att den har trätt i kraft enligt 27 §.

22 kap.

Ändring av företagsform

1 §

Ändring av företagsform

Ett andelslag kan ombildas till aktiebolag så att andelslagets medlemmar och andra andelsägare och aktieägare som vederlag får samtliga aktier i aktiebolaget.

Ett andelslag med minst två medlemmar kan ombildas till ett öppet bolag eller kommanditbolag så att medlemmarna blir bolagsmän i det öppna bolaget eller kommanditbolaget.

Om ett andelslags enda medlem är en fysisk person som är bosatt inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, kan han eller hon fortsätta andelslagets verksamhet som enskild näringsidkare.

2 §

Beslut om ombildning av ett andelslag till aktiebolag

Andelsstämman beslutar om ändring av företagsform enligt 1 § 1 mom. så som föreskrivs i 5 kap.

Beslutet ersätter ett avtal om bildande av aktiebolag. Beslutet ska innehålla följande:

- 1) aktiebolagets bolagsordning,
- 2) uppgift om de andelar och aktier som ges till medlemmar och andra andelsägare och aktieägare,
- 3) aktiebolagets aktiekapital och eget kapital av annat slag,
- 4) det antal aktier av olika slag i aktiebolaget som ges som vederlag och, om vederlaget består av optionsrätter eller andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier, de villkor som enligt 10 kap. 3 § i aktiebolagslagen är förenade med dessa,
- 5) uppgift om hur vederlaget fördelas mellan medlemmar och andra andelsägare och aktieägare samt innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier,
- 6) namnen på aktiebolagets första styrelseledamöter samt på förvaltningsrådsledamöterna, verkställande direktören, revisorerna och verksamhetsgranskarna, om aktiebolaget har ett sådant organ, samt
- 7) aktiebolagets räkenskapsperiod, om det inte bestäms om den i bolagsordningen.

På aktiebolagets aktiekapital och på den redogörelse som ska ges om aktiekapitalet i beslutet tillämpas bestämmelserna om apportegendom i 2 kap. 6 § i aktiebolagslagen.

Om andelslaget ombildas till ett publikt aktiebolag tillämpas dessutom bestämmelserna i 19 kap. 1 § 2 mom. i aktiebolagslagen.

3 §

Förslag om ombildning av ett andelslag till aktiebolag

Om samtycke till ett sådant beslut som avses i 1 § 1 mom. inte fås av alla medlemmar, andelsägare och aktieägare samt innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier, ska

det beslutsförslag om ändring av företagsformen som andelslagets styrelse lägger fram för andelsstämman innehålla

1) firma, företags- och organisationsnummer och hemort för det andelslag som ombildas till aktiebolag,

2) utredning om orsakerna till ändring av företagsformen,

3) förslag till bolagsordning för aktiebolaget och sättet att utse ledamöter i aktiebolagets organ,

4) förslag till antalet aktier av olika slag i aktiebolaget,

5) förslag till eventuellt annat vederlag och, om vederlaget består av optionsrätter eller andra särskilda rättigheter som berättigar till aktier, de villkor som enligt 10 kap. 3 § i aktiebolagslagen är förenade med dessa,

6) förslag till fördelning av vederlaget och en redogörelse för fördelningsgrunderna,

7) utredning om eller förslag till de rättigheter som vid ändring av företagsformen tillkommer innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier i andelslaget,

8) förslag till aktiebolagets aktiekapital och eget kapital av annat slag,

9) utredning om andelslagets tillgångar, skulder och eget kapital och om de omständigheter som påverkar värderingen av dessa samt den inverkan som ändringen av företagsformen planeras få på aktiebolagets balansräkning,

10) utredning om sådana kapitallån beträffande vilka borgenärerna i enlighet med 4 § kan motsätta sig ändring av företagsformen,

11) utredning om eller förslag till särskilda förmåner och rättigheter för andelslagets förvaltningsrådsledamöter, styrelseledamöter, verkställande direktör och revisorer,

12) förslag till den planerade registreringstidpunkten för verkställandet av ändringen av företagsformen,

13) förslag till eventuella andra villkor för ändring av företagsformen.

Andelslagets styrelse ska utse en eller flera revisorer som ska lämna ett yttrande om förslaget. Om samtliga medlemmar och andra andelsägare och aktieägare i andelslaget ger sitt samtycke krävs inget yttrande. På yttranden tillämpas 20 kap. 4 § 1 mom.

I sådana fall som avses i 1 mom. tillämpas på handlingar som ska läggas fram för medlemmar och andra andelsägare och aktieägare och på framläggande och sändande av handlingar 20 kap. 11 §.

4 §

Medlemskapets upphörande och lösningsrätt

Den som är medlem i ett andelslag som ombildas till aktiebolag och som inte har biträtt ombildningsbeslutet har rätt att avgå ur andelslaget på det sätt som föreskrivs i 5 kap. 35 §.

Om medlemskapet upphör senare än 30 dagar efter andelsstämmans beslut om ändring av företagsform, har en före detta medlem rätt till vederlag enligt den godkända ombildningsplanen.

Ägare av aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier i andelslaget får kräva inlösen av sina rättigheter enligt vad som i 20 kap. 14 § föreskrivs om lösningsrätt vid fusion.

5 §

Beslut om ombildning av ett andelslag till öppet bolag, kommanditbolag eller enskild näringsidkare

Ett beslut om en sådan ändring av företagsformen som avses i 1 § 2 och 3 mom. kan fattas endast med samtycke av samtliga medlemmar, andelsägare och aktieägare samt innehavare av optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar och aktier.

Ett beslut om ändring av företagsform enligt 1 § 2 mom. ska innehålla bolagsavtalet för det öppna bolaget eller för kommanditbolaget.

I ett beslut om ändring av företagsform enligt 1 § 3 mom. ska den enskilda näringsidkarens firma nämnas.

6 §

Registrering av beslut

Andelslaget ska göra registeranmälan om ett beslut som gäller sådan ändring av företagsformen som avses i 1 § inom en månad från beslutet och hos registermyndigheten ansöka om en sådan kallelse som avses i 7 §. I annat fall förfaller beslutet. Om andelslaget ansöker om kallelse på borgenärerna innan beslutet registreras, ska registeranmälan samtidigt göras för det förslag som avses i 3 §.

7 §

Kallelse på borgenärerna

När registermyndigheten har fått en sådan ansökan som avses i 6 § ska den utfärda en kallelse på de av andelslagets borgenärer vars fordran har uppkommit före utfärdandet av kallelsen. Vid sådan ändring av företagsformen som avses i 1 § 1 mom. ska kallelse utfärdas på andelslagets borgenärer endast om

1) det sammanlagda beloppet av det bundna egna kapitalet i det aktiebolag som ska registreras är mindre än det sammanlagda belopp av andelslagets eget kapital från vilket överskott och annat fritt eget kapital har dragits av,

2) andelslaget med stöd av 4 § återbetalar andelar till högre belopp eller tidigare än vad som föreskrivs om återbetalning i 17 kap. 1—3 §, eller

3) det i andelslagets stadgar bestäms om medlemmarnas tillskottsplikt.

I kallelsen ska nämnas borgenärernas rätt att motsätta sig en ändring av företagsformen genom att skriftligen anmäla detta till registermyndigheten senast den dag som nämns i kallelsen. Registermyndigheten ska publicera kallelsen i den officiella tidningen senast tre månader före den utsatta dagen och registrera kallelsen på tjänstens vägnar.

Andelslaget ska senast en månad före den utsatta dagen sända ett skriftligt meddelande om kallelsen till de borgenärer enligt 1 mom. som är kända. En styrelseledamots eller verkställande direktörens intyg om att meddelandena har sänts ska ges in till registermyndigheten senast den utsatta dagen.

Registermyndigheten ska utan dröjsmål efter den utsatta dagen underrätta andelslaget om inkomna anmälningar om att borgenärer motsätter sig ansökan.

8 §

Förutsättningarna för och rättsverkningarna av registrering

Registermyndigheten ska registrera en sådan ändring av företagsformen som avses i 1 §, om ingen borgenär har motsatt sig ändringen eller om borgenärerna i enlighet med en domstols dom har fått betalning eller betryggande säkerhet för sina fordringar.

Om en borgenär har motsatt sig ändringen av företagsformen, förfaller ändringen en månad efter den utsatta dagen. Registermyndigheten ska dock skjuta upp behandlingen av ärendet, om andelslaget inom en månad från den utsatta dagen visar att det har väckt talan för fastställelse av att borgenären har fått betalning eller betryggande säkerhet för sin fordran, eller om andelslaget och borgenären tillsammans begär att behandlingen av ärendet ska skjutas upp.

Företagsformen kan ändras trots att andelslaget har försatts i likvidation, under förutsättning att andelslagets tillgångar inte har börjat skiftas mellan medlemmarna och andra andelsägare och aktieägare på det sätt som avses i 23 kap. 15 §.

Ändringen av företagsformen träder i kraft när den har registrerats. Samtidigt uppkommer rätten till sådan återbetalning av andel som avses i 4 § och den i stadgarna föreskrivna tillskottsplikten för medlemmarna upphör.

Genom registreringen av ändringen av företagsformen får andelslagets medlemmar samt andra ägare av andelar, aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier rätt till vederlag.

När ett andelslag ombildas till aktiebolag och samtycke till ändringen inte har fåtts av samtliga medlemmar samt andra ägare av andelar, aktier, optionsrätter och andra särskilda rättigheter som berättigar till andelar eller aktier, ska andelslagets styrelse och verkställande direktör vid det möte som hålls

av andelslagets medlemmar lämna redovisning, på vilken tillämpas vad som i 20 kap. 18 § föreskrivs om slutredovisningen för ett överlåtande andelslag.

9 §

Ombildning av ett andelslag till bostadsaktiebolag eller ömsesidigt fastighetsaktiebolag

Om andelslagets syfte enligt stadgarna är att äga och besitta minst en sådan byggnad eller del av en byggnad i fråga om vilken det i stadgarna bestämts att över hälften av lägenhetsytan ska vara lägenheter i medlemmars och andra andelsägares och aktieägares besittning, kan andelslaget ombildas till bostadsaktiebolag eller ömsesidigt fastighetsaktiebolag så att andelslagets medlemmar och andra andelsägare och aktieägare får aktiebolagets samtliga aktier som vederlag.

På ombildning av ett andelslag till bostadsaktiebolag eller ömsesidigt fastighetsaktiebolag tillämpas vad som ovan i detta kapitel föreskrivs om ombildning av ett andelslag till aktiebolag. I ett beslut om omvandling som avses i 2 § och i ett beslutsförslag som avses i 3 § ska dessutom finnas de uppgifter om bolagsordningen som anges i 1 kap. 13 § i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) och de uppgifter om avtalet om bolagsbildning som anges i 12 kap. 2 § i den lagen.

23 kap.

Upplösning av andelslag

Allmänna bestämmelser

1 §

Upplösning

Ett andelslag upplöses med iakttagande av vad som i detta kapitel föreskrivs om likvidationsförfarande.

Ett andelslag som har försatts i konkurs anses upplöst, om det inte finns tillgångar när konkursen avslutas eller om det under konkursen har bestämts hur de ska användas.

Ett andelslag kan upplösas också till följd av fusion eller delning. Bestämmelser om fusion finns i 20 kap. och om delning i 21 kap.

2 §

Avregistrering

Registermyndigheten ska avregistrera ett andelslag i stället för att försätta det i likvidation, om andelslagets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna eller om uppgifter om tillgångarnas storlek inte kan fås och ingen medlem, borgenär eller annan tar på sig ansvaret för likvidationskostnaderna.

Beslutsfattande

3 §

Andelslagets beslut om likvidation och ansökan om avregistrering

Andelsstämman beslutar om försättande av andelslaget i likvidation. Beslutet ska fattas med sådan kvalificerad majoritet som avses i 5 kap. 29 §. Andelsstämman kan också besluta att ansökan om likvidation eller om avregistrering ska göras hos registermyndigheten.

I 5 kap. 19—24 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem. Kallelse till den andelsstämma som beslutar om likvidationen ska utfärdas tidigast två månader och, om en längre tid inte bestämts i stadgarna, senast en månad före andelsstämman, den sista anmälningdagen enligt 5 kap. 8 § eller den i 15 kap. 2 § 2 mom. angivna dagen för andelslag som anslutits till värdeandelssystemet. I ett börsandelslag får kallelsen dock utfärdas tidigast tre månader före den ovan nämnda dagen. Utöver vad som bestäms i stadgarna ska en skriftlig kallelse sändas till varje medlem vars adress är känd för andelslaget.

4 §

Förordnande om likvidation eller avregistrering

Registermyndigheten ska försätta andelslaget i likvidation eller avregistrera det, om

1) andelslaget inte har någon i registret införd behörig styrelse,

2) andelslaget inte har någon sådan i registret införd företrädare som avses i 6 § i lagen angående rätt att idka näring (122/1919),

3) andelslaget trots registermyndighetens uppmaning inte har anmält sina bokslutshandlingar för registrering enligt 8 kap. 10 § inom ett år från utgången av räkenskapsperioden,

4) andelslaget har försatts i konkurs som har förfallit på grund av brist på medel, eller

5) andelslaget har ansökt om likvidation eller om avregistrering.

Ett förordnande om likvidation eller avregistrering ska utfärdas, om det inte innan ärendet avgörs visas att det inte längre finns någon grund för detta.

5 §

Rättelseuppmaning

Registermyndigheten ska i en sådan situation som avses i 4 § 1 mom. 1—3 punkten på lämpligt sätt uppmana andelslaget att avhjälpa brister i de uppgifter som har antecknats i registret. Om bristerna inte avhjälps, ska uppmaningen sändas till andelslaget skriftligen och av den ska framgå att andelslaget kan försättas i likvidation eller avregistreras om bristerna inte avhjälps senast den utsatta dagen. Uppmaningen ska publiceras i den officiella tidningen senast tre månader före den utsatta dagen. Samtidigt ska de medlemmar, andra andelsägare och aktieägare och borgenärer som vill framföra anmärkningar mot likvidationen eller avregistreringen uppmanas att göra detta skriftligen senast den utsatta dagen. Ärendet kan avgöras trots att det inte kan visas att andelslaget har tagit emot uppmaningen.

Registermyndigheten ska på tjänstens vägnar göra en anteckning i registret om en uppmaning som ska publiceras enligt 1 mom.

6 §

Rätten att inleda ett ärende

Ett ärende som gäller förordnande om likvidation eller avregistrering enligt 4 § kan inledas av styrelsen, en styrelseledamot, verkställande direktören, en revisor, en medlem, en borgenär eller någon annan vars rätt kan vara beroende av en behörig registeranteckning eller förordnandet om likvidation. Registermyndigheten kan ta upp ärendet till behandling också på eget initiativ.

Likvidationsförfarande

7 §

Likvidationsförfarandets syfte

Syftet med likvidationsförfarandet är att utreda andelslagets ekonomiska ställning, realisera en behövlig mängd egendom och betala andelslagets skulder samt att dela ut överskottet till medlemmarna eller andra, enligt vad som bestäms i stadgarna. Andelsstämman kan i enlighet med 19 § fatta beslut om att avsluta likvidationen och fortsätta med andelslagets verksamhet samt fatta de beslut som är nödvändiga i anslutning till detta.

Om likvidationsandelslagets tillgångar inte förslår till betalning av dess skulder, ska likvidatorerna ansöka om att andelslaget försätts i konkurs.

8 §

Likvidationens början

Likvidationen börjar när beslutet om den har fattats, om andelsstämman inte bestämmer ett senare datum för likvidationens början.

9 §

Val och förordnande av likvidatorer samt deras uppgifter

I samband med likvidationsbeslutet ska en eller flera likvidatorer väljas i stället för styrelsen samt i stället för en eventuell verkstäl-

lande direktör och ett eventuellt förvaltningsråd. På likvidatorerna tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om styrelsen och dess ledamöter, om inte något annat följer av bestämmelserna i detta kapitel. Genom beslutet återkallas de rättigheter att företräda andelslaget som enligt 6 kap. 27 § har getts en namngiven person, om inte annat framgår av beslutet.

Likvidatorerna sköter andelslagets angelägenheter under likvidationen. De ska så snart som möjligt realisera så mycket av andelslagets egendom som behövs för likvidationen samt betala andelslagets skulder. Andelslagets affärsverksamhet får fortsättas endast i den utsträckning som en ändamålsenlig likvidation kräver detta. Likvidatorernas mandattid fortsätter tills vidare.

Registermyndigheten ska förordna en behörig likvidator för ett andelslag som saknar en sådan. Ett sådant förordnande kan sökas av den vars rätt kan vara beroende av att andelslaget har en företrädare. Om andelslagets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna eller om uppgifter om tillgångarnas storlek inte kan fås och en medlem, borgenär eller någon annan inte tar på sig ansvaret för likvidationskostnaderna, ska registermyndigheten avregistrera andelslaget i stället för att förordna en likvidator.

10 §

Registrering av likvidationen och likvidatorerna

Likvidationen och likvidatorerna ska antecknas i registret. När andelsstämman har fattat beslut om att andelslaget ska gå i likvidation samt om likvidatorerna, ska likvidatorerna utan dröjsmål göra en registeranmälan om beslutet.

11 §

Bokslut för tiden före likvidationen

Likvidatorerna ska vid behov upprätta ett bokslut för den tid före likvidationen för vilken något bokslut ännu inte har lagts fram på andelsstämman. Om andelslaget enligt lag eller stadgarna är skyldigt att välja en revisor

eller en verksamhetsgranskare, ska bokslutet och verksamhetsberättelsen revideras eller granskas så som föreskrivs i 7 kap. Styrelseledamöterna och verkställande direktören ska mot ett skäligen arvode medverka till att bokslutet upprättas.

12 §

Andelsstämma under likvidationen

När andelslaget har gått i likvidation ska på andelsstämman tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om andelsstämma, om inte annat följer av bestämmelserna i detta kapitel.

Mandatiden för fullmäktigeledamöterna i ett andelslag i likvidation fortsätter till dess att likvidationen upphört. Fullmäktigesammanträdet kan dock besluta att stadgeenliga fullmäktigeval ordnas också under likvidationen.

13 §

Bokslut, verksamhetsberättelse, revision, verksamhetsgranskning och särskild granskning

Likvidatorerna ska för varje räkenskapsperiod upprätta ett bokslut och en verksamhetsberättelse, som ska läggas fram för godkännande på den ordinarie andelsstämman.

Revisorernas och verksamhetsgranskarnas uppdrag upphör inte när andelslaget försätts i likvidation. Vad som i 7 kap. föreskrivs om revision, verksamhetsgranskning och särskild granskning ska iakttas under likvidationen. Revisionsberättelsen och verksamhetsgranskningens berättelse ska dessutom innehålla ett uttalande om huruvida likvidationen har fördröjts onödigt och huruvida likvidatorerna i övrigt har handlat på behörigt sätt.

14 §

Offentlig stämning på borgenärerna

Likvidatorerna ska söka offentlig stämning på andelslagets borgenärer. Stämning söks hos registermyndigheten, som på tjänstens vägnar ska anteckna i registret att stämning har utfärdats. Bestämmelser om stämning

finns i övrigt i lagen om offentlig stämning (729/2003).

15 §

Betalning av skulder, skifte av tillgångar och klander av skifte

Efter den dag som utsatts i ansökan om offentlig stämning på andelslagets borgenärer ska likvidatorerna skifta andelslagets nettotillgångar efter att alla kända skulder blivit betalda. Om en skuld är tvistig eller inte har förfallit till betalning eller om den av någon annan orsak inte kan betalas, ska behövliga medel innehållas och återstoden skiftas. Medlemmar och andra som är berättigade till skiftesandelar har rätt att få en mot sina andelar, aktier och andra rättigheter svarande andel enligt 2 och 3 mom. av andelslagets nettotillgångar. Medlemmar och andra som är berättigade till skiftesandelar kan mot betryggande säkerhet få förskott på sina andelar.

Den mot en andel eller aktie svarande skiftesandelen av nettotillgångarna är högst det i andelskapitalet eller aktiekapitalet upptagna belopp av teckningspriset som betalats till andelslaget. De nettotillgångar som återstår efter det att beloppet av andelarnas och aktiernas skiftesandelar räknats ihop skiftas mellan medlemmarna i förhållande till medlemmarnas antal.

I stadgarna kan det bestämmas annat om beräkning av skiftesandelen, vilka som är berättigade till skiftesandelar samt om användning av nettotillgångarna för ett i stadgarna bestämt eller av andelsstämman beslutat ändamål.

Om en medlem eller någon annan som är berättigad till en skiftesandel vill klandra skiftet, ska talan mot andelslaget väckas inom tre månader från det att slutredovisningen lagts fram på andelsstämman.

En medlem eller någon annan som är berättigad till en skiftesandel och som inte har krävt den inom fem år från det att slutredovisningen lagts fram på andelsstämman har förverkat sin rätt till andelen. I 19 § föreskrivs om förfarandet när andelslaget får tillgångar efter upplösningen.

16 §

Slutredovisning

När likvidatorerna har fullgjort sitt uppdrag ska de utan ogrundat dröjsmål ge en slutredovisning för sin förvaltning genom att upprätta en berättelse över likvidationen i dess helhet. Berättelsen ska innehålla en redogörelse för skiftet av andelslagets tillgångar. Boksluten, verksamhetsberättelserna och eventuella revisionsberättelser för hela likvidationstiden ska fogas till berättelsen. Om andelslaget enligt lag eller stadgarna är skyldigt att välja en revisor eller en verksamhetsgranskare, ska berättelsen med bilagor överlämnas till andelslagets revisorer och verksamhetsgranskare, som inom en månad ska ge en revisionsberättelse eller verksamhetsgranskningsberättelse över slutredovisningen och förvaltningen under likvidationen.

Likvidatorerna ska efter de åtgärder som avses i 1 mom. utan dröjsmål kalla medlemmarna till andelsstämma för granskning av slutredovisningen. I 5 kap. 19—24 § föreskrivs om stämmokallelse och stämmohandlingar samt om framläggande och sändande av dem, dock så att på slutredovisningen tillämpas vad som föreskrivs om bokslut. Slutredovisningen ska anmälas för registrering enligt vad som föreskrivs i 8 kap. 10 §.

17 §

Upplösning

Andelslaget är upplöst när likvidatorerna har lagt fram slutredovisningen på andelsstämman. Likvidatorerna ska utan dröjsmål göra registeranmälan om upplösningen.

Efter upplösningen kan andelslaget inte förvärva rättigheter eller ingå förbindelser. De som efter upplösningen har beslutat om och företagit rättshandlingar på andelslagets vägnar är solidariskt ansvariga för dessa. Likvidatorerna kan dock vidta åtgärder för inledande av likvidation eller ansöka om att andelslaget försätts i konkurs. Motparten i ett avtal som har ingåtts med andelslaget efter att det upplösts kan frånträda avtalet om parten inte visste att bolaget var upplöst.

18 §

Fortsatt likvidation och efterlikvidation

Likvidationen ska fortsättas om det efter upplösningen av andelslaget framkommer nya tillgångar, om talan väcks mot andelslaget eller om det annars behövs likvidationsåtgärder. Likvidatorerna ska utan dröjsmål göra registeranmälan om att likvidationen fortsätter. Kallelse till den första andelsstämman efter att likvidationen återupptagits ska utfärdas i enlighet med stadgarna. Dessutom ska en skriftlig kallelse sändas till varje medlem vars adress är känd för andelslaget.

Om det dock inte anses nödvändigt att fortsätta likvidationen, kan likvidatorerna vidta de åtgärder som behövs i ärendet. Likvidatorerna ska utarbeta en redogörelse för sina åtgärder och sända den till medlemmarna och andra som är berättigade till skiftesandelar. Om en skiftesandel är obetydlig kan den redovisas till staten.

Likvidationen fortsätts inte om andelslagets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna eller om uppgifter om tillgångarnas storlek inte fås och en medlem, en borgenär eller någon annan inte tar på sig ansvaret för likvidationskostnaderna.

19 §

Avslutande av likvidation samt fortsatt verksamhet

Om andelsstämman har beslutat att andelslaget ska gå i likvidation, kan andelsstämman med sådan kvalificerad majoritet som avses i 5 kap. 29 § besluta att likvidationen avslutas och andelslagets verksamhet fortsätts. Om likvidationen grundar sig på en bestämmelse i stadgarna, kan ett beslut om fortsatt verksamhet fattas först efter det att bestämmelsen har ändrats. Likvidationen kan dock inte avslutas, om en sådan skiftesandel som avses i 15 § har betalats till en medlem eller till någon annan.

När ett beslut om avslutande av likvidationen har fattats ska en ledning utses för andelslaget enligt vad som föreskrivs i denna lag och bestäms i stadgarna.

Beslutet om avslutande av likvidationen och valet av ledning ska anmälas för registrering omedelbart efter det att ledningen valts. En offentlig stämning på andelslagets borgenärer förfaller när avslutandet av likvidationen har registrerats. Likvidatorerna ska ge en sådan slutredovisning över sin verksamhet som avses i 16 §.

Avregistrering

20 §

Tidpunkten för avregistrering

Ett andelslag är avregistrerat när beslutet om avregistreringen har antecknats i registret.

21 §

Företrädande av ett avregistrerat andelslag

Ett avregistrerat andelslag företräds vid behov av en eller flera företrädare. Företrädarna väljs och entledigas vid medlemmarnas möte på vilket tillämpas vad som föreskrivs om andelsstämma. I 22 § föreskrivs om företrädarnas behörighet att handla på andelslagets vägnar. På företrädare ska i övrigt tillämpas vad som föreskrivs om likvidatorer.

Om ett avregistrerat andelslag inte har någon företrädare, tillämpas 26 kap. 10 § 2 mom. på delgivning av stämning och på annan delgivning.

22 §

Ett avregistrerat andelslags rättsliga ställning

På ett avregistrerat andelslag tillämpas bestämmelserna om upplösta andelslag i 17 § 2 mom. Företrädare för andelslaget är dock de företrädare som avses i 21 § 1 mom.

Företrädarna för ett avregistrerat andelslag kan trots vad som föreskrivs i 1 mom. vidta åtgärder som är nödvändiga för betalning av

andelslagets skulder eller för bevarande av värdet på andelslagets egendom. Åtgärder som har vidtagits för andelslagets räkning ska vid behov antecknas i andelslagets bokföring. I företagsinteckningslagen föreskrivs om avregistreringens betydelse för en företagsintecknings giltighet.

Ett avregistrerat andelslags tillgångar kan inte utan likvidation skiftas mellan medlemmarna eller andra som är berättigade till skiftesandel. Andelslagets företrädare kan dock fem år efter avregistreringen till medlemmarna eller andra som är berättigade till skiftesandel betala ut deras andelar av andelslagets tillgångar, om tillgångarna inte överstiger 8 000 euro och andelslaget inte har kända skulder. De som fått en andel av tillgångarna svarar med beloppet av de mottagna tillgångarna för betalningen av andelslagets skulder.

Om likvidationsåtgärder behövs efter det att andelslaget avregistrerats, ska registermyndigheten på ansökan av den vars rätt ärendet gäller försätta andelslaget i likvidation. Ett sådant förordnande ska emellertid inte ges, om andelslagets tillgångar inte förslår till betalning av likvidationskostnaderna eller om uppgift inte kan fås om tillgångarnas storlek och ingen medlem, borgenär eller annan person tar på sig ansvaret för likvidationskostnaderna.

Minskning av andelslagets tillgångar samt sanering och konkurs

23 §

Minskning av andelslagets tillgångar

Om andelslagets styrelse konstaterar att andelslagets eget kapital är negativt, ska den utan dröjsmål göra en registeranmälan om förlusten av andelskapitalet. Registeranteckningen om förlusten av andelskapitalet och aktiekapitalet kan strykas till följd av en registeranmälan från andelslaget, om andelslagets eget kapital på det sätt som framgår av en till registeranmälan fogad balansräkning och annan utredning enligt 2 mom. utgör över hälften av det sammanlagda beloppet av

andelskapitalet och aktiekapitalet. Om andelslaget enligt lag eller stadgarna är skyldigt att välja en revisor eller en verksamhetsgranskare, ska balansräkningen och utredningen ha genomgått revision av revisorn eller granskning av verksamhetsgranskaren.

När beloppet av eget kapital beräknas enligt 1 mom. hänförs kapitallån som avses i 12 kap. till det egna kapitalet. Den ackumulerade differensen mellan bokförda och planliga avskrivningar på andelslagets egendom (*avskrivningsdifferens*) samt frivilliga reserver ska dessutom beaktas som ökning av andelslagets eget kapital. Om det sannolika överlåtelsepriset på andelslagets egendom inte bara tillfälligt är betydligt högre än bokföringsvärdet, får även skillnaden mellan det sannolika överlåtelsepriset och bokföringsvärdet beaktas som ökning av det egna kapitalet. Vid dessa ökning av det egna kapitalet ska särskild försiktighet iaktas och en motiverad redogörelse om dem lämnas i verksamhetsberättelsen eller i enlighet med 8 kap. 5 § 1 mom. i noter till balansräkningen.

Om styrelsen i ett börsandelslag konstaterar att andelslagets eget kapital utgör mindre än hälften av det sammanlagda beloppet av andelskapitalet och aktiekapitalet, ska styrelsen utan dröjsmål upprätta ett bokslut och en verksamhetsberättelse för att klarlägga andelslagets ekonomiska ställning. Om andelslagets eget kapital enligt balansräkningen utgör mindre än hälften av det sammanlagda beloppet av andelskapitalet och aktiekapitalet, ska styrelsen utan dröjsmål sammankalla andelsstämman för att besluta om eventuell sanering av andelslagets ekonomi. Andelsstämman ska hållas inom tre månader från det att bokslutet upprättats. Bestämmelser om framläggande av bokslutet och verksamhetsberättelsen och sändande av dem till medlemmarna finns i 5 kap. 23 och 24 §.

24 §

Företagssanering

Ansökan om inledande av ett sådant förfarande som avses i lagen om företagssanering

kan göras genom beslut av andelsstämman. Också styrelsen kan göra ansökan, om ärendet brådskar. Styrelsen ska då utan dröjsmål sammankalla andelsstämman för att behandla frågan om fortsättande av ansökan.

25 §

Konkurs

Andelslagets egendom kan avträdas till konkurs genom beslut av styrelsen eller, om andelslaget har gått i likvidation, med stöd av likvidatorernas beslut. Under konkursen företräds andelslaget som konkursgäldenär av styrelsen och verkställande direktören eller av de likvidatorer som utsetts innan konkursen började. Under konkursen kan nya styrelseledamöter eller nya likvidatorer väljas.

Om det inte återstår några tillgångar när konkursen avslutas eller om det under konkursen har bestämts om användningen av de återstående tillgångarna, anses andelslaget upplöst så snart slutredovisningen har godkänts.

Om det när konkursen avslutas återstår andra tillgångar än sådana som ska användas under konkursen och andelslaget inte hade försatts i likvidation när dess egendom avträdades till konkurs, ska styrelsen utan dröjsmål sammankalla andelsstämman för att besluta om andelslagets verksamhet ska fortsätta eller om andelslaget ska gå i likvidation. Om andelsstämman beslutar fortsätta andelslagets verksamhet, ska styrelsen utan dröjsmål göra registeranmälan om detta. Om andelslaget var i likvidation när det försattes i konkurs ska 18 § iaktas.

Om andelslagets konkurs har avslutats och nya tillgångar framkommer gäller vad som i 19 kap. i konkurslagen föreskrivs om utredning i efterhand. Om andelslaget efter konkursen fortfarande har tillgångar, ska det förfaras på det sätt som föreskrivs i 3 mom.

VI AVDELNINGEN

PÅFÖLJDER OCH RÄTTSSKYDD

24 kap.

Klander av beslut

1 §

Klander av stämmobeslut

En medlem kan genom talan mot andelslaget klandra ett stämmobeslut, om

1) procedurbestämmelserna i denna lag eller i stadgarna inte har iakttagits vid behandlingen av ett ärende och felet har kunnat påverka beslutets innehåll eller medlemmarnas rätt i övrigt, eller

2) beslutet i något annat avseende strider mot denna lag eller mot stadgarna.

Klandertalan ska väckas inom tre månader från det att beslutet fattades. Om talan inte väcks inom föreskriven tid anses beslutet vara giltigt.

Andelsägare och aktieägare kan klandra ett stämmobeslut på det sätt som föreskrivs i 1 och 2 mom. I stadgarna kan andelsägars och aktieägars klanderrätt begränsas i fråga om andra än i 5 kap. 32 § avsedda beslut.

2 §

Ogiltiga stämmobeslut

Ett stämmobeslut som avses i 1 § 1 mom. är ogiltigt, om

1) kallelse till stämman inte har utfärdats eller om bestämmelser och föreskrifter om stämmokallelse har överträtts i något väsentligt avseende,

2) det enligt 5 kap. krävs samtycke för beslutet av samtliga eller vissa medlemmar, och samtycke saknas,

3) beslutet klart strider mot den likställighetsprincip som avses i 1 kap. 7 § och samtycke av en medlem saknas, eller

4) beslutet enligt lag inte skulle ha fått fattas ens med samtliga medlemmars samtycke.

På ett sådant beslut tillämpas inte vad som i 1 § 2 mom. föreskrivs om väckande av klandertalan inom föreskriven tid. Talan som

gäller ett beslut om fusion, delning eller ändring av företagsform får dock inte väckas när över sex månader har förflutit från det att fusionen, delningen eller ändringen av företagsformen registrerats.

3 §

Styrelsebeslut som kan jämföras med ogiltiga stämmobeslut

Om ett beslut som styrelsen med stöd av ett bemyndigande har fattat i ett ärende som ankommer på andelsstämman är ett sådant som anges i 2 § 1 mom. 2—4 punkten, ska det som föreskrivs om motsvarande stämmobeslut tillämpas på beslutet.

4 §

Domens innehåll och verkningar

Genom en dom med anledning av en klandertalan kan ett beslut förklaras ogiltigt eller ändras på yrkande av käranden. På yrkande av käranden kan andelslaget samtidigt förbjudas att verkställa ett ogiltigt beslut. Beslutet kan ändras endast om domstolen kan konstatera vilket innehåll det borde ha haft.

En dom genom vilken ett stämmobeslut har förklarats ogiltigt eller ändrats gäller även gentemot de medlemmar, andelsägare och aktieägare som inte har förenat sig om talan.

25 kap.

Skadestånd

1 §

Ledningens skadeståndsskyldighet

En styrelseledamot, en förvaltningsrådsledamot och verkställande direktören ska ersätta skada som de i sitt uppdrag, i strid med den omsorgsplikt som anges i 1 kap. 8 §, uppsåtligen eller av oaktsamhet har orsakat andelslaget.

En styrelseledamot, en förvaltningsrådsledamot och verkställande direktören ska också ersätta skada som de i sitt uppdrag annars i strid med denna lag eller stadgarna uppsåtli-

gen eller av oaktsamhet har orsakat andelslaget, en medlem eller någon annan.

Om skadan har orsakats genom överträdelse av denna lag på annat sätt än endast genom överträdelse av de principer som avses i 1 kap. eller om skadan har orsakats genom överträdelse av en bestämmelse i stadgarna, anses skadan ha orsakats genom oaktsamhet, om inte den som är ansvarig för förfarandet visar att han eller hon har handlat omsorgsfullt. Detsamma gäller skada som har orsakats genom en åtgärd till förmån för en sådan andelslaget närstående person som avses i 8 kap. 6 § 2 mom.

2 §

Medlemmars, fullmäktigeledamöters, andelsägares och aktieägares skadeståndsskyldighet

En medlem ska ersätta skada som han eller hon genom att medverka till en överträdelse av denna lag eller stadgarna uppsåtligen eller av oaktsamhet har orsakat andelslaget, en annan medlem eller någon annan. Detsamma gäller fullmäktigeledamöter.

Skada som har orsakats genom en åtgärd till förmån för en sådan andelslaget närstående person som avses i 8 kap. 6 § 2 mom. anses ha orsakats av oaktsamhet, om inte medlemmen visar att han eller hon har handlat omsorgsfullt. Detsamma gäller skada som har orsakats av en fullmäktigeledamot.

På skadeståndsansvaret för en fullmäktigeledamot, en andelsägare och en aktieägare tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om andelslagsmedlemmars skadeståndsansvar.

3 §

Skadeståndsskyldighet för stämмоordföranden och fullmäktigesammanträdets ordförande

Stämмоordföranden ska ersätta skada som han eller hon i sitt uppdrag genom överträdelse av denna lag eller stadgarna uppsåtligen eller av oaktsamhet har orsakat andelslaget, en medlem eller någon annan. Detsamma gäller fullmäktigesammanträdets ordförande.

4 §

Revisorers och verksamhetsgranskares skadeståndsskyldighet

Bestämmelser om revisorers skadeståndsskyldighet finns i 51 § i revisionslagen.

En verksamhetsgranskare är skyldig att ersätta skada som han eller hon vid skötseln av sitt uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet har orsakat andelslaget. Verksamhetsgranskaren ska också ersätta skada som han eller hon på något annat sätt i sitt uppdrag genom överträdelse av denna lag eller stadgarna uppsåtligen eller av oaktsamhet har orsakat andelslaget, en medlem eller någon annan.

Om skadan har orsakats genom överträdelse av denna lag på annat sätt än endast genom överträdelse av bestämmelserna i 1 kap. om centrala principer för verksamheten eller om skadan har orsakats genom överträdelse av en bestämmelse i stadgarna, anses skadan ha orsakats genom oaktsamhet, om inte den som är ansvarig för förfarandet visar att han eller hon har handlat omsorgsfullt.

5 §

Jämkning och fördelning av skadeståndsansvar

Bestämmelser om jämkning av skadestånd och fördelning av skadeståndsansvaret mellan två eller flera ersättningsskyldiga finns i 2 och 6 kap. i skadeståndslagen (412/1974).

6 §

Beslutsfattandet i andelslaget

Beslut i ärenden som gäller rätt till skadestånd enligt 1—3 § samt enligt 51 § i revisionslagen fattas av styrelsen i enlighet med 6 kap. 2 §. Beslut i sådana ärenden kan dock fattas också av andelsstämman.

Andelsstämmans beslut om att bevilja en styrelseledamot, en förvaltningsrådsledamot eller verkställande direktören ansvarsfrihet är inte bindande, om andelsstämman inte har getts väsentligen riktiga och tillräckliga uppgifter om det beslut eller den åtgärd som ligger till grund för ersättningsskyldigheten. Ett

beslut om beviljande av ansvarsfrihet är inte bindande för andelslagets konkursbo eller en sådan utredare som avses i lagen om företagssanering, om andelslaget försätts i konkurs eller saneringsförfarande inleds på en ansökan som görs inom två år från beslutet.

7 §

Medlemmars, fullmäktigeledamöters, andelsägares och aktieägares rätt att föra talan för andelslaget

En eller flera medlemmar har med stöd av 1—3 § i detta kapitel eller med stöd av 51 § i revisionslagen rätt att i sitt eget namn föra skadeståndstalan för andelslagets räkning, om det när talan väcks är sannolikt att andelslaget inte ser till att skadeståndsanspråket fullföljs och om

1) kärandena då innehar minst en fjärdedel eller en i stadgarna angiven mindre del av andelslagets totala röstetal, eller

2) det visas att underlåtelse att fullfölja skadeståndsanspråket skulle strida mot likställighetsprincipen enligt 1 kap. 7 §.

Andelslaget ska ges tillfälle att bli hört i ärendet, om detta inte är uppenbart onödigt. De medlemmar som för talan svarar själva för rättegångskostnaderna men har rätt att få dem ersatta av andelslaget, om de medel som genom rättegången vunnits till andelslaget räcker för ändamålet.

Om den ersättningskyldige genom andelsstämmans beslut har beviljats ansvarsfrihet, ska talan väckas inom tre månader från andelsstämmans beslut. Om det vid samma andelsstämma så som föreskrivs i 7 kap. 15 § har lagts fram och biträts ett förslag om särskild granskning, kan talan dock alltid väckas inom tre månader från det att granskningsyttrandet har lagts fram på andelsstämman eller ansökan om förordnande av en granskare avslagits.

En medlem har inte rätt till ersättning för skada som orsakats andelslaget.

På fullmäktigeledamöters rätt att föra talan och få ersättning tillämpas vad som i 1—4 mom. föreskrivs om medlemmars rätt. På andelsägares och aktieägares rätt att föra talan och få ersättning tillämpas vad som i

1 mom. 2 punkten och i 2—4 mom. föreskrivs om medlemmars rätt.

8 §

Preskription av talerätt

En talan enligt detta kapitel eller 51 § i revisionslagen ska för icke-straffbara gärningar väckas

1) mot en styrelseledamot, en förvaltningsrådsledamot eller verkställande direktören inom fem år från utgången av den räkenskapsperiod under vilken det beslut som ligger till grund för talan fattades eller den åtgärd som ligger till grund för talan vidtogs,

2) mot en revisor eller en verksamhetsgranskare inom fem år från det att den revisionsberättelse, den verksamhetsgranskingsberättelse, det yttrande eller det intyg som ligger till grund för talan lades fram, och

3) mot en andelslagsmedlem, en fullmäktigeledamot, en andelsägare eller en aktieägare eller mot ordföranden för andelsstämman eller för fullmäktigesammanträdet inom fem år från det beslut eller den åtgärd som ligger till grund för talan.

9 §

Bestämmelsernas tvingande natur

Den rätt till skadestånd som tillkommer andelslaget enligt detta kapitel eller enligt 51 § i revisionslagen kan inte begränsas i stadgarna, om skadan

1) har orsakats genom överträdelse av bestämmelser från vilka avvikelser inte får göras genom en bestämmelse i stadgarna, eller

2) annars har orsakats uppsåtligt eller av grov oaktsamhet.

Andelslagets rätt till skadestånd kan genom stadgarna begränsas endast med samtycke av alla medlemmar, andelsägare och aktieägare.

Den rätt till skadestånd eller den talerätt som tillkommer en medlem, en andelsägare, en aktieägare eller någon annan enligt detta kapitel eller enligt 51 § i revisionslagen kan inte begränsas i stadgarna.

26 kap.

Avgörande av tvister*Domstolsförfarandet*

1 §

Behöriga domstolar

Trots vad som i 10 kap. i rättegångsbalken föreskrivs om forum i tvistemål får ärenden som gäller tillämpningen av denna lag också prövas av tingsrätten på andelslagets hemort.

2 §

Ärenden som ska behandlas skyndsamt

Ett ärende ska behandlas skyndsamt, om det gäller betalning eller betryggande säkerhet och om en dom i ärendet enligt 18 kap. 5 §, 20 kap. 16 §, 21 kap. 16 § eller 22 kap. 8 § är en förutsättning för registrering.

Ett i 24 kap. angett ärende som gäller klander av ett beslut ska behandlas skyndsamt.

Skiljeförfarande

3 §

Skiljeförfarande enligt stadgarna

En bestämmelse i stadgarna om behandling av tvister i skiljeförfarande är i enlighet med lagen om skiljeförfarande (967/1992) på samma sätt som ett skiljeavtal bindande för andelslaget, en medlem, styrelsen, förvaltningsrådet, en styrelseledamot, en förvaltningsrådsledamot, verkställande direktören, en revisor och en verksamhetsgranskare. En bestämmelse i stadgarna om behandling av sådana tvistemål i skiljeförfarande som gäller lösningsrätt eller lösenbelopp till följd av en sådan inlösenklausul som avses i 4 kap. 5 eller 6 § är på motsvarande sätt bindande för parterna i tvistemålet.

En sådan bestämmelse i stadgarna som avses i 1 mom. tillämpas dock endast när grunden för talan har uppkommit efter registreringen av bestämmelsen.

4 §

Lagstadgat skiljeförfarande

Meningsskiljaktigheter som gäller lösningsrätt och lösenbelopp enligt 20 kap. 14 §, 21 kap. 14 § och 22 kap. 4 § ska överlämnas till skiljemän för avgörande enligt vad som föreskrivs i 4—8 § i detta kapitel.

Till den del något annat inte följer av bestämmelserna i detta kapitel ska lagen om skiljeförfarande iakttas.

5 §

Inledande av lagstadgat skiljeförfarande

Centralhandelskammarens inlösningsnämnd ska på ansökan av en part utse ett tillräckligt antal opartiska och oavhängiga skiljemän som har den sakkunskap som uppdraget kräver och, i det fall att flera skiljemän utses, förordna en ordförande för dem. I ansökan ska sökandens lösningsanspråk specificeras och motiveras.

Skiljeförfarandet inleds när ansökan eller en kopia av den delges motparten.

6 §

Kostnaderna för det lagstadgade skiljeförfarandet

Inlösaren svarar för kostnaderna för skiljeförfarandet, om skiljemännen inte av någon särskild anledning anser det skäligt att bestämma något annat.

7 §

Andra bestämmelser om det lagstadgade skiljeförfarandet

Under skiljeförfarandet ska delgivningar tillställas och exemplar av skiljedomen ges dem som har fört talan i skiljedomstolen eller annars i detta syfte anmält sig till skiljedomstolen.

Skiljemännen ska anmäla skiljedomen för registrering inom två veckor efter det att den getts. Till registeranmälan ska fogas en utredning om att exemplar av skiljedomen har

lämnats ut i enlighet med 1 mom. Om skiljedomen inte anmäls för registrering inom den nämnda tiden kan anmälan göras också av en part.

8 §

Överklagande av skiljedom som baserar sig på lagstadgat skiljeförfarande

Den som är missnöjd med en skiljedom får överklaga den genom besvär hos tingsrätten på andelslagets hemort. Tingsrätten ska när den behandlar besvären iaktta bestämmelserna om behandling av ansökningsärenden i 8 kap. i rättegångsbalken. Besvärsskriften med en kopia av skiljedomen ska ges in till tingsrätten senast 60 dagar efter registreringen av skiljedomen.

Tingsrättens beslut i ärendet får överklagas genom besvär hos högsta domstolen om denna meddelar besvärstillstånd med stöd av 30 kap. 3 § i rättegångsbalken. Vid överklagandet ska iakttas vad som i 30 kap. i rättegångsbalken föreskrivs om fullföljd i ärende som hovrätten handlagt i andra instans. Vad som föreskrivs om hovrätten gäller då tingsrätten.

Om en skiljedom inte överklagas ska på verkställandet av den tillämpas 2 kap. 19 § i utsökningsbalken (705/2007).

9 §

Betalning av lösenbelopp och övergång av rättigheter

Vid inlösen enligt 4 § ska lösenbeloppet betalas inom en månad efter det att domen genom vilken lösenbeloppet bestämts har vunnit laga kraft. En aktie övergår till inlösaren genom betalning av lösenbeloppet.

Lösenbeloppet kan betalas genom deponering hos regionförvaltningsverket på andelslagets hemort så som föreskrivs i lagen om deponering av pengar, värdeandelar, värdepapper eller handlingar som betalning eller till befrielse från annan fullgörelseskyldighet (281/1931), om de förutsättningar som avses i 1 § i den lagen är uppfyllda. Inlösaren får i

så fall inte förbehålla sig rätt att återfå lösenbeloppet.

Innehav av ett aktiebrev som har utfärdats över en aktie medför efter deponering som avses i 2 mom. endast rätt till lösenbeloppet. Inlösaren har rätt att i stället för ett tidigare utfärdat aktiebrev få ett nytt aktiebrev, på vilket det ska göras en anteckning om att det ersätter det tidigare aktiebrevet. Om det föregående aktiebrevet därefter överläts till inlösaren ska det ogiltigförklaras.

Övriga bestämmelser

10 §

Delgivningar med andelslaget

En stämning och annan delgivning anses ha kommit till andelslagets kännedom då den har delgetts en styrelseledamot, verkställande direktören eller någon annan person som enligt denna lag är berättigad att ensam eller tillsammans med någon annan företråda andelslaget.

Om ingen av de företrädare för andelslaget som avses i 1 mom. är antecknad i handelsregistret, kan delgivningen ske genom att handlingarna överlämnas till någon av andelslagets anställda eller, om en sådan person inte påträffas, till polismyndigheten på andelslagets hemort med iakttagande dessutom av 11 kap. 7 § 2—4 mom. i rättegångsbalken.

11 §

Underrättelse om avgöranden

Om ett avgörande gäller en omständighet som ska antecknas i handelsregistret, ska domstolen eller skiljedomstolen utan ogrundat dröjsmål underrätta registermyndigheten om sitt avgörande. Domstolen ska göra registeranmälan också om att dess avgörande har vunnit laga kraft.

27 kap.

Straffbestämmelser

1 §

Andelslagsbrott

Den som uppsåtligen

1) bryter mot bestämmelserna om revisorsyttranden enligt 20 kap. 4 §, 21 kap. 4 § eller 22 kap. 3 §,

2) är mellanhand för någon annan i syfte att kringgå vad som i denna lag eller i stadgarna föreskrivs om begränsning av rösträtt, eller som

3) kränker en medlems, en annan andelsägares eller aktieägares skydd eller borge-närsskyddet genom att betala ut andelslagets medel i strid med denna lag,

ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för andelslagsbrott dömas till böter eller fängelse i högst ett år.

2 §

Andelslagsförseelse

Den som uppsåtligen

1) underlåter att föra medlems- eller ägarförteckning eller att hålla dem tillgängliga så som bestämmelserna i 4 kap. förutsätter,

2) bryter mot vad som i 5 kap. 25 § 4 mom. eller i 41 § 1 mom. föreskrivs om att hålla andelsstämman eller fullmäktigesammanträdet protokoll tillgängliga,

3) bryter mot vad som i denna lag föreskrivs om upprättande av bokslut, verksamhetsberättelse eller koncernbokslut eller om slutredovisning vid ett andelslags fusion, delning, ombildning till aktiebolag eller likvidation,

ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs någon annanstans i lag, för andelslagsförseelse dömas till böter.

För andelslagsförseelse döms också den som av grov oaktsamhet förfar på det sätt som avses i 1 mom. 3 punkten.

VII AVDELNINGEN

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER

28 kap.

Ikraftträdande

1 §

Ikraftträdandebestämmelse

Om ikraftträdandet av denna lag bestäms särskilt genom lag.

2.

Lag**om införande av lagen om andelslag**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Ikraftträdande av lagen om andelslag

Lagen om andelslag (/), nedan den nya lagen, träder i kraft den 20 . Genom den nya lagen upphävs lagen angående införande av lagen om andelslag (248/1954), lagen om andelslag (1488/2001), nedan den gamla lagen, samt lagen om införande av lagen om andelslag (1489/2001).

Den nya lagen tillämpas också på andelslag som har bildats före lagens ikraftträdande, om inte annat följer av denna lag.

Om det i någon annan lag eller i bestämmelser som utfärdats med stöd av den lagen hänvisas till en bestämmelse i den gamla lagen ska hänvisningen anses avse en hänvisning till motsvarande bestämmelser i den nya lagen, om inte något annat följer av denna lag.

2 §

Bildande av andelslag

På bildande och registrering av andelslaget tillämpas den gamla lagen, om stiftelseurkunden har undertecknats före den nya lagens ikraftträdande och annat inte följer av denna lag.

3 §

Andelslagets stadgar

I stället för en i stadgarna ingående bestämmelse som strider mot den nya lagen ska

den nya lagen tillämpas, om inte annat följer av denna lag. En ändring av en mot den nya lagen stridande bestämmelse i stadgarna så att de stämmer överens med den nya lagen ska anmälas för registrering samtidigt som andra ändringar av stadgarna anmäls för registrering, dock senast tre år efter lagens ikraftträdande. Registermyndigheten kan förena andelslagets förpliktelse med vite.

Stadgar som strider mot den nya lagen och som anmälts för registrering efter den nya lagens ikraftträdande kan inte registreras, om inte annat följer av denna lag.

Andelslaget kan efter det att den nya lagen har stadfästs och publicerats men innan den har trätt i kraft, med iakttagande av den nya lagen besluta ändra sina stadgar i överensstämmelse med den nya lagen. Beslutet kan anmälas för registrering före den nya lagens ikraftträdande och registreras så att ändringen av stadgarna träder i kraft samma dag som den nya lagen.

4 §

Tillämpning av tidigare lag på vissa bestämmelser i stadgarna

Insatsen i andelslaget, tilläggsinsatsen, placeringsinsatsen och reservfonden får vara angivna i finska mark liksom även andra belopp i stadgarna, om andelslagets stiftelseurkund har undertecknats före den 1 januari 2002. Reservfondens minimibelopp och det belopp som i den nya lagen uppgetts i euro omvandlas till finska mark enligt den slutliga växelkurs som Europeiska unionens råd givit

med stöd av artikel 123.4 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

5 §

Andelsbrev och andra bevis över andelsrättigheter

Sådana andels-, tilläggsandels- och placeringsandelsbrev, bevis och interimsbevis som berättigar till utdelningsbart överskott eller till nya andelar samt optionsbevis som är giltiga vid den nya lagens ikraftträdande är fortfarande giltiga.

Andels-, tilläggsandels- och placeringsandelsbrev ska kompletteras i överensstämmelse med 4 kap. 9 § 2 och 3 mom. i den nya lagen, om de läggs fram för andelslaget eller om andelslaget lämnar ut dem efter den nya lagens ikraftträdande.

6 §

Värdeandelssystemet

Om andelsstämmans beslut om anslutning av andelar, tilläggsandelar eller placeringsandelar till värdeandelssystemet eller avförande av andelar, tilläggsandelar eller placeringsandelar ur värdeandelssystemet har fattats före den nya lagens ikraftträdande, ska den gamla lagens 21 a kap., med undantag av 6 § 2 mom, tillämpas på anslutningen eller avförandet.

Andelsstämman kan dock i enlighet med 15 kap. 10 § 2 mom. i den nya lagen besluta om förverkande av andelar, tilläggsandelar eller placeringsandelar och på dessa baserade rättigheter efter det att tio år förflutit från anmälningdagen och den nya lagens ikraftträdande.

7 §

Medlems- och ägarförteckning

En medlems adress behöver inte antecknas i medlemsförteckningen, om beslutet om antagning av medlemmen har fattats före 2002.

8 §

Andelsstämman

Om andelsstämman har fattat ett beslut före den nya lagens ikraftträdande, ska den gamla lagen tillämpas på beslutet, registreringarna i samband med beslutet och förfarandet i övrigt samt på en medlems extra rätt att avgå och att få återbetalning som baserar sig på stämmobeslutet, om inte annat följer av denna lag.

Om andelsstämman fattar ett beslut efter den nya lagens ikraftträdande, ska den nya lagen redan före ikraftträdandet tillämpas på stämmokallelsen och stämmohandlingarna samt på anmälan till och deltagande i stämman.

9 §

Styrelsens beslut med stöd av bemyndigande

Om styrelsen med stöd av andelsstämmans bemyndigande har fattat ett beslut före den nya lagens ikraftträdande, ska den gamla lagen tillämpas på beslutet, registreringarna i samband med beslutet och förfarandet i övrigt, om inte annat följer av denna lag.

Om andelsstämman före den nya lagens ikraftträdande har beslutat om ett bemyndigande i enlighet med den gamla lagen för styrelsen att emittera nya andelar, tilläggsandelar eller placeringsandelar eller emittera optionsrätter eller teckna konvertibelt lån, förvärva eller lösa in egna andelar, tilläggsandelar eller placeringsandelar eller avyttra egna placeringsandelar, ger detta styrelsen rätt att efter ikraftträdandet besluta om motsvarande åtgärder enligt den nya lagen. Ett sådant bemyndigande upphör dock senast tre år efter den nya lagens ikraftträdande.

Andelsstämman kan efter det att den nya lagen har stadfästs och publicerats, i enlighet med den lagen bemyndiga styrelsen att efter ikraftträdandet besluta om andels- och aktieemission, emission av optionsrätter och andra särskilda rättigheter, ökning av andels- och aktiekapitalet, utdelning av överskott eller utdelning från fonden för fritt eget kapital eller om förvärv eller inlösen av egna andelar eller aktier. På förfarandet vid andelsstäm-

man ska då den nya lagen tillämpas redan före ikraftträdandet, med undantag för bestämmelserna om hur och när kallelse till stämman ska ske och hur handlingarna ska läggas fram.

10 §

Revision, verksamhetsgranskning och särskild granskning

Bestämmelserna om verksamhetsgranskning i den nya lagen tillämpas på granskningen av en räkenskapsperiod som inleds efter den nya lagens ikraftträdande. Om ett andelslag inte enligt lag eller på basis av bestämmelser om revisorer och revision som införts i stadgarna före denna lags ikraftträdande är skyldigt att välja en revisor enligt revisionslagen (459/2007), ska andelslaget välja en verksamhetsgranskare eller en revisor enligt revisionslagen. Stadgarnas bestämmelser om revision anses då gälla också verksamhetsgranskning. På motsvarande sätt får ett andelslag som andra revisor välja en verksamhetsgranskare, om andelslaget är skyldigt att välja revisor och om det i andelslagets stadgar före denna lags ikraftträdande har införts en bestämmelse om flera revisorer. Om andelslaget enligt en bestämmelse som tagits in i stadgarna före denna lags ikraftträdande inte är skyldigt att välja revisor, är andelslaget inte heller skyldigt att välja verksamhetsgranskare.

Det som i 7 kap. 15 § 3 mom. i den nya lagen föreskrivs om verkställbarheten av regionförvaltningsverkets beslut ska tillämpas, om en ansökan om särskild granskning ges in till regionförvaltningsverket efter den nya lagens ikraftträdande.

11 §

Överkursfond

Överkursfonden utgör sådant bundet eget kapital som avses i den nya lagens 8 kap. 1 §.

Överkursfonden kan minskas med iakttagande av vad som i den nya lagens 18 kap. föreskrivs om minskning av reservfonden.

Aktiekapitalet kan ökas genom överföring av medel från överkursfonden med iaktta-

gande av vad som i den nya lagens 11 kap. föreskrivs om fondförhöjning. En sådan ökning av aktiekapitalet beaktas inte vid tillämpning av den nya lagens 18 kap. 2 §.

12 §

Bokslut och verksamhetsberättelse

Bestämmelserna om bokslut och verksamhetsberättelse och registrering av bokslutshandlingar i 8 kap. i den nya lagen tillämpas på bokslutet och verksamhetsberättelsen senast i fråga om den räkenskapsperiod som börjar efter den nya lagens ikraftträdande. På det bokslut och den verksamhetsberättelse som upprättas före övergången till tillämpning av den nya lagen tillämpas den gamla lagen.

Bestämmelserna om aktier i 8 kap. 8 § i den nya lagen tillämpas också på placeringsandelar.

13 §

Andelar

Om andelar, tilläggsandelar eller placeringsandelar har emitterats på ett sätt som motsvarar den nya lagens 9 kap. 20 § innan den nya lagen trätt i kraft, beräknas den tidsfrist på tio år som avses i den paragrafen från den nya lagens ikraftträdande.

14 §

Anslutningsavgifter

Om en sådan stadgebestämmelse om anslutningsavgift som avses i 9 kap. 4 § i den gamla lagen har anmälts för registrering före den nya lagens ikraftträdande, är bestämmelsen fortfarande giltig, och en anslutningsavgift som har betalats till andelslaget på basis av den återbetalas inte, om inte annat bestäms i stadgarna.

I fråga om en anslutningsavgift som avses i 1 mom. ska det i stadgarna bestämmas följande:

1) grunden för anslutningsavgiften och tiden och sättet för betalning av den, eller

2) att andelsstämman beslutar om uttag av anslutningsavgift eller bemyndigar styrelsen att besluta om detta.

Det bemyndigande som avses i 2 mom. 2 punkten kan ges för högst fem år från andelsstämmans beslut.

I ett sådant fall som avses i 2 mom. 1 punkten fattas beslutet om uttag av anslutningsavgift av det organ i andelslaget som beslutar om antagning av medlemmar, om inte annat bestäms i stadgarna. Förslaget till beslut om uttag av anslutningsavgift eller bemyndigande samt andelsstämmans beslut ska innehålla de uppgifter som avses i 2 mom. 1 punkten och beslutet om bemyndigande dessutom hur länge bemyndigandet är giltigt. Styrelsens beslut ska innehålla de uppgifter som avses i 2 mom. 1 punkten.

Bestämmelserna i 5 kap. 31 § 2 mom. 4 punkten i den nya lagen tillämpas också på ökning av betalningsskyldigheten för den som redan är medlem eller andelsägare på så sätt att det icke-återbetalbara beloppet av anslutningsavgiften höjs.

Bestämmelserna i 5 kap. 34 § 3 mom. i den nya lagen tillämpas också på en sådan ändring av stadgarna genom vilken återbetalningen av anslutningsavgiften tidigareläggs eller genom vilken återbetalning av anslutningsavgiften tillåts.

15 §

Tilläggsandelar

På basis av en sådan stadgebestämmelse om tilläggsandelar som anmälts för registrering i enlighet med den gamla lagen före den nya lagens ikraftträdande får andelslaget emittera nya tilläggsandelar under tre år från den nya lagens ikraftträdande.

På tilläggsandelar som emitteras i enlighet med den gamla lagen och på det tilläggsandelskapital som betalas till andelslaget för dem tillämpas vad som i den nya lagen föreskrivs om andelar av olika slag och andelskapitalet, om inte annat föreskrivs i denna paragraf.

Tilläggsandelar som emitteras i enlighet med den gamla lagen ger dock inte rätt till fondförhöjning, nya tilläggsandelar eller placeringsandelar eller rätt till andelslagets be-

hållning när det upplöses. De medför inte heller rätt att delta i andelsstämman eller rätt till stämmokallelse, andra stämmohandlingar eller stämmoprotokoll i något annat ärende än ett sådant som avses i 5 kap. 32 § i den nya lagen, om inte annat bestäms i stadgarna. Andelslaget har inte rätt att besluta om betald förhöjning av en sådan tilläggsandel eller om betalning av extra avgift eller tillskott på basis av innehavet av tilläggsandelar, om inte annat bestäms i stadgarna. Andelslaget har inte rätt att besluta om minskning av antalet tilläggsandelar eller om nedsättning av tilläggsinsatsen eller det belopp som av den betalats till andelslaget, om inte annat bestäms i stadgarna. En sådan tilläggsandel återbetalas inom sex månader från utgången av den räkenskapsperiod på basis av vars bokslut det belopp som ska återbetalas räknas ut enligt 17 kap. i den nya lagen, om det inte i stadgarna bestäms om en längre återbetalningsperiod. Tilläggsandelen återbetalas inte på grund av att medlemskapet upphör, om det i stadgarna bestäms att tilläggsandelar kan emitteras också till andra än till medlemmar. Vid uträkandet av det egna kapital som kan användas för återbetalning av en sådan tilläggsandel dras förlust och andra icke-utdelningsbara poster i första hand av från det egna kapital som kan användas till återbetalning av andra andelar, om inte annat bestäms i stadgarna. En sådan tilläggsandel beaktas inte som grund för en sådan tillskottspflicht som avses i 14 kap. 1 § 3 mom. i den nya lagen, om inte annat bestäms i stadgarna. I samband med upplösning av ett andelslag återbetalas sådana tilläggsandelar före andra andelar och aktier, om inte annat bestäms i stadgarna. En sådan tilläggsandel kan överlåtas till en medlem eller till någon annan till vilken andelslaget enligt stadgarna kan emittera tilläggsandelar, om inte annat bestäms i stadgarna.

16 §

Placeringsandelar

På basis av en sådan stadgebestämmelse om placeringsandelar som anmälts för registrering i enlighet med den gamla lagen före den nya lagens ikraftträdande får nya placer-

ingsandelar emitteras under tre år från den nya lagens ikraftträdande.

På placeringsandelar som emitteras i enlighet med den gamla lagen och på placeringskapitalet tillämpas vad som i den nya lagen föreskrivs om aktier och aktiekapitalet, om inte annat föreskrivs i denna paragraf.

Placeringsandelar som emitteras i enlighet med den gamla lagen ger inte rätt till fondförhöjning, nya tilläggsandelar eller placeringsandelar eller rätt till andelslagets behållning när det upplöses, om inte annat bestäms i stadgarna. De medför inte heller rätt att delta i andelsstämman eller rätt till stämmokallelse och andra stämmohandlingar och stämmoprotokoll i något annat ärende än ett sådant som avses i 5 kap. 32 § i den nya lagen, om inte annat bestäms i stadgarna. Andelslaget har inte rätt att besluta om betald förhöjning av en placeringsandel eller om betalning av extra avgift eller tillskott på basis av innehavet av placeringsandelar, om inte annat bestäms i stadgarna. Andelslaget har inte rätt att besluta om minskning av antalet placeringsandelar eller om nedsättning av placeringsinsatsen eller det belopp som av den betalats till andelslaget, om inte annat bestäms i stadgarna. I samband med upplösning av ett andelslag återbetalas placeringsandelarna på samma sätt som de tilläggsandelar som avses i 12 § före andra andelar och aktier, om inte annat bestäms i stadgarna. En placeringsandel kan överlåtas till en medlem eller till någon annan till vilken andelslaget enligt stadgarna kan emittera placeringsandelar, om inte annat bestäms i stadgarna.

17 §

Optionsrätter och konvertibla lån

Även om ett beslut om emission av optionsrätter eller teckning av ett konvertibelt lån fattas före den nya lagens ikraftträdande, ska vid emission av andelar, tilläggsandelar och placeringsandelar med stöd av optionsrätter eller konvertibla skuldebrev iakttas vad som föreskrivs i 9 kap. 10—12 § samt 15 § 1 och 3 mom. i den nya lagen, om teckningstiden för andelarna, tilläggsandelarna eller placeringsandelarna börjar först tre år efter den nya lagens ikraftträdande.

18 §

Kapitallån

Ett kapitallån som avtalats i enlighet med den gamla lagen före den nya lagens ikraftträdande betraktas som ett kapitallån också vid tillämpning av den nya lagen. Om inte något annat avtalas, tillämpas på ett sådant lån i stället för betalningsvillkor som är förenliga med 12 kap. 1 § 1 mom. i den nya lagen alltjämt betalningsvillkor som är förenliga med 13 kap. 1 § 1 mom. i den gamla lagen, med undantag för sådana villkor som med hänvisning till koncernens balansräkning begränsar utbetalningen av medel. På ett sådant lån tillämpas dock förbudet att ställa säkerhet enligt 12 kap. 1 § 1 mom. 3 punkten i den nya lagen.

19 §

Utbetalning av medel

På skyldigheten att återbetala medel som olagligt betalats ut från andelslaget ska den gamla lagen tillämpas, om utbetalningen görs före den nya lagens ikraftträdande. Den gamla lagens 8 kap. 8 § ska dock inte längre tillämpas efter den nya lagens ikraftträdande.

Om andelslagets balansräkning innehåller aktiverade grundläggnings- och forskningsutgifter som under sin verkningstid avskrivs enligt de bestämmelser i bokföringslagen (1336/1997) som gällde före den 31 december 2004, ska motsvarande belopp vid tillämpningen av den nya lagens 16 kap. 6 § beaktas som en icke-utdelningsbar post.

20 §

Återbetalning av andel

Om den sista dagen av den räkenskapsperiod vars bokslut ligger till grund för återbetalning av andelen infaller före den nya lagens ikraftträdande, tillämpas den gamla lagen på uträkningen av det belopp som ska återbetalas.

Det tilläggsandels- och placeringsandelskapital som har betalats till andelslaget på basis av tilläggs- och placeringsandelar som

emitterats i enlighet med den gamla lagen beaktas inte vid återbetalning av andra andelar, om inte annat bestäms i villkoren för en sådan tilläggs- eller placeringsandel.

Maximibeloppet av de insatser som på basis av varje bokslut återbetalas i snabb ordning får vara högst tio procent av andelskapitalet enligt bokslutet enligt en sådan stadgelsebestämmelse om snabb återbetalning som anmälts för registrering före den nya lagens ikraftträdande, om inte annat bestäms i stadgarna.

21 §

Inlösenvillkor

Ett sådant inlösenvillkor som avses i den gamla lagens 10 kap. 13 § och 12 kap. 13 § behöver inte ändras i överensstämmelse med den nya lagen. Efter den nya lagens ikraftträdande sker inlösen i enlighet med den nya lagen samt så att andels- och aktiekapitalet minskas endast om det används för inlösen.

22 §

Fusion, delning och ändring av företagsform

På fusion och delning tillämpas den gamla lagen, om fusions- eller delningsplanen anmäls för registrering före den nya lagens ikraftträdande.

På ombildning av ett andelslag till aktiebolag tillämpas den gamla lagen, om andelsstämman har beslutat om ändring av företagsform före den nya lagens ikraftträdande.

23 §

Upplösning av andelslag

En likvidation eller avregistrering som baserar sig på ett beslut som fattats före den nya lagens ikraftträdande kvarstår och på den tillämpas den gamla lagen. Efter den nya lagens ikraftträdande kan det dock beslutas att

en likvidation som grundar sig på andelsstämmans beslut eller på registermyndighetens beslut med stöd av den gamla lagens 19 kap. 3 § ska avslutas med iakttagande av den nya lagens 23 kap. 19 §.

24 §

Ogiltighet av beslut

Den gamla lagen ska tillämpas på behandlingen och avgörandet av en klandertalan eller något annat krav som gäller ogiltighet av beslut som har fattats före den nya lagens ikraftträdande, om inte annat följer av denna lag.

25 §

Skadestånd

Den gamla lagen ska tillämpas på skadestånd som grundar sig på en handling eller underlåtenhet som skett före den nya lagens ikraftträdande.

26 §

Avgörande av tvister

Bestämmelserna om behörig domstol i 26 kap. 1 § i den nya lagen ska tillämpas på behandlingen av tvistemål som gäller den nya lagen eller tidigare lagar om andelslag och som inleds efter den nya lagens ikraftträdande.

Den gamla lagen ska tillämpas på en sådan bestämmelse om skiljeförfarande som har tagits in i stadgarna före den nya lagens ikraftträdande.

27 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag**om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Denna lag tillämpas på följande *kreditinstitut*:

1) inlåningsbanker i andelslagsform (*andelsbank*),

2) andra kreditinstitut i andelslagsform än de som avses i 1 punkten.

Denna lag tillämpas dessutom på andelsbanksaktiebolag enligt vad som föreskrivs i 5 kap.

På kreditinstitut tillämpas lagen om andelslag (/), om inte nedan i denna lag eller i kreditinstitutslagen (121/2007) föreskrivs något annat.

2 §

Minst en av kreditinstitutets stiftare och minst en styrelseledamot samt verkställande direktören ska vara bosatta i eller, om en stiftare är en juridisk person, ha sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, om inte Finansinspektionen beviljar undantag. Undantag får beviljas om det inte äventyrar en effektiv tillsyn över kreditinstitutet eller skötseln av det.

Kreditinstitutets styrelse ska ha minst tre ledamöter.

3 §

Ett kreditinstitut kan ombildas till ett kreditinstitut i aktiebolagsform med iakttagande av vad som föreskrivs i 22 kap. i lagen om andelslag. På en ändring av företagsformen

tillämpas dessutom vad som i 9 § 1 mom. föreskrivs om fusion.

2 kap.

Medelsanvändning och bundet eget kapital

4 §

Bestämmelser om begränsning av kreditinstituts utdelningsbara överskott finns i 12 kap. 1 § samt 16 kap. 2 och 6 § i lagen om andelslag. Dessutom tillämpas på överskottet vad som i 88 § i kreditinstitutslagen föreskrivs om begränsningar till följd av kapitalkrav. De poster som avses ovan ska inte heller hänföras till det utdelningsbara belopp i moderandelslaget som beräknas utifrån koncernbalansräkningen.

Vid minskning av ett kreditinstituts reservfond, överkursfond eller aktiekapital, eller vid utdelning av fritt eget kapital på ett sådant sätt att borgenärerna i enlighet med 18 kap. 2 § i lagen om andelslag har rätt att motsätta sig minskningen eller utdelningen, ska på insättare inte tillämpas vad som i 18 kap. 2—5 § i lagen om andelslag föreskrivs om borgenärer.

Det belopp som betalats för andelar eller aktier till ett kreditinstitut får inte återbetalas om detta skulle leda till att kapitalbasen sjunker under det minimibelopp som avses i 55 eller 86 § i kreditinstitutslagen. Finansinspektionen kan av särskilda skäl för viss tid bevilja undantag från återbetalningsförbudet.

Finansiella instrument i form av eget kapital som är avsedda att räknas till kapitalbasen

ska uppfylla de krav som anges i lagstiftningen om kreditinstitut.

Bestämmelserna i 12 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten och 2 § 2 mom. i lagen om andelslag tillämpas inte på kapitallån som emitteras av kreditinstitut.

3 kap.

Fusion

5 §

Kreditinstitutets fusionsplan ska, utöver vad som föreskrivs i 20 kap. 3 § i lagen om andelslag, innehålla en utredning om sådana i 45 § 1 mom. 9 punkten i kreditinstitutslagen avsedda åtaganden som kan jämföras med kapitallån och om i 46 § 1 mom. 3 och 4 punkten samt 47 § 1 mom. 1 punkten i den lagen avsedda åtaganden i fråga om vilka borgenärerna kan motsätta sig fusionen enligt 20 kap. 6 § 1 mom. i lagen om andelslag.

6 §

De kreditinstitut som deltar i fusionen eller, när det är fråga om en dottersammanslutningsfusion, det kreditinstitut som är moderföretag ska göra anmälan om fusionen till Finansinspektionen. Anmälan ska lämnas till Finansinspektionen innan ansökan görs om kallelse enligt 20 kap. 6 § i lagen om andelslag. Fusionsplanen och det yttrande som avses i 20 kap. 4 § i lagen om andelslag ska fogas till anmälan. Finansinspektionen kan efter att ha fått anmälan kräva också andra uppgifter som den anser vara behövliga.

Registermyndigheten ska utan dröjsmål underrätta Finansinspektionen om en sådan anmälan om en borgenärs motstånd som avses i 20 kap. 16 § 2 mom. i lagen om andelslag.

Finansinspektionen kan vid absorptionsfusion som avses i 20 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om andelslag motsätta sig fusionen genom att underrätta registermyndigheten om detta inom en månad från den i 20 kap. 6 § 2 mom. i lagen om andelslag föreskrivna dagen, om fusionen sannolikt äventyrar förutsättningarna för det övertagande kreditinstitutets koncession eller, när ett i fusionen deltagande kreditinstitut hör till centralinstitutet, om fusionen skulle äventyra

sammanslutningens kapitaltäckning. De kreditinstitut som deltar i fusionen ska utan dröjsmål underrättas om att Finansinspektionen motsätter sig fusionen. I de fall som avses i detta moment får fusionen registreras endast om Finansinspektionen inte motsätter sig den inom den ovannämnda tiden.

Besvär över Finansinspektionens beslut enligt denna paragraf ska behandlas skyndsamt.

7 §

Har en borgenär motsatt sig fusion ska registermyndigheten begära Finansinspektionens utlåtande om hur ett verkställande av fusionen påverkar borgenärens ställning och om huruvida fusionen behöver verkställas utan dröjsmål för att en stabil verksamhet ska kunna tryggas vid kreditinstitutet. Registermyndigheten ska oberoende av vad som i 20 kap. 16 § 2 mom. i lagen om andelslag föreskrivs om villkoren för registrering registrera verkställandet av fusionen trots att borgenären motsätter sig detta, om Finansinspektionen i sitt utlåtande anser att verkställandet inte försvagar borgenärens ekonomiska ställning och att fusionen behöver verkställas utan dröjsmål för att en stabil verksamhet ska kunna tryggas vid kreditinstitutet.

8 §

När finska kreditinstitut eller centralinstitut för en sammanslutning deltar i en gränsöverskridande fusion inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet gäller vad som bestäms i 5—7§.

Om det vid fusionen övertagande andelslaget är registrerat eller registreras i en annan stat, tillämpas dock inte 6 § 3 och 4 mom. på fusionen. För en sådan fusion får registermyndigheten inte utfärda ett intyg som avses i 4 § 3 mom. i lagen om europaandelslag (906/2006) eller i 20 kap. 27 § 4 mom. i lagen om andelslag, om Finansinspektionen, innan ett tillstånd som avses i 4 § 2 mom. i lagen om europaandelslag eller 20 kap. 27 § 1 mom. i lagen om andelslag har beviljats, har meddelat registermyndigheten att kreditinstitutet inte har iakttagit bestämmelserna om fusion, om fortsättande av verksamheten i Finland eller om avslutande av verksamheten. Tillstånd får beviljas innan en månad har

förflutit från den dag som avses i 20 kap. 6 § 2 mom. i lagen om andelslag endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig fusionen eller flyttningen av hemort i samband med etablering av ett europaandelslag.

Om ett övertagande kreditinstitut som registreras i en annan stat har för avsikt att efter fusionen fortsätta att bedriva kreditinstitutsverksamhet i Finland, tillämpas på kreditinstitutet vad som bestäms om utländska kreditinstituts verksamhet i Finland.

9 §

Vad som i 20 kap. 6, 7 och 16 § i lagen om andelslag föreskrivs om borgenärer ska inte tillämpas på insättare. Det överlåtande kreditinstitutet ska emellertid underrätta insättarna om fusionen senast tre månader före den tidsfrist som registermyndigheterna sätter ut för de övriga borgenärerna med stöd av 20 kap. 6 § 2 mom. i lagen om andelslag. I meddelandet ska det övertagande kreditinstitutets firma och adress nämnas.

Av ett meddelande som avses i 1 mom. ska framgå att i det fall att det sammanlagda beloppet av en insättares inlåning i de kreditinstitut som deltar i fusionen överstiger den maximigräns för insättningsgarantin som anges i 105 § i kreditinstitutslagen, ska 112 § i den lagen tillämpas på insättningsgarantin. Insättaren har rätt att inom sex månader från mottagandet av meddelandet, oberoende av de ursprungliga avtalsvillkoren säga upp inlåning som enligt 105 § i kreditinstitutslagen helt eller delvis faller utanför insättningsgarantin. Vad som föreskrivs i denna paragraf ska inte tillämpas om de överlåtande inlåningsbankerna på det sätt som avses i 105 § 6 mom. i kreditinstitutslagen betraktas som en enda inlåningsbank vid tillämpning av den övre gräns som avses i den nämnda paragrafens 1 mom.

Vad som ovan i denna paragraf föreskrivs om insättare i överlåtande kreditinstitut ska också tillämpas på insättare i övertagande kreditinstitut, om fusionen enligt ett yttrande av en i 20 kap. 4 § i lagen om andelslag avsedd revisor är ägnad att äventyra betalningen av det övertagande kreditinstitutets skulder.

Vad som ovan i denna paragraf föreskrivs om insättare och insättares uppsägningsrätt i samband med fusion gäller på motsvarande sätt vid flyttning av kreditinstitutets hemort till någon annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet samt vid en fusion där det övertagande kreditinstitutet registreras i någon annan stat. En insättare har uppsägningsrätt, om inlåning som omfattas av en insättningsgaranti enligt kreditinstitutslagen efter åtgärden inte alls eller bara delvis kommer att omfattas av insättningsgaranti. I sitt meddelande till insättaren ska kreditinstitutet redogöra för de ändringar som kommer att ske i uppgifter som har lämnats med stöd av 108 § i kreditinstitutslagen.

I de fall som avses i 4 mom. ska kreditinstitutet sammanställa en utredning om insättningsgarantin (insättningsgarantiutredning), i vilken kreditinstitutet ska redogöra för insättningsgarantiarrangemangen före åtgärden och efter den samt för eventuella skillnader i fråga om vad insättningsgarantin täcker. Kreditinstitutet ska inhämta Finansinspektionens yttrande om utredningen. Till begäran om yttrande ska fogas de tilläggsupplysningar som Finansinspektionen bestämmer. Insättningsgarantiutredningen och en avskrift av Finansinspektionens yttrande ska fogas till det meddelande som insättaren ges.

10 §

Om ett kreditinstituts hemort flyttas till någon annan stat eller det övertagande kreditinstitutet vid en fusion registreras i någon annan stat och en insättning efter åtgärden inte alls eller bara delvis kommer att omfattas av insättningsgaranti, har insättaren rätt att säga upp insättningen även så att kreditinstitutet utan dröjsmål ska betala ut den uppsagda insättningen eller ställa betryggande säkerhet för betalningen. Uppsägningen ska ske skriftligen senast den dag som anges i den kallelse på kreditinstitutets borgenärer som avses i 20 kap. 6 § i lagen om andelslag. Insättarens rätt att säga upp insättningen i enlighet med denna paragraf ska nämnas i det meddelande som avses i 9 §. Kreditinstitutet ska underrätta Finansinspektionen om uppsägningen utan dröjsmål efter det att tiden för uppsägning enligt denna paragraf har gått ut.

11 §

För ett kreditinstitut som bildas i samband med en kombinationsfusion ska det ansökas om koncession enligt kreditinstitutslagen. En kombinationsfusion får inte registreras om inte koncessionen registreras samtidigt.

Om de kreditinstitut som deltar i fusionen har ett sammanlagt andelskapital som understiger det belopp som föreskrivs i 44 § i kreditinstitutslagen, ska det kreditinstitut som bildas ha ett startkapital som uppgår till minst samma belopp som det sammanlagda beloppet av det andelskapital som innehas av de i fusionen deltagande kreditinstituten.

4 kap.

Delning samt nedsättning av bundet eget kapital

12 §

På det ursprungliga kreditinstitutets delningsplan, registreringen av verkställandet av delning samt tillståndet och intyget angående verkställandet tillämpas 5—10 §. Det som föreskrivs i 6 § 3 mom. ska emellertid inte tillämpas på sådan total delning som avses i 21 kap. 2 § 1 mom. 1 punkten i lagen om andelslag, om delningen sker genom överlåtelse till andelslag som ska bildas och som är enbart kreditinstitut.

På det kreditinstitut som bildas vid delningen tillämpas 11 §.

Vad som i 21 kap. 17 § 6 mom. i lagen om andelslag föreskrivs om det ursprungliga andelslagets skulder tillämpas inte på skulder eller delar av skulder som kan ersättas ur den insättningsgarantifond som avses i 7 kap. i kreditinstitutslagen eller den ersättningsfond som avses i 11 kap. i lagen om investerings-tjänster (/).

13 §

Vad som i 18 kap. 2—5 § och 21 kap. 6, 7 och 16 § i lagen om andelslag föreskrivs om borgenärer ska tillämpas på den för vilken ett kreditinstitut har ställt borgen eller ingått något annat därmed jämförbart åtagande eller som på grund av ett med kreditinstitutet ingånget derivatavtal kan få en penningfordran, om åtagandet övergår på någon an-

nan än ett annat kreditinstitut enligt vad som avses i 8 § 1 mom. i kreditinstitutslagen.

14 §

Vid minskning av ett kreditinstituts andelskapital, aktiekapital, reservfond eller överkursfond eller vid utdelning av fritt eget kapital på ett sådant sätt att borgenärerna i enlighet med 18 kap. 2 § 2 mom. i lagen om andelslag har rätt att motsätta sig minskningen eller utdelningen, ska på insättare inte tillämpas vad som i 18 kap. 2—5 § i lagen om andelslag föreskrivs om borgenärer.

5 kap.

Överlåtelse av affärsverksamhet

15 §

Ett kreditinstitut (överlåtande kreditinstitut) kan överlåta sina tillgångar och skulder till ett eller flera kreditinstitut eller till ett annat företag (övertagande företag) enligt vad som föreskrivs i detta kapitel.

Ett överlåtande kreditinstitut kan överlåta sin affärsverksamhet även om det är försatt i likvidation, om inte kreditinstitutets egendom har börjat skiftas till medlemmarna och andra andelsägare och aktieägare.

16 §

Det överlåtande kreditinstitutets andelsstämma beslutar om överlåtelse av affärsverksamhet. På sammankallande av andelsstämman tillämpas 5 kap. 21 § och beslutet ska fattas med den kvalificerade majoritet som avses i 29 § 1 mom. i det kapitlet.

Det överlåtande kreditinstitutets styrelse ska göra upp en överlåtelseplan på vilken 21 kap. 3 § i lagen om andelslag tillämpas. På överlåtelseplanen tillämpas dessutom 5 § i denna lag.

På överlåtelsen av kreditinstitutets affärsverksamhet tillämpas dessutom vad som i 4 kap. föreskrivs om verkställande av delning. Det förfarande för hörande av borgenärer som avses ovan i detta moment gäller endast överlåtbara skulder.

På överlåtelse av ett kreditinstituts affärsverksamhet tillämpas 21 kap. 17 § 6 mom. i lagen om andelslag och 12 § 3 mom. i denna lag.

Det överlåtande kreditinstitutets tillgångar, skulder, avsättningar och reserver samt förbindelser övergår i enlighet med överlåtelseplanen till det övertagande företaget när överlåtelsen har registrerats.

En medlem i det överlåtande kreditinstitutet som inte har biträtt beslutet om överlåtelse av affärsverksamheten, har vid överlåtelse av samtliga tillgångar och skulder rätt att avgå ur kreditinstitutet så som föreskrivs i 20 kap. 13 § i lagen om andelslag. En medlem som avses i detta moment får rätt till återbetalning av andelen då verkställandet av överlåtelsen har registrerats.

17 §

Om det överlåtande kreditinstitutets samtliga tillgångar, skulder och förbindelser samt övriga rättigheter och förpliktelser till bokföringsvärdet överförs till ett kreditinstitut i aktiebolagsform som bildas för att fortsätta det överlåtande kreditinstitutets verksamhet och om vederlaget består enbart av aktier i det övertagande kreditinstitutet, ska på överlåtelsen inte tillämpas 16 § 2—4 mom. På kreditinstitut tillämpas inte 22 kap. i lagen om andelslag.

Ett kreditinstitut som i enlighet med 1 mom. överlåter sin affärsverksamhet ska samtidigt fatta beslut om att träda i likvidation eller avstå från sin koncession.

Om andelsstämman på det sätt som föreskrivs i denna paragraf beslutar om överlåtelse av kreditinstitutets affärsverksamhet till ett kreditinstitut i aktiebolagsform, ska andelsstämman i enlighet med kreditinstitutslagen samt lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001) godkänna en bolagsordning för kreditinstitutet, om inte annat föreskrivs nedan. På ett sådant kreditinstitut i aktiebolagsform som avses i denna paragraf ska, om inte annat föreskrivs i detta kapitel, lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas.

18 §

I bolagsordningen för ett i 17 § avsett kreditinstitut som bildas för att fortsätta en andelsbanks verksamhet kan det tas in en bestämmelse om att kreditinstitutet är ett andelsbanksaktiebolag. Bolaget ska i sin firma

utöver den beteckning som anger bankens sammanslutningsform använda ordet eller sammansättningsleden "andelsbank".

Om den överlåtande andelsbanken är medlem i ett centralinstitut som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010), ska också andelsbanksaktiebolaget ansluta sig som medlem till centralinstitutet.

Ett andelsbanksaktiebolag kan ombildas till affärsbank genom ändring av bolagsordningen.

En andelsbank som har ombildats till ett andelslag och överlåtit sin affärsverksamhet till ett andelsbanksaktiebolag ska i syfte att främja sina medlemmars ekonomi eller näringsverksamhet genom förmedling av andelsbanksaktiebolaget bedriva bankverksamhet så att andelslagets medlemmar deltar i andelslagets verksamhet genom att nyttja andelsbanksaktiebolagets tjänster. På andelslagets beslut om avyttring av aktier som det har tecknat ska 5 kap. 21 § och 29 § 2 mom. i lagen om andelslag tillämpas.

6 kap.

Frivilligt avstående från koncession

19 §

Finansinspektionen kan i enlighet med detta kapitel på ansökan av ett kreditinstitut återkalla dess koncession utan att kreditinstitutet behöver försättas i likvidation.

Till ansökan ska fogas

- 1) en kopia av kreditinstitutets andelsstämmas beslut om att kreditinstitutet har beslutat avstå från sin koncession,
- 2) en utredning om att kreditinstitutet inte längre har insättningar och inte längre bedriver någon annan verksamhet som enligt kreditinstitutslagen eller lagen om investerings-tjänster förutsätter tillstånd,
- 3) en revisors utlåtande om den utredning som avses i 2 punkten,
- 4) registermyndighetens tillstånd att avstå från koncessionen.

Ett kreditinstitut som på det sätt som avses i 17 § 1 mom. överlåter hela sin affärsverksamhet, behöver inte foga de utredningar till ansökan som avses i 2 mom.

20 §

Beslut om att ett kreditinstitut avstår från sin koncession ska fattas i den ordning som föreskrivs i 5 kap. 21 § och 29 § 2 mom. i lagen om andelslag.

21 §

Registermyndighetens tillstånd ska utverkas för avstående från koncession. På koncessionen tillämpas 18 kap. 2—5 § i lagen om andelslag samt 13 § i denna lag. En sådan kallelse på borgenärerna som gäller delning av ett kreditinstitut eller överlåtelse av dess affärsverksamhet kan utfärdas samtidigt som en kungörelse som gäller avstående från koncessionen, om ansökningarna lämnas in på samma gång.

Vad som föreskrivs ovan i denna paragraf ska inte tillämpas på ett kreditinstitut som har överlåtit hela sin affärsverksamhet på det sätt som avses i 17 § 1 mom.

22 §

Finansinspektionen ska göra registreringsanmälan om ett sådant beslut om återkallelse av koncession som avses i 19 §. Återkallelsen träder i kraft då beslutet har registrerats. Ett beslut om återkallelse av ett sådant kreditinstituts koncession som avses i 19 § 3 mom. får emellertid inte registreras om inte det övertagande kreditinstitutets koncession registreras samtidigt.

7 kap.

Likvidation och konkurs*Bestämmelser om likvidation*

23 §

På kreditinstituts likvidation tillämpas lagen om andelslag, om inte något annat föreskrivs nedan i denna lag.

Registermyndigheten ska senast den dag som anges i 23 kap. 5 § i lagen om andelslag begära Finansinspektionens utlåtande om avregistrering eller försättande i likvidation.

På upplösning av kreditinstitut tillämpas inte 24 § i handelsregisterlagen (129/1979).

24 §

Ett kreditinstitut ska informera Finansinspektionen innan kreditinstitutet försätts i likvidation genom andelsstämmans beslut. Vad som ovan föreskrivs om andelsstämmans beslut tillämpas på ett sådant enhälligt beslut av alla medlemmar som avses i 5 kap. 1 § 2 mom. i lagen om andelslag.

25 §

Finansinspektionen ska samtidigt som den beslutar om återkallelse av ett kreditinstituts koncession försätta det i likvidation, om inte annat följer av 6 kap. Likvidationen börjar då Finansinspektionen har fattat beslutet om återkallelse av koncessionen och om försättandet i likvidation.

26 §

När Finansinspektionen beslutar om försättande av ett kreditinstitut i likvidation ska den samtidigt utse en eller flera likvidatorer. På likvidatorerna tillämpas i övrigt 23 kap. 9 § i lagen om andelslag. Ett sådant förordnande som avses i 23 kap. 9 § 3 mom. i lagen om andelslag kan också sökas av Finansinspektionen, utöver vad som föreskrivs i det momentet.

Likvidatorerna ska göra sådan anmälan som avses i 23 kap. 10 § i lagen om andelslag till insättningsgarantifonden, säkerhetsfonden och ersättningsfonden för investerarskydd, om kreditinstitutet är medlem av fonden samt, när anmälan inte är baserad på ett beslut som avses i 25 § i denna lag, till Finansinspektionen.

Likvidatorerna ska utan dröjsmål efter att Finansinspektionen har beslutat återkalla koncessionen sammankalla kreditinstitutets högsta beslutande organ för att besluta om åtgärder med anledning av att kreditinstitutet fusioneras med ett annat kreditinstitut, om korrigeringskoncessionsförutsättningarna i något annat avseende eller om upplösning av kreditinstitutet.

Likvidatorerna ska hos Finansinspektionen ansöka om återkallelse av koncessionen omedelbart efter att koncessionsförutsättningarna har upphört eller då koncessionen inte längre behövs för ett ändamålsenligt fortsättande av likvidationen.

Likvidatorerna ska tillställa slutredovisningen samt den anmälan som avses i 23 kap. 17 § 1 mom. i lagen om andelslag Finansinspektionen för kännedom.

27 §

Registermyndigheten och Finansinspektionen ska när de utser en likvidator ge denne ett intyg över detta. Ett utdrag ur eller en kopia av andelsstämmans protokoll utgör bevis på att andelsstämman har utsett en likvidator.

28 §

När borgenärerna vid ett kreditinstituts likvidation underrättas om en kungörelse på borgenärerna på det sätt som avses i 23 kap. 14 § i lagen om andelslag och i 4 § 3 mom. i lagen om offentlig stämning (729/2003), ska det i meddelandet dessutom nämnas

1) vad som i 38 § 2 mom. föreskrivs om en insättares skyldighet att anmäla sig hos banken och

2) om borgenärerna ska anmäla fordringar med förmånsrätt eller fordringar som är säkrade i sakrätt.

Meddelandet ska lämnas på åtminstone finska och svenska. Meddelandet ska på de officiella språken i alla stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES-stat) vara rubricerat "Anmodan att anmäla fordran och att inkomma med synpunkter angående en fordran — tidsfrister att beakta".

Bestämmelser om konkurs

29 §

Ett kreditinstitut kan försättas i konkurs på ansökan av kreditinstitutet eller dess borgenärer, med iakttagande av vad som föreskrivs i konkurslagen (120/2004) och nedan i detta kapitel.

Ett kreditinstitut ska informera Finansinspektionen innan kreditinstitutet lämnar in ansökan om att dess egendom avträds till konkurs.

30 §

När en borgenär ansöker om att ett kreditinstitut ska försättas i konkurs ska domstolen

omedelbart underrätta Finansinspektionen om ansökan. Domstolen ska skjuta upp behandlingen av ärendet med högst en månad, om Finansinspektionen framställer en begäran om detta inom en vecka efter att ha mottagit det meddelande som avses i denna paragraf.

En borgenär vars fordran ersätts till fullt belopp utslutande ur insättningsgarantifonden, kan inte ansöka om att kreditinstitutet ska försättas i konkurs på grund av en sådan fordran.

31 §

I det meddelande som kreditinstitutet ska sända till borgenärerna om bevakningen av fordringar ska, utöver vad som annars föreskrivs, dessutom nämnas

1) vad som i 32 § föreskrivs om en insättares bevakningsskyldighet och vad som i 38 § 2 mom. föreskrivs om en insättares anmälan till banken och

2) huruvida borgenärerna ska anmäla fordringar med förmånsrätt eller fordringar som är säkrade i sakrätt.

Det meddelande som kreditinstitutet ska sända till borgenärerna och som gäller bevakningen av fordringar eller framförande av synpunkter ska vara avfattet på åtminstone finska och svenska. Det meddelande som gäller bevakningen av fordringar ska på de officiella språken i alla EES-stater vara rubricerat "Anmodan att anmäla fordran — tidsfrister att beakta" och på motsvarande sätt det meddelande som gäller framförande av synpunkter "Anmodan att inkomma med synpunkter angående en fordran — tidsfrister att beakta".

32 §

Om en andelsbanks egendom har avträtts till konkurs behöver insättarna inte anmäla eller bevaka sina tillgodohavanden på inlåningskonton, om inte annat följer av 38 § 2 mom. Vad som i denna paragraf föreskrivs om insättare ska inte tillämpas på insättningsgarantifonden då insättarnas rättigheter har övergått till denna med stöd av 105 § 7 mom. i kreditinstitutslagen.

*Gemensamma bestämmelser om likvidation
och konkurs*

33 §

Behöriga att besluta om försättande av ett kreditinstitut i likvidation är andelsstämman, registermyndigheten, Finansinspektionen och en finsk domstol på det sätt som föreskrivs i denna lag och i lagen om andelslag. Behörig att besluta om försättande av ett kreditinstitut i konkurs är en finsk domstol enligt vad som särskilt föreskrivs om detta. Det ovan föreskrivna förfarandet gäller också ett kreditinstituts filialer i andra EES-stater.

34 §

Om ett kreditinstitut har en filial i en annan EES-stat och har trätt i likvidation eller försatts i konkurs ska likvidatorn eller boförvaltaren publicera ett utdrag av beslutet om likvidationen eller konkursen i Europeiska unionens officiella tidning och i två nationella dagstidningar i varje i denna paragraf avsedd EES-stat. Utdraget ska publiceras på åtminstone finska och svenska.

35 §

Likvidatorn och, i fråga om konkurser, boförvaltaren ska begära att inledandet av likvidations- eller konkursförfarande registreras i ett fastighetsregister, handelsregister eller något annat offentligt register som förs i en annan EES-stat, om en registeranteckning om inledande av likvidations- eller konkursförfarande förutsätts i lagstiftningen i staten i fråga.

36 §

En borgenär med boningsort, hemvist, hemort eller stadgeenlig hemort i en annan EES-stat får anmäla eller bevakna sin fordran eller inkomma med synpunkter angående fordringar också på denna andra stats officiella språk. I detta fall ska dock anmälan av fordran, bevakningen av fordran eller framförandet av synpunkter angående fordringar vara rubricerad "Anmälan eller bevakning av fordran" respektive "Synpunkter angående fordringar" på finska eller svenska.

I fråga om ett kreditinstituts likvidation och konkurs jämföras en offentlig myndighet i en

annan EES-stat med en i 1 mom. avsedd borgenär.

37 §

Likvidatorn och, i fråga om konkurser, boförvaltaren ska regelbundet informera borgenärerna om hur likvidations- och konkursförfarandet framskrider.

38 §

Ett kreditinstituts borgenärer är, om inte något annat följer av avtalsvillkoren, skyldiga att ta emot betalning också för skulder som inte har förfallit till betalning, när kreditinstitutet har försatts i likvidation eller konkurs. En borgenär är i så fall berättigad till ersättning för skada som orsakas av att den avtalade räntan skiljer sig från en lägre marknadsränta. Vad som föreskrivs i detta moment tillämpas inte på sådana masskuldebrevslån med säkerhet som är sådana hypotekskrediter som avses i 2 § 2 punkten i lagen om hypoteksbanksverksamhet (688/2010).

Då en andelsbank har försatts i likvidation eller konkurs, ska den genom en offentlig kungörelse uppmana insättare som inte under tio år före likvidationens eller konkursens början har använt sitt konto i banken att inom två år från utfärdandet av kungörelsen anmäla sig hos banken. Annars förlorar kontoinnehavaren sin talerätt mot kreditinstitutet. Uppmaningen ska dessutom sändas till insättarna per brev, under adresser som banken känner till. Då iakttas på motsvarande sätt vad som föreskrivs i 28 § 2 mom. och 31 § 2 mom.

Bestämmelser som inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet iakttas i fråga om tillämplig lag

39 §

På ett kreditinstituts likvidation och konkurs samt på förfarandets rättsverkningar tillämpas finsk lag, om inte annat föreskrivs nedan i detta kapitel.

40 §

Rättsverkningarna beträffande arbetsavtal och anställningsförhållanden regleras utslutande av den lag i en EES-stat som tillämpas

på arbetsavtalet eller anställningsförhållandet i fråga.

41 §

Rättsverkningarna beträffande avtal om nyttjanderätt till eller överlåtelse av fast egendom regleras uteslutande av lagen i den EES-stat inom vars territorium den fasta egendomen är belägen.

42 §

Rättsverkningarna på kreditinstitutets sådana rättigheter som gäller fast egendom, fartyg eller luftfartyg och som ska registreras i ett offentligt register, regleras av lagen i den EES-stat där registret förs.

43 §

De rättigheter som hänför sig till värdepapper eller derivatavtal och vilkas uppkomst eller överföring förutsätter registrering på ett konto, i ett register eller i ett system för centraliserad förvaring, regleras av lagen i den EES-stat där registret eller kontot hålls eller där systemet för förvaring är beläget.

44 §

Rättsverkningarna av nettningsöverenskommelser regleras uteslutande av den lag som är tillämplig på dessa avtal.

Rättsverkningarna av återköpsavtal regleras uteslutande av den lag som är tillämplig på dessa avtal, om inte annat följer av 43 §.

45 §

Rättsverkningarna av ett likvidations- eller konkursförfarande på transaktioner som utförs på en reglerad marknad regleras uteslutande av den lag som tillämpas på transaktioner som utförts på denna marknad, om inte annat följer av 43 §.

46 §

Att likvidation eller konkurs inleds påverkar inte en borgenärs eller tredje mans sakrättsliga skydd vad avser egendom som till-

hör kreditinstitutet och som vid den tidpunkt då förfarandet inleds finns inom en annan EES-stats än Finlands territorium. Detsamma gäller rättigheter som grundar sig på ett äganderättsförbehåll, om varan då åtgärden eller förfarandet inleds finns inom en annan EES-stats än Finlands territorium.

Att likvidation eller konkurs inleds påverkar inte en borgenärs rätt att kvitta en fordran mot en fordran som kreditinstitutet har på honom, om sådan kvittning är tillåten enligt den lag som är tillämplig på kreditinstitutets fordran.

Bestämmelserna i 1 och 2 mom. påverkar inte återopande av ogiltighet och hindrar inte att en rättshandling återgår enligt finsk lag.

47 §

Om ett kreditinstitut, efter det att likvidation eller konkurs har inletts, mot vederlag företar en rättshandling som gäller fast egendom, ett fartyg eller ett luftfartyg som är registrerat i ett offentligt register eller värdepapper eller derivatavtal, beträffande vilka gäller att rättigheterna till dem registreras i ett register eller på ett konto eller att de placeras i ett system för centraliserad förvaring, ska denna rättshandlings giltighet regleras av lagen i den EES-stat på vars territorium den fasta egendomen är belägen eller där registret, kontot eller systemet hålls.

48 §

Bestämmelserna i 39 § och 46 § 3 mom. tillämpas inte i fråga om ogiltighet eller återgång av en rättshandling, om den som haft vinning av en rättshandling som skadat borgenärerna visar att lagstiftningen i någon annan EES-stat än Finland tillämpas på rättshandlingen och att denna lag i det aktuella fallet inte ger någon möjlighet att föra talan om handlingen.

49 §

Om det när likvidation eller konkurs inleds pågår en rättegång beträffande sådana tillgångar eller rättigheter för ett kreditinstitut som omfattas av förfarandet, regleras rättsverkningarna beträffande rättegången uteslu-

tande av lagen i den EES-stat där rättegången pågår.

8 kap.

Skadeståndsskyldighet

50 §

Angående sådan skadeståndsskyldighet för kreditinstituts medlemmar, för medlemmarna av fullmäktige, förvaltningsrådet och styrelsen samt verkställande direktören som grundar sig på överträdelse av denna lag föreskrivs i kreditinstitutslagen. På väckande av sådan skadeståndstalan för kreditinstitutets räkning som baserar sig på den skadeståndsskyldighet som avses ovan tillämpas 25 kap. 6—8 § i lagen om andelslag. Bestämmelser om revisorers skadeståndsskyldighet finns i revisionslagen (459/2007). Bestämmelser om verksamhetsgranskarens skadeståndsskyldighet finns i lagen om andelslag.

Finansinspektionen har rätt att oberoende av bestämmelserna i 25 kap. 6 och 7 § i lagen om andelslag väcka skadeståndstalan för kreditinstitutets räkning mot en person eller ett företag som avses i 167 § i kreditinstitutslagen, om inspektionen anser att insättarnas eller placeringsandelsägarnas intresse kräver det.

9 kap.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

51 §

Denna lag träder i kraft den ____ 20__.

Genom denna lag upphävs lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001), nedan *den gamla lagen*.

52 §

Bestämmelserna i denna lag ska iakttas i stället för lagstridiga bestämmelser i ett kreditinstituts stadgar. En ändring av en lagstridig stadga ska anmälas för registrering samtidigt som en annan ändring av stadgarna anmäls för registrering, dock senast tre år efter att lagen har trätt i kraft.

Om finansministeriets tillstånd till nedsättning av en andelsbanks placeringsandelskapital eller till fusion har sökts före denna lags ikraftträdande tillämpas den gamla lagen på förfarandet.

Lagens 38 § 1 mom. tillämpas inte på skulder som har uppkommit före lagens ikraftträdande.

Denna lag träder i kraft den ____ 20__.

4.

Lag**om ändring av kreditinstitutslagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i kreditinstitutslagen (121/2007) 2 § 1 och 2 mom., 31 § 1 mom., 34 §, 35 § 2 mom., 42 § 1 och 2 mom., 45 § 1 mom. 3 punkten, 141 § 5 mom., 146, 160 §, 166 § 3 mom., 167 § 2 och 4 mom. samt 171 §, av dem 31 § 1 mom. sådant det lyder i lag 299/2010 samt 35 § 2 mom., 42 § 1 och 2 mom. och 160 § sådana de lyder i lag / som följer:

2 §

Annan lagstiftning om kreditinstitutsverksamhet

Bestämmelser om kreditinstitut i aktiebolagsform finns utöver i denna lag i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), bestämmelser om sparbanker i sparbankslagen (1502/2001), bestämmelser om kreditinstitut i andelslagsform i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/) samt bestämmelser om hypoteksföreningar i lagen om hypoteksföreningar (936/1978).

I lagen om hypoteksbanksverksamhet (688/2010) föreskrivs om kreditinstituts rätt att bedriva hypoteksbanksverksamhet.

teksbanksverksamhet finns i lagen om hypoteksbanksverksamhet.

34 §

Tillämpning av lånebestämmelserna i lagen om andelslag

På kreditinstitut och på finansiella institut som hör till samma finansiella företagsgrupp som dessa tillämpas inte 16 kap. 11 § i lagen om andelslag (/).

35 §

Finansiering av förvärv och mottagande som pant av egna och koncernföretags aktier, andelar, kapitallån och debenturer

31 §

Affärsverksamhet som är tillåten för kreditföretag

Kreditföretag får bedriva affärsverksamhet enligt 30 § 1 mom. men inte inlåning från allmänheten. Vidare får kreditföretag från allmänheten ta emot andra medel som ska återbetalas på anfordran än insättningar endast i samband med tillhandahållande av betaltjänster och utgivning av elektroniska pengar. Kreditföretag får bedriva hypoteksbanksverksamhet. Bestämmelser om hypo-

Ett kreditinstitut och finansiella institut inom samma finansiella företagsgrupp som detta får om inte annat följer av 3 mom., trots vad som föreskrivs i 13 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen (624/2006), 16 kap. 11 § 1 mom. i lagen om andelslag och 34 § 3 mom. i lagen om skuldebrev (622/1947), bevilja lån för förvärv av egna och moderföretagets aktier och andelar och ta emot aktierna och andelarna som pant, om aktierna och andelarna är föremål för handel på en sådan reglerad marknad som avses i lagen om handel med finansiella instrument (/), om beviljandet av lånet eller mottagandet av

panten ingår i kreditinstitutets eller i det till dess finansiella företagsgrupp hörande finansiella institutets normala affärsverksamhet och om lånet har beviljats eller panten tagits emot på de sedvanliga villkor som kreditinstitutet eller det finansiella institutet tillämpar i sin verksamhet.

42 §

Anmälningsskyldighet som gäller förvärv och överlåtelse av aktier och andelar

Den som har för avsikt att direkt eller indirekt förvärva aktier, andelar, placeringsandelar eller grundfundsandelar i ett kreditinstitut ska underrätta Finansinspektionen om detta på förhand, om

1) han på grund av förvärvet kommer att inneha minst 10 procent av kreditinstitutets aktie- eller andelskapital eller grundfond,

2) hans innehav kommer att vara så stort att det motsvarar minst 10 procent av röstetalet för samtliga aktier eller andelar, eller om

3) hans innehav annars berättigar till att utöva inflytande som är jämförbart med innehav som avses i 2 punkten eller annars betydande inflytande i kreditinstitutets förvaltning.

Om avsikten är att öka ett innehav som avses i 1 mom. så att det på grund av förvärvet kommer att uppgå till minst 20, 30 eller 50 procent av kreditinstitutets aktie- eller andelskapital eller grundfond eller så att innehavet kommer att medföra en lika stor andel av det röstetal som samtliga aktier eller andelar medför eller så att kreditinstitutet blir ett dotterföretag, ska också detta förvärv anmälas på förhand till Finansinspektionen.

45 §

Primärt kapital

Till ett kreditinstituts kapitalbas räknas det primära kapitalet, som består av

3) de medel som finns på aktie-, andels- och grundfondskonton,

141 §

Tystnadsplikt

Vad som föreskrivs i 7 kap. 14 § i lagen om andelslag gäller inte kreditinstitut eller företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som kreditinstitutet.

146 §

Tillämpning av bestämmelserna om bokslut

Ett kreditinstituts bokslut ska upprättas och offentliggöras enligt detta kapitel samt enligt finansministeriets förordningar och Finansinspektionens föreskrifter som utfärdats med stöd av detta kapitel. På kreditinstitut tillämpas dessutom bokföringslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den när något annat inte föreskrivs i denna lag eller i finansministeriets förordningar som utfärdats med stöd av den eller någon annanstans i lag. På affärsbanker och övriga kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas dessutom bokslutsbestämmelserna i aktiebolagslagen och på andelsbanker samt övriga kreditinstitut i andelslagsform bokslutsbestämmelserna i lagen om andelslag när något annat inte föreskrivs nedan. På kreditinstitut tillämpas inte 8 kap. 11 § i aktiebolagslagen eller 8 kap. 11 § i lagen om andelslag. Vad som i detta kapitel föreskrivs om bokslut tillämpas på den helhet som omfattar handlingar som ingår i och har bifogats bokslutet, om inte annat föreskrivs nedan.

Vid upprättande av bokslut för kreditinstitut tillämpas inte bokföringslagens 1 kap. 4 § 1 mom. om räkenskapsperiod, 3 kap. 1 § 3 mom. om begränsning av skyldigheten att upprätta finansieringsanalys och 4 mom. om verksamhetsberättelsen, 2 § 2 mom. om tillstånd att avvika från bestämmelserna om upprättande av bokslut och 6 § om tiden för upprättande av bokslut, 4 kap. 1 § om definitionen på omsättning, 3 § om definitionen på bestående och rörliga aktiva och 4 § om definitionen på omsättnings- och finansierings-tillgångar samt 5 kap. 2 § om hur fordringar, finansiella tillgångar och skulder tas upp i balansräkningen, 2 a § om värdering av fi-

nansiella instrument och hur de ska tas upp i bokslutet, 4 § om redovisning av inkomst som intäkt enligt tillverkningsgrad och 6 § om periodisering av anskaffningsutgiften för omsättningstillgångar. Då tillämpas inte heller vad som i 8 kap. 1 § 1 mom., 3 och 4 §, 5 § 3 mom. 2 punkten och 6 § i aktiebolagslagen föreskrivs om eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncern eller i 8 kap. 1 § 1 mom., 3 och 4 §, 5 § 3 mom. 3 punkten och 6 § i lagen om andelslag föreskrivs om eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncern.

Vid upprättande av koncernbokslut för kreditinstitut tillämpas inte bokföringslagens 6 kap. 1 § 3 mom. om skyldighet för små bokföringsskyldiga att upprätta koncernbokslut, 2 § 2 mom. om finansieringsanalys för koncerner och 2 § 3 mom. om verksamhetsberättelse för koncerner, 7 § 6 mom. om hur små koncerner ska dela upp avskrivningsdifferensen och reserver samt 9 § om tillämpning av poolningsmetoden och inte heller 8 kap. 9 § 1 mom. i aktiebolagslagen samt 8 kap. 9 § 1 mom. i lagen om andelslag. Vid upprättande av koncernbokslut tillämpas 6 kap. 4 § 2 och 3 mom. i bokföringslagen i den omfattning som de där angivna beräkningsprinciperna och bestämmelserna med stöd av 2 mom. ska tillämpas på kreditinstitut.

Vad som föreskrivs i 3 kap. 9 och 11 § i bokföringslagen, 8 kap. 10 § i aktiebolagslagen och 8 kap. 10 § i lagen om andelslag ska inte tillämpas på registrering eller annat offentliggörande av ett kreditinstituts eller ett holdingföretags bokslut.

160 §

Finansinspektionens skyldighet att förordna revisor samt särskild granskning och granskare

Finansinspektionen ska för kreditinstitut och deras holdingföretag förordna en revisor enligt 9 § i revisionslagen, 7 kap. 5 § i aktiebolagslagen och 7 kap. 5 § i lagen om andelslag samt förordna om särskild granskning enligt 7 kap. 7 § i aktiebolagslagen och 7 kap. 15 § i lagen om andelslag och en granskare enligt 7 kap. 8 § i aktiebolagslagen och

7 kap. 16 § i lagen om andelslag. När det gäller förordnande av revisor samt särskild granskare i de ovan angivna fallen ska i övrigt revisionslagen, aktiebolagslagen och lagen om andelslag tillämpas. Finansinspektionen ska dessutom förordna en behörig revisor för ett kreditinstitut och dess holdingföretag, om institutet eller företaget inte har en revisor som uppfyller de i 159 § angivna kraven.

Revisorn för ett kreditinstitut som tillhandahåller investeringstjänster ska för varje kalenderår till Finansinspektionen lämna ett revisorsyttrande om huruvida kreditinstitutets åtgärder vid förvaringen av kundmedel uppfyller de krav som anges i 9 kap. 1—4 § i lagen om investeringstjänster och i de föreskrifter som utfärdats med stöd av 9 kap. 5 § i den lagen.

166 §

Flyttning av säte till en annan EES-stat

Registermyndigheten får inte ge ett sådant intyg som avses i 9 § 5 mom. i lagen om europabolag (742/2004) eller 9 § 5 mom. i lagen om europaandelslag (906/2006), om Finansinspektionen innan ett sådant tillstånd som avses i 9 § 2 mom. i lagen om europabolag eller 9 § 3 mom. i lagen om europaandelslag beviljats har meddelat registermyndigheten att kreditinstitutet inte har följt bestämmelserna om flyttning av säte, om fortsättande av verksamheten i Finland eller om avslutande av verksamheten. Tillstånd får beviljas före den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen eller 20 kap. 6 § 2 mom. i lagen om andelslag endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig en flyttning av säte.

167 §

Skadeståndsskyldighet

Ett kreditinstituts stiftare, medlemmarna av institutets förvaltningsråd eller styrelse samt verkställande direktören är skyldiga att ersätta också skada som de i sitt uppdrag uppsåtliga eller av vårdslöshet har orsakat aktie-

ägare, medlemmar, andelsägare eller innehavare av grundfondsbevis eller andra personer genom överträdelse av denna lag eller en förordning eller en föreskrift av Finansinspektionen som utfärdats med stöd av den, lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, sparbankslagen, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform, lagen om hypoteksbanksverksamhet, lagen om hypoteksföreningar, lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet eller kreditinstitutets bolagsordning eller stadgar. I revisionslagen föreskrivs om revisorers ersättningsansvar.

Ett kreditinstituts aktieägare, en sparbanks principaler och en andelsbanks medlemmar eller fullmäktige är skyldiga att ersätta skada som de genom att medverka till överträdelse av de författningar, den bolagsordning eller de stadgar som avses i 2 mom. uppsåtligen eller av vårdslöshet har orsakat kreditinstitutet, aktieägare, medlemmar, andelsägare eller innehavare av grundfondsbevis eller andra personer. Skada som har orsakats genom en åtgärd till förmån för en person som enligt 140 § hör till kreditinstitutets närmaste krets anses ha orsakats av vårdslöshet om inte ak-

tieägaren, principalen eller andelsbankens medlem eller fullmäktige visar att de har iakttagit omsorgsfullhet.

171 §

Brott mot bestämmelserna om kreditinstituts likvidation

Den som i egenskap av ett kreditinstituts styrelsemedlem eller likvidator uppsåtligen eller av grov vårdslöshet försummar att följa bestämmelserna i 20 kap. i aktiebolagslagen, 6 kap. i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, 8 kap. i sparbankslagen, 23 kap. i lagen om andelslag eller 9 kap. i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform om styrelsens eller likvidatorns skyldigheter ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs på något annat ställe i lag, för brott mot bestämmelserna om kreditinstituts likvidation dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

5.

Lag**om ändring av lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010) 1 §, 4 § 1 mom., det inledande stycket i 5 § 1 mom. och 5 § 1 mom. 5 punkten samt 2 mom., 8 § 2 mom., 25 § 1 mom. och 26 § 2 mom. som följer:

1 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om de krav som ställs på det andelslag (centralinstitutet) som är centralinstitut för sammanslutningen av inlåningsbanker (sammanslutningen), på de inlåningsbanker och övriga kreditinstitut (medlemskreditinstitut) som är medlemmar av centralinstitutet och på övriga företag som hör till sammanslutningen. På centralinstitutet tillämpas lagen om andelslag (/) och på medlemskreditinstituten kreditinstitutslagen (121/2007), om inte annat följer av denna lag.

4 §

Centralinstitutet

Centralinstitutet är ett andelslag enligt 1 kap. 1 § i lagen om andelslag och har rätt att styra medlemskreditinstituten. Centralinstitutet ska ha koncession enligt 2 kap. i denna lag.

5 §

Centralinstitutets stadgar

Utöver vad som föreskrivs i 2 kap. 3 § i lagen om andelslag ska det i centralinstitutets stadgar bestämmas att

5) centralinstitutets medlemmar vid centralinstitutets likvidation och konkurs har i 14 kap. 11 § i lagen om andelslag avsedd obegränsad tillskottsplikt som fastställs enligt medlemskreditinstitutets senast fastställda balansomslutning,

I centralinstitutets stadgar kan det bestämmas att centralinstitutets dotterföretag trots vad som föreskrivs i 5 kap. 10 § i lagen om andelslag får delta i andelsstämman med rätt att yttra sig men utan rösträtt.

8 §

Utträde och uteslutning ur centralinstitutet samt medlemskreditinstituts fusion

Ett medlemskreditinstitut kan uteslutas ur centralinstitutet enligt 3 kap. 3 § i lagen om andelslag eller om det har försummat att iaktta centralinstitutets anvisningar enligt 17 § i denna lag på ett sätt som väsentligt äventyrar övervakningen av att enhetliga principer för hantering av likviditeten eller kapitaltäckningen eller för upprättande av bokslut iaktas eller tillämpningen av dessa principer inom sammanslutningen eller om medlemskreditinstitutet i något annat avseende väsentligt handlar i strid med de allmänna verksamhetsprinciper för sammanslutningen som centralinstitutet fastställt. Centralinstitutet ska informera Finansinspektionen om uteslutningsgrunden och om det organs möte i andelslaget som behandlar uteslutningen. In-

formationen ska lämnas senast när andelslaget tillställer medlemmen det meddelande som avses i 3 kap. 3 § 2 mom. i lagen om andelslag.

delslag avsedd obegränsad tillskottsplikt för centralinstitutets skulder.

25 §

Medlemskreditinstitutens solidariska ansvar

Ett medlemskreditinstitut är skyldigt att på de grunder som föreskrivs i detta kapitel till centralinstitutet betala sin andel av det belopp som centralinstitutet har betalat antingen till ett annat medlemskreditinstitut som en stödåtgärd eller till ett annat medlemskreditinstituts borgenär för en skuld som förfallit till betalning och för vilken borgenären inte har fått betalning av gäldenären. Om centralinstitutet är insolvent har medlemskreditinstitutet dessutom i 14 kap. 11 § i lagen om an-

26 §

Medlemskreditinstitutens skyldighet att delta i stödåtgärder

Stödåtgärder som avses i denna paragraf är beviljande av kapitallån till medlemskreditinstitut och placering av aktie-, andels- eller grundfondskapital i medlemskreditinstitut. Kapitalbevis som avses i detta moment kan utfärdas också direkt till det övertagande kreditinstitut som ett medlemskreditinstitut som avses i 1 mom. fusioneras med.

Denna lag träder i kraft den 20 .

6.

Lag

om ändring av lagen om betalningsinstitut

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om betalningsinstitut (297/2010) 21 a §, 37 § 2 mom., 46 § 3 mom. och 47 § 2 mom., av dem 21 a § sådan den lyder i lag 899/2011 och i lag / , som följer:

21 a §

Anmälningsplikt som gäller förvärv och avyttring av aktier och andelar i institut för elektroniska pengar

Den som har för avsikt att direkt eller indirekt förvärva aktier eller andelar i ett institut för elektroniska pengar, eller en andel av institutets grundkapital eller bolagsinsats, ska underrätta Finansinspektionen om detta på

förhand, om hans innehav på grund av förvärvet

1) kommer att uppgå till minst 20 procent av aktie-, andels- eller grundkapitalet eller bolagsinsatsen i institutet för elektroniska pengar,

2) kommer att vara så stort att det motsvarar minst 20 procent av röstetalet för samtliga aktier eller andelar, eller

3) annars berättigar till att utöva inflytande som är jämförbart med innehav enligt

2 punkten eller annars betydande inflytande i förvaltningen av institutet för elektroniska pengar.

Om avsikten är att öka ett innehav som avses i 1 mom. så att det på grund av förvärvet kommer att uppgå till minst 30 eller 50 procent av aktie-, andels- eller grundkapitalet eller bolagsinsatsen i institutet för elektroniska pengar, eller så att innehavet kommer att medföra en lika stor andel av det röstetal som samtliga aktier eller andelar medför eller så att institutet för elektroniska pengar blir ett dotterföretag, ska också detta förvärv anmälas på förhand till Finansinspektionen.

Vid beräkningen av den ägar- och röstandel som avses i 1 och 2 mom. tillämpas 2 kap. 4 § och 9 kap. 4—7 § i värdepappersmarknadslagen (/). Sådana aktier och andelar som den anmälningsskyldige har förvärvat för högst ett år i samband med en emission av värdepapper eller med stöd av sin verksamhet som marknadsgarant och utifrån vilka den anmälningsskyldige inte har rätt att utöva rösträtt i en sammanslutning eller i övrigt påverka verksamheten i sammanslutningens ledning, ska dock inte beaktas.

En anmälan enligt 1 eller 2 mom. ska göras också när det i innehavet ingående antalet aktier eller andelar sjunker under någon av de gränser för innehav som anges i 1 eller 2 mom. eller om institutet för elektroniska pengar upphör att vara ett dotterföretag till den anmälningsskyldige.

Institutet för elektroniska pengar ska minst en gång om året underrätta Finansinspektionen om ägare till andelar enligt 1 och 2 mom. och om innehavens storlek samt utan dröjsmål anmäla sådana förändringar i ägarandelarna som har kommit till dess kännedom.

Bestämmelser om de uppgifter som ska fogas till de anmälningar som avses i denna paragraf utfärdas genom förordning av statsrådet.

37 §

Tystnadsplikt

Vad som föreskrivs i 7 kap. 14 § i lagen om andelslag (/) gäller inte betalnings-

institut eller företag som hör till samma grupp som betalningsinstitutet.

46 §

Flyttning av säte till en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Registermyndigheten får inte utfärda intyg enligt 9 § 5 mom. i lagen om europabolag eller 9 § 5 mom. i lagen om europaandelslag om Finansinspektionen innan ett sådant tillstånd som avses i 9 § 2 mom. i lagen om europabolag eller 9 § 3 mom. i lagen om europaandelslag beviljats har meddelat registermyndigheten att betalningsinstitutet inte har följt bestämmelserna om flyttning av säte, om fortsättande av verksamheten i Finland eller om avslutande av verksamheten. Intyg får utfärdas innan en månad har förflutit från den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen (624/2006) eller 20 kap. 6 § 2 mom. i lagen om andelslag endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig en flyttning av säte.

47 §

Fusion och delning som berör andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Om ett betalningsinstitut, som är ett europaandelslag eller andelslag, deltar i en gränsöverskridande fusion eller delning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, får registermyndigheten inte utfärda intyg över fusionen enligt 4 § 3 mom. i lagen om europaandelslag eller 20 kap. 27 § i lagen om andelslag eller över delningen enligt 21 kap. 26 § i lagen om andelslag, om Finansinspektionen innan tillstånd beviljas har meddelat registermyndigheten att betalningsinstitutet inte har iakttagit bestämmelserna om fusion, delning, fortsättande av verksamheten i Fin-

land eller avslutande av verksamheten. Tillstånd får beviljas inom en månad från den dag som avses i 20 kap. 6 § 2 mom. eller 21 kap. 6 § 2 mom. i lagen om andelslag endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig fusionen, delningen el-

ler flyttning av sätet i samband med att ett europaandelslag bildas.

Denna lag träder i kraft den 20 .

7.

Lag

om ändring av 2 och 29 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) 2 § 1 mom. 10 punkten och 29 § 2 mom., av dem 29 § 2 mom. sådant det lyder i lag 886/2008, som följer:

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

-
- 10) ägarintresseföretag företag,
a) i vilka ett annat företag direkt eller indirekt äger minst 20 procent av aktierna, andelarna, garantiandelarna eller bolagsandelarna,
b) i vilka ett annat företag har minst 20 procent av det röstetal som aktierna, andelarna, garantiandelarna eller bolagsandelarna medför och detta röstetal baserar sig på ägande, medlemskap, bolagsordning, bolagsavtal eller andra med dessa jämförbara regler eller annat avtal,
c) i vilka ett annat företag har rätt att utse eller avsätta minst en femtedel av medlemmarna i styrelsen eller i ett organ som utser styrelsen, och rätten att utse baserar sig på samma omständigheter som röstetalet enligt b-punkten, eller

d) i vilka ett annat företag har någon annan sådan ägarandel som skapar en varaktig förbindelse mellan dessa företag och som är avsedd att främja företagets verksamhet eller den verksamhet som ett företag inom samma koncern bedriver,

29 §

Närmare bestämmelser och tillstånd

Innan tillstånd som avses i 1 mom. beviljas ska Finansinspektionen inhämta utlåtande av bokföringsnämnden, om saken är av betydelse för den allmänna tillämpningen av bokföringslagen eller bokföringsförordningen (1339/1997) eller aktiebolagslagen (624/2006) eller lagen om andelslag (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

8.

Lag**om ändring av 19 kap. 1 § och 21 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) 19 kap. 1 § 3 mom. och 21 kap. 2 §
2 mom. som följer:

19 kap.

21 kap.

Fusion**Ändring av bostadssammanslutningsform**

1 §

2 §

*Fusion**Beslutsfattande*

Om ett andelslag äger samtliga aktier i ett bostadsaktiebolag, kan bostadsaktiebolaget fusioneras med andelslaget enligt vad som föreskrivs i 20 kap. 2 § i lagen om andelslag (/) om ett aktiebolags fusion med ett andelslag. Om en bostadsrättsförening äger samtliga aktier i ett bostadsaktiebolag kan bostadsaktiebolaget fusioneras med bostadsrättsföreningen enligt vad som föreskrivs i detta kapitel och i 81 § i lagen om bostadsrättsföreningar (1072/1994).

Ett beslut som avses i 1 mom. ersätter ett avtal om andelslagsbildning. Beslutet ska innehålla följande:

- 1) andelslagets stadgar,
- 2) uppgift om de andelar och aktier som ges till medlemmarna,
- 3) namnen på ledamöterna i andelslagets första styrelse eller, om styrelsen väljs av ett förvaltningsråd, på förvaltningsrådsledamöterna och, vid behov, på revisorerna och verksamhetsgranskarna.

Denna lag träder i kraft den
20 .

9.

Lag**om ändring av lagen om europaandelslag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om europaandelslag (906/2006) 1 § 2 mom., 4 § 1 och 2 mom., 5 §, 9 § 2—4 och 6 mom., 10 §, 13 § 2 mom. samt 15 § som följer:

1 §

Tillämpliga bestämmelser och tillämpningsområde

På ett europaandelslag tillämpas bestämmelserna i lagen om andelslag (/) samt bestämmelserna om publika aktiebolag i aktiebolagslagen (624/2006) och i andra lagar, enligt vad som bestäms i europaandelslagsförordningen och i denna lag.

4 §

Bildande av ett europaandelslag genom fusion

Om ett finskt andelslag deltar i bildandet av ett europaandelslag på det sätt som avses i artikel 2.1 fjärde strecksatsen i europaandelslagsförordningen och det övertagande andelslaget registreras i Finland, ska de finska andelslag som deltar i fusionen anmäla fusionsplanen och den rapport som avses i artikel 23 i nämnda förordning för registrering på det sätt som i 20 kap. 5 § i lagen om andelslag föreskrivs om registrering av planen. På borgenärsskyddet och registreringen av fusionen när det gäller ett finskt andelslag ska 20 kap. 6—8 och 16 § i lagen om andelslag tillämpas, dock så att andelslagets samtliga borgenärer har rätt att motsätta sig fusionen. En förutsättning för registrering av fusionen är dessutom att de i fusionen deltagande andelslag som har sin hemort i någon annan medlemsstat godkänner den extra rätt att

avgå om vilken bestäms i 5 § i denna lag. De andelslag som deltar i fusionen ska så som föreskrivs i 20 kap. 15 § i lagen om andelslag anmäla fusionen för registrering inom sex månader från det att fusionsbeslutet fattades i Finland och de övriga andelslag som deltar i fusionen fick det intyg som avses i artikel 29.2 i europaandelslagsförordningen.

Om det övertagande andelslaget registreras som europaandelslag i någon annan stat än Finland, ska 1 mom. tillämpas i fråga om registreringen av planen och den rapport som avses i artikel 23 i europaandelslagsförordningen. Samtliga borgenärer i ett i fusionen deltagande finskt överlåtande och övertagande andelslag har rätt att motsätta sig fusionen. På borgenärsskyddet tillämpas vad som i 20 kap. 6—8 § i lagen om andelslag föreskrivs om borgenärsskyddet i det överlåtande bolaget. De i fusionen deltagande finska andelslagen ska inom fyra månader från fusionsbeslutet hos registermyndigheten ansöka om tillstånd att verkställa fusionen. I annat fall förfaller fusionen. Till ansökan ska fogas fusionsbeslut, en sådan rapport från oberoende experter som avses i artikel 26 i europaandelslagsförordningen samt ett av en styrelsemedlem eller av verkställande direktören utfärdat intyg varav framgår att de meddelanden som avses i 20 kap. 7 § i lagen om andelslag har sänts ut. På förutsättningarna för tillståndet tillämpas vad som i 1 mom. i denna paragraf föreskrivs om förutsättningarna för registrering av fusionen, dock så att de andelslag som deltar i fusionen inte är skyldiga att anmäla fusionen för registrering inom den frist som anges i momentet. Bestämmelser om förutsättningarna för tillstånd

finns i artikel 29.2 i europaandelslagsförordningen. Om egendom som tillhör ett andelslag som deltar i fusionen omfattas av företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen (634/1984), får tillstånd beviljas under förutsättning att en registreringsduglig ansökan samtidigt är anhängig om överföring av inteckningen på en filial som inrättas i Finland eller att inteckningen har dödats. Registermyndighetens beslut om tillståndet ska registreras på tjänstens vägnar. När ett finskt andelslag är övertagande andelslag i en fusion som avses i detta moment tillämpas på andelslaget vad som i 20 kap. 18 § 3 mom. i lagen om andelslag föreskrivs om slutredovisning.

5 §

En medlems extra rätt att avgå

Om ett europaandelslag bildas i enlighet med artikel 2.1 fjärde strecksatsen i europaandelslagsförordningen, har en medlem i ett överlåtande finskt andelslag som fusioneras med ett europaandelslag som registreras i Finland eller i någon annan stat extra rätt att avgå enligt 5 kap. 35 § i lagen om andelslag. Samma rätt har medlemmarna i ett övertagande finskt andelslag, om andelslaget registreras som europaandelslag i någon annan stat.

9 §

Flyttning av ett europaandelslags hemort från Finland

Europaandelslagets samtliga borgenärer har rätt att motsätta sig flyttningen av hemort. Andelslaget ska hos registermyndigheten ansöka om kungörelse på ovan nämnda borgenärer inom fyra månader från registreringen av flyttningsplanen, annars förfaller flyttningen. En sådan redogörelse som avses i artikel 7.3 i europaandelslagsförordningen ska fogas till ansökan. På skyddet av borgenärerna tillämpas i övrigt vad som i 20 kap. 6 och 7 § i lagen om andelslag föreskrivs om borgenärsskyddet i överlåtande bolag.

En sådan flyttning av andelslagets hemort som avses i artikel 7 i europaandelslagsförordningen får verkställas endast med registermyndighetens tillstånd. Andelslaget ska ansöka om tillståndet inom en månad efter flyttningsbeslutet. Flyttningsbeslutet samt ett av en styrelsemedlem eller av verkställande direktören utfärdat intyg varav framgår att de meddelanden som avses i 20 kap. 7 § i lagen om andelslag har sänts ut ska fogas till ansökan. Om ansökan inte görs inom föreskriven tid eller om tillstånd inte beviljas, förfaller beslutet om flyttning av hemorten. Om förslaget om flyttning har ändrats genom ett beslut av andelsstämman, ska det ändrade förslaget anmälas för registrering senast i samband med ansökan.

På förutsättningarna för registermyndighetens tillstånd tillämpas artikel 7.8 i europaandelslagsförordningen samt det som föreskrivs om förutsättningarna för registrering av en fusion i 20 kap. 16 § 1 och 2 mom. i lagen om andelslag. Om bolagets egendom omfattas av företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen, får tillstånd beviljas under förutsättning att en registreringsduglig ansökan samtidigt är anhängig om överföring av inteckningarna på en filial som inrättas i Finland eller att inteckningarna har dödats. Registermyndighetens beslut om tillståndet ska registreras på tjänstens vägnar.

På en klandertalan som gäller ett flyttningsbeslut ska tillämpas vad som i 20 kap. 19 § i lagen om andelslag föreskrivs om klandertalan som gäller fusionsbeslut. Domstolen ska utan dröjsmål underrätta registermyndigheten om att talan har väckts samt om en lagakraftvunnen dom i målet.

10 §

Slutredovisning med anledning av flyttning av hemort

Förvaltningsorganet eller ledningsorganet i ett europaandelslag som flyttar sin hemort från Finland samt dess verkställande direktör ska så snart som möjligt efter flyttningen av hemorten upprätta en slutredovisning. Slutredovisningen ska innehålla ett bokslut och en verksamhetsberättelse över den tid för vil-

ken bokslut ännu inte har lagts fram vid någon andelsstämma samt en utredning om fördelningen av eventuellt vederlag. Slutredovisningen ska överlämnas till revisorerna, som inom en månad ska ge en revisionsberättelse över slutredovisningen. Efter att ha fått revisionsberättelsen ska förvaltningsorganet eller ledningsorganet utan dröjsmål sammankalla medlemmarna till möte för att fastställa slutredovisningen. På mötet tillämpas vad som föreskrivs om andelsstämma. Slutredovisningen ska anmälas för registrering enligt vad som föreskrivs i 8 kap. 10 § i lagen om andelslag.

På klander av slutredovisningen tillämpas 23 kap. 15 § 4 och 5 mom. och 18 § samt 25 kap. 7 § i lagen om andelslag.

13 §

Likvidation och upplösning

I fråga om inledandet av ett ärende som gäller likvidation eller avregistrering, en uppmaning till andelslaget, behandlingen av

ärendet, beslut och registrering av beslut samt likvidationsförfarande och avregistrering tillämpas artikel 73 i europaandelslagsförordningen och 23 kap. i lagen om andelslag.

15 §

Straffbestämmelser

Bestämmelserna om andelslagsbrott och andelslagsförseelse i 27 kap. i lagen om andelslag tillämpas på en ledamot av förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet samt på en verkställande direktör, likvidator, medlem, fullmäktigeledamot i samt en revisor för ett europaandelslag.

I fråga om det intyg som avses i artikel 35.5 och 76.5 i europaandelslagsförordningen tillämpas vad som i 27 kap. 1 § 1 punkten i lagen om andelslag föreskrivs om brott mot bestämmelserna om ett revisorsyttrande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag

om ändring av 2 och 3 § i lagen om ombildande av föreningar som utövar ekonomisk verksamhet till andelslag

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om ombildande av föreningar som utövar ekonomisk verksamhet till andelslag (502/1989) 2 § 1 och 3 mom. samt 3 § som följer:

2 §

Beslut om att ombilda en förening till andelslag ska fattas i den ordning som enligt bestämmelser i föreningens stadgar eller en-

ligt lag gäller för ändring av stadgarna. Genom beslutet ska det också godkännas stadgar som har utarbetats för andelslaget enligt lagen om andelslag (/) samt det teck-

ningspris för andelar och aktier som varje medlem ska betala.

 Det protokoll som sätts upp över besluten motsvarar avtalet om andelslagsbildning.

3 §

En föreningsmedlem som inte godkänner ombildningsbeslutet har rätt att oberoende av bestämmelserna i stadgarna omedelbart ut-

träda ur föreningen eller andelslaget genom att inom 30 dagar från det föreningen ombildades till andelslag skriftligen underrätta föreningens eller andelslagets styrelse om detta. Då teckningspriset för andelar och aktier med anledning av utträdet ska återbetalas, tillämpas lagen om andelslag.

 Denna lag träder i kraft den 20 .

11.

Lag

om ändring av företagsinteckningslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i företagsinteckningslagen (634/1984) 11 § 1 mom., 21 a § 1 mom. och 27 § 2 mom., sådana de lyder i lag 631/2006, som följer:

11 §

Förändringar som gäller näringsidkare

En ändring av en näringsidkares sammanslutningsform eller fortsättande av verksamheten som enskild näringsidkare i enlighet med 19 kap. 4 § 3 mom. i aktiebolagslagen (624/2006) eller 22 kap. 1 § 3 mom. i lagen om andelslag (/) inverkar inte på företagsinteckningens giltighet eller på den förvänsrätt inteckningen medför, om ändringen antecknas i handelsregistret på grundval av en ändringsanmälan enligt 11 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) och om ingen företagsinteckning har fastställts i den näringsidkares egendom som fortsätter aktiebolagets eller andelslagets verksamhet. Detsamma gäller överlåtelse av en enskild näringsidkares näringsverksamhet och all

egendom som ingår i den till en annan näringsidkare, ett öppet bolag eller kommanditbolag, om ingen företagsinteckning har fastställts i förvärvarens egendom och förvärvaren meddelar registermyndigheten att han eller hon kommer att fortsätta överlåtarens näringsverksamhet. Anmälan om detta ska göras inom tre månader från överlåtelsen.

21 a §

Delning av inteckning

Företagsinteckningar, som omfattar ett i aktiebolagslagen avsett ursprungligt aktiebolags hela lösa egendom som hör till näringsverksamhet eller som fastställts i en bestämd del av bolaget eller i lös egendom som hör till näringsverksamhet som bedrivs inom ett

bestämt område, kan på ansökan av det ursprungliga bolaget helt eller delvis delas mellan de övertagande bolagen enligt avtal mellan bolaget och inteckningshavarna. Det samma gäller delning av företagsinteckning som fastställts i ett i lagen om andelslag avsett ursprungligt andelslags egendom.

27 §

Avförande av företagsinteckning ur registret

Registermyndigheten kan avföra en företagsinteckning ur registret, om anteckningar-

na om den näringsidkare i vars egendom företagsinteckningen har fastställts avförs ur handelsregistret på det sätt som avses i 24 § i handelsregisterlagen (129/1979). En företagsinteckning som har fastställts i ett aktiebolags eller andelslags egendom kan avföras sedan tio år förflutit från det bolaget eller andelslaget har avregistrerats på basis av 20 kap. 2 § i aktiebolagslagen eller 23 kap. 2 § i lagen om andelslag. Innan inteckningen av den orsak som avses i detta moment avförs ur registret ska registermyndigheten bereda kända inteckningshavare tillfälle att bli hörda.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag

om ändring av handelsregisterlagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i handelsregisterlagen (129/1979) det inledande stycket i 10 § 1 mom. och 10 § 1 mom., 2, 6, 13, 14, 15 och 16 punkten, 18 a § 3 mom., 18 b § 2 mom., 20 § 1 mom. och 31 a § 2 mom., sådana de lyder, 10 § 1 mom. 2, 6, 13 och 14 punkten i lag 1490/2001, 10 § 1 mom. 15 och 16 punkten, 18 a § 3 mom. och 18 b § 2 mom. i lag 908/2006, 20 § 1 mom. i lag 1324/2006 och 31 a § 2 mom. i lag 1132/2005, som följer:

10 §

I ett andelslags och ett europaandelslags grundanmälan ska nämnas

2) den dag då avtalet om andelslagsbildning undertecknats,

6) om andelen eventuellt har ett nominellt belopp (insats),

13) en stadgebestämmelse enligt vilken det i andelslaget kan finnas andelar av olika slag eller enligt vilken andelarna är anslutna till värdeandelssystemet,

14) för det fall att det i stadgarna bestäms om aktier, aktiekapitalet och antalet aktier samt eventuella stadgebestämmelser om en akties nominella belopp, aktier av olika slag, antalet sådana aktier enligt aktieslag och hu-

ruvida aktierna är anslutna till värdeandels-systemet,

15) för det fall att det i stadgarna bestäms om medlemmarnas skyldighet att betala extra avgifter, de uppgifter som avses i 13 kap. 1 § 1 mom. i lagen om andelslag (/),

16) för det fall att det i stadgarna bestäms om medlemmarnas tillskottsplikt, de uppgifter som avses i 14 kap. 1 § 2 mom. i lagen om andelslag,

18 a §

Registermyndigheten behandlar ärenden som gäller överföring av ett andelslags eller ett europaandelslags andelar och aktier till värdeandelssystemet, nedsättning av reservfonden, överkursfonden och aktiekapitalet, fusion, delning, ändring av företagsform samt likvidation på det sätt som bestäms i lagen om andelslag.

18 b §

Registermyndigheten behandlar ärenden som gäller registrering av koncessionen för kreditinstitut i andelslagsform, nedsättning av det bundna egna kapitalet, fusion, delning, flyttning av hemort, överlåtelse av affärs-

verksamheten, avstående från koncessionen samt likvidation på det sätt som föreskrivs i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/).

20 §

Ett aktiebolag och ett andelslag får förutom på finska eller svenska ge in de handlingar och uppgifter som avses i denna lag till handelsregistret för offentliggörande även på andra språk. Av handlingarna ska då sändas en sådan officiell översättning som avses i 21 § 1 mom. i språklagen (423/2003).

31 a §

För skötseln av de uppgifter som gäller avförande ur handelsregistret och som anges i 20 kap. 4 § i lagen om aktiebolag, 23 kap. 4 § i lagen om andelslag och 24 § i denna lag har Patent- och registerstyrelsen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att på begäran få uppgifter av Skattestyrelsen om huruvida specificerade aktiebolag, andelslag eller andra näringsidkare enligt skatteförvaltningens registeruppgifter har bedrivit verksamhet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

13.

Lag

om ändring av 3 § i prokuralagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i prokuralagen (130/1979) 3 § 2 mom., sådant den lyder i lag 630/2006, som följer:

3 §

I ett aktiebolag eller ett andelslag kan bestämmas att prokuristen får företräda bolaget eller andelslaget endast tillsammans med en

sådan därtill berättigad person som avses i 6 kap. 26 § i aktiebolagslagen (624/2006) eller i 6 kap. 27 § i lagen om andelslag (/). I ett öppet bolag och ett kommanditbolag kan det bestämmas att prokuristen får företräda

bolaget endast tillsammans med en eller flera av bolagsmännen i det öppna bolaget respektive en eller flera av de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget. Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag

om ändring av 12 § i firmalagen

I enlighet med riksdagens beslut ändras i firmalagen (128/1979) 12 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1492/2001, som följer:

<p>12 §</p> <p>Med avvikelse från 1 mom. gäller i samband med fusion eller delning enligt lagen om aktiebolag (624/2006) eller lagen om andelslag (/) ensamrätt till firma på grundval av registrering likväl från den dag då fusions- eller delningsplanen kom till registermyndigheten för registrering. Detsamma</p>	<p>gäller ensamrätt till firma på grundval av registrering i samband med en sådan ändring av sammanslutningsform som avses i lagen om andelslag.</p> <p>Denna lag träder i kraft den 20 .</p>
---	---

Helsingfors den 20 december 2012

Statsminister

JYRKI KATAINEN

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*

*Bilaga
Parallelltext*

4.

Lag

om ändring av kreditinstitutslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i kreditinstitutslagen (121/2007) 2 § 1 och 2 mom., 31 § 1 mom., 34 §, 35 § 2 mom., 42 § 1 och 2 mom., 45 § 1 mom. 3 punkten, 141 § 5 mom., 146, 160 §, 166 § 3 mom., 167 § 2 och 4 mom. samt 171 §, av dem 31 § 1 mom. sådant det lyder i lag 299/2010 samt 35 § 2 mom., 42 § 1 och 2 mom. och 160 § sådana de lyder i lag / , som följer:

Gällande lydelse

2 §

Annan lagstiftning om kreditinstitutsverksamhet

På kreditinstitut i aktiebolagsform *tillämpas* lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), *på* sparbanker sparbankslagen (1502/2001), *på* kreditinstitut i andelslagsform lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001) *och på* hypoteksföreningar lagen om hypoteksföreningar (936/1978).

I lagen om hypoteksbanker (1240/1999) föreskrivs om kreditinstituts rätt att bedriva hypoteksbankverksamhet.

Föreslagen lydelse

2 §

Annan lagstiftning om kreditinstitutsverksamhet

Bestämmelser om kreditinstitut i aktiebolagsform *finns utöver i denna lag i* lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001), *bestämmelser om* sparbanker *i* sparbankslagen (1502/2001), *bestämmelser om* kreditinstitut i andelslagsform *i* lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/) *samt bestämmelser om* hypoteksföreningar *i* lagen om hypoteksföreningar (936/1978).

I lagen om *hypoteksbanksverksamhet* (688/2010) föreskrivs om kreditinstituts rätt att bedriva hypoteksbanksverksamhet.

31 §

Affärsverksamhet som är tillåten för kreditföretag

Kreditföretag får bedriva affärsverksamhet enligt 30 § 1 mom. men inte inlåning från allmänheten. Vidare får kreditföretag från allmänheten ta emot andra medel som ska återbetalas på anfordran än insättningar endast i samband med tillhandahållande av betaltjänster och utgivning av elektroniska pengar. Kreditföretag får bedriva hypoteksbanksverksamhet enligt vad som föreskrivs i lagen om hypoteksbanker.

31 §

Affärsverksamhet som är tillåten för kreditföretag

Kreditföretag får bedriva affärsverksamhet enligt 30 § 1 mom. men inte inlåning från allmänheten. Vidare får kreditföretag från allmänheten ta emot andra medel som ska återbetalas på anfordran än insättningar endast i samband med tillhandahållande av betaltjänster och utgivning av elektroniska pengar. Kreditföretag får bedriva hypoteksbanksverksamhet. *Bestämmelser om hypoteksbanksverksamhet finns i lagen om hypoteksbanksverksamhet.*

34 §

Tillämpning av lånebestämmelserna i lagen om andelslag

På kreditinstitut och på finansiella institut som hör till samma finansiella företagsgrupp som dessa tillämpas inte 8 kap. 7 § i lagen om andelslag (1488/2001).

34 §

Tillämpning av lånebestämmelserna i lagen om andelslag

På kreditinstitut och på finansiella institut som hör till samma finansiella företagsgrupp som dessa tillämpas inte 16 kap. 11 § i lagen om andelslag (/).

35 §

Finansiering av förvärv och mottagande som pant av egna och koncernföretags aktier, andelar, kapitallån och debenturer

Ett kreditinstitut och finansiella institut inom samma finansiella företagsgrupp som detta får om inte annat följer av 3 mom., utan hinder av 13 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen (624/2006), 8 kap. 7 § 1 mom. i lagen om andelslag och 34 § 3 mom. i lagen om skuldebrev (622/1947), bevilja lån för förvärv av egna och moderföretagets aktier och andelar och ta emot aktierna och andelarna som pant, om aktierna och andelarna är *börs- eller marknadsvärdepapper som avses i 1 kap. 3 § i värdepappersmarknadslagen*, om beviljandet av lånet eller mottagandet av panten ingår i kreditinstitutets eller i det till dess finansiella företagsgrupp hörande finansiella institu-

35 §

Finansiering av förvärv och mottagande som pant av egna och koncernföretags aktier, andelar, kapitallån och debenturer

Ett kreditinstitut och finansiella institut inom samma finansiella företagsgrupp som detta får om inte annat följer av 3 mom., *trots vad som föreskrivs i 13 kap. 10 § 1 mom. i aktiebolagslagen (624/2006), 16 kap. 11 § 1 mom. i lagen om andelslag och 34 § 3 mom. i lagen om skuldebrev (622/1947)*, bevilja lån för förvärv av egna och moderföretagets aktier och andelar och ta emot aktierna och andelarna som pant, om aktierna och andelarna är *föremål för handel på en sådan reglerad marknad som avses i lagen om handel med finansiella instrument (/)*, om beviljandet av lånet eller mottagandet av panten ingår i kreditinstitutets eller

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

tets normala affärsverksamhet och om lånet har beviljats eller panten tagits emot på de sedvanliga villkor som kreditinstitutet eller det finansiella institutet tillämpar i sin verksamhet.

i det till dess finansiella företagsgrupp hörande finansiella institutets normala affärsverksamhet och om lånet har beviljats eller panten tagits emot på de sedvanliga villkor som kreditinstitutet eller det finansiella institutet tillämpar i sin verksamhet.

42 §

Anmälningsskyldighet som gäller förvärv och överlåtelse av aktier och andelar

Den som har för avsikt att direkt eller indirekt förvärva aktier, andelar, placeringsandelar eller grundfundsandelar i ett kreditinstitut ska underrätta Finansinspektionen om detta på förhand, om

1) han på grund av förvärvet kommer att inneha minst 10 procent av kreditinstitutets aktie-, *andels-* eller placeringsandelskapital eller grundfond,

2) hans innehav kommer att vara så stort att det motsvarar minst 10 procent av röstetalet för samtliga aktier eller andelar, eller om

3) hans innehav annars berättigar till att utöva inflytande som är jämförbart med innehav som avses i 2 punkten eller annars betydande inflytande i kreditinstitutets förvaltning.

Om avsikten är att öka ett innehav som avses i 1 mom. så att det på grund av förvärvet kommer att uppgå till minst 20, 30 eller 50 procent av kreditinstitutets aktie-, *andels-* eller placeringsandelskapital eller grundfond eller så att innehavet kommer att medföra en lika stor andel av det röstetal som samtliga aktier eller andelar medför eller så att kreditinstitutet blir ett dotterföretag, ska också detta förvärv anmälas på förhand till Finansinspektionen.

42 §

Anmälningsskyldighet som gäller förvärv och överlåtelse av aktier och andelar

Den som har för avsikt att direkt eller indirekt förvärva aktier, andelar, placeringsandelar eller grundfundsandelar i ett kreditinstitut ska underrätta Finansinspektionen om detta på förhand, om

1) han på grund av förvärvet kommer att inneha minst 10 procent av kreditinstitutets aktie- eller *andelskapital* eller grundfond,

2) hans innehav kommer att vara så stort att det motsvarar minst 10 procent av röstetalet för samtliga aktier eller andelar, eller om

3) hans innehav annars berättigar till att utöva inflytande som är jämförbart med innehav som avses i 2 punkten eller annars betydande inflytande i kreditinstitutets förvaltning.

Om avsikten är att öka ett innehav som avses i 1 mom. så att det på grund av förvärvet kommer att uppgå till minst 20, 30 eller 50 procent av kreditinstitutets aktie- eller *andelskapital* eller grundfond eller så att innehavet kommer att medföra en lika stor andel av det röstetal som samtliga aktier eller andelar medför eller så att kreditinstitutet blir ett dotterföretag, ska också detta förvärv anmälas på förhand till Finansinspektionen.

45 §

Primärt kapital

Till ett kreditinstituts kapitalbas räknas det primära kapitalet, som består av

45 §

Primärt kapital

Till ett kreditinstituts kapitalbas räknas det primära kapitalet, som består av

3) de medel som finns på aktie-, placerings- andels- och grundfondskonton,

3) de medel som finns på aktie-, andels- och grundfondskonton,

141 §

Tystnadsplikt

141 §

Tystnadsplikt

Vad som föreskrivs i 7 kap. 6 § i lagen om andelslag gäller inte kreditinstitut eller företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som kreditinstitutet.

Vad som föreskrivs i 7 kap. 14 § i lagen om andelslag gäller inte kreditinstitut eller företag som hör till samma finansiella företagsgrupp som kreditinstitutet.

146 §

Tillämpning av bestämmelserna om bokslut

Ett kreditinstituts bokslut skall upprättas och offentliggöras enligt detta kapitel samt enligt finansministeriets förordningar och Finansinspektionens föreskrifter som utfärdats med stöd av detta kapitel. På kreditinstitut tillämpas dessutom bokföringslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den när något annat inte föreskrivs i denna lag eller i finansministeriets förordningar som utfärdats med stöd av den eller någon annanstans i lag. På affärsbanker och övriga kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas dessutom bokslutsbestämmelserna i aktiebolagslagen och på andelsbanker samt övriga kreditinstitut i andelslagsform bokslutsbestämmelserna i lagen om andelslag när något annat inte föreskrivs nedan. På kreditinstitut tillämpas inte 8 kap. 11 § i aktiebolagslagen eller 6 kap. 1 § 2 mom. i lagen om andelslag. Vad som i detta kapitel föreskrivs om bokslut tillämpas på den helhet som omfattar handlingar som ingår i och har bifogats bokslutet, om inte annat föreskrivs nedan.

Vid upprättande av bokslut för kreditinstitut tillämpas inte bokföringslagens 1 kap. 4 § 1 mom. om räkenskapsperiod, 3 kap. 1 § 3 mom. om begränsning av skyldigheten att upprätta finansieringsanalys och 4 mom. om verksamhetsberättelsen, 2 § 2 mom. om tillstånd att avvika från bestämmelserna om upprättande av bokslut och 6 § om tiden för upprättande av bokslut, 4 kap. 1 § om definitio-

146 §

Tillämpning av bestämmelserna om bokslut

Ett kreditinstituts bokslut ska upprättas och offentliggöras enligt detta kapitel samt enligt finansministeriets förordningar och Finansinspektionens föreskrifter som utfärdats med stöd av detta kapitel. På kreditinstitut tillämpas dessutom bokföringslagen och bestämmelser som utfärdats med stöd av den när något annat inte föreskrivs i denna lag eller i finansministeriets förordningar som utfärdats med stöd av den eller någon annanstans i lag. På affärsbanker och övriga kreditinstitut i aktiebolagsform tillämpas dessutom bokslutsbestämmelserna i aktiebolagslagen och på andelsbanker samt övriga kreditinstitut i andelslagsform bokslutsbestämmelserna i lagen om andelslag när något annat inte föreskrivs nedan. På kreditinstitut tillämpas inte 8 kap. 11 § i aktiebolagslagen eller 8 kap. 11 § i lagen om andelslag. Vad som i detta kapitel föreskrivs om bokslut tillämpas på den helhet som omfattar handlingar som ingår i och har bifogats bokslutet, om inte annat föreskrivs nedan.

Vid upprättande av bokslut för kreditinstitut tillämpas inte bokföringslagens 1 kap. 4 § 1 mom. om räkenskapsperiod, 3 kap. 1 § 3 mom. om begränsning av skyldigheten att upprätta finansieringsanalys och 4 mom. om verksamhetsberättelsen, 2 § 2 mom. om tillstånd att avvika från bestämmelserna om upprättande av bokslut och 6 § om tiden för upprättande av bokslut, 4 kap. 1 § om defini-

nen på omsättning, 3 § om definitionen på bestående och rörliga aktiva och 4 § om definitionen på omsättnings- och finansieringstillgångar samt 5 kap. 2 § om hur fordringar, finansiella tillgångar och skulder tas upp i balansräkningen, 2 a § om värdering av finansiella instrument och hur de skall tas upp i bokslutet, 4 § om redovisning av inkomst som intäkt enligt tillverkningsgrad och 6 § om periodisering av anskaffningsutgiften för omsättningstillgångar. Därvid tillämpas inte heller vad som i 8 kap. 1 § 1 mom., 3 och 4 §, 5 § 3 mom. 2 punkten och 6 § i aktiebolagslagen föreskrivs om eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncern eller i 6 kap. 1 § 1 mom., 2 och 3 § samt 7 § 1 mom. i lagen om andelslag föreskrivs om bokslut och koncernbokslut.

Vid upprättande av koncernbokslut för kreditinstitut tillämpas inte bokföringslagens 6 kap. 1 § 3 mom. om skyldighet för små bokföringsskyldiga att upprätta koncernbokslut, 2 § 2 och 3 mom. om finansieringsanalys och verksamhetsberättelse för koncerner, 7 § 6 mom. om hur små koncerner skall dela upp avskrivningsdifferensen och reserver samt 9 § om tillämpning av poolningsmetoden och inte heller 8 kap. 9 § 1 mom. i aktiebolagslagen samt 6 kap. 8 § 1 och 3 mom. i lagen om andelslag. Vid upprättande av koncernbokslut tillämpas 6 kap. 4 § 2 och 3 mom. i bokföringslagen i den omfattning som de däri angivna beräkningsprinciperna och lagrummen med stöd av 2 mom. skall tillämpas på kreditinstitut.

Vad som i 1 och 2 mom. samt i 147—154 § föreskrivs om kreditinstituts bokslut skall på motsvarande sätt tillämpas på finländska holdingföretag som hör till ett kreditinstituts finansiella företagsgrupp samt på andra finländska finansiella institut som hör till gruppen. Vad som föreskrivs i 3 mom. och i 155 § skall på motsvarande sätt tillämpas på finländska holdingföretag.

Vad som föreskrivs i 3 kap. 9 och 11 § i bokföringslagen, 8 kap. 10 § i aktiebolagslagen och 6 kap. 9 § i lagen om andelslag skall inte tillämpas på registrering eller annat offentlighöörande av ett kreditinstituts eller ett holdingföretags bokslut.

tionen på omsättning, 3 § om definitionen på bestående och rörliga aktiva och 4 § om definitionen på omsättnings- och finansieringstillgångar samt 5 kap. 2 § om hur fordringar, finansiella tillgångar och skulder tas upp i balansräkningen, 2 a § om värdering av finansiella instrument och hur de ska tas upp i bokslutet, 4 § om redovisning av inkomst som intäkt enligt tillverkningsgrad och 6 § om periodisering av anskaffningsutgiften för omsättningstillgångar. *Då* tillämpas inte heller vad som i 8 kap. 1 § 1 mom., 3 och 4 §, 5 § 3 mom. 2 punkten och 6 § i aktiebolagslagen föreskrivs om eget kapital, bokslut, verksamhetsberättelse och koncern eller i 8 kap. 1 § 1 mom., 3 och 4 §, 5 § 3 mom. 3 punkten och 6 § i lagen om andelslag föreskrivs om *eget kapital*, bokslut, *verksamhetsberättelse* och *koncern*.

Vid upprättande av koncernbokslut för kreditinstitut tillämpas inte bokföringslagens 6 kap. 1 § 3 mom. om skyldighet för små bokföringsskyldiga att upprätta koncernbokslut, 2 § 2 mom. om finansieringsanalys *för koncerner* och 2 § 3 mom. om verksamhetsberättelse för koncerner, 7 § 6 mom. om hur små koncerner ska dela upp avskrivningsdifferensen och reserver samt 9 § om tillämpning av poolningsmetoden och inte heller 8 kap. 9 § 1 mom. i aktiebolagslagen samt 8 kap. 9 § 1 mom. i lagen om andelslag. Vid upprättande av koncernbokslut tillämpas 6 kap. 4 § 2 och 3 mom. i bokföringslagen i den omfattning som de *där* angivna beräkningsprinciperna och *bestämmelserna* med stöd av 2 mom. ska tillämpas på kreditinstitut.

Vad som föreskrivs i 3 kap. 9 och 11 § i bokföringslagen, 8 kap. 10 § i aktiebolagslagen och 8 kap. 10 § i lagen om andelslag *ska* inte tillämpas på registrering eller annat offentlighöörande av ett kreditinstituts eller ett holdingföretags bokslut.

På ett kreditinstitut som upprättar sitt bokslut eller koncernbokslut i enlighet med de internationella redovisningsstandarder som avses i 7 a kap. 1 § i bokföringslagen tillämpas inte 147—155 § i detta kapitel, med undantag för vad som i 147 § 3 mom. föreskrivs om anvisningar och yttranden och i 4 mom. om undantag som beviljas av Finansinspektionen, i 148 § om räkenskapsperiod, i 149 § om tiden för upprättande av bokslut och i 150 § om verksamhetsberättelsen. Finansministeriet kan dock genom förordning föreskriva om noter som inte förutsätts i de internationella redovisningsstandarderna.

160 §

Finansinspektionens skyldighet att förordna revisor samt särskild granskning och granskare

Finansinspektionen skall för kreditinstitut och deras holdingföretag förordna en revisor enligt 9 § i revisionslagen, 7 kap. 5 § i aktiebolagslagen och 7 kap. 5 § i lagen om andelslag samt förordna om särskild granskning och granskare enligt 7 kap. 7—10 § i aktiebolagslagen och 7 kap. 7—10 § i lagen om andelslag. När det gäller förordnande av revisor samt särskild granskare i de ovan angivna fallen skall i övrigt tillämpas revisionslagen, aktiebolagslagen och lagen om andelslag. Finansinspektionen skall dessutom förordna en behörig revisor för ett kreditinstitut och dess holdingföretag, om institutet eller företaget inte har en revisor som uppfyller de i 159 § angivna kraven.

Revisorn för ett kreditinstitut som tillhandahåller investeringstjänster ska minst en gång om året ge och till Finansinspektionen lämna ett yttrande om huruvida kreditinstitutets åtgärder vid förvaringen av kundmedel uppfyller de krav som föreskrivs i 4 kap. 14 och 15 § i värdepappersmarknadslagen.

160 §

Finansinspektionens skyldighet att förordna revisor samt särskild granskning och granskare

Finansinspektionen ska för kreditinstitut och deras holdingföretag förordna en revisor enligt 9 § i revisionslagen, 7 kap. 5 § i aktiebolagslagen och 7 kap. 5 § i lagen om andelslag samt förordna om särskild granskning enligt 7 kap. 7 § i aktiebolagslagen och 7 kap. 15 § i lagen om andelslag och en granskare enligt 7 kap. 8 § i aktiebolagslagen och 7 kap. 16 § i lagen om andelslag. När det gäller förordnande av revisor samt särskild granskare i de ovan angivna fallen ska i övrigt revisionslagen, aktiebolagslagen och lagen om andelslag tillämpas. Finansinspektionen ska dessutom förordna en behörig revisor för ett kreditinstitut och dess holdingföretag, om institutet eller företaget inte har en revisor som uppfyller de i 159 § angivna kraven.

Revisorn för ett kreditinstitut som tillhandahåller investeringstjänster ska för varje kalenderår till Finansinspektionen lämna ett revisorsyttrande om huruvida kreditinstitutets åtgärder vid förvaringen av kundmedel uppfyller de krav som anges i 9 kap. 1—4 § i lagen om investeringstjänster och i de föreskrifter som utfärdats med stöd av 9 kap. 5 § i den lagen.

166 §

Flyttning av säte till en annan EES-stat

Registermyndigheten får inte ge ett sådant intyg som avses i 9 § 5 mom. i lagen om europabolag (742/2004) eller 9 § 5 mom. i lagen om europaandelslag (906/2006), om Finansinspektionen innan ett sådant tillstånd som avses i 9 § 2 mom. i lagen om europabolag eller 9 § 3 mom. i lagen om europaandelslag beviljats har meddelat registermyndigheten att kreditinstitutet inte har följt bestämmelserna om flyttning av säte, om fortsättande av verksamheten i Finland eller om avslutande av verksamheten. Tillstånd får beviljas före den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen eller 16 kap. 13 § 1 mom. i lagen om andelslag endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig en flyttning av säte.

167 §

Skadeståndsskyldighet

Ett kreditinstituts stiftare, medlemmarna av institutets förvaltningsråd eller styrelse samt verkställande direktören är skyldiga att ersätta också skada som de i sitt uppdrag uppsåtligt eller av vårdslöshet har orsakat aktieägare, medlemmar, innehavare av placeringsandelar eller grundfondsbevis eller andra personer genom överträdelse av denna lag eller en förordning eller en föreskrift av Finansinspektionen som utfärdats med stöd av den, lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, sparbankslagen, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform, lagen om hypoteksbanker, lagen om hypoteksföreningar, lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet eller kreditinstitutets bolagsordning eller stadgar. I revisionslagen föreskrivs om revisorers ersättningsansvar.

Ett kreditinstituts aktieägare, en sparbanks principaler och en andelsbanks medlemmar eller fullmäktige är skyldiga att ersätta skada

166 §

Flyttning av säte till en annan EES-stat

Registermyndigheten får inte ge ett sådant intyg som avses i 9 § 5 mom. i lagen om europabolag (742/2004) eller 9 § 5 mom. i lagen om europaandelslag (906/2006), om Finansinspektionen innan ett sådant tillstånd som avses i 9 § 2 mom. i lagen om europabolag eller 9 § 3 mom. i lagen om europaandelslag beviljats har meddelat registermyndigheten att kreditinstitutet inte har följt bestämmelserna om flyttning av säte, om fortsättande av verksamheten i Finland eller om avslutande av verksamheten. Tillstånd får beviljas före den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen eller 20 kap. 6 § 2 mom. i lagen om andelslag endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig en flyttning av säte.

167 §

Skadeståndsskyldighet

Ett kreditinstituts stiftare, medlemmarna av institutets förvaltningsråd eller styrelse samt verkställande direktören är skyldiga att ersätta också skada som de i sitt uppdrag uppsåtligt eller av vårdslöshet har orsakat aktieägare, medlemmar, *andelsägare eller innehavare av grundfondsbevis* eller andra personer genom överträdelse av denna lag eller en förordning eller en föreskrift av Finansinspektionen som utfärdats med stöd av den, lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, sparbankslagen, lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform, lagen om *hypoteksbanksverksamhet*, lagen om hypoteksföreningar, lagen om temporärt avbrytande av en depositionsbanks verksamhet eller kreditinstitutets bolagsordning eller stadgar. I revisionslagen föreskrivs om revisorers ersättningsansvar.

Ett kreditinstituts aktieägare, en sparbanks principaler och en andelsbanks medlemmar eller fullmäktige är skyldiga att ersätta skada

som de genom att medverka till överträdelse av de författningar, den bolagsordning eller de stadgar som avses i 2 mom. uppsåtligen eller av vårdslöshet har orsakat kreditinstitutet, aktieägare, medlemmar, innehavare av *placeringsandelar* eller grundfondsbevis eller andra personer. Skada som har orsakats genom en åtgärd till förmån för en person som enligt 140 § hör till kreditinstitutets närmaste krets anses ha orsakats av vårdslöshet om inte aktieägaren, principalen eller andelsbankens medlem eller fullmäktige visar att de har iakttagit omsorgsfullhet.

som de genom att medverka till överträdelse av de författningar, den bolagsordning eller de stadgar som avses i 2 mom. uppsåtligen eller av vårdslöshet har orsakat kreditinstitutet, aktieägare, medlemmar, *andelsägare eller* innehavare av grundfondsbevis eller andra personer. Skada som har orsakats genom en åtgärd till förmån för en person som enligt 140 § hör till kreditinstitutets närmaste krets anses ha orsakats av vårdslöshet om inte aktieägaren, principalen eller andelsbankens medlem eller fullmäktige visar att de har iakttagit omsorgsfullhet.

171 §

Brott mot bestämmelserna om kreditinstituts likvidation

Den som i egenskap av ett kreditinstituts styrelsemedlem eller likvidator uppsåtligen eller av grov vårdslöshet försummar att följa bestämmelserna i 20 kap. i aktiebolagslagen, 6 kap. i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, 8 kap. i sparbankslagen, 19 kap. i lagen om andelslag eller 9 kap. i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform om styrelsens eller likvidatorns skyldigheter skall, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs på något annat ställe i lag, för *brott mot bestämmelserna om kreditinstituts likvidation* dömas till böter.

171 §

Brott mot bestämmelserna om kreditinstituts likvidation

Den som i egenskap av ett kreditinstituts styrelsemedlem eller likvidator uppsåtligen eller av grov vårdslöshet försummar att följa bestämmelserna i 20 kap. i aktiebolagslagen, 6 kap. i lagen om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform, 8 kap. i sparbankslagen, 23 kap. i lagen om andelslag eller 9 kap. i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform om styrelsens eller likvidatorns skyldigheter ska, om inte gärningen är ringa eller strängare straff för den föreskrivs på något annat ställe i lag, för *brott mot bestämmelserna om kreditinstituts likvidation* dömas till böter.

Denna lag träder i kraft den 201 .

5.

Lag**om ändring av lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010) 1 §, 4 § 1 mom., det inledande stycket i 5 § 1 mom. och 5 § 1 mom. 5 punkten samt 2 mom., 8 § 2 mom., 25 § 1 mom. och 26 § 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om de krav som ställs på det andelslag (*centralinstitutet*) som är centralinstitut för sammanslutningen av inlåningsbanker (*sammanslutningen*), på de inlåningsbanker och övriga kreditinstitut (*medlemskreditinstitut*) som är medlemmar av centralinstitutet och på övriga företag som hör till sammanslutningen. På centralinstitutet tillämpas lagen om andelslag (1488/2001) och på medlemskreditinstitutet kreditinstitutslagen (121/2007), om inte annat följer av denna lag.

4 §

Centralinstitutet

Centralinstitutet är ett andelslag enligt 1 kap. 2 § i lagen om andelslag och har rätt att styra medlemskreditinstitutet. Centralinstitutet ska ha koncession enligt 2 kap. i denna lag.

5 §

Centralinstitutets stadgar

Utöver vad som föreskrivs i 2 kap. 5 och

Föreslagen lydelse

1 §

Lagens tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om de krav som ställs på det andelslag (*centralinstitutet*) som är centralinstitut för sammanslutningen av inlåningsbanker (*sammanslutningen*), på de inlåningsbanker och övriga kreditinstitut (*medlemskreditinstitut*) som är medlemmar av centralinstitutet och på övriga företag som hör till sammanslutningen. På centralinstitutet tillämpas lagen om andelslag (/) och på medlemskreditinstitutet kreditinstitutslagen (121/2007), om inte annat följer av denna lag.

4 §

Centralinstitutet

Centralinstitutet är ett andelslag enligt 1 kap. 1 § i lagen om andelslag och har rätt att styra medlemskreditinstitutet. Centralinstitutet ska ha koncession enligt 2 kap. i denna lag.

5 §

Centralinstitutets stadgar

Utöver vad som föreskrivs i 2 kap. 3 § i la-

6 § i lagen om andelslag ska det i centralinstitutets stadgar bestämmas att

5) centralinstitutets medlemmar vid centralinstitutets likvidation och konkurs har i 15 kap. 11 § i lagen om andelslag avsedd obegränsad tillskottsplikt som fastställs enligt medlemskreditinstitutets senast fastställda balansomslutning,

I centralinstitutets stadgar kan det bestämmas att centralinstitutets dotterföretag utan hinder av 4 kap. 5 § i lagen om andelslag får delta i andelsstämman med rätt att yttra sig men utan rösträtt.

8 §

Utträde och uteslutning ur centralinstitutet samt medlemskreditinstitutets fusion

Ett medlemskreditinstitut kan uteslutas ur centralinstitutet enligt 3 kap. 5 § i lagen om andelslag eller om det har försummat att iaktta centralinstitutets anvisningar enligt 17 § i denna lag på ett sätt som väsentligt äventyrar övervakningen av att enhetliga principer för hantering av likviditeten eller kapitaltäckningen eller för upprättande av bokslut iakttagas eller tillämpningen av dessa principer inom sammanslutningen eller om medlemskreditinstitutet i något annat avseende väsentligt handlar i strid med de allmänna verksamhetsprinciper för sammanslutningen som centralinstitutet fastställt. Centralinstitutet ska informera Finansinspektionen om uteslutningsgrunden och om det organs möte i andelslaget som behandlar uteslutningen. Informationen ska lämnas senast när andelslaget tillställer medlemmen det meddelande som avses i 3 kap. 5 § 2 mom. i lagen om andelslag.

25 §

Medlemskreditinstitutens solidariska ansvar

Ett medlemskreditinstitut är skyldigt att på

gen om andelslag ska det i centralinstitutets stadgar bestämmas att

5) centralinstitutets medlemmar vid centralinstitutets likvidation och konkurs har i 14 kap. 11 § i lagen om andelslag avsedd obegränsad tillskottsplikt som fastställs enligt medlemskreditinstitutets senast fastställda balansomslutning,

I centralinstitutets stadgar kan det bestämmas att centralinstitutets dotterföretag *trots vad som föreskrivs i 5 kap. 10 §* i lagen om andelslag får delta i andelsstämman med rätt att yttra sig men utan rösträtt.

8 §

Utträde och uteslutning ur centralinstitutet samt medlemskreditinstitutets fusion

Ett medlemskreditinstitut kan uteslutas ur centralinstitutet enligt 3 kap. 3 § i lagen om andelslag eller om det har försummat att iaktta centralinstitutets anvisningar enligt 17 § i denna lag på ett sätt som väsentligt äventyrar övervakningen av att enhetliga principer för hantering av likviditeten eller kapitaltäckningen eller för upprättande av bokslut iakttagas eller tillämpningen av dessa principer inom sammanslutningen eller om medlemskreditinstitutet i något annat avseende väsentligt handlar i strid med de allmänna verksamhetsprinciper för sammanslutningen som centralinstitutet fastställt. Centralinstitutet ska informera Finansinspektionen om uteslutningsgrunden och om det organs möte i andelslaget som behandlar uteslutningen. Informationen ska lämnas senast när andelslaget tillställer medlemmen det meddelande som avses i 3 kap. 3 § 2 mom. i lagen om andelslag.

25 §

Medlemskreditinstitutens solidariska ansvar

Ett medlemskreditinstitut är skyldigt att på

de grunder som föreskrivs i detta kapitel till centralinstitutet betala sin andel av det belopp som centralinstitutet har betalat antingen till ett annat medlemskreditinstitut som en stödåtgärd eller till ett annat medlemskreditinstituts borgenär för en skuld som förfallit till betalning och för vilken borgenären inte har fått betalning av gäldenären. Om centralinstitutet är insolvent har medlemskreditinstitutet dessutom i 15 kap. i lagen om andelslag avsedd obegränsad tillskottsplikt för centralinstitutets skulder.

de grunder som föreskrivs i detta kapitel till centralinstitutet betala sin andel av det belopp som centralinstitutet har betalat antingen till ett annat medlemskreditinstitut som en stödåtgärd eller till ett annat medlemskreditinstituts borgenär för en skuld som förfallit till betalning och för vilken borgenären inte har fått betalning av gäldenären. Om centralinstitutet är insolvent har medlemskreditinstitutet dessutom i 14 kap. 11 § i lagen om andelslag avsedd obegränsad tillskottsplikt för centralinstitutets skulder.

26 §

Medlemskreditinstitutens skyldighet att delta i stödåtgärder

Stödåtgärder som avses i denna paragraf är beviljande av kapitallån till medlemskreditinstitut och placering av aktie-, andels-, *placeringsandels-* eller grundfondskapital i medlemskreditinstitut. Kapitalbevis som avses i detta moment kan utfärdas också direkt till det övertagande kreditinstitut som ett medlemskreditinstitut som avses i 1 mom. fusioneras med.

26 §

Medlemskreditinstitutens skyldighet att delta i stödåtgärder

Stödåtgärder som avses i denna paragraf är beviljande av kapitallån till medlemskreditinstitut och placering av aktie-, andels- eller grundfondskapital i medlemskreditinstitut. Kapitalbevis som avses i detta moment kan utfärdas också direkt till det övertagande kreditinstitut som ett medlemskreditinstitut som avses i 1 mom. fusioneras med.

Denna lag träder i kraft den 201 .

6.

Lag**om ändring av lagen om betalningsinstitut**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om betalningsinstitut (297/2010) 21 a §, 37 § 2 mom., 46 § 3 mom. och 47 § 2 mom., av dem 21 a § sådan den lyder i lag 899/2011 och i lag / , som följer:

Gällande lydelse

21 a §

Anmälningsskyldighet som gäller förvärv och överlåtelse av aktier och andelar i institut för elektroniska pengar

Den som har för avsikt att direkt eller indirekt förvärva aktier, andelar eller *placersandelsandelar* i ett institut för elektroniska pengar, eller en andel av institutets grundkapital eller bolagsinsats, ska underrätta Finansinspektionen om detta på förhand, om hans innehav på grund av förvärvet

1) kommer att uppgå till minst 20 procent av aktie-, andels-, *placersandels*- eller grundkapitalet eller bolagsinsatsen i institutet för elektroniska pengar,

2) kommer att vara så stort att det motsvarar minst 20 procent av röstetalet för samtliga aktier eller andelar, eller

3) annars berättigar till att utöva inflytande som är jämförbart med innehav enligt 2 punkten eller annars betydande inflytande i förvaltningen av institutet för elektroniska pengar.

Om avsikten är att öka ett innehav som avses i 1 mom. så att det på grund av förvärvet kommer att uppgå till minst 30 eller 50 procent av aktie-, andels-, *placersandels*- eller grundkapitalet eller bolagsinsatsen i institutet för elektroniska pengar, eller så att innehavet kommer att medföra en lika stor andel av det röstetal som samtliga aktier eller andelar medför eller så att institutet för elektroniska

Föreslagen lydelse

21 a §

*Anmälningsskyldighet som gäller förvärv och **avyttring** av aktier och andelar i institut för elektroniska pengar*

Den som har för avsikt att direkt eller indirekt förvärva aktier eller andelar i ett institut för elektroniska pengar, eller en andel av institutets grundkapital eller bolagsinsats, ska underrätta Finansinspektionen om detta på förhand, om hans innehav på grund av förvärvet

1) kommer att uppgå till minst 20 procent av aktie-, andels- eller grundkapitalet eller bolagsinsatsen i institutet för elektroniska pengar,

2) kommer att vara så stort att det motsvarar minst 20 procent av röstetalet för samtliga aktier eller andelar, eller

3) annars berättigar till att utöva inflytande som är jämförbart med innehav enligt 2 punkten eller annars betydande inflytande i förvaltningen av institutet för elektroniska pengar.

Om avsikten är att öka ett innehav som avses i 1 mom. så att det på grund av förvärvet kommer att uppgå till minst 30 eller 50 procent av aktie-, andels- eller grundkapitalet eller bolagsinsatsen i institutet för elektroniska pengar, eller så att innehavet kommer att medföra en lika stor andel av det röstetal som samtliga aktier eller andelar medför eller så att institutet för elektroniska pengar blir ett

pengar blir ett dotterföretag, ska också detta förvärv anmälas på förhand till Finansinspektionen.

Vid beräkningen av den ägar- och röstandel som avses i 1 och 2 mom. tillämpas 1 kap. 5 § och 2 kap. 9 § 1 och 2 mom. i värdepappersmarknadslagen (495/1989). Sådana aktier och andelar som den anmälningsskyldige har förvärvat för högst ett år i samband med en emission av värdepapper eller med stöd av sin verksamhet som marknadsgarant och utifrån vilka den anmälningsskyldige inte har rätt att utöva rösträtt i en sammanslutning eller i övrigt påverka verksamheten i sammanslutningens ledning, ska dock inte beaktas.

En anmälan enligt 1 eller 2 mom. ska göras också när det i innehavet ingående antalet aktier eller andelar sjunker under någon av de gränser för innehav som anges i 1 eller 2 mom. eller om institutet för elektroniska pengar upphör att vara ett dotterföretag till den anmälningsskyldige.

Institutet för elektroniska pengar ska minst en gång om året underrätta Finansinspektionen om ägare till andelar enligt 1 och 2 mom. och om innehavens storlek samt utan dröjsmål anmäla sådana förändringar i ägarandelarna som har kommit till dess kännedom.

Bestämmelser om de uppgifter som ska fogas till de anmälningar som avses i denna paragraf utfärdas genom förordning av statsrådet.

37 §

Tystnadsplikt

Betalningsinstitut och företag som hör till samma grupp är, trots vad som föreskrivs om tystnadsplikt, skyldiga att lämna uppgifter som avses i 1 mom. till åklagar- och förundersökningsmyndigheter för utredning av brott samt till andra myndigheter som enligt lag har rätt att få sådan information.

dotterföretag, ska också detta förvärv anmälas på förhand till Finansinspektionen.

Vid beräkningen av den ägar- och röstandel som avses i 1 och 2 mom. tillämpas 2 kap. 4 § och 9 kap. 4—7 § i värdepappersmarknadslagen (/). Sådana aktier och andelar som den anmälningsskyldige har förvärvat för högst ett år i samband med en emission av värdepapper eller med stöd av sin verksamhet som marknadsgarant och utifrån vilka den anmälningsskyldige inte har rätt att utöva rösträtt i en sammanslutning eller i övrigt påverka verksamheten i sammanslutningens ledning, ska dock inte beaktas.

En anmälan enligt 1 eller 2 mom. ska göras också när det i innehavet ingående antalet aktier eller andelar sjunker under någon av de gränser för innehav som anges i 1 eller 2 mom. eller om institutet för elektroniska pengar upphör att vara ett dotterföretag till den anmälningsskyldige.

Institutet för elektroniska pengar ska minst en gång om året underrätta Finansinspektionen om ägare till andelar enligt 1 och 2 mom. och om innehavens storlek samt utan dröjsmål anmäla sådana förändringar i ägarandelarna som har kommit till dess kännedom.

Bestämmelser om de uppgifter som ska fogas till de anmälningar som avses i denna paragraf utfärdas genom förordning av statsrådet.

37 §

Tystnadsplikt

Vad som föreskrivs i 7 kap. 14 § i lagen om andelslag (/) gäller inte betalningsinstitut eller företag som hör till samma grupp som betalningsinstitutet.

46 §

Flyttning av säte till en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Registermyndigheten får inte utfärda intyg enligt 9 § 5 mom. i lagen om europabolag eller 9 § 5 mom. i lagen om europaandelslag om Finansinspektionen innan ett sådant tillstånd som avses i 9 § 2 mom. i lagen om europabolag eller 9 § 3 mom. i lagen om europaandelslag beviljats har meddelat registermyndigheten att betalningsinstitutet inte har följt bestämmelserna om flyttning av säte, om fortsättande av verksamheten i Finland eller om avslutande av verksamheten. Intyg får utfärdas innan en månad har förflutit från den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen eller 16 kap. 13 § 1 mom. i lagen om andelslag endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig en flyttning av säte.

47 §

Fusion och delning som berör andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Om ett betalningsinstitut, som är ett europaandelslag eller andelslag, deltar i en gränsöverskridande fusion eller delning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, får registermyndigheten inte utfärda intyg över fusionen enligt 4 § 3 mom. i lagen om europaandelslag eller 16 kap. 25 § i lagen om andelslag eller över delningen enligt 17 kap. 24 § i lagen om andelslag, om Finansinspektionen innan tillstånd beviljas har meddelat registermyndigheten att betalningsinstitutet inte har iakttagit bestämmelserna om fusion, delning, fortsättande av verksamheten i Finland eller avslutande av verksamheten. Tillstånd får beviljas inom en månad från den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. eller 17 kap. 6 § 2 mom. i lagen om andelslag endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig fusionen, delningen eller flyttning av sätet i samband med att ett eu-

46 §

Flyttning av säte till en annan stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Registermyndigheten får inte utfärda intyg enligt 9 § 5 mom. i lagen om europabolag eller 9 § 5 mom. i lagen om europaandelslag om Finansinspektionen innan ett sådant tillstånd som avses i 9 § 2 mom. i lagen om europabolag eller 9 § 3 mom. i lagen om europaandelslag beviljats har meddelat registermyndigheten att betalningsinstitutet inte har följt bestämmelserna om flyttning av säte, om fortsättande av verksamheten i Finland eller om avslutande av verksamheten. Intyg får utfärdas innan en månad har förflutit från den dag som avses i 16 kap. 6 § 2 mom. i aktiebolagslagen (624/2006) eller 20 kap. 6 § 2 mom. i lagen om andelslag endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig en flyttning av säte.

47 §

Fusion och delning som berör andra stater inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Om ett betalningsinstitut, som är ett europaandelslag eller andelslag, deltar i en gränsöverskridande fusion eller delning inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet, får registermyndigheten inte utfärda intyg över fusionen enligt 4 § 3 mom. i lagen om europaandelslag eller 20 kap. 27 § i lagen om andelslag eller över delningen enligt 21 kap. 26 § i lagen om andelslag, om Finansinspektionen innan tillstånd beviljas har meddelat registermyndigheten att betalningsinstitutet inte har iakttagit bestämmelserna om fusion, delning, fortsättande av verksamheten i Finland eller avslutande av verksamheten. Tillstånd får beviljas inom en månad från den dag som avses i 20 kap. 6 § 2 mom. eller 21 kap. 6 § 2 mom. i lagen om andelslag endast om Finansinspektionen har meddelat att den inte motsätter sig fusionen, delningen eller flyttning av sätet i samband med att ett

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ropaandelslag bildas.

europaandelslag bildas.

*Denna lag träder i kraft den
201 .*

7.

Lag

om ändring av 2 och 29 § i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004) 2 § 1 mom.
10 punkten och 29 § 2 mom., av dem 29 § 2 mom. sådant det lyder i lag 886/2008, som följer:

Gällande lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

-
- 10) *ägarintresseföretag* företag
- a) i vilka ett annat företag direkt eller indirekt äger minst 20 procent av aktierna, medlemsandelarna, garantiandelarna eller bolagsandelarna,
- b) i vilka ett annat företag har minst 20 procent av det röstetal som aktierna, medlemsandelarna, garantiandelarna eller bolagsandelarna medför och detta röstetal baserar sig på ägande, medlemskap, bolagsordning, bolagsavtal eller andra med dessa jämförbara regler eller annat avtal,
- c) i vilka ett annat företag har rätt att utse eller avsätta minst en femtedel av medlemmarna i styrelsen eller i ett organ som utser styrelsen, och rätten att utse baserar sig på samma omständigheter som röstetalet enligt b-punkten, eller
- d) i vilka ett annat företag har någon annan sådan ägarandel som skapar en varaktig förbindelse mellan dessa företag och som är avsedd att främja företagets verksamhet eller den verksamhet som ett företag inom samma koncern bedriver,
-

Föreslagen lydelse

2 §

Definitioner

I denna lag avses med

-
- 10) *ägarintresseföretag* företag,
- a) i vilka ett annat företag direkt eller indirekt äger minst 20 procent av aktierna, *andelarna*, garantiandelarna eller bolagsandelarna,
- b) i vilka ett annat företag har minst 20 procent av det röstetal som aktierna, *andelarna*, garantiandelarna eller bolagsandelarna medför och detta röstetal baserar sig på ägande, medlemskap, bolagsordning, bolagsavtal eller andra med dessa jämförbara regler eller annat avtal,
- c) i vilka ett annat företag har rätt att utse eller avsätta minst en femtedel av medlemmarna i styrelsen eller i ett organ som utser styrelsen, och rätten att utse baserar sig på samma omständigheter som röstetalet enligt b-punkten, eller
- d) i vilka ett annat företag har någon annan sådan ägarandel som skapar en varaktig förbindelse mellan dessa företag och som är avsedd att främja företagets verksamhet eller den verksamhet som ett företag inom samma koncern bedriver,
-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

29 §

29 §

*Närmare bestämmelser och tillstånd**Närmare bestämmelser och tillstånd*

Innan tillstånd som avses i 1 mom. beviljas ska Finansinspektionen inhämta utlåtande av bokföringsnämnden, om saken är av betydelse för den allmänna tillämpningen av bokföringslagen eller bokföringsförordningen (1339/1997) eller aktiebolagslagen (624/2006) eller lagen om andelslag (1488/2001).

Innan tillstånd som avses i 1 mom. beviljas ska Finansinspektionen inhämta utlåtande av bokföringsnämnden, om saken är av betydelse för den allmänna tillämpningen av bokföringslagen eller bokföringsförordningen (1339/1997) eller aktiebolagslagen (624/2006) eller lagen om andelslag (/).

Denna lag träder i kraft den 201 .

8.

Lag**om ändring av 19 kap. 1 § och 21 kap. 2 § i lagen om bostadsaktiebolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om bostadsaktiebolag (1599/2009) 19 kap. 1 § 3 mom. och 21 kap. 2 §
2 mom. som följer:

Gällande lydelse

19 kap.

Fusion

1 §

*Fusion**Föreslagen lydelse*

19 kap.

Fusion

1 §

Fusion

Om ett andelslag äger samtliga aktier i ett bostadsaktiebolag, kan bostadsaktiebolaget fusioneras med andelslaget enligt vad som föreskrivs i 16 kap. 2 § i lagen om andelslag (1488/2001) om ett aktiebolags fusion med ett andelslag. Om en bostadsrättsförening äger samtliga aktier i ett bostadsaktiebolag kan bostadsaktiebolaget fusioneras med bostadsrättsföreningen enligt vad som föreskrivs i detta kapitel och i 81 § i lagen om bostadsrättsföreningar (1072/1994).

Om ett andelslag äger samtliga aktier i ett bostadsaktiebolag, kan bostadsaktiebolaget fusioneras med andelslaget enligt vad som föreskrivs i 20 kap. 2 § i lagen om andelslag (/) om ett aktiebolags fusion med ett andelslag. Om en bostadsrättsförening äger samtliga aktier i ett bostadsaktiebolag kan bostadsaktiebolaget fusioneras med bostadsrättsföreningen enligt vad som föreskrivs i detta kapitel och i 81 § i lagen om bostadsrättsföreningar (1072/1994).

21 kap.

Ändring av bostadssammanslutningsform

2 §

Beslutsfattande

21 kap.

Ändring av bostadssammanslutningsform

2 §

Beslutsfattande

Ett beslut som avses i 1 mom. ersätter ett andelslags stiftelseurkund. Beslutet ska innehålla följande:

- 1) andelslagets stadgar,
- 2) uppgift om de andelar som ges till med-

Ett beslut som avses i 1 mom. ersätter ett *avtal om andelslagsbildning*. Beslutet ska innehålla följande:

- 1) andelslagets stadgar,
- 2) uppgift om de andelar *och aktier* som

Gällande lydelse

lemmarna, *samt*

3) namnen på ledamöterna i andelslagets första styrelse eller, om styrelsen väljs av ett förvaltningsråd, på förvaltningsrådsledamöterna och, vid behov, på revisorerna.

Föreslagen lydelse

ges till medlemmarna,

3) namnen på ledamöterna i andelslagets första styrelse eller, om styrelsen väljs av ett förvaltningsråd, på förvaltningsrådsledamöterna och, vid behov, på revisorerna *och verksamhetsgranskarna*.

Denna lag träder i kraft den
20 .

9.

Lag**om ändring av lagen om europaandelslag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om europaandelslag (906/2006) 1 § 2 mom., 4 § 1 och 2 mom., 5 §, 9 § 2—4 och 6 mom., 10 §, 13 § 2 mom. samt 15 § som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 §

1 §

*Tillämpliga bestämmelser och tillämpningsområde**Tillämpliga bestämmelser och tillämpningsområde*

På ett europaandelslag tillämpas bestämmelserna i lagen om andelslag (1488/2001) samt bestämmelserna om publika aktiebolag i aktiebolagslagen (624/2006) och i andra lagar, enligt vad som bestäms i europaandelslagsförordningen och i denna lag.

På ett europaandelslag tillämpas bestämmelserna i lagen om andelslag (/) samt bestämmelserna om publika aktiebolag i aktiebolagslagen (624/2006) och i andra lagar, enligt vad som bestäms i europaandelslagsförordningen och i denna lag.

4 §

4 §

*Bildande av ett europaandelslag genom fusion**Bildande av ett europaandelslag genom fusion*

Om ett finskt andelslag deltar i bildandet av ett europaandelslag på det sätt som avses i artikel 2.1 fjärde strecksatsen i europaandelslagsförordningen och det övertagande andelslaget registreras i Finland, skall de finska andelslag som deltar i fusionen anmäla fusionsplanen och den rapport som avses i artikel 23 i nämnda förordning för registrering på det sätt som i 16 kap. 5 § i aktiebolagslagen föreskrivs om registrering av planen. På borgenärsskyddet och registreringen av fusionen när det gäller ett finskt andelslag skall tillämpas 16 kap. 6—8 och 15 § i aktiebolagslagen, dock så att andelslagets samtliga borgenärer har rätt att motsätta sig fusionen. En förutsättning för registrering av fusionen är dess-

Om ett finskt andelslag deltar i bildandet av ett europaandelslag på det sätt som avses i artikel 2.1 fjärde strecksatsen i europaandelslagsförordningen och det övertagande andelslaget registreras i Finland, ska de finska andelslag som deltar i fusionen anmäla fusionsplanen och den rapport som avses i artikel 23 i nämnda förordning för registrering på det sätt som i 20 kap. 5 § i *lagen om andelslag* föreskrivs om registrering av planen. På borgenärsskyddet och registreringen av fusionen när det gäller ett finskt andelslag ska 20 kap. 6—8 och 16 § i *lagen om andelslag* tillämpas, dock så att andelslagets samtliga borgenärer har rätt att motsätta sig fusionen. En förutsättning för registrering av fusionen

utom att de i fusionen deltagande andelslag som har sin hemort i någon annan medlemsstat godkänner den extra rätt att avgå om vilken bestäms i 5 § i denna lag. De andelslag som deltar i fusionen skall så som föreskrivs i 16 kap. 14 § i aktiebolagslagen anmäla fusionen för registrering inom sex månader från det att fusionsbeslutet fattades i Finland och de övriga andelslag som deltar i fusionen fick det intyg som avses i artikel 29.2 i europaandelslagsförordningen.

Om det övertagande andelslaget registreras som europaandelslag i någon annan stat än Finland, skall 1 mom. tillämpas i fråga om registreringen av planen och den rapport som avses i artikel 23 i europaandelslagsförordningen. Samtliga borgenärer i ett i fusionen deltagande finskt överlåtande och övertagande andelslag har rätt att motsätta sig fusionen. På borgenärsskyddet tillämpas vad som i 16 kap. 6—8 § i aktiebolagslagen föreskrivs om borgenärsskyddet i det överlåtande bolaget. De i fusionen deltagande finska andelslagen skall inom fyra månader från fusionsbeslutet hos registermyndigheten ansöka om tillstånd att verkställa fusionen. I annat fall förfaller fusionen. Till ansökan skall fogas fusionsbeslut, en sådan rapport från oberoende experter som avses i artikel 26 i europaandelslagsförordningen samt ett av en styrelsemedlem eller av verkställande direktören utfärdat intyg varav framgår att de meddelanden som avses i 16 kap. 7 § i aktiebolagslagen har sänts ut. På förutsättningarna för tillståndet tillämpas vad som i 1 mom. i denna paragraf föreskrivs om förutsättningarna för registrering av fusionen, *med undantag för momentets sista mening, samt vad som i artikel 29.2 i europaandelslagsförordningen bestäms om förutsättningarna för att utfärda ett intyg som avses i nämnda artikel*. Om egendom som tillhör ett andelslag som deltar i fusionen omfattas av företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen (634/1984), får tillstånd beviljas under förutsättning att en registreringsduglig ansökan samtidigt är anhängig om överföring av inteckningen på en filial som inrättas i Finland eller att inteckningen har dödat. Registermyndighetens tillståndsbeslut skall registreras på tjänstens vägnar. När ett finskt andelslag är övertagande andelslag i en fusion som avses i detta moment

är dessutom att de i fusionen deltagande andelslag som har sin hemort i någon annan medlemsstat godkänner den extra rätt att avgå om vilken bestäms i 5 § i denna lag. De andelslag som deltar i fusionen ska så som föreskrivs i 20 kap. 15 § i *lagen om andelslag* anmäla fusionen för registrering inom sex månader från det att fusionsbeslutet fattades i Finland och de övriga andelslag som deltar i fusionen fick det intyg som avses i artikel 29.2 i europaandelslagsförordningen.

Om det övertagande andelslaget registreras som europaandelslag i någon annan stat än Finland, ska 1 mom. tillämpas i fråga om registreringen av planen och den rapport som avses i artikel 23 i europaandelslagsförordningen. Samtliga borgenärer i ett i fusionen deltagande finskt överlåtande och övertagande andelslag har rätt att motsätta sig fusionen. På borgenärsskyddet tillämpas vad som i 20 kap. 6—8 § i *lagen om andelslag* föreskrivs om borgenärsskyddet i det överlåtande bolaget. De i fusionen deltagande finska andelslagen ska inom fyra månader från fusionsbeslutet hos registermyndigheten ansöka om tillstånd att verkställa fusionen. I annat fall förfaller fusionen. Till ansökan ska fogas fusionsbeslut, en sådan rapport från oberoende experter som avses i artikel 26 i europaandelslagsförordningen samt ett av en styrelsemedlem eller av verkställande direktören utfärdat intyg varav framgår att de meddelanden som avses i 20 kap. 7 § i *lagen om andelslag* har sänts ut. På förutsättningarna för tillståndet tillämpas vad som i 1 mom. i denna paragraf föreskrivs om förutsättningarna för registrering av fusionen, *dock så att de andelslag som deltar i fusionen inte är skyldiga att anmäla fusionen för registrering inom den frist som anges i momentet. Bestämmelser om förutsättningarna för tillstånd finns i artikel 29.2 i europaandelslagsförordningen*. Om egendom som tillhör ett andelslag som deltar i fusionen omfattas av företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen (634/1984), får tillstånd beviljas under förutsättning att en registreringsduglig ansökan samtidigt är anhängig om överföring av inteckningen på en filial som inrättas i Finland eller att inteckningen har dödat. Registermyndighetens beslut om tillståndet ska registreras på tjänstens vägnar. När ett finskt

tillämpas på andelslaget vad som i 16 kap. 17 § 3 mom. i lagen om andelslag föreskrivs om slutredovisning.

andelslag är övertagande andelslag i en fusion som avses i detta moment tillämpas på andelslaget vad som i 20 kap. 18 § 3 mom. i lagen om andelslag föreskrivs om slutredovisning.

5 §

En medlems extra rätt att avgå

Om ett europaandelslag bildas i enlighet med artikel 2.1 fjärde strecksatsen i europaandelslagsförordningen, har en medlem i ett överlåtande finskt andelslag som fusioneras med ett europaandelslag som registreras i Finland eller i någon annan stat extra rätt att avgå enligt 4 kap. 25 § i lagen om andelslag. Samma rätt har medlemmarna i ett övertagande finskt andelslag, om andelslaget registreras som europaandelslag i någon annan stat.

5 §

En medlems extra rätt att avgå

Om ett europaandelslag bildas i enlighet med artikel 2.1 fjärde strecksatsen i europaandelslagsförordningen, har en medlem i ett överlåtande finskt andelslag som fusioneras med ett europaandelslag som registreras i Finland eller i någon annan stat extra rätt att avgå enligt 5 kap. 35 § i lagen om andelslag. Samma rätt har medlemmarna i ett övertagande finskt andelslag, om andelslaget registreras som europaandelslag i någon annan stat.

9 §

Flyttning av ett europaandelslags hemort från Finland

Europaandelslagets samtliga borgenärer har rätt att motsätta sig flyttningen av hemort. Andelslaget skall hos registermyndigheten ansöka om kungörelse på ovan nämnda borgenärer inom fyra månader från registreringen av flyttningsplanen, annars förfaller flyttningen. *Till ansökan skall fogas* en sådan redogörelse som avses i artikel 7.3 i europaandelslagsförordningen. På skyddet av borgenärerna tillämpas i övrigt vad som i 16 kap. 6 och 7 § i aktiebolagslagen föreskrivs om borgenärsskyddet i överlåtande bolag.

En sådan flyttning av andelslagets hemort som avses i artikel 7 i europaandelslagsförordningen får verkställas endast med registermyndighetens tillstånd. Andelslaget skall ansöka om tillståndet inom en månad efter flyttningsbeslutet. *Till ansökan skall fogas* flyttningsbeslutet samt ett av en styrelsemedlem eller av verkställande direktören utfärdat intyg varav framgår att de meddelanden som

9 §

Flyttning av ett europaandelslags hemort från Finland

Europaandelslagets samtliga borgenärer har rätt att motsätta sig flyttningen av hemort. Andelslaget ska hos registermyndigheten ansöka om kungörelse på ovan nämnda borgenärer inom fyra månader från registreringen av flyttningsplanen, annars förfaller flyttningen. En sådan redogörelse som avses i artikel 7.3 i europaandelslagsförordningen *ska fogas till ansökan*. På skyddet av borgenärerna tillämpas i övrigt vad som i 20 kap. 6 och 7 § i *lagen om andelslag* föreskrivs om borgenärsskyddet i överlåtande bolag.

En sådan flyttning av andelslagets hemort som avses i artikel 7 i europaandelslagsförordningen får verkställas endast med registermyndighetens tillstånd. Andelslaget ska ansöka om tillståndet inom en månad efter flyttningsbeslutet. Flyttningsbeslutet samt ett av en styrelsemedlem eller av verkställande direktören utfärdat intyg varav framgår att de meddelanden som avses i 20 kap. 7 § i *lagen*

Gällande lydelse

avses i 16 kap. 7 § i aktiebolagslagen har sänts ut. Om ansökan inte görs inom föreskriven tid eller om tillstånd inte beviljas, förfaller beslutet om flyttning av hemorten. Om förslaget om flyttning har ändrats genom ett beslut av andelsstämman, skall det ändrade förslaget anmälas för registrering senast i samband med ansökan.

På förutsättningarna för registermyndighetens tillstånd tillämpas *det som* i artikel 7.8 i europaandelslagsförordningen samt i 16 kap. 15 § 1 och 2 mom. i aktiebolagslagen *föreskrivs om förutsättningarna för registrering av en fusion*. Om bolagets egendom omfattas av företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen, får tillstånd beviljas under förutsättning att en registreringsduglig ansökan samtidigt är anhängig om överföring av inteckningarna på en filial som inrättas i Finland eller att inteckningarna har dödats. Registermyndighetens tillståndsbeslut skall registreras på tjänstens vägnar.

På en klandertalan som gäller ett flyttningsbeslut skall tillämpas vad som i 16 kap. 18 § i lagen om andelslag föreskrivs om klandertalan som gäller fusionsbeslut. Domstolen skall utan dröjsmål underrätta registermyndigheten om att talan har väckts samt om en lagakraftvunnen dom i målet.

10 §

Slutredovisning med anledning av flyttning av hemort

Förvaltningsorganet eller ledningsorganet i ett europaandelslag som flyttar sin hemort från Finland samt dess verkställande direktör skall så snart som möjligt efter flyttningen av hemorten upprätta en slutredovisning. Slutredovisningen skall innehålla ett bokslut och en verksamhetsberättelse över den tid för vilken bokslut ännu inte har lagts fram vid någon andelsstämma samt en utredning om fördelningen av eventuellt vederlag. Slutredovisningen skall överlämnas till revisorerna, som inom en månad skall ge en revisionsberättelse över slutredovisningen. Efter att ha fått revisionsberättelsen skall förvaltningsorganet eller ledningsorganet utan dröjsmål samman-

Föreslagen lydelse

om andelslag har sänts ut *ska fogas till ansökan*. Om ansökan inte görs inom föreskriven tid eller om tillstånd inte beviljas, förfaller beslutet om flyttning av hemorten. Om förslaget om flyttning har ändrats genom ett beslut av andelsstämman, ska det ändrade förslaget anmälas för registrering senast i samband med ansökan.

På förutsättningarna för registermyndighetens tillstånd tillämpas artikel 7.8 i europaandelslagsförordningen samt *det som föreskrivs om förutsättningarna för registrering av en fusion* i 20 kap. 16 § 1 och 2 mom. i *lagen om andelslag*. Om bolagets egendom omfattas av företagsinteckning enligt företagsinteckningslagen, får tillstånd beviljas under förutsättning att en registreringsduglig ansökan samtidigt är anhängig om överföring av inteckningarna på en filial som inrättas i Finland eller att inteckningarna har dödats. Registermyndighetens *beslut om tillståndet ska* registreras på tjänstens vägnar.

På en klandertalan som gäller ett flyttningsbeslut ska tillämpas vad som i 20 kap. 19 § i lagen om andelslag föreskrivs om klandertalan som gäller fusionsbeslut. Domstolen ska utan dröjsmål underrätta registermyndigheten om att talan har väckts samt om en lagakraftvunnen dom i målet.

10 §

Slutredovisning med anledning av flyttning av hemort

Förvaltningsorganet eller ledningsorganet i ett europaandelslag som flyttar sin hemort från Finland samt dess verkställande direktör ska så snart som möjligt efter flyttningen av hemorten upprätta en slutredovisning. Slutredovisningen ska innehålla ett bokslut och en verksamhetsberättelse över den tid för vilken bokslut ännu inte har lagts fram vid någon andelsstämma samt en utredning om fördelningen av eventuellt vederlag. Slutredovisningen ska överlämnas till revisorerna, som inom en månad ska ge en revisionsberättelse över slutredovisningen. Efter att ha fått revisionsberättelsen *ska* förvaltningsorganet eller ledningsorganet utan dröjsmål samman-

kalla medlemmarna till andelsstämma för att fastställa slutredovisningen. På mötet tillämpas vad som föreskrivs om andelsstämma. Slutredovisningen skall anmälas för registrering enligt vad som föreskrivs i 8 kap. 10 § i aktiebolagslagen.

I fråga om klander av slutredovisningen tillämpas vad som föreskrivs i 19 kap. 19 och 21 § i lagen om andelslag samt när det är fråga om en talan som avses i 20 kap. 5 § i lagen om andelslag vad som bestäms i 19 kap. 20 § i samma lag.

13 §

Likvidation och upplösning

I fråga om inledandet av ett ärende som gäller likvidation eller avregistrering, en uppmaning till andelslaget, behandlingen av ärendet, beslut och registrering av beslut samt likvidationsförfarande och avregistrering tillämpas artikel 73 i europaandelslagsförordningen och 19 kap. i lagen om andelslag.

15 §

Straffbestämmelser

Bestämmelserna om andelslagsbrott och andelslagsförseelse i 22 kap. i lagen om andelslag tillämpas på en ledamot av förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet samt på en verkställande direktör, likvidator, medlem, fullmäktigeledamot i samt en revisor för ett europaandelslag.

I fråga om det intyg som avses i artikel 35.5 och 76.5 i europaandelslagsförordningen tillämpas vad som i 22 kap. 1 § 1 punkten i lagen om andelslag föreskrivs om brott mot bestämmelserna om en revisors utlåtande.

medlemmarna till möte för att fastställa slutredovisningen. På mötet tillämpas vad som föreskrivs om andelsstämma. Slutredovisningen ska anmälas för registrering enligt vad som föreskrivs i 8 kap. 10 § i lagen om andelslag.

På klander av slutredovisningen tillämpas 23 kap. 15 § 4 och 5 mom. och 18 § samt 25 kap. 7 § i lagen om andelslag.

13 §

Likvidation och upplösning

I fråga om inledandet av ett ärende som gäller likvidation eller avregistrering, en uppmaning till andelslaget, behandlingen av ärendet, beslut och registrering av beslut samt likvidationsförfarande och avregistrering tillämpas artikel 73 i europaandelslagsförordningen och 23 kap. i lagen om andelslag.

15 §

Straffbestämmelser

Bestämmelserna om andelslagsbrott och andelslagsförseelse i 27 kap. i lagen om andelslag tillämpas på en ledamot av förvaltningsorganet, ledningsorganet eller tillsynsorganet samt på en verkställande direktör, likvidator, medlem, fullmäktigeledamot i samt en revisor för ett europaandelslag.

I fråga om det intyg som avses i artikel 35.5 och 76.5 i europaandelslagsförordningen tillämpas vad som i 27 kap. 1 § 1 punkten i lagen om andelslag föreskrivs om brott mot bestämmelserna om ett revisorsyttrande.

Denna lag träder i kraft den 20 .

10.

Lag**om ändring av 2 och 3 § i lagen om ombildande av föreningar som utövar ekonomisk verksamhet till andelslag**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om ombildande av föreningar som utövar ekonomisk verksamhet till andelslag (502/1989) 2 § 1 och 3 mom. samt 3 § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Beslut om att ombilda en förening till andelslag skall fattas i den ordning som enligt bestämmelser i föreningens stadgar eller enligt lag gäller för ändring av stadgarna. Genom beslutet skall också godkännas stadgar som har utarbetats för andelslaget enligt lagen om andelslag (247/54) samt den insats som varje medlem skall betala.

Det protokoll som sätts upp över besluten motsvarar andelslagets stiftelseurkund.

3 §

En föreningsmedlem som inte godkänner ombildningsbeslutet har rätt att oberoende av bestämmelserna i stadgarna omedelbart utträda ur föreningen eller andelslaget genom att inom 30 dagar från det föreningen ombildades till andelslag skriftligen underrätta föreningens eller andelslagets styrelse om detta. Då insatsen med anledning av utträdet skall återbetalas, tillämpas lagen om andelslag.

Föreslagen lydelse

2 §

Beslut om att ombilda en förening till andelslag ska fattas i den ordning som enligt bestämmelser i föreningens stadgar eller enligt lag gäller för ändring av stadgarna. Genom beslutet ska *det* också godkännas stadgar som har utarbetats för andelslaget enligt lagen om andelslag (/) samt *det teckningspris för andelar och aktier* som varje medlem ska betala.

Det protokoll som sätts upp över besluten motsvarar *avtalet om andelslagsbildning*.

3 §

En föreningsmedlem som inte godkänner ombildningsbeslutet har rätt att oberoende av bestämmelserna i stadgarna omedelbart utträda ur föreningen eller andelslaget genom att inom 30 dagar från det föreningen ombildades till andelslag skriftligen underrätta föreningens eller andelslagets styrelse om detta. Då *teckningspriset för andelar och aktier* med anledning av utträdet ska återbetalas, tillämpas lagen om andelslag.

Denna lag träder i kraft den
20 .

11.

Lag**om ändring av företagsinteckningslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i företagsinteckningslagen (634/1984) 11 § 1 mom., 21 a § 1 mom. och 27 § 2 mom.,
sådana de lyder i lag 631/2006, som följer:

Gällande lydelse

11 §

Förändringar som gäller näringsidkare

En ändring av en näringsidkares samslutningsform eller fortsättande av verksamheten som enskild näringsidkare i enlighet med 19 kap. 4 § 3 mom. i aktiebolagslagen (624/2006) inverkar inte på företagsinteckningens giltighet eller på den förmånsrätt inteckningen medför, om ändringen antecknas i handelsregistret på grundval av en ändringsanmälan enligt 11 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) och om ingen företagsinteckning har fastställts i den näringsidkares egendom som fortsätter aktiebolagets verksamhet. Detsamma gäller överlåtelse av en enskild näringsidkares näringsverksamhet och all egendom som ingår i den till en annan näringsidkare, ett öppet bolag eller kommanditbolag, om ingen företagsinteckning har fastställts i förvärvarens egendom och förvärvaren meddelar registermyndigheten att han eller hon kommer att fortsätta överlåtarens näringsverksamhet. Anmälan om detta skall göras inom tre månader från överlåtelsen.

Föreslagen lydelse

11 §

Förändringar som gäller näringsidkare

En ändring av en näringsidkares samslutningsform eller fortsättande av verksamheten som enskild näringsidkare i enlighet med 19 kap. 4 § 3 mom. i aktiebolagslagen (624/2006) eller 22 kap. 1 § 3 mom. i lagen om andelslag (/) inverkar inte på företagsinteckningens giltighet eller på den förmånsrätt inteckningen medför, om ändringen antecknas i handelsregistret på grundval av en ändringsanmälan enligt 11 § i företags- och organisationsdatalagen (244/2001) och om ingen företagsinteckning har fastställts i den näringsidkares egendom som fortsätter aktiebolagets eller andelslagets verksamhet. Detsamma gäller överlåtelse av en enskild näringsidkares näringsverksamhet och all egendom som ingår i den till en annan näringsidkare, ett öppet bolag eller kommanditbolag, om ingen företagsinteckning har fastställts i förvärvarens egendom och förvärvaren meddelar registermyndigheten att han eller hon kommer att fortsätta överlåtarens näringsverksamhet. Anmälan om detta ska göras inom tre månader från överlåtelsen.

21 a §

Delning av inteckning

Företagsinteckningar, som omfattar ett i aktiebolagslagen avsett ursprungligt aktiebolags hela lösa egendom som hör till näringsverksamhet eller som fastställts i en bestämd del av bolaget eller i lös egendom som hör till näringsverksamhet som bedrivs inom ett bestämt område, kan på ansökan av det ursprungliga bolaget helt eller delvis delas mellan de övertagande bolagen enligt avtal mellan bolaget och inteckningshavarna. Detsamma gäller delning av företagsinteckning som fastställts i ett i lagen om andelslag (1488/2001) avsett ursprungligt andelslags egendom.

21 a §

Delning av inteckning

Företagsinteckningar, som omfattar ett i aktiebolagslagen avsett ursprungligt aktiebolags hela lösa egendom som hör till näringsverksamhet eller som fastställts i en bestämd del av bolaget eller i lös egendom som hör till näringsverksamhet som bedrivs inom ett bestämt område, kan på ansökan av det ursprungliga bolaget helt eller delvis delas mellan de övertagande bolagen enligt avtal mellan bolaget och inteckningshavarna. Detsamma gäller delning av företagsinteckning som fastställts i ett i lagen om andelslag avsett ursprungligt andelslags egendom.

27 §

Avförande av företagsinteckning ur registret

Registermyndigheten kan avföra en företagsinteckning ur registret, såvida anteckningarna om den näringsidkare i vars egendom företagsinteckningen har fastställts avförs ur handelsregistret på det sätt som avses i 24 § i handelsregisterlagen (129/1979). En företagsinteckning som har fastställts i ett aktiebolags eller andelslags egendom kan avföras sedan tio år förflutit från det bolaget eller andelslaget har avregistrerats enligt 20 kap. 2 § i aktiebolagslagen eller 19 kap. 5 § i lagen om andelslag. Innan inteckningen av den orsak som avses i detta moment avförs ur registret skall registermyndigheten bereda kända inteckningshavare tillfälle att bli hörda.

27 §

Avförande av företagsinteckning ur registret

Registermyndigheten kan avföra en företagsinteckning ur registret, om anteckningarna om den näringsidkare i vars egendom företagsinteckningen har fastställts avförs ur handelsregistret på det sätt som avses i 24 § i handelsregisterlagen (129/1979). En företagsinteckning som har fastställts i ett aktiebolags eller andelslags egendom kan avföras sedan tio år förflutit från det bolaget eller andelslaget har avregistrerats *på basis av* 20 kap. 2 § i aktiebolagslagen eller 23 kap. 2 § i lagen om andelslag. Innan inteckningen av den orsak som avses i detta moment avförs ur registret ska registermyndigheten bereda kända inteckningshavare tillfälle att bli hörda.

Denna lag träder i kraft den 20 .

12.

Lag**om ändring av handelsregisterlagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i handelsregisterlagen (129/1979) det inledande stycket i 10 § 1 mom. och 10 § 1 mom., 2, 6, 13, 14, 15 och 16 punkten, 18 a § 3 mom., 18 b § 2 mom., 20 § 1 mom. och 31 a § 2 mom., sådana de lyder, 10 § 1 mom. 2, 6, 13 och 14 punkten i lag 1490/2001, 10 § 1 mom. 15 och 16 punkten, 18 a § 3 mom. och 18 b § 2 mom. i lag 908/2006, 20 § 1 mom. i lag 1324/2006 och 31 a § 2 mom. i lag 1132/2005, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

I ett andelslags eller ett europaandelslags grundanmälan skall nämnas (19.10.2006/908)

2) den dag då stiftelseurkunden undertecknats,

6) insatsens belopp,

13) för det fall att i stadgarna bestäms om tilläggsandelar, enligt tilläggsandelsslag tilläggsinsatsens belopp och tilläggsandelarnas antal eller maximiantal,

14) för det fall att i stadgarna bestäms om placeringsandelar, enligt placeringsandelsslag placeringsinsatsens belopp, placeringsandelarnas antal eller maximiantal och det belopp som har betalats av placeringsandelskapitalet,

15) för det fall att i stadgarna bestäms om medlemmarnas skyldighet att betala extra avgifter, de uppgifter som avses i 14 kap. 1 § 1 mom. i lagen om andelslag (1488/2001), (19.10.2006/908)

16) för det fall att i stadgarna bestäms om medlemmarnas tillskottsplikt, de uppgifter som avses i 15 kap. 1 § 2 mom. i lagen om andelslag, samt (19.10.2006/908)

10 §

I ett andelslags och ett europaandelslags grundanmälan ska nämnas

2) den dag då *avtalet om andelslagsbildning* undertecknats,

6) *om andelen eventuellt har ett nominellt belopp (insats),*

13) *en stadgelsebestämmelse enligt vilken det i andelslaget kan finnas andelar av olika slag eller enligt vilken andelarna är anslutna till värdeandelssystemet,*

14) för det fall att *det* i stadgarna bestäms om *aktier, aktiekapitalet och antalet aktier samt eventuella stadgelsebestämmelser om en akties nominella belopp, aktier av olika slag, antalet sådana aktier enligt aktieslag och huruvida aktierna är anslutna till värdeandelssystemet,*

15) för det fall att *det* i stadgarna bestäms om medlemmarnas skyldighet att betala extra avgifter, de uppgifter som avses i 13 kap. 1 § 1 mom. i lagen om andelslag (/),

16) för det fall att *det* i stadgarna bestäms om medlemmarnas tillskottsplikt, de uppgifter som avses i 14 kap. 1 § 2 mom. i lagen om andelslag,

18 a §

Registermyndigheten behandlar ärenden som gäller överföring av ett andelslags eller ett europaandelslags andelar till värdeandels-systemet, nedsättning av *ett andelslags eller ett europaandelslags* reservfond, överkursfond och placeringsandelskapital, *andelslags eller europaandelslags* fusion, delning av *andelslag eller europaandelslag* och ändring av sammanslutningsform samt *andelslags eller europaandelslags* likvidation på det sätt som bestäms i lagen om andelslag.

18 a §

Registermyndigheten behandlar ärenden som gäller överföring av ett andelslags eller ett europaandelslags andelar *och aktier* till värdeandelssystemet, nedsättning av *reservfonden, överkursfonden* och *aktiekapitalet*, fusion, delning, ändring av *företagsform* samt likvidation på det sätt som bestäms i lagen om andelslag.

18 b §

Registermyndigheten behandlar ärenden som gäller registrering av koncessionen för kreditinstitut i andelslagsform, nedsättning av det bundna egna kapitalet, fusion, delning, flyttning av hemort, överlåtelse av affärsverksamheten, avstående från koncessionen samt likvidation på det sätt som föreskrivs i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001).

18 b §

Registermyndigheten behandlar ärenden som gäller registrering av koncessionen för kreditinstitut i andelslagsform, nedsättning av det bundna egna kapitalet, fusion, delning, flyttning av hemort, överlåtelse av affärsverksamheten, avstående från koncessionen samt likvidation på det sätt som föreskrivs i lagen om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (/).

20 §

Ett aktiebolag får förutom på finska eller svenska ge in de handlingar och uppgifter som avses i denna lag till handelsregistret för offentliggörande även på andra språk. Av handlingarna skall då sändas en sådan officiell översättning som avses i 21 § 1 mom. i språklagen (423/2003).

20 §

Ett aktiebolag *och ett andelslag* får förutom på finska eller svenska ge in de handlingar och uppgifter som avses i denna lag till handelsregistret för offentliggörande även på andra språk. Av handlingarna ska då sändas en sådan officiell översättning som avses i 21 § 1 mom. i språklagen (423/2003).

31 a §

För skötseln av de uppgifter som gäller avförande ur handelsregistret och som anges i 13 kap. 4 § i lagen om aktiebolag, 19 kap. 3 § i lagen om andelslag och 24 § i denna lag har Patent- och registerstyrelsen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att på begäran få uppgifter av Skattestyrelsen om huruvida specificerade aktiebolag, andelslag eller andra näringsidkare enligt skatteförvaltningens re-

31 a §

För skötseln av de uppgifter som gäller avförande ur handelsregistret och som anges i 20 kap. 4 § i lagen om aktiebolag, 23 kap. 4 § i lagen om andelslag och 24 § i denna lag har Patent- och registerstyrelsen utan hinder av sekretessbestämmelserna rätt att på begäran få uppgifter av Skattestyrelsen om huruvida specificerade aktiebolag, andelslag eller andra näringsidkare enligt skatteförvaltning-

316

Gällande lydelse

RP 185/2012 rd

Föreslagen lydelse

gisteruppgifter har bedrivit verksamhet.

ens registeruppgifter har bedrivit verksamhet.

Denna lag träder i kraft den
20 .

13.

Lag

om ändring av 3 § i prokuralagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i prokuralagen (130/1979) 3 § 2 mom., sådant den lyder i lag 630/2006, som följer:

Gällande lydelse

3 §

I ett aktiebolag eller ett andelslag kan bestämmas att prokuristen får företräda bolaget eller andelslaget endast tillsammans med en sådan därtill berättigad person som avses i 6 kap. 26 § i aktiebolagslagen (624/2006) eller i 5 kap. 15 § i lagen om andelslag (1488/2001). I ett öppet bolag och ett kommanditbolag kan det föreskrivas att prokuristen får företräda bolaget endast tillsammans med en eller flera av bolagsmännen i det öppna bolaget respektive en eller flera av de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget.

Föreslagen lydelse

3 §

I ett aktiebolag eller ett andelslag kan bestämmas att prokuristen får företräda bolaget eller andelslaget endast tillsammans med en sådan därtill berättigad person som avses i 6 kap. 26 § i aktiebolagslagen (624/2006) eller i 6 kap. 27 § i lagen om andelslag (/). I ett öppet bolag och ett kommanditbolag kan det *bestämmas* att prokuristen får företräda bolaget endast tillsammans med en eller flera av bolagsmännen i det öppna bolaget respektive en eller flera av de ansvariga bolagsmännen i kommanditbolaget.

Denna lag träder i kraft den 20 .

14.

Lag**om ändring av 12 § i firmalagen**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i firmalagen (128/1979) 12 § 2 mom., sådant det lyder i lag 1492/2001, som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

12 §

12 §

Med avvikelse från 1 mom. gäller i samband med fusion eller delning enligt lagen om aktiebolag (734/1978) eller lagen om andelslag (1488/2001) ensamrätt till firma på grundval av registrering likväl från den dag då fusions- eller delningsplanen kom till registermyndigheten för registrering. Detsamma gäller ensamrätt till firma på grundval av registrering i samband med en sådan ändring av sammanslutningsform som avses i lagen om andelslag.

Med avvikelse från 1 mom. gäller i samband med fusion eller delning enligt lagen om aktiebolag (624/2006) eller lagen om andelslag (/) ensamrätt till firma på grundval av registrering likväl från den dag då fusions- eller delningsplanen kom till registermyndigheten för registrering. Detsamma gäller ensamrätt till firma på grundval av registrering i samband med en sådan ändring av sammanslutningsform som avses i lagen om andelslag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Bilaga
Förordningsutkast

Förordning

om ändring av handelsregisterförordningen

I enlighet med statsrådets beslut

ändras i handelsregisterförordningen (208/1979) 13 § 1 och 3 mom. och 29 § 1 mom., av dem 13 § 1 mom. sådant det lyder i förordning 1498/2001, 13 § 3 mom. sådant det lyder i förordning 898/2002 och 29 § 1 mom. sådant det lyder i förordning 1439/2006, samt

fogas till 20 §, sådan den lyder i förordningarna 157/1997 och 1498/2001, ett nytt 4 mom. som följer:

13 §

Till ett andelslags grundansökan ska fogas avtalet om andelslagsbildning i original och en sådan försäkran av styrelseledamöterna och verkställande direktören som avses i 2 kap. 8 § 3 mom. lagen om andelslag (/). Vid behov ska till ansökan fogas en utredning över val av ledamot, suppleant och ordförande i styrelsen och förvaltningsrådet samt av verkställande direktör och ställföreträdare för verkställande direktören, revisor och revisorssuppleant, samt en utredning av beviljad rätt att teckna firma. Vid behov ska till ansökan också fogas ett sådant samtycke av värdepapperscentralen som avses i 25 § 2 mom. i lagen om värdeandelssystemet (826/1991) till att andelslagets andelar och aktier ansluts till värdeandelssystemet.

Om registermyndigheten har beviljat sådan dispens som avses i 6 kap. 10 § 2 mom. eller 19 § 1 mom. i lagen om andelslag, ska till ansökan fogas en utredning över att dispens beviljats.

20 §

Vad som i denna lag föreskrivs om aktiebolag ska också tillämpas på andelslag.

29 §

Registermyndigheten och de lokala myndigheterna utfärdar mot stadgad avgift intyg och utdrag ur handelsregistret samt avskrifter av de till registret anslutna handlingar som är i deras besittning. Avskrifter av ett aktiebolags och ett andelslags handlingar som är i registermyndighetens besittning ska på begäran lämnas ut i elektronisk form. Om tio år eller mer har förflutit sedan handlingen ingavs till registermyndigheten eller de lokala myndigheterna den dag då en begäran om avskrift framställs hos myndigheten, behöver inte avskriften lämnas ut i elektronisk form.

Denna förordning träder i kraft den 20 .